״כִּי מְנַסֶּה
יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם
לָדַעַת

הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים
אֶת ה׳

״בְּכָל־לְבַבְכֶם
וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם״

(דברים יג,ד)

מחקר מקיף מציאותי והלכתי

בענין תקרובת עבודה זרה בפאות

״כִּי אַתָּה בָּא אֶל הָאָרֶץ...
לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם הָהֵם״. (דברים יח,ט)

וכתב רש"י: "לא תלמד לעשות - **אבל אתה למד להבין ולהורות,** כלומר להבין מעשיהם כמה הם מקולקלים ולהורות לבניך לא תעשה כך וכך שזה הוא חוק העובדי כוכבים".

אחר שחולקה מהדורה מיוחדת לרבנים, והתקבלה בשמחה רבה, ורבים מורי ההוראה אשר שינו דעתם בעקבות חוברת זו, ראינו לנכון להדפיס חוברת זו גם לציבור הרחב במהדורה נרחבת יותר.

לשאלות וקבלת חומר רב בנושא, בירורים, ותרומות

0583277123 0533111539 0533199434

8388832@gmail.com

קו מידע בנידון - 03-3077353

כל הזכויות שמורות למכון "הישכם אוהבים"

אין להעתיק מחומר זה בכל צורה שהיא, אלא ברשות מפורשת

ספר

הֲיִשְׁכֶּם אֹהֲבִים אֶת ה'

מחקר מקיף מציאותי והלכתי

בענין תקרובת עבודה זרה בפאות

יוצא לאור על ידי מכון "הישכם אוהבים"

אלול תשע"ח

מכתב קריאה מאת הרה"ג הרב משולם משולמי

ר"מ בישיבת בית שמעיה ומו"ץ וראש כולל אהל אלישבע

הרב משולם משולמי
ר"מ בישיבת בית שמעיה
ומו"ץ וראש כולל אהל אלישבע
בני-ברק

בס"ד, כ"ו אדר תשע"ח

לנשות ישראל ולכל מאן דבעי

...

מודה אני לאברכים היקרים שהאירו עינינו שלא יתכן ליתן הכשר בזה, וגם אלו שמגיעות מברזיל וכו' אינן נקיות מחשש תקרובת עבודה זרה, ואחר החקירה היסודית נראה כי קרוב לודאי מקור כל השערות הוא מהודו מהתקרובת שלפני הע"ז שלהם.

קיימנו בשמחה: "מצות עשה לאבד עכו"ם ומשמשיה וכל הנעשה בשבילה שנאמר אבד תאבדון וכו' עכו"ם ומשמשיה ותקרובת שלה וכל הנעשה בשבילה אסור בהנאה שנאמר לא תביא תועבה אל ביתך וכו' ומשום לא ידבק בידך מאומה מן החרם" (רמב"ם פ"ז מהלכות עכו"ם).

"כיצד מאבד עכו"ם ותקרובת שלה או שורף וכו'" (רמב"ם פ"ח מעכו"ם).

יהא מכתבי זה תיקון על העבר.

כולל אברכים "אהל אלישבע" הרב משולם משולמי בני ברק

כִּי מְנַסֶּה יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם
לָדַעַת הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת־יְיָ אֱלֹהֵיכֶם
בְּכָל־לִבַּבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם
(דברים יג ד)

כתב האברבנאל -

*"כי יקום בקרבך נביא או חולם וגו' עד כי יסיתך. לפי שהזהירם על עבודת בית הבחירה וצוה אותם שלא יוסיפו על הדבר מעבודות הגוים לאלהיהם. הזהירם בפרשה הזאת **שלא יתפתה לבבם בשום דבר מעניני ע"ז**. וגם כי יצוה בזה נביא או חולם חלום ויתן להם עליו אותות ומופתים.*

והנה הביא שלש פרשיות סמוכות זו לזו. והם כי יקום בקרבך נביא. כי יסיתך אחיך וגומר. כי תשמע באחד שעריך וגומר (א.ה. היינו פרשיה דעיר הנידחת).

*וענין הפרשיות האלה הוא. כי האדם פעמים שיתפתה לחטא אם **בלמדו מנביא או חכם שיראוהו חוטא ויתלה עצמו באילן גדול.***

*ופעמי' יתפתה **מאחיו ורעיו וקרוביו** שימשך אחרי דבריהם ויעשה כמעשיהם.*

*ופעמי' שיתפתה לא לעליונים בחכמה ממנו, ולא לקרוביו, **כי אם מפני הכלל.** שאם יראה אותם חוטאים בכלל. יאמר לו לבו אל תפרוש עצמך מן הצבור. ויהיה אחרי רבים להטות מדרך הישר. וכנגד שלשה מיני הפתויים הללו באו שלשת הפרשיות הללו."*

תוכן העניינים לחלק א'

הקדמה..... יא

פרק א'

הודו המציאות בשטח..... יג

תושבי הודו הינם עובדי ע"ז באדיקות מופלגת, ואחת מעבודותיהם היא תגלחת השיער כעבודה לאליל.

צורת המסחר בהודו..... יד
הודו - אימפריה של טומאת ע"ז..... טו
האליל ..... טז
זה כנגד זה..... יז
התגלחת..... יט
למה מתגלחים ..... יט
האגדות..... יט
ההונדי..... כ
הנחה לפניו..... כ
עדויות מאמינים..... כ
השלטים..... כא
מקום התגלחת..... כג
צורת התגלחת..... כד
יבושו כל עובדי פסל..... כה

פרק ב'

השיער ההודי כובש את השוק..כט

השיער ההודי הינו המשובח ביותר, המצוי ביותר, הזול ביותר, והנפוץ ביותר.

כשאופנה וע"ז נפגשים..... כט
כמות..... לא
מפלצת שמקיאה שיער..... לד
עלות ..... לז
זמינות..... לז
אורך..... לט
צבע..... לט
איכות..... מ
עמידות ..... מ
הסבר קצר על הקשקשת ..... מב
שיער הילדים..... מג
סין - אימפריית עיבוד השיער..... מג
השיער ההודי שובר את השוק..... מד

פרק ג'

שאר המקורות לשיער..... מז

שיער משאר המקורות אינו מסחרי כלל וכלל

התנגדות העולם לשיער ההודי ..... מט
שיער ברזיל כדוגמא ..... נד
מדינות נוספות המייצאות שיער..... נח
תרשים זרימה..... ס

פרק ד'

השגחה וכשרות.....סג

לא ניתן להשגיח על מקור השיער בשופ"א,
וכל ההשערות שניתנו על זיהוי שיער בדרך כלשהיא – נמצאו מופרכות

בד"ץ "חניכי הישיבות" .....סג
דבריהם של גדולי ההוראה .....סה
יסודות ההשגחה .....סו
המקור הסודי .....סו
סה"כ פאה אחת קצרה!.....סו
הכשרי תעריף - "להניח ולסמוך".....סז
עוד על השגחת חניכי הישיבות.....סט
"סגרנו את ברזיל".....עא
שיער בהיר .....עב
הכשר "מה אפשר לעשות?".....עג
בדיקות מעבדה .....עה
ספק ספיקא של חשש חומרא .....עה
אין כל היתר .....עו
נאמנות סוחרי הפאות .....עו
הדברים היו לעיני הגריש"א .....פ
פאה סינטטית .....פב
שמורה משעת גזיזה.....פג
שיער ישראלי.....פג
תרומות שיער לחולים .....פג
מושב בית דין.....פד

נספחים

נספח א' - התוצרת המגוונת של שיער הטמפלים.....פה

שאר צרכי התעשייה .....פה
ציסטאין.....פו
שיער למברשות איפור, ובובות.....פו

נספח ב - נתוני האו"ם.....פז

פתיחה .....פז
עיון בנתוני האו"ם.....פח
ייבוא שיער לישראל.....צ
טעויות נפוצות .....צג
שיער מסרקים.....צד

סוף דבר.....צז

פרק ה'

עיניכם הרואות.....קא

יסודי הסוגיא מפורטים בצורה השווה לכל נפש,
ותשובות לכל צדדי ההיתר שהעלו המצדדים להתיר.

תוכן ענינים מפורט לפרק ה'.....קא

תוכן ענינים לפרק ה׳

פתיחה ..... **קא**

שער ההלכה ..... **קב**

הגילוח אינו בפני האליל ..... קד

אין מקטירים את השיער באש לפני האליל ..... קה

גילוח אינו כעין זביחה ..... קה

אין עבודתה בכך ..... קו

מעמד הכמרים ..... קו

השיער לא הוקדש לפנ"ז לאליל ..... קז

אולי הנאה מתקרובת אסורה רק מדרבנן ..... קז

השיער נקרא מאוס ואסור לתיתו לאליל ..... קז

השיער ניתן כדורון לאליל – ודורון אינו תקרובת ..... קז

הגילוח הוא רק ׳הכנה׳ לקראת הכניסה לטמפל ..... קח

הבאת השערות היא העבודה, ולא הגילוח עצמו ..... קח

השיער הולך למכירה ולא לאליל ..... קט

אין אדם אוסר דבר שאינו שלו ..... קט

מסייע אין בו ממש ..... קי

האם בעינן כעין פנים ממש ..... קי

ראיה מבעל פעור ..... קיא

תערובת שניה ..... קיא

מעט בדיני קבוע ..... קיב

שער הכוונות ..... **קיב**

הגילוח אינו תקרובת אלא הכנעה בפני האליל ..... קיג

הגילוח הוא להורדת היופי ..... קיג

כוונתם באומרם "קרבן" להקרבה עצמית ..... קיג

הגוי מכוון לקבל ברכות ושפע ..... קיד

חסרון בכוונת "לשמה" מצד הספרים ..... קיד

עבודת האלילים בהודו היא בדותה ..... קיד

ראיה מהשיער "שמקריבים לרשב"י" ..... קטו

לא שייך תקרובת ע"ז בזמן הזה ..... קטז

שערי ההשכלה ..... **קיז**

א. אמה טרלו ..... קיח

ב. ד"ר אהנד מוהן ..... קיח

ג. גר הצדק ל. עליו נסמך הרב דוד מורגנשטרן בתשס"ד ..... קיט

ד. ליי (צבי) וייסמן ..... קיט

סיכום ..... **קיט**

חשש נגיעות ..... קכ

חלק א'

עריכת הסוגיא

א. הודו - המציאות בשטח

ב. השיער ההודי כובש את השוק

ג. שאר המקורות לשיער

ד. השגחה וכשרות

ה. עיניכם הרואות - תשובות על דברי המתירים

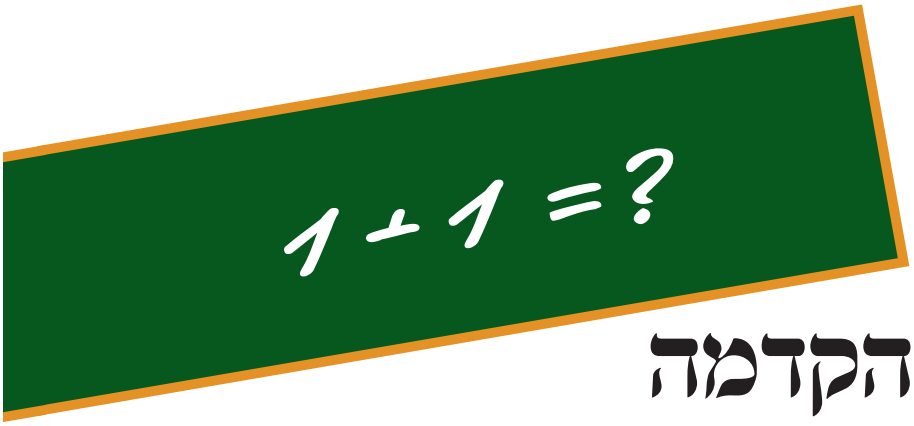

הקדמה

למעשה כל הנידון הוא פשוט ביותר, אחד ועוד אחד שווה שתיים.

בתשס"ד נאסרו פאות שאין ידוע מקורם והוצאו לשריפה בחוצות קריה, אח"כ צץ לו איזה "הכשר". כיום התגלה שלא שייך לסמוך על ה"הכשר", וממילא המסקנה המתבקשת היא פשוטה, כאמור אחד ועוד אחד.

ואעפ"כ למרות הכל היום זה לא מה שהיה פעם, בעבר הכרוזים כיסו את הרחובות, הרעש הציבורי היה אדיר, העיתונות החרדית התגייסה לעניין, והתוצאות היו בהתאם. והיום...?

נראה שצריך להסביר את העסק מהשורש כדי להסיר את המבוכה, היום מדובר בתעשייה משומנת עם הרבה כסף, אשר מהווה את אחת מהשערוריות הגדולות ביותר שידע הציבור החרדי בדורינו.

הכל התחיל ברכישה תמימה של פאה עם "הכשר", אלא שבצד התוית המודיעה שהפאה הינה בהשגחת "חניכי הישיבות" הופיע תוית נוספת "Indian hair", ובתרגום לעברית - "שיער הודו".

מכאן והלאה הדברים היו כמו כדור שלג מתגלגל, כל נסיון בירור הוליד סקרנות נוספת, כל חקירה גילתה עוד נתונים מדאיגים, ומרגע לרגע הצטרפו עוד ועוד למלאכה, אברכים דיינים מוצי"ם, עסקנים, ושאר איכפתיים למינהם, בעיקר מהציבור בו הנשים הולכות בפאות, אך יש מתוכם גם אשר מבני ביתם או בנותיהם וכלותיהם שהחליפו בשנת תשס"ד למטפחת, וכל העוסקים בנושא מטרתם אך ורק לחתור אל האמת ולברר את המציאות הן מצד התקרובת הן מצד הכשרות, ולא ניתן להבחין בין העוסקים בדבר האם זה נוגע אצלם בבית למעשה.

חשוב להדגיש - הדברים נוגעים לכולם!

הנידון אינו נוגע רק לעניין הפאות, יש עוד הרבה עניינים הלכתיים הקשורים לכל אחד ואחד.

זה נוגע לתוספי שיער, לזקנים מלאכותיים, זה נוגע להשכרת דירה, וזה נוגע אפילו לתעשיות הקוסמטיות, תעשיות המזון, ועוד...

זה נוגע לתוספי שיער, לזקנים מלאכותיים, זה נוגע להשכרת דירה, וזה נוגע אפילו לתעשיות הקוסמטיות, תעשיות המזון ועוד, בס"ד נרחיב הדיבור בכל עניינים אלו עד כמה שהיד מגעת, ותקוה ויהיו לתועלת לכלל הקוראים ויוסר מכשול ע"ז ממחנינו.

הדברים המובאים בחיבור זה נכתבו ע"פ בירורים יסודיים הכוללים מסמכים רשמיים, תחקירים, תיעודים. החומר שנאסף מאתרי מסחר רשמיים באינטרנט נעשה ע"י חברת מחקר שהעבירו לצוות ת"ח העוסקים במלאכה את הכל מן המוכן.

חידוש מרכזי בכל מלאכת איסוף החומר הוא שימוש בחברת תירגום הודית מקצועית שנשכרה במיוחד ע"מ להביא מה שיותר נתונים מהשטח.

הגרח"ק בשריפת פאות בתשס"ד

וכמו כן, הודי גר צדק שהוא בעברו הוריו ומשפחתו בהווה עדיין מאמינים הדוקים באלילי ההינדו, אשר הביא מידע רב והקלטות מכמרים, ספרים, ושאר העם. כל מידע שהתקבל היה חייב להיות מבוסס על מקורות צילומים סרטונים וכדו', משטחי הטמפלים. הפניה לנותני השירות נעשתה באיצטלה של חוקרי דתות מהאוניברסיטה, המעוניינים לכתוב מאמר על טקסי ההינדו השונים. הדבר נעשה מתוך מודעות לעובדה שהסוחרים הגדולים כמו "גופטא" וחביריו עושים כל מאמץ כדי להסתיר את המקדש כמקור השיער בעולם.

בין נותני השירות היה שדר טלויזיה מקצועי, שראיין בין היתר כמה כמרים מובחרים, באמתלא שעושה כן מטעם הטלויזיה, כי אחרת אין כומר שיסכים להתראיין מוסרט לשום אדם.

מספקי השירות עבדו כל אחד באופן עצמאי, מבלי לדעת על פעילות שאר העוסקים במלאכה, דבר שעזר להצליב נתונים ולחזק את אמיתות הדברים.

מאחר והתיעוד בתוככי הטמפלים אסור באיסור חמור, חדרו חלק ממספקי השירות עם מצלמות וידאו נסתרות (הסרטונים נמצאים בידינו, והובאו כאן מס' תמונות מתוך התיעודים).

במקביל נעשו התקשרויות רבות עם ספקי שיער עולמיים, חברות, ומפעלים בכל העולם, הקשורים לתחום השיער, ולבסוף גם בסוחרים מקומיים ופאניות - לבירור ענין תפוצת השיער בעולם, ותהליכי העיבוד השונים. כל מסכת ההתקשרות הנ"ל נמשכה משנת תשס"ד ועד היום, כשבמשך הזמן מצטברים עוד ועוד הקלטות ומסמכים בנידון.

הרה"ג רבי אהרן דוד דונר נשלח בקיץ שנת תשס"ד ע"י מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, והשליח חזקיה אמיר דרומי הי"ו אשר נשלח גם הוא פעם ראשונה בשנת תשס"ד מטעם בתי הדין של מרן הגר"נ קרליץ ומרן הגר"ש ואזנר וכעת נשלח בשנת תשס"ח נשלח שוב ע"י ראב"ד העדה"ח מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א.

כל הדברים המובאים להלן בקונטרס זה מגובים בצילומים הסרטות והקלטות ומסמכים רבים, ויכולים להתאמת בקל לכל דורש ומבקש. [והחומר בענין עדות שליח הראב"ד - נמסר לנו ע"י נכדו] ואין בהם אלא חיזוק לפסקם של גדולי ישראל בשנת תשס"ד, לאסור כל שיער שאין ידוע מקורו בבירור.

"דע כשתסתכל בכל התורה ובכל ספרי הנביאים, לא תמצא לשון חרון אף, ולא לשון כעס, ולא לשון קנאה, אלא בע"ז לבד. ולא תמצא שיקרא אויב ה', או צר, או שונא, אלא על ע"ז לבד"

(לשון הרמב"ם מורה נבוכים ח"א פל"ו).

מסירת עדות שליח הראב"ד ה"ה אמיר דרומי א' תמוז תשע"ח בבית הראב"ד שליט"א

התורה אומרת (פר' ראה, יב, ג) "וְאִבַּדְתֶּם אֶת שְׁמָם"

ופירש רש"י - "לכנות להם שם לגנאי, בית גליא קורין לה בית כריא, עין כל עין קוץ".

משום כך בתוככי החיבור הבאנו שמות האלילים השונים בשינוי ובדרך לעג.

פרק א'

הודו - המציאות בשטח

הודו היא המדינה השניה בעולם בגודל אוכלוסייתה (לאחר סין), מכילה 17.74% אחוז מתושבי כדור הארץ כ 1.35 מיליארד תושבים (נכון לתאריך 22,01,2018 למנ') מתוך 7.5 מליארד תושבים בעולם כולו. (לפי אתר האוכלוסין העולמי info.worldometers).

להודו קו-חוף באוקיינוס ההודי שאורכו למעלה מ-7,000 קילומטרים, היא גובלת עם סין, נפאל, בורמה (מינמאר), בהוטן, בנגלדש ופקיסטן. בין כל המדינות הגובלות עם הודו מתנהלים קשרי מסחר ומעברי סחורות בלתי רשמיים בכמויות ענקיות, במשך כל שעות היממה.

מפת הודו

צורת המסחר בהודו

כלכלת הודו היא השלישית בגודלה בעולם, וצומחת בקצב מהיר, ואעפ"כ בנתיים רוב תושבי המדינה הינם עניים מרודים.

חלק מרכזי מהמסחר נעשה בלי שום אכיפה, אנשים עובדים קשה בשביל דולר, ילדים קטנים גם הם משמשים ככח אדם, חיים בצורה מחפירה ללא הטכנולוגיה של היום - מדינת "עולם שלישי".

מאות נמלים פזורים לאורך 7,000 ק"מ של רצועת חוף כולל באיזורים הררים ושוממים, רובם מוזנחים וללא השגחה ופיקוח ממשלתי כלל, אוניות מסחר גדולות ומנופים גדולים לפריקת וטעינת סחורה - מצויים גם הם, והכל באופן פיראטי. אפילו כ-30 שדות תעופה מופקרים יש בהודו, הללו ננטשו על ידי המדינה וחלקם עומדים כיום לשימוש של סוחרים שונים, אנשים פרטיים וכדו'.

בתמונות למעלה מומחשת תופעת הברחות הסחורה מהודו לשכנותיה. בדרך זו מבריחים כמויות ענק של שיער טמפלים למדינות השכנות, בלא שידווח הדבר באתרי הסחר הרשמיים במדינה. בתמונות נראה הברחת פרות "קדושות" ע"י מוסלמים הודים, אשר הוא מבצע קשה בהרבה מהברחת שיער.

כידוע הפרות בהודו מקודשות ביותר[1] וע"פ חוקי המדינה אסור לסחור בהן. העונש של הנוגע בפרות הוא שהותר דמו. החל משנת 2007 כל הפרות במערב בנגל חייבות לשאת תג זיהוי עם תמונה למנוע את הברחתם מגבולות המדינה. אעפ"כ ישנם דיווחים ותיעודים רבים על סחר והברחת פרות "קדושות" מהודו למדינות סמוכות ע"י הודים מוסלמים שאינם מאמינים בדת זו. כמו כן קיימת תופעה של הברחת נשק באופן סדיר מהודו לשכנותיה.

עובדות אלו מלמדות גם על כמויות השיער היוצא מהודו המדווחות רשמית באתרי הסחר של המדינה שהוא פחות בהרבה מהכמות המדוייקת הנמכרת, שכן ההודים עושים כל מאמץ שביכולתם כדי לחסוך את עלויות המס, והברחת שיער קלה בהרבה מהברחות אחרות.

הודו - אמפריה של טומאת עבודה זרה

הודו היא המדינה הטמאה ביותר בעולם, מסורת ע"ז של אלפי שנים, ומכשפים גדולים בכל פינה. בסביבות ה-80% מתושביה אדוקים בדת ההינדו, והשאר אתיאיסטים מודרנים, מוסלמים, או משוייכים לשאר דתות קטנות כגון בודהה וכדו'.

ע"פ שיבוש דת ההינדו ישנם אלילים שונים שכולם התגלמויות של אל אחד שהתגשם באלילים רבים, וכל אליל ממונה על ענין אחר. עיקר אמונתם שבכל תמונה וציור של האליל מתגלמת ושורה איזו התגשמות עצמותו של האליל ברמה מסויימת, באופן שניתן להתפלל, להקטיר, ולהקריב, מול כל תמונה הנצבת לפניהם.

דברים כגון אלו כתב הרמב"ם (הלכות ע"ז פ"א) שדור אנוש חשבו שרצון ה' הוא להקריב קרבנות לכוכבים והמזלות ואח"כ ייחסו להם כחות עצמיים והחלו לעבוד אותם בעצמם.[2]

1. ומענין לציין שדבר זה שבהודו הפרה קדושה להם, כבר הוזכר ברמב"ם במו"נ ח"ג מ"ו, ובאב"ע שמות ח' כ"ב.

2. וז"ל "בימי אנוש טעו בני האדם טעות גדול ונבערה עצת חכמי אותו הדור ואנוש עצמו מן הטועים היה, וזו היתה טעותם, אמרו הואיל והאלהים ברא כוכבים אלו וגלגלים להנהיג את העולם ונתנם במרום וחלק להם כבוד והם שמשים המשמשים לפניו ראויין הם לשבחם ולפארם ולחלוק להם כבוד, וזהו רצון האל ברוך הוא לגדל ולכבד מי שגדלו וכבדו, כמו שהמלך רוצה לכבד העומדים לפניו וזהו כבודו של מלך, כיון שעלה דבר זה על לבם התחילו לבנות לכוכבים היכלות ולהקריב להן קרבנות ולשבחם ולפארם בדברים ולהשתחוות למולם כדי להשיג רצון הבורא בדעתם הרעה, וזה היה עיקר עבודת כוכבים, וכך היו אומרים עובדיה היודעים עיקרה, לא שהן אומרים שאין שם אלוה אלא כוכב זה, הוא שירמיהו אומר מי לא ייראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך ובאחת יבערו ויכסלו מוסר הבלים עץ הוא, כלומר הכל יודעים שאתה הוא לבדך אבל טעותם וכסילותם שמדמים שזה ההבל רצונך הוא"

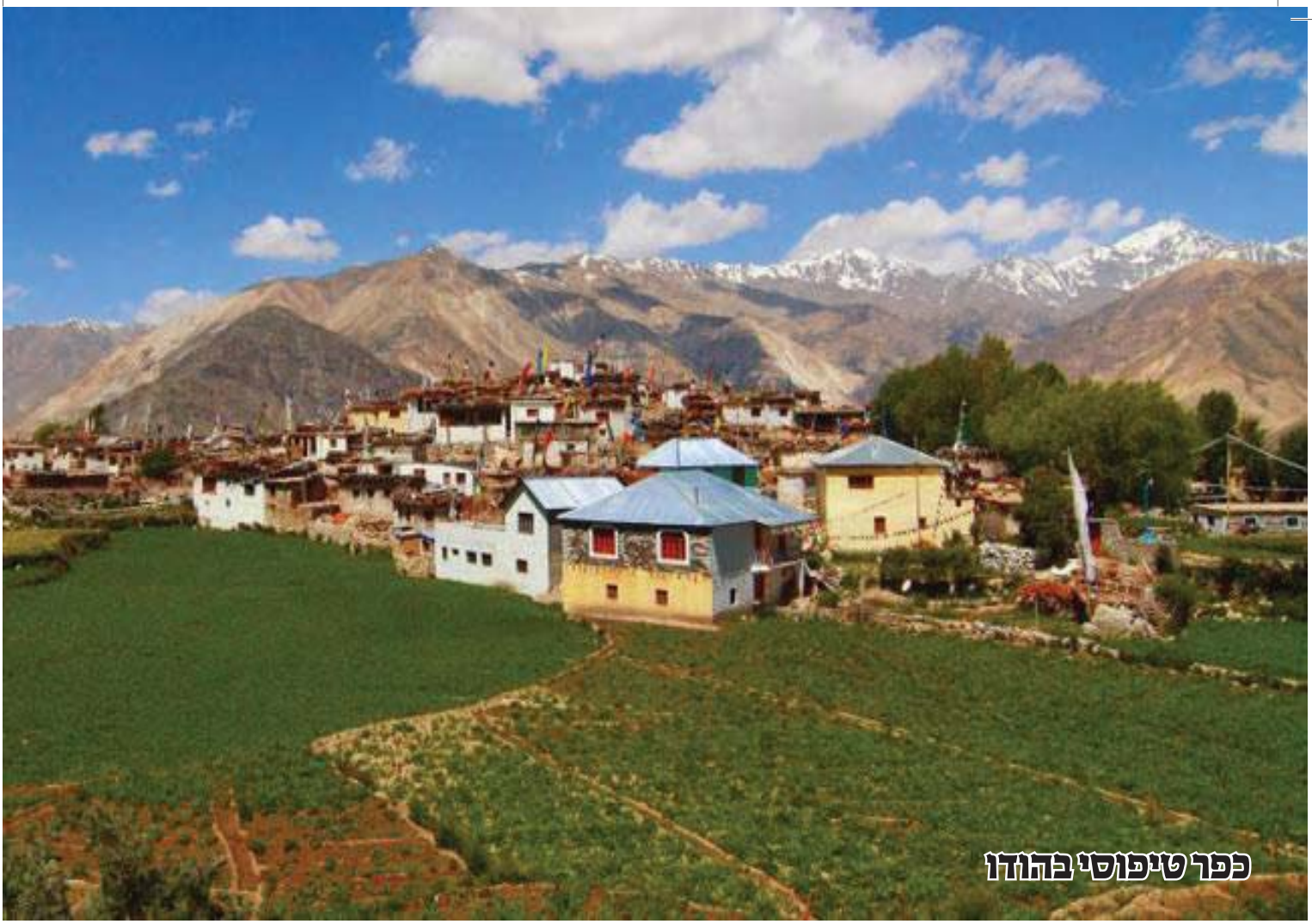
כפר טיפוסי בהודו

הודי המאמין בשיקוץ הנ"ל, סוגד לאלילו ומקריב לו קרבן בכל עת מזדמנת, בעת צרה, כשנחלץ ממנה או לחילופין בעת שמחה.

ההינדו נפוץ לא רק בהודו, ברחבי העולם פזורים עוד כ-35 מליון מאמינים נוספים. (וגם הם מקריבים שערם לפסלים).

בין המדינות הסוגדות להינדו: מינאמר (בורמה) 7.1 מיליון, נפאל, בנגלדש 11 מיליון, מלזיה 1.1 מיליון, באלי 4 מיליון, סרי לנקרה 2.5 מיליון, דרום אפריקה 1.2 מיליון, ארה"ב 1.7 מיליון, הממלכה המאוחדת (בריטניה) 1.2 מיליון, קנדה 0.7 מיליון, פקיסטן 1.3 מיליון, סינגפור 0.3 מיליון, אינדונזיה, הולנד 0.4 מיליון, ועוד...

האליל

האליל חופף ומרכז את כל חייהם מחשבותם ומעשיהם של אנשי ההינדו. פסילים וצלמים פזורים בהודו בכל פינה, רחוב, סימטה ובית. היחס שלהם לפסל או לצלם [היינו לתמונה של האליל] היא כאליל עצמו, הם מקטירים לו ומזבחים ומשתחווים לפניו בכל מקום ובכל זמן.

> עיקר אמונתם שבכל תמונה וציור של האליל מתגלמת ושורה איזו התגשמות עצמותו של האליל ברמה מסויימת, באופן שניתן להתפלל, להקטיר, ולהקריב, מול כל תמונה הנצבת לפניהם.

סיפר ה"ה אמיר דרומי - שליח בית הדין, *הפסלים האלה קיימים כמעט בכל בית, בכל חדר, בכל פינה של רחוב, ואתה רואה אנשים עוברים ואז פתאום הם מזליקים איזה נר ועושים לפני האליל כך וכך ...וממשיכים בדרכם. אז אתם מבינים שתמונה של העבודה זרה בתוך חדר התגלחת משמעותה גילוח לפני האל ממש שמתגלם בתמונה.*

"**וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא אַכְרִית אֶת שְׁמוֹת הָעֲצַבִּים** - עד שגם שמותם לא יזכרו עוד. **וְגַם אֶת הַנְּבִיאִים** - הם נביאי הבעל **שימצאו עוד בהודו** חינא (אולי זה סין - צ'ינא) ויאפאן שעובדים עדיין לגלולים... ואז יעביר ה' רוח השקר הזה". (מלבי"ם זכריה יג ב)

זה כנגד זה עשה ה'

"וְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מַתָּנֹת וַיְשַׁלְּחֵם וגו' קֵדְמָה אֶל אֶרֶץ קֶדֶם" (בראשית כה ו)

חז"ל הקדושים (סנהדרין צא) מספרים לנו על בני קטורה - ששה במספר, אותם שילח אברהם -" קֵדְמָה אֶל אֶרֶץ קֶדֶם" במילים אחרות שילחם אל המזרח. ובמפרשים ביארו כל אחד לפי דרכו היכן היא אותה ארץ קדם, אולם יתכן שלבסוף הם הגיעו למזרח הרחוק מאותה ארץ קדם.

פמוֹש - הוא אלהי מואב (במדבר כא, כט ועוד), שהעבודה אליו הינה הקרבת השיער, וכלשון המכילתא דרשב"י (שמות כ,ה) "ולא תעבדם שלא יעבוד ע"ז כדרך עבודתה כגון... יפעור עצמו לפעור **או יקריב שערו לכמוש**". והובאו דברי המכילתא ברמב"ם (סה"מ ל"ת ו), בחינוך (מצוה כ"ט), ובמדרש הגדול (דברים ה,ט).

בתהפוכות הרבות שעבר העולם באלפי השנים האחרונות, תופעת האלילות נשתיירה בעיקר במזרח הרחוק.

לגבי אותם מתנות שנתן אברהם אבינו לבני קטורה כתב רש"י (שם) "שם טומאה מסר להם", ובדעת זקנים כתב (שם) וז"ל "שם טומאה שם השדים שמשביעין אותן באדוניהם הממונים עליהם לעשות כל מה שרוצים". יתכן שזו הסיבה לכך שהמכשפים שורצים בהודו, מי שמעוניין יוכל לרכוש בנקל כישוף דרך האינטרנט ב-10 דולר בלבד.

מאידך - אצל בני המזרח הרחוק ישנה מסורת עתיקה על "ששה ענקים" (יתכן שכוונתם לענקי רוח) שהגיעו לפני מס' אלפי שנים, והם העבירו את חכמתם הרבה לבני המקום, על פי נתונים אלו מסתבר לומר שחכמות כגון יוגה, דיקור סיני ועוד, מקורם מאותם מתנות שהעניק אברהם אבינו לבני קטורה.

אם אכן התרבות ההודית, שורשה בששת בני קטורה ששילח אברהם אל "ארץ קדם", מענין לציין עוד על דמיון רב שיש בין מנהגי העכו"ם ההודים לבין להבדיל - עניינים שונים ביהדות.

בין ההקבלות ניתן למצוא, אמונה בגלגול נשמות, אמונה בעולם הבא ובגאולה, בטקסים תוקעים בקונכיה (דוגמת שופר) המזבח הינו ריבוע מדוייק, במקום הקדוש להם אסור לילך בנעלים, מנהג של נתינת משקלו של ילד במטבעות (ערכין) ועוד.

התקשורת ההודית בערוץ 9 שידרה בשנת 2011 סרט תיעודי, בו מראים חנוכת בית תגלחת חדש בטירופטי, שנחנך לאור ריבוי המבקרים שלא הכילו אותם מקומות הגזיזה הקיימים.

ישנו פסל מרכזי מזהב הנמצא בירכתי המקדש בטירופטי, אלא שלפניו לא נעשית שום עבודת הקטרה או שבירת קוקוס או גילוח שיער ע"י המון העם מטעמי סדר ונקיון שהנהיגו כמרי הדת וכל הפולחן סביב האל נעשה לפני תמנותיו ברחבי המתחם בטירופטי ובמקומות גזיזת השיער, אשר גם שם נחשבת ההקטרה לפני האליל עצמו.

חנוכת אולם תגלחת חדש

כהני הדת מגיעים בליווי חברת טלויזיא ואנשי תקשורת רבים. ראש המשלחת מתכבד בשבירת קוקוס לפני תמונת האליל הממוקם במרכז אולם הגזיזה. לאחר מכן באותו מקום יגלחו את שערות ההמונים מול אותה תמונת האליל.

הזאת מים טמאים

שבירת קוקוס

הנפת פירות לפני האליל

הנפת אש קטורת

בתחילה הממונה (ארוך שיער, וערום למחצה) אוחז בידו כלי קטן עם מים, ובאמצעות אגודת עלים הוא זורה מים על העומדים סביב (מזכיר הזאת מי נדה ע"י אזוב להבדיל אא"ה). קוקוס נשבר בפני האליל ומוגש לפניו. לאחר מכן מונף מגש קטורת בפני האליל, ושוב מונף מגש פירות בידי כמה מהעובדים שסביב, דוגמת הנפת הביכורים להבדיל אלף אלפי הבדלות.

מענין לציין שרק אנשים מזרע ה"ברהמנים" (לטענתם הם בני אברהם אבינו ע"ה) יכולים להיות כמרים או גלחים. וגם זה רק בתנאי שהללו עברו טקס הכתרה וחינוך, הכולל גילוח לפני האליל בגיל 13, מלבד הגילוח שגולח בילדותו.

גזע הברהמנים הינו גזע מיוחס שנמצא בראש ההיררכיה הרוחנית בהודו, הם כעין דוגמת הכהנים בישראל להבדיל אלף אלפי הבדלות. הברהמנים שומרים בקנאות על יחוסם ולא מתחתנים בנישואי תערובת עם מי שאינו מזרעם.

"וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים – כל מקום שנאמר באחרית הימים הוא ימות המשיח. **וְהָאֱלִילִים כָּלִיל יַחֲלֹף** – אף על פי שהאלילים כבר פסקו מרוב האומות, **היום עוד יש בקצה המזרח עובדי אלילים, ועוד יחשבו גם הם עובדי אלילים שהם משתחוים ועובדים לצלם, ואז בימות המשיח כל האלילים יכרתו עד גמירא."** (רד"ק ישעיה פ"ב ב'-כ')

כאשר מתבוננים בתרשים של הטמפל בטירופתי, קשה שלא להבחין בחיקוי העלוב לבית מקדשינו להבדיל אלף אלפי הבדלות.

שרטוט של הבית תורפה הטמא בטירופטי

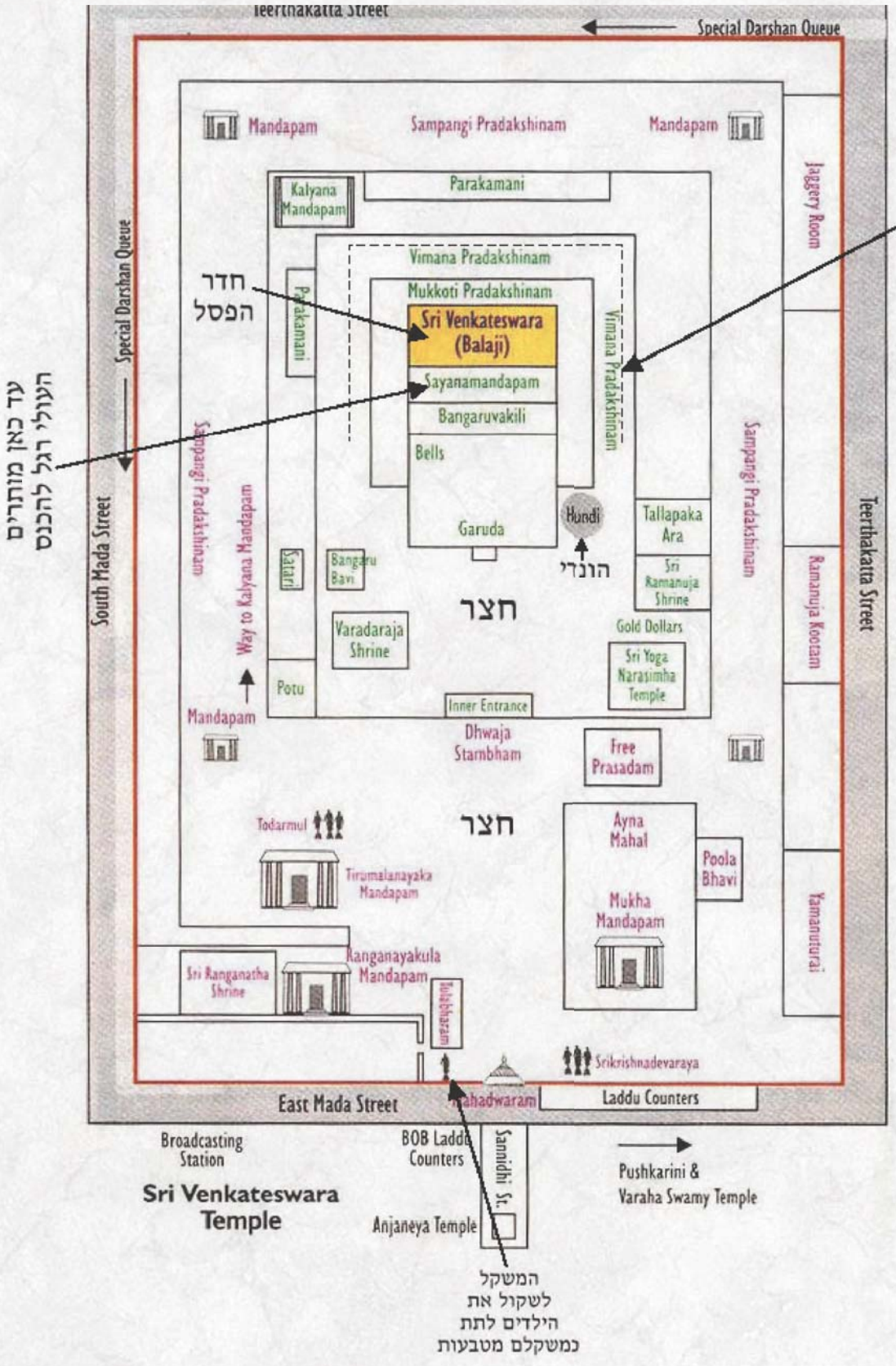

התגלחת

כל הודי מחויב על פי המסורת להקריב את שערו לאליל לפחות פעם אחת בחייו. למעשה בדר"כ ההודים מקריבים הרבה יותר. חשוב לציין - אשה בהודו לא תגלח את שערה אלא לאליל! ועי' בקטע מעדותו של אמיר המובאת בהמשך.

בפעם הראשונה שהילדים מתגלחים, זה יכול להיות אפילו בגיל שנה, ובפועל זה נעשה בגיל 3/5, ובפעם השניה הבנות ההודיות מתגלחות בגיל הבחרות. בעת צרה או ה'ישועה' (כביכול) מתגלחים שוב הגברים או הנשים או ילדיהן, כשהגיע זמן לקיום הנדר להביא את הקרבן. וכן יש הנוהגים שהבכורים מתגלחים בעת פטירת אבי המשפחה.

מתוך מסירת העדות של אמיר דרומי בתמוז תשע"ח :

"**אצלם מקובל שהאליל הזה אוהב את השיער יותר מכל**, ומי שנותן לו יקבל את כל התשועות וכל הישועות. עכשיו רק תביאו שבהודו תשעים אחוז מהאנשים הם עניים מרודים, אין להם כסף בכלל, אבל לכל אחת יש שיער, והשיער הזה נחשב בעיניהם למאוד מאוד חשוב.

איך נודע לי כמה הוא חשוב, דוקא בסוף המשימה עוד דבר שלא תכננו מראש, **אמרו לי, אמיר, תביא לנו דוגמת שיער, סתם מאחת, לא מאיזה פולחן, תשלם כסף טוב, העניים האלה רוצים כסף יתנו לך מיד**. אני הולך לכמה אנשים מסביבי ואני אומר להם תשמעו אני נותן לכם כסף, רק תביאו לי קצת, לא רוצה הרבה, לא יראו אפילו שהורידו לה מהראש, לא יוכלו לראות את זה, והיא תקבל את התמורה שלה. הולך השליח הזה, הולך השליח הזה, **כולם תוזרים אלי אומרים לי: אמיר, אף אחת לא מוכנה לתת, לא חשוב כמה תתן כסף**, ואני חושב לעצמי, רגע, שמה בבית הפולחן שלהם היא מורידה את זה עם חיוכים, פה אני מציע הון, ואין! **היא אומרת שאת זה היא שומרת לאליל, שח"ו הוא יראה שהיא מכרה חלק מהשיער שלה...** "

שכונת מגורים בהודו

למה מתגלחים?

האגדות

סביב פולחן התגלחת מספרים ההודים אחת משתי אגדות.

האגדה היותר נפוצה היא שה"לורד אלרג'י" (היינו "בלאג'י" ונכתב בשנוי משום ואבדתם את שמם) ראה שרועה בקר משליך באכזריות גרזן על "הפרה הקדושה", הלה הגיע מיד להגן עליה וספג את הגרזן בראשו, במקום המכה שקיבל נתלש מעט שיער, זוגתו הנסיכה ג'יפהדייבי (היינו "נילדייבי" ונכתב בשנוי משום ואבדתם את שמם) ראתה את הדבר והדביקה לו משערותיה בדרך פלאית.

כאות הוקרה הבטיח לה שלאורך הדורות כל הבאים אליו לעובדו, יקריבו לו את שערותיהם והוא יביא לה.

"כולנו גדלנו על זה"

גר צדק הודי העיד כך "כולנו גדלנו על זה שהאליל מבקש שיער בגלל הסיפור הזה, וזו המתנה הכי יפה וחשובה שאפשר להביא לאליל מהגוף שלנו."

ציורים מתוך אחד הקומיקסים המתארים את האגדה השטותית המחולקים במליוני עותקים לילדים ברחבי הודו

אגדה זו שגורה בפי כל הודי עוד מילדותו, הדבר מופץ בספרי ילדים, הצגות וסרטים לכל הגילאים. בשיחה עם גר צדק הודי העיד כך "כולנו גדלנו על זה שהאליל מבקש שיער בגלל הסיפור הזה, וזו המתנה הכי יפה וחשובה שאפשר להביא לאליל מהגוף שלנו."

מאידך יש המספרים שהאליל הנ"ל הסתבך בחובות עקב הוצאות מופרזות על חתונתו, בכדי לעזור למסכן הנ"ל כל נתיניו מקריבים לו את שערותיהם דוקא. ועל אף שבמשך השנים השיער היה נזרק או נשרף בסופו של דבר, להודים זה לא הפריע, מבחינתם עצם התגלחת הינה מסירת השיער לאליל, והוא מבחינתם יעשה עם זה מה שהוא רוצה.

ההונדי

הפירוש המילולי של המילה "הונדי" הוא "כלי", אבל בהקשר לטמפלים, ההונדי הוא הכלי לנתינת הקרבנות. לכל הקרבנות ישנם "הונדיים" מיוחדים, ישנו הונדי למרגליות, הונדי לפירות, לקטורת, וישנו הונדי מיוחד להנחת השערות.

הונדי -
הכלי לקבלת שיער התקרובת

מכורח המציאות ועקב הכמויות האסטרונומיות של המתגלחים ההונדי עבור השיער הינו במימדי ענק, ועל פי רוב יש יותר מהונדי אחד באולם הגזיזה.

עוד סיפר ה"ה אמיר דרומי אחרי ביקורו בתשס"ד, שמול הבנין של הפסל הגדול ישנו מזבח, שעולים אליו במדרגות, ומקריבים ע"ג האש הדולקת שם תמיד כל מיני קרבנות, מזהב וכסף וכדו', עד תוצרת חקלאית, ופעם אחת הוא מספר שראו עיניו דבר מענין, שכאשר ההונדי של השיער התמלא הגיע כומר ולקח קמצוץ מן השערות והקריב אותם ע"ג המזבח הנ"ל, לא הבאנו את הדברים אלא כמעשיה מעניינת בלבד, אחר שלהלכה אין הדבר משנה במאום.

שיער המאמינים נאסף בסופו של דבר אל תוככי ההונדי ומשם אל התעשייה, מעניין להביא בהקשר זה את עדותו של אמיר דרומי בנידון (תשע"ח) וז"ל "ככה הם נוהגים, כשמספרים אותם הם יודעים **שברגע שזה מתנתק מהראש הם כבר נתנו את זה לאליל, ובזה הם עשו את שלהם, אחר כך לא מעניין אותם,** חלקם יודעים שמוכרים את השיער ואז הם אומרים שהמכירה הזאת נותנת לאגודה שמנהלת את הבית עבודה זרה הזאת לבנות עוד, ולתת להם אוכל חינם, ולפתח את המקום, ולתת אוכל לעניין, אבל זה לא מעניין אותם כי זה כבר לא שלהם, הם נתנו את זה לאליל, זו התשובה שקיבלתי מכולם"

כאשר מעיינים בהלכה - הדברים מפליאים, לכאורה היינו חושבים שהתקרובת נמסרת לאליל מעצם היותה בהונדי, ככה כל אחד שמסתכל מהצד היה חושב, אבל ההודים כאמור אומרים אחרת, הטענה שלהם לכאו' נשמעת מוזרה - השיער "**ברגע שזה מתנתק מהראש הם כבר נתנו את זה לאליל**", ולמה זה כ"כ מפליא, **כי כאשר מעיינים בהגדרות ההלכה לתקרובת ע"ז רואים שכך בדיוק זה מתרחש, כאשר שיער מגולח לע"ז הגילוח הוא כעין זביחה (שחיטה), כשבירת מקל, וכבצירת ענבים, והוא נאסר באותו רגע של התגלחת,** ומכאן והלאה כיון שכבר נעשית בו עבודה, אין יותר שום צורך במסירה נוספת לאליל, ויבוארו פרטים אלו לקמן בפרק ה' באריכות.

עדויות מאמינים

רבים מחוקרי התופעה שאלו את ההודים הגודשים את הטמפלים למה הם מתגלחים:

וכלם קיבלו את אותה התשובה.

הרב דונר: *על השאלה מדוע מסתפרים, כולם ענו אותו דבר, "זה קרבן לאליל שגר פה, פה זה ביתו".*

לא שאלנו אחד ולא שתיים, שאלנו עשרות אנשים וכולם ענו באותו מטבע "אנו מספרים שערותינו בתור קורבן לאלילינו - הוא אוהב שיער".

הרה"ג ר' אהרון דוד דונר
"כולם ענו אותו דבר, זה קרבן לאליל"

אמיר דרומי - *המילה השגורה אצל אלה שמדברים אנגלית sacrifice (סאקריפייס – קורבן) או offering (אופערינג – מנחה). הם תמיד השתמשו בשתי המילים האלה.*

כמה פעמים ניסיתי להתל בהם כדי לקבל תשובה אחרת אולי, שאלה: למה את באה לכאן? תשובה: כי זה מקום קדוש. למה את מגלחת את השיער? תשובה: כי הוא רוצה את השיער. למה הוא רוצה את השיער? תשובה: כי יש לנו אמונה שפעם, יש איזה סיפור (על האליל שהתקרח וקיבל שיער מהאלילה) ומאותו יום ועד היום הזה, אצלם מקובל שהאליל הזה אוהב את השיער יותר מכל, ומי שנותן לו יקבל את כל התשועות וכל הישועות...

זה כאילו שהם שאלו אחז את השני כדי לתת תשובה אחת, וככה זה היה, כל אחד ואחד אמר לי, אני נותן את השיער שלי לאליל, ויש שהוסיפו לבאר שזה קרבן יותר חשוב משבירת הקוקוס והקטרת קטורת, כי זה להקריב את הדבר היפה של הגוף.

עכשיו הייתי בערך בחמש עשרה טמפלים על הדרך, גדולים קטנים ובינוניים בכולם היתה גזיזת שיער וכולם ענו השיער הוא קרבן קדוש לאליל.

גם גויים שחקרו את התופעה מטעמי סקרנות או משאר סיבות - כולם קיבלו אותה תשובה, **קריס רוק, ריקה היילי, אליקס מור**, שאר כתבות וסרטי תעודה, כולם קיבלו את אותה התשובה - *השיער הוא קרבן לאליל.*

מר אמיר דרומי בהודו

"בכולם היתה גזיזת שיער, וכולם ענו **השיער הוא קרבן קדוש לאליל**"

השלטים

למרות שהדברים נראים פשוטים, כמו "ליתר בטחון" שלט גדול הוצב בקדמת אולמות התגלחת ליידע את כלל הבאים שזהו משמש"מקום להקרבת שיער אנושי ללורד ונקאטסאסוורה סוואמי".

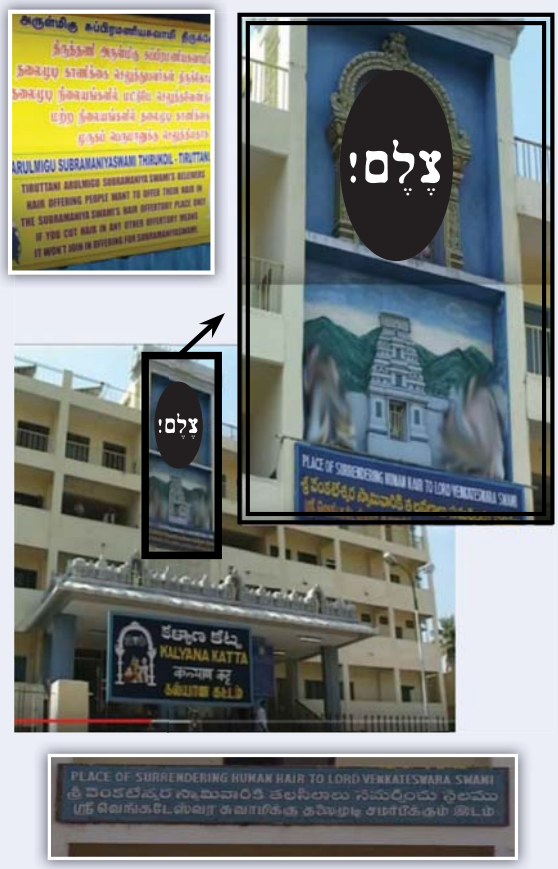

כיתוב ע"ג שערי בתי התגלחת

"מקום להקרבת* שיער אנושי ללורד... מתוך הכנעה"

*קשה למצוא תרגום מדויק למילה surendering (סורנדרניג) בלע"ז, בתרגום מילולי "יבש" הפירוש הוא "הסגרה" או "העברה", ובהקשר לכל המשפט המובא בשלט, יותר מדויק לתרגם "מקום להקרבת שער אנושי... מתוך הכנעה."

מתוך ספר חוקיהם נכתב בשנת 1890 למנינם:

עכשיו מגיע התגלחת של הראש של הילד בשנתו השלישית. במזרח הבית על משטח עץ שנמרח (עם גללי פרה) שמים על האש... בצפון, גללי פר ותערובת של אורז מבושל עם זרעי שומשום מבושלים או קצת מבושלים... האמא, אחרי שהלבישה את בנה עם בגד חדש, יושבת למערב האש על דשא דרבה לכיוון צפון עם פניה לכיוון מזרח. במערבה, עם פניו לכיוון מזרח, שם את עצמו מי שעושה את הפולחן... אז (הספר) עם הסכין של ברזל גוזז את השיער וזורק (את קצות השיער) על גללי הפר... באותו דרך (עושים הפולחן) לבת... **הקרבן. אבל [עשוי] עם מנורה.** בהילוך מהאש לכיוון צפון הם מסדרים את שיער (של הילד) לפי מנהגי הגוטרה' ושל הילד. ואז הם זורקים את השיער על גללי הפר (הנ"ל), לוקחים ליער, ואז קוברים אותו... **פרה מהווה הסיכום של הקרבן.**

ובמסמך של ה'מונדן' (דהיינו תגלחת הילדים) כתוב בשורה האחרונה:

בסוף השיער המגולח **ניתן בקרבן לאליל** בדרך זו, או בדרך אחרת בפי אשר יורה הבומר.

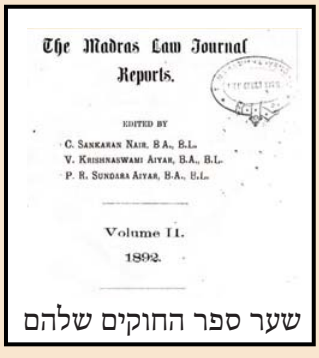
The Madras Law Journal Reports.
EDITED BY
C. Sankaran Nair, B.A., B.L.
V. Krishnaswami Aiyar, B.A., B.L.
P. R. Sundara Aiyar, B.A., B.L.
Volume II.
1892.

שער ספר החוקים שלהם

התגלחת באולמות מול הצלמים

"רק לפני האלהים הם מתגלחים!"

תגלחת הילדים גם היא תמיד לפני הצלם

שאלה מתוך הראיון
שערך השליח אמיר דרומי
עם הכומר הראשי בתירופטי

השליח: במקום שמגלחים, האם צריך להיות שם אחד מהאלילים, או פסל או תמונה של אליל?

כומר: תמונת האליל או פסלו יהיו באולם היכן שמגלחים. **רק לפני האלהים הם מתגלחים!**

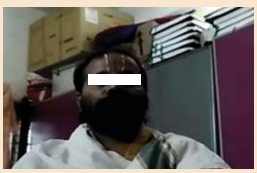

מקום פולחן התגלחת

מעשה התגלחת מבוצע באחת מארבע המקומות שונים.

א. במרכזי התגלחת הענקיים שסביב המקדשים הטמאים הגדולים כמו בטירופתי, וזה נעשה **רק** מול האליל שלהם או תמונתו.

ב. העשירים מתגלחים בבתי מלון הסמוכים למקדשים אלו, מול תמונה או פסל המוצב בחדר לצורך כך.

ג. באלפי מקדשים טמאים המפוזרים ברחבי הודו (כמויות המקדשים שם הם לאין מספר, וכמו שאמר לנו פעם אחד המקומיים "כל 300 מטר יש פה מקדש") אשר בכולם הפסל או הצלם המוצב באולם, הינו התגלמות ממשית של האליל.

ד. התגלחת הראשונה של הילדים מבוצעת על פי רוב בבית הילד, או בבית הכומר בכפר, לעיתים זה נעשה במקדש הקטן הסמוך להם או בטירופטי ושאר טמפלי הענק, בכל מקרה הדבר נעשה תמיד בנוכחות הצלם שלפעמים מובא לשם במיוחד.

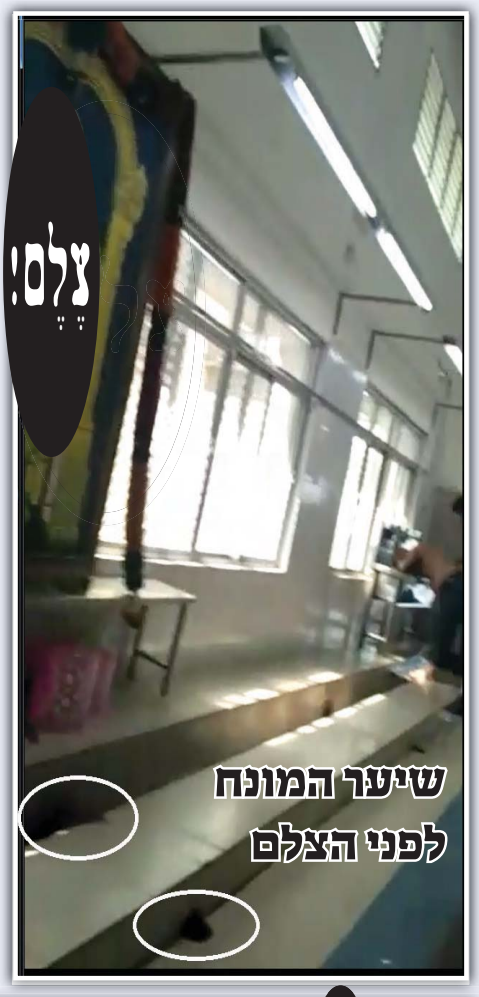

כמרים וספרים מתפללים לאליל ברגע תחילת פולחן התגלחת. תוכן תפילתם - שכל השיער המתגלח במקום זה יתקבל כקרבן לאלילם

צורת התגלחת

הנכנס לאולם התגלחת מוריד נעליו קודם הכניסה לאולם (וישנם ה"מהדרים" ומורידים כבר בתחילת כניסתם להר של המקדש).

בתגלחת של הבנות - כיון שהבנות מגדלות את שערן לכבוד האליל, ואינן גוזזות אפי' שערה אחת שלא לכבוד האליל, והשיער מגיע למימדים נדירים במיוחד - הנהיגו מנהלי הטמפלים שקודם התגלחת, השיער יקשר לקוקו (בכדי לשמור על כיון השיער - וכמו שיבואר לקמן שזוהי הדרך המובחרת ביותר עבור תעשיית הפאות) ובהגיע תור המתגלח, הוא יושב מול הספר, והספר יושב מולו. ישנם מקומות אשר למטרת יעול המלאכה נבנו דרגשים עליהם יושבים הספרים ומנגד אליהם דרגשים עבור המסתפרים. הספר רוחץ את שיער המתגלח, ומתחיל במלאכה.

סדר התגלחת מתוך סירטון שהתפרסם בתקשורת

דיקלום שם הע"ז לפני התגלחת

שטיפת השיער

תגלחת זקנו

תגלחת ראשו

צלם:

דיקלום שם הע"ז לאחר התגלחת בסמוך לצלמים

במהלך התגלחת המתגלח חושב או ממלמל שוב ושוב את שמו של האליל שלהם. מתוך יותר מאלף שמות שיש לשיקוץ זה, השם קופינדא (גובינדא ונכתב בשנוי משום ואבדת את שמם) הינו שגור יותר בקרב המתגלחים. והספר עצמו אומר תיפלה המכילה את השם המשוקץ הנ"ל, בתחילת היום קודם עבודתו, ואינו צריך להזכירו שוב במשך העבודה.

ישנם רבים מהספרים ומהסתפרים שאומרים את שם האליל רק בתחילת הגילוח, ובמשך הגילוח הם רק חושבים על שיקוצם, כיון שעיקר עבודת הינדו היא במחשבה והתייחדות.

התגלחת עצמה היא אומנות גדולה, וכך סיפר אמיר דרומי: *"אם אתם תראו איזה אומנות שהם עושים את זה אז תבינו שהם באמת 'אומנים על' לגבי התספורת, אף פעם לא פצע, אף פעם לא כלום, והכל מסודר יפה, [מגעיל], על הרצפה".*

מאחר והתגלחת לאלפי המבקרים לוקחת זמן רב מאוד, אין אפשרות לעשות אותה בשטח המצומצם מול הפסל המוזהב, ולכן הנהיגו הכמרים שהתגלחת תיעשה בכל המתחם בטירפטי באולמות הגזיזה, שכולו מקודש בעיניהם מאוד, וזה נחשב אצלם כעומדים מול הצלם המוזהב. ולכן עדיף בעיניהם הגילוח בטירופטי יותר מגילוח מול צלם במקום אחר. (להבדיל גם בקרבנות בבית המקדש אינם קרבים בקודש הקדשים אלא בעזרה.)

לבסוף המגולחים הולכים למבנה הגדול ביותר, אשר שם יש את הפסל המוזהב ורואים אותו לשניה אחת, זהו 'עבודה' גדולה אצלם הנקראת "דרשן". חלקם אף מביאים איתם כמה שערות לדוגמא להראות לו ומניחים זאת לפניו... **ובמקדשים הקטנים הולכים לאליל המוצב באולם התספורת, או שבחדר הסמוך.**

השיער שנערם על הריצפה נלקח (ע"י הספר או אחד מעובדי המקום) לכלי ההונדי הנ"ל המונח במרכז האולם או בצידו. ועל אף שכל ההקרבה לאליל מסתיימת ברגע התגלחת וחיתוך השיער מהראש, ברוב המקומות מוסיפים כבוד לתקרובת בנתינתה בכלי ההונדי. ומשם ואילך השיער הינו חולין גמור בעיניהם וניתן לזורקו ולשורפו. וכיום הולך השיער מההונדי למיון ומשם לשוק השיער העולמי. ובכל המקומות אין ההונדי "מעכב" את הקדשת השיער לאליל.

יבושו כל עובדי פסל (תהילים צז,ז)

כמו שעוד נפרט לקמן בעז"ה, מאמצים רבים מושקעים בטשטוש העקבות לפולחני השיער בהודו, בדרך כלל הדבר נעשה מטעמי מסחר השיער, שכן שיער הטמפלים דחוי הוא בקרב הרבה מגזרים וכדלקמן בפ"ג, אולם ישנם עוד גורמים לדבר.

בין מטשטשי עקבות הפולחן, מצויים פרופסורים הודים "מתקדמים" שהתרבות ההודית היא אות קלון עבורם.

כמו שאצל היהודים להבדיל ישנם רפורמים קונסרבטיבים ושאר תחלואים, גם אצל ההודים ישנם כאלו שלא משלימים עם מסורת אבותם, אלא שבמקרה של ההודים - בהחלט אפשר להבין אותם!

התרבות ההודית כוללת הרבה מאוד מוטיבים שרק הקריאה אודותם יכולה להזיק לבעלי קיבה רגישה - **ראו הוזהרתם!**

וַיִּתְגֹּדְדוּ כְּמִשְׁפָּטָם בַּחֲרָבוֹת וּבְרָמָחִים עַד שְׁפָךְ דָּם עֲלֵיהֶם (מלכים א יח)

בתמונה הודי לאחר גזיזת השיער לאליל מראה מסירות נפש לאליל, וקושר לגבו מזבח גדול ומפואר **המחובר במסמרים לתוך בשרו!!** וגוררו כך ברחובות הודו... [מטושטש עקב הטומאה הנוראה שבתמונה.]

אדיקות ההודים כל כך גבוהה, עד שבמסגרת טקסיהם יש החותכים עצמם ובשרם בסכינים וחרבות עד שפך דם, **חלקם עד מוות.** (ברשות המערכת ישנן תמונות רבות בנידון, אך לא הובאו מטעמים מובנים.)

עקב ההתנגדות העולמית לתופעה, נחקק לאחרונה חוק כנגד הדבר, אלא שעדיין טקסים אלו ממשיכים בכפרים ובאזורים יותר נידחים, **במלזיה ובסינגפור** שגם שם צחנת ההינדו שורצת, ושם הדבר מותר על פי חוק, והתופעה ממשיכה שם בראש כל חוצות.

על אף שצמחים וחיות מסויימות נחשבים לפעמים 'קדושים' אצל ההודים, (לדוגמה נחשים, עכברושים, טיגריסים, קופים, פילים וטווסים,) מקום מיוחד בהיררכיה האלילית תופסת הפרה.

שום בעל חי אחר לא מקבל כזה כבוד, פרה העומדת באמצע הכביש תעצור את התנועה, אף הודי לא יהין להפריע את אלוהיו מהשוטטות היומית, ולנסות להסיט אותו מהכביש, כך שהיא ממש "הפרה הקדושה" שלהם...

כל חלק מהפרה נחשב "קדוש" ומשתמשים בו לפולחן דתי. למעשה, שום טקס לא

התכתבות עם מנהלי הטמפל

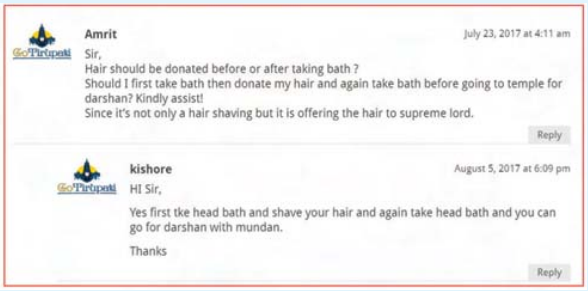
Amrit July 23, 2017 at 4:11 am
Sir,
Hair should be donated before or after taking bath ?
Should I first take bath then donate my hair and again take bath before going to temple for darshan? Kindly assist!
Since it's not only a hair shaving but it is offering the hair to supreme lord.
Reply

kishore August 5, 2017 at 6:09 pm
HI Sir,
Yes first tke head bath and shave your hair and again take head bath and you can go for darshan with mundan.
Thanks
Reply

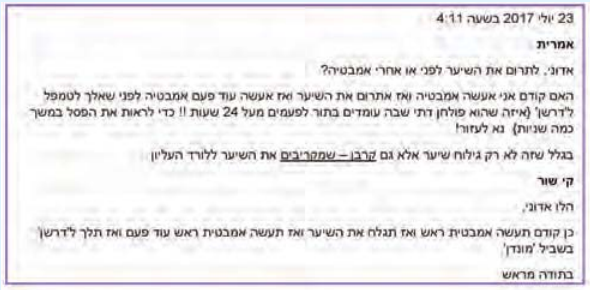
23 יולי 2017 בשעה 4:11
אמרית
אדוני, לתרום את השיער לפני או אחרי אמבטיה?
האם קודם אני אעשה אמבטיה ואז אתרום את השיער ואז אעשה עוד פעם אמבטיה לפני שאלך לטמפל לדרשן' (איזה שהוא פולחן דתי שבה עומדים בתור לפעמים מעל 24 שעות !! כדי לראות את הפסל במשך כמה שניות) נא לעזור!
בגלל שזה לא רק גילוח שיער אלא גם קרבן – שמקריבים את השיער ללורד העליון
קי שור
הלו אדוני,
כן קודם תעשה אמבטית ראש ואז תגלח את השיער ואז תעשה אמבטית ראש עוד פעם ואז תלך לדרשן' בשביל 'מונדן'
בתודה מראש

מושלם בלי "טיהור" של המקום והאלילים עם "פנצ'גביה" - היינו תערובת של חלב, יוגורט, גהי (חמאה עשויה מחלב בופלו מוצלל), ביחד עם שתן וגללי פרה.

שתיית שתן של פרה, עדיין קיים אצל חלק מהאוכלוסיה בין היתר כסגולה לפרנסה. עד כדי כך אוהדים ההודים את הפרה עד שאחד מהמשווקים הגדולים של מוצרי צריכה בהודו - 'פטנג'לי' מתהדר בשימוש בגללי הפרה ומי רגליה עבור מוצרי צריכה אכילים ולא אכילים כאחד.

בתחילת עבודת המחקר בהקשר לאלילות המופלגת שמייחסים ההודים לפרה - נמסר לנו שבהודו יוסד עונש מוות כנגד מי שהורג את אלילם זה, אלא שאחר הבירור נמצא שאין הדברים כפשוטם, אלא הכוונה היתה למציאות הקיימת - שבאם יזדמן שאיזה תייר כלשהו שיהרוג פרה, מכל סיבה שהיא, לא יעברו מספר רגעים שעד שהנ"ל ימצא את מותו בידי המון משולהב וזועם.

את מתיהם נוהגים ההודים לשרוף או להשליך לנהר הגנגס - נהר זה נחשב קדוש עבור ההודים, שם הם טובלים, ומקריבים אליו קרבנות, וזאת בזמן שחלקי גופות שטות להם במים, ולא בדיוק מפריעות את שלוותם.

הקרבת קרבנות לנהר הטמא

סטי - עוד מנהג מהמנהגים המביכים של ההודים הוא מנהג ה"סטי", ככל הנראה מנהג זה הופסק בעשרות שנים האחרונות, אך רק זכרו עוד מותיר אות קלון משמעותית על כל בני העדה. מהות מנהג זה מיוסד על אמונת ההודים בחיים שאחר המוות, מעטים היו מבני התרבויות הקדומות שכפרו בדבר, אצל המצרים כידוע נהגו הפרעונים להניח בצד גופת המת החנוטה חפצים אישיים בתקוה שהללו ישמשו אותו בהגיעו אל אי שם מעבר לעולם החומר שלנו. אצל ההודים הרחיקו לכת קצת יותר, כאשר אדם נשוי עבר מן העולם, נהגו ההודים לשרוף את אלמנתו בחיים חיותה בכדי שתעמוד לצד בעלה גם בעולם השני...

אחר כל זאת נראה שדי מובן ששום סטודנט או פרופסור הודי, שפוזל לעבר התרבות המערבית, לא יתפאר כ"כ במנהגיו בפני אנשי העולם הרחב, תוך שהוא מספר כיצד ארוחת הבוקר שלו כוללת שתן פרות, ושהדוד שלו פצוע קשה לאחר שדקר את עצמו לכבוד העכברוש ה"קדוש", ושאת סבתא שלו הוא מעולם לא הכיר כיון ששרפו אותה בחיים חיותה אחרי שסביו הלך לבית עולמו...

עוד יש להעיר - שכידוע תיירות היא אחד הענפים הגדולים בהודו, הרבה יחסי ציבור מושקעים בהמוני התיירים הגודשים את המדינה, אנשי הסברה מקבלים את פני הבאים משנים מהאמת לפי מה שהם רוצים לשמוע...

אלא שהדבר לא מסתיים כאן, גם בקרב "אנשי הרוח" שלהם, נמצאים כאלו המתחזים ל"כמרים" נאורים ומתיימרים לייצג את כל ענייני ההינדו באופן שיותר מתקבל על לב הציבור המערבי!

אצל אותם מתכחשים נעשו נסיונות מנסיונות שונים להמציא הסברים מחודשים לפולחן התגלחת, היו שטענו שהתגלחת נעשית מטעמי הגיינה, והיו שטענו שהדבר נעשה בכדי לקבל ויטמין D מהשמש, וכן על זאת הדרך... הם לא חשבו לרגע על כך שבשביל הגיינה אפשר להתגלח בבית, ובשביל לקבל ויטמין D אין צורך למלמל את שם האליל כשפסלו נמצא באזור. והעולה על הכל מה שכלל המתגלחים **האדוקים בהינדו**, המה וכומריהם וכתביהם אומרים מפורשות שהכל נעשה במטרה ליתן את השיער לאליל כקרבן קדוש.

וכמה מתאים לחתום את הדברים עד כה בלשון שהובאה בקובץ תשובות להגרי"ש אלישיב זצ"ל (ח"ג סי' קיח) ואת לשונו ראה במסגרת בעמ' הבא.

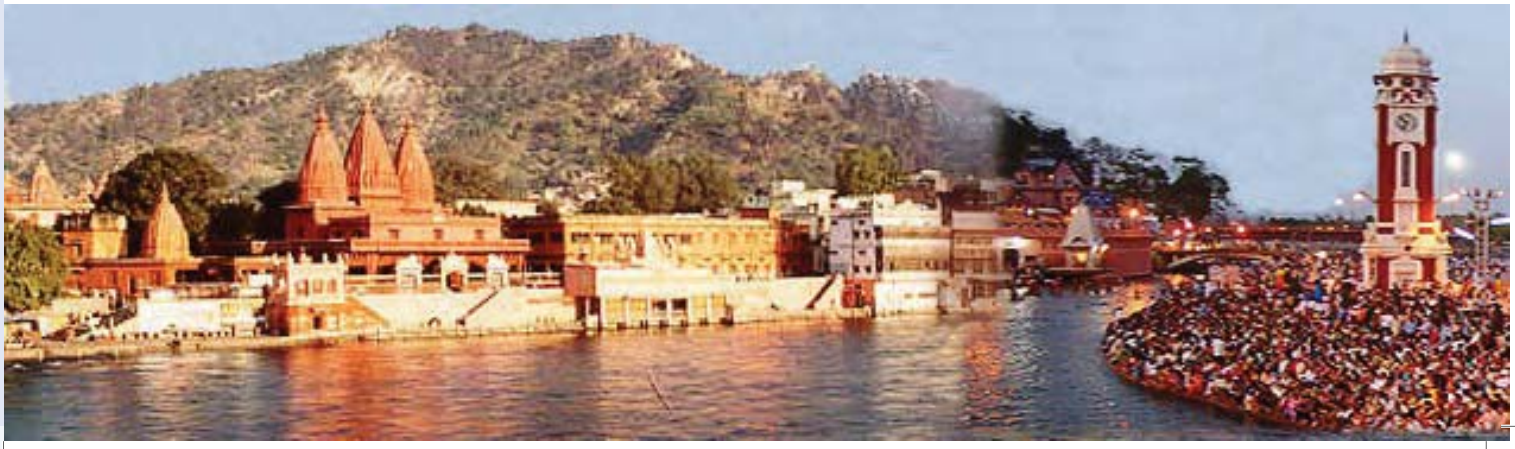

"אין לנו אלא דברי הגמרא דסתם עכו"ם לע"ז מכוון"

"ביסוד הדבר נאמר דכל שנראה לעיניים שענין זה שייך ונעשה לע"ז, ואנו מוצאים ענין עבודה זרה זו בעבודתה כמות שהיא היום נזכרת בראשונים בכמה וכמה זוכתי, והיינו שזאת היא עבודה מרכזית וחשובה מזור זור אצל הע"ז.

ויש להניח שמאז בלל ה' שפת דור הפלגה ונתפרדו ללשונותם במקומותם והיו עובדי ע"ז מתחילה ועד היום הזה עובדים לאלילם בעבודה זו ובענין זה, הרי תו ליכא לפקפק שמא עושים מעשה תגלחת כצורתה אצל מקום ההתאספות לע"ז שלהם שלא לשם ע"ז.

ולתרץ דיבורם שכונתם לא לשם עבודה לע"ז בזה כמו שעושים זה אנשי החוץ שלהם גדוליהם ומנהיגהם בעיקר אלו הגרים בארצות אחרות שמתביישים כלפי כל העולם בעבודה הנבזית וטיפשית הלזו, קשה מאד לקבל זה.

זאת ועוד שהרי עתה באופן שנאספים שם במקום טומאתם דוקא אומרים לפי תומם שכל מעשיהם הוא לשם הע"ז וכן מוכח ממקצת מעשיהם אשר אכמ"ל, אין לנו אלא דברי הגמרא דסתם עכו"ם לע"ז מכוין". קובץ תשובות להגריש"א ח"ג סי' קיח

הכא פשיטא דהשערות נאסרות, דהרי בפולחן גזיזת השערות של ההינדוים נותנים מכבודם להאליל, ולכן הוי קרבן לע"ז, וגם מעיקרא נזרים בעת צרה להאליל שאם יוושעו יגלחו השיער, ולא שהעבודה הוא אך ורק לנוול את האדם המתגלח... הגויים אזוקים בע"ז ומוכנים למסור כספם וזהבם ושערם, ובטוחים שאליל זה עוזר כשעושים פעולה עבורו, ויזוע שיצרא דע"ז תקיף מאוד, וכאילו רואים נפלאות ממש, ואצלינו זכינו שנתבטל יצרא דע"ז, ולא אצלם.

אבל פלא הדבר שבחשש רחוק בטריפות חוששים ונמנעין, וכאן אף שזהו מחמורות שבחמורות לא פורשים, ומה עוד מחפשים איזה סברא קלושה להקל באיסור חמור כי האי, וכפי הנראה בזור האחרון כבזמנינו חוזר הקב"ה בנסיון דעבודה זרה, וה' יעזור ונעמוד בו.

(תשובות והנהגות למרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א ח"ה ס' ר"ס)

"בדור האחרון כבזמנינו חוזר הקב"ה בנסיון דעבודה זרה, וה' יעזור ונעמוד בו."

עדויות מהשטח - *ראיון מוסרט שערך שדר טלויזיה הודי שנשלח לחקור את פולחן ההינדו*

שם הכומר : C srinivasa charyulu

(כומר בכיר בטירופטי למעלה מ-32 שנה)

מראיין - למה אומרים (בזמן התגלחת) את שם האליל "גובינדה"?

הכומר - זה השם של האליל וזה השם הכי מפורסם שלה, ומי שאומר את השם הזה רוצה להשיג גן עדן ע"י זה.

מראיין - למה אנשים גוזזים את השיער ?

הכומר - נתינת השיער לאליל היא כך - כל אחד מביע את המשאלה שלו כמו הצלחה בביזנעס... וכשהמשאלה מתגשמת הם ממלאים את ההבטחה, ומציעים **מנחה לאליל את השיער. ע"י הקרבת השיער אנחנו מראים אהבתנו והערצתנו.**

מראיין - גוזזים את השיער בהרבה מקומות ולא מול הפסל הראשי במקדש, אז מדוע נחשב הדבר שנתנו לו את השיער אע"פ שרק תמונתו נמצאת שם ולא הוא?

הכומר - אפשר לתת את השיער לאל בכל מקום בטירופטי, כל המקום בטירופטי שייך לאל, זה אותו תמונה של האל בכל מקום, ולכן זה **לא משנה היכן נותנים לו את השיער...**

הכומר מצטט מספריהם: "כל פסל או אליל או צורה הם אותו דבר בכל מקום... ואין שום שינוי בהם..."

בעבר היו עושים את כל העבודות האלה (גילוח השיער) בתוך הטמפל מול הפסל הגדול, אבל בגלל העומס הגדול של הקהל והסדר והכבוד לאליל, החלטנו לבנות מקום מסודר להכל, אז אין בזה עניין של חוסר כבוד לאליל.

האליל יקיים להם את המשאלות **כשהם נותנים לו את השיער**, אין לנו שום בעיות שמוכרים את השיער לפאות, מאחר שהכסף נשמר באוצר של טירופטי. **אז אל תדאגו ... כל מה שיוקרב כאן יהיה שייך לאליל אנחנו מאמינים בזה חזק...**

הכומר מתראיין בהודית לשדרן טלוויזיה הודי

פרק ב'

השיער ההודי כובש את השוק

בפרק הקודם מתוארת תופעת הגילוח שנעשה כתקרובת לאלילי הודו, פרק זה מתמקד בהשתלבות השיער ההודי בשוק הפאות העולמי.

כשאופנה ועבודה זרה נפגשים

בעבר אף אחד עוד לא חשב להרוויח כסף משיער המקדשים, תעשיית הפאות עוד היתה רחוקה מלהקרא "תעשיה", ושיער המקדשים היה נשרף או מושלך לנהר. עבור ההודים כאמור עצם גילוח השיער לאליל נחשב כנתינתו לאליל, ומה שקורה אח"כ זה כבר לא מעניינם.

בזמנו הפאות היו כעורות במיוחד, הללו שימשו תחליף אומלל לקרחים, או מאידך לנשות הציבור החרדי, כיון שבזמנם עקב פגעי ההשכלה לא היה שייך להעמיד את עניין כיסוי הראש על תיקונו[1], ובמצב בו בפאות עצמם היתה פחות החטאת הרבים מאשר השיער עצמו - אפילו פוסקים שאסרו מעיקר הדין את הפאות, כתבו להליץ עליהן כברירת מחדל, או על כל פנים לשתוק ולהשתיק כל מחאה בנידון[2].

> כאשר ראו הסוחרים בהונג קונג שהשיער שווה כסף, השפיעו על השלטונות למנוע איבוד השיער, מאחר שהוא יכול לשמש מקור למטבע זר
>
> (קול תורה ניסן תשכ"ח)

למעשה גם עבור מיעוט חובשות הפאה באותם ימים, היה קשה להשיג שיער, לא פשוט למצוא אשה שתסכים לוותר על שערותיה, ואפילו בתמורת סכום הגון, משום כך מקור מרכזי לשיער באותם ימים היה משיער מתים - ועל זה ראו הפוסקים לעורר לא מעט. לפעמים בלית ברירה, העצה היעוצה היחידה היתה שהמעוניינת לחבוש פאה תגלח את שערות עצמה, וממנה הכינו את התוצר המבוקש.

1. וכמו שהביא ר' דוד פרנקל מתלמידי החזו"א המקורבים איליו ביותר, בספרו זכור לדוד עמ' שלג בזה הלשון "אין להיכנס באופן של קביעות לבית שהולכים שם פרועי ראש, ובאקראי שרי משום שא"א להעמיד הדת על תילה." שבזמנם רוב הנשים הלכו בגילוי ראש.

2. כן הוא באפיקי מגינים סימן עה בחלק הביאורים, שעל אף שאסר פאה מדינא כתב שיש ללמד לנשים לילך בפאה שזה עכ"פ "מועיל לסלק האיסור דאורייתא". ומעשה נורא מובא בשו"ת סתרי ומגיני ח"ב סי' מ"ד, שכאשר רב אחד בפולניא צעק מרה על ששינו הנשים את כיסוי ראשן לפאה נכרית, מיד הורידו כולן את פאותיהן והלכו בגילוי ראש גמור, "באמרם אם גם זה לא טוב, למה לנו לסבול ללבוש פאה".)

שכלול הטכנולוגיה (לפני כארבעים שנה) הביא איתו שני שנויים מרכזיים בענף הפאות.

ראשית כל הפאות הפכו ממוצר מגושם ועלוב, למותג אופנה יוקרתי[3].

שנית - הטמפלים נכנסו לתמונה והפכו לספקי שיער מרכזיים ביותר עבור התעשייה.

שכלול הטכנולוגיה הביא איתו שני שינויים מרכזיים אל "תרבות" הפאות.

ראשית כל הפאות הפכו ממוצר מגושם ועלוב, למותג אופנה יוקרתי.

שנית – הטמפלים נכנסו לתמונה והפכו לספקי שיער מרכזיים ביותר עבור תעשיית הפאות

וז"ל הרב נחום אליעזר רבינוביץ (רב בטורנטו שהיה ראשון המעוררים בעניין שיער הודו) בירחון "קול תורה" (ניסן תשכ"ח): *"בזמן האחרון בגלל האופנה החדשה עלה הביקוש לשיער אדם לפיאות נכריות עד להפליא. היוקר גרם לכניסת הודו לשוק זה. שם ישנם אלפים ורבבות שנוהגים לגדל פרע וליום איד יזוע מתגלחים ומקריבים את השיער לע"ז.*

*לפנים היו שורפים את השיער המתקבץ שם לקמצים אחרי טקס ההקרבה [זהיינו התגלחת], **אולם כאשר ראו הסוחרים בהונג קונג שהשיער שווה כסף, השפיעו על השלטונות למנוע איבוד השיער, מאחר שהוא יכול לשמש מקור למטבע זר.***

מכיון שמטעם אמונתם אין השריפה בכלל עבודתם כי ההקרבה בלבד היא העיקר, והשריפה היתה רק לפנות המקום, לפיכך ראו השלטונות בעין יפה הצעה זו.

ומאז זורמת לשוק דרך הונג קונג כמות ענקית של שיער אדם מהודו".

דברים כעין אלו נתפרסמו שנית בתש"ל בספר "דת והלכה" להגר"מ שטרנבוך שליט"א, וז"ל *"בזמן האחרון שיש שוק גדול בעולם לשערות, שנכריות אפילו פנויות התחילו ללבוש פיאות נכריות משערות אשה, הכומרים אינם מקטירים אותם, או עכ"פ רק חלק מהם, והם מוסרים השערות לסוחרים רשמיים ומשיגים בכך הרבה כסף."*

הודו למעשה לא רק נכנסה לשוק - אלא הודו כבשה את השוק בכל קנה מידה.

בעבר עוד לא עמדו על מימדי התופעה. הודו מדינה רחוקה, בזמנו התקשורת עוד לא היתה כשל היום, וממילא הכל נשאר בגדר עדויות בודדות על הנעשה ברחבי הודו.

גם בתשס"ד כאשר התעורר הנידון בשנית, היו שרצו לטעון בפני הגריש"א שרוב השיער בהודו אינו מגיע מהטמפלים[4], הגריש"א מאידך טען שזה לא משנה, ואפילו אם רק מיעוט מגיע מהטמפלים, מ"מ מיעוט זה אינו בטל ואוסר הכל. וז"ל *"הנה לפי מה שמסרו לי שבאו מסמך מהשלטונות ש-75 אחוז השערות המובאות מהודו מאלו שנתגלחו בבית ע"ז, **גם אם זה להופך דין קבוע להם."*** (כלומר שאין אומרים בזה הלך אחר הרוב).

עם השנים האפשרות לברר את מספר ההודים המתגלחים בטירופטי ובמקומות הגדולים בדרום הודו, הלכה וגברה. היכולת לתקשר עם חוקרים ומומחים המפוזרים בהודו ובסביבותיה הינה כיום כמו שעוד לא היתה מעולם. מספר התושבים בהודו הולך וגדל בצעדי ענק ויחד עימו גדל זרם העולים למקדשים לגלח שערם.

השליח אמיר דרומי עמד בעדותו האחרונה על צמיחת התופעה בארבעים וחמש שנה האחרונות *"אז, לא היה אוטו אחד פרטי בכל הודו... אבל היום בכל בית יש כבר אופנוע ויש כבר אוטובוסים, ואנשים שהם הכי עניים כבר יש להם כמה פרוטות בכיס, אז מהטעם הזה שפעם זה היה נמוך מאנשים להגיע ולגלח בטירופטי, והיו מגלחים במקומם בטמפל קטן מול תמונה. אולם היום כל אחד במאמץ קטן יכול להגיע למקום המובחר והמקודש יותר להם. חוץ מזה בעבר לפני כארבעים שנה היו שש מאות מליון הודים, היום יש יותר ממיליארד מאתיים מליון, כפול אנשים! אז גם מהטעם הזה וגם מהטעם הזה, תעשה את המכפלה תבין לאן הגענו בכמויות השיער."*

3. (באותה תקופה כתב השבט הלוי בהקדמתו לח"ב אות כה וז"ל 'ופשוט אצלי כי הפאות המודרנים בזמן הזה [תשל"ג] הם בגדר עוברת על דת יהודית וכו'. והא ראיה שאינו דת יהודית דהא גם הגויות בזמן הזה הולכות כן לשם נוי שלהם א"כ מה דת יהודית בזה, ונתקיים בדרך מליצה פאה - נכרית" עכ"ל.)

4. נתון זה מוטעה בעליל, ולקמן נעמוד על הדברים בס"ד.

וסוף דבר נראה לומר שחקירת התופעה באופן כמו שנעשה לאחרונה זה חידוש שעוד לא נעשה. במחקר הנוכחי היו מעורבים עשרות גורמים שונים, מהארץ ומחו"ל, חלק ביררו באתרים השונים, חלק בהתכתבויות מייל עם מפעלי שיער בחו"ל, אנשי מקצוע מקומיים נשלחו לתעד את המקום מבפנים, יחד עם שדר טלויזיה. ויותר מן הכל היתה שליחותו החשובה של שליח ביה"ד מר אמיר דרומי הי"ו.

סוף דבר חקירת התופעה העלתה תמונת מצב ברורה. כל הנשאלים הגויים (שאינם מודעים לבעיה בשיער ההודי) משיבים באופן חד משמעי ששיער הטמפלים כבש את השוק.

לשיער ההודי, יש את כל הנתונים בכדי לשבור כל גורם שרק ינסה להיכנס איכשהו לשוק השיער - איכות, כמות גדולה, עלות נמוכה, חוזק ועמידות לאורך שנים, ושאר נתונים שהופכים בסופו של דבר את השיער ההודי לככל הנראה המקור המסחרי האחד ויחיד בשוק השיער העולמי.

לשיער ההודי, יש את כל הנתונים בכדי לכבוש כל גורם שרק ינסה להיכנס איכשהו לשוק השיער - כמות גדולה, עלות נמוכה, חוזק ועמידות לאורך שנים, ושאר נתונים שהופכים בסופו של דבר את השיער ההודי לככל הנראה המקור המסחרי האחד ויחיד בשוק השיער העולמי.

כמות

כמויות השיער המתאימות לייצור פאות היוצאות מהטמפלים ההודיים היא אסטרונומית! מדובר בלפחות 7 טמפלים ענקיים שיש בהם עשרות אלפי מבקרים ביום ויש בהם גזיזת שיער כתקרובת לאלילם. שום מדינה אחרת בעולם לא יכולה להתקרב לחלק קטנטן מכמויות השיער המדוברות. **מספר הנשים ההינדיות המגלחות שיער בהודו הוא כ-600 מליון שהוא יותר ממספר כל הנשים בארה"ב, ברזיל ושכנותיה, אירופה, רוסיה, אוקראינה, איטליה וספרד יחד!!!**

מתוך דיווחים רשמיים של המקדש בטירופטי בלבד, מספר המתגלחים בשנים האחרונות היה מעל 12.5 מליון בשנה, כאשר כ-40% מהם הינם נשים ונערות ששיערן הארוך הולך לפאות. ע"פ נתוני המסחר תגלחת של 3000 נשים הוא אחד טון-מטרי, (ע"פ חשבון של 330 גרם לקוקו הודי, בשונה מקוקו ארופאי שמשקלו הרבה פחות [כ-80 גרם] כיון שאינו נגזז מהקרקפת ואינו ארוך כל כך). **לפי חשבון זה מטירופטי לבד יוצא בשנה כ-1500 טון שיער איכותי של נשים ונערות הראוי לפאות.**

המקדשים בטירופטי (ובעוד מקומות) עורכים מכירות פומביות לעיתים קרובות. מכירה ראשונה מתבצעת בתחילת השנה לסוחרי הענק הקבועים בלבד, במכירה זו ניתנת זכות ראשונים למפעלים הגדולים ביותר, להכנס ולבחור את השיער האיכותי ביותר. מכירה פומבית נוספת מתקיימת לשאר חברות השיער בעולם. כל זה מדובר על מכירת שיער נשים ונערות, אשר רובו "רמי" ואיכותי, שיער הגברים ושיער קצר נמכר לסין לתעשייה.

במחקר של ערוץ חדשות 9 בהודו דיווח בשנת 2011 שטירופטי מכרה במכירה הפומבית הראשונה 1500 טון שיער, זאת מלבד כמויות השיער האדירות שנמכרו לסוחרים הקבועים כמו "גופטא" וחבריו בתחילת השנה.

בנוסף לחשבון זה יש לצרף את הכמויות האסטרונומיות של שיער הילדים, שחייבים כל ילד וילדה הודים להקריב בגיל שלוש עד חמש ונקרא בלשונם "מונדן", (ועי' בעמ' כ"א שהבאנו ציטוט מספריהם בנידון).

שיער הילדים המכונה "ביבי הייר" הוא כידוע המבוקש ביותר בתעשיית הפאות. שיער זה דק וגמיש ונראה כאירופאי ממש. ואורכו בין 20-45 ס"מ, ומשקל קוקו אחד מגיע עד 100 גרם.

כמות שיער הילדים עצום מאוד, לשבר את האוזן - בכל שנה נולדים בהודו כ-27 מליון ילדים הינדויים **וכמות השיער שלהם עולה על 1500 טון בשנה.**

באו חשבון: אם בשביל **טון שיער אחד** דרושים מעל 3000 נשים בעלות שיער ארוך! היכן נמצא בעולם גזיזה מסודרת של אפילו 100 נשים ביום לתעשיית הפאות??? ובשביל 100 טון שיער אכותי ארוך דרושים 330,000 נשים! ול-100 טון של קוקו ארופאי או ברזילאי, דרושות 2 מליון נשים! היכן קיים פלא זה אם לא בהודו בלבד!!!

המוני הסוגדים בכניסה לטמפלים

"כולם בטח היו אצל ר' שמעון בל"ג בעומר במירון. עלינו לדעת שמה שקורה במירון מבחינת הזוחק והצפיפות זה קורה בטירופטי כל ימות השנה! עשרות אלפי הודים, אנשים נשים וטף, מתינוקות ועד זקינות, כל הסוגים כל המינים. עכשיו שאתה מסתכל על ההמון שעולה לרגל לטירופטי אתה רואה ששליש עד חצי מהציבור גילחו את השיער שלהם". מעדותו של שליח גדולי ישראל - אמיר דרומי.

"זה קורה בטירופטי"

שי כל ימות השנה"

"שמעו קול המונה של הומי מפלטה בהחוק מאה ועשרים מיל... אמרו לו הללו כושיים שמשתחוים לעצבים ומקטרים לעבודת כוכבים יושבין בטח והשקט, ואנו בית ההום הגלי אלהינו שרוך באש ולא נבכה?! **אמר להן לכך אני מצחק, ומה לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה."**

(מכות כד)

המתגלחים בטירופטי (כמו בעוד 6 טמפלים דומים) מחכים בתור ארוך של עשרות אלפי אנשים. ישנן תורות לפני התגלחת להכנס לבתי התגלחת, וישנן תורות אחר התגלחת להכנס לפסל הגדול באותו מקום ע"מ לראותו לרגע אחד, וכמו שהבאנו לעיל - ראיית הפסל נחשבת אצלם עבודה גדולה המכונה "דרשן".

בתור שאחרי התגלחת עומדים גם אנשים שהפעם לא התגלחו, לכן תור זה יכול להגיע גם ל-9 ק"מ.

העיד הרה"ג רא"ד דונר: *"בדרך ראינו אלפי אנשים עולים יחפים ללא נעלים וגרבים, הפשטת הנעלים והגרבים הינה חלק מהעבודה של הע"ז לכבוד האליל. דרך שבהליכה רגלית לוקחת כ-3 שעות... המקום מיועד רק למי שבא לעבוד ע"ז. עומדים שם אנשים בתור במורד הרחוב באורך קילומטר רק כדי להכנס. התור לכניסה כ"כ ארוך שצריך לחכות מעת לעת (יום) שלם ע"מ להכנס, כ"כ הרבה אנשים מגיעים ביום אחד."*

מלבד טירופטי שהוא המקדש הגדול ביותר, ישנם עוד מספר מקדשים ענקיים שיש בהם פולחן גזיזת שיער לפני האליל, ואלו הם:

Vaishno Devi- 63,000-60,000 מבקרים ביום.

Padmanabhaswamy- 55,000-50,000 מבקרים ביום.

Guruvayurappan-Kerala - 50,000-40,000 מבקרים ביום.

Jagannath, Puri- יותר מ 30,000 ביום רגיל, וכ 70,000 ביום בחגים.

Jagannath - 33,000-30,000 מבקרים ביום.

Meenakshi, Madurai - 30,000-20,000 מבקרים ביום.

Kashi Vishwanath, Varanasi- 3,000,000 מבקרים מקומיים בשנה ועוד 200,000 סוגדים המגיעים מבחוץ.

תור זה יכול להגיע ל-9 ק"מ

מפלצת שמקיאה שיער

מבלי שנכנס בכלל לחישובים מורכבים של אחוזי השיער ההודי בתוך תעשיית השיער העולמית נראה שאין מילים שיכולות לתמצת את המציאות, כמו מילים שאמר לנו סוחר פאות שמבקר בהודו פעמים רבות לצרכי קניית שיער רמי, ונשאל האם רוב השיער לפאות בא מהודו? "כולם מודים שבהודו יש גזיזה מתמדת של כ 50-30 אלף ראשים ביום רגיל, אף שערה לא נזרקת הכל נמכר!"

אז בבקשה אם הודו זה רק מיעוט קטן מכל העולם

"אם מתקשר מישהו ושואל אותי: אני צריך 400 קילו שיער הודי איכותי, מה שנקרא מהמקדשים, **אני אומר לו: יש כמה שתרצה אפילו 4 טון.** אז ברור לך כבר מה זה הודו!!"

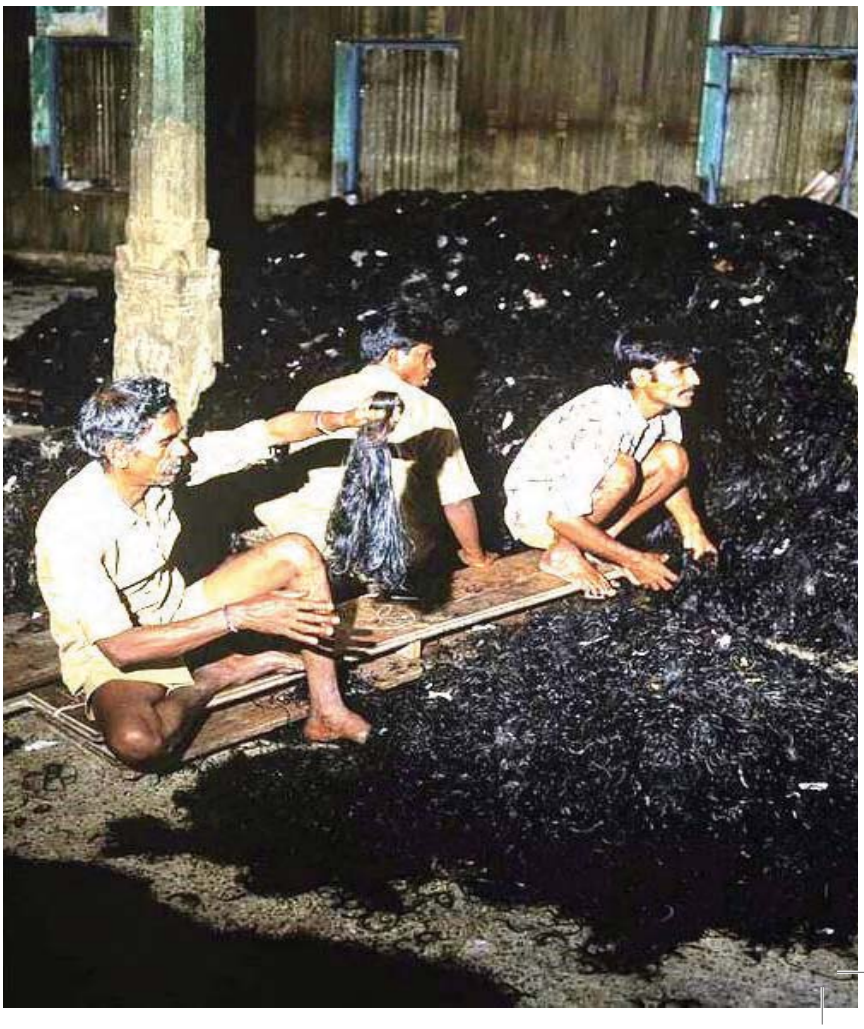

תביא לי עוד מפלצת אחת כזו בגלובוס!! איזו מדינה מתקרבת לזה? למה אני וכל החברים שלי לא מכירים עוד מפלצת שמקיאה שיער בכמות כזו... ולא ברבע כמות מזה... אז רק הרב שלך מכיר.... שיגיד לי איפה... אני סוחר בשיער, כשמתקשרים אלי ומבקשים ממני: "אני צריך דחוף 400 קילו שיער אירופאי". אני אומר לו "אין דבר כזה"! צריך לחפש בגרות עד שמוצאים ומגרדים. אבל אם מתקשר מישהו ושואל אותי: אני צריך 400 קילו שיער הודי איכותי, מה שנקרא מהמקדשים, אני אומר לו: יש כמה שתרצה אפילו 4 טון. אז ברור לך כבר מה זה הודו!!"

בהודו לבד ישנן נשים הגוזזות שערן לע"ז. יותר מכלל כל האוכלוסין באמריקה, רוסיה, אוקראינה, וצרפת יחדיו.

צריך להבין שאנחנו מדברים על אספקה שוטפת, בכמויות עצומות, באופן יום יומי - וכל זה מגיע ישירות אל הטמפל, לא רק חינם אין כסף, אלא ישנן מקומות שנשאר אצלם המנהג הקדום בטירופטי ששילמו לספר 10 רופי עבור הגזיזה.

כדוגמת טירופתי ישנם עוד לא מעט טמפלים ענקיים השורצים להם ברחבי הודו.

עשרות אלפי בניני טומאה פזורים ברחבי הודו - "טמפלס" כלשונם, ומתוכם כמה עשרות בתי טומאה ענקיים ביותר.

כל האמור עד כה נוגע רק לטמפלים גדולים, לגבי טמפלים קטנים מדובר בעשרות אלפים מבנים המפוזרים בכל העיירות והכפרים, "בכל 300 מטר יש טמפל" - אמר לנו אחד המקומיים במענה לשאלתינו בנידון.

בשביל להבין את סדר גודל כמות אוכלוסי דת ההינדו בהודו, יש להבין כי בהודו לבד ישנן נשים הגוזזות שערן לע"ז. יותר מכלל כל האוכלוסין באמריקה, רוסיה, אוקראינה, וצרפת יחדיו.

כאמור - **מפלצת שמקיאה שער!**

תפוקת השיער היומית

נאגרת במחסני ענק בטמפל

תהליכי אריזת ומיון הררי שיער הטמפלים

מחסני שיער 100% הודי עם מותג ברזילאי לפני אריזתו לשיווק

עלות

בנושא של המחיר נראה שאין מה לפרט יותר מדאי, הדבר פשוט שכל סוחר בכל אחד מחלקי העולם, אשר ינסה לכתת רגליו בין כפרים נידחים ולשדל כל מיני עניות למכור את שערותיהן הארוכות והאיכותיות, ואפי' יהיה זה במחיר הנחשב פעוט בשאר חלקי העולם, לעולם המחיר יהיה יקר בהרבה משיער המקדשים בהודו!

הטמפלים כאמור משיגים את שערותיהם בחינם, ובעוד שסוחרים שיכתתו רגליהם בין כפרים נידחים צריכים להוציא כספים על נסיעות, תשלום עבור הנשים המגלחות ועוד, בטמפלים לא צריכים לרדוף אחרי הנשים, אלא הנשים מגיעות מעצמן ומוסרות את שערותיהן בחינם, ובעבר עוד שילמו דמי כניסה ותשלום לספר!

ועל אחת כמה וכמה שיער רמי איכותי ארוך או שיער הילדים הנקרא "ביבי האר" שקיים רק בהודו, שהוא זול במאות דולרים לכל קילו שיער, ובקנייה של מאה קילו - מגיע ההפרש למאות אלפי דולר.

ובאמת המחירים של השיער ההודי הם הזולים ביותר, ומה שעוד מתברר (ועוד נרחיב את הדיבור בנידון בס"ד) זה שכל מיני סוגי שיער המצויים תחת שמות שונים כגון - אירופאי, ברזיל, מונגולי וכדו', הם למעשה שיער הודי, שנמכר תחת מיתוג אחר בכדי לדרוש עליו יותר כסף.

זמינות

גורם נוסף ומשמעותי ביותר בכלכלה הוא - זמינות המוצר.

> אפילו אם הטמפלים ימכרו קילו שיער משובח ביותר בשקל – הם עדיין ירויחו יותר מכל גורם אחר!!!

העבודה מול הטמפלים היא עבודה מסודרת, כל כמה זמן נאסף השיער מהריצפה ע"י עובדי הטמפל, ומשם מוכנס לכלי ה"הונדי", מההונדי השיער עובר לייבוש (מכיון שלפני התספורת מרטיבים את השיער), נאגר בשקים ומאוחסן במחסני ענק עד שעת שטיפתו ומיונו.

לאחר מכן עובר השיער אל אחד מבתי האריזה הרבים השוכנים סביבות הטמפל.

חשוב להדגיש - כשאנחנו מדברים על בתי אריזה, עיקר ההתעסקות הינה הכנת השיער לשיווק בצורה הבסיסית ביותר, מטבע הדברים ישנם גם רבים שעוסקים בשאר דרכי עיבוד ואף בהכנת פאות ממש, מ"מ כרגע אנו נוגעים בהכנה הבסיסית ביותר כאמור.

בשלב ראשון מסדרים מעט את השיער על ידי סירוק ידני, לאחר מכן מיישרים קצוות, ואז השיער נשטף בחומרים לניקוי משומנים, ונתלה ליבוש.

שלב הבא הוא הסירוק - סירוק השיער נעשה על ידי לוח מסמרים עליו "מצליפים" מס' פעמים עם השיער,

השיער נקשר בגומיה - ושוב מיישרים קצוות.

לאחר מכן הסרת שיער אפור או לבן.

מיון לפי אורך משקל איכות וכדו', ולבסוף אריזה והכנה למשלוחים.

סביב הטמפלים ישנה תעשיה שלמה של בתי אריזה, העסק דופק כמו שעון, כל הליך האריזה עד למשלוחים מסודרים של כל כמות מתבקשת, בכל זמן נתון, ולכל מקום בעולם.

לא סתם הנוהג המקובל בעולם הוא שעל מוצר יד שניה משלמים חצי מחיר, כולם מעדיפים קניה במקום מסודר, עם אחריות, לבחור את הדבר המתאים מתוך מבחר גדול ולדעת שיש למי לפנות אם צריך. אם הדבר פשוט אצל אנשים פרטיים, על אחת כמה וכמה הוא הדבר אצל מפעלים וחברות.

מי שינסה להתדפק על משרדי המפעלים של "תפוצ'יפס" ויציע להם שק תפוחי אדמה למכירה, ינחל מסתמא פחי נפש, ואפילו אם הוא יציע להם את זה ברבע מחיר ממה שהם משלמים לספקים הגדולים.

גם במקרה שלנו כל מפעל או חברה יעדיפו לעבוד עם הטמפלים שמספקים באופן רציף ובטוח מוצר איכותי, מבוקר, ומפוקח, מה שנקרא "מוצר עם גב", ולא לרכוש מאיזה סוחר תמהוני מזדמן שאין בידו אלא כמות סחורה מזערית.

ובאמת תוך כדי כתיבת הדברים הגיעו אלינו שני סיפורים משתי נשים, שתיהן גזרו את שערן הארוך ופנו לפאניות בבני ברק בתקוה להרויח קצת כסף, האחת נדחתה על הסף, והשניה הצליחה קצת יותר - את שערה הארוך שגידלה וטיפחה במשך שנים היא מכרה בסופו של דבר בתמורת עשרים שקלים בלבד...

מי שינסה להתדפק על משרדי המפעלים של "תפוצ'יפס" ויציע להם שק תפוחי אדמה למכירה ינחל מסתמא פחי נפש, ואפילו אם הוא יציע להם את זה ברבע מחיר ממה שהם משלמים לספקים הגדולים.

גם במקרה שלנו כל מפעל או חברה יעדיפו לעבוד עם הטמפלים שמספקים מוצר ארוז מבוקר ומפוקח, "מוצר עם גב" מה שנקרא, ולא עם איזה סוחר תמהוני מזדמן, שאין בידו אלא כמויות סחורה מזעריות.

אורך

מרכיב נוסף המייחד את שיער הטמפלים הוא האורך.

משך צמיחת השיער בממוצע הוא 0.3 מילימטר ליום, 2.1 מילימטר לשבוע, 12 סנטימטר לשנה.

בתהליך העיבוד נאבד בערך 10 ס"מ מהשיער, ועוד קצת שיער נצרך עבור השזירה.

נמצא שבשביל פאת קארה "קצרה" עד קו הכתף, צריך שיער באורך 50 ס"מ, דהיינו 35 ס"מ אורך הפאה, ו15 ס"מ עבור השזירה ומה שנאבד בתהליך העיבוד.

עבור כל פאה צריך שיער מארבע נשים בממוצע, ובהתחשב בכך שנשים ברחבי העולם לא שמחות לילך בקרחת (זולתי נשים בהודו ששם כולן מגלחות מתי שהוא לאליל) וכאשר אשה מרחבי העולם המערבי מגלחת שערותיה לפאה, אז אנו מניחים שהיא גם היתה רוצה להשאיר לעצמה משהו, לפחות כ-20 ס"מ אורך.

יוצא שאנו צריכים למצוא 4 נשים, שיגדלו את שערותיהן במשך שש שנים לפחות - וזה כאמור בשביל פאה עד קו הכתף בלבד!

בהודו מאידך הבנות מגדלות את שערותיהן במיוחד עבור האליל, שערן ארוך לפעמים עד הריצפה, ואותו הן מגלחות מהקרקפת.

מרביתן שואפות ל"זכות" להקריב לפחות עוד פעם אחת בחייהן, ומגדלות שוב שנים רבות עד התגלחת הבאה.

צבע

השיער ההודי הוא כולו רק בגווני שחור וחום (חוץ מכמות קטנה של הינדויים מארצות אחרות הבאים לגזוז בטירופתי). וגם נתון זה משבח מאוד את השיער, וזאת כיון שבכדי להגיע לכלל הגוונים בצורה טבעית - צריך את השיער הכהה בלבד!

ה"צביעה" שעושים כיום לשיער ההודי, היא למעשה בלי שום שימוש בצבע, אופן שינוי השיער השחור לשאר גוונים, נעשה ע"י הוצאת ה"פיגמנט" (תאי הצבע) הטבעיים של השיער, עד הגעה לצבע המבוקש, משיער כהה אפשר להוריד את הצבע כפי הרמה הנדרשת, ולהגיע לכל הגוונים.

מאידך שיער בהיר א"א להשחירו אלא ע"י הוספת שכבה דקיקה של צבע שתעטוף כל שערה ושערה, וצבע באופן זה הוא דבר שמתבלה עם החפיפות והסירוקים במשך הזמן. רוב הנשים דורשות פאות שחורות איכותיות, דבר שאינו מצוי בשיער אירופאי, כך שכנראה ש'רמי' שחור הוא הודי.

שיער 100% הודי לאחר הסרת הפיגמנטים

איכות

משפט עממי אומר "דברים זולים עולים ביוקר", המציאות בעולם היא שבדר"כ מחיר הוא אומדן לאיכות, כל זה טוב ויפה עד כמה שהספק עצמו צריך להוציא הוצאות על המוצר, וממילא החסכון בעלויות היצור מתבטא במחיר הנמוך.

במקרה של הטמפלים הנוסחא משתנה מן הקצה אל הקצה, הטמפלים כאמור משיגים את הכל בחינם, וכן כח עבודה זול לא חסר בהודו.

מקור המילה "שמפו" הוא מהמילה "צ'אמפה" בסנסקריט (השפה המדוברת בהודו), המילה "צ'אמפה" משמשת עבור פרחים כתומים בוהקים וריחניים של צמח המכונה "מיכליה צ'אפקה", הללו משמשים עד היום בהודו, להפקת שמן ארומטי לעיסוי הקרקפת, המקור של שמפו אורגני הוא בהודו.

אם לא די בזה, מבנה השיער ההודי דומה ביותר למבנה השיער הארופאי שכידוע הוא הסגנון המבוקש ביותר (אם לא היחידי) בעולם הפאות, השיער ההודי, הוא חלק, גלי במקצת, נח מאוד לעיצוב ובעל רכות וברק מצויינים.

אבל הסיפור לא נגמר כאן, יש נתון נוסף ואחרון שמכריע את כל המערכה ונותן לשיער ההודי עדיפות מוחלטת על פני כל שאר סוגי השיער **ואפילו יותר מהשיער האירופאי, והוא - עמידות.**

עמידות

אצל ההודים כך מסתבר ישנה "תרבות" עתיקת יומין של טיפוח השיער, מקור המילה "שמפו" הוא מהמילה "צ'אמפה" בסנסקריט (השפה המדוברת בהודו), המילה "צ'אמפה" משמשת עבור פרחים כתומים בוהקים וריחניים של צמח המכונה "מיכליה צ'אפקה", הללו משמשים עד היום בהודו - להפקת שמן ארומטי לעיסוי הקרקפת, המקור של שמפו אורגני הוא בהודו. (מתוך דף פרסום של חברת "אורגניק קוסמטיקס").

בתרבות המערב של דור האינסטנט, הדרך היא פעולות מהירות עם תוצאות מיידיות, אבל השלכות הבעייתיות הן בטווח הארוך, אוכלים פיצה כדי לסתום את התאבון, ואח"כ שותים קפה כדי להשתקם מהכבדות, כך זה בערך מערכת הגומלין בין השמפו למרכך.

החלק החיצוני של השערה עשוי שכבת קשקשים, העוטפים אותה מבחוץ ורוכנים זה על גבי זה בשכבות. הם מכסים ומגוננים על השכבה הפנימית שבה נמצאים הפיגמנטים המקנים לה את צבעה. בין קשקשים אלה מצטבר גם לכלוך. השמפו פותח את הקשקשים העוטפים את השערה כדי לנקות מתחתם וביניהם. אלא שמלבד הסרת הלכלוך, השמפו פוגע גם בשכבת השומן המגנה על הקרקפת ועוטפת את השערה, וכן בקשקשים עצמם, שנשארים פתוחים אחרי החפיפה.

שיער צעיר ובריא, מצליח לשקם את עצמו אחרי החפיפה, הוא מאזן את רקמת השומן החיונית, ועם התייבשותו הקשקשים נסגרים וחוזרים לעטוף את השערה. אולם ככל ששיערו של האדם מתבגר, וככל שהשיער עבר יותר עיבוד כימי (דהיינו שימוש בשמפו, צבע מלאכותי, החלקות, גיהוצים, עיצובים וכדו') כך פוחתת יכולתו לשקם את עצמו.

במקרה שכזה פני השערה יהיו מחוספסים וקשים לסירוק, החזרת קרני האור לא תהיה אחידה, והשיער ייראה עמום וחסר ברק. מעבר לכך, גם צבעו הטבעי ידהה בקלות.

כאן נכנס המרכך לתמונה, תפקידו הכימי של המרכך הוא לסגור את שכבות הקשקשים המגינים על השערה, לשמר ולשחזר את רקמת השומן העוטפת אותה.

ההודים לא משתמשים בשמפו שלנו, הם משתמשים בשמן קוקוס, שמן הקוקוס מזין את השיער ומועיל מאוד במצבים של נשירת שיער, שיער יבש, שיער הנוטה להאפיר, קצוות מפוצלים, בעיות קשקשים ועוד.

כשהשערה בריאה, היא חזקה יותר, נשמרת היטב לאורך זמן. והמראה הבריא - נותן ברק לשיער ולא יובש.

מראה שערה בהגדלה

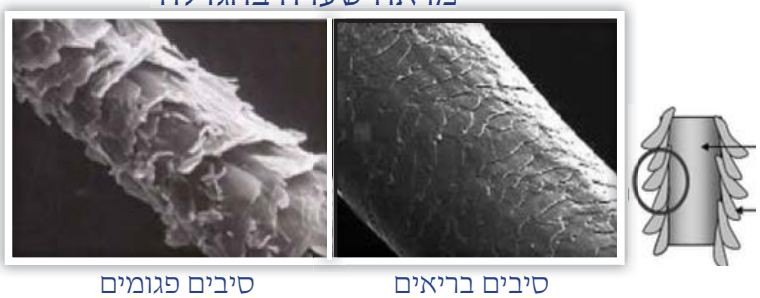

סיבים בריאים סיבים פגומים

יתכן שאת הניקוי המיידי שמן הקוקוס לא עושה כמו השמפו, אך ככל הנראה לנשים ההודיות זה לא כ"כ מפריע, היגיינה היא לא התחום החזק בהודו, ולנשים ההודיות לא חסר זמן ומוטיבציה בכדי להשקיע בטיפוח שערותיהן עד הרגע המיוחל בו הן יעניקו אותו כקרבן לאלוהיהן.

חברות קוסמטיקה ותמרוקים למינהם מזכירות לא פעם את הודו כדוגמא לדרך שימור וטיפוח הוגנים לשיער. וכן בתעשיית הפאות, שיער המקדשים הפך למותג של איכות מחמת טיפוחו המיוחד של השיער ההודי.

עד כדי כך הגיעו הדברים עד שבחברת הענק "גרייט לנגטס" המתמחת בתוספי שיער (ושיער לפאות - תחת חברת בת שלה) עוברות כל השערות בדיקת מעבדה לוודא שהללו לא טופלו בכימיקלים - טיפול שבטווח הארוך מחליש את כח השערה ופוגע באיכותה באופן משמעותי ביחס לשיער ההודי.

אנו מביאים כאן תרגום של מסמך רשמי שמפרסמת החברה המתפארת בכך ש100% מהשיער המשווק על ידה הוא שיער הודי.

"גרייט לנגטס" [אורכים עצומים]

100% שיער אמיתי מהודו.

100% מהשיער הרמי שלנו בא מהודו.

שיער באיכות מושלמת לתוספות השיער שלנו, דורש שיער אמיתי באיכות גבוהה.

לכן גרייט לנגטס משתמשת בשיער גולמי **הכי איכותי שיש**, עם הקשקשים מחוברים המסודרים בכיון אחיד.

שיער אירופאי, באופן כללי קיים בכמויות מזעריות ביותר, בנוסף הוא בז"כ מטופל בחומרים כימיים- **לכן בז"כ אינו מתאים לתוספות ברמה גבוהה.**

שיער אפריקאי וסיני אינו תואם את הטקסטורה של שיער אירופאי.

בגלל הדמיון והקשר הגנטי, השיער ההודי הוא המתאים ביותר, והדומה ביותר באיכותו ובטקסטורה שלו לשיער האירופאי. לכן אנו משיגים את השיער הגולמי שלנו רק מהודו....

Great Lengths®

100% real hair from India

100% of our Remy quality raw hair comes from India.

Perfect hair extensions require high-quality strands of real hair. Great Lengths therefore only uses top quality raw hair – with cuticles intact and manually selected to have the same direction.

European hair is typically only available in very small quantities. In addition, it's usually been chemically treated and is therefore **not suitable for high-quality extensions**.

African or Chinese hair does not match the texture of European hair.

Due to the same genetic ancestry, **Indian hair best matches the basic texture of European hair**. We therefore only obtain our raw hair from India.

מנהל גרייט לנגטס
בקבלת פרס המוצר האיכותי ביותר
בפעם השביעית ברציפות

100% שיער אמיתי מהודו
בריכות האוסמוזה במפעלי גרייט לנגטס

תהליך האוסמוזה
אחד מתוך הסניפים הרבים
של חברת גרייט לנגטס
המפוזרים ב-**50 מדינות** ברחבי העולם

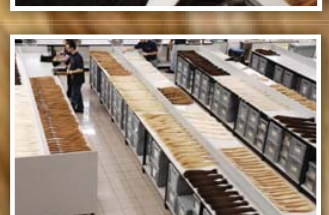

שערה ממפעל גרייט לנגטס בהגדלה
ניתן לראות בבירור קשקשת בריאה ושלימה

הסבר קצר על הקשקשת

כל שערה ושערה עטופה בשכבת קשקשים המגינה על השיער, ונותנת לו ברק וחיות.

בקוקו שלם, כאשר אין כל השערות מסודרות לאותו כיוון, הכל מסתבך ואי אפשר לסרק שיער זה, מכיון שאין הקשקשת שבקבוצת השיער מסודרת לכיון אחד.

שיער שכזה נקרא "שיער שאינו רמי", ואילו שיער מסודר מכונה "רמי", והוא נחשב השיער האיכותי והיקר. ושיער זה נשמר לאורך זמן.

בעבר הטיפול בשיער "הפוך" כזה דהיינו ש"אינו רמי", היה ע"י הסרת הקשקשים במי חמצן, מי החמצן היו ממיסים את הקשקשת העדינה ובנוסף מבהירים את צבע השיער.

עיבוד שכזה אמנם היה פותר את "בעיית" הקשקשת, אלא שהשיער אח"כ היה הופך לחלש וחסר ברק. את הבעיה הזו פתרו ע"י ציפוי בשכבת סיליקון דקה, אלא שגם כאן הפתרון לא החזיק מעמד, כיון שעם החפיפות והסירוקים שבמשך הזמן, היתה שכבת הסיליקון יורדת והשיער היה נהרס, וזאת זולתי מה ששיער בהיר קשה מאוד לצובעו לכהה באופן איכותי די הצורך.

כיום בטמפלים מודעים יותר ויותר לחשיבות ה"רמי" ומקפידים לקשור את שיער הנשים המתאים לפאות קודם הגזיזה, באופן שכל הקשקשת תשמר לכיון אחד.

בשיטת האוסמוזה ניתן לשנות את צבע השיער - באופן שהקשקשת לא נפגמת, הגוון המדוייק של השיער תלוי באורך זמן השהייה בתמיסה, לדוגמא שיער ששהה 15 ימים יהא בהיר יותר מאותו שיער ששהה רק 10 ימים וכן

הלאה על זה הדרך. להשלמת התהליך מערבבים כמה גוונים יחד מאותו הסוג וכך מתקבל גוון טבעי מושלם עד שלא יהיה ניתן להבחין שזה עבר תהליך כלשהו. [ניתן להבחין בעירוב גווני הבלונד, בתמונות בעמ' הקודם.]

עד כה הבאנו את חברת גרייט לנגטס כדוגמה אחר שהיא מחזיקה בעשרות מפעלים בכל רחבי העולם ומצהירה מפורשות שהיצור שלה נעשה אך ורק משיער הודי - שהוא המשובח ביותר, **וגם ידועה כמי שזכתה כבר עשר שנים ברציפות במקום ראשון על מוצרי איכות.**

מ"מ חשוב לציין שישנן עוד חברות רבות המעבדות את השיער בשיטות סודיות דוגמת האוסמוזה, ומצהירות בריש גלי שכל שערם הוא מהטמפלים בהודו בלבד.

שיער הילדים

התגלחת הראשונה אצל ההודים נקראת "מונדאן" - דהיינו תגלחת הילדים, כל ילד הודי מההינדוים עובר תגלחת זו בילדותו בגיל שנה או יותר (ע"פ האסטרולוגים).

BIRTH RATE	
26 932 586 births per year	מספר הנולדים בהודו בשנת 2016
19.3 births/1,000 population	יחס הילודה לפי 1000 תושבים
73,787 births per day	מספר הנולדים הממוצע ביום
3,074 births each hour	מספר הנולדים הממוצע בשעה
51 births each minute	מספר הנולדים הממוצע בדקה

בהודו לבד נולדים כל שנה כ-23 מיליון ילדים להורים המאמינים בהינדו, והמשקל הכולל המופק משערותיהם מהם מגיע לכמה אלפי טון.

שיער הילדים נחשב לסחורה חשובה ויקרה במיוחד בעולם הפאות, אפילו בהיותו קצר - והוא הנקרא "בייבי -האר" (baby hair) במהותו הוא שיער דק רך ונעים במיוחד, ומשתמשים בו עבור השכבה העליונה של הפאה בכדי שיתן את מראהו על כל הפאה, פאניות רבות, כשהן מקבלות פאה לסירוק מציעות מעצמן להוסיף לפאה שיער ילדים כדי להשביחה.

עד היום לא נודע מקור נוסף לשיער זה חוץ מהודו!

סין - אימפריית עיבוד השיער.

בנוסף לכל הנתונים שהובאו עד כה, יש נתון משמעותי נוסף שהופך את הסחר בשיער הטמפלים למכרה זהב בכל קנה מידה.

הודו וסין הם שתי מדינות שכנות, הדמיון בינהם אינו רק במיקום הגאוגרפי אלא גם בדת, בעוד עבודת האלילים ההודית מיוסדת על ההינדו, אצל הסינים האמונה מכונה "בודהיזם", לפי המקורות מדובר באיזה הסתעפות אלילית מתוך האמונה ההודית, והדמיון בין הנ"ל דומה.

במהלך התחקיר הגיעו אלינו נתונים על כך שגם אצל הסינים ישנה עבודת תגלחת לאלילם בוזהה (שינוי של בודהה משום ואבדתם את שמם), אך בנתיים לא הספקנו לעמוד על הדברים די הצורך.

לסין אין אפשרות לייצר שיער באופן עצמי, השיער הסיני הוא עבה מדי וחלש, ונחשב לגרוע ביותר עבור התעשייה, מ"מ המתבונן בנתוני המסחר הסיניים לא יכול להתעלם מהדיווחים על כמויות הענק של שיער המדווח כמיוצא לשאר מדינות.

הסיבה לדבר הינה שבעוד שהודו הינה מַעֲצָמָה בכל הנוגע לאספקת שיער גולמי, סין היא מַעֲצָמָה בכל הנוגע לעיבוד שיער.

סין הינה מדינה קומוניסטית סגורה, הממשלה שם מנהלת את כל ענייני המסחר ביד רמה, בכדי לשמור על מעמדה של סין כאימפריה בכל הנוגע למחירי יצור נמוכים, דאגה הממשלה לשמור את ערכו של המטבע המקומי נמוך ביחס לשאר מטבעות העולם, באופן כזה אפשר לספק מחירי יצור ששאר מדינות יתקשו להתחרות בהם, גם כח אדם כידוע זה הדבר האחרון שחסר בסין.

תעשיית השיער בסין עוסקת הן בהפיכת שיער גולמי לשימושי לפאות (הסרת פיגמנט, סלסול, החלקה, אריזה ועוד) והן בכל הנוגע להפיכת השיער לפאות מוכנות לשימוש.

כמו שהבאנו לעיל היתה זו יוזמה של סוחרים מהונג קונג, שפנו לראשונה לממשלת הודו לפני כעשרות שנים, בבקשה ליעד את שיער המתגלחים אל עבר התעשייה במקום לאבדו בשריפה, הפנייה הסינית לטמפלים נעשתה כאמור מאחר והסינים עצמם לא יכולים לספק שיער הגון דיו לתעשייה, וזאת על אף ריבוי האוכלוסין והעוני העצום השוררים בסין.

החיבור בין שתי המדינות הללו הוליד יחסי גומלין הדוקים ורווחיים ביותר בכל הנוגע לתעשיית השיער, שמירה על עלויות נמוכות ביותר באופן המאפשר רווחים שמנים לעוסקים בשיווק בפועל.

באופן כללי - כל פאה צריכה מתי שהוא לעבור דרך המפעלים בסין, גם מי שתשיג שיער שנשמר משעת גזיזה בסופו של דבר את הסקין ניתן לעשות רק בסין.

השיער ההודי כובש את השוק

לא צריך להיות מומחה לכלכלה בכדי להבין מה שקורה כאן - למקדשי הודו יש יתרון כלכלי עצום באופן שמוגדר "לכבוש את השוק" האיכות הכי גבוהה, במחיר הכי זול, ובכמויות הכי גדולות, וכל זה במרוכז ובדרכי שיווק קלים ביותר.

וכל זה בזמן שהשגת שיער בשאר אופנים היא משימה כמעט בלתי אפשרית.

ענין ה"סקין" פירושו שזירת השיער אל מרכז הפאה (כולל הפוני), כל שערה בכיון מסוים ומדוייק במטרה להעניק לפאה מראה מה שיותר טבעי כדוגמת צמיחת שיער הראש, הדרך היא שעובדות סיניות לוקחות את החומרים לביתן ושם עושות את העבודה בקבלנות, וכעבור **שלושה ימי עבודה** מחזירות את הסקין מוכן.

[פאה ללא סקין - היא הנקראת שבלול, דהיינו שעושים את החלק העליון ככל שאר הפאה, כלומר סיבובים של חוט שיער בלבד. ופאה זו נראית כמו פאה מלפני 100 שנה.]

סוחרי הפאות מספרים שהם משיגים פאות איכותיות ביותר בסכומים של 100-200$ ומוכרים אותם לבסוף במחירים מפולפלים, **"המחיר זה לפי הפרצוף של הלקוח"** שח בפנינו אחד הסוחרים הוותקים: הסוחרים הבינו שמהלקוחות החרדיים אפשר לצפות למחירים גבוהים במיוחד. הם מוכנים לשלם ככל שידרש על שיער איכותי באמת.

כריס רוק, כתב טלוויזיה אמריקאי חיפש את המקור לשוק השיער, ומשנילאה למצוא זאת בדרום אמריקה ובאוקראינה נסע במיוחד להודו להתחקות אחר המקור האמיתי לשיער אדם. בסרט שהפיק הוא אומר "אם הבת שלי מתכוונת ללבוש פאה אני רוצה לדעת מאיזה אנשים זה מגיע, אינני רוצה שתחבוש לראשה שיער מקולל ומכושף".

במהלך מחקרו נשאל "קישור קומר" מומחה לשוק השיער האם ישנם דרכים נוספות להשגת שיער מלבד שיער המקדשים בהודו.

תהליך עיבוד השיער בסין

ותשובתו היתה: **"אדם ישן וחותכים לו את השיער, או מאידך מישהי הולכת להצגה ומגיע מישהו מאחורה וגוזז לה את השער"...**

ובסוף דבריו הוא מסכם את האפשרות להשיג שיער בדרכים אחרות בזו הלשון **"שיער שווה זהב, רק שבזהב אפילו אם תרצה לקנות מאה קילו, אפשר להשיג את זה בקל, אבל בשיער זה לא כך, לקנות חמש קילו (שלא משיער המקדשים) - זה בלתי אפשרי!"**

כאמור חמש קילו שיער היא משימה בלתי אפשרית, וזאת בזמן שרק בטירופטי בלבד ישנה תפוקה יומית של חמש טון לערך, אותו משיג הטמפל בחינם.

בהתכתבות עם ספק השיער הגדול ביותר בלוס אנג'לס מר וינס סלוואה (*Vince Selva IndoHair.Com*) כתב לנו הלה "שיער גולמי או מעובד מגלגל מיליארדי דולר בתעשייה רוויית הונאות ושחיתות. אנשים שואלים אותי - מאיפה רוב השיער עבור פאות והתוספים באים היום? המקום היחיד בעולם שמארגן כמויות מסחריות של שיער הוא מהודו שבו כ - 617,000,000 נשים תורמות את שערן לטמפל.

כל השיער הזה הפך למשאב כלכלי יוצא דופן למקדש, הטמפלים יכולים לספק כל כמות של שיער עבור היצואנים. זה פשוט עניין כלכלי, היצע וביקוש. למקדשים בהודו יש אספקה חופשית ענקית של מקריבי השיער, ולעולם יש ביקוש עצום. עבור הסיטונאים, זה הגיוני ביותר להשיג במקום שבו היצע גבוה ומחיר סביר."

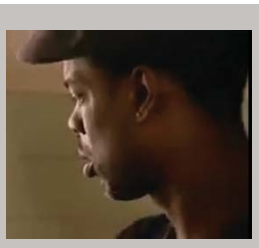

"אם הבת שלי מתכוונת ללבוש פאה אני רוצה לראות מאיזה אנשים זה מגיע"

"כריס רוק" כתב טלויזיה נוצרי אמריקאי, בכתבת תחקיר על מקור השיער העולמי

לסיכום הדברים שיער התקרובת המתאים לפאות הינו:

1. **בכמויות הכי גדולות** (שיווק של כמה טון שיער איכותי לפאות ביום בטירופטי, מלבד מקדשים נוספים).
2. **במחירים הכי נמוכים** (הטמפל מקבל את השיער בחינם).
3. **באיכות הכי גבוהה** (זהה למבנה של השיער האירופאי).
4. **בעמידות הגבוהה ביותר** (אינו מטופל בכימיקלים).
5. **בכל האורכים האפשריים.**
6. **"ביבי הייר" - שיער הילדים.** (שיער הנחטף ע"י הסוחרים ונמכר רק במותג מיוחד)
7. **נח ביותר לעיבוד.**
8. **אפשר להופכו בנקל לכל צבע נצרך** (בניגוד לשיער בהיר).
9. **הכי זמין ונגיש לכל צרכן אפשרי באופן מסודר, מתוך מגוון ענק, ובכל כמות מתבקשת** (הטמפלים ממוקמים במרכז העולמי לתעשיית השיער - בין המפעלים שסביב הטמפלים בהודו, לבין מפעלי הענק שבסין - מה שמאפשר שיווק תוצר סופי במחירים מגוחכים.)

"שיער שווה זהב, רק שבזהב אפילו אם תרצה לקנות מאה קילו, אפשר להשיג את זה בקל, אבל בשיער זה לא כך, לקנות חמש קילו (שלא משיער המקדשים) – זה בלתי אפשרי!"

א.ל. קישור קומר,
מומחה לשוק השחור של שיער האדם.

"הודו שבר את השוק; הודו סגר את כל המקומות האחרים בעולם!"

"איזה חמור יקנה שיער במקום אחר"

אם ננסה להמשיל רכישת שיער מגורם פרטי אחר זולתי המקדשים יראה הדבר כך:

איש פלוני עוסק בסחר לחומרי בניין - אנשים פונים אליו כשהם צריכים לרכוש חול, את דרכי השגת החול הוא יכול להשיג באחת מב' האפשרויות.

א. לקנות בזול דרך ספק גדול אשר לו שטחי קרקע רחבים באזור דיונות הענק באשדוד וכדו'.

ב. לעבור בכפרים ערביים עויינים, לדפוק דלת דלת, ולנסות לשכנע פעם אחר פעם את אבי המשפחה לשבור חלק מהבלטות בריצפה, לאסוף את מעט החול שתחתיהן, ולמכור לו במחיר מפולפל (שכן בעבור מחיר כמו שמשלמים לסיטונאי בעל שטחי החול באשדוד - אף אחד לא יסכים לשבור ריצוף ביתו), וכך אחרי הרבה התרוצצויות, הסתכנות, עגמת נפש, וטרטורים, **אולי** יצליח מיודענו לאסוף מספיק חול בשביל למלא שק אחד או שניים, ומשם לעבור בין קבלני בניין ולמצוא מי שיסכים לקנות כמות מזערית שכזו ובמחירים מופקעים.

"תגיד לי אתה, היכן אפשר לעשות ביזנס אם לא בשיער הודי. איזה חמור יקנה שיער במקום אחר! לכן כל השיער בעולם זה רק מהודו. הודו שבר את השוק. הודו סגר את כל המקומות האחרים בעולם".

כעת נעצור ונחשוב בהגיון - באיזה אפשרות מבין השתיים יבחר מיודענו?

וכמה מתאים להביא כאן את דברי אחד הסוחרים שאמר לנו בנידון "**תגיד לי אתה, היכן אפשר לעשות ביזנס אם לא בשיער הודי. איזה חמור יקנה שיער במקום אחר! לכן כל השיער בעולם זה רק מהודו. הודו שבר את השוק. הודו סגר את כל המקומות האחרים בעולם**".

"הכל מודים דהכסף שהם מקבלים על זה שמוכרים השערות מיועד להחזיק כל השטח הגדול והכומרים, ואיכא גם משום מהנה לע"ז..."

מכתב הגר"ש וואזנר זצ"ל

פרק ג'

שאר המקורות לשיער

אחרי הנתונים המראים שלשיער ההודי יש את כל הנתונים "לשבור את השוק", צריך כעת לנסות ולהבין איך יתכן שהשוק עדיין גדוש בפרסומים על שיער "אירופאי" "ברזילאי" "מונגולי" וכדומה?

לפי כל הנראה אין שום הגיון בכל נסיון לסחור בשיער אחר זולתי שיער הטמפלים ההודי, ובמיוחד מאחר **ולטמפלים בהודו יש את היכולת לתת מענה לכל שוק השיער העולמי!**

ובאמת התשובה לדבר פשוטה - הסחר בשיער הוא בלי שום פיקוח, אין שום מניעה לשום גורם למכור שיער הודי תחת כל מיתוג אפשרי, במקרה הצורך פשוט מוכרים את השיער דרך מדינה שלישית, אחרי הכל בסופו של דבר אף אחד לא יכול באמת לעמוד על מקור השער.

המקום אותו תופסים החרדים בשוק הפאות העולמי.

חשוב להדגיש, הלקוחות החרדיים, נחשבים ללוקחות מועדפים בקרב משווקי השער.

ההתעשרות של הטמפלים בהודו היא בלי שום פרופורציות לעוני המבהיל השורר במדינה, טירופטי נחשב טמפל עשיר ביותר, אם לא העשיר מכולם.

בתמונות הקטנות: אזורים שונים של עשירות מופלגת בטמפל בטירופתי,
ברקע: השוואה לשכונת מגורים בהודו

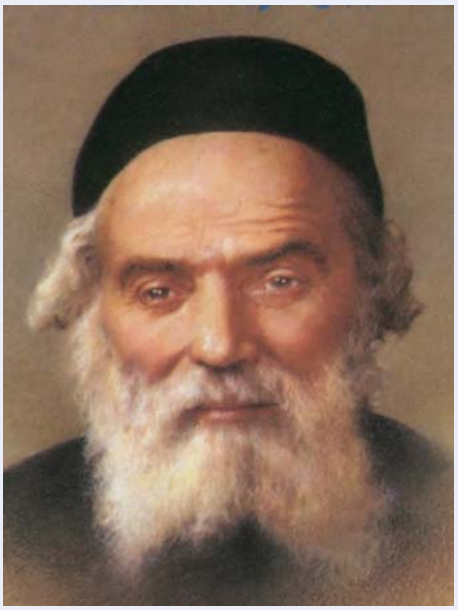

"ויאספו אליו כל בני לוי"
איתא במדרש מאן לא בעי לה'
אלא אלו שלא נתנו נזם לעגל,
רוצה לומר שמשה רבינו ע"ה
שאל מי לה' היינו שהוא רק לה'
לבדו, **ואפילו מי שלא עבד לעגל**
רק שנתן סיוע לעגל איננו בכלל
לה'.
שם עולם לח"ח ח"ב פ"א.

הסחר בשיער התקרובת הינו מקור הכנסה עצום עבור המקדשים, תעשיית השיער סביב הטמפלים מספקת תעסוקה לכפרים שלמים, בכסף זה המקדשים מבססים את מעמדם, בונים עוד היכלי תגלחת ליעול העבודה, וקונים את לב ההמון על ידי תחזוקת הקהילה, בתי חולים, בתי ספר וכדומה.

בסביבות ה-7% מצורכי שיער האאחוזים גבוהים מצורכי שיער הציבור החרדי - מה שאומר שאחוז לא מבוטל של הכנסות לעבודה זרה הכמעט יחידה שעוד נשארה בעולם - מגיע ממחנינו! נתון שכשלעצמו מצדיק כל מאמץ מצד הטמפלים בכדי לשמר משאב אדיר זה.

אחוז לא מבוטל של הכנסות לעבודה זרה הכמעט יחידה שעוד נשארה בעולם – מגיע ממחנינו!

אך הדברים לא מסתיימים בכך, אצל החרדים מדובר בלקוחות קבועים, עם מגזרים רבים שאצלם רכישת הפאה הינה חלק מרכזי מהחיים, והדרך היא על פי רוב לא להסתפק בפאה אחת בלבד, כידוע רבות מקפידות לרכוש פאות לשבת ולחול, ופעם בכמה שנים רוכשות פאה חדשה.

דבר נוסף והוא שבעוד שאצל דוגמניות, שחקניות, או סתם גויות שרוצות לשפר את הופעתן, על פי רוב נוהגים לילך בפאה באופן תקופתי באירועים מזדמנים, אצל החרדים מאידך רבות הן ההולכות בפאות באופן יום יומי, במקרה שכזה ההכרח הוא לילך בפאות עמידות שלא סובלות מנשירה ובלאי, ושאפשר לסרק אותן ולעצב אותן מידי פעם בפעם.

פאות שכאלו מצריכות "שיער רמי" (remi) ושיהיה עמיד במיוחד, ואכן נתון זה מייקר באופן ישיר את העלות.

מבחינת היופי, המציאות היא שהפאות של העולם החרדי אינן נופלות במאום מהפאות המשווקות בעולם לכל מגזר אפשרי, והאמת היא שכלל הסוחרים אמרו לנו שהפאות בציבור החרדי הם היפות והמושקעות ביותר.

יתכן והדבר נגרם מאחר והפאות כיום הינה תופעה ציבורית, וממילא הדבר גורם תחרות בין הנשים.

והן אמת הוא שאורך השיער משפיע על המחיר, אלא שאצל הגויות ככל הנראה לא רואים באופן הכרחי את תוספת האורך כתוספת יופי, במהלך איסוף הנתונים, בדקו מס' נשים את אורך התסרוקת הממוצעת בקרב דוגמניות ושחקניות גויות, ומצאו שאצל רובן אין התסרוקת עוברת את קו הכתף, ומה גם שלמרבה הצער לא חסרות פאות בכל אורך אפשרי גם בקרב הציבור החרדי.

בכתבה בערוץ 2 על תעשיית הפאות בסין (הצרכנית הראשית של שיער הודו) - תועד אחד ממפעלי הענק באזור, בכניסה למפעל הממוקם על גבול סין ודרום קוריאה, שלושה דגלים מונפים להם בגאון - דגל סין, דגל דרום קוריאה, ודגל ישראל - הקריינית מסבירה שם שהלקוחות החרדים מפרנסים שם אזור שלם.

הדגל המונף בכניסה למפעלי השיער בסין, מראה שהתעשייה שם הינה בעיקר ליהודים

אמה טרלו פרופסורית לאנטרופולוגיה מלונדון שכתבה ספר בעניין הסחר בשיער אנושי, תיארה את השלכות פסיקתו של הגריש"א זצ"ל בתשס"ד בזה"ל: *"רבי יוסף שלום אלישיב, מי שיצר אנדרלמוסיה בסחר השיער כאשר פסק ב-2004 (למני) לאסור שיער הודו בפאות"* (בספרה ENTANGLEMENT THE SECRET LIFE OF HAIR עמ' 84).

"אנדרלמוסיה בסחר השער" זוהי ההשלכה של החרמת הציבור החרדי את שיער הודו.

Rabbi Yoshef Shalom Elyashiv (right), who created turmoil in the hair trade in 2004 when he banned the use of Indian hair in Jewish wigs.

עמוד מתוך הספר של אמה טרלו, בו היא מתארת את הגרי"ש אלשיב זצ"ל כאויב ההדים "המסכנים"

מכל האמור נמצא שההכנסות של הטמפלים מכיס החרדים הם בהחלט אחוז גבוה מהכנסותיהם, ומצדיקים כל מאמץ לנסות להעלים את מקור השיער, וכך הם אכן עושים, וכמו שנפרט לקמן. (פלא בעינינו שישנם רבנים המסתמכים על דברי הנ"ל שידועה כשונאת יהודים, ומכפישה את אמונתם.)

התנגדות העולם לשיער הודי

אך לא רק מהיהודים מנסים הסוחרים להעלים את האמת, גם גורמי דת נוצרים יצאו כנגד שיער הטמפלים, הנצרות כידוע מתנגדת לעבודת אלילים - על פי מיעוט הבנתם על כל פנים, וממילא סולדים הם משימוש בשיער האמור.

בארה"ב בלבד ישנם כ - 36 מליון אפרו-אמריקאים נוצרים המהווים אחוז גבוה ביותר מרוכשי הפאות, שכן כידוע שערות האפריקאים הינן מקורזלות וקשות לעיצוב, פאות ותוספי שיער הינם פתרון זמין ונח לבעיה, נמצא שגם מהנוצרים משתלם לטמפלים להעלים את מקור השיער.

וזה עדיין לא הסוף - המוסלמים כידוע גם הם מתנגדים לאלילות. אמה טרלו פרו' לאנטרלופולוגיה, כתבה בספרה (עמ' 105) בהקשר לבעיית שיער תקרובת האלילים, **ששימוש בשיער אנושי נאסר למוסלמיות, ולא הותר להן אלא שיער סינטטי בלבד.**

לפניכם מספר ציטוטים מפירסומים שנעשו על ידי כמרים נוצרים - המוחים על שימוש בשיער הודי.

ציטוטים מסרט בשם "שיער שהקריבו לפסלים"

"הכתובים הם ברורים שחייבים להמנע מכל מה שמוקרב לפסלים... זה בדרך כלל אוכל, אבל לא רק אוכל מקריבים הפאגנים [עובדי אלילים] לפסליהם... אחיות, תזהרנה מה שאתם שמות על הראש!... עובדה: אחרי גילוח שיער בסגידה לאלילים אחרים, השיער הזה מגיע בסוף לראשים של הרבה מאחיותנו... אחיות. אבא שלנו לא רוצה שיהיה לנו קשר עם כל דבר שהקריבו לאלילים... אנחנו צריכים לחזור לסגידה רזיקלית לאלוהים בלבד... אם את לא בטוחה שזה לא מגיע מטמפל פאגאני, אל תשתמשי בזה..."

"אחיות. אבא שלנו לא רוצה שיהיה לנו קשר עם כל דבר שהקריבו לאלילים..."

ציטוטים מסרט בשם "מאיפה מגיע השיער שנשים לובשות? תזהרו קרבנות של שער!"

ברגע שהשיער מוקרב לאלילים, הוא מתחיל לדבק את קללת האליל

כומר מטיף, ועוזרו מחזיק פאה שהוסרה מאחת הנשים בקהל

וכאשר את מביאה את זה לביתך ומניחה את זה על ראשך יש לו את הכח להשפיע על חייך.

השטן לא אכפת לו הבורות שלך, אם את בלי ידיעה קונה שיער שהוקרב לאלילים,

אל תלבשי דברים שהוקרבו לאלילים כי יש לזה תוצאות רציניות לחיים."

השטן לא אכפת לו הבורות שלך, אם את בלי ידיעה קונה שיער שהוקרב לאלילים, יש לזה תוצאות רציניות לחיים.

"הלבוש שלך מקולל"

ציטוטים מסרט בשם "הלבוש שלך מקולל"

הכומר מצטט פסוקים מהתנ"ך כאשר הוא מוכיח את הנשים שלא תלכנה בפאות מהודו:

"וַיְקֻנְאֻהוּ בְּזָרִים בְּתוֹעֲבֹת יַכְעִיסֻהוּ: יִזְבְּחוּ לַשֵּׁדִים לֹא אֱלֹהַּ אֱלֹהִים לֹא יְדָעוּם חֲדָשִׁים מִקָּרֹב בָּאוּ לֹא שְׂעָרוּם אֲבֹתֵיכֶם: (דברים לב, טז-יז)

"מַה לָּכֶם תְּדַכְּאוּ עַמִּי וּפְנֵי עֲנִיִּים תִּטְחָנוּ נְאֻם אֲדֹנָי יֱיֹהוִֹה צְבָאוֹת: וַיֹּאמֶר יְהוָֹה יַעַן כִּי גָּבְהוּ בְּנוֹת צִיּוֹן וַתֵּלַכְנָה נְטוּיוֹת גָּרוֹן וּמְשַׂקְּרוֹת עֵינַיִם הָלוֹךְ וְטָפוֹף תֵּלַכְנָה וּבְרַגְלֵיהֶם תְּעַכַּסְנָה: (ישעיה פרק ג טז-יז) "

"מזה יותר השטן מעורר דין על ישראל, שכל מצוות שגויים מחזיקים ומחמירים, בעוה"ר קצף בישראל אם הישראלים אינם מדקדקים כל כך." (יערות דבש לרבי יונתן אייבשיץ פ"א ד"ד)

למעשה העסק רק מתחיל

שוק השיער אינו כולל רק חומר גלם לפאות. בפרק הבא נרחיב בס"ד את הדיבור בדבר שאר עניינים הקשורים לפולמוס, תוספי שער, זקנים מלאכותיים, שיער לבובות, שיער למברשות איפור, מילוי למזרנים ולמעילים, סיגריות, דשנים, חומרי מזון שונים - בכל אלו ועוד - שייך שיעשה שימוש בשיער אנושי.

כאמור שיער הטמפלים הוא לעולם המקור הנוח הזמין והזול ביותר לכל סוג שיער שהוא, בכל מה שנוגע לכמויות מסחריות.

שליחותו של הרה"ג ר' אהרון דוד דונר שליט"א בתשס"ד להודו, היתה גם מטעם הגרי"ט וייס גאב"ד ירושלים, ובירור הדבר היה חשוב לגאב"ד ירושלים על אף שהוא מאוסרי הפאות, מכיון שהדבר נוגע ישירות גם לתעשיית המזון שבהשגחתו.

האשליה שנוצרה, שכביכול ישנן עוד מקורות מסחריים בעולם להספקת שיער אנושי - **היא זו שמאפשרת את המשך השימוש בשיער הטמפלים.**

והעובדה הכואבת היא שהציבור החרדי מספק שירות נפלא לשימור האשליה - כולם יודעים שעם ה' היה החלוץ לעקירת הע"ז מהעולם, וממילא כל גוי מבין שאם אצל החרדים ממשיכים להשתמש בשיער אנושי, אזי מסתמא עדיין יש מקור משמעותי עבור תעשיית השיער האנושי בעולם.

ועוד גורם מתווסף לכל התמונה - הרושם המסחרי.

"שיער אירופאי" זה דבר שהרבה יותר מצלצל מאשר "שיער הודי", וממילא הסוחרים ממתגים את סחורתם לפי מה שיכניס להם יותר כסף.

מבחינה חוקית אין שום איסור בדבר, רבים העוסקים בתחום טענו בפנינו שמיתוג השער, אינו מתיימר להראות את מקור השיער אלא את סיגנונו, גווניו, אופיו ומרקמו.

כשם שבמסעדה איטלקית לא מוכרים אוכל מאיטליה, וכשם שקפה טורקי לא מגיע מטורקיה - כך גם בעולם השיער הביטוי "שיער אירופאי" אינו אלא מטבע לשון לשיער הודי בסיגנון אירופאי, ואם איזה לקוח סובר לתומו ששיער איטלקי הגיע מראשה של סטונדטית לרפואה ברומא - אז איך אומרים "שיהיה לו לבריאות".

"אליקס מור" סוחרת שיער אמריקאית שסקרה את כל שוק השיער העולמי, כתבה בעבר שיצרני שיער גדולים בהודו מעסיקים מחלקה מיוחדת להעלאת כתבות ומאמרים שקריים לרחבי האינטרנט, על מנת לטשטש את מקורות השיער העיקריים, ובכך לשמר לקוחות המתנגדים לשיער ההודי.

כשם שבמסעדה איטלקית לא מוכרים אוכל מאיטליה, וכשם שקפה טורקי לא מגיע מטורקיה - כך גם בעולם השיער הביטוי "שיער אירופאי" אינו אלא מטבע לשון לשיער הודי בסיגנון אירופאי.

למרבה הצער ישנם רבנים המשתמשים במאמרים "מקצועיים" אלו המפוזרים ברחבי האינטרנט על מנת "להתיר" שיער ממקומות שונים ברחבי העולם.

מערכת טשטוש עקבות השיער ההודי החלה בשנת תשס"ד בעקבות פסק גדולי ישראל לאסור שיער הודו, ככל הנראה עם השנים השאננות של משווקי השיער ההודי הלכה וגברה, ומאידך יותר ויותר גורמים החלו להתחקות אחר מקורות השיער והתוצאות אצל כולם די זהות פחות או יותר.

להלן מס' מקורות שהגיעו אלינו בנידון, חלקם בהתכתבות מייל עם סוחרי שיער ברחבי העולם

ריקה הילי

ריקה היילי (חוקרת אפרו אמריקאית)- פירסמה סרט בכדי לעורר על מקור השיער לפאות, הנ"ל נסעה להודו במיוחד ושם ראיינה עוד ועוד מאמינים על סיבת התגלחותם בטמפל, ולכולם היתה אותה התשובה - **"אנחנו מקריבים את זה לאלהים"**, ושם בראיון עם עוד ועוד גורמים חזרה על עצמה אותה המסקנה - רוב ככל השיער בשוק השיער העולמי מקורו בטמפלים שבהודו.

אלכס אקזאבייר

"כל השיער מגיע מהודו"

אלכס אקזאבייר סוחר שיער בינלאומי, בראיון בכתבת תחקיר בנושא, טוען שאחרי הנסיון הגדול שרכש בתחום הסיק ש**"כל השיער מגיע מהודו"**.

S. Lalitha:

קיבלנו את המייל שלך בתודה. כפי שנדון בבוקר, **מקורות של כל השערות הם ממקדשים הודיים**, אשר נתרמים לאמונתם למטרה דתית. היצואנים קונים ממקדשים ומפיצים בכל רחבי המדינה. **אין שיער ברזילאי, רוסי, פרואני או מונגולי**. הם מעבדים את השיער ההודי עם כימיקלים והם שמים תווית שיער של מדינות שונות.

אין שיער ברזילאי, רוסי, פרואני או מונגולי. הם מעבדים את השיער ההודי עם כימיקלים והם שמים תווית שיער של מדינות שונות.

מנהל החברה ההודית LAGAH EXPORTS המוכר שיער הודי כ"ברזילאי"

LAGAH EXPORTS

אנחנו יצרנים מובילים ויצואנים של 100% שיער הודי וברזילאי (מצד איכות ומרקם) **וכולם באמת שיער אנושי מהודו.**

מתוך שיחה עם סוחר פאות חרדי

"לאחרונה הייתי בסין וראיתי לנגד עיני כמות אדירה של שיער הודי אורגינאלי. ובמפעל הם החליטו לקרא לשיער הזה "מונגולי". והכניסו אותו באריזות עם טיקטים של שיער מונגולי. ויחד עם זה הם אמרו לי שהם כעת עושים פאות משיער "לא מהטמפל" ליהודים, מה שנקרא כשר "עם טיקט כשרות" וראיתי שערבבו הכול ביחד. לקחו את השיער ההודי שקראו לו מונגולי והכינו אותו בתור שיער כשר עם טיקטים של כשרות. כנראה קראו לשיער בשם מונגולי כדי להרגיע את היהודים או להרגיע את המשגיח"

ראיתי לנגד עיני כמות אדירה של שיער הודי אורגינאלי. ובמפעל הם החליטו לקרא לשיער הזה "מונגולי". והכניסו אותו באריזות עם טיקטים של שיער מונגולי. ויחד עם זה הם אמרו לי שהם כעת עושים פאות משיער "לא מהטמפל" ליהודים

mk balaji R2R exsport

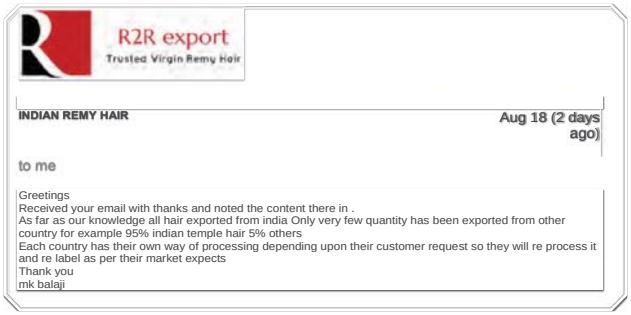
R2R export
Trusted Virgin Remy Hair

INDIAN REMY HAIR Aug 18 (2 days ago)

to me

Greetings
Received your email with thanks and noted the content there in .
As far as our knowledge all hair exported from india Only very few quantity has been exported from other country for example 95% indian temple hair 5% others
Each country has their own way of processing depending upon their customer request so they will re process it and re label as per their market expects
Thank you
mk balaji

עד כמה שידוע לנו כל השיער מיוצא מהודו, יש מעט מאוד שיער שמגיע ממדינות אחרות, לדוגמא 95% מגיע מהמקדשים, ו5% ממדינות אחרות. לכל מדינה יש דרך משלה לעבד את השער, תלוי בדרישת הלקוחות, כך שהם מעבדים מחדש את השיער ומדביקים תווית ע"פ הדרישות בשוק.

Vince Selva IndoHair.Com

(היצרן הגדול ביותר בלוס-אנגלס)

שיער גולמי או מעובד מגלגל מיליארדי דולר בתעשייה רוויית הונאות ושחיתות. אנשים שואלים אותי – מאיפה רוב השיער עבור פאות ותוספי השיער באים היום? המקום היחיד בעולם שמארגן כמויות מסחריות של שיער הוא מהודו שבו כ- 617,000,000 נשים תורמים לטמפל.

כל השיער הזה הפך למשאב כלכלי יוצא דופן למקדש ולמשגיחים שלו. אין מחסור של שיער הניתן בחינם מן עולי הרגל עבור הטמפלים למכרז פומבי בחוץ ליצואנים. זה פשוט כלכלה, היצע וביקוש. למקדשים ההודיים יש אספקה חופשית ענקית של מקריבי השיער, ולעולם יש ביקוש עצום. עבור סיטונאים, זה הגיוני ביותר לקנות בו היצע גבוה והמחיר סביר.

ישנם כמה מקדשים ברחבי העולם המגלחים שיער כמו הענקיים האלה בהודו, לדוגמא אינדונזיה, בנגלדש ועוד, עם זאת, מדינות אלה זעירות בהשוואה להודו.

השיער שמתוייג "שיער אירופי" או "שיער אסיאתי", כולם בעצם שיער מהודו והם מתויגים במרמה. תוויות אחרות

"השיער שמתוייג "שיער אירופאי" או "שיער אסיאתי", **כולם בעצם שיער מהודו והם מתוייגים במרמה.**"

אחת מחנויותיו של וינץ סלאבה

כוללות שיער מונגולי, שיער ברזילאי, שיער פרואני ושיער אוזבקי. זה בלתי אפשרי לדעת מאיפה השיער מגיע או כדי לעקוב אחר המקור של כל השיער מאז שיש טכניקות עיבוד מתקדמות להסוות את המראה הטבעי ואת המראה של השיער.

סין, שהיא היצרנית הגדולה ביותר של פאות כיום, קונה את השיער שלה בכמויות עצומות מהמקדש ההודי בגלל האספקה בשפע. אפילו שיער שנרכש מאירופה מגיע על פי רוב מהודו. כסף גדול מעורב, ויש הרבה שקרים בתעשייה.

אני אישית מכיר אנשים בלוס אנג'לס שרוכשים שיער הודי ואז מוכרים אותו לאנשי עסקים יהודים בטענה שהשיער "כשר" ומגיע מארצות אירופאיות.

אנשים אפילו יעצו לי לשקר על מקור השיער מהודו, שכן זה היה לטובת כלכלת החברה שלי. למרבה הצער, זו הנורמה בענף ואני מסרב לקחת חלק בזה...

הדעה המקצועית שלי היא כי 98% מהשיער הנמכר ברחבי העולם מגיע מהטמפלים ההודים. הטמפלים הפכו למקור יעיל ביותר של שיער, טירופאטי הוא המקדש ההודי העשיר ביותר.

השיער ההודי נחשב למשובח ביותר עבור הסגנון האירופי, הן מחמת האיכות והן מחמת האורך.

נשים הודיות מטפלות במסירות בשערותיהן, לא משתמשות בשום כימיקלים, הלבנות או צבעים. הם שוטפות ומסרקות אותו תדיר, מסלסלות את הקצוות באצבעותיהם, ומשתמשות בשמן קוקוס להזנת השיער. הם בדרך כלל מאריכות את שערותיהן.

לאחר שלקוח רוכש שיער, הם בדרך כלל שולחים אותו לסין או אירופה עבור פאה, תוספות, או לייצר מגוון של מוצרים אחרים הנדרשים על ידי תעשיית השיער. היעד הפופולרי ביותר הוא סין, כיון ששם יש את המיומנויות, כח עבודה זול ובכמות המונית. גורם האמון עם רוב היצרנים הסינים הוא נמוך מאוד.

רוב שיער המשמש כיום בפאות מקורו בהודו, והם לא מסומנים ככאלה...

לסיום, ברצוני להדגיש את הדברים הבאים:

1 98% מכל שיער האדם בעולם מקורו שיער הודי. זה כולל את כל הצבעים, שיער כהה, שיער בהיר.

2 עם אוכלוסייה של כ 1.3- מיליארד בני אדם, מתוכם יש מעל 600 מיליון נשים, להודו בהחלט יש את היכולת לספק שיער אדם ברמה עולמית.

3 אין תקנות כלשהן בתעשיית השיער. לכן, מדינות רבות מתייגות מחדש את השיער ההודי במותג כמו שלהם, וזה כולל: רוסיה, אירופה, ברזיל, פרו, סין, בוליביה, מלזיה, איטליה, אינדונזיה, אוקראינה, ועוד רבים.

4 לאחר שהשיער כבר מעובד, אף מומחה לא יכול לספר מאיפה השיער המקורי מגיע. אין שום דרך להרגיש את השיער ולווזא את מקורו.

5 רוב הפאות מעובדות בסין. היצרנים הסינים פועלים בשוק שאין בו שום פיקוח. הם ידועים ככאלו שמתייגים את מוצריהם במרמה. סין קונה כמות עצומה של שיער הטמפלים. לקוח ששולח שיער גולמי לסין, צריך לחשוד כי השיער עשוי לחזור כשהוא מעורב עם שיער הודי.

עדות ששלח לנו ת"ח גדול שחיפש פאה כשרה לאשתו, בעקבות הפולמוס הנוכחי.

כששאלתי בעל חנות פאות בארה"ב המוכרת שיער לאפריקאים – מהו השיער המשובח ביותר? של איזה מדינה? הוא ענה בגיחוך בזה הלשון – "**מדינה? זה לא תלוי במדינה!** הם סתם כותבים מה שהם רוצים לכתוב, לדעתי הכל ממקום אחד...
אני איש אמין, ואני מוכר על פי האיכות בלבד, למשל היום השיער הכי איכותי זה סוג פלוני שרשום שהוא מברזיל, **אבל זה לא תלוי במדינה, הכל אותו דבר...**"

שער ברזיל כדוגמא

אנחנו מביאים כאן סקירה קצרה לגבי מדינת ברזיל - כדוגמא לתופעה כוללת של הסוואת השער ההודי דרך מדינות אחרות, שיתוף פעולה בין יבשתי, כאשר שני הצדדים מרוויחים, ההודים ממשיכים לשווק את מרכולתם באין מפריע, המדינה הפונדקאית מרוויחה את פערי התיווך, והחרדים בולעים את כל הלוקשים בשקט - לשובע!

למסקנה מה שעולה למעשה מהרבה מהעוסקים בתחום זה שכל זרימת השיער ברחבי העולם, אינה אלא תרגיל פשוט וקל בכדי לטשטוש את מוצא הסחורה.

הבאנו לעיל את חברת גרייט לנגטס חברת הענק לתוספי שער, בעלת חברות בת לפאות, אז כאמור חברה זו מתהדרת בכך שאינה משתמשת אלא במאה אחוז שיער הודי איכותי - **ישירות מהטמפלים!**

לחברת הענק "גרייט לנגטס" יש בברזיל בלבד כארבעים סניפי מכירת שיער הודי, ומפעל נוסף לעיבוד שיער. החברה בכל פרסומיה מדגישה שהיא מתחרה בהצלחה בשיער האירופאי, ואינה מזכירה אפי' במילה אחת על המצאות שיער מקומי בברזיל.

לפניכם ליקוט עדויות ומסמכים שפירסמו העוסקים בתחום השיער לגבי השיער הברזילאי:

סוחר חרדי

אחד מסוחרי השיער הגדולים החרדיים שח בפנינו: *"**שיער ברזילאי זה זיוף, כל השיער הברזילאי הוא הודי. אין שיער בברזיל**. רק אחרי תשס"ד שאמרו "שיער הודי אסור" נולד לפתע המושג 'שיער ברזילאי'. וכך כל שנה שנתיים מוצאים היבואנים כל פעם שם אחר לשיער ההודי. פעם ההודי הוא ברזילאי, ופעם קמבודי, ופעם מונגולי, ופעם וייטנאמי. וכן על זה הדרך. **ברור לכל היבואנים שהכל מהודו!** לפני שהרבנים אסרו שיער הודי לא היה בעולם שערה אחת מברזיל!! **והיום כל הודו עובר דרך ברזיל כדי להכשירו לחרדיות בארץ**."*

"**שיער ברזילאי זה זיוף, כל השיער הברזילאי הוא הודי. אין שיער בברזיל**. רק אחרי תשס"ד שאמרו "שיער הודי אסור" נולד לפתע המושג 'שיער ברזילאי'. וכך כל שנה שנתיים מוצאים היבואנים כל פעם שם אחר לשיער ההודי פעם ההודי הוא ברזילאי, ופעם קמבודי, ופעם מונגולי, ופעם וייטנאמי. וכן על זה הדרך. **ברור לכל היבואנים שהכל מהודו!**"

מיתוג השער כברזילאי, איטלקי, אירופאי וכו', איננו אלא תרגיל הסוואה גרידא, כמו שכבר ביארנו מדובר כאן גם בפטנט שיווקי די מוצלח, הביטוי "שיער ברזיל" בלי ספק מצלצל הרבה יותר טוב מאשר "שיער הודי".

במיתוג השיער ההודי כ"שיער ברזיל" אפשר להכפיל את הסכום במאות האחוזים, וכמו שאמרו לנו כמה פאניות מתחילות, שלא יכול להיות שהשיער של הפאות שלהן מגיע מהודו, כי "השיער של הודו הוא מסתמא מלוכלך מגעיל ונראה זוועה..." (ההקלטות במערכת).

ככה זה בעולם האופנה, מיתוג המוצר הוא החלק שמכריע למעשה יותר מכל דבר אחר על העלויות לצרכן.

בין המתעוררים והמעוררים על חשיפת התרמית הגדולה לגבי מקור השיער העולמי - יש לא מעט שהמניע המרכזי שלהם הוא מטעמים מסחריים גרידא.

בין אם מדובר בלקוחות שהבינו שאת אותו השיער הם יכולים להשיג בהרבה פחות כסף, ובין חברות שיווק הודיות שמחזרות אחר לקוחות ברחבי העולם.

חברת IHS

חברת IHS ההודית החליטה לפנות באופן ישיר לנשים בברזיל, ולהציע להם לרכוש שער מהמקור ובלי פערי תיווך, במקום להתפתות אחר שקרי הסוחרים שמציגים כביכול יש באמתחתם "שיער ברזיל".

שיער יוקרתי בחינם!!! כך מבטיחה חברת IHS למי שיוכיח שיש דבר כזה שיער מברזיל של נשים ברזילאיות!

מודעת פרסומת של IHS - INDIAN HAIR SHOP חושפת את האמת מאחורי המושג "שער ברזיל", אנו מביאים כאן את תמצית הדברים:

"95% מהשיער הרמי בעולם זה מהטמפלים בהודו - זאת עובדה! פשוט - בשאר המדינות, ברזיל, פרו, מלזיה וכו' הנשים לא גוזזות את שערן! אל תאמינו לגימיקים!!!

חשבון פשוט. בהודו לבד, יש יותר נשים הינדיות שמאמינות בהינדו, ומקריבות את שערן, מכל אוכלוסיית ברזיל מלזיה ופרו ביחד!

ואתן ציבור הנשים עדיין חושבות שאנשים שמוכרים מה שנקרא שיער "ברזילאי" במחירים נמוכים יש להם שיער רמי אמיתי שהגיע מראש של אשה ברזילאית?! אנחנו מאוד מפקפקים בזה.

תוכיחו שטעינו - וניתן לכם שיער בחינם!!!"

ואתן ציבור הנשים עדיין חושבות שאנשים שמוכרים מה שנקרא שיער "ברזילאי" במחירים נמוכים יש להם שיער רמי אמיתי שהגיע מראש של אשה ברזילאית?! אנחנו מאוד מפקפקים בזה.

תוכיחו שטעינו - וניתן לכם שיער בחינם!!!"

ככה זה בעולם האופנה, מיתוג המוצר הוא החלק שמכריע למעשה יותר מכל דבר אחר על העלויות לצרכן.

"אליקס מור"

"אליקס מור" - מומחית בינלאומית לשיער, מעוררת בסיפרה על סכומי העתק שנזרקים לריק על התיווך בתעשיית השיער.

באתר שלה היא כותבת *"ההודים הם מאמינים הינדו אשר גוזזים את שערם כדי להקריב קרבן דתי, לאליל שלהם, בעוד שרוב המלזים קמבודים והסינים הם בודהיסטים, גזיזת שיער אינה מצויה אצלהם (דתית) לכן אין שום דרך שהמדינות האלו יוכלו לספק את הביקוש העולמי ע"י מאפייני תרבות שיער לאומית שכזו. בעוד שנשים מברזיל ופרו מאריכות את שערן ומטפחות אותו, **ואפילו מספר רב של נשים ברזילאיות משתמשות בעצמת בתוספות שיער הודיות. לכן אם יהיו בהן מי שתמכור את שיערה שלה, זה יהיה מאוד נדיר."***

בספרה "האמת על תעשיית השיער האנושי" (ניתן להשיגו בשלימות) היא כותבת כדלהלן:

באמת האם ידעת את העובדה שברזיל ועוד כמה מדינות בדרום אמריקה מייבאים הרבה שיער אנושי 'גולמי' מהודו ומסין ? (א.ה. סין כידוע היא משווקת שער ההודי הגדולה בעולם).

בגלל הביקוש הגובר לשיער אנושי בברזיל, טונות של שיער אנושי מובחרים למדינה מהודו כל שנה. כמו מקרה שקרה ב-2013 כאשר טון שיער אנושי מהודו (בשווי 400,000$) נתפס על ידי המכס בשדה תעופה הבינלאומי בסאן פאולו.

בשנים האחרונות, סוחרי שיער אנושי עשו מאמצים עילאיים כדי להסתיר שיער הודי וסיני בתור ברזילאי פרובי מליזי ועוד סוגים."

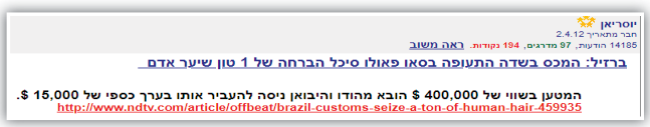
יסראיון
חבר מתאריך 2.4.12
14185 הודעות, 97 מדרגים, 194 נקודות. ראה משוב
ברזיל: המכס בשדה התעופה בסאו פאולו סיכל הברחה של 1 טון שיער אדם
המטען בשווי של 400,000 $ הובא מהודו והיבואן ניסה להעביר אותו בערך כספי של 15,000 $.
http://www.ndtv.com/article/offbeat/brazil-customs-seize-a-ton-of-human-hair-459935

אחת מתוך הכתבות הרבות הנמצאות בידי המערכת, בענין הברחות שיער הודו לברזיל ועוד.

"ר. היילי"

גם ר. היילי חקרה את נושא מקור השיער בעולם, היא לא הסתפקה בנתונים יבשים אלא נסעה במיוחד לברזיל וניסתה להשיג שם שיער 'מקומי'.

ספרה של ר. היילי

אנו מביאים תמצית שיחה של היילי, עם סוחר שיער ברזילאי בברזיל, מתוך סרט שערכה בנידון.

היילי: "מאיפה השיער הזה?"

סוחר ברזילאי: "זה מהודו."

היילי: "אז למה לא קנית את זה מברזיל? יש דבר כזה שיער ברזילאי?"

סוחר ברזילאי: "סוחרים קונים את זה בהודו ואנחנו קונים מהם".

היילי: "אתה יודע, באמריקה השיער הפופולרי ביותר הוא שיער ברזילאי"

סוחר ברזילאי: "כן, גם באפריקה אנחנו קוראים לזה שיער ברזילאי, אבל זה לא מברזיל".

היילי: "אז אני כאן מאמריקה, מחפשת שיער ברזילאי ואני לא מצליחה למצוא!"

סוחר ברזילאי: "לא – לעולם לא תמצאי את זה."

היילי: "אה, אני אף פעם לא אמצא את זה."

סוחר ברזילאי: "לא!"

היילי: "אני לא אמצא את השיער הברזילאי בברזיל?!"

סוחר ברזילאי: "זה מהודו".

עוד מהסוחר החרדי הנ"ל

דברים שאמר לנו סוחר שיער גדול *"תשמע סיפור, פעם אחת כשהייתי בסין באיזה מפעל ענק של שיער ופאות. אני רואה שמסדרים שיער 100% הודי בקופסאות גדולות!! להפתעתי אני רואה שכתוב על הקופסאות שיער ברזילאי אורגינאלי. כל מאות הקופסאות שלחו מסין ישר לברזיל, ומשם כבר שלחו אותם לארץ ישראל, או לשאר מקומות של יהודים בארה"ב. יבואן שיער שיבזבז שבועות שלמים ויהפוך את ברזיל למצוא שיער מקומי אותנטי – אולי בקושי ימצא כמה קילו!, אבל הוא מאוד יקר, ובכמות קטנה, וזה לא נגיש בכלל!! וכמה זמן ואנרגיה ישקיע רק בחיפוש, ככה אי אפשר לעשות ביזנס. יבואן כזה רק יפסיד כסף, ויסגור את העסק. כל ברזיל קונים בהודו."*

התכתבות עם חברת *hair style exports*

"אני מצפה להיות הספק הנאמן שלך. אני אתחיל בזה שאני אודיע שבאמת אין כזה דבר שיער "ברזילאי" ולא שיער מעוד מקורות, אלא בגלל שקונים מבקשים שיער כזה אנחנו גם חייבים להשתמש בשם כזה ולמכור.

כל השיער זה שיער הודי, אנחנו מודיעים לכל קונה שבאמת המקור של כל השיער זה מהודו. במשך השנים התחלנו לעשות כמה שינויים (וריאציות) בייצור כדי ששיער יוכל להמכר בתור "ברזילאי", לדוגמה, השיער ה"ברזילאי" שלנו הוא יותר קצר מההודי, אנחנו מוכרים בשמות כאלה בגלל שהקונה מבקש כזה שיער.

"אני אתחיל בזה שאני אודיע שבאמת אין כזה דבר שיער "ברזילאי" ולא שיער מעוד מקורות, אלא בגלל שקונים מבקשים שיער כזה אנחנו גם חייבים להשתמש בשם כזה ולמכור."

אנחנו תמיד מודיעים לקונים שלנו על זה אפילו כשהקונה מוכר את"כ את הסחורה למוכר אחר שטוען שיש לו שיער ברזילאי אמיתי, אנחנו מודיעים גם שכל השערות הם במקור מהודו."

ניתן לראות באתר זה שבהודו עצמה נמכרים כל סוגי השער ההודי בשמות אחרים:
https: // dir. indiamart .com / search.mp? ss

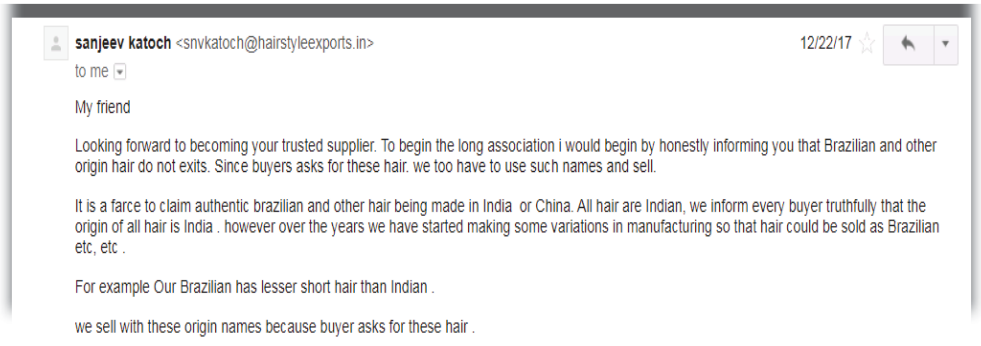

sanjeev katoch <snvkatoch@hairstyleexports.in> 12/22/17

to me

My friend

Looking forward to becoming your trusted supplier. To begin the long association i would begin by honestly informing you that Brazilian and other origin hair do not exits. Since buyers asks for these hair. we too have to use such names and sell.

It is a farce to claim authentic brazilian and other hair being made in India or China. All hair are Indian, we inform every buyer truthfully that the origin of all hair is India . however over the years we have started making some variations in manufacturing so that hair could be sold as Brazilian etc, etc .

For example Our Brazilian has lesser short hair than Indian .

we sell with these origin names because buyer asks for these hair .

גרת צדק

שחה בפנינו גרת צדק מבראזיל -"כשהתחלתי לקרוא את העניינים האלה, כ"כ פחדתי, אמרתי וואי ה' ישמור אני מחזיקה את זה בתוך הבית שלי, אני לא יודעת מאיפה זה הגיע, התקשרתי למספר שראיתי, אמרתי להם בואו תקחו את הפאה שלי, תשרפו אותה!!!

לפי ההיגיון זה לא יכול להיות, שכל השיער הזה זה שיער מברזיל, אני אומרת לך, זה לא יכול להיות! כל הביקוש שיש, כל כך כמות שיש, זה לא יכול להיות!

אני גרתי בברזיל מעולם לא ראיתי שמישהו שיער לגזור... מעולם...!!

השיער שלהם זה כל הגאווה שלהם!! מה את חושבת שהם יהיו מוכנות לגזור את השיער שלהם ולמכור?!?! הם לא עד כדי כך עניות!!"

אני גרתי בברזיל מעולם לא ראיתי שמישהו שיער לגזור.... מעולם...!!, יכול להיות אולי בעיירות הגדולות, אבל זה לא יכול לעניות על הביקוש, זה לא יכול להיות!! זה לא יכול להיות!! זה ווזאי! זה לא יכול להיות..... ***גם זה רק אנשים מאוד עניים בגלל שבברזיל, מי שלא יודע, השיער שלהם זה כל הגאווה שלהם!!! מה את חושבת שהם יהיו מוכנות לגזור את השיער שלהם ולמכור?!?! הם לא עד כדי כך עניות!!***

כאמור אנו חוזרים ומזכירים נשות ברזיל הן עצמן צרכניות לא קטנות של שיער אנושי לפאות ותוספי שיער, ואפילו את הביקוש המקומי מספקים על ידי יבוא והברחות של שיער מהודו, אז איך יתכן שכ"כ הרבה יצוא של שיער ברזיל יגיע לרחבי העולם?

המשגיח

ועל כולם כבר הצהיר בעל ה"השגחה" הרב שלזינגר ש"**סגרנו את ברזיל**", וכמו שכתב במכתב רשמי לפאניות וסוחרי השיער *"שיער הנקרא "ברזילאי" שחלק גדול ממנו הוא שיער שמקורו מהודו"*

לקמן בעמ' ע"א נפרט עד כמה הסוחרים והפאניות שתחת חסותו אכן לקחו את דבריו ברצינות.

חברת טרידב

מתוך כתבה על חברת "טרידב" יבואנית גדולה של שיער הודי לברזיל: [https://cintiademori.wordpress.com/2008/11/17/tridev-cabelos-indianos/]

מעטים יודעים, אבל רבים מן השערות הארוכות המופיעות על ראשי זוגמניות ושחקניות, מגיעות מהודו, היצואנית הגדולה ביותר של שיער בעולם.

בברזיל, מושא תשוקת הנשים הזה מגיע מחברת טריזב, חברה מפאראנה שהוקמה לפני שנה.

טריזב היא החברה הברזילאית הגדולה ביותר לייבא שיער גולמי מהודו, ומסוגלת לספק הזמנה בתוך 24 שעות לכל חלקי ברזיל.

החברה משווקת שיער גם לשאר מדינות בדרום אמריקה, אירופה ואפריקה.

בנוסף לכך שהשיער לא טופל בכימיקלים, השיער ההודי הוא בדרך כלל ארוך מאוד, הוא מגיע חלק, גלי, או עם תלתלים עמוקים, ועונה באופן מושלם על הדרישות של השוק הברזילאי.

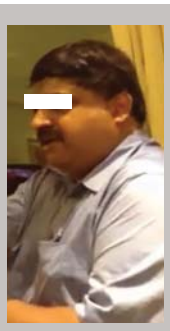

"בודאי שאין שיער מקומי בברזיל! מאיפה יהיה להם שיער?! הם לא מקריבים את השיער לטמפלים."
(מתוך סירטון שבידי המערכת של ראיון עם סוחר בשיער "ברזילאי")

היכן התורות הארוכים של גזיזת שיער בברזיל?

אם בברזיל מתקיימת גזיזת שיער בכמויות מסחריות, ומיוצאת לכל העולם, היכן היא? למה כל הסוחרים מספרים שלא רואים אותם?

מדוע כל המושג גזיזת שיער בברזיל, נולד אחרי הפולמוס של איסור שיער הודו בתשס"ד?

אתר "התאחדות יבואני שיער הרמי באמריקה"

ישנו אתר המוגדר כ"התאחדות יבואני שיער הרמי באמריקה" אשר כולל כמה וכמה חברות ענק, המכיל המון סודות וחוות דעת מקצועית בנידון שוק השיער.

בביאור המונח שיער ברזיאלי - נמצא שם חוות דעת בצורה מקצועית ויבשה - שאינו שיער המגיע מראשן של הברזיאליות, **אלא הוא השיער המשובח הנברר מתוך השיער של הודו, המתוייג כשיער ברזילאי מחמת טיבו.**

והם מוסיפים שבשנה אחת **ברזיל ייבאה מהודו כ-250 טון שיער!!!** כאשר במכס לא מדווח יותר מטון...

הנשים ההוזיות מטפלות היטב ובאופן יומיומי בשערותיהן, הן שוטפות אותו עם מוצרים צמחיים לפחות פעם בשבוע ומעסות את הקרקפת עם שמנים המגרים את צמיחת שיער.

"הארכת שיער (מגה שיער) הפכה למאניה (שגעון) בברזיל" אמר פרנסיסקו גיל (מנהל החברה), הטעם של הברזילאים משתנה בין אזורי הארץ, בדרום יש העדפה לשיער ארוך, חלק וצלול, בצפון מזרח, נפח המכירות הגדול ביותר הוא שיער שחור, שיער מתולתל טבעי או מתולתל.

לדברי גיל פרנסיסקו, מחסור השיער בשוק גרם לעליית המחירים "לנו בטריזב יש מטרה עד לשנת 2009, לענות על המחסור הרב בשוק לשיער ולהוזיל את מחירי השיער הארוך, ובכך להפוך אותו לנגיש יותר."

ואעפ"כ למרות שכאמור אין שער מקומי בברזיל, ואדרבא ברזיל הינה צרכנית גדולה של שער הודי, מ"מ המונח "שער ברזיל" הפך שגור בקרב פאניות רבות, שיתכן ובעצמן משוכנעות שהשער שבאמתחתן אכן הגיע מראשי נשים ברזליות עניות.

מדינות נוספות המייצאות שיער

לאורך כל הדרך קשה היה לנו להתעלם מגורמים כאלו ואחרים, שהיה נשמע מדבריהם שישנו אחוז קטן של שיער משאר מדינות.

אכן המדובר הוא רק על אחוזים בודדים, אך עדיין דבריו של סוחר הפאות נשארים בלתי מפוענחים במה שהקשה לעברינו *"תגיד לי אתה, היכן אפשר לעשות ביזנס אם לא בשיער הודי. **איזה חמור יקנה שיער במקום אחר! לכן כל השיער בעולם זה רק מהודו. הודו שבר את השוק. הודו סגר את כל המקומות האחרים בעולם**"...*

בכל מהלך התחקיר הגיעו לידי המערכת אולי מאות תמונות סרטונים מקורות עדויות מחקרים וספרים על פולחני התגלחת הענקיים שבהודו... ואילו פרסום אחד המתעד מערך גזיזה מסודר, מאיזה מקור אחר בעולם לא הגיע.

אף על פי שהנידון **אינו משמעותי כלל להלכה!** (וכמו שיתבאר לקמן), אעפ"כ הסקרנות עושה את שלה.

בכל מהלך התחקיר הגיעו לידי המערכת אולי מאות תמונות סרטונים מקורות עדויות מחקרים וספרים על פולחני התגלחת הענקיים שבהודו, עוד ועוד כאלו ואחרים שחקרו את התופעה הזו של עשרות אלפי בני אדם עומדים בתורות ארוכים בדרכם להקריב שערותיהם לאליל, **ואילו פרסום אחד המתעד מערך גזיזה מסודר, מאיזה מקור אחר בעולם לא הגיע.**[1]

ולא זו בלבד אלא שרוב המוחלט של הסוחרים עמם שוחחנו הודו בפה מלא שמעולם לא ראו גזיזה שכזו, **ואפילו לא בוידאו!**

למעשה כל עניין ההכשר נפל על נקודה זו - כמו שיתבאר לקמן, הסיבוך בנתינת כשרות למקור שיער הפאות, נובע מהעובדה שאין שום מקום מסודר שבהם נשים גוזזות שערותיהן לפאות, כל מה שהסוחרים והפאניות יכולים לספר זה רק שיש איזה גויים מהעולם התחתון וכדומה שמגיעים למקומות נידחים ומסוכנים שאף אדם מהשורה לא יכול להגיע אליהם, ומשם הם מביאים את כל כמויות השיער.

ועדיין קשה להתכחש כמו כן שלא מעט מהטוענים על אחוזים קטנים של שיער המגיע משאר מקורות - נשמעו די אמינים, לא פעם היו הטוענים לכך כאלו שהודו בפה מלא על התרמית של השיער ההודי, בינהם היו אף כאלו שטענו מפורשות שכל השיער שבאמתחתן מגיע אך ורק מתקרובת הטמפלים, ואעפ"כ אמרו שישנו איזה אחוז קטן משאר מקורות.

מאיפה אם כן מגיעים אותם אחוזים קטנים של שיער?

---

1 האמת היא - ששני תיעודים בסופו של דבר הגיעו, שני תיעודים שאולי מעידים יותר מכל על העדר כל מקור אחר לשער! בתיעוד האחד מצולם רוכב אופנוע בויאטנם מדלל שערותיה של אשה כלשהי באמצע הרחוב! ובשני רואים ספר באיזה כפר נידח בסין מספר ילדה סינית אחת או שתיים.

ובאמת לגבי התיעוד מויאטנם - לא מובן מה צריך להגיע רחוק, הרי גם במספרות בארץ אפשר לתעד נשים מסתפרות, **אבל עדיין זה לא מספיק!** מאידך התיעוד של תספורת הילדות, משאיר עדות יותר מכל דבר אחר, לעד כמה השגת שער שלא מהטמפלים איננה כדאית כלל.

קודם כל - השער הסיני הוא כאמור גרוע ביותר, השער שנגזז הוא בסביבות ה-40 ס"מ, מה שאומר שהוא בקושי מתאים לאורך הנדרש לפאה עד קו הכתף, ובסופו של דבר הילדה מקבלת על שערותיה - 50 דולר!!! **דהיינו 50 דולר על בסביבות ה-100 גרם שער סיני קצר וגרוע!** כאשר בהודו (אשר מתקיים בה מסחר עצום בשיער הודי!) אפשר להשיג בסכום זה שיער ארוך יותר, משובח יותר, ובכמות גדולה יותר, וזה עוד אחרי פערי התיווך.

חשוב להדגיש - אנחנו מדברים על שני תיעודים שהגיעו אחרי חצי שנה של פרסומים הולכים וגוברים בדבר מה שאין שום מקור אחר לשער, זולתי שער הטמפלים - דבר שגרם נזק לא מבוטל לתעשיית הפאות, וכנגד זה...

סוף דבר לנפנף באיזה קוקו שנגזז מאיזה אישה בסין או בויאטנאם וכדו' בתגובה לטענותינו, זה דומה לקבצן המנופף בחמשה שקלים שבידו, כהכחשה למצבו הכלכלי הירוד...

אז ראשית כל כאמור, איננו מכחישים שיתכן וישנו איזה אחוז שכזה, אלא שכאמור **שום נתונים מסודרים ואמינים על הדבר לא הגיעו לידינו, במשך שנה שלימה של מחקר אינטנסיבי, חובק עולם כפי שנוכחתם לראות עד עתה. ועוד שהדברים מוכחשים מצד ההגיון.**

מאידך יתכן והשמועה על מקור נדיר לשער אחר זולתי ההודי כביכול, נשמרת ע"י סוחרים המעוניינים מדי פעם למכור שער באיצטלה של אירופאי, ברזילאי, איטלקי זה או אחר במחיר מופקע. או מבחינת כשרות לומר שהם כשלעצמם טורחים ומתייגעים במיוחד ומצליחים איכשהו לגרד קצת שיער "כשר" ממקורות אחרים, ובכך לשמר את הלקוחות החרדים.

אגב עניין זה נציין שלא פעם בשיחות וראיונות עם העוסקים בתחום שמענו את אותו התקליט חוזר על עצמו. כאשר סוחר או פאנית כאלו ואחרים פרסו בפנינו את טענותיהם כלפי כל ההפקרות בעניין השיער ההודי, הם סיפרו על כל השקרים והרמאויות, גילו לנו את כל התרגילים המלוכלכים ואת כל הסודות המקצועיים, הם כמובן הדגישו שהם עצמם משקיעים מאמצים רבים כדי להשיג שיער "כשר", ואיכשהו תוך כדי השיחה הם הגיעו לספר לנו על מה שהם בעינהם ראו במפעלי השיער **שבהודו.**

איך בדיוק הם הגיעו להודו? - לכל אחד היה איזה סיפור מבולבל, הם סיפרו על איזה טיול משפחתי או נסיעה לעניין כזה ואחר, אשר במהלך העניינים הם איכשהו, ממש ממש "במקרה", התגלגלו לאזור סחר השיער באזור הטמפלים...

בקיצור, ככל הנראה גם הם לא עמדו בנסיון...

סוף דבר אחר הפצת השמועות כנ"ל, לא ימלט שגם כאלו שאין להם אינטרס לשקר טוענים על אחוזים אלו, ע"פ מה ששמעו הם מאותם סוחרים.

אחר שעמדנו על טענה זו ראינו שאכן אליקס מור בסיפרה כתבה גם היא כן וז"ל:

"בכל פעם שהם מְמַיְּים שם אחד הם מנפיקים תג בשם אחר. אז, כרגע יש להם שיער 'ברזילאי', יש להם שיער 'פרואני', שיער 'אינדונזי', יש להם שיער 'מלזי', 'איטלקי' ו'צרפתי'.

הלקוחות חושבים שזה מוצר חדש ולכן הם הולכים לקנות אותו ולנסות את זה לפחות פעם אחת.

זה, הפטנט הסודי שיבואני השיער הגדולים והעשירים באפריקה יודעים, אבל לא יגידו לאף אחד.

למה? בגלל שהרווח על מותגי שיער 'ברזילאי' ו'פרואני' יכול להיות כמו 1,000 אחוז!"

באו חשבון !!!

אם נחשב את כל אוכלוסיית המדינות שהיה אי מישהו בעולם שטען שהיה שם אי פעם איזה שיער עצמי הנמכר לתעשיית הפאות, נגיע למספר הזה: 2,952,239,329.

[חשבנו את המדינות דלהלן: סין, אינדונזיה, ברזיל, פקיסטן, בנגלדש, רוסיה, וייטנאם, טורקיה, מיאנמר, ספרד, ארגנטינה, אוקראינה, מלזיה, ונצואלה, פרו, אוזבקיסטן, נפאל, קוריאה הצפונית, צ'ילה קומבודיה, ישראל, פנמה, אורגוואי, מונגוליה.]

הודו בלבד לעומת זאת מכילה 1,281,935,911 תושבים.

בהודו 80% גוזזים בטמפלים וזה מגיע לסכום של 1,025,548,728 אנשים הגוזזים בטמפלים, ושערם מגיע לתעשיית הפאות.

בהנחה שאחד לשלוש אנשים במדינות שנמנו לעיל מוכר את שערו לתעשיית הפאות, נגיע למספר הזה: 984,079,776.

כלומר שגם אם נעצור פה, נגיע לכך שהגוזזים בהודו הם יותר מהגוזזים בכל העולם יחד!!

והאמת היא שהגוזזים בשאר העולם הם הרבה פחות, שהרי גם לטענת הסוחרים מדובר רק על הכפרים העניים שם, וגם זה נדיר מאוד שם... כלומר שגם אם נגזים מאוד, מדובר על משהו כמו 5% מהאוכלוסיה שם, ולא יותר!!!

וא"כ יוצא שרק 147,611,966 אנשים בעולם עלולים אי פעם לגזוז שערם לפאות. לעומת הודו לבד שנמצאות שם 1,025,548,728 תושבים אשר הנשים שם מגלחות שערן לפאות בטקסי ע"ז!

א"כ יוצא שבטמפלים בהודו לבד ישנם גוזזים כפול 7 ממה שיכול להיות בכל העולם יחד!!

* חשבנו את סך כל התושבים יחד, על אף שאחוזי הנשים הם כחצי, ומתוכם אחוזי בעלי השיער הראוי לפאות הם פחות מכך, כיון שאחוזים אלו שווים בכל מקום, ומה שנוריד פה - נוריד פה, ואדרבה, אחוז השיער הראוי לפאות בהודו הוא גדול מבכל מקום, כפי שהבאנו לעיל. וכן חישבנו מדינות שידוע בבירור שאין להם שיער עצמי, אולם הראנו שאף אם נקבל את כלל טענות הסוחרים יחד - עדיין התוצאות הם כדלעיל.

תרשים זרימה של השיער ההודי בחלק ממדינות העולם
כיצד הוא מסתובב בעולם,
וכיצד הוא מגיע בסוף לישראל ע"פ נתוני האו"ם.

[להשלמת העניין עי' בנספח לפרק ד' ביאור נרחב על נתוני האו"ם]

הודו מיצאת שיער בשו

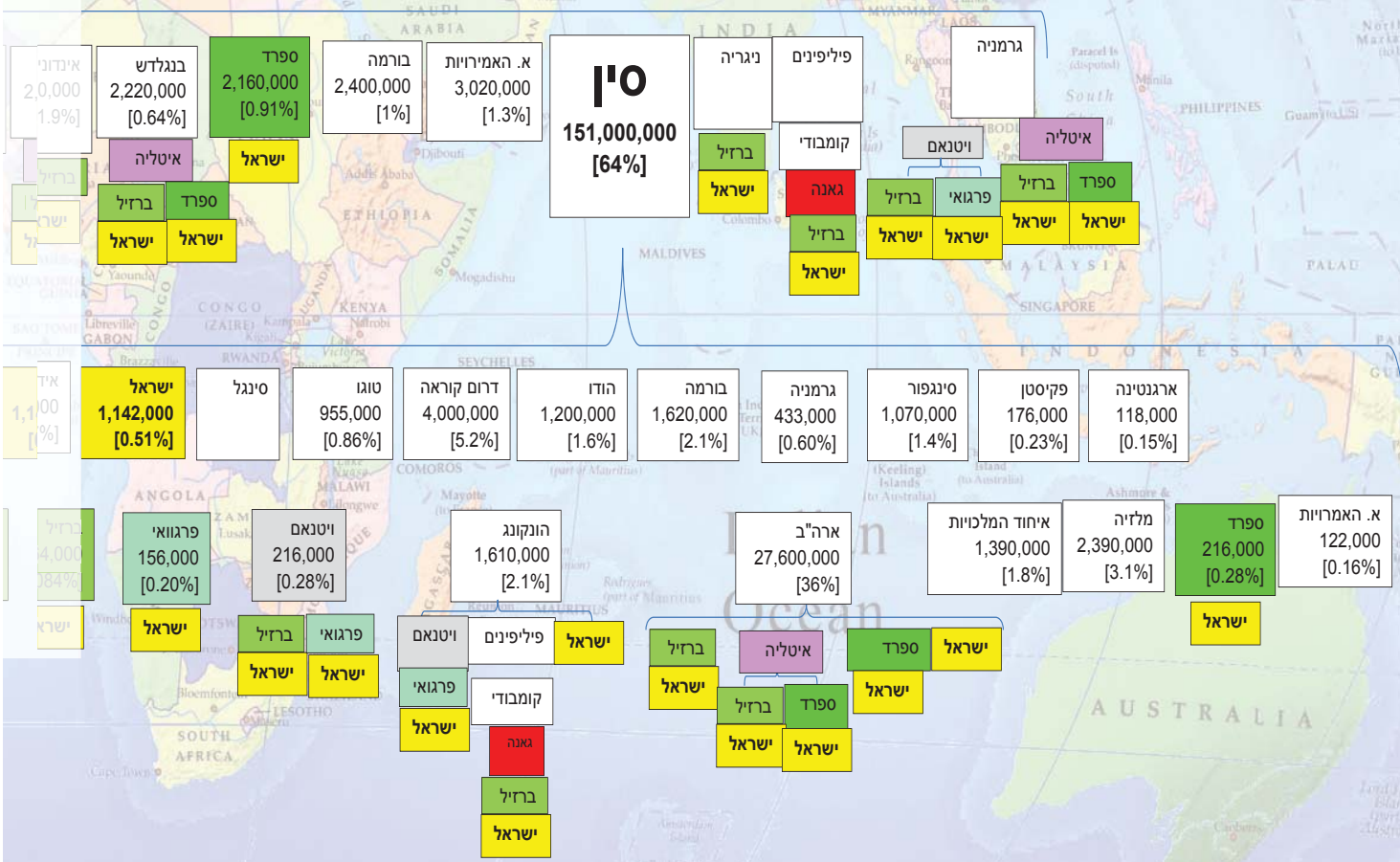

לסיכום: המקורות העיקריים של ישראל הינם ברזיל, סין, הודו, פרגואי, ספרד, וייטנאם, ארה"ב, הונג קונג, ועוד כמות קטנה מכמה מדינות קטנות.

ופה ניתן לראות איך שכל מדינות אלה מקבלות או ישירות מהודו או ממדינות שמקבלות את כל שערם מהודו או דרך שלוחים. כלומר שכל השיער שמגיע לישראל - כולו ממש מקורו הראשון מהודו.

לפניכם תרשים המראה איך שרוב המוחלט של השיער המסתובב בכל מדינות העולם - מקורו הראשון הוא מהודו, אלא שהוא עושה סבב גדול אצל מפעלי העיבוד, או ע"מ להבריחו במקומות שקל יותר להבריח, או בשביל לטשטש את מקורו האמיתי של השיער, שכאמור על אף מעלותיו הרבות של השיער ההודי, ועל אף מחירו הזול ואספקתו התמידית, השיער ההודי הינו דחוי בחלק גדול מהאנושות מבחינות דתיות אתיות וכדומה.

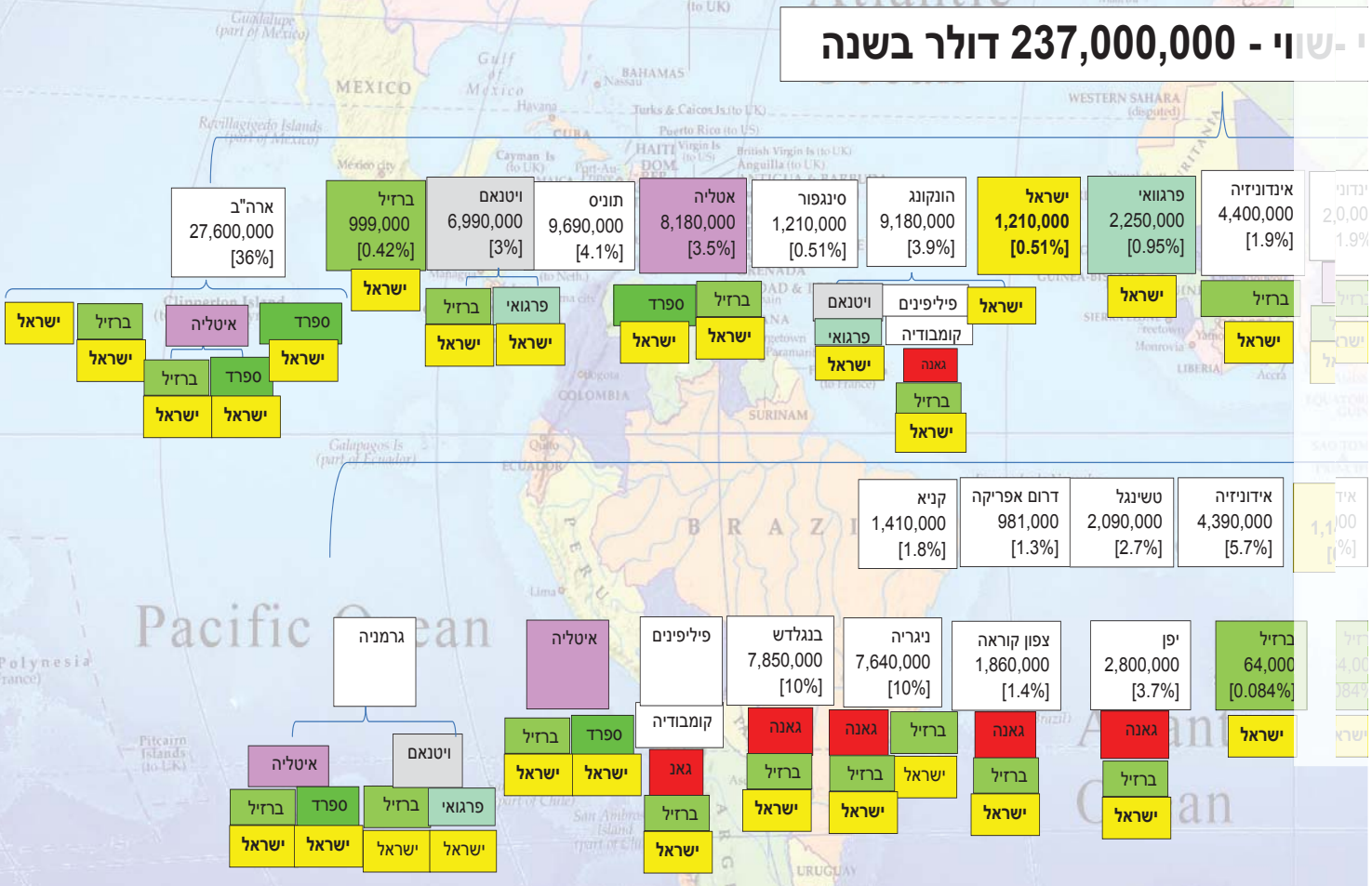

הנתונים לתרשים זה הינם ע"פ טבלאות האו"ם והאטלס בלבד.

אולם ע"פ סוחרי השיער, וע"פ שקלול הנתונים לגבי הסחר הלא חוקי (הברחות ושוק שחור), ושאר מחקרים בנדון הנאמנים יותר מטבלה זו - הענין חמור בהרבה. בנספחים בסוף, הובא ביאור נרחב לגבי נתוני האו"ם ואתר אטלס.

יומא דף סט:

"ויצעקו אל ה' אלהים בקול גדול, מאי אמור, אמר רב ואיתימא רבי יוחנן וכו' כלום יהבתיה לן אלא לקבולי ביה אגרא, לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן וכו'. נפק אתא כי גוריא דנורא מבית קדשי הקדשים אמר להו נביא לישראל היינו יצרא דעבודת כוכבים וכו'. בהדי דתפסוה ליה אשתמיט ביניתא ממזייא, ורמא קלא, ואזל קליה ארבע מאה פרסי."

כתב היעב"ץ וז"ל:

"נראה לי היינו הא דאמרינן יצה"ר מתחילה דומה לחוט של בוכיא, ופירשתי ג"כ שזהו שאמרו יצה"ר לעתיד לבא לרשעים נדמה כחוט השערה וכו'.

וזה בהכרח היה צריך להשמט מהם ולהשאר כדי לקבל שכר, שאם היה נעקר לגמרי לא היה עוד שכר ועונש על ע"ז.

לפיכך נמלט מידיהם אותו יצר הרע דק שהוא רק כחוט השערה, שאינו קשה על האדם לכופו. וגם היצה"ר העצום לא נזכר שהרגוהו, אלא נחבש בידיהם שלא יהא לו עוד כח גדול וממשלה על האדם וכו',

לפיכך לא העבירוהו מן העולם לגמרי, שאם ירצה אדם להטמא בו ולהמשך אחר חוט השערה, אזי פותחים לו התפוס ממאסרו והוא אוסרו לאדם ההוא בחבליו כעבות העגלה וכו'."

תרגום וביאור

הגמ' במסכת יומא מספרת על עזרא וסיעתו שהתפללו שיעבור היצר של הע"ז מהעולם. ואכן נענו ויצא היצה"ר מקודש הקדשים כדמות גור אריה של אש. כשתפסו אותו נפלה לו שערה.

וכתב היעב"ץ שאותה שערה שנפלה ולא תפסו אותה, היא נשארה בעולם **כדי שאם ירצה אדם להטמא ולהמשך אחר אותה שערה של יצר הרע זה, משחררים בשבילו את היצר הרע ממאסרו והוא אוסרו לאדם בחבליו בעבותות העגלה.**

"וראוי להביא בזה דברי **קדוש ה' האור החיים הקדוש** על הפסוק (שמות כ"ג - כ"ד) לא תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם וגו' כי הרס תהרסם ושבר תשבר מצבתיהם, ולהיות שרצה לצוותם על הריסתם ושברונם לזה קדם לומר לא תשתחוה וגו'

לומר שאם לא הרס ולא שיבר הנה הוא כעובד עבודה זרה, כי ה' תופס על המחשבה בעבודה זרה, וצריכין היכר לשלילת מחשבת ע"ז מלבם, ואין היכר אלא בשבר מצבותיהם עי"ש,

ואע"פ שמשמעות הפסוק והאוה"ח משמע דאיירי בשבירת ע"ז עצמה, מ"מ בודאי שגם מי שנמנע מלאבד תקרובת ע"ז יש בו נגיעה מהעבירה על הלאו דלא תשתחוה, וחיל ורעדה אחזתנו כשאין אנו מקיימין מצוה זאת."

(תשובות והנהגות ח"ה רס"ה)

פרק ד'

השגחה וכשרות

הבהרה חשובה

לפני שאנו נכנסים לבאר את עניין ה'השגחה' על הפאות, חשוב להדגיש - העוסקים בחיבור זה, משוייכים כל אחד למגזר אחר, וכל אחד הגיע מרקע שונה, הדבר היחידי המשותף בין כולם הוא הזעזוע מגודל המכשול בנידון, ומהכמות האינסופית של חומר המוכיח את כל הנתונים בוודאות גמורה.

אנו כותבים זאת, כיון שלאור הנתונים הקשים החלו רבים להתגונן, ובמקום לענות לגופם של דברים, פשוט טענו מנגד שהכל הוא עניין של בעלי אינטרסים, האלו טענו שהכותבים משוייכים למגזר שכזה, והאחרים טענו למגזר אחר, והעיקר להתחמק מאחריות.

מכל מקום הבאנו כדרכה של תורה את סברות ההיתרים בלולים האחד עם השני, למען הסר ספק כביכול יש כאן מגמה כלשהי כנגד גוף מסויים או כנגד דמות ספציפית זו או אחרת, כל דברינו בחיבור זה אינם אלא למען הסר מכשול ע"ז ממחנינו.

בד"ץ "חניכי הישיבות"

בדר"כ הדבר ידוע, שספקי השירות השונים בתעשיית המזון תמיד מתלוננים על ה'הכבדה' של החרדים, אפילו הדתיים שבקרב האוכלוסיה רואים את רמת הקפדנות של הבדצי"ם השונים כדבר מוגזם, משגיח צמוד, ביקורות על גבי ביקורות, פלומבות, הולגרמות, מצלמות נסתרות ושאר מקדמי הגנה למניעת רמאויות. ולמרות הכל, משום מה לפעמים עדיין משהו לא מספק את ראשי הבדצי"ם, והם פוסלים מפעלים שלמים.

אמנם אין דומים ענייני הכשרות זה לזה, ולכל נידון צריך להתייחס לגופו, וכל מי שחרד על עתידו הרוחני מקפיד לברר תדיר על הכשר זה או אחר, ועל רמתו הכללית.

אולם מה שקרה עם ההשגחה שסופקה לפאות, **זה דבר שעוד לא היה מעולם!**

כאן - מקבלי השירות עצמם זועקים **"עבודה בעינים!"**, מי שניסה לברר את הדברים עם הפאניות יכל לשמוע שוב ושוב את הזעם **"אף פעם לא באו לבדוק! אני קונה ממי שאני רוצה! על מה אני משלמת?"** (דברי אחת

נוסח הכרוז מבין המצרים תשע"ז

כידוע בשנת תשס"ד נדרשו רבותינו גדולי הפוסקים שבדורינו לבירור שאלת תקרובת ע"ז בפאות נכריות המעורב בהם שיער אדם שבא מהודו, ממרן הגרי"ש ומרן הגרש"ה ואזנר זצוק"ל ולהבחל"ח מרן הגר"נ קרליץ שליט"א והרבנים הגאונים חברי הבד"צ העדה החרדית ובראשם הגאב"ד ר"ט וויס שליט"א

והעלו כולם לאסור פאות כאלו בלבישה.

הפאניות) **"אם זו היתה השגחה על בשר - אני לא הייתי אוכל"** (לשון אחד הסוחרים).

הם לא טוענים על סטנדרטים קשוחים מדאי, הם גם לא טוענים על פיקוח רשלני, הם טוענים דבר אחד בלבד, והוא - שאין כלום, כולם קונים מה שרוצים ומאיפה שרוצים!!!

וכעין מה שאמר הגר"מ שטרנבוך בהתיחסו לרמת הכשרות בסיום האסיפה שהיתה בביתו, בזה הלשון **"זה פחות מכלום!"**.

חייבים לציין שחשיפת הפולמוס בנידון הפאות גרמה נזק גדול ביותר לעוסקים בתחום, כמות מכירת הפאות ירדה משמעותית, נשים רבות נמנעו מלקנות פאות חדשות עד שיבורר הנידון, רבים אף עברו למטפחת, ולמרות הכל, לא היה קשה במיוחד לחלוב את המידע מידי העוסקים במלאכה.

חלקם לא היו מספיק ממולחים כשהפנו אליהם שאלות מכשילות, אחרים היו בעצמם ככל הנראה תמימים ביותר, או שעכ"פ רצו להאמין שהמצב אינו גרוע כמות שהוא למעשה. אצל חלק נוסף נראה שתחושת התסכול על מצב המוגדר בפיהם כ- **"אני משלמת שתים עשרה אלף שקל בשנה, רק שבשביל שהוא יבוא פעם בשנה לקחת את הצ'קים"** היא זו שהביאה אותם "לפתוח את הפה" בנידון.

אנו חוזרים ומזכירים - הצוות שעסק באיסוף הנתונים לא הורכב מסוכני חרש בוגרי "יחידות מובחרות", אפשר לומר בפירוש שלא נצרך יותר מדאי מאמץ, סה"כ להקליט כמה שיחות עם העוסקים במלאכה, פעמים הדברים נעשו באופן ישיר, ופעמים תוך התחזות לקניין רציני או לקוח מסוקרן, סה"כ כלל האינפורמציה כאילו רק המתינה עד שיגיע מי שמוכן לשמוע.

העולה מסידרת שיחות מוקלטות עם עוד ועוד סוחרי שיער או פאות הוא ש: "פעם בתקופה מגיע אדם, לוקח את הצ'ק - **וזהו!!!"**

חוץ מזה כלום, תעשה מה שאתה רוצה!

וככה זה כבר נמשך עוד משנת תשס"ד, **שתוך ששה ימים הוכשרו במבצע בזק יותר מ-150 דגמי פאות (מהודו).**

במקרה הטוב אותו "משגיח" צץ לו מידי פעם וממשש באופן סמלי פאה אחת או שתיים מבין כמה מאות חבילות של פאות, אבל שום דבר חוץ מזה לא נעשה.

העולה מסידרת שיחות מוקלטות עם עוד ועוד סוחרי שיער או פאות הוא ש: "פעם בתקופה מגיע אדם, לוקח את הצ'ק – וזהו!!!"
חוץ מזה כלום!

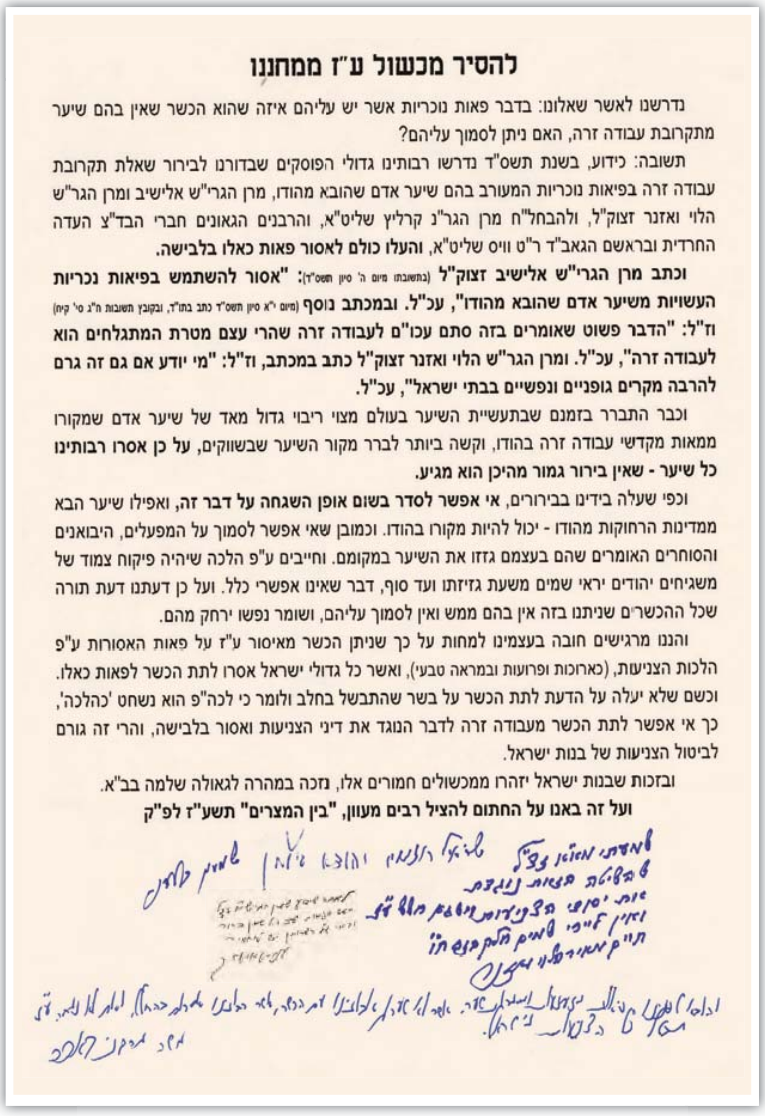

להסיר מכשול ע"ז ממחננו

נדרשנו לאשר שאלונו: בדבר פאות נוכריות אשר יש עליהם איזה שהוא הכשר שאין בהם שיער מתקרובת עבודה זרה, האם ניתן לסמוך עליהם?

תשובה: כידוע, בשנת תשס"ד נדרשו רבותינו גדולי הפוסקים שבדורנו לבירור שאלת תקרובת עבודה זרה בפיאות נוכריות המעורב בהם שיער אדם שהובא מהודו, מרן הגרי"ש אלישיב ומרן הגר"ש הלוי ואזנר זצוק"ל, ולהבחל"ח מרן הגר"נ קרליץ שליט"א, והרבנים הגאונים חברי הבד"צ העדה החרדית ובראשם הגאב"ד ר"ט וויס שליט"א, **והעלו כולם לאסור פאות כאלו בלבישה.**

וכתב מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל (בתשובתו מיום ה' סיון תשס"ח): **"אסור להשתמש בפיאות נכריות העשויות משיער אדם שהובא מהודו", עכ"ל. ובמכתב נוסף** (מיום י"א סיון תשס"ד כתב בתו"ד, ובקובץ תשובות ח"ג סי' קיח) **וז"ל: "הדבר פשוט שאומרים בזה סתם עכו"ם לעבודה זרה שהרי עצם מטרת המתגלחים הוא לעבודה זרה", עכ"ל. ומרן הגר"ש הלוי ואזנר זצוק"ל כתב במכתב, וז"ל: "מי יודע אם גם זה גרם להרבה מקרים גופניים ונפשיים בבתי ישראל", עכ"ל.**

וכבר התברר בזמנם שבתעשיית השיער בעולם מצוי ריבוי גדול מאד של שיער אדם שמקורו ממאות מקדשי עבודה זרה בהודו, וקשה ביותר לברר מקור השיער שבשווקים, **על כן אסרו רבותינו כל שיער - שאין בירור גמור מהיכן הוא מגיע.**

וכפי שעלה בידינו בבירורים, **אי אפשר לסדר בשום אופן השגחה על דבר זה,** ואפילו שיער הבא ממדינות הרחוקות מהודו - יכול להיות מקורו בהודו. וכמובן שאי אפשר לסמוך על המפעלים, היבואנים והסוחרים האומרים שהם בעצמם גזזו את השיער במקומם. וחייבים ע"פ הלכה שיהיה פיקוח צמוד של משגיחים יהודים יראי שמים משעת גזיזתו ועד סוף, דבר שאינו אפשרי כלל. ועל כן דעתנו דעת תורה שכל ההכשרים שניתנו בזה אין בהם ממש ואין לסמוך עליהם, ושומר נפשו ירחק מהם.

והננו מרגישים חובה בעצמינו למחות על כך שניתן הכשר מאיסור ע"ז על פאות האסורות ע"פ הלכות הצניעות, (כארוכות ופרועות ובמראה טבעי), ואשר כל גדולי ישראל אסרו לתת הכשר לפאות כאלו. וכשם שלא יעלה על הדעת לתת הכשר על בשר שהתבשל בחלב ולומר כי לכה"פ הוא נשחט 'כהלכה', כך אי אפשר לתת הכשר מעבודה זרה לדבר הנוגד את דיני הצניעות ואסור בלבישה, והרי זה גורם לביטול הצניעות של בנות ישראל.

ובזכות שבנות ישראל יזהרו ממכשולים חמורים אלו, נזכה במהרה לגאולה שלמה בב"א.

ועל זה באנו על החתום להציל רבים מעוון, "בין המצרים" תשע"ז לפ"ק

נוסח כרוז שפורסם בתשס"ד

שריפת פאות תשס"ד

כידוע הידיעות סביב רשלנות ה"השגחה" בנידון כבר נחשפו ברבים, ולא מעט פסקו להאמין לכשרות, בס"ד לקמן נרחיב את הדיבור בדבר השגחה הלזו, אלא שקודם לכן נתאר קצת את ההתרחשויות מפרסום הכרוז בנידון והלאה.

דבריהם של גדולי ההוראה

לכאורה מסקנות הדברים היו פשוטות - כאמור אחד ועוד אחד שווה שתיים, גדולי ישראל אסרו פאות שאין ידוע על מקור השיער שבהן, כלל ישראל ביערו את הפאות שברשותם, פתאום צץ לו איזה הכשר, כיום מסתבר שההכשר אינו מתקרב אפילו לסטנדרטים הכי נמוכים שיתכנו בהכשר הרבנות, וממילא חזרנו למצב בו היינו בתשס"ד עם הוראת גדולי ישראל שהכל אסור.

לא מעט מגדולי ההוראה הגיבו בצורה נחרצת על כך שכיום המצב הוא כשהיה בתשס"ד.

ואכן רבים קידשו שם שמים והחלו מבערים את הפאות בחוצות קריה.

אלא שכאן החלה מערכה עיקשת לצנן את כל ההתעוררות, פרסומים מפרסומים שונים בנסיון לטהר את השרץ, יצאו בזה אחר זה, כאשר המשותף לכל הפרסומים האמורים הינם שלוש נקודות מרכזיות.

א. כל אחד מ"ההיתרים" שפורסמו סותר את חבירו.

ב. כולם מיוסדים על "פטנטים" הלכתיים מפוקפקים, שאינם ראויים להיות מכריעים בנושא חמור זה.

ג. בכלל הפרסומים לא טרחו המתירים למינהם ליידע

כסליו תשע"ח

לכבוד מרן שר התורה הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א

א. כידוע כיום יש רק הכשר אחד על פאות, ואותו הכשר לא מקפיד להשגיח שמשעת הגזיזה לא יהיה משיער נגזז לשם ע"ז. אלא מסתמך על אומדנא שיודע להבחין איזה שיער מגיע ממקום של ע"ז ואיזה לא. ולמרות שהגריש"א אמר שאין לסמוך על כך - טוענים בהכשר שכיון שאין אפשרות אחרת מוכרחים להקל לסמוך על אומדנא.

השאלה האם למעשה מאחר ולא מקפידים למעשה על מה שהגריש"א הורה, יש להחמיר ולא לקנות פאות מההכשר הנ"ל.

מתוך העיתונות בתשס"ד

תשובה: לא לקנות.

ב. ואם נאמר שא"א לסמוך על ההכשר, נמצא שאין כיום פאות כשרות, ויש ללבוש רק מטפחת, האם נכון הדבר?

תשובה: אם זה נכון - נכון, שיעברו למטפחת.

את הציבור שכל דבריהם לדעת כל שאר גדולי ישראל, וע"פ פשטות ההלכה - הינם איסור גמור מוחלט וחמור ביותר !

ונתחיל בס"ד לגעת בשלל הטענות האמורות אחת לאחת.

למה כל עניין הגזיזה הוא לעולם באופן כ"כ סמוי וחשאי?

יסודות ההשגחה.

ראשית כל חייבים ללבן במעט נידון מרכזי שככל שמעמיקים בו עומדים יותר על גודל החורבן.

בדרך כלל בכל פיקוח על מוצר כלשהו, ישנם ג' שלבים מרכזיים.

א. יצור[1]. **ב.** עיבוד[2]. **ג.** מכירה[3].

ענין נוסף ומשמעותי ביותר הינו שלב המעבר, דהיינו הפיקוח והבירור על כך שמה שהושגח בשלב הראשוני הוא זה שיגיע לבתי האריזה ומפעלי העיבוד, והפיקוח משם והלאה עד השיווק לצרכן[4].

בפיקוח על הפאות, אין השגחה על השלב הראשוני - דהיינו הגזיזה, וגם על עצם הנעשה בחנויות בסופו של דבר אין פיקוח, וכן שלבי ההובלה ממקום למקום גם הם מיותמים מכל עין בוחנת. לא נשארנו אלא עם הצהרת המשגיח שטוען שפעם בתקופה הוא עורך מבדק ארעי במפעלים השונים ברחבי העולם - ולקמן נפרט את רמת הבדיקה המדוברת.

בנתיים נפרט מעט על הנעשה בשלב הראשוני של חיי הפאה - **שלב הגזיזה.**

המקור הסודי

במקרה של הפיקוח על השיער - השלב המרכזי ביותר הוא הגזיזה, במקרה שלנו שלב זה לוטה בערפל סמיך ותמוה ביותר.

כמו שכבר כתבנו רוב ככל העוסקים בתחום מודים בפה מלא שמעולם לא ראו גזיזה, ויתירה מזו הם מוסיפים שגם **לא שייך במציאות לראות גזיזה.**

התמיהה גדלה שבעתיים כאשר כל אלו הטוענים על מקור נוסף לשיער- טוענים שמדובר בכמויות שלא נופלות מכמויות השיער ההודי (וישנם אפילו כאלה שטוענים שהשיער ההודי הוא המיעוט בעולם) - מה שאומר כמה וכמה עשרות אלפי נשים ביום.

מראה אופייני בשכונות "גוזזי השיער" - מקור השיער הברזילאי

לטענת הפאניות - "הם לא ישקרו בשביל כסף"

אם כן נשאלת השאלה - מה כבר כ"כ קשה למצוא בין כל ההמונים הללו כאלו שיסיכימו להתגלח במקום ובזמן מסודר - או לכל הפחות להסתפר מול מצלמת וידאו לאיזה פיקוח מינימאלי...

למה כל עניין הגזיזה הוא לעולם באופן כ"כ סמוי וחשאי?

אסור לשכוח שלטוענים הללו, מדובר בנשים כ"כ עניות עד שהם מוכנות למסירות נפש עבור סכום כסף הגון חד פעמי, אז סוף סוף מה כבר כ"כ קשה לדרוש מהם עוד קצת מאמץ עבור תוספת תשלום בשביל שהגזיזה תיעשה באופן מפוקח או מתועד משהו?

סה"כ פאה אחת קצרה!

בין כל הבירורים בנידון נעשו שיחות טל' רבות לפאניות וסוחרים, באיצטלה של נסיון להשיג שיער אשר מקורו הוא ודאי כשר, הפניה נעשתה ע"י מי שהציגה עצמה כאשת אברך רצינית מבית בריסק, כזו שמוכנה לעשות **הכל** ובלבד שתזכה להשיג שיער המפוקח משעת גזיזה.

1 אם ניקח לדוגמא את ענף החקלאות אז השלב הראשוני יהיה סימון ומעקב אחר השתילים מצד עורלה, שמיטה, באתרוגים שלא יהיו מורכבים, ובחיטה שתהיה שמורה כראוי למצות, ולבסוף הפרשת תרומות ומעשרות.

2 שלב זה כולל את השיווק לבתי האריזה והמפעלים, שהפיקוח עליהם הוא קודם כל לוודא שהמוצר שהיה תחת פיקוח בשלב הראשוני - הוא זה שיגיע למפעלים (הדבר נעשה על ידי משגיחים במקום הייצוא ובמקום הייבוא המצליבים נתונים לגבי הסחורה הנשלחת וכדו'), ובנוסף ישנו פיקוח על תהליכי האריזה והעיבוד, דבר ראשון לוודא שלא מערבבים חומרים אסורים, שהעיבוד נעשה בצורה המותרת ע"פ ההלכה כגון מצד בישולי עכו"ם, תולעים, יין נסך וכדו'...

3 שלב זה כולל קודם כל את הפיקוח על כך שהמוצר שעבר את שתי השלבים הראשוניים הוא זה שימכר בסופו של דבר ללקוח, ושלא יהיו החלפות בדרך - דבר זה נעשה על ידי חותם כשרות, הולגרמות, משגיחים במקום, מעקב אחר תעודות משלוח וכדו', ובנוסף פיקוח על כך שהמשווקים השונים לא ישווקו סחורה בעייתית ובמיוחד באופן שיש בו כדי להכשיל (כגון איטליז), ובנוסף עוד מקפידים בכשרויות השונות ואף ברבנות, שנתינת ההכשר לא תהיה עבור גורמים הנוהגים באופן שסותר את ההלכה להדיא - כגון מקומות הפתוחים בשבת.

4 שלב זה מעוגן בדר"כ בכשרויות השונות, ע"י תעודת הכשר, חותמת, תעודות משלוח, פלומבות הולגרמות, מעקבים וכדו'

הנ"ל סיפרה על קרובי משפחה בדרום אמריקה, והוסיפה שהיא בעצמה מוכנה ליסוע לאן שרק ידרש, וכן היא מוכנה להשקיע כל סכום שרק יתבקש והעיקר שתוכל היא או מי ממשפחתה להיות נוכחים בשעת הגזיזה.

אותה גב' לא ביקשה סחורה מפוקחת עבור קהילה שלמה - היא אפילו לא ביקשה להשיג קילו אחד של שיער המפוקח משעת גזיזה, כל שאיפתה היא להשיג כמות שיער המספקת להכנת פאה אחת קצרה ותו לא! סה"כ ארבע נשים בלבד מתוך כל רבבות הנשים שכביכול מוכרות שערותיהן באופן יום יומי מרוב עוני.

התשובה היתה ברורה וחד משמעית מפי כל העוסקים במלאכה - **לא שייך!!!**

פאנית אחת הסבירה "**המקומיים בברזיל לא נותנים לראות את השיער מאיפה שגוזרים אותו, ממש לא... כי זה 'מאפיות' שם... גם הסוכנים הישראלים הגדולים שמביאים שיער לא יכולים לראות את זה, הם לא נותנים.**"

חלק מהדוברים אף הזהירו את הגב' הנ"ל על גודל הסכנה שבכניסה אל אותם הכפרים "**אף אחד לא הולך לעיירות, מי שהולך לעיירות חוזר בשקית עם רגליים וידיים**".

"**זה קרימינלים שמה, אי אפשר ללכת לעיירות שם... את בשום פנים ואופן. את לא יכולה, לא את ולא אני ולא אנשים מאוד גדולים. הם אנשים מאוד מאוד מסוכנים**".

וכעין דברים אלו אמרו כל העוסקים במלאכה.

והשאלה המתבקשת מה קורה פה?! מה זו כל החשאיות והסודיות הזו סביב אותו מקור עצום ובלתי נדלה של שיער חילופי לשיער ההודי?!

ועוד נשאל - גם לטענת אלו שמספרים על הסוחרים הגויים שנכנסים לכפרים מסוכנים או לג'ונגלים (כן, גם את זה טענו לנו) וכדו', איך אפשר לדעת שאכן אותו סוחר גוי שפל, מאנשי העולם התחתון אכן מכר להם שיער מקומי ולא שיער הודי הזמין והזול? **הרי אין דבר קל מזה!**

התשובה שבסופו של דבר קיבלנו **מפי כל העוסקים במלאכה** היא שהם א כן נאלצים לסמוך על יושרם של אותם גויים שפלים, שלא יעשו כזו עוולה חלילה. הרב חיים כץ אף הסביר מפורשות "הסיבה שהם לא נותנים להכנס **כי הם מביאים הרבה דברים מחו"ל והם לא רוצים שתדעו...**".

> "המקומיים בברזיל לא נותנים לראות את השיער מאיפה שגוזרים אותו, ממש לא..."

לקמן עוד נרחיב בעז"ה את הדיבור בשאר שלבי הפיקוח, אך בנתיים היה חשוב לנו לחדד את הנקודה העיקרית, והיא - **השלב הראשוני והמרכזי ביותר בכל מערך הכשרות על מקור השיער בפאות - לא קיים!!!** אף אחד לא ראה אותו!!! כל הדיבורים אודות אותו מקור חילופי אינם אלא הסתמכויות על גויים שפלים, ונאמנות מוחטלת בדבריהם.

הכשרי תעריף - "להניח ולסמוך"

הכרוזים בדבר ההטעיה בהכשר רק החלו להתפרסם, וכבר התפרסמה מודעה "מעניינת" בעיתון ונתמקד כעת במה שנכתב "**בפאות המיוצרות משיער טבעי שמחירן זול ניתן להניח ולסמוך על רוב שאין מקורו של השיער מבתי הע"ז שבהודו [ולפי הערכת בקיאים כל פאה שמחירה עד 3,000 שקל אינה עשויה משיער הבא מבתי הע"ז שבהודו]**".

בס"ד, יום ראשון כ"ג חשון תשע"ח

הבהרה

הנה במשך השנים התרחבה מאד תעשית הפאות ונודע לכל כי בתוך הרבה מהפאות שמעורב בהם שיער אדם שמקורו בהודו, והם בשאלה החמורה של תקרובת ע"ז, והורו בזה כל גדולי הפוסקים זצוק"ל ויבלחט"א לאוסרם ולהימנע מללובשם.

למרות השתדלויות רבות בענין עדיין לא נמצאה דרך לידע כיום על שיער שנמצא בידי סוחרים ועל פאות המיוצרות בעולם האם הן משיער שמקורו מהודו אם לאו. ולדעתנו המצב הוא שא"א לסמוך לדינא שרוב השיער אין מקורו מבתי ע"ז שבהודו, ואין להתירו.

פנינו למומחים לדבר והם עמלים לסדר מעבדה בה יהא ניתן למסור פאות שכבר נקנו, לבדיקה האם בדיעבד יש על מה שיסמכו להמשיך ללובשם, או עכ"פ במקום הפסד מרובה.

אמנם, בפאות המיוצרות משיער טבעי שמחירן זול, ניתן להניח ולסמוך על רוב שאין מקורו של השיער מבתי ע"ז שבהודו [לפי הערכת בקיאים כל פאה שמחירה עד 3000 שח אינה עשויה משיער הבא מבתי ע"ז שבהודו]

אבל בפאות היקרות יותר חייבים להתייעץ עם מורה הוראה מובהק המבין בדברים אלו ואכן יתכנו מקרים שאפשר להתיר [כגון בפאות בצבעים בהירים יותר העשויות משיער לא מעובד או צבוע, מצויות פאות המותרות], אך אין היתר לסמוך בזה לקולא ללא שאלת חכם, ובמקרים רבים שא"א לידע מקור השיער יש לנהוג איסור.

בעקבות הדברים יצאה משלחת של אברכים אל עבר הוגה הפטנט ההלכתי היחודי הלזה (יש להעיר שעל אף שההיתר הוא פרי מחקרו, הוא עצמו אינו מהחתומים על ההיתר) ושמעו ממנו מס' דברים:

בתחילה סיפר הלה שהוא חקר את נושא השיער במשך ארבע עשרה שנה, וטוען שעדיין אי אפשר לדעת כלום. לטענתו השוק מלא וגדוש בשיער מכל קצוות תבל בכל מדינה ומדינה כמעט, אפשר למצוא שיווק של שיער אדם שאינו מהטמפלים **באופן מסחרי**, ובניגוד לכל הנתונים

שהראנו עד כה. (גם הוא, אגב, לא מספר שהסוחרים רואים גזיזה מסודרת, רק שלטענתו זה כנראה קיים איפה שהוא.)

ועוד יסוד הוא ייסד, ששיער סיני הוא השיער הזול, ההודי בינוני, והאירופאי היקר, בדר"כ את השיער ההודי לא מוכרים בפחות מ-3,000 ₪, ומתחת למחיר זה, **רוב** הפאות הם משיער סיני וממילא אפשר "להניח ולסמוך" על רוב.

קל להניח שלרוב הקוראים אין צריך להסביר את המבוכה בדבר - ממתי שמענו דיבורים כאלו על היתרים של איסורי תורה על פי סברות כאלו?! ובפרט בשוק זה רווי הרמאויות כנ"ל.

אבל גם אם נתעלם מ"הרגיישים" וננסה להעמיק בדברים, העסק עדיין נשאר תמוה, בזמנו הגריש"א זצ"ל פסק באופן ברור וחד משמעי בכתב ידו, שאפילו אילו מיעוט פאות היו מגיעות מהודו, עדיין יש כאן דין של "קבוע" ולא שייך לסמוך על רוב, וז"ל "**הנה מה שמסרו לי שבאו מסמך משלטונות הודו ש-5ד אחוז השערות המובאות מהודו מאלו שנתגלחו בבית הע"ז שלהם, גם אם זה להיפך דין קבוע להם...**" ולפסקו הנ"ל הצטרפו כלל גדולי ישראל והורו לבער כל מה שאין עליו בירור גמור, ואף נהגו כן בעצמם.[5]

לא מובן כעת איך אחר כל זאת, שייך להורות לרבים הוראה שכזו מבלי להודיע שהדברים הללו לפי דעת כלל גדולי ישראל הינם איסור גמור?! ותמוה מאוד מפני מה לא טרחו בכרוז להבהיר שעכ"פ ישנה דעה החולקת (היינו של הגריש"א זצ"ל ושל שאר גדולי ישראל), אלא הציגו את הגיגם כדבר פשוט ברור ומוחלט.

> פנינו אל הוגה ההיתר ושאלנו אותו האם דגם "יורו קאסטם" הוא ודאי מהודו? תשובתו היתה **"ודאי, בלי שום פקפוק!"** התקשרו אל סלוני הפאות עליהם המליץ בעל ההיתר ושאלנו האם יש להם למכור לנו פאות יורו קאסטם? כמובן במחיר מתחת לשלושת אלפים שקל, **והתשובה הלבבית לא איחרה לבא "כן בהחלט!!!"**

ועוד - אחרי בירור מקיף עם כל העוסקים במסחר השיער התברר ששום פאנית שמכבדת את עצמה **לא תשתמש בשיער סיני לפאות!!!** [6] ועד כדי כך הם פני הדברים עד שהביטוי "שיער סיני" משמש לפעמים עבור שיער הודי באיכות ירודה.

והעולה על הכל - פאניות רוכשות פאות הודיות איכותיות המוכנות לשיווק בסכום של בסביבות המאה חמישים דולר בלבד (ואח"כ מוכרות אותן בסכומי עתק), אז מה כבר יכול למנוע מהן למכור את הפאות ההודיות היוקרתיות ביותר, במחיר של מתחת לשלושת אלפים שקל, ועדיין להשאר עם רווחים גדולים...

ואכן רק התפרסמה המודעה בעיתון, וכל העיתונות הוצפה במודעות של פאניות שמוכרות את הפאות ה"**אירופאיות**" שלהן במחיר של עד 3,000 ₪.

והעומד בצד תמה, שאיך שלא יהיה מישהו כאן משקר!

5 ובאמת גם אם אכן רוב השיער לא היה מהודו - לא היה ניתן לסמוך, כיון שפאה הינה דבר חשוב דאין לו ביטול, וכעולה בשו"ע יו"ד ק"י, ובש"ך יו"ד קי"ד סקי"ט והרחבנו הנידון לקמן בפרק ה'.

6 לא בכדי סין היא זו שפנתה להודו בבקשה לייעד את שיער הטמפלים לתעשיית הפאות, על אף שסין הינה המדינה בעלת ריבוי האוכלוסין הגדול בעולם, ועל אף שתושבי סין ברובם עניים מרודים המשועבדים לשלטון עריצות קומוניסטי, למרות הכל אלמלא הטמפלים, לסין לא היה איך לענות על הביקוש, הדבר ידוע שהשיער הסיני נחשב עלוב ביותר - וכלשון מסמך רשמי של חברת גרייט לנגטס "שיער אפריקאי וסיני לא מתאים לטקסטורה של שיער אירופאי" השיער הסיני הוא חלש עבה ולא נח לעיבוד, וממילא אינו מתאים לפאות של היום, וכעין זה מצינו בקובץ תל תלפיות (עמ' ש"ס) "בחודש אלול נאמר לנו ע"י היצרנים במזרח הרחוק שיכולתם לעשות פאות לשוק היהודי הוא רק מהשיער האיכותי ואין להם דרך למצוא מקור לשיער זה שאינו מהמקדשים".

מכתב מפאנית שנטשה את עיסוקה בעקבות הפולמוס הנוכחי [פרטים מלאים במערכת]

בשוק שלנו שיער סיני זה שיער לא רצוי. כל שיער עם תוית "סיני" הוא תמיד מעובד. זה מאוד נדיר לקבל שיער סיני גולמי. המפעלים הסינים הם רמאים גדולים, שיער עם תוית "סיני" מסתבר שהוא לא. רוב הפאניות אף פעם לא ראו שיער סיני גולמי ובם לא ראו פאות משיער סיני גולמי. פאות משיער "סיני" הם תמיד מעובדות עם סיליקון ואין אפשרות לדעת את מקורם.

שיער הודי בדרגה נמוכה מצופה בסיליקון כדי לתת לו מרקם משי וברק, ואח"כ בלתי אפשרי להבדיל בינו לבין שיער סיני.

בגלל שהתעשייה הזאת היא כל כך מושחתת, כולנו יודעים שאף פעם אי אפשר לדעת משהו במאה אחוז.

בהצלחה י.ב.

פאנית עד לשבט תשע"ח

הרי לטענת הרבנים לא יתכן למכור אפילו את השיער ההודי (שהוא נחשב לבינוני) במחיר של פחות משלושת אלפים שקל, וכעת כלל הפאניות מפרסמות שאפילו את השיער היוקרתי ביותר (היינו זה המכונה "אירופאי") הם מוכרות בפחות ממחיר זה...

סוף דבר הפירסום היה כמו גוש קרח גדול שנזרק לאמבטי רותחת, הרי ההתעוררות בציבור הלכה וגברה, ויותר ויותר ביערו מעליהם את הע"ז, **ופתאום מודעה כזו שנותנת לנידון יחס כביכול היה מדובר באיזה ספק ספיקא של חשש איסור דרבנן.**

מ"מ עשינו בדיקה קטנה - פנינו אל הוגה ההיתר הנ"ל (שכאמור אינו מהחתומים במודעה) ושאלנו אותו האם דגם "יורו קאסטם" הוא ודאי מהודו? תשובתו היתה **"וודאי, בלי שום פקפוק"** אין שום ספק בכך שפאות הנ"ל הינם אסורות באיסור גמור.

התקשרנו אל סלוני הפאות עליהם המליץ בעל ההיתר כנאמנים במיוחד, ושאלנו האם יש להם למכור לנו פאות יורו קאסטם? כמובן ב"כשרות תעריף" מתחת לשלושת אלפים שקל, והתשובה הלבבית לא איחרה לבא **"כן בהחלט!!!"** כך התופעה חזרה אצל כמה פאניות. השמענו לדיין הנ"ל את ההקלטה, והלה השיב שסלוני פאות אלו התחייבו בפניו להפסיק למכור פאות אלו, והוא יבדוק את העניין...

הימים חלפו ומדייני בית הדין נמסר למתעניינים שהם כבר חזרו בהם מטענה הנ"ל - אלא שמשום מה לציבור הם לא טרחו להודיע זאת, ונמצא שכל אלו שקנו פאה ע"פ ההוראה הראשונה, **עודם מחזיקים בביתם תקרובת ע"ז**, וחוב קדוש הוא לפרסם זאת לכל הנכשלים.

(הקלטת השיחות האמורות נמצאות במערכת וימסרו בס"ד לכל מבקש אמת.)

עוד קצת על השגחת "חניכי הישיבות"

נחזור קצת לדבר על ההשגחה של "חניכי הישיבות", עם פרסום העירעור על הכשרות, יצא הרב אברהם שלזינגר - מי שעומד מאחורי מערך הכשרות בפועל[7] - להגן על כבודו, ומסר כמה וכמה פרטים בשיחות שונות לציבור.

כאמור גם לדבריו, ישנה מציאות של גזיזה מסחרית ברחבי המדינות השונות בעולם - אולם גם הוא אנוס להודות ש"אף אחד לא רואה איך שגוזזים את השיער... יש כל מיני פאניות שאומרות "אנחנו הולכים", קשקוש... כמעט בכלל לא רואים איך שגוזזים את השיער".

ומ"מ מחמת המציאות, ההכשר מבוצע בפועל כדלהלן:

"כל שיער בעולם יש לו את הצורה שלו, את המגע שלו, את הריח שלו, ואפשר לדעת את זה כשהוא גולמי" (דברי ה"ה שלזינגר)[8].

ישנם כמה מפעלים ברחבי העולם, ובעיקר בסין, אשר לשם מגיע המשגיח הרב אברהם שלזינגר **"מספר פעמים בשנה"**, לפעמים במפתיע, ולפעמים ע"י הודעה מראש. באותם מפעלים אומר הרב שלזינגר **"יש שם שיער הודי, וגם שיער לא הודי".**

פאניות וסוחרים מדברים על ההכשר

"כשאתה בא לשלם על הכשר. אתה בעצם בא לשלם על משגיח שעושה עבודה. אתה לא בא לשלם על מישהו שלא בודק, לא עושה עבודה, ונותן לך חותמת שלא שווה כלום."

"פעם בשנה שהם מגיעים אלי בשבילי זה לא הכשר"

"שאלתי אותו – למה אתם משקרים את האנשים? אנשים קונים שיער הודי ומוכרים פה, אני אמרתי לו למה אתה נותן הכשר, זה הרי חלק בא מהודו. אתה צריך לתת הכשר, אז על מה אתה גובה כסף. הוא לא יזע לענות לי".

"הוא נותן הכשר, הוא שואל אותנו מאיפה אנחנו מביאים. הוא שואל כמו שאת שואלת, את מבינה, על זה הוא מביא הכשר."

7 והינו גם המשגיח היחידי החולש על המוני המפעלים ברחבי העולם.

8 מעניין מאיפה הרב שלזינגר רכש כזו בקיאות בסוגי השיער בעולם, אם אפילו הוא עצמו מעולם לא ראה גזיזה של שיער זולתי שיער הטמפלים, מאיפה לו לדעת בודאות שהשיער אותו הוא בדק כדי להתלמד באומנות איבחון השיער על ידי מישוש אכן היה שיער שאינו מהטמפלים?! ובמיוחד כאשר ההכשר ניתן בתוך ששה ימים לביעור הפאות בתשס"ד - איך הוא הספיק לרכוש כזו מיומנות מופלגת שכזו, בתוך זמן כ"כ קצר?!

השלב הראשוני והמרכזי ביותר בכל מערך הכשרות על מקור השיער בפאות

לא קיים!!!

שם הוא עושה בדיקה מדגמית של כמה קצוות שיער בשק אחד מתוך מאות שקים[9] (באמצעות מישוש וריח) לזיהוי השיער הגולמי המיועד עבור היהודים, ומכאן והלאה הוא מודיע לספקים ולפאניות מאיפה אפשר לקנות...

...וזהו!

אחרי העיבוד כאמור לא ניתן לבדוק ע"פ מישוש וריח, אז מכאן ואילך הכל עובד ע"פ נאמנות הסוחרים ובעלי המפעל הגויים, שחלילה לא יכשילו את זרע עם קודש ויערבו בתוך הפאות הנמכרות, שיער מהשיער ההודי האיכותי והזול.

אגב נביא כאן את דברי הרב חיים כץ (ממקימי ההכשר של חניכי הישיבות), שאמר דברים סותרים לחלוטין (בראיון בקו במערכה) לטענתו הבדיקה נעשית ע"י **"בירורים, כל מיני בירורים, על ידי ככה וכל מיני חשבוניות וכל מיני דברים"**, אבל בדיקה על ידי מישוש וריח כמו שהרב שלזינגר טוען שהוא עושה על זה השיב הנ"ל **"אני אומר לכם את זה חד משמעי, אין מי שיודע לבדוק שיער אם הוא הודי או לא הודי!"**.

לפני שנמשיך - רק בשביל השעשוע ראינו לחדד נקודה קטנה - לפי הרב כץ מקור השיער הוא מאנשי העולם התחתון, שמשיגים מנשים עניות בכפרים. והמשגיח מוודא את מקור השיער במפעלים (אשר קנו מאותם אנשי העולם התחתון) באמצעות חשבוניות שהמפעלים קיבלו מהם?!?!

היינו חשבוניות מס' שהנפיקו אנשי פשע רוכבי אופנוע...

ואם כבר אנחנו נוגעים בסתירות בין חברי הבד"ץ השונים אי אפשר שלא להזכיר את המובא בקובץ תל תלפיות (שע"י בד"ץ חניכי הישיבות קובץ נ"ו ס"ס ו') בשם גאב"ד חניכי הישיבות הרה"ג ר' מרדכי גרוס, שפסק להדיא שכאשר יש לסוחר אפשרות ואינטרס להחליף שיער לפאות בשיער הודי **"לא מועיל סוג השגחה כזהכיר שיוצאים ונכנסים למפעל פעם בכמה חדשים"**.

מי היה יכול להאמין שעל פי בד"ץ חניכי הישיבות המילים - **"הוברר מעל לכל ספק שאינו ממדינת הודו כלל וכלל"** וכן **"...שהוברר בוודאות ע"י ברור מוחלט"**, פירושם - בדיקה מדגמית ע"י מישוש וריח פעם פעמיים בשנה...

ובפרט שבפרסומי הבד"ץ מודגש שמדובר בפיקוח קפדני, וכלשון קובץ תל תלפיות (שע"י בד"ץ חניכי הישיבות קובץ ס' עמ' קפד) "לאור כל האמור יצויין שהאישורים שניתנו ע"י ביה"ד הינם **אך ורק** על פאות שמקור שערן **הוברר מעל לכל ספק** שאינו ממדינת הודו **כלל וכלל**".

וכן (שם קובץ ס"א עמ' רנז) "הוראות ביה"ד היו ברורות וחד משמעיות. פאות **שהוברר בוודאות ע"י ברור מוחלט** שמקור שערן אינן מהודו, ניתן אישור עליהן, אולם פאות **שהמידע לא היה ברור או התשובות לא היו ברורות**, וכל שכן שודאי שערן הגיע מהודו לא ניתן אישור עליהן".

מי היה יכול להאמין שעל פי בד"ץ חניכי הישיבות המילים - **"הוברר מעל לכל ספק שאינו ממדינת הודו כלל וכלל"** וכן **"...שהוברר בוודאות ע"י ברור מוחלט"**, פירושם - בדיקה מדגמית ע"י מישוש וריח פעם פעמיים בשנה...

ואחרי הכל אנחנו מדגישים - אפילו אילו תהליכי

9 בדיקה מדגמית בירקות עליים לדוגמא - נותנת לנו מדד מהמיעוט על הרוב - דהיינו במידה ואנו בודקים כך וכך ירק ולא מוצאים בו תולעים, אזי ההסתברות הינה שגם שאר הגידולים נקיים, אבל במקרה של מפעלי פאות, אין שום ראיה מכך שבארגז זה ואחר לא היה שיער הודו, לעניין זה שבארגז אחר אכן לא יהיה שיער שכולו הודו, כיון שהכל תלוי בהזמנת בעלי המפעל, ובמיוחד שיש לו אינטרס עצום - שכן גם לשיטת הטוענים שיש מקור אחר חילופי לשיער ההודי, הרי מקור זה עולה לפחות פי עשר יותר מהשיער ההודי.

ולא קרב זה אל זה...

דברי גאב"ד חניכי הישיבות הגר"מ גרוס:
"לא מועיל סוג השגחה כזהכיר שיוצאים ונכנסים למפעל פעם בכמה חדשים".
(תל תלפיות נו, סימן ו)

דברי המשגיח הרב שלזינגר:
"אנחנו נוסעים **מספר פעמים בשנה** לכל מדינה שמביאים משם שיער... אנו מבקרים פעמים רבות אצל סוחרי הפאות. אין דרך ואין צורך לראות את הגזיזה, וזאת מאחר **שאנחנו יודעים להבדיל ב-100% בין שיער הודי לשיער אחר כשהוא במצב גולמי.** "

דבר הרב פנחס ברונפמן:
"הרבה פעמים המשגיחים נמצאים שם בסין **כמעט כל חודש או כל שבוע או לפעמים אפילו פעמיים בשבוע**, אז נמצאים שמה באיזור, נכנסים, ובודקים את השערות בבדיקת פתע, בודקים אם יש שמה שערות של הודו או לא."

דברי הרב חיים כץ:
"אני אומר לכם את זה חד משמעי, **אין מי שיודע לבדוק שיער אם הוא הודי או לא הודי!**".

הפיקוח על המפעלים והספקים ברחבי העולם היו אדוקים ויסודיים ביותר, סוף סוף עדיין אין שום פיקוח על הפאניות, והן עצמן טוענות מפורשות שהם יכולות להביא סחורה מאיפה שמתחשק להם, וכל ההשגחה אינה מגבילה אותם כלל וכלל.

בכל אופן שאלנו את הרב אברהם שלזינגר עצמו איך הוא מוודא שהפאניות אכן קונות מהמקומות ה"מאושרים", אולי לו יש גירסא אחרת מהפאניות שצווחות **"על מה אני משלמת?!"**, ומה שלמעשה יוצא מתשובתו היא ש**"יש לנו כללים"**... אמנם אין פלומבה או הולוגרמה על הסחורה (כמו שנהוג בבשר, מצות, אתרוגים), ואפילו משגיח שמקבל את הסחורה ובודק תעודת משלוח אין (כמו שמצוי בירקות) אז מה כן? צ"ע...

"סגרנו את ברזיל"

למרות דבריו הנחרצים ש**"יש לנו כללים"**, דעתינו לא נחה מהנידון, ועל כן המשכנו עם הטלפונים והבירורים, ונביא כאן לדוגמא את **ברזיל** -

ברזיל כידוע הינה קניינית גדולה ביותר של שיער הודו, ולא בכדי חברות רבות מוכרות בברזיל שיער המוצהר כ100% הודי, לעובדה זו גם הרב אברהם שלזינגר מודה, ובהתאם לכך אמר מפורשות בשיחה ציבורית שלו בנידון "אחת הטענות שמעלים זה הנושא של ברזיל, **יכולים לבדוק אצל כל הפאניות אצלנו** שאנחנו כבר כמה שנים מתריעים **שאסור לקנות שיער מברזיל, אנחנו לא מרשים בשום אופן לקנות שיער מברזיל**, שנכון, בברזיל זה היום מרכז גדול של שיער הודי... **סגרנו את ברזיל!...**"

ואכן עשינו כמצוותו ובדקנו אצל סוחרי השיער והפאניות שעובדים תחת "השגחתו" וניסינו לברר עד כמה הם לקחו ברצינות את אזהרותיו.

השאלה המרכזית שהופנתה אליהם היא מאיפה הם משיגים את השיער שבאמתחתן.

ולפניכם התשובות שקיבלנו.

דברי המשגיח הרב שלזינגר: "יכולים לבדוק אצל כל הפאניות אצלנו שאנחנו כבר כמה שנים מתריעים שאסור לקנות שיער מברזיל, אנחנו לא מרשים בשום אופן לקנות שיער מברזיל. שנכון, בברזיל זה היום מרכז גדול של שיער הודי... **סגרנו את ברזיל!** "

"סגרנו את ברזיל!"

משפטים מתוך שיחות מוקלטות עם פאניות תחת פיקוחו של הרב שלזינגר

מ.א. ספקית ענקית הגרה בברזיל -
אנשים חותכים בשבילי בברזיל.

הפאנית **א.ש.** -
השיער חלק בא ממדריז **וחלק בא מברזיל.**

הפאנית **ז.ו.** -
אוקיי, **אני אישית נוסעת לברזיל, אני אישית נוסעת לברזיל** אוקיי, עד כמה שאני יודעת **זה שיער ברזילאי.**

א.ק. ספק ראשי בארה"ב -
לא רק ברזיל, ברזיל ומדינות שליד....

הפאנית **ל. ג.** -
אני נוסעת לארגנטינה **לברזיל** לפרגוואי אני נוסעת לכל מיני כפרים ומקומות שמה, ואני קונה את השיער.

א. ספק שיער גדול מאוד המפורסם כנאמן במיוחד -
השיער הוא מאיזור ברזיל, באיזור שאני עובד בו.

ר.ק. פאנית.
ש. את מביאה את זה מברזיל?
ת. כן. **שיער ברזילאי** הוא מאוד איכותי.

מ.ל. פאנית המוחזקת ליראת שמים מאוד -
ת. תאמיני לי שחקרנו את זה. חקרנו ושאלנו רבנים, ובדקנו מה שאנחנו יכולים. אנחנו אברכים יראי שמים, אנחנו לא נמכור משהו שאנחנו מבינים שיש בזה בעיה... אני שאלתי את היצרניות... חלק הן עושות בעצמן, **חלק הן מביאות מברזיל.**

ואם בכזו "רצינות" מתייחסים להוראותיו כאן במחנינו, תבינו לבד מהו היחס שמקבלת ה"השגחה" במפעלי הפאות שבסין.

אלו דברי חלק מהסוחרים והפאניות שתחת "השגחתו" של הרב אברהם שלזינגר אשר הכריז נחרצות - "**סגרנו את ברזילו!**"...

ואם בכזו "רצינות" מתייחסים להוראותיו כאן במחנינו, תבינו לבד מהו היחס שמקבלת ה"השגחה" במפעלי הפאות שבסין.

אנו חוזרים ומזכירים - כל העוסקים במלאכה טענו בפנינו שבעצם אינם רואים את גזיזת השיער, אלא רק סומכים על הסוחרים הגויים.

שיער בהיר

נחזור שנית אל עבר פרסומי ההיתר בעיתון.

עוד באותו כרוז דלעיל נכתב "**אכן יתכנו מקרים שאפשר להתיר [כגון בפאות בצבעים בהירים יותר העשויות משיער לא מעובד או צבוע, מצויות פאות המותרות] אך אין היתר לסמוך בזה לקולא ללא שאלת חכם...**"

אכן פנינו בזה לשאול בחכמים של ביה"ד הנ"ל, ואצל חלקם התשובה היתה שפאות בהירות **שאינן מעובדות** מותרות.

אמנם אצל אחרים נאמר לנו בסתם שהעיקר שהפאה בהירה. וכן שמענו בשיחות עם פאניות, כפי שכבר היה נפוץ בקרב הציבור, שהדברים התקבלו כפשוטם - **אם הפאה היא בהירה אזי ממילא היא מותרת.**

אז ראשית כל חשוב להדגיש שיסוד ה"היתר" הינו שבקרב ההודים אין שיער בהיר, ולעומת זאת שיער מחומצן זה דבר שמומחים בתחום יכולים לזהות.

כמו שכבר כתבנו, תהליך החמצון מסיר מהשערה חוץ מהפיגמנטים שלה (דהיינו הצבע), גם את הקשקשים הדקים המצפים אותה ושומרים על חייה. אחר חימצון זה, המפעלים מצפים את השערות בשכבת סיליקון דקיקה, וזהו דבר שהבקיאים יכולים לזהותו, ולידע עי"ז האם מדובר בצבע בלונד טבעי, או מחומצן.

מ"מ בכדי לעמוד על טיבם של דברים, נסענו במיוחד ארבעה אברכים אל עבר הוגה ההיתר, והפננו אליו שאלה מאוד מתבקשת, והיא: מה יהיה עם פאות שעברו עיבוד באוסמוזה?

כפי שהארכנו לעיל שיטת האוסמוזה היא אחת הדרכים כיום להבהיר את השיער ההודי השחור לשאר גוונים, **באופן שאינו פוגע כלל בקשקשת השיער, וא"א לזהות בשום אופן שהשיער עבר עיבוד.**

חשוב לציין שכמו חברת "גרייט לנגטס"[10] ישנן עוד המוני חברות המשווקות שיער הודי בהיר, שטופל באופן שאינו פוגע בקשקשת.

מיד טען בעל ההיתר לעברינו נחרצות - **"אין דבר כזה!"**

> "ואנחנו צועקים גיוואלד, שזה שקר וזה לא נכון, שהם צובעים כמויות עצומות של שיער בהיר, שיער כהה הם צובעים אותו."

ואחר כך הוסיף **"וגם אם זה קיים - הפאניות ודאי יוכלו לזהות את זה"...**

כך הוא מחק בכמה מילים חברות ומפעלי ענק ברחבי העולם, והוסיף והביע דעה "מקצועית" בעניין שמעולם לא שמע עליו עד עתה.

אחד ממפעלי גרייט לנגטס

ואנו חברי המשלחת נשארנו נבוכים מהעובדה שמי שמציג עצמו כאחד המתמחים הגדולים ביותר בתחום השיער לפאות, למעשה אינו מודע לפרט יסודי זה בעולם השיער. אז מה למעשה?

למעשה הטענה השגויה הלזו התפרסמה ברבים, המונים נכשלים בתקרובת ע"ז בעקבות שגגה זו, בעל הטענה מסרב לחזור בו ומכחיש נמרצות מציאות קיימת, **וההודים ממשיכים למכור שיער בשלל גווני הקשת בכמויות ענק, הישר לראשי נשות הציבור החרדי.**

וכן כפי שאמרנו בתי הדינים סותרים זה את זה, וכל אחד דוגל בשיטתו ופוסל את חבירו (ופעמים רבות אף את עצמו), וגם פה הרב אברהם שלזינגר באחד מראיונותיו הצהיר נחרצות בזה הלשון "תרים טלפון לאלה, הם יגידו לך ששיער בהיר מותר, הם אומרים לכל השואלים בטלפון ששיער בהיר לא צריך הכשר, שהוא בסדר, **ואנחנו צועקים גיוואלד, שזה שקר וזה לא נכון, שהם צובעים כמויות עצומות של שיער בהיר, שיער כהה הם מבהירים אותו.**"

10 שמפרסמת שכל השיער הנמכר דרכה הוא כולו רק מהודו, והיא מתמחה בעיבוד באוסמוזה.

הכשר "מה אפשר לעשות?"

נחזור שוב לבד"ץ חניכי הישיבות, ובכן, בעוד שהרב שלזינגר מתעקש להציג את מרכולתו כביכול הכל נעשה כדת וכדין, וכלשון קובץ תל תלפיות "**הובאר מעל לכל ספק... ע"י ברור מוחלט**".

הרב חיים כץ מחברי ההכשר ד"חניכי הישיבות" התראיין גם הוא בנידון, וחשף מציאות שונה לחלוטין.

כאמור הרב חיים כץ הכחיש לחלוטין את שותפו הרב אברהם שלזינגר, וטען שאף אחד לא יכול לזהות שיער הודי, אבל זה לא נגמר בכך, היסוד שעליו יושב מערך הכשרות על פי הרב חיים כץ הוא בסיס של "**אי אפשר**", ונראה שאין מתאים יותר מאשר להביא את ציטוט דבריו במלואם, בראיון שמסר בקו "במערכה" וזה לשונו:

"נכון שיש הרבה שיער מהודו, אבל יש גם שיער בבתי החרושת בסין שאפשר לדעת שהוא לא מגיע מהודו, יודעים את זה לפי החשבוניות ולפי כמה דרכים מאיפה זה מגיע. (כאמור את הגזיזה הם לא רואים!!!) [11]

> "נשים רוצות פאות, אין מה לעשות, הנשים רוצות ללכת עם פאות, **ואנחנו לא יכולים להתמודד עם זה,** נכון שבכשרות אז אנחנו מחמירים יותר, אבל זה לא שזה לא בסדר"

האם יש שם השגחה במקום? יושב משגיח ומשגיח שזה באמת לא מהודו? **אין אפשרות לדבר כזה!** זה גם ייקר את הפאות בצורה בלתי רגילה, וזה גם לא מעשי. אבל אפשר לבדוק.

תדע לך, זה בדיקה, זה לא סוגר את זה בצורה הרמטית, אבל זה סוגר את זה היטב, **זאת אומרת זה בירור, רק זה לא בירור כמו שאנחנו רוצים בכשרות** שיהיה על כל מילימטר.

אלה שעושים את הפשקווילים האלה רוצים להוליך כנראה למצב כזה שבו יגידו לנשים אל תלכו עם פאות. **אי אפשר להגיד את זה לנשים, כי נשים רוצות פאות, אין מה לעשות!** יש כל מיני התססות נגד זה, **הנשים רוצות ללכת עם פאות, ואנחנו לא יכולים להתמודד עם זה,** אז אנחנו

11 וכאמור המושג חשבוניות לא קיים בסחר זה, שכן המדובר הוא על קנייה מאנשי "עולם תחתון" שלטענתם מלקטים מנשים עניות בכפרים...

קטע מתוך מכתב שנשלח לרב חיים כץ, ותשובתו בצידו

שאלה: *"הרב אמר בפה השני: "אנו כאן לא הולך להסביר את דרך הבדיקה כי לזאה אנחן השואם משמוש". ובכן, יודעין בבירור כי ישנם שואמים ובים המייחים ומבקים לשמוש את הדברים, וזא לזאה אנחנו כלל. היות וכפי שהבהיר כג"ר שליט"א ההכשר אינו ברמה של "מהדרין", אשר על כן ישנם אברכים המעוניינים לדעת מהי דרך הבדיקה, ולהתוכח בעצמם האם פה מספק אותם. הדרה נוספת בחלונ להסיר בכאב, כי הדברים ששמעתי על כך שההכשר אינו ברמת היוקר שבוהה - התקבלו אצלי בהפתעה מוחלטת הרושם בלבור שד כה בכלל לא היה כפה. מטבח הדברים כשרות של בד"צ עשוי מתקבלת בלבור ככשרות מהודרת ממש, ולאברך הפשוט אין סיבה להשאול על הדעת שאין הדבר כן. דבר מתבקש הוא שבד"צ חניכי הישיבות ישרטאו הודעה ברשאית בה יובהר כנ"ל, ובהבדיר הודעה כנא לתן"ד יש כאן הטעיה של הציבור. ובכואו של כל אברך לדעת שלא מדובר אלא ברמת כשרות רגילה ויש מקום להמשיך בפה, ואין פה הצון למנוע ממנו ידיעה זו."*

תשובה: אין טעם להסביר את דרכי הפיקוח, מי שלא בענין לא יבין את זה, ובכל תחום כשרותי זה כך, גם בהשגחה על יקב מי שלא מבין בכשרות לא יבין איך אפשר לסמוך על הבדיקות שעושים. זה הטעות של שלזינגר שהוא ניסה להסביר. זה לא מישוש ולא מדגמי. זה יותר בדיקת חשבוניות.

הכל בנוי על צירוף של שתי חומרות של הרב אלישיב, גם עצם האיסור זה חידוש של הרב אלישיב, וגם שזה נחשב קבוע. אף אחד לא הסכים עם החידושים של הרב אלישיב. הרב אלישיב הוא לא משה רבינו, התורה לא ניתנה לרב אלישיב. אז נכון שהרב אלישיב פסק, אז אנחנו עושים את הבדיקה, **אבל אם רימו אותנו, מקסימום עברנו על שתי חומרות של הרב אלישיב....**

הבהרת המערכת: דברים אלו אינם נכונים בעליל ונידון זה אינו בגדר "חומרא" ואינו "חידוש של הרב אלישיב", וכמו שיפורט לקמן בהרחבה בס"ד.

צריכים לספק להן את הדרך הכשרה ביותר והנכונה ביותר, זו הדרך, אין דרך אחרת, אי אפשר למצוא דרך אחרת.

וזה לא שאני אומר אם אין לנו כשר אז בוא נאכל טרף, זה כשר, זה דרך בדיקה, **נכון שבכשרות אז אנחנו היינו מחמירים יותר**, אבל זה לא שזה לא בסדר, זה דרך בדיקה שעל פי הלכה זה בסדר גמור.

רוב הנשים לא רוצות להוריד את הפאות, התחליף הוא להוריד את הפאות, זה התחליף, זה לא ניתן, זה לא מעשי, וזה הכל.

אני גם לבני ביתי אני לא יכול להגיד להם אל תלכו בפאות, לא יכול להגיד להם דבר כזה, ואני מסרתי נפשי על העניין, זאת אומרת אני הייתי בעניין עד הסוף **וכולם יודעים את האמת**, אבל כולם רוצים ללכת עם פאות, **נשים רוצות ללכת עם פאות, וגם הבנות שלי, וגם הרבנית שלי, כולם רוצים ללכת עם פאות, מה, אז אני יכול להגיד להם אל תלכו עם פאות?! אי אפשר להגיד דבר כזה!**

כמובן, אני חוזר ואומר, זה לא כמו כשרות באכילה, כי אי אפשר, מה אפשר לעשות!"

עד כאן דברי הרב חיים כץ.

לעומתו טוען הגר"א פוזן שבנתיים הנשים ניצחו את הרבנים! כשאמרו להן להוריד כולן שמעו. לעומת זאת מי שלא שמע ורוקן את האיסור של מרן הגרי"ש

> "כולם יודעים את האמת, אבל נשים רוצות ללכת עם פאות... התחליף הוא להוריד את הפאות, זה התחליף, זה לא ניתן, זה לא מעשי וזה הכל, כמובן זה לא כמו כשרות באכילה, כי אי אפשר, מה אפשר לעשות!"

מכל תוכן היו הרבנים שהכשירו את כל הפאות שנקנו בשלוש שנים למפרע.

ונרענן קצת את הזכרון למי שאולי שכח - ההכשר של חניכי הישיבות נולד בימים אחרי שהמוני בית ישראל ביערו פאות בסכומי עתק, המציאות היתה שכל הנשים כבר היו ללא פאות! והרב כץ מספר לנו עכשיו שמה שגרם להחזרת המצב לקדמותו ע"י ההכשר על אף רמתו הנמוכה, הוא מה ש**"נשים לא רוצות להוריד את הפאות!"...**

וכמו ליתר בטחון ולמקרה שחלילה יהיה מי שיפקפק ברמתו של הכשרות, עוד נכתב בקובץ תל תלפיות (שעל ידי בית דין חניכי הישיבות קובץ ס"ב עמ' שנז) בזו הלשון: "ומעתה כל אשר קונה פאה נכרית בחותם הכשרות של בד"ץ חניכי הישיבות מובטח הוא **ללא דרא דספיקא** שלא נכשל באיסור החמור, כי כשרות זו זכתה לברר וללבן ולהוציא את הפסולת וליקח את הנקי, **בכל ההיזורים ללא כל פשרות**, ושיער הבא מארץ הוזו בל יראה ובל ימצאה בהם. וכפי הכרעת יושבי על מדין בארץ ישראל ובגולה"

ואם לא די בזה, אחרי הפרסומים על הסטנדרטים של ועדת הכשרות ד"מה אפשר לעשות", שוב החלו לצוץ ברחובות מדורות לשריפת פאות, ורבים מבני עמנו הוכיחו שבמה שנוגע לעשיית רצון ה' - תירוצים של **"מה אפשר לעשות?"**, הם לא טענה עבורם.

שריפות פאות מתשס"ד

אחרי פרסומי הכללים של ועדת הכשרות ד"מה אפשר לעשות", שוב החלו לצוץ ברחובות מדורות לשריפת פאות, ורבים מבני עמנו הוכיחו שבמה שנוגע לעשיית רצון ה' – תירוצים של "מה אפשר לעשות?", הם לא טענה עבורם.

דברי הרב חיים כץ:

" התחליף הוא להוריד את הפאות, זה התחליף, זה לא ניתן, זה לא מעשי, וזה הכל... כמובן, אני חוזר ואומר, זה לא כמו כשרות באכילה, כי אי אפשר,

מה אפשר לעשות!"

בדיקות מעבדה

נחזור למודעה בעיתון, עוד נכתב באותה מודעה בזה"ל **"פנינו למומחים לדבר, והם עמלים לסדר מעבדה בה יהא ניתן למסור פאות שכבר נקנו לבדיקה האם בדיעבד יש על מה שיסמכו להמשיך ללובשם, או עכ"פ במקום הפסד מרובה".**

ראשית כל יש לתמוה היכן הבטחתם? עברה כבר יותר מחצי שנה, **ושום דבר לא נעשה בנידון!**

ובאמת התשובה לדבר היא שבדיקת מעבדה לבירור מקור השער, אינה אפשרית כלל! וזה דבר שכל בקי ואפילו הזוטר ביותר בתחום יודע!

לא ניתן לבדוק די. אנ. אי. (D.N.A.) של שיער מבלי שורש השיער.

כלומר: בתחילתה של כל שערה יש כמין עיגול קטן, שהוא התחוב בראש האדם (אשר הוא השורש המחובר לכלי הדם, ומשם מגיעה החיות לשערה) **ורק על ידו ניתן לעשות את הזיהוי של ה-D.N.A. בשיער בצורה ברורה.**

בשיער הפאות כידוע השורש לא נמצא - זהו דבר הפשוט לכל.[12]

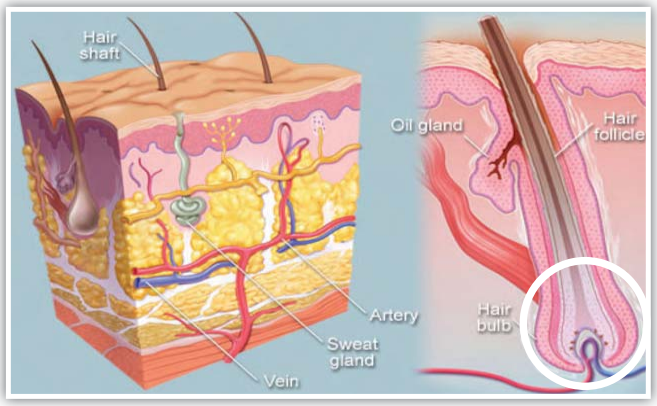

שורש השערה - אשר רק על ידו ניתן לזהות את ה-D.N.A.

לא מובן אם כן, מי הם אותם **"מומחים לדבר"** שלקחו יוזמה והתחילו לפעול הלכה למעשה עד שהגיעו למדרגת **"עמלים לסדר מעבדה"** - בזמן שאין להם אפילו התחלה של מושג, שבדיקה שכזו כלל אינה אפשרית?!

12 אגב גם בלי טענה זו - בדיקה גנטית עולה הון תועפות, ובמקרה שלנו ההכרח הוא לבדוק כל שערה ושערה בפני עצמה, והמדובר הוא על סכומי עתק (הרבה יותר מעלות של כמה וכמה פאות מהיקרות ביותר שקיימות בשוק), ואפילו אם אותם "מומחים לדבר" ש"עמלים לסדר מעבדה", לא היו מודעים לכך שבלי שורש השערה אי אפשר לבדוק, מ"מ פלא הוא כיצד לא היו מודעים לעלויות האסטרונומיות של בדיקת D.N.A. לכל שערה ושערה...

ספק ספיקא של חשש חומרא

ושוב נחזור כעת לאחד מנציגי בד"ץ חניכי הישיבות.

בתוך כל הסערה נתבקש **הרב פנחס ברונפמן** למסור שיחה בנידון בחוה"מ פסח תשע"ח באחד מבתי הכנסיות בבני ברק.

ונסכם בקצרה את הדברים העולים עד כה:

הרב שליזנגר טען שהוא מזהה את השיער ההודי רק ללא שום שטיפה, ע"י מישוש וריח.

הרב חיים כץ (שותפו של הרב שלזינגר) טוען שאף אחד לא יכול לזהות שיער הודי.

הפאניות צווחות שהם סתם משלמות על הכשר פיקטיבי.

הגאב"ד הרה"ג ר' מרדכי גרוס כותב מפורשות בתשובה שבמצב שלנו לא מועילה כלל בדיקה מדגמית, וצריך השגחה רצופה מהגזיזה ולא מועיל נכנס ויוצא.

הרב שטרנבוך טוען עוד מתשס"ד שכיון שלדעת נותן ההכשר "אין זה אלא כעין איסור קל דמנהג, די לו לסמוך על איזה בירור. **אבל לדיזן דס"ל כדעת רוב גדולי הדור שזה אסור באיסור חמור דע"ז, צריך בירור מעולה שאין בזה חשש איסור דע"ז**" (תשובות והנהגות ח"ה סי' רסא).

בקובץ תל תלפיות הזדרזו להכחיש את הדברים, וכתבו: "הפיקוח ההדוק של בד"ץ חניכי הישיבות **אשר כולו מבוסס לאחר פסקו של מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א** אוזות האיסור בשיער הנגזז בפולחן ונחשב כתקרובת ע"ז, וללא שום סניפי היתר כל שהם." (קובץ ס' עמ' קפא)

ולמעשה הרב ברונפמן במהלך השיעור הפיל פצצה, והחל לדבר בשפה שונה לחלוטין, הוא העלה ספקות על גבי ספקות בפסיקת מרן הגרי"ש, וסיכומם הוא:

א. יתכן שהשיער לא מהודו. **(אז מאיפה?)**

ב. ואת"ל מהודו, יתכן שאינו מהמקדש. **(אז מאיפה?)**

ג. ואת"ל מהמקדש יתכן שאינו תקרובת. **(?!)**

ולסיכום אמר **"יש פה שלש ספיקות** וזה חשש בעלמא, **אז אני אומר שהשערות של הפאות שקונים פה זה חשש של איסור ע"ז, זה לא איסור עבודה זרה,** חשש של ספק איסור ע"ז, **שזה לא ספק אלא זה ספק ספיקא".**

כאמור עד כה כולם היו משוכנעים שהכשר "חניכי הישיבות" הינו כדעת כלל גדולי ישראל וכמובא בקובץ תל תלפיות ופתאום אנו שומעים איזה פלפול מחודש, ומגלים את אוזנינו שהכל מיוסד על הבנה שלשיטתם אין מדובר אלא ב"**ספק ספיקא של חשש בעלמא**", ולכאו' מצדיקים בכל את דברי המליזים שהזילזול המחפיר ברמת הכשרות, נובע מהוראת ההיתר של בית הדין שמדובר בחומרא בעלמא.

אין כל היתר

ובכדי לחדד את העניין ראינו להביא מעשה מבהיל שהובא בספר "אבני אש", תשובה מהגר"י זילברשטיין בנידון דידן - "לאחר הסערה הגדולה שפרצה בציבור, עקב הפסק האוסר לבישת פאה נכרית הבאה מהודו כיון שמקריבים את השערות לע"ז, וכפי שפסקו גדולי הדור בחודש אייר תשס"ז, אירע מקרה במורה אחת שהגיעה לבית הספר [של בנות מתחזקות] עם מטפחת במקום הפאה, וסיפרה לתלמידות על איסור הנאה מהפיאות המגיעות מהודו. קמה אחת מהתלמידות ופשטה מעליה את הפאה הנכרית, וגילתה בזה שהיא חולת סרטן ועוברת טיפולים כימותרפיים, ושערה נשר, ובכך גילתה סודה לרבים שהיא חולה, וגם ישבה בכיתה כשהיא מקורחת ומתביישת.

ויש להסתפק האם היתה חייבת לעשות זאת כשהדבר כרוך בבזיון גדול, ובגילוי סוד לא נעים העלול לפגוע בשידוכים לכל המשפחה?"

תשובה

"**...ולמעשה אמר לי מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א [זצ"ל] שאין כל היתר לא להוריד את הפאה, משום שנאמר ולא ידבק בך מאומה.**"

ולמעשה אמר לי מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א שאין כל היתר לא להוריד את הפאה, משום שנאמר "ולא ידבק בך מאומה".

מזה נסיק עד כמה לקח הגרישא"א את הנידון בכובד ראש וברצינות, ולא רק כחומרא בעלמא, וכפי העולה מהדברים - **הנידון היה באופן שלא היה שום בירור שאכן הפאה היא מהודו**, וכמו כן הדבר נגע לכבוד הבריות ונזק לשידוכין ואעפ"כ הוראת הגרישא"א היתה ברורה וחד משמעית - **אין כל היתר!** וכלשון כרוז הרבנים מתשע"ז[13].

אגב גם הרב חיים כץ דיבר באותו סגנון באחת השיחות, וז"ל "**זה לא פשוט שזה עבודה זרה, שזה אסור מדין עבודה זרה, זה חידוש של הרב אלישיב, ורוב השיער בעולם הוא לא הודי, אז על פי הלכה יש לנו כאן הרבה מקום לסמוך... זה לא שאנחנו כאן נופלים בגדול, ובעצם אנחנו הולכים ממש ומשתמשים בתקרובת עבודה זרה, זה לא נכון, זה לא נקרא תקרובת, וגם הרוב הוא לא משם**".

והדברים הללו הינם עוד חלק בהונאת הכשרות בנידון וכאמור אינם נכונים בעליל, וכמו שבעז"ה עוד נפרט את הדברים לקמן.

נאמנות סוחרי הפאות

עוד זה מדבר וזה בא, ופתאום הופיע בעיתון עוד כרוז מכיוון אחר ובו בשורה חדשה:

"**ביה"ד חקר את ענין השיער, באיזה שיער מסתבר שאין איסור תקרובת ע"ז, והגיע למסקנות מסויימות.**

סוחרי שיער, העוסקים בשיער לא מעובד, יכולים להתקשר לטל' מס': 052-7647477 לקבלת פרטים."

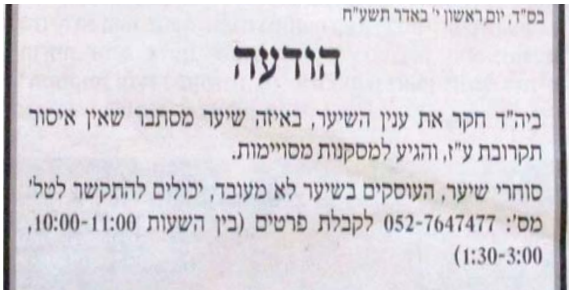

בס"ד, יום ראשון י' באדר תשע"ח

הודעה

ביה"ד חקר את ענין השיער, באיזה שיער מסתבר שאין איסור תקרובת ע"ז, והגיע למסקנות מסויימות.

סוחרי שיער, העוסקים בשיער לא מעובד, יכולים להתקשר לטל' מס': 052-7647477 לקבלת פרטים (בין השעות 10:00-11:00, 1:30-3:00)

התקשרנו לשמוע מה יש לבית הדין לחדש ל"**סוחרי שיער, העוסקים בשיער לא מעובד**", ונאמר לנו מהאברך העונה בטלפון זה ש"**סוחרי שיער, העוסקים בשיער לא מעובד**" יכולים להמשיך לסחור ב"**שיער לא מעובד**".

ובקיצור ובמילים אחרות - תכלית פירסום המודעה היתה בכדי להגיד לסוחרי השיער העוסקים בשיער לא מעובד "**תמשיכו בדרככם, תחליטו לבד מה נחשב מעובד ומה לא, תהיו בריאים, חיזקו ואמצו**".

אמנם אנו כותבים בדרך הלצה, והלואי ולא היתה זו אלא בדיחה אומללה בלבד!

13 וז"ל "מרן הגרישא"א ומרן הגרש"ה ואזגר זצוק"ל ולהבחל"ח מרן הגר"נ קרליץ שליט"א והרבנים הגאונים חברי הבד"צ העדה החרדית ובראשם הגאב"ד ר"ט וויס שליט"א והעלו כולם לאסור פאות כאלו בלבישה."

ומה בכל זאת עומד מאחורי הבשורה?

לטענת בית הדין ש"**חקר את ענין השיער**", מכיון שלטענת הסוחרים (כגון א. ופ.) שיער הודי אינו מתאים לפאות כשהוא גולמי, כך טען האברך במענה הטלפוני[14].

ועל אף שאותם סוחרים מודים שלא ראו מעולם שיער הודי גולמי, רק שלסברתם מזה שהם לא ראו מוכח שאינו ראוי לפאות... [א.ה. והאמת היא שהם מעולם לא ראו שיער שאינו הודי, רק שהוחלף שמו וכיום הוא נקרא "ברזילאי"...]

מ"מ אחד הדיינים הכחיש את הטענה נחרצות וטען שפירוש הרעיון הוא שמאחר שהיו סוחרים שטענו שהם יכולים להבחין בין שיער מברזיל לשיער הודו (כשהוא עדיין במצב גולמי) ממילא פירוש המודעה הוא לבשר ל"**סוחרי שיער, העוסקים בשיער לא מעובד**" שמעתה והלאה הם

14 לעומת סוחרים אלו, עומדים עשרות סוחרים ובעלי מפעלים מהגדולים בעולם, שטוענים שהשיער ההודי הוא האיכותי והעמיד ביותר לאורך שנים, ולכן משתמשים רק בו, אלא שיש רמות שונות בשיער הודי והרמה האיכותית יותר מגיעה אליהם. כיום לא מעט מהחברות הטובות ביותר לפאות משתמשות במוצהר **בשיער הודי שאינו מעובד כלל** (כגון שיער שחור) **או מעובד באופן שלא פוגע בקשקשת** (שיער בהיר), וזאת מאחר והוא המובחר למטרה זו.

תוכן מכתב שכתב הרב שלו' דז'לאבסקי מברזיל לרבנים העוסקים בליבון הנידון

יום שני כ' אלול תשע"ז

לפני כשתים עשרה שנים בערך, התחילה בתי להתעניין במסחר בשערות לפאות, כיון שברזיל ידועה כמקור לשיער החלטנו לפעול, מצאנו יצרנית גויה שמייצרת פאות בעיר קטנה שסמוכה למרכז סאון פאולא.

באותו זמן התחילו להתפרסם בארץ חששות על שיער שהקצו לעבודה זרה, וכיון שכך החלטנו שננסה להשיג הכשר מהודר.

כמובן שהיצרנית הגויה, הצהירה בפה מלא וחד משמעי שהשערות הן מנשים ברזילאיות, למרות שלא היא גזזה אותן מראשי הנשים, חוץ מאשר מקרים בודדים שהיא גזזה במספרה שיש לה גם כן, אבל הרוב היא קנתה אותן מספקים שונים, **אבל לא היתה לה שום אפשרות להוכיח את זה.**

ניצלנו את העובדה שהרב הגאון רבי שריאל רוזנברג שליט"א היה באותה תקופה בסאון פאולא, ומכיון שהוא ידיד שלנו ביקשתי ממנו להתלוות אלי בבית החרושת של אותה פאנית אבל לאחר ביקור שם ובדיקה יסודית **הודיע הרב שלא יכול לתת הכשר מאחר ואי אפשר לדעת באופן ברור שהשיער של נשים ברזילאיות.**

גם יותר מאוחר כשביקרתי בבני ברק וישבתי יחד איתו ועם בית הדין של רבי ניסים קרליץ שליט"א, ודנו באפשרות לתת הכשר, לא נמצא פתרון טכני מניח את הדעת.

הדבר חזר על עצמו פעם נוספת באותה תקופה, עם הרב הגאון לאנדא שליט"א האב"ד של בני ברק, הצלחתי להביא אותו ליומיים לסאון פאולא לברזיל, ויחד איתו ביקרתי בבית החרושת ההוא לפאות, וניסינו למצוא פתרון מניח את הדעת על מנת לאפשר לתת הכשר להשערות ולפאות, אך גם הוא בלי שידע מהביקור של הרב רוזנברג – **סירב נחרצות חד משמעתי לתת הכשר**, גם כן בטענה שאין אפשרות לוודא שהשערות אכן ברזילאיות.

<u>בפרט כאשר יש בברזיל כמויות גדולות ועצומות מאד של שיער הודו, שמייבאים לכאן במחיר נמוך ביותר, כמו כן יש אפשרויות טכניות לעבד את השיער ההודי שיראה כמו שיער ברזילאי אפילו לאלה שמתמצאים היטב בסוגי השיער, וק"ו לאלה שלא מתמצאים.</u>

התעניינו בשיער מפורגוואי שסמוכה לברזיל, אך גם שם למרות שהסוחרים המקוממים מצהירים שהשיער הוא מקומי, קשה מאוד לוודא זאת, שכן אלו שיוצאים לכפרים הקטנים הם קבוצות קטנות שיוצאות למקומות נדחים ומסוכנים לכמה שבועות, ולטענתם גוזרים תמורת תשלום נמוך שערות של נשים מקומיות. אך עד כמה שידוע אין אף משגיח שיוצא איתם למסעות אלו של גזיזת השערות. ואשר על כן שוב אין אפשרות לודא שאכן השערות הן מקומיות מפרגוואי בלבד.

אגב, גם בפרגוואי ידוע לכולם שמיובא כמויות אדירות ורציניות של שערות מהודו, ואפילו לאותם סוחרים מקומיים, שמוכרים לאלה שקונים שערות מפרגוואי לצורך פאות בארץ, **לאותם סוחרים מקומיים יש גם כן שיער הודו למכירה**, כמובן שאותם סוחרים מצהירים בפה מלא, כי כל השיער שנמכר ליהודים הוא מקומי בלבד, הם יודעים מכבר ששיער הודו אסור על הציבור היהודי, ולכן הם מודיעים שהם מוכרים רק שיער פרגוואי, אבל שוב אין אפשרות לוודא את זה בשום פנים ואופן.

לסיכום למיטב הבנתי יש עדיין בעיית כשרות לשיער מהודו **ואין אפשרות להכשיר את השיער המיובא לארץ ישראל, לארצות הברית או לכל מקום אחר, מדרום אמריקה. שכן טכנית יש אפשרות לערב עמו שיער הודו. ויותר מכך השיער ההודי זול בהרבה, איכותי יותר ונגיש לכלל הסוחרים המקומיים, כך שיש סיבות חזקות וטובות לסוחרים המקומיים בברזיל ובפרגוואי, וכנראה שגם בארגנטינה, לערב שיער הודו,** עד כאן התרשמות והיידע שלי.

באם יש צורך בשאלות והבהרה נוספת, אשמח לעמוד לרשותכם.

נאמנים, ולציבור הם בישרו שאפשר לסמוך על הסוחרים.

אמנם קשה להאמין אבל - כן כן!!! רק לא מזמן לימדו איתנו הרבנים בכרוז הראשון בזה"ל **"כמובן שאי אפשר לסמוך על המפעלים, היבואנים והסוחרים האומרים שהם בעצמם גזזו את השיער במקומם".**

וכן כן!!! גם למדו אותנו הרבנים וכתבו מפורשות בכרוז השני **"עדיין לא נמצאה דרך לידע כיום על שיער שנמצא בידי סוחרים ועל פאות המיוצרות בעולם האם הן משיער שמקורו מהודו אם לאו".**

וכיום בית הדין שמח לבשר לכולם שהנה אכן כיום - נמצאה דרך לידע על שיער שנמצא בידי סוחרים - והדרך היא - פשוט לשאול את הסוחרים "הנאמנים", וממש מדהים איך לא חשבו על זה קודם!

וכל זאת - אסור לשכוח - אחרי היסטוריה מאוד עגומה בין בית הדין לסוחרים.

הפעם הראשנה היתה אחר שבית הדין פרסם שב"פאה שמחירה עד 3,000 שקל" אפשר להניח ולסמוך שאין מקורה מהודו, והיינו לטענת הוגה ההיתר, דשיער הסיני הוא הזול, שיער הודו אינו נמכר בפחות מ-3,000 ₪, ושיער אירופאי נמכר בהרבה יותר.

בקושי עבר שבוע, והפאניות כבר עשו צחוק מבית הדין במה שפירסמו את כל מרכולתן בפחות משלושת אלפים שקל - כולל השיער ה"אירופאי" היקר.

עוד קודם שהספיקו בית הדין לחזור בהם מ"הכשר התעריף" שהגו - וכבר נתפסה הפאנית עליה המליצו הבי"ד הנ"ל כתכלית הנאמנות - מוכרת שיער הודו, ועושה צחוק מהוראת אותו דיין שהתנצל "הם הבטיחו לי שיפסיקו למכור את זה..."

וכעת למרות הכל - בית הדין החליט להעביר על מידותיו, לשכוח מהעבר, לפתוח דף חדש ולהכריז על כולם כ"מוחזקים בכשרות"... כשאחד מהסוחרים קיבל רק חזקה זמנית עד שיהפוך ל"לא מוחזק" בא' כסליו...

ע"מ לבדוק את רמת המומחיות של הסוחרים להבדיל בין שיער ברזילאי להודי. בוצעה בדיקת מעבדה:

את אותו שיער שזוהה ע"י הסוחר א. כשיער ברזיל **שאינו מעובד** לקחו למעבדת שעטנז, בבדיקה התגלה בבירור שמדובר **בשיער מעובד ומעורבב!** - היינו אותו שיער שאפילו לטענת בית הדין הוא פסול מאחר ואי אפשר לעמוד על מקורו.

וכן נודע לנו אחר בירור ממושך **שבהרבה מהפאות המוגדרות שיער גולמי נעשה שימוש ב"פורמולין"**[15], זהו חומר המזין ומשמר את השיער ונותן לו ברק ומראה בריא, רכות ויופי, בלעדיו כמעט לא שייך לעשות פאת קאסטם רגילה! **ומה שלא עובר פורמולין עובר סוגי השבחות שונות**, וזה עדיין נקרא "לא מעובד" בפי הסוחרים. **נמצא שאין מושג של שיער "טבעי ממש" לפאה, וכולם עוברים עיבוד כלשהו**, וא"כ מה נשנתה השיער ההודי משאר השיער הרי כולם אינם ראויים לפאות ללא ההשבחות הנ"ל, ואחריהן כולם נראים אותו דבר...

ונמצא שאפילו בין שיער מעובד לגולמי לא ידעו הסוחרים "הנאמנים" להבחין.[16]

15 או מתילן גליקולן ועוד. חומרים אלו נועדו לשמר גופות ובעלי חיים שפוחלצו, ולקיים את מראיהן הטבעי. **חשוב לציין שחומר זה התגלה כמסרטן ומסוכן מאוד בנשימה רגילה!** פה בארץ הוא אינו חוקי, והסוכנות הבין-לאומית לחקר הסרטן (IARC) מסווגת אותו כחומר מסרטן ידוע. ובכל אופן סוחרי השיער מבריחים אותו ומוכרים אותו לפאניות.

16 ובאמת כל עניין נאמנות של סוחר (כדאיתא ברמ"א יו"ד קי"ט סעיף א)

שלושה כרוזים, מאותו בי"ד, בתוך פחות משנה!

מתוך נוסח הכרוז הראשון

להסיר מכשול ע"ז ממחננו "בין המצרים" תשע"ז לפ"ק

וכפי שעלה בידינו בבירורים, **אי אפשר לסדר בשום אופן השגחה על דבר זה**, ואפילו שיער הבא ממדינות הרחוקות מהודו - יכול להיות מקורו בהודו. וכמובן שאי אפשר לסמוך על המפעלים, היבואנים והסוחרים האומרים שהם בעצמם גזזו את השיער במקומם. וחייבים ע"פ הלכה שיהיה פיקוח צמוד של משגיחים יהודים ירא' שמים משעת גזיזתו ועד סוף, דבר שאינו אפשרי כלל. ועל כן דעתנו דעת תורה שכל ההכשרים שניתנו בזה אין בהם ממש ואין לסמוך עליהם, ושומר נפשו ירחק מהם.

1 הרבנים מודיעים כי כמובן ש**אי אפשר לסמוך על סוחרים** אפילו כשהם אומרים שהם עצמם היו נוכחים בגזיזה.

מתוך נוסח הכרוז השני

בס"ד, יום ראשון כ"ג חשון תשע"ח

הברה

למרות השתדלויות רבות בענין עדיין לא נמצאה דרך לידע כיום על שיער שנמצא בידי סוחרים ועל פאות המיוצרות בעולם האם הן משיער שמקורו מהודו אם לאו. ולדעתנו המצב הוא שא"א לסמוך לדינא שרוב השיער אין מקורו מבתי ע"ז שבהודו, ואין להתירו.

2 הרבנים אומרים ש**אין דרך לידע מקור השיער שביד הסוחרים**

מתוך נוסח הכרוז השלישי

ועדת הרבנים לעניני מאות

אישור

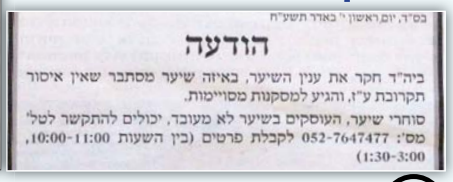

בס"ד, יום ראשון י' באדר תשע"ח

הודעה

ביה"ד חקר את ענין השיער, באיזה שיער מסתבר שאין איסור תקרובת ע"ז, והגיע למסקנות מסויימות.

סוחרי שיער, העוסקים בשיער לא מעובד, יכולים להתקשר לטל' מס': 052-7647477 לקבלת פרטים (בין השעות 10:00-11:00, 1:30-3:00)

3 הרבנים **מכריזים על הסוחרים כנאמנים** אפילו לומר שהם מזהים את השיער ע"י מישוש

שיער הודי איכותי, מחברת גרייט לנגטס, מעובד באוסמוזה לבלונד -
קשקשת שלימה וניכרת.

שיער חום נלקח מילד יהודי -
קשקשת שלימה וניכרת.

שיער "ברזילאי" "גולמי" -
אחת מהשערות בקוקו מהסוחר א. שהוגדר כנאמן ביותר, נמצאה מעובדת ברובה, עם קשקשת אכולה.

ובנתיים אנו תמהים, רועדים וחוששים מהפטנט ההלכתי הבא שיביאו בפני הרבנים... עד שיגלו הרבנים שהטעו אותם... ועד שיבררו ויתנצלו שצריך לבדוק את

הינו שמעיקר הדין בהלכה שייך להאמין ליהודי "שמכירים אותו שמוחזק בכשרות" (לשון הרמ"א שם) בתנאים מסויימים, על כך שאת מלאכת השחיטה או שאר ההכנות לאכילה הוא ביצע כראוי. אבל כאן זולתי שוחד הממון שמחמתו אין נוהגים לסמוך על סוחרים בימינו בלתי השגחה צמודה, הרי הסוחר עצמו מעולם לא ראה את גזיזת השיער, אלא שהוא מאמין לאנשי עולם תחתון שמכרו לו את השיער וטוענים לו שהשיער הוא מברזיל ולא מהודו, ומה שייך כאן נאמנות?!

ועוד פלא הוא על הדיינים שטענו להכשיר "שיער ברזיל" בעוד שברזיל מוצפת בשיער הודי.

ואפילו אילו היה מדובר באנשים יראים בתכלית, הרי ס"ס בנד"ד ישנם כאלו שמחזרים בקדחתנות אחרי כל דרך בעולם להכשיר את השרץ בכל צורה (וכמו שנרחיב הדיבור בס"ד בפרק הבא) **וכמו שענה האברך העונה בטלפון המוזכר בכרוז, שבעיקרון הוא אוחז שההלכה היא כמו הרב מוגנשטרן ודלא כהרב אלישיב...** וכעין דברי הרב יצחק מרדכי רובין (מהר נוף) שהוא עצמו מדייני בית דין ד"נאמנות הסוחרים", ש"כשם שאנשים בל"ג בעומר חושבים שהם **מקריבים את השיער לרשב"י** כי אינם יודעים מה הם עושים - הוא הדין אצל ההודים בנד"ד." כלומר שאפי' שכוונת המתגלחים בהודו היא לקרבן, אבל אינם יודעים מה הם עושים... וממילא לדבריו הכל מותר, ובמקרה שכזה כתב הרמ"א מפורשות (יו"ד קי"ט ס"ז) "מי שהוא חשוד בדבר דלא משמע לאינשי שהוא עבירה... לאותו דבר אינו נאמן" והוסיף בזה הט"ז וז"ל (שם סק"ט) **"פשיטא** שלא יסמכו עליו אחרים כיון שהוא חושב אותו להיתר", ובשיחות עם רבים מסוחרי השיער והפאניות, שמענו לא פעם שהנ"ל כלל לא מאמינים שיש איזה איסור בשיער הטמפלים, וכמו שאכן ארע עם אותה פאנית שהוכרזה על ידי בית הדין כ"נאמנה בתכלית" שהוקלטה כשהיא מספרת "הרב אלישיב אמר שאין ע"ז בהודו, אלא יש שיער בהודו, **אבל אין ע"ז**" ו"כל הנושא הזה **מישהו פיברק את זה...**" "זה הגיע מאותם אנשים שלא רוצים שילכו בפאות בכלל, אבל **באמת אין בזה שום בעיה...**" וכאמור אותה פאנית נתפסה לאחרונה כמוכרת שיער הודו.

ואסור לשכוח שלמעשה הפאניות היו משתפות הפעולה המרכזיות בכל הונאת הכשרות שהיתה עד היום בנידון - והן הן עצמן ידעו יותר מכל אחד אחר עד כמה שאין שום פיקוח, ואיך פתאום הפכו אלו ל"נאמנות"?!

וסוף דבר כאשר כל מתבונן עומד נפעם מהיחס אליו זוכה הפרשיה בקרב גדולים וחשובים, והיתנהלות בית דין ד"נאמנות הסוחרים", ובית הדין ד"מה אפשר לעשות" תעיד כאלף עדים על התופעה, כאשר בקרב בתי דין אלו לא ניכר שום צער או בהלה מהמכשול שיוצא תחת ידם פעם אחר פעם אחר פעם אחר פעם.

אם כן על הפאניות נשאל - מה תעשה הנערה ולא תחטא?!

הדבר... ובנתיים ציבור הנשים או שמאבד לגמרי את ה'אמונת חכמים'... או שהוא בטוח שאין כלל איסור לקנות שיער ממקדשי הודו, אחרת לא היו כאלו 'היתרים' רעועים.[17]

אגב עניין ה"נאמנות" ראינו להביא שיחה "משעשעת" עם אחת הפאניות הגדולות בבני ברק (ע.ר.), היינו אותה האחת שהוגדרה כתכלית הנאמנות, ויותר מכל שאר האחרות (שאגב הינה גם אמו של אחד הדיינים).

בנסיון לברר מה הם אותם אמצעי ההשגחה היחודיים בהם היא נוקטת, שהלהיבו כל כך את הדיינים, עד שהם ממליצים עליה כ"תכלית הנאמנות", נמסרו לנו הדברים כדלקמן - מובא כאן הכל "מילה במילה" (הכל מוקלט).

"אנחנו הרגלנו מהרגע הראשון את כל מי שאנחנו עובדים איתו בחוץ לארץ (גויים גמורים), שיש דבר כזה, שאנחנו לא משתמשים בשיער כזה של גויים שעובדים בזה ע"ז, וזה מאוד מאוד מושקע בהם, כך שהם אצלנו - יודעים לשמור עלינו.

ש. את יכולה להרגיש מאיפה השיער מגיע? יש דבר כזה בכלל? שמעתי שיש פאניות שהן יודעות...

ת. **אי אפשר להבחין מאיפה השיער הגיע, לא שייך... מה פתאום!** יש שיער רך יותר, פחות רך, אז איך אפשר לדעת

17 ועי' בשו"ע (יו"ד קי"ט ט"ו) גבי טבח שהוציא טריפה תחת ידו, ששוב אינו נאמן עד שיעשה תשובה מעליא ככל הנאמר שם, ויש לדון לגבי רבנים, משגיחים או בעלי אינטרסים בעלי מסחר בשיער (הם או בני ביתם), אשר הינם שותפים מרכזיים ב"היתרים" מוכחשים אלו, אשר יצאו טריפות רבות תחת ידם, ונמצאו מוכרים שיער הודי לרוב, כגון "יורו קאסטם" הידוע בפי כל כשיער הודי מובהק! האם ניתן לסמוך על השערותיהם בנידון זה.... והמטעה עצמו וסומך על הוראת מעין אלו, מוחזק הוא שיגלה לא במאוחר כי הללו כבר חזרו בהם מהיתירם, ומסתמא כרגיל שכחו להודיע זאת לציבור.

מאיפה זה מגיע? **זה לא בהיגיון, תחשבי בהיגיון! אי אפשר לדעת על פי מישוש, רק מהאימון שאנחנו נותנים בהם...! למה לא מספיק שאנחנו נותנים אימון בזה שהם יודעים חזק שאנחנו לא משתמשים?!**

ש. כי את יודעת, באותן מסרקות באותן מכונות אפשר שיהיה קצת מהשיער.

ת. **לא, אין שום דבר, הם יודעים שאצלנו צריך להיזהר מהשיער הזה, וזהו, הם מקיימים את זה, כי הם מאוד ביחסים טובים איתנו..."**

בנוסף פנינו למספר רב של ספקים המוכרים שיער הודו והתחזינו לסוחרים, וכיון שאנו נמצאים "כרגע במקרה" בישראל (כך טענו) ביקשנו לראות דוגמא של סחורתם מהקניינים שלהם בארץ, והתשובה שהתקבלה היא "הסוחרים ביקשו שלא יגידו את שמם - **כמו שאתה לא תרצה שנגיד שאתה קונה אצלנו...**"

התופעה חזרה על עצמה עם עוד ועוד ספקים, מ"מ ספק אחד נפל בפח, וגילה לנו את שם לקוחותיו בארץ, ונחרדו לשמוע שהשיער מתוצרתו משווק בארץ כמותג של כשרות הדוקה ביותר.

ואם לא די בזה - נתוני הסחר הרשמיים של האו"ם מגלים שבסביבות השבע וחצי טון שיער גולמי לפאות (כמות המספיקה ל-22,000 פאות!) ועוד כטון וחצי פאות מוכנות (בסביבות 4,500 פאות) הגיע ישירות מהודו לישראל - כאמור מדובר רק על שיער שהגיע באופן ישיר, ורק שיער שדווח למכס, וכל זה בשנה אחת בלבד! (ביאור נרחב בנידון נתוני האו"ם ראה בנספחים.)

פרק זמן	זרימת המסחר	כתב	בת זוג	קוד סחורה	(ערך המסחר (דולר ארה"ב	Netweight (ק"ג)
2016	יבוא	ישראל	הודו	6703	$ 593,000	7,284
2016	יבוא	ישראל	הודו	670420	348,000 $	1,808

"אי אפשר להבחין מאיפה השיער הגיע, מה פתאום! **רק מהאימון שאנחנו נותנים בהם!** למה לא מספיק שאנחנו נותנים אימון בזה שהם יודעים חזק שאנחנו לא משתמשים?! **הם יודעים שאצלנו צריך להיזהר מהשיער הזה, וזהו, הם מקיימים את זה...**"

הדברים היו לעיני הגרי"א

שוב אנו חוזרים אל בד"ץ חניכי הישיבות.

למעשה מבחינה ציבורית החלה התעוררות בעקבות התגליות על מערך ה"השגחה", השאלות הוטחו בזו אחר זו, וציבור בני התורה דרש להבין כיצד בדיקה מדגמית בביקור השנתי במפעלים בסין, עוזר להכשיר טונות של שיער באופן המוגדר ע"י הבד"ץ **"ללא דרא דספיקא... בכל ההידורים ללא כל פשרות"** (קובץ תל תלפיות שע"י הבד"ץ קובץ ס"ב עמ' שנז).

במסגרת השיחות השונות שמסרו לציבור הרב שלזינגר ושותפיו בתחום, היה ניכר בעליל שהמענה אינו מספק. ואז ברגע שהללו הגיעו למבוי סתום בנסיונות להסביר את העניין, הגיעה ההצהרה שכביכול אמורה היתה להשתיק את כל העסק. והיא - "כל הנתונים האלה היו לפני הרב אלישיב, הכל! והועדה הזאת בדקה את זה, **כל הנתונים האלה היו לפני הרב אלישיב והוא הכריע את הנתונים, שככה זה דרכי הבדיקה, וככה לעשות את זה! וזה הצורה לעשות את זהו!**" (הרב שלזינגר מתוך שיחה באחד הקוים).

כלומר מי שהתווה את יסודי ההשגחה בפועל בפיקוח

קובץ תל תלפיות:

(קובץ ס' עמ' קפד) **"לאור כל האמור יצויין שהאישורים שניתנו ע"י ביה"ד הינם אך ורק על פאות שמקור שערן הוברר מעל לכל ספק שאינו ממדינת הודו כלל וכלל".**

(קובץ ס"א עמ' רנז) "הוראות ביה"ד היו ברורות וחד משמעיות. פאות שהוברר **בוודאות ע"י ברור מוחלט** שמקור שערן אינו מהודו, ניתן אישור עליהן".

דברי הרב חיים כץ

"ביושר ליבם של הבי"ד הם אומרים לך - תדע לך, זה בדיקה, **זה לא סוגר את זה בצורה הרמטית**, אבל זה סוגר את זה היטב, זאת אומרת זה בירור, **רק זה לא ברור כמו שאנחנו רוצים בכשרות שיהיה על כל מילימטר**."

דבר הרב פנחס ברונפמן:

"הרב אלישיב אמר בהתחלה שאם עושים הכשר אז צריך לעשות הכשר שלם, מושלם, זאת אומרת לקחת שערות שאתה בטוח יודע במאה אחוז שהם כשרות, **אז אמרו לו שזה לא שייך**, במצב שלנו זה לא שייך... נכון שיכול להיות שהיו צריכים הכשר יותר טוב, אבל הרב אלישיב אמר, **תעשו מה שאתם רוצים**."

"הרב אלישיב אמר בהתחלה שאם עושים הכשר

אז צריך לעשות הכשר שלם, מושלם,

זאת אומרת לקחת שערות

שאתה בטוח יודע במאה אחוז שהם כשרות"

דברי הרב ברונפמן בשיחה

על שיער הפאות, ומי שהסביר כיצד למעשה צריכה להיות כל ההתנהלות במפעלי הקאסטם שבסין, היה לא אחר מאשר הגריש"א זצ"ל - הוא ולא אחר!

וסתם כך מענין להביא כאן את המסמך הרשמי אשר נשלח מטעם הכשרות לכל הפאניות שברשותם:

"לציבור נשות ישראל

על כשרות השיער המיועד לפאות.

זה יותר משתים עשרה שנה שנקראנו על ידי מרנן ורבנן לפקח על כשרות השיער המיועד לפאות. בתקופה שהתעורר ענין השיער המגיע מהמקדשים בהודו...

לפני שבית הדין "חניכי הישיבות" לקח על עצמו את אחריות על כשרות הפאות, נכנס מורינו הגאב"ד רבי מרדכי גרוס שליט"א **אל פוסק הדור מרן רבי שמואל הלוי וואזנר זצוק"ל.** ואנחנו אנשי המעשה התלווינו אליו, ושמענו מפי קודשו הדרכה כיצד לבדוק את ענין מקורות השיער. [על אף שמרן הגרש"ו זצ"ל לא נכנס לעניין האיסור עצמו]..."

כלומר שאת כללי ההכשר לא קבע הגרי"ש אלישיב זצ"ל אלא הגר"ש וואזנר זצ"ל, וצע"ג...

אגב מהרב פנחס ברונפמן נשמעה גירסא "קצת" שונה וז"ל: "הרב אלישיב אמר בהתחלה **שאם עושים הכשר אז צריך לעשות הכשר שלם, מושלם, זאת אומרת לקחת שערות שאתה בטוח יודע במאה אחוז שהם כשרות.** אז אמרו לו שזה לא שייך, במצב שלנו זה לא שייך, אז אמרו לו שאם כן לא נעשה הכשר".

טוב, אז מה למעשה? על זאת השיב הרב ברונפמן בזו הלשון **"נכון שיכול להיות שהיו צריכים הכשר יותר טוב, אבל הרב אלישיב אמר, בפירוש דיברו איתו, הוא אמר תעשו מה שאתם רוצים!"...**

והיינו שהרב אלישיב הורה - ש"**תעשו מה שאתם רוצים**", ובחניכי הישיבות הבינו שהכוונה בדיקה מדגמית ע"י מישוש וריח במפעלים שבסין פעם פעמיים בשנה...[18]

ובאמת גם אלמלא שהרב ברונפמן היה מכחיש את גירסת שותפו לבד"ץ הרב שלזינגר, הרי כבר נפסק בשו"ע (יו"ד רמ"ב ברמ"א) "תלמיד חכם שאמר דבר הלכה בדבר השייך לדידיה אם אמרה קודם מעשה שומעין לו; ואם לאו, אין שומעין לו. ודוקא שאמר: כך קבלתי, אבל אם אומר דבר מסברא ומראה פנים לדבריו והוא נראה, שומעין לו".

כלומר - שום תלמיד חכם ואפילו הגדול שבגדולים לא יכול להגיד שרב פלוני זה או אחר התיר לו דבר מה מחודש, באופן שהוא עצמו לא יכול להסביר את ההיתר - וכאן הרי כלל העולם עומד נפעם ותמה על הסדרי ה"כשרות" האמורים, וממילא מצד ההלכה לא שייך לקבל את דברי הרב שלזינגר, במה שהעולה מדבריו למעשה הוא שאין לו שום התחלה של מושג

בע"ד כ"ט באייר תשט"ה

בענין הפיאות שמקורן בהודו

היות ונתבקשנו ע"י עטרת ראשנו מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, ובהסכמת בית הדין שנתן הכשר לשוב ולדין אודות ההכשר שניתן על פיאות שמקורן בהודו.

אחרי העיון בדבר הגענו למסקנא כי לחומר הענין של ע"ז יש מקום להחמיר ולא לחיה הכשר אלא אם כן הישעה השגחה במקום הייצור.

ועי"ז באנו על החתום

יצחק זילברשטיין

נתן זוכובסקי

שמואל אליעזר שמרן

18 אגב בעניין תדירות הבדיקות, גם בזה יש לרב ברונפמן ישנה גירסא שונה מהרב שלזינגר, וז"ל: **"הרבה פעמים המשגיחים נמצאים שם בסין כמעט כל חודש או כל שבוע או לפעמים אפילו פעמיים בשבוע,** אז נמצאים שמה באיזור, נכנסים, ובודקים את השערות בבדיקת פתע, בדיקת פתע, בדיקת פתע, בודקים אם יש שמה שערות של הודו או לא, ברגע שמגלים שיש לו שיער של הודו מורידים לו את ההכשר ופוסלים אותו לגמרי" אז באמת דבריו נסתרים מדברי הרב שלזינגר עצמו שאומר שהוא לבד משגיח ורק הוא יודע להבחין, והוא מומחה אפילו יותר מהפאניות והסוחרים, והוא מגיע לסין רק פעמיים בשנה. וחשוב לציין שנסיעה לסין כל צד לוקח כיום וחצי, כך שגם במציאות לא שייך להגיע פעמיים בשבוע מהארץ לסין...

"נכון שיכול להיות שהיו צריכים הכשר יותר טוב,

אבל הרב אלישיב אמר, בפירוש דיברו איתו,

הוא אמר תעשו מה שאתם רוצים"

דברי הרב ברונפמן בשיחה

כיצד הסדרים כאלו מונעים תקלות, אלא שכך הורה הרב אלישיב לעשות...

לבד מכל זה - הרי כידוע בתשס"ה הושב בי"ד מיוחד מטעם הגרי"ש אלישיב ובשידולם של תלמידי הרב אלישיב, לדון לגבי שיער מהודו עצמה. והוכרע באותו בי"ד שכל זמן שאין השגחה על השיער משעת הייצור - השיער אסור! ואין ניתן לומר כיום שהרב אלישיב הנחה נהלי כשרות מעין אלו.

פאה סינטטית

בעבר היה מקובל שבפאה סינטטית אין שום בעיה מצד תקרובת ע"ז, אלא שבברור הדברים התגלו מספר בעיות.

בכמה וכמה פאות שנשלחו למעבדת שעטנז נמצא שמעורב שיער טבעי, הניתן בדרך כלל על מנת לשפר את מראיהן הטבעי. [חשוב להדגיש, הכשר כהנ"ל יתכן רק בבדיקת כל הפאה.[19]]

מה שמתברר הוא שהיצרנים מערבים בכוונה שיער אמיתי, גם בקשירת השיער, וגם בשכבה העליונה בכדי להשוות לפאה מראה טבעי, ויש לפעמים שכל החלק העליון (הסקין) הוא טבעי לחלוטין, כיון שהשיער הסינטטי 'נשרף' מהר, ורגיש לחום, והמראה שלו אינו כשיער טבעי.[20]

חשוב לציין כי התוית המכריזה "100% סינטטי" יכולה לעמוד בכל התקנים המחמירים ביותר של חוקי הסחר, גם כשהפאה בלולה לכתחילה בשיער טבעי.[21]

ובנוסף - לפי עדות של סוחר פאות גדול - מאחר ששיער שהוא באמת סינטטי לא מחזיק הרבה זמן מעמד, וכן אינו ניתן לעיצוב בנקל, לכן חלק ממפעלי הענק מפיקים שיער סינטטי משיער טבעי בתהליך יחודי של כעין "המסת" השיער ויצירתו מחדש, בתהליך זה השיער הנוצר הינו עמיד יותר, איכותי יותר, וכן חומר הגלם הינו נגיש וזול ביותר, שכן אפשר לעשות זאת משיער זול וקצר כגון של גברים, או כל שיער פגום, כך שפעמים והסינטטי עצמו דינו זהה לשיער

אחת מהפאות הסינטטיות שנמצאו בהן שיער אדם במעבדה

ההודי.[22] [נתון זה עדיין לא התברר אצלינו אלא ע"פ אותו סוחר, ובעז"ה עוד חזון למועד בל"נ.]

בתוך כל הפולמוס בנידון, הרגשנו אנו חברי המערכת כבמין מרדף חסר פשר: המציאות מתבררת, אנשים מתחילים להיזהר, פתאום מתפרסם איזה היתר, אנחנו שוב מארגנים משלחת אל מפרסמי ההיתר ומציגים בפניהם שדבריהם דחויים, הללו חוזרים בהם, שוב יש התעוררות, שוב מתפרסם היתר, שוב משלחת, ושוב הם חוזרים בהם, וכן על זאת הדרך.

גם בעניין הסינטטי אחרי שנראה היה ששגור בציבור כביכול בסינטטי אין חשש, פנינו קבוצת אברכים עם נתוני המעבדה על בדיקת הפאות הסינטטיות, וישבנו אצל אחד מהדיינים ששמו התפרסם כמומחה בתחום (היינו אותו אחד שמעולם לא שמע על עיבוד באוסמוזה), והצגנו את הנתונים בפניו. לדבריו הוא אכן מודע לתערובת שיער טבעי בסינטטי, והוא ג"כ בדק זאת במעבדת שענטז ומצא כן, אך "לא נראה" לו ששמו את השיער הטבעי שם בכוונה, וא"כ זה בטל ברוב.

> התוית המכריזה "100% סינטטי" יכולה לעמוד בכל התקנים המחמירים ביותר של חוקי הסחר, גם כשהפאה בלולה בשיער טבעי.

נו אז "איך זה הגיע לשם"?! שאלנו.

והוא השיב "זה נפל שם בטעות"... כנראה כוונתו שלמישהו מהעובדים במפעל נשר שער, "ואיכשהו" השיער הזה נשזר באופן מדוייק ואיכותי בתוככי הפאה, וכך הדבר חזר על עצמו בעוד ועוד פאות... ודי בזה למבין...

אגב נוסיף שלגבי אותו דיין יש בידינו סדרת הקלטות כיצד פעם אחר פעם הוא מורה היתרים שגויים בנידון, ופעם

---

19 ראשית כל מאחר ותקרובת עבודה זרה לא בטלה אפילו באלף, ואף אם נחשיב זאת כמין בשאינו מינו - ובטל ברוב אפי' בע"ז (רמב"ם מאכ"א טו, ו), הכא לא בטיל כיון דלחזותא עביד (שהרי שמוהו שם בכוונה ע"מ לתת לשיער מראה יותר טבעי), ולא בטיל אפי' בשאר איסורים (שו"ע או"ח תקיג, ג).

20 ולא שייך לדון פה מצד תערובת, כיון שאין פה ספק על מקומו של האיסור אלא על מציאותו.

21 ע"פ החוק אחוזים קטנים אינם צריכים דיווח (בדברים שאינם מתעשיית המזון) וכמו שגם בחליפה "100% צמר" תיתכן הימצאות של פשתן או סינטטי.

22 ואע"פ שנשתנה מראיתו ופנים חדשות באו לכאן - אסור, כמבואר ברמב"ם (ע"ז ז, י) ובטשו"ע (קמב, א) שכל האסור משום "לא ידבק בידך מאומה מן החרם", אין להינות אפי' מגחלתה ואפרה.

אחר פעם הצגנו בפניו כיצד טעה בשקלול הנתונים, ופעם אחר פעם הוא חוזר בו, ופעם אחר פעם הוא אומר שיבדוק את העניין ואיכשהו תמיד שוכח להודיע לציבור שלמעשה הוראותיו הקודמות היו שגויות לחלוטין.

שמורה משעת גזיזה

בעמדנו על נקודה זו קשה לחסוך במילים מגודל העוולה, כאשר כאן הנידון כואב במיוחד, שכן רבים אשר התעוררו מעצמם על גודל מכשול הע"ז, וכנגד זה כבר מתשס"ד, נמצאה כביכול פאנית המתיימרת לספק פאות המיוצרות משיער המושגח משעת גזיזה כאשר היא עצמה רואה את הגזיזה. הפאנית האמורה הינה שם דבר בתחום, ורבים הרבנים המדקדקים השולחים אליה בלבד.

למעשה במסגרת מס' שיחות שנעשו עמה (הכל מוקלט, והמעוניינים יכולים לפנות אלינו בנידון) עולה תמונה עגומה ביותר.

אותה פאנית למעשה אמרה לנו מפורשות **שכיום לא ניתן להשיג שיער שעקבו אחריו משעת גזיזה או הייצור... ובפועל היא עצמה אינה מספקת סחורה שונה במאום משאר חברותיה לתחום**, כיון שגם היא כמו כולם קונה מסוחרים גוים בחו"ל.

שיער ישראלי

תופעה נוספת בקרב המדקדקים, הינה נשים שמצליחות איכשהו להשיג שיער מחברותיהן או אפילו גוזזות את שיער עצמן (להזכירכם, מדובר על שיער של בין שלוש לארבע נשים לכל פאה) ואת השיער הזה הן מוסרות להכנת פאה.

הבעיה במקרה הזה הינה הכנת הסקין דהיינו החלק העליון של הפאה, הכנת הסקין נעשה בעבודת יד ע"י סיניות מומחיות לדבר, הן לוקחות את הפאה לביתן ומחזירות אותה מוכנה לאחר שלושה או ארבעה ימי עבודה.

עשיית סקין בסין - נקודת התורפה של פאות בייצור עצמי

בפועל כולם מודים שהסיניות מחליפות באופן סידרתי את השיער שהן מקבלות לעשיית הסקין בשיער משלהן, או עכ"פ מערבות ממנו בסקין.

הסיבה לדבר הינה מטעמי נוחות, שהרי הן לא יחזירו את הסקין ללקוח כשאינו גמור רק בגלל שחסרים להן 15 גרם שיער... (תופעה נפוצה), ופעמים שיש לסיניות פאה מוכנה על פי דרישת הלקוחה, ואזי הם פשוט משליכות את השיער שהן קיבלו אל עבר ערימת השיער הקיימת, ושולחות ללקוחה פאה דומה משיער שקיים אצלם, ופעמים שהן משלבות גם שיער משלהן מאחר והן רואות בזה תוספת יופי לפאה. (יעויין שו"ע יו"ד קי"ט ס"ג.)

ישנן פאניות שהצדיקו עצמן בכך שהן צובעות או מחמצנות את קצוות השיערות, כך כשהן מקבלות את הסקין בחזרה הן מבחינות האם הכניסו להן שיער חדש.

ובאמת פשוט הוא שדבר שביד הגוי לזייפו אינו נאמן, (ובפרט שמדובר בזיוף שאין קל ממנו), כמובא בשו"ע (יו"ד קי"ח ס"ג).

אמנם כמו שכבר הבאנו לעיל ישנה אפשרות לעשות פאה ללא סקין, אך זו תראה כמו מלפני מאה שנה.

ועוד שהצטרף לעניין זה - המושג שיער הילדים, שיער זה משמש לשזירה בפוני ובשכבה העליונה לתוספת יופי, וכמו שהבאנו לעיל, נכון לעכשיו, לשיער זה עוד לא ידוע מקור מסחרי אחר זולתי טקסי ה"מונדן" הנעשים לע"ז שבהודו.

תרומות שיער לחולים

בהמשך לעניין השיער הישראלי ישנו נידון נוסף והוא שיער הנתרם לארגונים עבור חולים שהוקרחו.

בני ישראל גומלי חסדים, כך שגמחי"ם מהציבור החרדי לא חסרים - אשריהם ישראל.

בין ארגוני החסד למיניהם ישנם כאלו השואפים לסייע לחולים שהוקרחו, ולשם כך הם מתרימים מהציבור שיער לפאות.

אולם עם הזמן הארגונים האמורים החלו למכור לפאניות הרבה מהשיער שנתרם - ואת הכסף הם מייעדים לצרכיהם השונים של החולים.

הפאניות מצידם רואות בשיער האמור מצרך מבוקש, עקב הדרישה הגבוהה לשיער מקומי מחמת כשרותו, **אך דא עקא שאותם ארגונים מעולם לא הצהירו שמרכולתם כלולה רק משיער ישראלי**, אלא שככל הנראה אנשים נטו להאמין שכיון שהללו מתרימים שער מאנשי המקום, אזי ממילא השיער שבאמתחת אותם ארגונים הינו שיער כשר.

והאמת חייבת להאמר, והיא שהרוב המוחלט של השיער

הנתרם מבחינה טכנית אינו ראוי לפאות, ובפרט שיער ישראלי. וטעם הדבר הוא בגלל התרבות המערבית, שבין היתר ניכרת בשמפו, אכילת שומנים מטוגנים וכדו', אויר מפויח, טיפולי שיער כמו פאנים גיהוצים והחלקות ועוד.[23]

23 עוד יש לדעת שלאחרונה רבות הפסיקו לתרום את שערן, וזאת אחר שנתגלה שהשיער נמכר לפאניות, שכן רבות מתורמות השיער (אשר אצלהם נהוג שהאשה מגלחת כל שערותיה ביום החופה) הינם מהמגזרים המתנגדים עקרונית לחבישת פאה.

מושב בית דין

תוך כדי הפירסומים בדבר כשרות חניכי הישיבות, טענו מטעם ביה"ד שאינו ראוי לפרסם דברים קודם שהעניין לובן איתם, ואמנם כבר פנינו בעבר אל אנשי בית הדין, ומ"מ לא היה מה להפסיד ומדיבורים למעשה ברור הם ג' דיינים מטעמם שאינם נגועים ואינם סוחרי שיער, ת"ח גדול שהיה מעורב בנושא ישב איתם שני דיונים ארוכים, והציג בפניהם את הטענות.

הדיינים ניסו להשיב, עד שבמהרה הבינו שאינם מונחים בענין, וטענו שיבדקו את העניין ומאז עברו כמה חודשים ואין קול ואין עונה...

מכל מקום עם סיום כתיבת פרק זה, הגיעו אלינו שני עדכונים מב' בתי הדין הקשורים לפרשיה.

הראשון הלא הוא אותו דיין ידוע הוגה ההיתרים המהפכניים דלעיל מאותו בית דין מוכר בבני ברק - הפעם פנתה אליו אשה בשאלה כיצד תוכל להשיג פאה כשרה במאת האחוזים (כמובן שגם שיחה זו מוקלטת במלואה) אותו דיין השיב "נכון שצריכים הכשר הדוק, אבל בגלל שאנחנו לא יכולים לעשות הכשר, **אנחנו צריכים ויכולים להאמין לסוחרים יראי שמים**" (מדובר כאמור באותו דיין שהושמעו בפניו הקלטות כיצד פאניות עליהם המליץ כ"סוחרים יראי שמים" מכרו בפועל שיער הודי), ובנוסף השיב שאפשר לקנות מאירגונים שמתרימים שיער לחולים. השואלת טענה מנגד כי ארגונים אלו מקבלים סחורה מכל הבא ליד (וכמו שפירטנו לעיל) ואותו דיין השיב **"עוד לא שמעתי על זה, טוב שאמרת לי..."** (כמה צפוי...)

במקביל יצאה "הבהרה" לציבור מטעם בד"ץ חניכי הישיבות, כידוע - הזעם הציבורי סביב המתרחש הלך וגאה, חילול ה' זעק עד לב השמים, עלון אנונימי ובו חמישים טענות כנגד תרמית ההכשר התפרסם, השאלות והטענות הוטחו אחת אחר השניה, ואף דיבורים על תביעות כנגד מערך הכשרות החלו להשמע.

ובנוסף חלק מהשיער המגיע לארגונים אלו הינו מפאניות וסוחרים שתורמים לארגון שיער קצר או ישן או שנחתך ללקוחה ולא התאים וכדו', או שפשוט סגרו את העסק ותרמו את סחורתם שלא הצליחו למכור - לצרכי החולים, וארגונים הנ"ל מקבלים במוצהר מכל הבא ליד.

סוף דבר עדיין ישנו חשש גם בשיער זה, ועדיין לא נמצא תחליף הולם לפאה שמורה משעת גזיזה.

הציפיה מבית הדין להתנצל על שארע, או מאידך לקיים את חובתם בציווי התורה "והייתם נקיים" הלכה וגברה, והנה סוף סוף בתגובה לכל ההלך פרסם בית הדין כאמור "הבהרה" תחת הכותרת "**עדכון בעניין כשרות השיער**".

גם אנו כמו רבים ששנו על הדבר כמוצאי שלל רב, ישבנו לעיין בכרוז בכובד ראש בתקוה לראות מהו אותו "**עדכון בעניין כשרות השיער**" שאולי ישפוך קצת אור על המבוכה הרבה, והופתענו לראות שלא נכתב שום דבר משמעותי יותר מאשר - "בשבוע האחרון התקיים דיון ארוך ומעמיק בביה"ד בהשתתפות דייני הבד"ץ בראשות רבינו מרן הגאב"ד שליט"א, והמפקח הרב אברהם שלזינר. **במהלך הדיון מסר הרב שלזינגר סקירה ודיווח שוטף על ההתפתחויות בתחום כשרות הפאות, והעלה בפניהם את השאלות ההלכתיות אשר התעוררו בתקופה האחרונה.** כמו"כ נמסר דיווח על הנסיעות הקרובות לשם המשך פיקוח על כשרות השיער, **והגאב"ד הנחה את הרב שלזינגר ואת מערכת הכשרות כיצד לפעול במקומות השונים בארץ ובעולם, עפ"י ההתפתחויות.**"

ובקיצור כמו שכתבנו - עבודה (זרה) בעינים!

עדכון בעניין כשרות השיער

כידוע לפני מספר שנים נתעורר מכשול חמור בעניין הפאות הנכריות של חשש ע"ז רח"ל.
מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל אשר חרד ממכשול זה, פנה אל רבינו מרן הגאב"ד שליט"א

למצוא דרך להסיר המכשלה.

רבינו שליט"א יגע בדבר זה יגיעות עצומות לשקוד על תיקון הפירצה הנוראה, ולאחר שדן בנושא עם כל הנוגעים והמומחים ישב רבינו שליט"א עם מרן זיע"א במשך שעות ארוכות לפרטי פרטים עד אשר מצאו פיתרון כיצד להשגיח שלא ימצא שום חשש לאיסור ע"ז בפאות הנכריות.

בכך זכו בנות ישראל ונשמרו מפירצה נוראה זו. בד"צ חניכי הישיבות עומד תמיד על המשמר, בוחן ובודק כל שינוי העלול לצוץ מעת לעת, שלא לפגוע ברמת הכשרות הגבוהה של הפאות הנכריות.

בשבוע האחרון התקיים דיון ארוך ומעמיק בביה"ד בהשתתפות דייני הבד"ץ בראשות רבינו מרן הגאב"ד שליט"א, והמפקח הרב אברהם שלזינגר. במהלך הדיון מסר הרב שלזינגר סקירה ודיווח שוטף על ההתפתחויות בתחום כשרות הפאות, והעלה בפניהם את השאלות ההלכתיות אשר התעוררו בתקופה האחרונה. כמו"כ נמסר דיווח על הנסיעות הקרובות לשם המשך פיקוח על כשרות השיער, והגאב"ד שליט"א הנחה את הרב שלזינגר ואת מערכת הכשרות כיצד לפעול במקומות השונים בארץ ובעולם, עפ"י ההתפתחויות.

נספח א'

התוצרת המגוונת של שיער הטמפלים

פרשיית הסחר בשיער התקרובת נוגעת לכל אחד ואחד אשר שם ישראל נקרא עליו.

הדוגמא הנפוצה ביותר הינה השכרת והשאלת דירה, איסור התורה "לא תביא תועבה אל ביתך" כולל בתוכו גם איסור על יהודי למסור דירה, בין בשכירות ובין בהשאלה למי שיכניס לתוכה תקרובת עבודה זרה שלא באקראי.

אבל גם בתעשיות אחרות זולתי מה שקשור ישירות לפאות - ישנן חששות לא קלים.

כמו שהובן ישנם לא מעט שיעשו הכל בכדי לקבור את האמת בנידון - גם מבני עמנו ואף בקרב חשובים נשמעו קולות המנסים לשמר את התרדמה, "נשים רוצות ללכת עם פאות, **ואנחנו לא יכולים להתמודד עם זה**", אמר הרב חיים כץ ומציאות כואבת הזו היא ככל הנראה המונעת מרבים לקום ולזעוק על החורבן, ופעמים אף לשתף פעולה במלאכת הטשטוש.

בתשס"ד כרוזים הציפו את הרחובות - ההתעוררות היתה גורפת, והנסיון התמזער מאליו. כיום העסק נראה אחרת, גם בין אנשי האמת נמצאו רבנים רבים שביכו בפנינו שבביתם עוד לא התנתקו מהצרה וממילא לטענתם הם לא יכולים לקום ולמחות (ולמעשה ההיפך הוא הנכון, ומי שיכולים ללמוד ממנו - מתווספת עליו חובה להציל את הרבים מעוון שיתכן ויגרם בסיבתו) אחרים סיפרו על חשש לעמוד לבד בחוד החנית - ובין כך ובין כך האמת נעדרת, וההשלכות הינם גם על שאר תעשיות.

איסור התורה "לא תביא תועבה אל ביתך" כולל בתוכו גם איסור על יהודי למסור דירה, בין בשכירות ובין בהשאלה למי שיכניס לתוכה תקרובת עבודה זרה שלא באקראי.

נתחיל עם הנידון הקרוב ביותר לפאות והוא תוספי השיער, תוספי השיער משמשים לתסרוקות לנערות, להשלמת שיער למבוגרות, להשתלת שיער וכדומה, דוגמת חברת גרייט לנגטס (שרק בארץ יש לה לפחות שתי מוקדים) ישנם עוד הרבה חברות לתוספי שיער שלא משתמשות אלא בשיער ההודי, וראוי לכל מי שהדברים נוגעים אליו לתת את הדעת לדבר.

שאר צרכי התעשייה

אך למעשה רק התחלנו, שיער אדם משמש עוד תעשיות רבות ומגוונות, מילוי למזרונים וספות, מילוי למעילים, גם בתהליך יצור דשן לאדמה, וביצור סיגריות אפשר למצוא שימוש בשיער אדם, וכן בשיער מברשות איפור, ושיער

לבובות, כל אלו עשויים להכיל שיער אנושי מהטמפלים שבהודו.

כמו שכבר הובהר קשה מאוד לעקוב אחר תעשיית השיער, אך מ"מ בגדול בשאר תעשיות היה נראה **לכאורה** שהבעיה פחות חמורה, בעבורם אפילו שיער קצוץ מריצפת המספרות שבאפריקה יכול לספק את הדרישה.

אלא שאחרי הכל הודו היא מעצמה בכל מה שנוגע לאספקת שיער אנושי, ועדיין אין שום מקום בעולם בו עשרות אלפי אנשים עומדים בתור במרוכז באופן יום יומי בשביל להסתפר, **וכמו שכבר הדגשנו, בתעשיית השיער אין שום גורם שמתיימר לפקח על מוצאו.**

יראה שבכדי לסקור את כלל השימוש בשיער אדם - יוצרך מחקר בפני עצמו, אך מ"מ בלא כלום אי אפשר ועל כן החלטנו לגעת בנושא עכ"פ במעט, ומתוך מעט הידע שבידינו.

ציסטאין

ציסטאין, או בכינויו המסחרי E920 הוא אחד מחומצות האמינו המרכיבות את החלבון, בגוף האדם הציסטאין מצוי בקרטין הנמצא בשיער, בעור ובצפורניים.

אחר פירוקו הציסטאין (E920) הופך לחומר גלם המשמש בתעשיית המזון בעיקר כחומר הטפחה בלחם, במאפים, בשוקולד ובעוד.

בבירור עם גורמי כשרות מוכרים נמסר לנו שעד לפני 10-12 שנה החומר היה נלקח מנוצות, וכיום החומר מיוצר

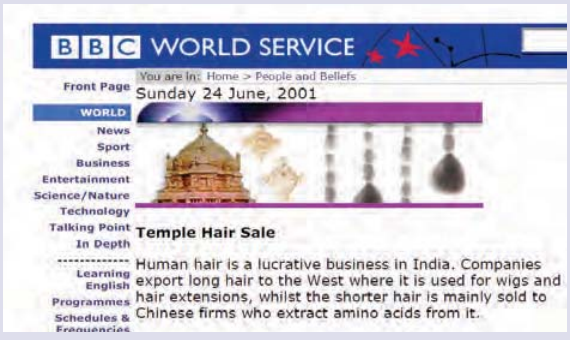

תרגום: שיער אנושי הוא מקור הכנסה גדול בהודו, חברות מיצאות שיער ארוך לארצות המערב עבור פאות ותוספי שיער, **והשיער הקצר נמכר בעיקר למפעלים בסין לייצור חומצות אמינו (ציסטאין).**

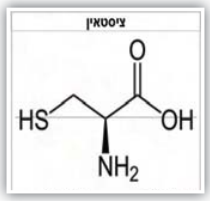

סימונו הכימי של הציסטאין

משיער אדם.[1]

כאשר שאלנו מה לגבי תקרובת ע"ז שבשיער הודו, נענו כי הדבר נבדק והשיער מסופק ע"י סין "ושם יש כבר מספיק שיער".

לכאורה דברים אמורים היו להיות מספקים, אלמלא שהיינו יודעים שהטמפלים בהודו מוכרים מעל 500 טון שיער בשנה לסין, עבור תעשיית הציסטיאין!

לכאורה דברים אלו אמורים היו להיות מספקים, אלמלא שהיינו יודעים שהטמפלים בהודו מוכרים מעל 500 טון שיער בשנה לסין, עבור תעשיית הציסטיאין E920!!!

גם את הנתון הזה הרצנו בפני גורם הכשרות עמו שוחחנו - והתשובה היתה שלמעשה היום מיוצר הציסטאין באופן סינטטי.

אלא שגם כאן לאחר הבירור נמצא שרק 10% מהמוצרים המשתמשים ב-E920 בוחרים בגירסה הסינטטית ולא בזו המיוצרת משיער, מ"מ **הדברים עדיין צריכים בירור בפני עצמו**, והלואי ויהיה מי שישב על המדוכה בעניין ויברר את הנידון כראוי.

שיער למברשות איפור, ושיער של בובות.

גם במברשות איפור, ובשיער בובות (מה שנקרא בובות אמריקאיות / ניו-יורק) יתכן שימוש בשיער אדם, הדרך להבחין בין השניים היא קלה - שיער טבעי שבא במגע עם אש הוא נחרך מתפורר והאש לא נאחזת בו. ולעומת זאת בשיער סינטטי האש נאחזת ומתקדמת, החומר הבוער נדלק, מתכווץ ומותיר ריח שרוף של פלסטיק.

זקן מלאכותי מפסולת שיער הטמפלים (מתוך ספרה של אמה טרלו)

כדי לבדוק האם השיער בבובות ובמברשות אינו מכיל שיער אדם, אפשר פשוט לבדוק עם מצית את תגובת השיער לאש, ולצאת מחשש תקלה.

סיגריות, דשן, מילוי למזרונים ומעילים, כאמור גם בכל אלו נעשה שימוש בשיער אדם אך לעת עתה עוד לא זכינו לקבל מידע מספק בכדי להעביר אותו לציבור, ותקוותינו שיהיה מי שישב על המדוכה ויאיר את עיני הכלל בנידון.

1 גם כאן מזדקרת לה השאלה - מה קרה שתעשיית המזון זנחה את השימוש בנוצות עבור הציסטאין? איננו יודעים את התשובה, לכאו' מדובר בסיבה צדדית, אך למרות הכל יתכן שכמו שתעשיית הפאות גילתה את מכרה ה"זהב" האין סופי של שיער האדם שבהודו, כמו כן גילתה אותו תעשיית המזון.

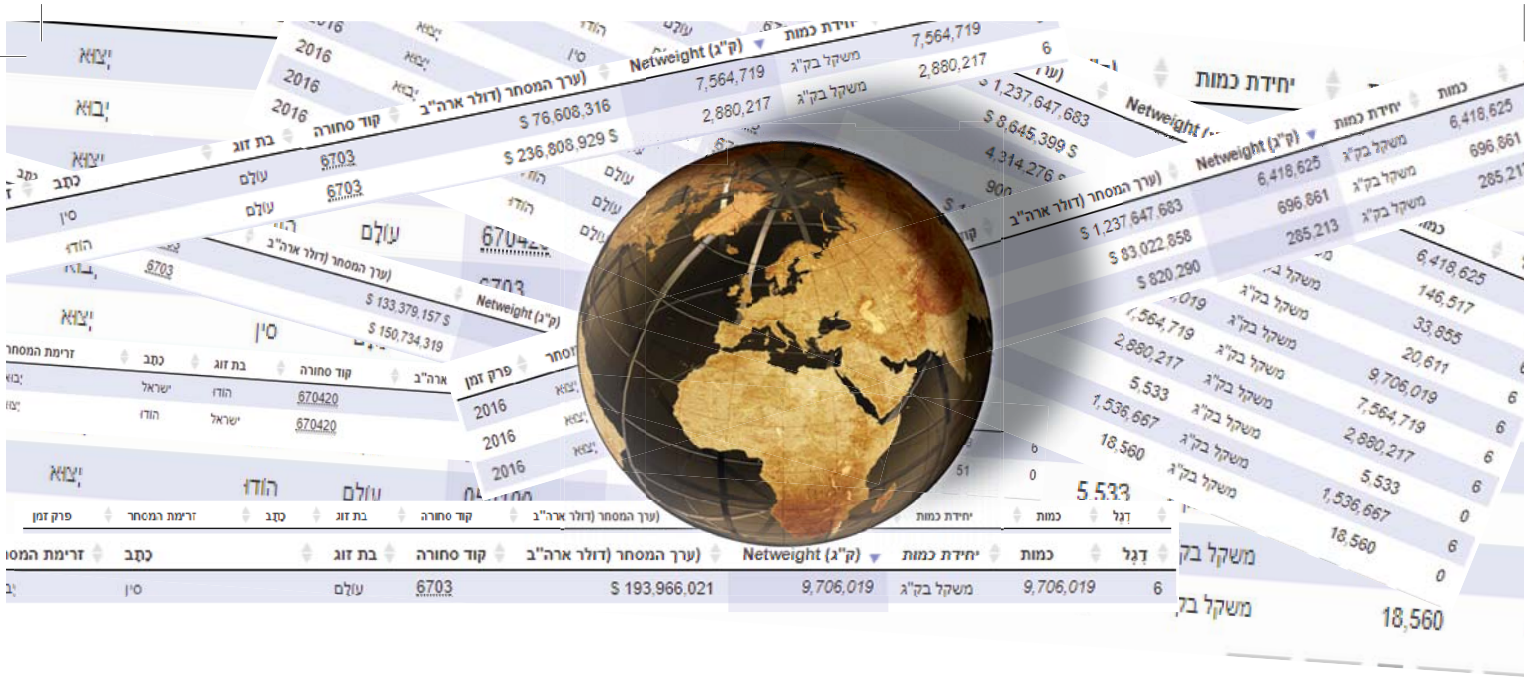

נספח ב'

נתוני האו"ם – מידע על מקור השיער העולמי

פרק זה למעשה אינו נצרך, הדברים שהבאנו עד כה מדברים בעד עצמם, ולמי שהבין את הנקודה מומלץ להמשיך הלאה ולחוס על הזמן היקר, ומ"מ הבאנו כאן ביאור על נתוני האו"ם באריכות מועטת, מאחר ויש כאלו שאוהבים לנפנף בדבר תוך ניצול של חוסר המודעות בציבור לכיצד מעיינים בנתונים כראוי.

פתיחה

באתר האו"ם[1] ישנן רשימות מידע על כלל הסחר העולמי, והרשימות בנויות בצורה זו – לכל סוג סחורה ישנו קוד מיוחד המסמל אותו, ולידו מוצגים הנתונים של כמות הייבוא והיצוא של כל מדינה מקוד זה, לפי מחיר ולפי ק"ג.

כאשר מחשבים את יצוא השיער של כל המדינות יחד מול היצוא של הודו, נראה לכאורה שהודו אמנם מייצאת חלק נכבד מהשיער בעולם, אולם עדיין אין זה רוב השיער.

לפני שאנו מעמיקים בפיענוח הנתונים ומוכיחים מהאו"ם שהודו היא היצואנית כמעט היחידה של שיער עצמי, עומדים אנו מול נקודת מוצא משמעותית וחשובה ביותר –

והיא שכמו שכתבנו לעיל – כלל הסוחרים והפאניות נאלצים להודות שמעולם לא ראו גזיזה מסחרית, ושגם לא שייך מבחינה מציאותית לראות גזיזה מסחרית. את הסיבה לדבר הם מתרצים בכך שגזיזת אותן נשים עניות שהחליטו למכור את שערן, נעשית בכפרים נידחים ומסוכנים ביותר, אשר רק "יחידי סגולה" מהעולם התחתון מסוגלים להכנס אליהם. [למי שלא מכיר את התופעה חשוב להדגיש – המדובר הוא על איזורים שבהם ירות נשמעות באופן יום יומי, ורצח מתבצע גם עבור זוג נעליים, רח"ל.]

אילו היתה איזו שהיא מציאות של גזיזה מסחרית עליה אפשר לפקח - לא היו צריכים "המשתדלים להתיר" להסתבך עם תירוצים ואוקימתות מחודשים, דחוקים ותמוהים כ"כ בנידון.

אמנם כאשר אנו מעיינים בכובד ראש בנתוני האו"ם, רואים אנו בבירור שישנן מדינות רבות המייצאות שיער, אשר התירוצים של גזיזה ב"כפרי עוני מסוכנים" לא שייכים לגביהם. לדוגמה איזה כפרים כ"כ מסוכנים יש כבר באנגליה? מה כבר כ"כ מסובך לפקח על "גזיזה תעשייתית" ביפן, תונים, איטליה, צרפת, או גרמניה? הרי הגזיזה שם לטענתם וודאי נעשית בצורה מסודרת במספרה העירונית הרגילה.

אם כבר יש באיזו מדינה מהמדינות הללו מקומות מסוכנים - לא יהיו אלו אלא של שחורי עור בריכוזי העוני שלהם, אשר כידוע ששערם אינו מתאים כלל עבור הפאות אפי' הזולות ביותר...

לאור כל האמור לא יתכן בעולם שיהיה יצוא מסחרי של שיער מאותן מדינות, מבלי שתתכן אפשרות פיקוח על הגזיזה!

וכאן נשאלת השאלה, אם כנים דברינו, אז איך ניתן להסביר את דיווחי האו"ם על יצוא של כמויות מסחריות אדירות מאותן המדינות הללו?

אלא שבכדי להבין את נתוני האו"ם צריך ללמוד "לקרוא את המפה"[2].

1 . https://comtrade.un.org

2 . כל הנתונים במאמר זה הינם משנת 2016 למניינם.

עיון בנתוני סחר השיער של האו"ם

ברשימות האו"ם ישנם שלשה קודים המגדירים סחורה התואמת למושג שיער ולמוצריו השונים.

0501 - שיער טבעי גולמי - כולל שיער שאינו מעובד המתאים לפאות, שיער הפסולת דהיינו שיער שאינו מתאים לפאות כגון שיער גברים קצר, שיער לבן וכדומה. (שמהם עושים משמרי המזון כמו ציסטיאן - אמינו אסיד).

670300 - סיבים למינהם - שיער טבעי או סינטטי לצורך פאות וכדומה, וכן צמר שעבר עיבוד כגון נקיון וכדו'.

670420 - תוצר סופי - פאות מוכנות, זקנים, ריסי עיניים מלאכותיים משיער טבעי (לאפוקי סינטטי), וכן אביזרי שיער שונים, כגון סיכות שיער **[hair clips]**, "ראש" שעליו מניחים את הפאה וכדומה.

סך הכל הודו מדווחת על ייצוא 4,450 טון מכלל מוצרים אלו (לבד מ-456 טון- שנתפסו בייצוא לסין, ועי' בעמוד הבא).

Netweight (ק"ג)	ערך המסחר (דולר ארה"ב	קוד סחורה	בת זוג	כתב	זרימת המסחר
2,880,217	$ 236,808,929	670300	עולם	הודו	יצוא
1,536,667	$ 56,947,895	0501	עולם	הודו	יצוא
33,855	4,314,276 $	670420	עולם	הודו	יצוא

ונפרט כאן בעז"ה את הקודים הללו אחד לאחד:

קוד 0501: שיער טבעי גולמי (כולל שיער שאינו מעובד **המתאים** לפאות, שיער הפסולת - דהיינו שיער **שאינו מתאים** לפאות כגון שיער גברים קצר, שיער לבן וכדומה). מקוד זה נמכר בשנת 2016 למנ' 2,389 טון משאר העולם, ו-1,536 טון מהודו.

Netweight (ק"ג)	ערך המסחר (דולר ארה"ב	קוד סחורה	בת זוג	כתב	זרימת המסחר
1,536,667	$ 56,947,895	0501	עולם	הודו	יצוא
1,033,700	1,481,693 $	0501	עולם	פקיסטן	יצוא
923,074	5,032,680 $	0501	עולם	מיאנמר	יצוא
73,111	$ 1,267,529	0501	עולם	אינדונזיה	יצוא
64,352	$ 448,623	0501	עולם	דרום אפריקה	יצוא
26,564	$ 12,025,560	0501	עולם	תנזניה	יצוא

לכאורה רק מיעוט מגיע מהודו, אבל כאשר מעיינים בנתונים, מתגלה שההיפך הגמור הוא הנכון.

בתור התחלה ניקח לדוגמה את שתי המדינות השניות ברשימה אחרי הודו.

פקיסטן עם יצוא של 1,033 טון, וברומה (מיאנמר) עם יצוא של 923 טון.

פקיסטן מייצאת מקוד זה 1,033 טון שיער, וזהו בערך כשני שליש מהכמות שמייצאת הודו.

אלא שבזמן שהודו מייצאת 1,536 טון ב 56.947 מיליון דולר - דהיינו 37 דולר לקילו, פקיסטן מוכרת 1,033 טון ב1.48 מיליון דולר בלבד - כלומר 1.4 דולר לקילו - מחיר לא ריאלי בעליל באם מדובר בשיער לפאות.

אלא שאסור לשכוח - קוד זה (0501) כולל בתוכו גם פסולת שיער, דהיינו שיער קצר, לבן וכדו' עבור שאר תעשיות, ואם כן מוכרח שהיצוא מפקיסטן בקוד זה הינו משאר הפרטים בקוד זה[3].

למעשה גם בדרום אפריקה אפשר לראות תופעה דומה - שכן ב-2016 למנ' ייצאה דרום אפריקה 64 טון במחיר של 448 אלף דולר, דהיינו 7 דולר לקילו - מחיר אפסי עבור שיער לפאות (וזה זולתי מה שמעולם לא טען אדם על שיער "דרום אפריקאי" לפאות).

נפחית כעת מהכמות העולמית גם את השיער המוצא מפקיסטן ומדרום אפריקה בקוד זה -

2389-1022-64=1292

ונמצא בנתיים שרק 1292 טון שיער בקוד 0501 אינו מהודו, ואילו 1,536 טון מהודו.

נמשיך הלאה לברומה:

ברומה (מינמאר) מייצאת מקוד זה כ-900 טון לשאר העולם, ולכאורה זה יותר מחצי הכמות שהודו מייצאת.

אך כאשר מתבוננים מוצאים שברומה (מינאמר) מייבאת 888 טון שיער בקוד זה ישירות מהודו.

Netweight (ק"ג)	ערך המסחר (דולר ארה"ב	קוד סחורה	בת זוג	כתב	זרימת המסחר
1,536,667	$ 56,947,895	0501	עולם	הודו	יצוא
888,468	$ 29,245,699	0501	מיאנמר	הודו	יצוא
508,208	24,217,282 $	0501	סין	הודו	יצוא
74,697	$ 987,180	0501	ויאטנם	הודו	יצוא

ברומה היא מדינה עניה באופן קיצוני, לא מסתבר שהם קונים שיער לצורך עצמם, וממילא אם הם מייבאים 888 טון מהודו, ומייצאים חזרה 900 טון, מדובר באותו שיער שנכנס לברומה (שכנתה של הודו) למטרות עיבוד וכדו' ולאחר מכן מיוצא לשאר העולם[4] - ובאמת בספרה של אמה טרלו בעניין תעשיית השיער, היא מדווחת שהרבה מעיבוד השיער נעשה בברומה, כיון שהעבודה שם זולה ביותר[5].

ולאור האמור נראה שאותם ה-888 טון שיער שברומה מייבאת

3 . אגב בפקיסטן עצמה יש כ1.3 מיליון מאמיני הינדו שגם הם אינם מגלחים אלא לאליל.

4 . כיון שבעיבוד השיער - חלק גדול מהדרגות הראשוניות של העיבוד משאירות את השיער עדיין מוגדר כ"טבעי", כיון שמדובר רק על מיון, סירוק, ניקוי, סילוק שערות לבנות, אריזה וכדו'... ממילא אינו פלא שגם היצוא חזרה מברומה לשאר העולם הוא תחת קוד 0501 המיוחד עבור שיער שאינו מעובד - ולמעט פאות מוכנות וכדו'.

5 . זולתי מהודו ישראל, ברומה מייבאת עוד כ-124 טון משאר העולם, ונמצא שהיבוא לברומה הוא כ-1,012 טון, והיצוא הוא 900 טון, ולכאורה נראה שלא רק שלברומה אין שיער עצמי, אלא אדרבא היא עצמה צורכת כ-112 טון לעצמה, (נתון שלכשעצמו אינו הגיוני) אבל מחמת ריבוי ההברחות בשוק השיער, ובפרט במדינות עולם שלישי דוגמת ברומה, הענין מובן.

מהודו הם אותם אלו שהם מייצאים, נמצא שעל אף שנשארנו עם 1,356 טון שאינו מהודו, 888 טון נמנו פעמיים, פעם ביציאתם מהודו לבורמה, ופעם נוספת ביציאה מבורמה לשאר העולם.

וממילא: 404=888-1292

נשארנו אם כן עם 404 טון שאינו מהודו, ו-1536 טון מהודו.

אגב שימו לב שתוניס מדווחת על יצוא של 26 טון בשנה - מישהו אי פעם שמע על "שיער תוניסאי" לפאות? - תוניס עצמה היא רכשנית לא קטנה של שיער לפאות ותוספי שיער, ואף אחד מעולם לא טען שבאמתחתו שיער תוניסאי לפאות או לתוספי שיער.

אז מה באמת קרה פה?

התשובה על כך היא שחוץ ממפעלי עיבוד שיער, ישנם סוחרים רבים שמזמינים אליהם שיער במצב גולמי ע"מ לבחור מתוכו שיער כלבבם למטרת עיבוד סופי לפאות וכדו', גם כאן זה מה שעומד מאחורי נתוני היצוא של תוניס.

נעצור כעת כאן, ונמשיך בנתיים לשאר הקודים.

הגענו לקוד 670300 (שיער טבעי או סינטטי לצורך פאות וכדומה. וכן צמר שעבר עיבוד כנקיון וכדו') -

נתחיל בסין - סין מייבאת **9,706** טון של קוד זה מכל העולם, ומהודו היא מייבאת רק **2,781** טון.

Netweight (ק"ג)	ערך המסחר (דולר ארה"ב)	קוד סחורה	בת זוג	כתב	זרימת המסחר
9,706,016	$ 193,966,021	670300	עולם	סין	יבוא
3,809,842	$ 29,746,648	670300	סין	סין	יבוא
2,781,584	$ 133,379,157	670300	הודו	סין	יבוא
2,510,507	$ 11,990,253	670300	בוצ'ואנה	סין	יבוא
160,180	$ 1,924,139	670300	בנגלדש	סין	יבוא
107,695	$ 1,016,636	670300	מלזיה	סין	יבוא
101,485	$ 404,964	670300	אינדונזיה	סין	יבוא

ושוב לכאורה הודו היא מיעוט.

נתמקד במדינות המייצאות לסין בכמות היצוא הגדול ביותר. והם יפן, וקוריאה.

סין מייבאת מיפן 3,809 טון בשווי של 29 מיליון דולר, דהיינו רק 7.6 לקילו.

ואילו מהודו סין מייבאת 2,781 טון בשווי של 133 מיליון דולר, דהיינו 47.8 דולר לקילו.

כולם מודים שאין שום מכירת שיער טבעי עצמי ביפן[6] . כאשר מצרפים לנידון את העובדה שרוב השיער הסינטטי בעולם מיוצר ביפן הכל מסתדר, שכן שיער סינטטי הוא זול בהרבה מטבעי.

כמו כן סין קונה מקוריאה 2,510 טון, במחיר של 11 מיליון דולר בלבד, דהיינו 4 דולר לקילו. ועל כרחך גם זה סינטטי.

ואחרי שננקה את יבוא של סין מיפן וקוריאה מהחשבון, ישאר כך:

9706-2510-3809=3387

כלומר נשאר 3,387 טון שעדיין לא ברור כמה ממנו הוא שיער טבעי וכמה הוא סינטטי.

כעת ננסה להבין האם ייצוא הודו לסין שהוא לפי האו"ם רק 2,781 טון הוא הייצוא הכללי של הודו לכל העולם?

הודו עצמה מדווחת על יצוא לכל העולם של 2,880 טון, מתוך זה הודו מדווחת שהיצוא שלה לסין הוא 2,325 טון. אלא שמאחר וסין עצמה מדווחת על נתון זה של ייבוא שלה מהודו 2,781 טון, יוצא שיש כאן 456 טון נוספים שהודו מייצאת לסין שלא נכללו בסך הייצוא הכללי של הודו לכל העולם שזה 2880 טון.

ונסכם לפי זה את ייצוא הודו **3,336=456+2880** טון.

ונמצא אם כן שמתוך 3,387 טון שיער שסין מייבאת מכלל העולם בקוד זה, 3,336 טון הוא שיער טבעי מהודו, ו-51 טון בלבד אינו ידוע מהותו. מ"מ אפילו אם נניח ש-51 טון אלו שנשארו מתוך 3,387 טון יבוא של סין משאר העולם - הוא גם שיער טבעי (דבר שאינו מסתבר בעליל), עדיין יותר מ- 98% מהשיער של סין מגיע מהודו.

חשוב לציין - באתר של משרד הסחר בהודו[7] ניתן לראות שהיצוא מהודו ב-2016 למנ' בקוד זה הוא כמעט כולו של **שיער טבעי בלבד**.[8]

כלל המדינות המייצאות שיער בקוד זה, הן הודו וסין.

סין מייצאת 7,564 טון במחיר של 76,608,316 דולר זאת אומרת 10.1 דולר לקילו בממוצע. כלומר שסין מייצאת בקוד זה שיער סינטטי וכן צמר ונוצות לכריות וחומרי טקסטיל נוספים. וכן אם נוריד את השיער הסנטטי שרכשה מיפן בכמות של 3,809 טון, וכן מה שרכשה מקוריאה כמות של 2,510 טון. נמצא רק 1,245.

7,564-3,809-2,510=1,245

סה"כ 1,241 טון שלא ברור כמה מתוכו צמר ונוצות וכמה שיער שיובא מהודו. תוצאה זו אכן מתאימה מאד למחיר ממוצע של 10 דולר לקילו לכלל היצוא מסין.

ונעבור עכשיו לקוד השלישי, 670420. (פאות מוכנות, זקנים ריסי עיניים מלאכותיים משיער טבעי, סיכות שיער, "ראש" של פאה וכדו').

Netweight (ק"ג)	ערך המסחר (דולר ארה"ב)	קוד סחורה	בת זוג	כתב	זרימת המסחר
6,418,625	$ 1,237,647,683	670420	עולם	סין	יבוא
696,861	$ 83,022,858	670420	עולם	אינדונזיה	יבוא
265,213	$ 820,290	670420	עולם	דרום אפריקה	יבוא
157,213	$ 12,052,937	670420	עולם	איטליה	יבוא
137,788	44,034,046 $	670420	עולם	SAR ,הונג קונג	יבוא
115,777	$ 8,052,348	670420	עולם	הפדרציה הרוסית	יבוא
112,635	$ 30,806,774	670420	עולם	ארה"ב	יבוא
91,395	$ 230,659	670420	עולם	מקסיקו	יבוא
79,639	$ 256,193	670420	עולם	הפדרציה המאוחדת של טנזניה	יבוא
64,211	1,732,429 $	670420	עולם	צרפת	יבוא
63,544	$ 291,391	670420	עולם	איחוד האמירויות הערבית	יבוא
58,395	$ 19,004,456	670420	עולם	גרמניה	יבוא
52,622	$ 2,906,729	670420	עולם	בלגיה	יבוא
50,621	$ 7,417,327	670420	עולם	הולנד	יבוא
33,855	4,314,276 $	670420	עולם	הודו	יבוא

6 . בזאת כולם מודים - וגם הדברים מוכחים מעצמם, שהרי יפן היא מדינה עשירה והנשים שם לא יגזזו שיער בשביל כסף, ועוד שהשיער היפני הוא עבה כמו של סין ולא מתאים לפאות.

7 . www.zauba.com/export-67030010-hs-code.html

8 במשרד הסחר בהודו ניתן לראות שמהיצוא לקוד 67030010 שהוא שיער טבעי בלבד, יש 36,700 תוצאות. ובקוד 67030020 של שיער סינטטי אין בקושי 20 תוצאות.

הקוד 670420 כולל מוצרים מוגמרים (כגון פאות וזקנים מלאכותיים) אלא שהוא גם כולל אביזרי שיער שונים (סיכות ראש, ראשים לפאות ועוד) ואף שרובו יוצא מסין (6,418 טון), ורק 33 טון יוצא מהודו, יש לזכור שמכל מקום השיער שממנו נעשו הפאות בסין מקורו מהודו[9].

ואמנם יש שהעירו שכיון שהייצוא העולמי של קוד זה הוא 8,527 טון, וזה כפול מכל השיער בשאר הקודים שיוצא מהודו, על כרחך שהשיער היוצא מהודו הוא רק מיעוט מהשיער העולמי.

ובאמת לדברי הטוענים כן קשה, שעדיין לא מצינו שום מדינה בעולם שמייצאת שיער גולמי בכמות של הודו, א"כ צ"ע איך עושים פאות יש מאין - ללא שיער גולמי. אלא שכמו שכבר כתבנו קוד **670420** כולל בתוכו גם אביזרי שיער.

וכראיה לדבר ננתח לדוגמא את דרום אפריקה ופקיסטן -

מדרום אפריקה יוצא 285 טון בשנת 2016 למנ' בשווי 820,000$ דהיינו 2.8$ בלבד לק"ג, וכיוצא בו פקיסטן שיצאו 91 טון בשווי 230,000$, דהיינו 2.5 דולר לק"ג.

פאה רגילה שוקלת בדרך כלל שליש ק"ג, על פי זה יוצא שמפקיסטן אפשר לקנות פאה ב0.8$!?!?

ומוכרחים אנו לומר שאין המדובר אלא באביזרי שיער למינהם[10].

ניקח לדוגמא את הייצואנית השולטת בעולם בקוד זה - שהיא סין, סין מייצאת בקוד זה 6,418 טון, במחיר של 1,237,647,683$. ממוצע של 193 דולר לק"ג. מחיר זה הינו ברובו של שאר המצרכים בקוד זה, ואינו שייך בשיער טבעי.

אם נרצה לברר כמה פאות הן משיער טבעי בקוד זה, נניח לדוגמא שכל פאה טבעית מחירה 120$ וק"ג פאות עולה 360$, נמצא שמקסימום משקל הפאות שיכולים להמכר מסין 3,437 טון, וזה ללא חישוב המחיר של שאר המוצרים שסין ייצאה בקוד זה.

חשוב לדעת שבמשקל השיער המיוצא בצורת פאה נוסף עוד שליש ממשקל השיער (מחמת הסקין וחומרים נוספים), נמצא שסה"כ משקל השיער במשקל זה הוא פחות שליש - נשאר 2,291 טון. **לסיכום השיער ההודי מספק את כל הייצוא של השיער העולמי כולל סין.**

ברזיל

אחרי שהרחבנו הדיבור בפרק ג' על כך שברזיל אינה אלא פונדקאית לשיער ההודי, בכדי לשווקו אחר כך כ"שיער ברזיל", ראינו להציג כיצד גם דברים אלו מוכחים גם הם מנתוני האו"ם.

זרימת המסחר	כתב	בת זוג	קוד סחורה	(ערך המסחר (דולר ארה"ב	Netweight (ק"ג)
יבוא	ברזיל	עולם	670300	$ 1,176,269	7,163
יבוא	ברזיל	עולם	670300	$ 210,010	563
יבוא	ברזיל	ארה"ב	670300	$ 129,655	253
יבוא	ברזיל	ישראל	670300	$ 61,483	227

ברזיל **מייבאת** לצורך עצמה (וזה שהם מביאים ממרחק, מוכיח שאין להם הרבה שיער בייצור עצמי) 7,163 ק"ג.

ואילו לשאר העולם הם מייצאים רק 563 ק"ג בלבד, זה כמות מזערית ביחס לכמות השיער העולמי, ובפרט ש-227 ק"ג מגיע לישראל.

חשוב לציין, בנתוני האו"ם נמצא שברזיל התחילה לייצא שיער רק אחרי תשס"ד... השנה בה התגלה שמקור השיער לפאות הוא מהע"ז בהודו.

דבר שעולה בקנה אחד עם הטענה שכל המושג "שיער ברזיל" התחיל כתרגיל קל בכדי "לגייר" את השיער ההודי, עבור הציבור החרדי.

ובכלל, בזמן שברזיל מייצאת רק 563 ק"ג, הודו מאידך מייצאת 2,880,000 ק"ג, פשוט עפ"ז ששקר הוא מה שיש אומרים שרוב השעיר מגיע מברזיל.

אגב נציין שגם **רוסיא** מייצאת פחות מטון ומייבאת 7 טון, וכן **פרגוואי וויאטנאם** מייבאים בעיקר מהודו.

9 . לא בכדי סין היא הקניינית הגדולה של שיער הודי, השיער הסיני הוא עבה ואינו מתאים לפאות, ובמיוחד לא מהסוג המובחר הנהוג בציבור החרדי.

10 . ואפילו בסין עצמה, על פי החשבון האמור כל ק"ג שווה 192$ דהיינו 64$ לפאה. וכמובן שלא נמצא כזה מחיר בשוק לפאות משיער אמיתי, ועל כרחך הרבה מהיצוא מסין בקוד זה אינו פאות, אלא מעורב בתוכו הרבה דברים אחרים.

ייבוא שיער לישראל

כמו שאפשר לראות, העיון בכלל הנתונים של כל מדינה ומדינה סבוך הוא ומורכב עד מאוד. מכל מקום נעשה כעת עוד סקירה קצרה דרך אתר "אטלס" (אתר המקביל לאתר האו"ם) בכדי לראות את דרכי זרימת השיער בעולם. [https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/tree_map/hs92/export/ind/show/670300/2016]

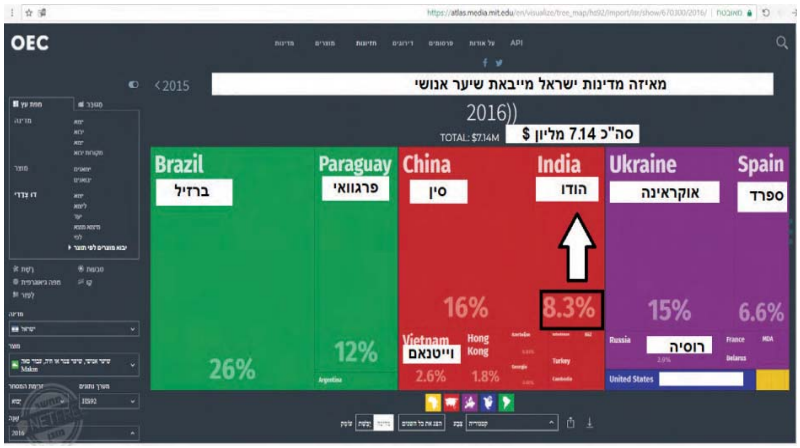

העדפנו להציג פה את החשבון לפי אתר האטלס, על אף שהוא מציג את הדברים לפי מחיר, (ונתון זה משקף פחות את הייצוא הגדול הודו שמייצאת לישראל, שהיא כמות גדולה יותר מכל המדינות, אלא שבמחיר זול יותר מחמת ההיצע הגדול כנ"ל, בשונה מהצגת הדברים לפי מחיר ששם רואים את הייחס של היוקר של המדינות ולא של הכמות) משום שהוא נותן תמונה חזותית יותר.

ננסה כעת להתחקות אחר מקור השיער המגיע ישירות לישראל.

בטבלה שבתמונה ניתן לראות שהשיער שמגיע לארץ מקורו הוא מברזיל, פרגוואי, סין, וויטנאם, **הודו (8.3%)**, אוקראינה, רוסיה, ספרד ועוד כמה מקורות קטנים.

אז כמו שכולם מסתמא כבר שמו לב - כמעט 10% מהשיער שמגיע לארץ - מגיע ישירות מהודו!!! וזה בזמן שכלל העולם יודע טוב מאוד - ששיער זה הינו תוצר ישיר של ע"ז, ויש בזה חילול ה' שאין כדוגמתו.

כעת ננסה לברר מהיכן המדינות שמשווקות שיער לארץ משיגות את סחורתן.

ברזיל

לגבי ברזיל נקדים, מה ש-26% מהשיער הנכנס לישראל מגיע ישירות ממנה - כבר הקדשנו לכך פרק בפני עצמו, בו התבאר כיצד שיער ברזיל אינו אלא שיער הודי בעיצוב וסגנון מסויים, **וכן הראנו לעיל שברזיל הינה צרכנית גדולה ביותר של שיער משאר העולם (ב-1.18 מליון דולר), והרבה יותר ממה שהיא מוציאה החוצה (ב-210 דולר אלף בלבד)** - מה שמראה בעליל שהיא אינה אלא מדינה פונדקאית של שיער שאינו מקומי, במטרה "להכשירו" ליהודים.

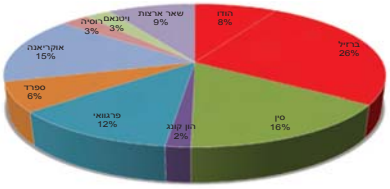

נמצא אם כן שאותם 26% שיער ברזילאי שמגיע לארץ אינו אלא שיער הודי.

סין

נמשיך כעת לסין המספקת כ16% מהשיער לפאות בארץ.

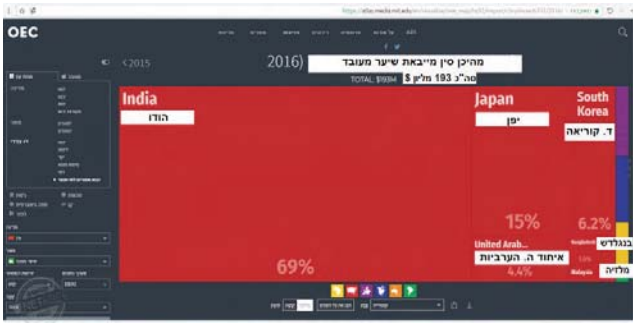

כבר בהסתכלות ראשונית נמצא ש69% מהשיער שסין מייבאת מגיע ישירות מהודו!

עוד 15% מגיע מיפן. וכמו שכבר ביארנו לעיל, סין קונה מיפן שיער סינטטי בלבד, שכן אין שיווק של שיער טבעי ביפן. ואותה תופעה קיימת גם עם דרום קוריאה שהינה מקבילה לשכנתה "סין" בכל הנוגע לתעשיית הפאות. גם לדרום קוריאה אין שיער מקומי מחד, ומאידך הסחר בשיער הטמפלים לפאות רווח שם ביותר.

מאיחוד האמירויות הערביות (מהם מייבאת סין 4.4% מהשיער) אף אחד אפילו לא דמיין שישנה גזיזה מקומית לפאות (מדובר הרי במדינות עשירות באופן מופלג) ומסתמא מה שהם שולחים לסין הינו שיער גולמי שרכשו ממקור אחר, וכעת נשלח על ידם למפעלים לצורך עיבוד (וכמו שעושות פאניות רבות מהארץ).

העובדה שלסין אין אספקת שיער מקומי מתחזקת כאשר מתבוננים בכמויות היצוא של שיער מעובד מסין - שהינם קטנות בהרבה מכמויות היבוא שלהם ממדינות אחרות, מה שמראה שסין עצמה הינה צרכנית שיער לא קטנה - ככל הנראה מאחר וכאמור השיער הסיני בטבעו אינו שיער יפה, ופאות נכריות הינם פתרון פשוט וקל לנשים הסיניות מהמעמד היותר מבוסס.

מצינו אם כן שרוב ככל השיער של סין הינו שיער המגיע מהודו, או מלקוחותיה של הודו.

סיכום ביניים: גם ה-16% של שיער שמגיע לישראל מסין - הוא בעצם גם שיער הודי.

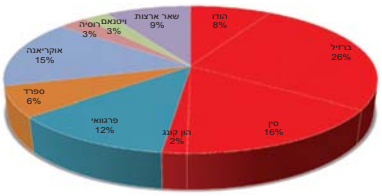

המעיין בנתוני הונג קונג רואה שהנתונים שם שווים ממש לסין, ובהרבה מקומות הם נמצאים יחד באותה קטגוריה.

פרגוואי

נעבור כעת לפרגוואי אשר 12% מהשיער המיובא לישראל מגיע ממנה - מהיכן פרגוואי משיגה את השיער שברשותה?

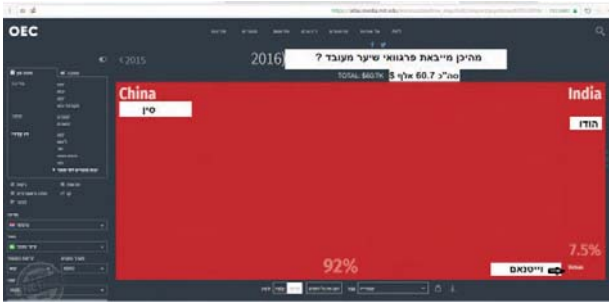

בטבלה ניתן לראות מפורשות - שהשיער של פרגוואי הינו 92% מסין (שמקורה הוא מהודו), ועוד 7.5% ישירות מהודו,

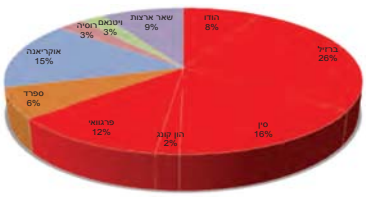

אם כן מצינו שגם אותם 12% שישראל צורכת מפרגוואי - הינם למעשה מהודו. [ושיער עצמי אין לה, שהרי היא מייבאת ב-60 אלף דולר ומייצאת ב-24 אלף דולר, דבר המראה שאין לה שיער עצמי כלל].

אגב בנתוני האו"ם נראה מפורשות שפרגוואי התחילה לדווח על יצוא שיער רק מתשס"ד - דהיינו שגם היא משמשת פונדקאית עבור השיער ההודי ו"הכשרתו" ליהודים...

נמשיך כעת לספרד

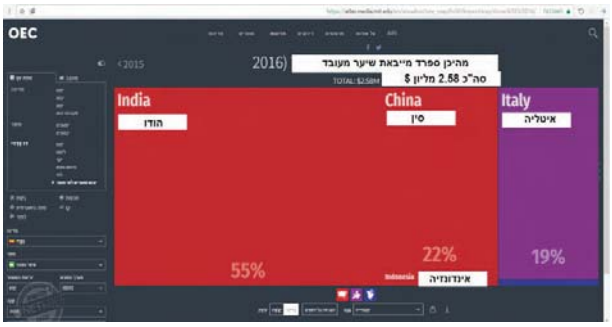

ספרד מספקת לישראל 6.6% מצריכת השיער שלה - אבל למעשה רואים מפורשות ש-55% ממה שספרד רוכשת מגיע אליה ישירות מהודו, ועוד 22% מגיעים מסין והיינו למעשה מהודו, ובקיצור 77% מהשיער שם הוא הודי, והשאר מאיטליה, שנתייחס אליה מיד.

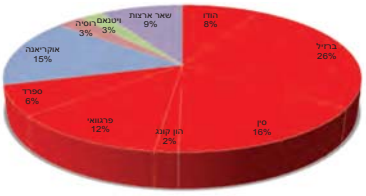

מי שיעיין עוד קצת יראה שספרד צורכת שיער יותר מאשר היא מייצאת - מה שמראה שאין לה יצור שיער מקומי.

איטליה

כעת נתקדם לאיטליה שממנה מייבאת ספרד 19% מהשיער שלה.

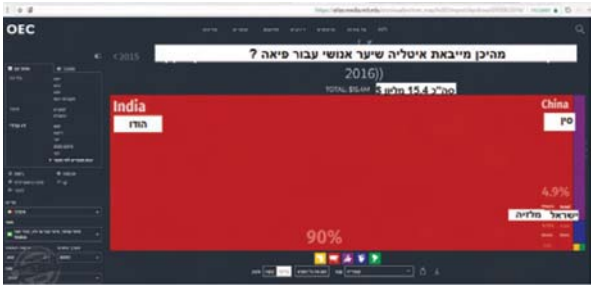

90% מהשיער שהיא צורכת מגיע ישירות מהודו, עוד 4.9% מגיע מסין (והיינו הודו כאמור) ועוד קמצוץ קטן מגיע למעשה מישראל...

גם כאן ההסבר לתופעה הוא מחמת ריבוי מפעלי עיבוד השיער וייצור הפאה אשר שם.

[ועל אף שהמתבונן באתר האטלס בייצוא של אטליה, זה נראה שהיא מיצאת יותר ממה שהיא מייבאת, דהיינו שיש לה שיער ייצור עצמי, וזה הרי דבר שלא מסתבר כלל, כיון שמעולם לא שמענו על "שיער איטלקי", או על כפרי עוני באיטליה המגיעים לפת לחם, שאין להם מוצא אלא למכור שערם... אולם המתבונן בנתונים לפי קילו רואה שהיא ייצאה הרבה פחות ממה שהיא ייבאה. ולמען לא להלאות את הקורא השארנו את הדברים בע"פ לעיון המעוניין לעיין.]

אוקראינה

ונשארנו כעת עם אוקראינה שממנה צורכת ישראל כ-15% מהשיער הנכנס אליה - כאן כבר העסק פשוט במיוחד - באוקראינה הכל בשחור בכל מה שנוגע לסחר בשיער, בדיווחי האו"ם והאטלס אין שום דיווחים מאוקראינה בתחום זה, לא לגבי היבוא ולא לגבי היצוא.

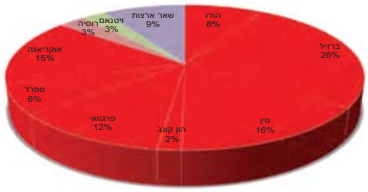

גם באוקראינה "משום מה" אי אפשר לראות את הגזיזה המסחרית שכביכול קיימת שם, ומאידך סוחרי השיער מדווחים שבאוקראינה מסתובב שיער הודי בכמויות אדירות, וכן מדווחים מפעלי השיער בהודו ובסין - שהם מייצאים את השיער ההודי הנראה כ"רוסי" אחר עיבודו - ישר לרוסיה ולאוקראינה.

סיכום

לא הצגנו כאן אלא מעט ממה שאפשר לברר מתוך העיון בנתוני האו"ם והאטלס, ולמי שהדבר משמעותי יוכל לפנות אלינו עבור נתונים של שאר מדינות בעלות יצוא בכמויות קטנות יותר - כגון **ויטנאם** שאין לה שום יצור עצמי, ומאידך מדווחת על יותר משבעים טון שיער שמגיע אליה ישירות מהודו, **אינדונזיה** שכארבעה מיליון מתושביה אינם מגלחים אלא לאליל, וכן **מדינות מוסלמיות או מדינות עשירות** שמעולם לא היה מי שטען שיש שם גזיזת שיער לפאות, ומחמת האריכות לא ראינו להעמיק בהם, אך מ"מ הרואה יראה כיצד גם מתוך הנתונים הרשמיים בלבד, אשר אינם עוסקים כלל בהברחות (שהינה תופעה נפוצה ביותר בהודו) - ניתן לראות בבירור שהשיער ההודי כבש את השוק בכל קנה מידה אפשרי.

וכמו שאפשר לראות גם בסיכום נתוני האו"ם לגבי יצוא שיער ממדינות שונות שגם ללא עיון ניכר שהודו ולקוחותיה הראשיים - הינם בראש הפירמידה.

ובקיצור כמו שכבר הקדמנו - פרק זה אינו אלא לחזק את מה שהובהר בפרקים קודמים שעל פי כל הנתונים הקיימים, שוב מגיעים אנו לאותה המסקנה - שככל הנראה רוב ככל השיער בתעשיה מגיע מהטמפלים בהודו!

טעויות נפוצות

מי שעבר על הדברים עד כה יראה שהם מדברים בעד עצמם, הדבר ברור שמנתוני האו"ם לא רק שאין שום סתירה לטענותינו, אלא אדרבא משם מוכח שהרוב המוחלט אם לא כל השיער בעולם אכן מגיע מהודו[11].

אלא שלאחרונה פורסם מאמר שבו מוצגים הנתונים באופן מסולף עד שנראה כביכול שאין כמעט שום שיער מהודו.

מחבר המאמר הינו מחבר ספר בשם "חן וכבוד" העוסק בעניין החיוב מעיקר הדין לילך בפאה נכרית בדווקא **לכל סוגיה גווניה ואורכיה**, והאיסור הקיים לשיטתו בהליכה במטפחת, הנ"ל עוסק בפעילות עניפה כבר למעלה מעשור שנים במטרה להפיץ את "משנתו" בנידון.[12]

גם לפולמוס הע"ז התגייס המדובר, בתחילה הוציא קונטרס בשם "פולמוס השיער ההודי", ואח"כ קראו "ניתוח נתוני האו"ם - שיער הודי", ואחת לחודש הוא משנה את שמו ועיצובו ומפזר אותו במהדורת מייל ובכל צורה שהיא.

דרכו של הנ"ל הינה פשוט לקחת כל נתון או פוסק שיהיה ולגייסו בכפיה למטרתו, תוך שהוא חותך קטעים ולשונות, ובאופן מובהק וחד משמעי הופך אוסרים למתירים, מסתפקים לנחרצים וכל זה כאמור בלי שום קשר לגוף הטענות.

המעוניינים להעמיק בדברים יכולים לפנות לכתובת המערכת ולקבל חיבור שלם החושף את הנ"ל בגישתו המביכה - כאמור לא מדובר בסברות דחוקות, ולא מדובר בגישה פשרנית, מדובר בתרמית הלכתית זולה, פשוטו כמשמעו, באופן המגדיר את המחבר כלשון ה"משנה הלכות" (ח"ח סי' קל"ט) "רשע גמור ואין לצרפו למנין..." עי"ש.

ובכל אופן, הדברים שפירסם בעניין האו"ם מבוססים על כמה הטעיות, ונפרטם בס"ד אחת אחת.

א. את חשבון יצוא השיער מהודו ביחס ליצוא שאר המדינות הוא הציג תוך התעלמות מתופעת ה"דלת המסתובבת", והיינו - הדרך כיום בשוק השיער היא שכל פאה עוברת כמה מדינות עד הגעתה לשלב הסופי, מהודו לבתי האריזה במדינות השונות, משם לסוחרים ברחבי העולם, ואח"כ לסין להכנת הפאה ומשם חזרה לשאר המדינות - באופן זה אותו השיער מופיע בנתוני האו"ם כמה וכמה פעמים וכל פעם ברשימות הייצוא של מדינה אחרת.

ההתעלמות מנתון זה הביאה את הלה למסקנה שהודו לא מייצאת יותר מאשר 0.4% מכמות השיער העולמית.

נעשה לרגע חשבון פשוט ונעמוד על המשמעות של הדברים -

בהודו ישנם 500 מיליון נשים שאינן מגלחות שערותיהן אלא לע"ז, אם נניח שהללו מספרות שערותיהן אחד ל-20 שנה (בעשרים שנה ישנם 7,300 ימים) יצא לנו שבכל יום מתגלחות 68 אלף נשים לע"ז (500,000,000/7,300=68,493) עכשיו אם כמות זו הינה רק 0.4 אחוז מהכמות העולמית חייבים אנו לומר שבכל יום מתגלחות ברחבי העולם 1,700,000 נשים, דהיינו 51 מיליון מידי חודש בחודשו!!! איפה כל הנשים הללו מתחבאות? איפה יש עוד מערכי תספורת ענקיים כמו בטמפלים שבהודו?

בהודו ישנם 500 מיליון נשים שאינן מגלחות שערותיהן אלא לע"ז, אם נניח שהללו מספרות שערותיהן אחד ל-20 שנה לנו שבכל יום מתגלחות 68 אלף נשים לע"ז

ועוד הוא טען שייצוא השיער הגולמי מהודו - הוא רק 18% מכלל השיער המיוצא לפאות בעולם, כך שלטענתו לא ניתן לומר שהשיער ההודי הוא הוא המגיע גולמי לעיבוד בשאר המדינות, כי הוא עדיין הרבה פחות מהפאות בעולם. אולם גם זאת הטעייה חמורה, שכן כאמור אותו השיער מופיע בכמה מדינות, ובאמת אינו אלא הודי. ובפרט שהמשקל של הפאות המוכנות גדול הוא בהרבה משיער גולמי, הן מחמת הרשת והציפויים שלו, והן מחמת הצורה שהוא נמכר, והן מחמת שהוא נמכר עם הראש והמזוודה וכדו' וחלק מהמדינות מוכרות בקוד זה רק אביזרי שיער כדלקמן.

ב. לטענתו הסוחרים משקרים שרוב השיער מגיע מהמקדשים בהודו כיון שיש הסולדים משיער שנלקח בכסף מעניים מרודים, דבר שמביא את האשה למצב בו היא אנוסה למכור שערותיה מרוב לחצי הבעל וכדומה.

ובאמת הדברים הם היפך המציאות, ואת אף אחד לא מעניין בעיות השלום בית של נשים שהחליטו למכור שערותיהן, והדברים הם בק"ו, אם אצל הציבור החרדי הבהלה לקאסטם היא כ"כ גדולה עד שרבים מעלימים עין מחומרת עניין הע"ז שבפאות, כ"ש אצל שאר העולם, לא מצינו שציבור זה או אחר ימנע מרכישת שיער רק מחמת איזה אידיאל מוסרי זולתי עניין התקרובת האמור.

ועוד שאדרבה התופעה המצויה היא שה"שיער ההודי" משווק כ"שיער ברזילאי", ותופעה זו מצויה בכל העולם לכל הגוים, וכן עושים עם שיער המכונה "מונגולי" "פרואני" "אירופאי" "רוסי"

11. וזה מבלי להתייחס להברחות שהינה תופעה נפוצה ביותר בשוק השיער העולמי.

12. ככל הנראה שום חברת ספרים לא הסכימה לשתף פעולה עם הנ"ל, וגם חברת פלדהיים חזרה בה מכוונתה להדפיס את ספרו, ועל כן עיקר ההפצה אינה אלא בקובץ אלקטרוני ברחבי האינטרנט הטמא אשר הוא יושב שם כל היום וממלא זוהמתו די בכל אתר ואתר...

וכו'. **ובהודו עצמה המפעלים מייצאים שיער הודי במסווה ברזילאי ולא להיפך!!** וכל זאת בכדי **להשביח** את מקחם, וכמו שביארנו באריכות.

ג. עוד כתב הלה שכל מה שנמכר בכל קטגוריה הוא שיער הראוי לפאות. אבל כבר הוכחנו שאין הדבר כן, ובקטגוריית האו"ם הנזכרת לעיל, **נמכר באופן רשמי גם שיער פסולת לתעשייה, אביזרי שיער, ואפילו צמר ופרחים מלאכותיים.**

ד. עוד טען שכיון שמעורב בקוד 6703 גם שיער סינטטי, אזי "מסתמא" מחצה מהמיוצא **מהודו** בקוד זה הוא סינטטי. ולמעשה הדברים סותרים את ההגיון, **וסותרים את נתוני משרד הסחר ההודי המדווח שהשיער הסינטטי המוצא מהודו בקטגוריה זו הוא בכמות אפסית.**

ה. עוד הטעה הנ"ל להחשיב משקל הפאות המוכנות בקוד **670420** כאילו הוא מאה אחוז שיער, ומזה נראה שכביכול יש בעולם פאות כפלים מהשיער שמיוצא מהודו.

כאשר למעשה משקל האמור בקוד זה כולל גם את הסקין, יחד עם ה"ראש" של הפאה ועוד שאר אביזרי שיער כנ"ל, והדבר נבחן בחישוב המחיר יחסית למשקל, ולא רק ע"פ המשקל, כנ"ל.

ו. עוד הטעה שהשיער שבורמה מייבאת לעצמה אינו השיער שהיא מייצאת - מה שמוכיח לכאורה שלבורמה יש שיער עצמי, וזאת עשה ע"פ השוואת המחירים בין ייבוא בורמה לייצוא שלה. ומכך שייצוא זול מהייבוא הוכיח הלה שאין זה אותו שיער אלא מה שהיא קנתה מהודו היא השתמשה לעצמה, ומה שהיא ייצרה היא ייצאה, והוא מטבעו שיער זול מהודו.

והדבר הינו טעות מסיבה אחת, והיא - שבורמה שכנתה של הודו מבריחה מהודו שיער בצורה קבועה ומסחרית, ודבר זה התגלה במכס, ונכתבו על כך כמה כתבות, והתפרסם שישנן מקומות רבים של הברחות שיער קבועות, רק שמחמת הזנחתה הכללית של המדינה, ובפרט בנושא זה - אין מי שיעצור תופעה זו.

וכן מוכח מנתוני האו"ם עצמם, ונסביר מעט את הדברים: לכל נתון בנתוני האו"ם ישנם שני דיווחים מקבילים. לדוגמא - כמה הודו **מייצאת** לארה"ב, וכמה ארה"ב **מייבאת** מהודו.

בהצלבות הנתונים ישנן לפעמים אי התאמות קטנות, והדבר מעיד על הברחות, טעויות, הלבנות וכדו'.

במקרה של בורמה הסתירה היא גדולה במיוחד:

Netweight (ק"ג)	(ערך המסחר (דולר ארה"ב	קוד סחורה	בת זוג	כתב	זרימת המסחר
888,468	$ 29,245,699 $	0501	מיאנמר	הודו	יבוא
827,398	2,207,241 $	0501	הודו	מיאנמר	יבוא

הודו מצהירה על יצוא של 888 טון לבורמה במחיר של 29 מיליון דולר.

ומאידך בורמה מצהירה על אותו נתון, כלומר על מה שהם מייבאים מהודו 827 טון, ב-2 מיליון דולר בלבד[13].

מסתירה זו רואים מפורשות שיש כאן הברחות והעלמת נתונים[14].

13 . אי התאמה זו קיימת גם ביצוא בורמה לשאר העולם, שהמחירים שהם מצהירים הינם פחותים בהרבה ממה שהמדינות שסוחרות עם בורמה מצהירות.

14 . ובפרט שבורמה הינה מדינת עולם שלישי ברמת עוני מופלג, ולא שייך לטעון שהם מייבאים שיער הודי משובח לצורך עצמם.

וככל הנראה הסתירה שבדיווחים בין המדינות מראה על הבדלי אדיקות מישטר המכס, כך שבמדינה מסויימת יותר קשה להבריח ובמדינה אחרת יותר קל. ועוד ניתן לומר שההבדל הוא במחירי המכס, שישנן מדינות שהחסכון בהברחה הוא פעוט שלא שווה את הסיכון שבנידון, וישנן מדינות שמדובר בהון רב. אבל איך שלא יהיה מוכח שלא ניתן ללמוד שום דבר בנידון זה.

שיער מסרקים

הדברים שהוכחו עד כה למעלה מכל ספק הם:

- רוב ככל השיער בעולם מגיע מהודו, את זה אי אפשר להכחיש.
- נשים הודיות לא יגלחו שערותיהן אלא לע"ז - גם זהו נתון מוחלט.
- בנידון ההלכתי כל המתבונן יראה שיש כאן תקרובת ע"ז "למהדרין מן המהדרין" עם כל ה"דקדוקים" וה"חומרות".

אז איך יתכן למרות כל דברים פשוטים אלו לתרץ את המצב באופן שיחזיר את הלקוחות היהודים לסחר השיער?

הפנטזיה שהחלה להתפרסם בנידון היא כדלהלן - לקרוא ולא להאמין:

השיער בהודו מגיע מנשים עניות אשר אוספות את השיער שהצטבר להן מן המסרקים ומוכרות אותו... **ושיער זה מהווה רוב השיער היוצא למכירה מהודו, ורק כ20% מגיע מהטמפלים**[15].

כן! כן! קראתם נכון, ונחזור על הדברים למי שמתקשה להאמין - הדבר ידוע שכאשר מסתרקים מצוי שנשאר על המסרק מעט שער שנתלש, בדר"כ השיער הזה מתערב עם עוד כל מיני אבק ושאר לכלוך (ובמיוחד בהודו). את השיער הזה נשים עניות בהודו לא זורקות לפח, אלא שומרות בשקית ניילון קטנה עד ליום שיגיע אליהם סוחר השיער, הממשיך עם זה

15 ראוי להוסיף שמקור השמועה שהפאות של היהודים הם רק משיער המסרקים, הינה מאחד מהסוחרים הגדולים בהודו בשם "גופטא" (כמו שכתב בספר כתבי שלחן הלוי, באנגלית), ומר גופטא אמר כן להמבררים לאחר שנתעוררה השאלה בתשס"ד, [וכן שח השליח אמיר דרומי בתשס"ד בעדותו המובאת באור ישראל וז"ל "כאמור לעיל, היצרן גופטה מימדרס הוא אחד מהקניינים הגדולים של מקום התספורת האמור, ובהמשך לכך ערכתי ביקור אצל היצרן גופטה. הצגתי את עצמי בפני העובדים כאזרח אמריקאי המתעניין לקנות סחורה. הם חששו משאלות הנוגעות קצת בעומק, והיה נראה שהם נזהרים כיון שיודעים שיש מישהו האמור לבוא ליבואן ולחקור אותו על כל השיער, מה מקורו וכו'. כאשר פגשתי לאחר שעתיים את מר גופטה, ראיתי לפי התשובות המתחמקות שלו שהוא לא ינדב לי מידע, ומיוזמתו אמר שהוא לא קונה כלל סחורה מ"הטמפל", דבר שכבר ידעתי אז שזה שקר מוחלט כפי שסיפר לי האחראי במחסן השיער בטירופאטי שהוא אחד מהקניינים הגדולים וכו'. ואז אמרתי לו את האמת, שבאתי לברר ושאמרו לי שהוא אחד מהקניינים הגדולים, ואז הוא שינה טקטיקה והתחיל להתחמק, שאל אם בכלל יש לי מושג מה כמות השיער שמגיעה מ"מקדשים" בהודו, ואני אמרתי לו בערך 1000 טון, ואז הוא אמר לי אני אומר לך שיש בהודו 10 אלף טון, ההודים בעצמם לא יודעים ואף אחד לא יודע. עוד אמר לי שכמות השיער הבאה מהכפרים בצורה המתוארת לעיל היא פי ארבע מכמות השיער הבאה מהמקדשים. כמובן שלא יכולתי לבדוק נתונים אלו, וכאמור לעיל אי אפשר לסמוך על דבריו כלל."] ויעי' בארכיות בקובץ תל תלפיות (סג, עמ' שנח) שבית דינו של הגר"מ גרוס ביררו דבר זה, ותפסו אותו בכמה וכמה שקרים, ובמיוחד שכיום אותו מר גופטא מפרסם באתר אינטרנט שלו שכל שערותיו הם ממקדשי הודו, ותו לא מידי.

ופלא מצאנו בתשובה של גאון אחד שכתב ששלחו שליחים להודו, וראו במו עיניהם שיש "מאות נשים עובדות שעות ארוכות ללקט שיער מתוך שיער מאותם שנתקבלו על ידי מכרשות מראשי העניות שברחבי מדינת הודו... ואחרי שביקרו ב-11 בתי חרושת כאלו, שאלום המייצרים אם רוצים לראות עוד מזה, והשיבו ששוב אינם צריכים לזה..." ולכן קבע אותו החכם שע"כ רוב הפאות נעשו משיער זה ולא משיער המקדשים. ולא מובן מה הוסיפו השליחים, שהרי גם אם נכון ששיער כזה יוצא מהודו, איך ביררו השלוחים ע"י ביקור במפעלים אלו, שהשיער המדובר הוא יותר ממה שיוצא מהמקדשים... ועוד מהיכן החליטו השליחים ע"פ ראייתם שאכן שיער זה מגיע מהמסרקים ולא מהמקדשים? וכי השיער המגיע מהמקדשים אין בו שיער הנופל על הריצפה הדורש סידור וסירוק?

היישר לתעשיית הפאות יוקרה...

אמה טרלו אותה פרופ' מלונדון שדיברה סרה בגריש"א זצ"ל על הנזק שגרם לכלכלה ההודית, גם היא בחרה "משום מה" לחזק את השמועה אודות שיער המסרקים.

בכתבה אודותה ברשת ה-bbc (http://www.bbc.com/news/magazine-37781147) נכתב בזה"ל [מתורגם]:

"היא כותבת שבכל רחבי אסיה נשים אוספות את השיער שלהן, וכל כמה שנים, כשעובר סוחר שיער, הן ימכרו לו את השיער. היא מראה שקית קטנה, של שיער שלקח לה לאסוף את השיער שלה מהמסרק **במשך 3 שנים**. מדובר בשיער מלא אבק והיא אומרת שזה שווה כ-1$. היא טוענת שהיא ראתה בבנגלדש ומיאנמר, מקומות שיושבות עשרות נשים ומתירות כדורי שיער. **להתיר 1.5 קילו לוקח 80 שעות**".

כבר מאופי הכתבה ניכר הזלזול בטענות תמוהות אלו, וככל הנראה גם בקרב הגויים הדברים מתקבלים כבדיחה, אך ליצר הרע ישנם דרכים משלו, וישנם מן המצדדים להתיר שבחרו להתלות בבדותה זו, ועל כל פנים בתור צד להקל, ועל כן הוכרחנו להתייחס לדברים:

ראשית כל, נראה לציין שאם שיער המסרקים היה אסור מבחינה הלכתית, ושיער המקדשים היה מותר, והאוסרים היו טוענים שרוב שיער הפאות בעולם מגיע מהמסרקים, אזי היו המתירים מחזיקים את הטוענים כך למעורערים בנפשם, ולא היו חשים אפי' לענות להם...

ובאמת בכל עשרות המקורות, מחקרים, ספרים וכתבות שנעשו סביב תופעת התגלחת בהודו ושוק השיער בעולם, לא מצינו אפילו אחד שראה לנכון להתייחס ברצינות לטענות שיער המסרקים - אחרי הכל גם לגויים יש קצת כבוד עצמי...

וליתר בטחון התקשרנו לסוחרי שיער ופאניות ושאלנו מה זה שיער מסרקים?

הם חשבו שאנו לועגים להם...

כשנוכחו לראות שאנו רציניים, השיבו נחרצות - אין דבר כזה בעולם!!

נביא כאן לדוגמא תמצית שיחה עם "צ. ב." (פאנית מפורסמת) בנידון:

"לא! שקר! שקר! אין דבר כזה! זה עבודה בעייניי! תגיד לי, כשאשה תסתרק בבית, תאסוף את השיער שלה, ותעשה לה פאה מזה?! תגיד לי זה נשמע לך נרמאלי?! אל תאמין! לא היה ולא נברא הדבר הזה! (צחוק גדול)...."

ובאמת אפילו אילו היה כזה דבר "שיער מסרקים" הוא בשום אופן לא יכול להתאים לפאות, ובפרט לא לפאות האיכותיות של הציבור החרדי.

כמו שכבר הוסבר, שיער לפאות איכותיות צריך להיות "רמי" (remi) דהיינו שכל השערות מסודרות לכיון אחד, שיער המסרקים הרי אין הפוך בלוי וחלש ממנו, וממילא ספק אם הוא מתאים אפילו לפאות הכי גרועות, וכל שכן לפאות המשובחות שהציבור החרדי דורש.

> אם שיער המסרקים היה אסור מבחינה הלכתית, ושיער המקדשים היה מותר, והאוסרים היו טוענים שרוב שיער הפאות בעולם מגיע מהמסרקים, **אזי היו המתירים מחזיקים את הטוענים כך למעורערים בנפשם.**

גם אם נדון לכף זכות את אותם מתירים למינהם על כך שלא היו מודעים אפילו לדברים הכי בסיסיים ופשוטים בתעשיית הפאות, עדיין נתמה כיצד זה לא נעצרו ולו לרגע בכדי לעשות חשבון פשוט, כדלהלן:

בטירופתי לוקח לגזוז 1.5 קילו, הכוונה 5 ראשים מלאים של נשים, בממוצע - בערך חצי שעה.

ומאידך קילו וחצי כנ"ל משיער המסרקים לוקח לפחות שמונים שעות עבודה בכדי להתיר ממנו את הקשרים, וזה אחרי המסע הארוך הנדרש בכדי לאוספו מן הבתים בכפרים הנדחים, ואחרי הכל הוא ישאר באיכות גרועה ביותר, ואם כן מי הוא השוטה הגמור שיתרוצץ אחר שער מסרקים?! ולא בכדי 80% ממפעלי השיער הגדולים בהודו נמצאים בסמיכות למקדשים הגדולים!

ועוד- בהודו מצויות לפחות 500 מליון נשים הגוזזות שערם כקרבן, זה יוצא בסביבות ה- 45 מליון בשנה. ואם זה רק 20% מהשיער בהודו - צריך לפחות 180 מליון נשים מנגד שמורידות את כל שערן ע"י סירוק במשך שנה! תוך 4 שנים מקסימום לא נשארת אשה אחת עם שיער בהודו רק מחמת הסירוק האימתני הלז...[16]

ולסיום: כבר ישבו על מדוכה זו בבד"ץ "חניכי הישיבות" והובאו דבריהם בקובץ "תל תלפיות" בזה"ל: "...אין כל אפשרות לייצר פאות משיער זול המכונה שיער מסרקים, ללא תערובת שיער משובח מתקרובת הע"ז, וא"כ ברור שטענת סוחרי השיער לא נועדה אלא להטעות את הרבנים ולגרום להם להתיר את האסור ולהמשיך לשווק את השיער מתקרובת הע"ז במסווה אחר..." עכ"ל.

ועוד נכתב שם בזה"ל: "יצויין כי לבית הדין יש ראיות רבות נוספות וברורים מעמיקים נוספים המוכיחים בירור מלא, כי כל הטענות על בירור ששיער הוזי לפאות אינו מתקרובת ע"ז אינם נכונות" עכ"ל.

וכאמור לולא שהיו מתירים המסתמכים על טענה זו, לא היינו טורחים להכחישה מחמת גודל תימהונה...

16. ועוד - אשה הגוזזת שערה מהקרקפת אחרי שגידלה אותו במשך 8 שנים, שערה מגיע למשקל של כ-300 גרם. ולפי חשבון זה ניתן לומר שאם בסירוק במשך שנה יורד 10% מהשיער, יוצא שלהגיע ל-300 גרם שיער, צריך מצבור של מסרקים במשך לפחות 80 שנה...

בכל עשרות המקורות, מחקרים, ספרים וכתבות שנעשו סביב תופעת התגלחת בהודו ושוק השיער בעולם,

לא מצינו אפילו אחד שראה לנכון להתייחס ברצינות לטענת שיער המסרקים

אחרי הכל גם לגויים יש קצת כבוד עצמי...

כתב הרמב"ן

גבי ציווי יעקב לבניו לקבור את שלל שכם, וז"ל (בראשית ל"ה ד'):

"ויטמון אותם יעקב עבודה זרה ומשמשיה אינן מן הנקברים, אבל צריך שיהא מפרר וזורה לרוח או מטיל לים (ע"ז מג:).

והנראה אלי כי בני יעקב לא לקחו עבודה זרה ומשמשיה משכם עד שנתבטלה והותרה להם, שהעכו"ם מבטל עבודה זרה בעל כרחו (שם מג), **והנה היא מותרת להם** [משא"כ בתקרובת שלא מועיל ביטול].

אבל יעקב צוה להסיר אותה לטהרת הקדש, שיהיו ראויים לעבוד את השם ולהקריב לפניו קרבן,

כאשר צוה להם בטבילה וחלוף הבגדים.

והיה די להם בקבורה, ולכן טמן אותם תחת האלה במקום שלא יעבד בו ולא יזרע". עכ"ל

מכאן למדנו:

דבר הקשור לע"ז גם אם הוא מותר מבחינה הלכתית,

מי שרוצה להיות ראוי לעבוד את ה' -

צריך להתרחק ממנו בתכלית הריחוק!

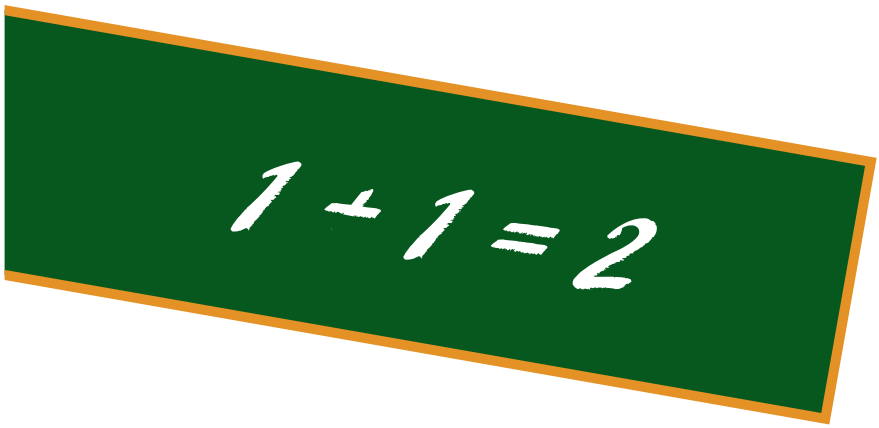

סוף דבר

יהודי יקר, אחרי הלימוד והעיון בספר זה, בוודאי ראית את האמת לנגד עיניך!

א. מדובר בשיער שהוא תקרובת באופן ודאי וחל עליו איסור הנאה. וכך אכן פסקו כל גדולי ישראל שבית ישראל נשען אליהם.

ב. בוודאי הגעת למסקנה שהכשרות הניתנת כיום על השיער איננה ברמה מינימלית בשביל לסמוך עליו! בוודאי לא לכתחילה ואפילו לא בדיעבד!! שכן בנושא כזה שרבו משערות הראש - הרמאים והשקרנים, כולל אנשי עסקים 'חרדיים', חייבים כשרות מהודרת לא פחות מכשרות על בשר! ובפרט בתחום זה של שיער שמתעסקים בו הירודים שבאנושות, מאפיות של אנשים חשוכים ושקרנים, בוודאי שכאן כולם חשודים ונוגעים בדבר - ואין לסמוך עליהם כלל וכלל.

ג. בוודאי נוכחת לראות שכל אחד מהרבנים המכשירים סותר את דברי חברו, וכל אחת מהפאניות סותרת את דברי חברתה. הרבנים מודים שאינם יודעים בבירור ודבריהם הם רק סברות והסתברויות לפי הידע שבידם - שבדרך כלל מתבדה בהמשך הזמן, שכן הטכנולוגיה רצה מהר יותר מהידע של הרבנים והמשגיחים, ולוקח זמן רב עד שהללו מתעדכנים. בינתיים בשוגג הציבור נכשל... עד שהרבנים מגלים שבעצם טעו.

ד. לבטח נוכחת לראות שהדרך היחידה לצאת מכל ספק ומכשול הוא השגחה צמודה משעת גזיזה, ושמירה לכל אורך שלבי היצור שבעה ימים בשבוע. ומאחר ודבר זה כמעט בלתי אפשרי, ברור שכל ירא ה' החפץ לקיים את דברי חז"ל בפרקי אבות "התרחק מן הספק" חייב להנהיג בביתו למצוא תחליפים אחרים לשיער הטבעי, ולא יבוש מפני המלעיגים עליו בעבודת ה'.

ויעויין בדבריו הנוראים של בעל העקידת יצחק (פ' וארא שער העשרים) -

"...החטא הגדול אשר יעבור עליו איש איש מבית ישראל בסתר ושלא לדעת הרבים וברשות ב"ד חטאת יחיד הוא והוא שבעונו ימות ע"י ב"ד של מעלה או מטה וכל ישראל נקיים...

אמנם החטא הקטן כשיסכימו עליו דעת הרבים והדת נתנה בבתי דיניהם שלא למחות בו הנה הוא זמה ועון פלילי וחטאת הקהל כלו ולא נתן למחילה אם לא בפורענות הקהל

אמנם החטא הקטן כשיסכימו עליו דעת הרבים והדת נתנה בבתי דיניהם שלא למחות בו הנה הוא זמה ועון פלילי וחטאת הקהל כלו ולא נתן למחילה אם לא בפורענות הקהל!

כמו שהיה בבני בניימן על השתתפם בעון והוא היה עון סדום כמו שביארנו שהם ובתי דינין שלהם הסכימו שלא להחזיק יד עני ואביון.

ולכן הוא טוב ומוטב שיכרתו או ישרפו או יסקלו החטאים ההם בנפשותם משתעקר אות אחד מהתורה בהסכמת הרבים... ומי שלא יקבל זה בדעתו אין לו חלק בבינה ונחלה בתורת אלהית.

וראוי לשים לב שדבריו אמורים לגבי "**דת שניתנה בבתי דינהם שלא למחות**" על עוון ידוע, ובנד"ד מדובר במערכת רבנים והכשרים שלא רק שנמנעים מלמחות אלא הם הם מחזיקי האיסור ומטעים את העם ומונעים את הרבים מלעשות תשובה - ולב מי לא יחרד מגודל חומרת העניין, וה' יצילנו מהם ומההשלכות של הדת אשר בדו מליבם.

וברבות השנים זכינו שכבר נתבערה רוב העבודה זרה מן העולם, אך בהקשר לענייננו השלכות הדבר הוא העדר חושים חדים ומודעות לחומרת העניין.

ומצינו במדרש רבה (בפתיחתא דרות א' וכן במדרש תהלים כ') דברים שהיו סתומים עד לא מזמן וז"ל -

"שְׁמָעָה עַמִּי וַאֲדַבֵּרָה וכו', אמר ר' יוחנן שמעה עמי לשעבר ואדברה לעתיד לבוא וכו' כדי שיהא לי פתחון פה בפני שרי אומות העולם שעתידין לקטרגם לפני, ולומר רבון העולמים אלו עובדין עבודת כוכבים ואלו עובדין עבודת כוכבים, אלו גלו עריות ואלו גלו עריות, אלו שפכו דמים ואלו שפכו דמים, אלו יורדין לגן עדן ואלו יורדין לגיהנם, אותה שעה סניגרון של ישראל משתתק, הדא הוא דתימא (דניאל יב) ובעת ההיא יעמוד מיכאל וכו', מהו יעמוד משתתק, כמה דאת אמר (איוב לב) וְהוֹחַלְתִּי כִּי לֹא יְדַבֵּרוּ כִּי עָמְדוּ לֹא עָנוּ עוֹד, וכו'."

ודברים אלו המדברים על הגאולה העתידה, נוגעים בעניין קטרוג על שונאיהם של ישראל, בדבר היותם עובדי ע"ז רח"ל, והרי זה פלא, שיצר זה כבר עבר ומת ובטל מן העולם, ומאוס הוא אפילו בקרב פורקי העול, ואיפה נשמע שמץ עבודה זרה במחנינו, עוד מתחילת ימי בית שני?!

ולאור המתבאר בענייננו, ולאור דברי החפץ חיים זיע"א שכתב "**ואפילו מי שלא עבד לעגל רק שנתן סיוע לעגל איננו בכלל לה'.**" (שם עולם לח"ח ח"ב פ"א), ולאור דברי האוה"ח שכתב (שמות כ"ג -כ"ד) "לא תשתחווה לאלהיהם ולא תעבדם וגו' כי הרס תהרסם ושבר תשבר מצבתיהם, ולהיות שרצה לצוותם על הריסתם ושברונם לזה קדם לומר לא תשתחוה וגו', **לומר שאם לא הרס ולא שיבר הנה הוא כעובד ע"ז**" יראה שמתבהרים הדברים בהקשר לפרשייתינו.

ועל המתרפים מתיקון העניין בתוך ביתם, וכן המתרפים מלהוכיח בנידון ראינו להביא מהכתוב במלכים (א' י"א ד'), "**וַיְהִי לְעֵת זִקְנַת שְׁלֹמֹה נָשָׁיו הִטּוּ אֶת לְבָבוֹ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים**" ומובא במדרש רבה (שמות ו א) "**נח לו לשלמה שיהא גורף ביבין שלא נכתב עליו המקרא הזה**", והיינו שהגנאי הגדול שכתוב על שלמה ממה שלא מיחה בנשותיו - הינו גדול יותר מאם היה מעביר חייו כגורף ביבין (מקצוע בזוי ביותר באותם הימים) במקום כמלך ישראל.

אגב נזכיר שנשות שלמה עבדו בין היתר ל"כמוש שיקוץ מואב", דהעבודה אליו הינה בין היתר בתגלחת השיער (כמובא ברמב"ם בסה"מ ל"ת ו').

ועי' בדברי הירושלמי (סנהדרין ט א) וז"ל -

"רבי ירמיה ר' יוחנן בשם ר' שמעון בן יהוצדק נמנו בעליית בית נתזה בלוד. על התורה מניין אם אמר עובד כוכבים לישראל לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה חוץ מע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים יעבור ואל ייהרג. הדא דתימר בינו לבין עצמו אבל ברבים אפילו על מצוה קלה

אל ישמע לו **כגון פפוס וללוינוס אחיו שנתנו להן מים בכלי זכוכית צבועה ולא קיבלו מהן.** אמר לא אתכוין משמדתהון אלא מגבי ארנונין."

ופירש בזה הפרי חדש על הרמב"ם (יסוה"ת פ"ה ה"ב):

"שנתנו להם מים בזכוכית צבועה ולא קבלו מהם, הרי שאע"פ שלא היו עוברים על דת אלא שהיתה כוונת הגויים להראות לעולם שהיו עוברים על דת ושהיו שותים סתם יינם [היינו איסור הנאה מתקרובת ע"ז מדרבנן]. **אע"פ כן מסרו נפשם**". וכן נפסק להלכה!

ומאידך ב"ה לא אלמן ישראל וכבר רבים וטובים זכו, והינם יכולים כיום להשיב בשמחה ובבטחון כנגד השאלה "הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת־יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם" באופן חיובי.

וניתן להשלים את המעשה ע"פ הגמ' בבב"ב שהרוגי מלכות אין כל בריה יכול לעמוד במחיצתן, ומאן נינהו - הרוגי לוד, ופרש"י - לולינוס ופפוס. (אמנם רש"י הביא שם, ובתענית י"ח. שנהרגו על עלילת הריגת בת מלך, אולם הביא את הדברים בתענית בשם "יש אומרים" בלבד, וניתן לומר שע"פ הירושלמי הסיפור הוא שונה.)

ואף שדבר זה הינו יסוד כללי לכל התורה, מ"מ מאירים הדברים לענייננו במעשה זה של מסירות נפש, אפילו על מה שרק נראה לרבים כהנאה מתקרובת ע"ז מדרבנן.

וקראנו לספר "הישכם אוהבים" על פי המובא בפסוק "כִּי מְנַסֶּה יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לָדַעַת הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת־יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם" (דברים יג ד)

ופירש האברבנאל:

"כי יקום בקרבך נביא או חולם וגו' עד כי יסיתך. לפי שהזהירם על עבודת בית הבחירה וצוה אותם שלא יוסיפו על הדבר מעבודות הגוים לאלהיהם. הזהירם בפרשה הזאת **שלא יתפתה לבבם בשום דבר מעניני ע"ז.** וגם כי יצוה בזה נביא או חולם חלום ויתן להם עליו אותות ומופתים.

והנה הביא שלש פרשיות סמוכות זו לזו. והם כי יקום בקרבך נביא. כי יסיתך אחיך וגומר. כי תשמע באחד שעריך וגו' (א.ה. היינו פרשיה דעיר הנידחת).

ועניין הפרשיות האלה הוא. כי האדם פעמים שיתפתה לחטא **אם בלמדו מנביא או חכם שיראוהו חוטא ויתלה עצמו באילן גדול.**

ופעמים יתפתה **מאחיו ורעיו וקרוביו** שימשך אחרי דבריהם ויעשה כמעשיהם.

ופעמים שיתפתה לא לעליונים בחכמה ממנו, ולא לקרוביו, **כי אם מפני הכלל.** שאם יראה אותם חוטאים בכלל. יאמר לו לבו אל תפרוש עצמך מן הצבור. ויהיה אחרי רבים להטות מדרך הישר. **וכנגד שלשה מיני הפתויים הללו באו שלשת הפרשיות הללו.**"

עד כאן דבריו המאירים התואמים להפליא לענייננו, במה שעל אף הדברים הפשוטים והברורים - אשר נשארו עד כה בלא שום מענה ממשי, לא מעט הם הטועים והמטעים בעניין חמור זה, ונשענים בזה על משענת קנה רצוץ, של היתרים שאין בהם ממש, ומתירים אשר אין יראת אלקים כנגד עינהם.

ומאידך ב"ה לא אלמן ישראל וכבר רבים וטובים זכו, והינם יכולים כיום להשיב בשמחה ובבטחון כנגד השאלה "**הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת־יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם**" באופן חיובי.

וכבר רבות נשים זכו לקדש את שמו יתברך ברבים - ועוד היד נטויה, והקריאה מהדהדת לכל אשר שם ישראל נקרא עליו לקום ולעשות מעשה.

וכשם שתבוער ע"ז ממחנינו, כן נזכה שיסור חרון אף ה' מעלינו, ונראה בביאת משיח צדקינו, ולגאולה השלימה, במהרה בימינו אמן.

תוכן עניינים לפרק ה'

פתיחה..... קא

שער ההלכה.....קב

הגילוח אינו בפני האליל.....קד

אין מקטירים את השיער באש לפני האליל.....קה

גילוח אינו כעין זביחה.....קה

אין עבודתה בכך.....קו

מעמד הכמורים.....קו

השיער לא הוקדש לפנ"ז לאליל.....קז

אולי הנאה מתקרובת אסורה רק מדרבנן.....קז

השיער נקרא מאוס ואסור לתיתו לאליל.....קז

השיער ניתן כדורון לאליל – ודורון אינו תקרובת.....קז

הגילוח הוא רק 'הכנה' לקראת הכניסה לטמפל.....קח

הבאת השערות היא העבודה, ולא הגילוח עצמו.....קח

השיער הולך למכירה ולא לאליל..... קט

אין אדם אוסר דבר שאינו שלו..... קט

מסייע אין בו ממש.....קי

האם בעינן כעין פנים ממש.....קי

ראיה מבעל פעור..... קיא

תערובת שניה..... קיא

מעט בדיני קבוע.....קיב

שער הכוונות.....קיב

הגילוח אינו תקרובת אלא הכנעה בפני האליל..... קיג

הגילוח הוא להורדת היופי..... קיג

כוונתם באומרם "קרבן" להקרבה עצמית..... קיג

הגוי מכוון לקבל ברכות ושפע.....קיד

חסרון בכוונת "לשמה" מצד הספרים.....קיד

עבודת האלילים בהודו היא בדותה.....קיד

ראיה מהשיער "שמקריבים לרשב"י"..... קטו

לא שייך תקרובת ע"ז בזמן הזה..... קטז

שערי ההשכלה.....קיז

א. אמה טרלו..... קיח

ב. ד"ר אהנד מוהן..... קיח

ג. גר הצדק ל. עליו נסמך הרב דוד מורגנשטרן בתשס"ד ..... קיט

ד. ליי (צבי) וייסמן..... קיט

סיכום..... קיט

חשש נגיעות.....קכ

פרק ה'

עיניכם הרואות

פתיחה

פרק זה עוסק בגדרי תקרובת עבודה זרה, אשר ידיעת יסודות ההלכה בנידון, הינה למרבה הצער הכרחית ביותר בימינו.

קראנו לפרק זה בשם "**עיניכם הרואות**" לרוב פשיטות הדברים בהלכה.

ועוד ע"פ הפסוק "**עֵינֵיכֶם הָרֹאוֹת אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּבַעַל פְּעוֹר כִּי כָל הָאִישׁ אֲשֶׁר הָלַךְ אַחֲרֵי בַּעַל פְּעוֹר וגו'**" (דברים ד, ג), אשר נתבאר בחז"ל בזה שחטא דור המדבר בבעל פעור התחיל מתוך טעות בהבנת הסוגיא[א], וז"ל האלשיך (שם ב) "היו בעיניהם כמבזים העבודה זרה, בפעור עצמם בפניה. ולא ידעו כי זאת היתה עיקר עבודתה... יש שלמים וכן רבים **מתפתים מרוח מבינתם להוראת היתר לפי שכלם**... וההיקש בזה היה לישראל עון פעור, **כי טעו בשכלם ועברו ונענשו**. וזה הדרך הוא אשר יצר לב האדם יטעה בו את הכשרים שבעם... **והעולה על רוחם** שעבודת שמים היו עושים, **ועם כל זה לא נמנע ה' מלהשמידם.**" ומזה ילמד כל אדם כמה זהירות צריך מהליכה אחר סברות מקילות בעניין חמור זה, אשר אפילו דור דעה שגה בו.

ויהי רצון שבזכות הבדלות מכל הקשור לע"ז יתקיימו בנו המשך הדברים (שם ד,ד) "**וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם**".

ונקדים ונדגיש שאין אנו נוגעים בפרק זה אלא בנידון דתקרובת ע"ז, ומבלי להתייחס לשאר עניינים הלכתיים ובהם:

א. **מהנה לע"ז** – כמו שנתבאר לעיל אחוז מופלג מההכנסות לטמפלים מגיעים ישירות מהציבור החרדי[ב].

ב. **רוצה בקיומה** – הדבר פשוט שהיום המר ביותר בחיי הפאניות וסוחרי השיער יהיה היום בו תמוגר הע"ז מהעולם במבי"א[ג].

ג. **חילול ה'** – מדינות רבות ברחבי העולם שותפות למערכת טשטוש מקורות השיער ההודי ליהודים, וכולם מודעים לכך שהציבור החרדי מעלים עין מהנידון ופעמים שאף שותף פעיל בתרמית רח"ל[ד].

ד. **מאיסות וטומאת ע"ז** – כתב הרב וואזנר במכתב לבנו "פשוט כמש"כ כבר שעלינו לבקש ולהזהיר בנות ישראל שלא להשתמש בזה כי דבוק שמץ ע"ז ממש, **ומי יודע אם גם זה גרם להרבה מקרים גופיים ונפשיים בבתי ישראל**".

> **"פשוט כמש"כ כבר שעלינו לבקש ולהזהיר בנות ישראל שלא להשתמש בזה כי דבוק שמץ ע"ז ממש, ומי יודע אם גם זה גרם להרבה מקרים גופיים ונפשיים בבתי ישראל".** הגר"ש וואזנר במכתב לבנו

[א] זוה"ק (פ' פנחס רלז) – "מהו דכתיב, (במדבר כה) ויצמד ישראל לבעל פעור. תא חזי, ויצמד ישראל **ב**בעל פעור לא כתיב, אלא **ל**בעל פעור. קשוטין ותוקפא יהבו לבעל פעור, בלא דעתא, בגין דפולחנא דפעור הוא, למפרע גרמיה, ולאפקא קמיה צואה רותחת. וההוא עיבידתא אהני ליה, ואתתקף מניה. וישראל כיון דחמו דא, חשיבא דזלזולא דיליה איהו, וקלקולא דיליה, דהא בעבודה זרה כתיב, צא תאמר לו. ואינון בגין זלזולא דעבודה זרה, פרעו גרמייהו בלא ידיעה, ועל הני כיפר פנחס, ובטל מותנא, דכתיב ויכפר על בני ישראל". ונמצא מפורש שכלל ישראל כיוונו לבזות בעל פעור, ואעפ"כ נענשו. וכעי"ז מבואר גם בבבלי וירושלמי, (סנהדרין קו.) וז"ל הגמרא: "אמרה לו, רצונך שתשתה כוס של יין? כיון ששתה בער בו. אמר לה: השמיעי לי. הוציאה יראתה מתוך חיקה, אמרה לו: עבוד לזה! אמר לה: הלא יהודי אני. - אמרה לו: ומה איכפת לך, כלום מבקשים ממך אלא פיעור, **והוא אינו יודע שעבודתה בכך**. ולא עוד אלא ש**איני מנחתך עד שתכפור בתורת משה רבך**, שנאמר המה באו בעל פעור וינזרו לבשת ויהיו שקוצים באהבם". וכן בירושלמי סנהדרין פ"י ה"ב, וז"ל: "והוא אומרת לו רצונך שאשמע לך והוא אומר הין, מיד היתה מוציאה לו טפוס של פעור מתוך חיקה שלה והיתה אומרת לו השתחוה לזה ואני נשמעת לך, והוא אומר לה וכי לע"ז אני משתחוה, והיתה אומרת לו אין את משתחוה אלא במגלה עצמך לו, זו היא שאמרו חכמים הפוער עצמו לבעל פעור זו היא עבודתו והזורק אבן למרקוליס זו היא עבודתו". וכן מבואר גם בספרי סוף פרשת בלק, ובמדרש רבה שם. וכ"כ המלבי"ם וז"ל "וגם הוא ראיה עמ"ש לא תוסיפו על הדבר כמ"ש הרי"א שבין העובדים לבעל פעור היו רבים שלא נתכוונו לעבדה רק לבזותה וחשבו שעוד עושים מצוה ובכ"ז נשמדו, כמ"ש כי כל האיש אשר הלך, ומזה מבואר שאין להוסיף דבר מדעתו על מצות ה'". אמנם הראשונים בסנהדרין סד. נחלקו בדין זה י"א שאם לא הראה שאינו מקבלו באלוה - חייב כיו שזוהי עבודתה (יד רמ"ה, יראים ע"ר, וכעי"ז בקונטרס הראיות לריא"ז) וי"א שרק אם קיבלו עליו באלוה חייב (ר' יונה ור"ן) ועי' בשו"ת ריב"ש ק"י באריכות רבה. וצ"ל שכאן זאת היתה תחילת נפילתם כמובאר בגמ' "ולא עוד אלא ש**איני מנחתך עד שתכפור בתורת משה רבך**".

[ב] עיין טוש"ע יו"ד קמג א.

[ג] עיין טוש"ע יו"ד קל"ב – וליסוד זה אף אילו היו הדברים כטענת האומרים דאין התגלחת אלא עניין צדדי קודם הכניסה לאליל ושאר טענות כהנ"ל, מ"מ כיון דעיקר התעשייה מיוסדת על ע"ז זו ממילא יש בזה משום "רוצה בקיומה" (עי"ש ברמ"א) ומ"מ לא ראינו להתעכב בנידון אלא לעורר בלבד.

[ד] ועוד יש בזה חילול ה' בפנים המחנה שרבים כבר מודעים לחומרת העניין, ומאידך רואים את ציבור היראים המעלימים עינהם מהעניין, ונתלים בכל מה שמדמים בנפשם שאפשר להתלות, ומקלים לעצמם באופנים שמעולם לא מצינו כמותן בשאר ענייני ההלכה.

שער ההלכה

גדר תקרובת ע"ז.

תקרובת ע"ז חמורה היא מע"ז עצמה[ח]. איסור הנאה מתקרובת הינו מדאורייתא. ורבינו הגר"א למד בדעת השו"ע והרמ"א שהנאה מתקרובת ע"ז הוא ביהרג ואל יעבור[י].

המעיין בסוגיא של תקרובת ע"ז, ימצא שהגדרים הינם פשוטים וברורים עד מאוד.

למדו חז"ל (ע"ז נא.) "וזבח לאלהים יחרם בלתי להי' לבדו לא אסרה תורה אלא כעין פנים" והיינו שחלות איסור על חפץ מסויים מדין תקרובת יתכן באופן שהוא כעין הנעשה להי', ובלשון הגמרא "**כעין פנים**", והיינו:

א. חפץ שבמהותו הוא "**כעין פנים**" והיינו מהדברים שקרבים על גבי המזבח[ט], נאסר מעצם **הבאתו** לפני הע"ז.

ב. חפץ שאינו "**כעין פנים**" וכגון מקל, צואה או שיער כבנד"ד, נאסר מעצם **פעולת "כעין פנים"** שנעשית בו, והיינו כעין זביחה[ט], וכן שיהיה דרך לעבוד הע"ז הנ"ל באותו החפץ, ונאסר גם **בלי הגשה** בפני הע"ז, וגם בלי שיהיה צורך דמיוני מצד הע"ז באותו החפץ, אלא עצם המעשה אוסר[יא].

וכלשון הגמרא (ע"ז נא.) "עבודת כוכבים שעובדין אותה במקל שבר מקל בפניה חייב **ונאסרת**".

[ח] שכן לע"ז יש ביטול ואילו לתקרובת לא, וכן היא מטמא באוהל כמת – (מיהו להלכה כהנים אינם מוזהרים אלא על מת בלבד).

[י] הדבר מוסכם על כלל הראשונים וז"ל **הרמב"ם** (פ"ז מע"ז ב) "עבודת כוכבים ומשמשיה ותקרובת שלה וכל הנעשה בשבילה אסור בהנאה שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך וכל הנהנה באחד מכל אלו לוקה שתים, אחת משום ולא תביא, ואחת משום ולא ידבק בידך מאומה מן החרם" **והרמב"ן** (השגות לסה"מ ל"ת קצ"ד, וכן בפירושו לשמות לד טו) **והחינוך** (מצוה קי"ג, ולכאו' כן משמע ע"ז ח.) כתבו שהאיסור נלמד מהפסוק "פן תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבחו" (שמות לד טו), וכל לשון פן הוי אזהרה ללא תעשה. ולמעשה כן נקטו רוב רבותינו הראשונים שאיסור הוא מדאו' (**רמב"ם** הובא לעיל, **רמב"ן** הובא לעיל, **תוס'** ע"ז לב: ונב. וחולין יג:, **ר"ש משאנץ** זבים פ"ה יא, **ריטב"א** קידושין נח., **ר"ן** ע"ז נט:, **סמ"ג** מה, **יראים** קא, ועוד הרבה) וכן הוכיחו באריכות הרבה אחרונים מכמה סוגיות התלמוד (**משנה למלך** פ"ה מהלכות יסודי התורה, **שער המלך** אישות ה א, ספר **דברי אמת** קונטרס התשיעי סימן ה', **בית הלוי** א לב, שו"ת **טוב טעם ודעת** מהדורה ד' סי' ד', **חזון איש** יו"ד סי' סי אות כא, ועוד). ועיין בתוס' בב"ק עב: ד"ה דאי דכתבו "דתקרובת ע"ז אפי' לא אסורה בהנאה אלא מדרבנן", ושם העלו צדדים בחומרת איסור הנאה בתקרובת, וכבר נתאר באחרונים (עי' שער המלך אישות ה א) שדבריהם אינם אלא למ"ד בגמ' שם שלשון אכילה אינו משמע איסורי הנאה, עי"ש, ומאחר דלמסקנה לא קי"ל הכי ממילא אין צד שהוא דרבנן. וע"ע בחידושי הגרעק"א לחולין יג: בד"ה "בתוס' ד"ה תקרובת" דאף לצד זה, עדיין אמרינן ספיקו לחומרא וז"ל "דהנאה גזרו שהיא קרובה לאכילה דינו כמו אכילה ומקרי שורש דאורייתא". ובדעת הרשב"א, עי' דבריו בתורת הבית שער ה' אות א', שמפורש שהוא איסור דאורייתא, (דלא כדבריו בקידושין נח), וכבר כתבו האחרונים (עי' שדי חמד כללי הפוסקים י', אות ב') שבסתירה ברשב"א בין חידושיו לתורת הבית, נקטינן כדבריו בתורת הבית שכתבו להלכה.

[י] איתא בשו"ע (יו"ד קנ"ז א') "ובעבודת כוכבים, ג"ע, ש"ד אפילו בצנעה ושלא בשעת הגזרה, ואפילו אין העובד כוכבים מכוון אלא להנאתו, **יהרג ואל יעבור**". עכ"ל, וכתב בזה הרמ"א – "וכל איסור עבודת כוכבים וג"ע וש"ד אף על פי שאין בו מיתה, רק לאו בעלמא, צריך ליהרג ולא לעבור." ובביאור הגר"א (שם סקי"ד) כתב מקור לדברים וז"ל "וכל איסור עבודת כוכבים כו'. דהא אשירה דאין מתרפאין מהן אינו אלא לאו בעלמא לא ידבק כו' וכן ההוא מעשה דסנהדרין הנ"ל לא היתה אלא לאו דלא תקרבו וי"א דרק מדרבנן [א.ה. דהיינו דאיסור לא תקרבו י"א דהוא רק מדרבנן ואפילו הכי יהרג ואל יעבור] וכנ"ל עכ"ל, ונמצא דהגר"א בדעת השו"ע והרמ"א ס"ל שבג' עבירות אפילו באיסור לאו שבהם ואפילו רק בדרבנן (היינו אביזרייהו) הוא ביהרג ואל יעבור, וממילא הוא הדין להנאה מתקרובת, וכל האיסורים המסתעפים ממנה, כגון לא ידבק בידך, לא תביא תועבה אל ביתך וכו'.

[ט] כגון בשר יין, סלתות וכו'.

[ט] או כעין זריקה המשתברת.

[י] אע"פ שעובדה שלא כדרכה, וכגון ע"ז שדרך לקשקש מקל בפניה – ושבר מקל בפניה.

[יא] וכן מבואר בגמ' (ע"ז נ: נא:), וע"ש במאירי, ובר"ן על הרי"ף, וכן מפורש בראב"ן סי' ד"ש, ובתוס' חכמי אנגליה שם), שגם צואה לחה וגם מי רגלים שזרק וניסך לפני ע"ז דינם כתקרובת ע"ז, אע"פ שהדבר אינו "ניתן" לע"ז, אלא שדרך לעובדה באותו החפץ, ולדעת רש"י שם הגמ' מיירי בכל ע"ז שבעולם וז"ל (ע"ז נ:) "ספת לה צואה - האכילה צואה: חייב - אפילו אין עבודתה בכך", [ובראב"ן ובתוס' חכמי אנגליה שם מבואר שזה בבעל פעור עצמו, ומבואר בסנהדרין סד. שעבודת בעל פעור הוא "אוכלין תרדין ושותין שכר ומתריזין בפניה" כך שתמיד הצואה לחה ומשתברת, ונאסרת] הרי שהמעשה בלחוד עושה תקרובת, ואפילו כשהדבר הוא בעצם זילזול בע"ז. וכן מבואר ברש"י (ע"ז נ. ד"ה מנין), וכן האריך באבן האזל (פ"ג ה"ד מהלכות ע"ז), וז"ל "והנה סתם שחיטה לעכו"ם **הא אין הכונה שחושב בהשחיטה שמקריבה לעכו"ם** דהא לר"א דס"ל בחולין בדף ל"ח ע"ב דסתם מחשבת עכו"ם לעכו"ם הוא א"כ אפי' בבהמה ששוחטה לביתו דאטו יסבור ר"א דאין עכו"ם אוכל בהמות לעצמו ואפילו לומר שסתם מחשבת עכו"ם הוא להקריב כמו שלמים בקדשים גם זה לא מסתבר דאטו במציאות יחלוק שכל שוחטי הבהמות יקריבו החלבים לעכו"ם. וע"כ **דכיון ששוחטה ומחשב שעובד בזה לשם עכו"ם כבר הוי בזה עבודת עכו"ם ונחשב לתקרובת עכו"ם**, ובזה מיושב מה שכתב הרמב"ם דבשחט לה חגב דפטור אלא א"כ היתה עבודתה בכך, והוא משום **דבשחיטה אינו מקריב הבהמה השחוטה עצמה לעכו"ם אלא שעובד בשחיטתו לעכו"ם** וכנ"ל עכ"ל. ועוד ראיה לדבר מנידון שהאריכו בו כלל הראשונים גבי נרות שהיו הנוצרים מדליקים לכבוד אלילם, וכתבו בזה התוס' – (ע"ז נ. ד"ה בעינן) הני נרות של שעוה שמביאין דורון לעבודת כוכבים ומדליקין בפניהם וכו' מותר בהנאה ממה נפשך אי תקרובת עבודת כוכבים הוי אפי' ביטול לא צריך **ומותר בלא ביטול דלא דמי לתקרובת מזבח**" עכ"ל, וכן נקטו רוב הראשונים, והנראה מדבריהם דאילו היתה ההדלקה כעין פנים, היה בזה בכדי לאסור מדין תקרובת **גם בלי מעשה מסירה**. וביתר שאת מצינו בדעת הרמב"ם שכדבריו צידד בבית יוסף (יו"ד קל"ט) וז"ל הב"י "אבל לפי מה שכתבתי בסמוך בשם הרמב"ם נראה **דאפילו דבר שאינו קרב ע"ג המזבח אסור אם נמצא במקום עבודתה** ואם כן הני נרות נמי אם הכניסום במקום עבודתה תקרובת ניהו ולית להו ביטול" והביאוהו הב"ח והש"ך דראוי לבעל נפש להחמיר בדבר, ומצינו שנאסרו הנרות אפילו בלא מסירה לע"ז. ואדרבא נראה מהחזון איש זצ"ל (יו"ד סי' נו, יא ד"ה ואמנם) שהסברא נותנת יותר דיחול איסור על חפץ מחמת מעשה עבודה שנעשה בו, מאשר מחמת מסירתו לע"ז (יו"ד סי' נו, יא ד"ה ואמנם) וז"ל "**ואמנם יש לעיין כיון שאין כאן לא זריקה ולא הקטרה למה יהא חייב**, הלא לא לפינן סנהדרין סי' ב' אלא ד' עבודות, וכ"ת נהי שאינו חייב משום עובד עכו"ם מ"מ תקרובת הוי וכו'... ונראה דדוקא בדבר שאינו של פנים דהוי תולדת זורק בעינן זריקה משתברת אבל דבר שאינו של פנים דהוי תולדת זורק בעינן זריקה משתברת אבל דבר שכיוצא בו קרב ע"ג המזבח אף זריקה שאינה משתברת בכלל זריקה, וגם אין נפקותא בין זורק למניח" ע"כ"ש.

ודין זה מוסכם בראשונים[יב], והובא בטוש"ע (יו"ד קל"ט ג') כדוגמא לתקרובת דהיא כעין זביחה, וזאת מבלי זכר לשום תנאים נוספים לחלות האיסור, וכן הוא בשאר מקורות[יג].

ולסיכום חפץ שאינו "כעין פנים" נאסר מיד בהתקיים בו ב' תנאים אלו **בלבד**.

א. שיהיה דרך לעבוד הע"ז באותו החפץ.

ב. שיעשה בחפץ **מעשה** שהוא **כעין זביחה.**[יד] (או כעין זריקה המשתברת)

וזולתי תנאים אלו לאיסור תקרובת – **לא מצינו בכל הש"ס והפוסקים אי אילו תנאים נוספים לחלות האיסור**, ואין בכל נושאי הכלים שום צד קולא בדבר.

וכל זה הינו לדעת השיטה המקילה[טו]**.**

ונעיין כעת בנעשה בהודו ע"פ הנפסק בשו"ע, ונבחן האם שיער הטמפלים הינו בכלל תקרובת:

וז"ל השו"ע[טז]:

"תקרובת וכו' דבר שאין מקריבין ממנו בפנים - כגון שיער.

אינו נאסר אלא א"כ עשה ממנו כעין זביחה - כגון חיתוך השיער.

והוא דרך לעבדה באותו דבר – וכלשון הרמב"ם "מעביר שערו לכמוש"[יז], וכהצהרת כלל ההודים[יח].

תשובות הגריש"א

ואחר כל זאת – יראה הרואה שהעיקר עליו נסובו תשובות הגריש"א בתש"ן ותשס"ד הינם סביב הבנת **המציאות** בהודו, בשאלה האם הינה תואמת לתנאים המובאים לאיסור בשו"ע הנ"ל – ותו לא!

וז"ל בתשובה מתש"ן (קוב"ת ח"א ע"ז) "ודאי ***עצם השאלה תלוי במציאות*** *באיזה אופן הם עושים זאת, אמנם כת"ר צירף למכתבו חוו"ד של אחד הידוע כמומחה הכי גדול בעניני הודו, ד"ר... לפי"ד נתינת השערות אינם בגדר קרבן אלא גדר נדבה ואם אירע לאחד איזה צרה או שמחה נודר דבר חשוב לע"ז כגון כלי זהב וכסף כך יש מנדבים שערותיהן. – לפי חוקי ההינדו אסור לנשים לגלח שערות ראשן כי אם באופן*

[יב] וז"ל רש"י שבר מקל לפניה חייב ונאסרת - **המקל** בין שעבודתה בשבירה בין שאין עבודתה בשבירה הויא עבודה להתחייב **והויא תקרובת ליאסר** כדאמרן דכעין זביחה היא" וכן בר"ח - עבודת כוכבים שעבודתה במקל **שיבר מקל בפניה חייב ונאסרת** דשבירתה כעין זביחה היא. וכן ברמב"ם (פ"ג דע"ז ה"ד), ונפסק בטור " אליל שעובדין אותה במקל פירוש שמקשקשין לפניה במקל **ושבר מקל לפניה נאסר,** ששבירת המקל דומה לזביחה".

[יג] איתא בגמרא (ע"ז כט:) "אלו דברים של עובדי כוכבים אסורין ואיסורן איסור הנאה וכו' **ועורות לבובין**" ונתבאר בהמשך הגמרא (שם ע"ב) "בזמן שהקרע שלו עגול אסור משוך מותר" וש"מ דדי לנו במה שמצורת הקרע ניכר שנעשתה בו עבודה לע"ז –בכדי לאוסרו בהנאה, וכן במשנה שם (ע"ז כט:) "בשר הנכנס (פירש"י שהגוי רוצה להכניסו, ועדיין לא הכניסו בפועל) לעבודת כוכבים מותר (בהנאה), והיוצא - אסור, מפני שהוא כזבחי מתים" ומדייקת הגמ' (לב:) "מאן תנא? אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן: דלא כרבי אלעזר, דאי כרבי אלעזר, האמר סתם מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים" עכ"ל. והיינו לדעת רבי אלעזר כל מעשה שחיטה שעשה הגוי הוי תקרובת ע"ז כיון שתלינן שסתם מחשבתו הוא לע"ז, ולכן אפילו אם לא הכניסו (דאז הוא נאסר מצד עצם הבאתו לפני הע"ז) אסורה משום תקרובת ע"ז. ומחלוקת ר"א והחכמים אינה אלא סביב השאלה האם סתם מחשבת גוי הוא לע"ז, אבל היכא דידוע דכוונתו לע"ז לכ"ע אסור מחמת השחיטה, ותו לא. וכלשון רש"י (ד"ה סתם): "וכי שחטה עבדה לעבודת כוכבים בשחיטתו ונאסרה דשחיטתה היא תקרובתה" עכ"ל. ומ"מ אף לחכמים די בהמצאות הבשר בפני הע"ז בכדי לאוסרו בהנאה, מבלי שום תנאי נוסף, וכן הוא בחולין יג: "אמר מר שחיטת עובד כוכבים נבלה, וניחוש שמא מין הוא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה... אין רוב עובדי כוכבים מינין" ש"מ דבידעינן ביה דהוא מין, דאנו אומרים דמסתמא שחט לע"ז – ונאסר הבשר בהנאה, וכנ"ל. וכן נתבאר בכמה מקומות (ע' סנהדרין ס:, חולין לט., ע"ז לד:, זבחים י.) שנחלקו רבי יוחנן ור"ל שם, אם מחשבין מעבודה לעבודה, דהיינו השוחט בהמה לצורך עצמו ע"מ לזרוק הדם לע"ז, לרבי יוחנן עדיין חשיב תקרובת ע"ז. וריש לקיש לא פליג אלא היכא שלא חישב לעבוד לע"ז במעשה השחיטה, כמו שכתב רש"י חולין לט. ד"ה לזרוק. וכן הוא ביין נסך שאסור בהנאה מדין תקרובת (ע"ז כט:) בעצם השיכשוך בלבד **גם בלי נתינה,** עי' רש"י גיטין נב: ד"ה מנסך, וכ"ה בחולין מא. ד"ה שניסך, תוס' בגיטין שם, ובפסקי הרא"ש ע"ז פ"ד הלכה יג, ראב"ד ע"ז עד., ריטב"א ע"ז עב: ד"ה דנרגמוה. וכן מצינו בחולין לט: "הנהו טייעי דאתו לציקונא יהיב דיכרי לטבחי ישראל אמרו להו דמא ותרבא לדידן משכא ובישרא לדידכו שלחה רב טובי בר רב מתנה לקמיה דרב יוסף כי האי גוונא מאי שלח ליה הכי א"ר יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי א"ל רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי לר"א יהיב ליה זוזא לטבח ישראל מאי אמר ליה חזינן אי איניש אלמא הוא דלא מצי מדחי ליה אסור ואי לא א"ל רישיך והר" ע"כ, והיינו שאפילו אם הנכרי רק נתן ממון לישראל ע"מ לקבל חלק מהבשר לאכילה, אם הוא גוי אלים, אזי מעות קונות, ומחשבתו פוסלת את כל השחיטה, יעויין שם, וכל זה כאמור בלי שום תנאים נוספים, וכעולה מסתימת השו"ע והנו"כ כלים.

[יד] ובנד"ד היינו חיתוך דהוא דומיא דזביחה, וכלשון הר"ח ע"ז נ: ד"ה שבר "**השבירה** היא מעשה עבודה **כגון חתיכה**", וכעי"ז כתב המאירי שם וז"ל: "וכל חתיכה תולדת זביחה"

[טו] והבית יוסף הביא את שיטת הרמב"ם, וכן הב"ח והש"ך הביאוהו בזה"ל "ותקרובת כו' - וכב"י **דלהרמב"ם אם נמצא במקום עבודתה הכל אסור אפילו אינו קרב על המזבח** א"כ הני נרות נמי אם הכניסום במקום עבודתם תקרובות נינהו ולית להו ביטול ע"כ, ודבריו נכונים וכל בעל נפש יש לו להחמיר **ולאו דוקא נרות אלא בכל הדברים שהיו בבית תרפותם איכא משום תקרובת עבודת כוכבים** דשמא נכנסו במקום עבודתם ואין להם ביטול כלל להרמב"ם עכ"ל." ונמצא דאפילו בלא מעשה כעין פנים, וגם בחפץ שאינו מוגש בפנים – אפילו הכי לרמב"ם אסור, ולב"ח וש"ך ראוי להחמיר, וכ"ש בנד"ד דהתגלחת הינה דרך עבודתה בכך – ויש בזה מעשה חיתוך דהוא כעין זביחה.

[טז] יו"ד קל"ט ג (למטרת הבהירות העתקנו למעלה את עיקרי השו"ע הנוגעים לענייננו, ונביא כאן את לשונו בשלמות עם הדגשת עיקרי הדברים) "איזהו נוי ואיזהו תקרובת, נוי כגון שמדליק לפניה נרות או שטח לפניה בגדים וכלים נאים לנוי. **ותקרובת**, כל שכיוצא בו קרב על גבי מזבח, כמו כל מיני מאכל, כגון בשר, שמנים וסלתות, מים ומלח, אם הניחו לפניה לשם תקרובת, נאסר מיד. **אבל דבר שאין מקריבין ממנו בפנים, אינו נאסר אלא א"כ עשה ממנו כעין זביחה** או כעין זריקה המשתברת, **והוא דרך לעבדה באותו דבר**, אף על פי שאין דרך לעבדה בזה הענין. כיצד, עבודת כוכבים שעובדים אותה שמקשקשים לפניה במקל ושיבר מקל לפניה, נאסר, מפני ששבירת המקל דומה לזביחה. אבל אם אין עובדים אותה במקל כלל, ושיבר מקל לפניה, אינו חייב ולא נאסר. ואם עבדה בקשקוש מקלו, והוא דרך עבודתה חייב ולא נאסר. וכן בכל דבר שעבדה כדרך עבודתה, בין אם הוא דרך כבוד או דרך בזיון, ואינו כעין פנים, חייב ולא נאסר. אבל אם לא עבדה במקל כדרך עבודתה, אלא זרקו לפניה, אינו חייב ולא נאסר".

[יז] ספר המצוות ל"ת, וכ"כ בחינוך (מצו' כט). ובמדרש הגדול (דברים ה,ט) ומקורו טהור במכילתא דרשב"י (שמות כ,ה) "ולא תעבדם שלא יעבוד ע"ז כדרך עבודתה כגון... **יקריב** שערו לכמוש".

[יח] היינו הספרים המסתפרים, כמריהם, וכמובא בספרי דתם – שהעבודה החשובה לאליל זה - הינה תגלחת השיער, והדבר נעשה בכלל גינוני הע"ז האפשריים.

*זה. והשערות אצלן דבר חשוב. הוא הוסיף כי **השערות דבר טמא הוא לפי ההינדו ואסור להם להכניס שערות לבית ע"ז, והם מסתפרים מחוץ לבית ע"ז** [רק בשטח השייך לרשות ע"ז] ובתי ע"ז מעמידים מגלחים חוץ לבית ע"ז שלהם, והם המגלחים שערות ראשן. ובזמן הקודם לא היו נותנים השערות לכמרי בתי אלילים אלא היו זורקים אותן לאשפה ורק בזמן האחרון לוקח המנהל של בית ע"ז את השערות ומוכר לסוחרים. **השערות מעולם לא מכניסים לבית ע"ז כי כאמור הם דבר טמא אצלם**, אלו המסתפרים בכלל אין להם ענין בזה לאן הולכות השערות העיקר אצלם לגלח שערותיהם בשטח הקרוב לבית הע"ז, זה תוכן דבריו וכו'... לפי המומחה הנ"ל – **אין במעשה התגלחת שום סרך של עבודה לע"ז** אלא הני עובדי אלילים רק מראים במעשה התגלחת עד כמה הם אדוקים בע"ז ושהם מוכנים להשחית ולאבד את היקר להם בגללה, אבל אין שום חלות שם ע"ז על עצם השערות. אכן כל דברינו סובבים והולכים עפ"י דברי המומחה הנ"ל **וכמובן שאין בידי לקבוע עד כמה דבריו מתאימים למציאות, כי לפי"ד כת"ר קיים הכחשות וסתירות בעצם מעשה התגלחת, והדבר טעון איפוא בירור גופא דעובדא היכי הוי".***

ונמצא דכל דבריו של הגרישי"א בתש"ן יוסדו אך ורק על ההבנה ש"**אין במעשה התגלחת שום סרך עבודה לע"ז**", וזאת כאמור בעקבות נתונים **מוטעים** שהוגשו בפניו.

ומאידך מנקודה זו **בלבד**[יט] חזר בו הגרישי"א בתשס"ד, אחר קבלת עדות הרא"ד דונר וז"ל: *"לפי דברי הרא"ד [דונר] שליט"א, **עצם התגלחת עבודתה בכך**. וכנראה זה ע"פ מש"כ הרמב"ם בספר המצוות (מצוות לא תעשה ו') וזה לשונו- ובתנאי שיעבוד כדרכה, כלומר בדבר שדרכה שתיעבד בו וכו' כמו פוער לפעור וזורק אבן למרקוליס **ומעביר שערו לכמוש**.*

*וכאן בזמן התגלחת **הם מזכירים שם האליל**. והמגלחים אמרו לו על אף שעושים בשביל קבלת שכר עבור התגלחת, מכל מקום אמרו הלא גם הם מאלה הטמאים **הרואים בזה פולחן לע"ז**.*

*ובכה"ג **הדבר פשוט** שאומרים בזה סתם עכו"ם לע"ז, עיין חולין י"ג, **שהרי עצם מטרת המתגלחים היא לע"ז**".*

ונמצא דהגרישי"א התמקד אך ורק בשאלה האם זהו מעשה עבודה לע"ז או לא[כ].

והרואה יראה שבכל הנוגע לגוף הסוגיא הגרישי"א לא שינה דעתו במאום מתש"ן לתשס"ד – וההבדל היחידי בין התשובות אינו אלא בהכרת המציאות, ומאז תשס"ד ועד היום לא היה מעולם מי שהכחיש את הנתונים שהוצגו בפניו בתשס"ד ושעל פיהם הכריע בהצטרפות כלל גדולי ישראל לאיסור[כא].

טענות המצדדים להתיר

הגילוח אינו בפני האליל

יש הטוענים להיתר, מכיון שגילוח השיער לא נעשה בפני האליל, ולא הוי תקרובת.[כב]

כתב הגרב"צ ואזנר בסע' ב': "ומלבד כל האמור אין לאסור השערות מטעם תקרובת, דמאחר שכל מעשי הגילוח וקיבוצם, הכל נעשה שלא בפניה, אין לזה דין תקרובת".

כתב הרב יעקב לנדא שם: "קוטב הבירור יסוב בהנחה שהגוים מגלחים שיער ראשם במספרות בעיר טריפוטי כ-17 מספרות, ואין במספרות פסל... ונקודה זו דאין במקום הגילוח פסל, נתבררה".

טענות אלו, אשר הוצגו בפני הקורא כודאות גמורה בלי שום פקפוק, נמצאו מוכחשות בעליל דעיננו הרואות דכל עבודת תגלחתם אינה אלא בפני הפסילים (עי' לעיל בעמ' כב-כג), וכן ענה הכומר הראשי בטירופתי למר אמיר דרומי בזה"ל "רק לפני האלהים הם מתגלחים".

ויעויין בהערה דגם מבחינה הלכתית טענה זו אין בה ממש[כג].

[יט] גם חזר ממה שצידד שצריכים לפניה, מכיון שהעיד הרא"ד דונר שגם שאר הקרבנות בהר ההוא מקריבים שלא בפני עצם הפסל אלא מספיק להיות בהר, וממילא גם כה"ג נחשב בפניה.

[כ] ולא מצא הגרי"ש צורך לכתוב מה שהעיד הרב דונר שהם אומרים שהאליל שלהם אוהב שערות, וכן לא שהם קוראים לזה קרבן בלשונם. לא זה הנידון, אלא הנידון **האם הוא מעשה חשוב בדת שלהם**, ואם כן הדבר מוגדר כעבודה, ועבודה שנעשה במעשה כעי"פ דינו כתקרובת.

[כא] אלא אדרבה הדברים נתבררו יותר ויותר, ולמשל: שלא רק המתגלחים אומרים את שם אלילם, אלא גם הספרים בתחילת משמרתם, ועוד נתברר שהספרים הם מכת נאי-ברהאמין, שמשמעותו הוא סוג שני של כומר, ומקפידים שהספרים ילכו בבגדים מיוחדים כמו הכומרים, והרבה מהם עובדים שם חינם כי זכות הוא להם, וכן נמצא שהתגלחת הינה לעולם מול האליל. ועוד.

[כב] ומחמת נוחות הקריאה הבאנו דברי המתירים כל אחד לפי העניין, והשתדלנו לציין הסעיף והמקום של כל דיבור ודיבור מדבריהם היכן הוא. (והתשובות המלאות מקומן הוא: תשובת הרב בעלסקי נמצא בקוב"ת ח"ג קי"ח, ותשובתו השניה נמצאת בשולחן הלוי ח"א בסוף, תשובת הגרב"צ וואזנר מובאת בקובץ אור ישראל ל"ה, תשובת הרב יעקב לנדא בשם דודו הגר"ד לנדא - הופצה על ידו בפני עצמה, תשובות החיד"ו מובאות בקונטרס ראש דוד הנמצא בשו"ת ויען דוד ח"ו. התייחסנו בעיקר למתירים אלו, כיון שהינם אבות המצדדים להתיר, וטענותיהם הינם עיקר הטענות של כל מי שניסה כוחו בכתיבת תשובה להיתר בנידון.

[כג] ולכאורה מדוייק מלשון הגמ' "זרק מקל **לפניה**" שהיינו דווקא לפניה, אלא שאינו מוכרח כלל, דהא איתא בגמרא (ע"ז נא.) שבר מקל לפניה חייב

אין מקטירים את השיער באש לפני האליל

כתב החי״ד וייס (סע׳ א׳ בתשובתו באור ישראל), וז״ל (הסוגריים במקור): ״חלק קטן מהמתגלחים (5 או 10 אחוז בערך) לוקחים איתם כמה שערות משער ראשם שנתגלח, ונותנין בכלי ההונדי המונח שם, וגם אלו השערות מובאין בחזרה לבית התגלחת עבור הבירור והייבוש, אבל אין מקטירין מהשערות כלל וכלל״, עכ״ל.

וכן כתב הרב רייטפארט, (עמ׳ יא בחוברת שלו). וז״ל: ״אין מקטירים את שערותיהם לפני אלילם״.

מעולם לא מצינו דאין תקרובת ע״ז אלא בדבר המוקטר לאש[כד], ובכלל הדוגמאות המוזכרות בגמרא כתקרובת אין מי שצויין כמוקטר ע״ג האש, ובין הדברים - מקל הנשבר בפני ע״ז, צואה לחה בפני בעל פעור, עורות לבובין, יין, בשר הנשחט לע״ז או הנכנס לפנים מן הקלקלין, שוחט חגב בפניה, פרכילי ענבים שנבצרו מתחילה לכך, ועוד.

ויראה שסברת הנתלים בטעם זה להיתר, הינה מאחר והללו הבינו שכל עניין התקרובת נעשה רק באופן המקביל בשלמות לנעשה להבדיל בבית ה׳, ולפי דבריהם, וע״פ יסוד ההיתר דאין השיער מוקטר לאליל, נאמר בדרך מליצה שאפשר להתיר נמי משום דאין הכמרים אוכלים את השיער אחר התגלחת, או מאידך כיון שאין התגלחת נעשית בירושלים בהר הבית, ופשוט.

גילוח אינו כעין זביחה

כתב הגרב״צ ואזנר בסע׳ ג׳: ״אולם אחר העיון כל עיקר דמיון זה (של גילוח לשבירת מקל) רחוק הוא, וצ״ע טובא, ראשית דע״כ לא דימו חיתוך לזביחה, אלא במין חיתוך שהוא כעין שבירת מקל, דהיינו שהוא מחתך גוף אחד לשנים, וכמו שפרש״י (נ׳ ע״ב ד״ה שבר מקל) וז״ל, דכיון דדמי שבירה לזביחת בהמה של פנים, ״ששובר מפרקתה״, עכ״ל״, עכ״ל.

כבר הבאנו לעיל את לשון המאירי (ע״ז נ:) ״**וכל חתיכה** תולדת זביחה״, וכן ר״ח **(נ: ד״ה שבר) כתב: ״השבירה היא מעשה עבודה כגון חתיכה״**, ועיין הערה[כה]

ונאסרת, ופירש״י ״שבר מקל לפניה חייב ונאסרת - המקל בין שעבודתה **בין שאין עבודתה בשבירה**״ וש״מ דאפילו היכא דלא עבדה כדרכה נאסר המקל, ומשום הכי בעינן דווקא בפניה, דהיכי תיתי לאסור כשאינו בפניה בכה״ג. ואיתא בתוס׳ (חולין מ.) ד״ה לפני עבודת כוכבים - **אין לפרש דוקא לפני עבודת כוכבים** וכרבי יהודה בן בבא דאמר לקמן (דף מא.) אין מנסכין יין אלא לפני עבודת כוכבים והוא הדין שאר עבודות דנראה **דדוקא לענין ניסוך קאמר דבכל דוכתא דאיירי בשוחט לא נקט לפני עבודת כוכבים** ועוד דאמאי פריך בסמוך אשחוטי חוץ לא ליחייב דמחתך בעפר הוא התם בשלא שחט לפני עבודת כוכבים ולא מתסרא ומ״מ חייב העובד מידי דהוה אעובד להר אלא ודאי **אף על פי שלא בפני עבודת כוכבים נמי מתסרא והא דנקט הכא לפני עבודת כוכבים אורחא דמלתא נקט** א״נ כיון דלפני עבודת כוכבים הוא מסתמא לשם עבודת כוכבים מתכוין **אף על פי שלא פירש** וכגון שהוא ישראל מומר והשתא מצי למימר דנקט רבוצה **דלא מבעיא הרביצה לפני עבודת כוכבים דודאי לשם עבודת כוכבים נתכוון** אלא אפי׳ רבוצה כבר כיון דישראל מומר הוא ושוחט לפני עבודת כוכבים מתכוין לעבודת כוכבים״ וכן כתב הרשב״א שם. ונמצא להדיא דאין עניין ״לפניה״ אלא לבירור כוונת העובד, ולא תנאי לאיסור, דכל היכא דאיכא בירור שוב אינו משנה כלל אם עבד בפניה אי לאו, וכן מבואר בגמ׳ (ע״ז לב:), שאיתא במשנה שם שבשר שרצו הגוים להכניס לבית ע״ז אין עליו דין תקרובת כל כמה שלא הכניסוה. ואיתא בגמ׳ שמשנה זו אינה כרבי אליעזר דסבירא ליה סתם מחשבת גוי לעבודה זרה, ואם כן כל בשר, אף אלו שלא הכניסוה לפני העבודה זרה, דינו כתקרובת עבודה זרה. מבואר שלרבי אליעזר כל מעשה שחיטה, גם בציור זו שהוא אינו לפני העבודה זרה, כל מה ששחטו נחשבת תקרובת ע״ז. ועד כאן לא פליגי רבנן על ר״א אלא בהאם חיישנן שמא סתם מחשבת גוי לע״ז, אבל באופן שוודאי כיוון לע״ז לכו״ע הוי תקרובת (כמפורש בחולין יג:), על אף שבמפורש מיירי שלא בפני הע״ז. וכן בנידון דיין נסך (יו״ד קכ״ג, קכ״ד) מצינו דסתם מגע הגוי אוסר בהנאה היכא דיודע בטיב ע״ז ומשמשיה, (ואף דבנידון דמגע סתם נחלקו אם אוסר בהנאה, מ״מ שכשוך לכ״ע אוסר אף שלא בפניה) דאמרינן סתמא כוונתו לע״ז, ובנד״ד הדבר הוא בק״ו דהרי חוק עבודתם הוא דאין הנשים מספרות שערותיהן זולתי לע״ז, ולא שייך לתלות תספרות שלהם בשום דבר אחר זולתי ע״ז, והוא בק״ו ממין ששחט בהמה דאסורה בהנאה משום דאמרינן דסתמא מחשבתו לע״ז, ואסור אפילו ששחט לצורך עצמו אלא חישב לע״ז כנ״ל בדברי אבן האזל דלעיל, וכתב הרמב״ן (ע״ז נט: ד״ה וכתב) ״ואפי׳ במנסך לע״ז **בפירוש שלא בפניה** לדברי האומר שאין עושין כן לע״ז, התירו בהנאה **שדבר ידוע הוא שלא נסך**״ עכ״ל. ועיין עוד בתוס׳ הרי״ד (שם סב.) וז״ל, ״פי׳ י״נ של גוים הוי כשמשכשך אותו לתוכו לשם ע״ז **וזה הי׳ נסוכם אפילו שלא בפני ע״ז**״ עכ״ל. ועוד מצינו במשנה שפרכילי ענבים נעשים תקרובת ע״ז אם בצרן לשם הע״ז, ומפורש בדברי הראשונים שסתמא דמילתא היא שאין הגפן לפני הע״ז, ואעפ״כ נאסרו מדין תקרובת ע״ז. וז״ל הרשב״א (נא: ד״ה פרכילי): ״דאין דרכן **להביא מן הבצור** אלא ממה שבוצרין מכרמיהן בתחלה לכך״, ומבואר שמביאים הענבים מהכרם, ולא שהוא כבר שם. וכ״כ הרשב״א לענין לחם שלשים שלא לפני הע״ז אסור, וז״ל ״ואותם אובליאש שהוא לחם אונן שלהם לחם מגואל הוא ואסור משעת לישה דהוי כעין זביחה **אף על פי שאינו משתבר לפני הע״ז** שהרי השוחט לשם הרים הרי זה זבחי מתים אף על פי שאינו לפני הע״ז״, עכ״ל. ואיתא בגמ׳ (ע״ז נא:) ״א״ר יוסי בר חנינא נקטינן אין קלקלין לא לפעור ולא למרקוליס... ואפילו חוץ כבפנים דמי ואסור״, כלומר כיון שהנידון הוא במצא דבר ולא ידוע מה טיבו, אם כן זה תלוי בכל ע״ז כפי מנהגו, אמנם, יש שרצו לדייק ממשנה זו שאין תקרובת ע״ז אלא בפניו, זולתי בפעור ומרקוליס, אולם האמת היא שהנידון הוא בדבר הנמצא שאין ידוע מה טיבו, ואין המדובר אלא באומדנא מה נעשה עם אותו חפץ, ודייקא נמי דכן הוא, דהא חכמים דפליגי אר״א בע״ז לב, דס״ל דדוקא בשר היוצא מן הקלקלין אסור, דלא סברי דסתם מחשבת גוי לע״ז, מ״מ בשחיטת מין אוסרים בהנאה (חולין י״ג) בסתמא אפילו שלא בפני ע״ז כיון שסתם מחשבת מין לע״ז לכו״ע. וע״כ ש״מ דכל עניין ״בפני הע״ז״ הינו **בירור** ותו לא, ואילו המתירים הפכו טעם זה ל**תנאי.** ובנד״ד זולתי מה שהכל נעשה בפני הפסל, הרי ההודים עומדים וצווחים, וכן אנו רואים שכל מעשיהם בנידון אינם אלא לע״ז, ואין לך תימה גדולה מאשר להפקיע הצהרתם ולומר דמסתמא אין כוונתם לע״ז. וכעין זאת כתב הגרישי״א בהקדמתו לתשובת הרב בעלסקי קוב״ת ח״ג קי״ח.

[כד] ולהדיא כתב הרא״ש (ע״ז פ״ד ס״א) וז״ל: ״ככרות... אם היו מקריבים אותן לעבודת כוכבים כעין פנים קרינא ביה דדמיא למנחת מאפה תנור. ואף על גב דליכא זריקה המשתברת **וגם לא הקטירו ממנו כלום** אלא נתנו לפני עבודת כוכבים לתקרובת **מקרי זבחי מתים** כו׳ והא דבעינן זריקה המשתברת היינו בדבר שאין מקריבין ממנו בפנים כגון שבירת מקל״, וש״מ דאין בין דבר המוקרב בפנים לשאינו מוקרב בפנים, אלא זריקה המשתברת, אך אפילו בדליכא הקטרה חשיב זבחי מתים, ומעולם לא נמצא מי שיחלוק בדבר.

[כה] ובעניין שבירת מקל כתב רש״י (שם) ד״ה שבר מקל בפניה חייב, וז״ל – ״דדמי שבירה לזביחת בהמה של פנים ששובר מפרקתה״, וקשה הלא בשחיטה אין שוברים המפרקת, ובספר ״סדר יעקב״ כתב **שהדבר פשוט שמעשה שחיטה הוא מעשה חיתוך**, אלא דלעניין שבירת מקל הוצרך רש״י לבאר דאף שאינו דומה ממש לשחיטה עדיין הוי תולדה דשחיטה, כיון שלפעמים בשחיטה יש גם שבירת המפרקת, וכעין זה הוא ביד רמ״ה (סנהדרין סב.) ״כגון ששבר מקל בפניה לשם עבודה שהוא חייב משום זיבוח **דמה לי שובר מקל מה לי חותך**״, ומלשונו נראה דדימה שבירה לחיתוך והיינו דחיתוך פשיטא דאסור, מיהו גם שבירה בכלל, ומדמצינו ששבירה הוי כעין זביחה משום שלפעמים יש במעשה שחיטה שבירת המפרקת, א״כ כ״ש שחיתוך השיער הוי כעין זביחה, כיון שיש שיער בצוואר הבהמה הנחתך בכל מעשה שחיטה (ועי׳ יו״ד כ״ד, ח׳).

ועל הטענה שרצו לחלק בין שבירת המקל לגילוח, ששבירת מקל הוי שבירת דבר אחד לשני חלקים, משא״כ גילוח השיער הוי רק הסרת שיער מגוף האדם, והיינו פירוד שני דברים שונים, עכת״ד, אמנם מפורש בגמ׳ שקציצת פרכילי ענבים מהגפן נחשב כעין זביחה, והוי הסרת דבר משורשו ונאסר, וכן

אין עבודתה בכך

כתב הרב בן ציון וואזנר בסע' ה': "עוד יש מקום לדון דהגילוח לא נחשב כעבודתה בכך, דהתינח הע"ז דכמוש, שדרך עבודתה המיוחדת היתה בגילוח, וכלשון הספר המצוות להרמב"ם (ל"ת מצוה השישית) שכתב וז"ל, ובתנאי שיעבוד אותה כדרכה, כלומר, בדבר "שדרכה שתיעבד בו" כמו פוער לפעור, וזורק אבן למרקוליס, ו"מעביר שערו לכמוש", עכ"ל, וצ"ב מה הוסיף הרמב"ם עם ה"כלומר", וצ"ל דכוונתו, שאין לחייבו רק בדבר "שדרכה" שתיעבד בו, אם בעבודה זו בלבד, או שעבודה זו היא אחד מדרכי עבודתה. שלא כן בנידון דידן, שלע"ז זו עובדים בהקטר וזיבוח, משתחוים ומודים לפניה כדרך שאר ע"ז, וכן מביאים לה אף מתנות שמונחים לפניה, שלא כן הגילוח, שלעולם אין מגלחים ומניחים השערות לפניה ולא לכבודה, נמצא שאין הגילוח דרך עבודתה בכך כלל", עכ"ל.

עוד כתב שם: "והטעם הוא פשוט, מאחר שגם הם מכירים במציאות, שהגילוח מעשה בזיון הוא, וכאשר הוכחנו לעיל בראיה ברורה שאין עליה תשובה, ממה שהגויים עצמם מקפידים שהע"ז לא יראה ולא ימצא באולמות הגילוח, אף ששאר כל העבודות המכובדות עושים אצלה ובפניה. היש לך הוכחה ברורה וגדולה מזו, שאין עבודתה בכך".

כתב הרב רייטפארט בעמ' טו: "והרי זה <u>אנו יודעים</u> דאין עובדים אותו האליל בהקרבת שערות כלל, וא"א לומר שיהא תקרובת עכו"ם ע"י הגזיזה, דאפי' אם נאמר שדומה לזביחה, צריך שיהא עבודתה בכך".

ובתשובתו זו ייסד הנ"ל חידוש על גבי חידוש, כאשר כל אחד מהחידושים משולל יותר מחברו.

ראשית דייק מהמילה "כלומר" ברמב"ם שכוונתו הינה לחידוש מופלג בהלכה – והיינו שאין לחייב אדם על ע"ז אלא היכא שעובד בדבר "שדרכה" שתיעבד בו, וש"מ דהמשתחווה לפעור מרקוליס וכמוש או שאר עבודות זרות שאין עיקר עבודתם ההשתחוויה פטור (ובניגוד לגמרות מפורשות[כו])

גם לעניין תקרובת הדבר הוא חידוש במה שהדברים הם נגד שו"ע מפורש דכתב לגבי תקרובת (יו"ד קל"ט ג) **"והוא דרך לעבדה באותו דבר, אע"פ שאין דרך לעבדה בזה הענין"** ולא ציין השו"ע או מי מהנו"כ תנאי זה דיהיה זה בדבר שהוא עיקר עבודתה, ואף לא הוזכר מי שחולק בדבר.

ותמיהה עצומה היא במה שמפורש הוא דהרמב"ם מחמיר אף יותר מהשו"ע דלעיל, והובאו דברי הרמב"ם בבית יוסף בב"ח ובש"ך בזה"ל "ותקרובת כו' - וכב"י דלהרמב"ם אם נמצא במקום עבודתה הכל אסור **אפילו אינו קרב על המזבח**", והוא דעה מחמירה דבכל גווני חשיב תקרובת בנמצא במקום עבודתה, והא תינח אילו היה מדובר ברמב"ם נדיר בכתב יד, אזי לא היה מן התימא על המתיר דנעלם הדבר מעיניו, אבל האמור הוא ברמב"ם יסודי בסוגיא המובא כאן בשו"ע בנד"ד ומוזכר כאמור בב"י בב"ח ובש"ך.

ופלא נוסף ממה שהוצגו הדברים כביכול אין השיער נכנס לפני הע"ז כעובדה ברורה ומוגמרת, בעוד שהמציאות מראה שההיפך הגמור הוא הנכון, ועוד שלא רק שדרך לעובדה בכך אלא דזו היא עיקר עבודתה – ולא בכדי פרוסים דרגשי הספרים בסמיכות לאליל, ועיקר הנעשה שם אינו אלא עבודת התגלחת.

ולמעשה אף אם לא היתה עיקר עבודתה בכך פשוט שהשיער נאסר בהכי[כז].

מעמד הכמרים

כתב הרב חיד"ו שם: "המגלחים אינם כמרים, רק ספרים אומנים, ואדרבה הם מהשפלים באומה זו", עכ"ל.

מצינו עוד כמה דוגמאות בדברי הראשונים, וכגון, אבנים שנחצבו לצורך זריקתן למרקוליס (מאירי ע"ז נ.) הדס שנחתך לשם ע"ז (רש"י יב: ע"פ מאירי מד:, רוקח) מנעל שנחתך לשם ע"ז (שאילתות פ"ח, מאירי וספר ההשלמה יבמות קג:) שופר שנחתך לשם הע"ז (מאירי ר"ה כח.) כלים שנחתכו לשם ע"ז (רמב"ן, רשב"א, ריטב"א בשם הראב"ד ע"ז נב.) לולב שנחתך לשם ע"ז (ספר השלמה, מאירי, ראמ"ה, ספר המכתם סוכה לא:) ורובם אין להם שבירה דבר אחד לשנים, ולא רק בחיתוך ובשבירה מצינו דהוא כעין זביחה אלא אפילו לישת הלחם בכלל וז"ל הרשב"א (ע"ז נא:) "אותם אובליאש שהוא לחם אונן שלהם לחם מגואל הוא **ואסור משעת לישה דהוי כעין זביחה**" וכן בריטב"א (שם) "ומשעת לישה נאסרין **דאיכא כעין זביחה**", עכ"ל. ותימה גדולה הוא להקל בעניין חמור כנד"ד מסברא שלישת הלחם ושבירת המקל הינם כעין זביחה, ודווקא חיתוך – דהוא כעין פעולת השחיטה ממש, אינו כעין זביחה.

[כו] (סנהדרין סג.) גופא אמר אביי שלש השתחואות בעבודת כוכבים למה אחת לכדרכה ואחת שלא כדרכה ואחת לחלק לכדרכה מאיכה יעבדו הגוים האלה נפקא אלא אחת כדרכה ושלא כדרכה ואחת לשלא כדרכה ואחת לחלק, ופרש"י "לכדרכה ושלא כדרכה - **שהשתחואה היא להך עבודה זרה כדרכה ושלא כדרכה**, כגון שדרכה לעבוד דרך כבוד ולא בהשתחואה, ואי כתיב חד לא הוה מרבינן אלא כי האי גונא אבל משתחוה לפעור לא, כתב רחמנא השתחואה יתירא שניה לשלא כדרכה כגון פעור ומרקוליס שעבודתה בבזיון, והא דאמר ר' אלעזר לעיל (סא, א) זובח למרקוליס חייב מלא יזבחו ואף על גב דחד קרא יתירא הוא דאיכא, ולא מוקים לה בזובח למקטריה דעבודתו דרך כבוד דסבר כיון דגלי בהשתחואה קל וחומר בזביחה, מיהו כולה מילתא לא ילפינן מהשתחואה דאם כן הוה מרבינן כל עבודות כבוד אף על גב דלאו עבודת פנים, לכך יצאה זביחה לומר שלא חייבה אלא עבודות פנים"

[כז] ומצינו במשנה שפרכילי ענבים הם תקרובת ע"ז אצל מרקוליס על אף שעיקר עבודתה הוא בזריקת אבנים, וכן שבירת מקל אצל ע"ז שעבודתה קשקוש במקל, דהיינו דאין עבודתה כלל בשבירה - אפ"ה המקל נאסר. וכ"כ הגר"מ שטרנבוך שליט"א בתשובות והנהגות ח"ה סי' ר"ס, וזה לשונו: "עוד, **שכל שעושה מעשה לשם ע"ז אף כשאינו מעיקר הפולחן, חשיב תקרובת ע"ז**, וכמבואר בגמ' ע"ז (נ"א) דבצירת פרכילי ענבים להביאם על מזבח ע"ז נאסר משעת בצירה, כיון שבצרן מתחילה לכך, וכמבואר ברשב"א (ד"ה ואותן) דכל שא"א להביא מן השוק, אלא צריך לבוצרן לשם ע"ז, או ללוש לשם ע"ז, אף על פי שעיקר הפולחן הוא בהבאה לפניה, מ"מ חשיב תקרובת ע"ז, ואף שהבצירה והלישה הוי מעשה לשמה גרידא, אפ"ה נאסר מדין תקרובת ע"ז, א"כ ה"ה במעשה הגילוח שעושה זאת לשם ע"ז."

לא מצינו בכל הש"ס והפוסקים שהגדרת תקרובת תהיה דווקא על ידי בר סמכא זה או אחר בקרב העכו"ם, או מאידך דבעינן דווקא כמרים ממעמד ויחוס זה או אחר, ושכביכול רק גוי ספציפי יכול להקריב וכדו'.

ובאמת הספרים עצמם נקרא נאי-ברהמנים ומיוחסים הם לכת הברהמנים דהיא כביכול כת הכהנים שלהם, החשובה ביותר בכתות ההינדו השונות, והללו אומרים מפורשות שהכל ניתן לאליל, וזוהי עבודתו החשובה וכדו'...

השיער לא הוקדש לפנ"ז לאליל

כתב הרב בעלסקי "טעם גדול יש לי כנראה להתיר ברחבה וגדולה היא אצלי כי כן יצא לי בע"ה מעת ומאז לימודי בסוגיית הגמ' ובפוסקים מימי חרפי, והוא שנראה ברור מגמרא ומסברא שא"א לעשות שום פעולה ולקבוע על ידה כלפי חפץ שיהיה עליו דין תקרובת אא"כ ייחד החפץ מקודם לע"ז".

הנה הרב הטוען לא הביא שום מקור לדבריו, ואנו לא מצאנו שום גמרא אשר נראה ממנה כן, אולם לא נִמָּנַע מלהעתיק את דברי הגרישי"א שענה לו ברוב ענוותנותו, וז"ל שם (קוב"ת ח"ג קי"ח) -"אמנם קיי"ל השוחט בחוץ חטאת העוף – לע"ז שחייב משום ע"ז כיון ששחט סימן אחד – מחתך בעפר הוא ונאסר משום ע"ז, אף שאין לו שום זכות לקבוע ולייחד את העוף לע"ז שהרי הוא הקדש, אלא עצם מעשה השחיטה שהוא עושה לע"ז חל עליו דין תקרובת"[כח], ועיין בהערה המשך מעט בפולמוס זה[כט].

אולי הנאה מתקרובת אסורה רק מדרבנן

יש הנוקטים שאיסור הנאה מתקרובת ע"ז אינה אלא דרבנן, ובהצטרף ספיקות נוספים יהיה ניתן להקל.

יעויין בהקדמה לפרק זה, שם ביארנו העניין בארוכה.

השיער נקרא מאוס ואסור לתיתו לאליל

כתב הרב בעלסקי בסע' 6, בשם יבואנית שיער מהודו: "מי שיעלה על הדעת שמקריבין שיער באיזה צורת קרבן או הקדשה, אם הוא מהם הוא בודאי שוטה גמור, כי השיער אצלם דבר טמא ונבזה, ולכך מגלחים אותו להשפיל הגאוה ולעקור אהבת היופי, וח"ו להביא איזה שיער לתוך ה'לפני ולפנים' שלהם".

ובאמת כפי שהוכח בארוכה בפרקים הקודמים - השיער מוקרב בכל התנאים הנדרשים עבור איסורו בהנאה כמתבאר, ואין זה משנה כלל כוונת המתגלחים, אם עושים כן לשם עקירת היופי או לשם השפלה, דלא שמענו מעולם שתובנה כזו או אחרת תפסול הקרבן, אלא כל זמן שהם עושים זאת בתור עבודה לרצון האליל החפץ נאסר. וגם מצד המציאות מצינו ד**השיער ניתן לאליל אחר כבוד והכל תמיד רק בפני האליל**, ונחשב כקרבן החשוב והאהוב ביותר עבור האליל, וכלשונם "קרבן קדוש".

השיער ניתן כדורון לאליל – ודורון אינו תקרובת

המתירים בטענה שהשיער ניתן בתור דורון לע"ז, ולטענתם דורון אינו תקרובת ומותר.

[כח] ובהקדמה למודפס בקוב"ת הוסיף הגרישי"א וז"ל – "גם בתקרובת ע"ז אין ענינה לאוסרה מצד שייחדה לע"ז מקודם להקרבתה או עכ"פ חפץ שתהא קבועה לקרבן להע"ז שיהא מונח לפניה וכדו' [גם א"צ לפנים מהקלקלין בגוונא דשחיטה וכעין זביחה וכמבואר לעיל] וזאת למדנו במפורש מסוגיא דחולין דף מ' ע"א דהגמ' דנה בשוחט חטאת בשבת בחוץ לע"ז חייב שלש חטאות ופריך הגמ' הא עשה בה מעשה כל דהו – שהתחיל לחתוך סימן אחד אסרה, והוי מחתך בעפר בעלמא, שהרי משנעשה תקרובת ע"ז ע"י מעשה כל דהו - פקע שם קדשים מיניה, ואמאי יתחייב אשחוטי חוץ, ועי"ש רש"י שהאריך בזה. ותי' הגמ' דמיירי באומר בגמר זביחה הוא עובדה והיינו שהתנה שלא יהא תקרובת לע"ז רק לאחר גמר זביחה, ובאותו זמן עובר גם על איסור קדשים בחוץ. והשתא אי נימא דלא שייך שם תקרובת לע"ז אא"כ יחדה קודם הזביחה לשם קרבן הו"ל לגמ' לאוקמי בפשיטות טפי, דלעולם אינו מייחד כלל הבהמה לשם תקרובת ולא נאסרה הבהמה באיסור תקרובת, ומשו"ה לא הוי מחתך בעפר בעלמא, וחייב ג' חטאות משום עצם מעשה עבודה זרה, ומשום שבת, וכן משום קדשים בחוץ. ולא נעשה כלל תקרובת ע"ז ואמאי איצטריך לאוקמי שהתנה שיעשה תקרובת בגמר זביחה, דל דין תקרובת מהכא משום איסור ע"ז עצמה יתחייב חטאת. ומוכח מהכא דכל שעובד ע"ז והוי כעין ד' עבודות נעשה ממילא תקרובת ע"ז, אף בלא שום יחוד כלל, ושפיר מקשה דמכי עשה בה מעשה כל דהו אסרה מדין תקרובת, ומחתך עפר בעלמא הוא. ומשו"ה איצטריך הגמ' לאוקמי באורחא דחיקא דמיירי שאומר שרק בגמר זביחה הוא עובדה ואז תעשה תקרובת" עכ"ל.

[כט] בעוד שבתשובה הראשונה כתב שאי אפשר לעשות תקרובת בלי מעשה כעין הקדשה, בתשובה השניה כתב וז"ל "א"א לדבר על תקרובת בלי חפצא של תקרובת, והאדם עצמו א"א למחשביה כחפץ של תקרובת בשום פנים, הגה בעצמך, היתכן שיאסר גופו של המשתחוה לע"ז מדין תקרובת, והשיער עד שלא שהעבירו הרי הוא עצם גוופו של האדם כמו שהוכחתי, ואין מה לדבר עליו מענין תקרובת עד שיוסר מהאדם, ומאז שהוסר אין עושים בו שום מעשה שיקבע על ידו לתקרובת, וזה ברור לכאורה" עכ"ל, והדברים מוקשים מאוד שכתבו הראשונים (ר"ן, מאירי, ראב"ן, תוס' חכמי אנגליה ועוד, והאמת שכן עולה מדברי הגמ' בע"ז נא עמ' א' ועמ' ב') דצואה לחה בפני בעל פעור נאסרת, ואע"פ שצואה אינו חלק נפרד מגוף האדם קודם שעשה צרכיו, וגם אינו חפץ לפני ההקרבה, ולא ברור כלל איזה חילוק יש בין שיער שמחובר לאדם לפרכילי ענבים שמחוברין לגפן, שמפורש בגמ' ששייך לעשותם תקרובת ע"י הקציצה בלבד. ובאמת בסנהדרין (טו.) מבואר שאותו שיטה שסוברת ששיער העומד לגזוז כגזוז דמי ס"ל נמי שענבים העומדים ליבצר כבצור דמי (חוץ מלענין מודה במקצת שהוא דין בסמיכות דעת, כמו שכתבו בתוס' שם ד"ה בענבים, וכן מבואר בר"ן שם בשם הרי"ף, ועי' ריטב"א גיטין לט. ואכמ"ל), אם כן ענבים ושיער האדם הינם באותה הגדרה. וזה שכתב שאי אפשר לגוף האדם להיות אסור משום תקרובת ע"ז, אין זה אלא משום שלא היה כאן שום מעשה כעין זביחה כלל, ואינו ענין לניד"ד, וכן מצינו בסנדל של תקרובת ע"ז שאם קצען מתחילה לכך, או בשופר שקצץ מראש האיל וכדומה שנאסר, וראיה ברורה מהמובא במכילתא דרשב"י "**מקריב** שערו לכמוש".

וטענתם באמת סתירה לטענה דלעיל דהשיער מותר כיון שאסור לתיתו לאליל, ובאמת לכל טעם שיהיה מה שיהיה - השיער אסור כפשטות ההלכה, שכל זמן שנעשה בו עבודה לרצון האליל - החפץ נאסר.

מ"מ מפורש במקורות דלשון דורון נופל גם על תקרובת[ל].

הגילוח הוא רק 'הכנה' לקראת הכניסה לטמפל

יש הטוענים שאין הגילוח 'עבודה', אלא רק 'הכנה' לכניסה לטמפל.

וכעין דברים אלו הובאו בפני הגרישי"א בתש"ן וכמובא בפתיחה ולעיל, ועל פיהם התיר בשעתו, ובעת התברר אמיתת המציאות, חזר בו כנ"ל.

ולפי נתונים אלו לכאורה היה צד להקל[לא], דאם אכן כל עניין גילוח השיער אינו נעשה באופן של עבודה, אלא רק מחוץ לבית התרפות וכהיכי תימצי בלבד למטרת הסרת השיער בכדי לתיתו אח"כ כמתנה - החפץ לא נאסר.

ומ"מ מצד המציאות אין הדברים כן כלל ועיקר, ולפי כל הנתונים התגלחת נעשית כעבודה חשובה אחר "כבוד" בבתי התגלחת, דהינם **מקום ע"ז** לכל דבר **ויש בהם אלילים לרוב**, או מאידך נעשית התגלחת במקומות פרטיים, **וגם שם הוי לעולם מול האליל**[לב], והכל נעשה בדווקא על ידי כמרים המיוחדים לכך, ואף מזכירים שם האליל לפני ואחרי ועוד שאר גינונים ע"ז, ופשוט דאין התגלחת האמורה כהכנה בלבד, אלא עבודה גמורה[לג]. כלומר השאלה היא אם יש כאן מעשה עבודה, ואף אם זה נעשה כהכנה לפני שנכנסים לטמפל עדיין יש לדון אם המעשה מצד עצמה מעשה עבודה.

ובאותו הקשר יש אחרים שטוענים שעל אף שתגלחת הוי עבודה מ"מ אין היא אלא עבודת הכנה עבור עיקר עבודתם המכונה "דרשן" והיינו ראיית פני האליל, אולם מבחינת ההלכה אף שהגילוח נעשה בעיניהם כטפל ל"דרשן" אין זה מפקיע ממנו שם "עבודה", הלא גם שבירת הקוקוס בפני האליל הינה טפילה ל"דרשן" ופשיטא דהוי תקרובת, וכן ההשתחואה לאלפי אלילי משנה בדרך לאליל המרכזי הוי גם כן בגדר "הכנה", ואעפ"כ חשיבי עבודה ככל דיני עבודה, ופשוט.

הבאת השערות היא העבודה, ולא הגילוח עצמו

כתב הרב יעקב לנדא בזה"ל: "הרמב"ן בדף נ"א דן בנרות שעוה שהדליקום לפני ע"ז האם יאסרו מדין תקרובת, דהדלקתן זו היא שבירתן, ויש בהם כעין זביחה. וכתב הרמב"ן לדחות דאינו דומה לענבים שבצרן, דהתם מתכוון לעבודה באותה בצירה והוי כשבר מקל לפניה, אבל בנרות אין מעשה הדלקה עבודה, אלא ההדלקה רק לתכלית שיאירו הנרות לכבוד הע"ז (הבזויה), ולמדנו א"כ דבעי שמעשה השבירה - הזביחה יֵעשה בתורת עבודה לע"ז, וא"כ עלינו לדון בגילוח השיער דאפי' שתכליתו לע"ז אך שמא העבודה היא בהנחת השיער לפני הפסל, והגילוח נעשה למטרה זו, אבל אין הגילוח עצמו עבודה לשם ע"ז".

עוד שם: "ואין לנו א"כ ראיה האם הגילוח הוא עבודה לע"ז, או רק לתכלית הקרבת השערות, ומכיון שאין מתגלחים בפני הפסל שפיר י"ל שאין זה עבודה רק הכנת השערות לעבודת הקרבתן".

כתב הגרב"צ וואזנר שם: "ומה שמ"מ הם מתקבצים בהמוניהם להתגלח דוקא באותו טמפל, אין זה לשם עבודה, אלא אחרי שהגלחים הסיתום באמונה טפילה, שהע"ז זו שולטת על כל הכסף והזהב ועל כל הנמצא בעולם, [וכדרכם לחקות הנאמר בתורה"ק, לי הכסף ולי הזהב אמר ה'], ומדמים שהכל וכולם משעובדים לע"ז זו, לכך בתורת הכרת הטוב מחזירים לה מתנות, וכן מראין לה סימני הכנעה, ע"י שמוסרים למענה אף נויים היקר להן מכל, דהיינו שערן, עוד עושים כן משאר טעמים טפלים, אבל הכל מסכימים שאין מגלחים בתורת עבודה".

[ל] מצינו כמה מקומות שתרגום יונתן כותב דורון ובאונקלוס כתוב תקרובת. (בראשית לב יד) **מִנְחָה** לְעֵשָׂו אָחִיו, תרגום אונקלוס - **תקרובתא** לעשו אחוהי, תרגום המיוחס ליונתן - **דורון** לְעֵשָׂו אָחִיו. וכן (בראשית לב יט) **מִנְחָה** הִוא שְׁלוּחָה, תרגום אונקלוס - **תקרבתא** היא דמשלחא, תרגום המיוחס ליונתן - **דורון** הוא דְמִשְׁתַּלְחָא. (בראשית לג יא) קַחְנָא **אֶת־בִּרְכָתִי**, תרגום אונקלוס- קביל כען ית **תקרבתי**, תרגום המיוחס ליונתן - קַבֵּיל כְּדוֹן יַת **דוֹרוֹן**. חזינן שהמילה "דורון" מקבילה ל"תקרובת", וכן בערוך פי' שדורון הוא לשון יווני למנחה, וכן כתב הרב אליהו בחור בספר התשבי, ואמנם בלאו הכי הלא קרבן עולה, נקרא בכמה וכמה מקומות בחז"ל **"דורון בעלמא הוא"** (לאפוקי מחטאת וכדו' שהוא גם מכפר או מתיר). וכן מצינו בגמ' שהמביא **דורון** לת"ח כאילו **הקריב** ביכורים, ויותר מזה מצינו בסנהדרין סג: גבי קרבן לע"ז "אמר רבא האי זובחי אדם עגלים ישקון עגלים ישקון לזבוח אדם מיבעי ליה, אלא אמר רבא כל הזובח את בנו לעבודת כוכבים אמר לו **דורון גדול הקריב לו** יבא וישק לו" הרי שמפורש **שזביחה לע"ז** נקרא דורון. "רב יהודה שדר ליה קורבנא לאבידרנא" ופירש"י "קורבנה – תשורה", ויתרה מכך מצינו בראשונים שכשהם רוצים לבאר למה הדבר הוא תקרובת הם כותבים שהרי הוא דורון - שיבולי הלקט (דין תשמישי ע"ז סי' ט') - "וכ כרות שנותנין דורון מותרין בהנאה, שהרי אין מביאין אותם לע"ז אלא לגלחים ולכומרים, ותקרובת ע"ז לא הוו, **לפי שאין מביאין דורון לע"ז** להאכיל כדורות הראשונים". לשון ר"י הזקן - תוס' ר' יהודה מפאריט- "ומשני כשבצרן מתחלה לכך [**פי'**] **דכעין דורון ע"ז הן עשויין**". ר' ירוחם נ"ו ה"ד - "אבל פרכילי ענבים ועטרות שבלים אפילו מונחים דרך בזיון אסורים משום דדבר אכילה הן וראוי לעשות ממנו כעין פנים **ולשם דורון הובאו.**"

[לא] אמנם לדעת הרמב"ם גם בהכי אסור, וכן צידדו הב"ח והש"ך (יו"ד קל"ט סק"ב) מיהו להשו"ע בכה"ג אין השיער תקרובת כיון דאינו מהדברים המובאים למזבח, וגם בהכי כתב הרב וואזנר דעדיין יש בדבר משום מהנה לע"ז.

[לב] ובעל "קס שערה לדממה' (עמ' 30) ניסה לתרץ העניין וכתב: "**מתקבל הרושם שבחדרי תספורת פרטיים אלו פשוט לא טרחו מנהלי הע"ז להסיר את הפסלים**"... ויראה דאין להתייחס לטענה זו.

[לג] ויש להוסיף לטוענים דכל עניין התגלחת אינו עבודה, דההודים מחכים בתור שעות רבות בצפיפות נוראה, ואין כל אחד מתקבל להיות מגלח אלא משבט "הברהמנים" ואלו שלא יכולים להגיע מתגלחים בביתם רק מול פסל, וכל נתונים אלו ועוד שכמותם מורים דהתגלחת הינה עבודה גמורה וחשובה ביותר עבורם.

גם כאן נמצאו הדברים מוכחשים מהמציאות וההודים כולם מתגלחים רק בפני הפסל וטוענים שבעצם התגלחת הינם עובדים לאלילם, ובמעשה התנתקות השיער מהמאמין כבר ניתן השיער לאליל.

ועוד שהמעיין ברמב"ן יראה דפירוש דבריו שונה הוא בתכלית, ועי' בהערה[לד].

וראינו לעורר במה שכתב הלה "אך **שמא** העבודה היא בהנחת השיער לפני הפסל" - דזוהי דרכם של רבים מהמתירים, להעמיס ספקות על גבי ספקות ולטעון שמא ומנ"ל, ולבסוף לחבר כל הספקות כצירוף לקולא, כאשר רוב המעיינים אינם בוחנים כל ספק לעצמו ולא בקיאים לראות שבשום ספק אין מן הממש, והדבר פשוט שלא שייך לצרף כל ספק לקולא בזמן שאפשר לעמוד על טיב הדברים [ועי' בש"ך בס"ס ק"י בסוף הלכות ס"ס, שהזהיר מאוד מלצרף ס"ס גם אחר כל ההגבלות שכתב, אלא כגון מה שמפורש בתלמוד] וכגון נידו"ד שאפילו מצד המציאות הדברים מוכחשים ואעפ"כ לא נמנע המתיר הנ"ל לצרף ספיקות מספיקות שונות [אשר על פי שיטתם לא שייך לאסור תקרובת ע"ז מעולם, שהרי תמיד אפשר להעמיס עליה ספיקות מסיגנון זה] בכדי להקל להלכה ולמעשה.

ולא זכינו להבין דבריו במה שכתב "אחרי שהגלחים הסיתום באמונה טפילה, שהע"ז זו שולטת על כל הכסף והזהב... לכך בתורת הכרת הטוב מחזירים לה מתנות, וכן מראין לה סימני הכנעה... אבל הכל מסכימים שאין מגלחים בתורת עבודה". והא היא גופא ע"ז, שהרי אינה אלא "אמונה טפילה שהוסתו מאמיניה להכנע בפניה, ולהביא לה מתנות וכדו'". ומה עניין זה להא דלמסקנה כתב דמשום הכי מוסכם הוא "שאין מגלחים בתורת עבודה".

השיער הולך למכירה ולא לאליל

כתב הרגב"צ ואזנר: "וכן הדבר נשמע מפי הממונים והספרים, שאומרים בגלוי, שהגילוח נעשה להגדיל ולהרויח הון הטמפל".

אף שלא מוזכר היתר זה באחד מן הפוסקים, מ"מ הארכנו בשורש הטעות בהערה[לה].

אין אדם אוסר דבר שאינו שלו

יש שכתבו ששם תקרובת שייך רק מצד מעשה של הסָפרים, וכתב הרמב"ם בריש פ"ח מהלכ' ע"ז דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו. כלומר שהסָפר המגלח אינו יכול לאסור את השערות של המתגלח, כיון שאינם שלו.

למעשה הדברים הם היפך גמרא ערוכה (ע"ז מ"ו. נג:) "ישראל שזקף לבינה **גליא דעתיה** דניחא ליה בעבודת כוכבים וכי אתא עובד כוכבים ופלח לה **שליחותא דידיה קעביד**" ונפסק דין זה להלכה (יו"ד קל"ט)[לו], והדברים הם בק"ו בנד"ד.

[לד] וז"ל (בחידושים ע"ז נא.) "ויש מי שאוסר בנרות של שעוה משום תקרובת ומדמי לה לפרכילי ענבים שבצרן מתחילה לכך **שהדלקתן זו היא שבירתן**, ואינו נכון **דהתם מתכוין לעבודה באותה בצירה** דהיינו שבר מקל לפניה, וכן פי' רש"י ז"ל, **אבל אלו אין עבודתה בכך אלא לקלון [לכבוד] ע"ז עשויות ומשמשיה הן**, ועוד שאין זה כעין פנים שהרי אינן קרבין ע"ג המזבח ואף על פי שהיתה הדלקה בפנים אינה עבודה כדאמרינן במס' יומא (כ"ד ב'), ולא נתרבו עבודות משום כעין פנים אלא זיבוח וקיטור וניסוך והשתחואה כדאיתא בפ' ד' מיתות (ס' ב')". ונמצא דכל ביאור הרמב"ן הינו בחילוק בסיסי ביותר בין דבר הנאסר משום **נוי ע"ז ומשמשיה** (וכגון נרות הנ"ל) לבין דבר הנאסר משום **תקרובת** (וכגון פרכילי ענבים), וביאר הרמב"ן לדחות מי שראה לחדש דנרות נאסרות אפילו משום תקרובת (ונ"מ דאין להם ביטול) וביאר דאין עבודה בהדלקת הנרות אלא כל הדלקתם הינה למטרת נוי לע"ז, אבל אין שום פולחן בעצם ההדלקה (ולא שאין זה עיקר הפולחן), ועוד הוסיף שלא מצינו דהדלקה היא בכלל כעין זביחה או זריקה המשתברת. וב' חילוקים אלו אינם נוגעים כלל ועיקר לעניין מעשה התגלחת, דבזה הרי מצינו דיש עבודה בעצם הדבר וממש על זה נאמר "דבצרן מתחילה לכך", ועוד דפשיטא הוא דחיתוך הוא כעין זביחה וכדלעיל. ונפלאנו מאוד על המתיר הנ"ל איך לא עמד על חילוקים בסיסיים ביותר בסוגיין, עד שראה לחדש יסוד מרחיק לכת כ"כ בדבר שאין לו זכר בפוסקים.

ובפרט נפלאנו על שלא נתן ליבו לדברים המובאים בתחילת לשון הרמב"ן כאן ממש, וז"ל "הא דתנן מצא בראשו פרכילי ענבים ועטרות של שיבולים, ההיא כעין פנים ממש היא, שהרי דבר הקרב ממש לגבי מזבח הוא, **כגון ביכורים ובצרן מתחלה לכך**". וביאר הרמב"ן שתירוץ הגמ' בצרן מתחילה לכך קאי גם למ"ד שבענין כעין פנים ממש, וכיון שזה דומה לביכורים במה שבצרן לכך – הוה ממש כעין פנים. כלומר שמספיק שהכוונת עבודה של בצרן מתחילה לכך תהיה כבצירת הביכורים לשם קרבן (ובאמת אין בבצירת הביכורים שום כוונה מיוחדת אלא שא"א ליקח פירות מן השוק, וחייבים לבצור ע"מ כן) ואפילו לפי הנחתו השגויה של מתיר הנ"ל דאין עיקר העבודה במעשה התגלחת, אפילו הכי כיון שתכלית התגלחת הינה עבור הע"ז, ממילא נאסר השיער מרגע הגילוח וכבצרן מתחילה לכך, ופשוט והם הם דברי הרמב"ן ממש.

[לה] דברים אלו מבוססים כנראה על דברי הרשב"א, וז"ל: "מעות וכסות וכלים אינם בכלל תקרובת אע"פ שדרכה בכך **שאינה נקראת תקרובת אלא דבר שאוחזין בחוקי הע"ז שלהן שהיא חפצה בכך בזריקתן לפניה או בהעמדתן לפניה** וכו' אבל הכלים והמעות אינם תקרובת **שתהא הע"ז חפצה בגופן** של מעות ושל כלים אלא שהמעות הן **נדרים ונדבות** ליקח מהם צרכי ע"ז, ומשום נדר ע"ז אינם נאסרים לפי שאין הקדש לע"ז". והמתירים למדו מכך שכיון שהשיער ניתן בסופו של דבר להחזקת המקום וכדו' אינו נאסר. ובאמת כוונת הרשב"א היא לחלק בין קדושת דמים לקדושת הגוף, שדבר שכוונתם בנתינתם רק לערך של החפץ ולא לגופו של החפץ - על זה אמרו אין הקדש לע"ז, אולם בדבר שכוונתם לתת את החפץ עצמו בתורת קרבן - הדבר נאסר גם אם בסוף הוא יימכר. והמבחן לדבר הוא האם הם עושים "עבודה" בחפץ שזה מוכיח שזהו "**דבר שאוחזין בחוקי הע"ז שלהן שהיא חפצה בכך בזריקתן לפניה או בהעמדתן לפניה**", או שהם רק נותנים אותו בלבד שזה מוכיח ש"אינם תקרובת **שתהא הע"ז חפצה בגופן** של מעות ושל כלים אלא שהמעות הן **נדרים ונדבות** ליקח מהם צרכי ע"ז". ולכן בשיער כיון שהם אוחזין בחוקי הע"ז שלהן שהיא חפצה בחיתוך, הרי הדבר נאסר, ואין שום ריעותא בכך שאח"כ הוא נמכר. ופשוט הוא. ובאמת גם במעשה הקרבנות **מכרו הדם שיצא בנחל קדרון**, ולהדיא כתב הרשב"א (ע"ז נא:), שהלחם שנותנים לכומרים "יש טעם לאסור כי מכל מקום **כיון שמניחין אותו תקרובת לפניה** וחושבין שמתרצה בהנחתו לפניה **אף על פי שעושין על מנת לתתו לגלחים משלפניה אסור**", הרי שבעצם מה שנעשתה פעולת הנחה בלחם לפני הע"ז – הלחם נאסר, **ואע"פ שהדבר נעשה למטרת נתינה לגלחים**.

[לו] ע"ז מו. "אמר רב יהודה אמר שמואל ישראל שזקף לבינה להשתחוות לה ובא עובד כוכבים והשתחוה לה אסורה" ופרש"י (שם) "לבינה - בידי אדם נעשית ונאסרת לד"ה והך זקיפה דנקט משום **גלויי דעתא הוה** דאי לא זקפתו ישראל לשם עבודת כוכבים לא מיתסרא דכיון דשל ישראל הוא אינה נאסרת בהשתחוואתו של עובד כוכבים שהרי אינה שלו", וכתב הש"ך (יו"ד קל"ט א) "ישראל שזקף לבינה - להשתחות לה **ולא השתחוה לה** ובא עובד כוכבים והשתחוה לה אסורה ואין לה ביטול אבל זקף עובד כוכבים לבינה אחרת משל ישראל והשתחוה לה אינה נאסרת דשמא לא ניחא ליה אלא בזו שזקף עכ"ל", ונמצא דלא מיירי היכא דהישראל ביקש מהגוי להשתחוות לע"ז, אלא די בגילוי דעת של הישראל שמוכן שלבינה זו תיעבד ואזי אפילו ישתחוה לה הגוי שלא ברצון הישראל תאסר, וכמה רחוק הוא נד"ד אשר המתגלחים אף משלמים כסף לספרים עבור עבודתם, וכל רצונם הוא לעבודה זו, ואיך נבוא אנו ונתיר ונאמר דאין כאן גילוי דעת מספיק.

מסייע אין בו ממש

יש הטוענים להתיר משום שגם אם כוונת המתגלח לע"ז, מחשבתו אינה עיקר כיון שמסייע אין בו ממש, והכל הולך אחר כוונת הסֹפר, והוא אין כוונתו כלל לעבודה.

לא ראינו צורך להתייחס לטענה זו שעל אף שאינה נכונה, מ"מ כבר נתברר בנד"ד למעלה מכל ספק **שכל המגלחים** כוונתם שווה למתגלחים וכולם לדבר אחד נתכוונו[טו].

האם בעינן כעין פנים ממש

כתב הרב בעלסקי שם: "המון ראשונים ס"ל להלכה דבשביל שבירת מקל ותלישה כעין זביחה לא נאסרה שום תקרובת, דלא נקטינן להלכה כמ"ד דס"ל הכי, הלא המה הרמב"ן ותלמידיו, והרא"ש, והר"ן ועוד".

בקשר לדעת הרא"ש ענה לו הגרישי"א (קוב"ת ח"ג קי"ח) דלהדיא כתב דאסור וז"ל "ועוד בפרא"ש שלפנינו כתוב והא דבעינן זריקה המשתברת היינו בדבר שאין מקריבין ממנו בפנים כגון **שבירת מקל**" (והוסיף שכן מוכח מסתימת בנו הטור). ובקשר לדעת הר"ן כתב דהוא רק ציין למ"ד דס"ל הכי, ולא נקט כן להלכה.

וראוי לעורר שדעות אלו שהוצגו כביכול "המון ראשונים ס"ל להלכה" וכו', **לא הוזכרו אפילו בטור ב"י השו"ע והנו"כ**[לח].

והמעיין יראה דאף בדעתם אינו פשוט כלל דס"ל הכי[לט].

[טו] ולחיזוק הענין נביא את דברי הגרישי"א בתשובתו לגר"י בעלסקי וז"ל "הלא גם הם (ר"ל הסֹפרים) מאלה הטמאים הרואים בזה פולחן לע"ז, ובכה"ג הדבר פשוט שאומרים בזה סתם עכו"ם לע"ז (עי' חולין י"ג) שהרי עצם מטרת המתגלחים היא לע"ז" (קובץ תשובות ח"ג, קיח). וכ"כ הגר"מ שטרנבוך שליט"א במכתבו, וז"ל "והנה גם הסֹפר שמגלח השערות הוא א' מהכת הטמאים ושייך לדתם, ומאמין באמונתם הטפילה, ובודאי נהנה כשמספרים לכבוד האליל ומתכוין לע"ז, וכיון שהוא עושה מעשה ההתגלחות שזהו הקרבן לעבודה זרה, א"כ הוא הוא העושה עיקר העבודה להאליל והוי תקרובת ע"ז, ועוד שבתקרובת ע"ז כל שעושה מעשה לשם ע"ז אף כשאינו עיקר הפולחן, חשיב תקרובת ע"ז, וכמבואר בגמ' ע"ז (נ"א) דבצירת פרכילי ענבים נאסר משעת בצירה, כיון שבצרן מתחילה לכך, וכמבואר ברשב"א (ד"ה פרכילי וד"ה ואותן) דכל שא"א להביא מן השוק אלא צריך לבוצרן לשם ע"ז או ללוש לשם ע"ז חשיב תקרובת, אע"פ שעיקר הפולחן הוא בהבאה לפניה, והבצירה והלישה הוי מעשה לשמה גרידא, אפי"ה נאסר מדין תקרובת ע"ז, א"כ ק"ו במעשה הגילוח שהסֹפר עושה לשם ע"ז".

[לח] וקיי"ל בכללי הפוסקים דאין מצרפים לס"ס פוסק שהשמיטו הב"י (באופן דלא מדובר באופן שאפשר לתלות שנעלם מעיניו) עיין ע"י שדי חמד מערכת הס' כלל י"ח.

[לט] בגמ' ע"ז נ:- נא. ישנן שתי מימרות: **א.** "אמר רב יהודה **אמר רב** עבודת כוכבים שעובדין אותה במקל שבר מקל בפניה חייב זרק מקל בפניה פטור אמר ליה אביי לרבא מאי שנא שבר דהוה ליה כעין זביחה זרק נמי הוה ליה כעין זריקה אמר ליה בעינא זריקה משתברת וליכא" - דהיינו שלא צריך דווקא חפץ כעין פנים אלא מספיק מעשה כעין פנים אם עבודתה באותו חפץ. **ב.** "**אמר רבי יוחנן** מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שהוא פטור שנאמר זובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו לא אסרה תורה אלא כעין פנים". ונחלקו הראשונים בביאור דברי ר' יוחנן: **א. לדעת הרמב"ן וסיעתו** (רשב"א ריטב"א ראב"ד) - צריך דווקא חפץ כעין פנים ממש כדי שיאסר, ולכן בעלת מום לא נאסרת אפי' שהיה שם זביחה ואפי' שדרכה בכך. **ב. לדעת תוס' וסיעתו** (דהם רוב המוחלט של הראשונים, וכן נפסק להלכה) - לא נחלק ר' יוחנן על רב, ור' יוחנן דיבר על ע"ז שאין דרכה בבהמה כלל, ולכן רק אם זה כעין פנים נאסר אפי' שאין דרכה בכך, ואם היא בעלת מום - אי"ז כעין פנים ולא נאסרת, אבל אם דרכה בכך - יהיה מה שיהיה - הכל נאסר. **ג. לדעת הרמב"ם וסיעתו** - לא נחלק ר' יוחנן על רב כיון שזביחת בהמה בעלת מום לע"ז שדרכה בבהמה רגילה הוה זילזול ואינה נאסרת, ולעומת זאת שבירת מקל לע"ז שדרכה בקשקוש מקל - אי"ז זילזול והמקל נאסר.

בשיטת הרמב"ן וסיעתו נחלקו הראשונים כמי נפסק כרב או כר' יוחנן, לרמב"ן עצמו הרשב"א והריטב"א הלכה כר' יוחנן שצריך דווקא כעין חפץ פנים ממש, ולראב"ד הלכה כרב שכל דבר שהוא דרך עבודתה אם נעשה בו מעשה כעין פנים דהיינו שבירה או זריקה המשתברת החפץ נאסר. **למעשה להלכה כל הפוסקים כולם ללא יוצא מן הכלל פסקו כתוס' שכל דבר שדרכה בכך אם נעשה בו מעשה כעין פנים החפץ נאסר - ולא נמצא בפוסקים מי שהעלה צד אחר בהלכה. וכאמור אפי' בטור ובב"י לא הוזכרה דעה החולקת!!! כך שנדחתה שיטה זו מההלכה מכל וכל.** למעשה רוב המשתדלים להתיר מצרפים שיטה זו כסניף להיתרם כביכול היה כאן צד מרווח בהלכה וכלשון הרב בעלסקי "**המון ראשונים ס"ל להלכה**". ובאמת אחר העיון יראה דגם לרמב"ן וסיעתו שיער התגלחת נאסר בהנאה **דהא לרמב"ן גזיזת שערות הוא כעין פנים בתגלחת נזיר**, ונפרט את הדברים, מובא בגמ' (ע"ז נא.) "תנן מצא בראשו כסות ומעות או כלים הרי אלו מותרין **פרכילי ענבים** ועטרות של שבלים ויינות שמנים וסלתות **וכל דבר שכיוצא בו קרב לגבי מזבח אסור** בשלמא יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה משתברת **אלא פרכילי ענבים ועטרות של שבלים לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה משתברת איכא** אמר רבא אמר עולא כגון שבצרן מתחלה לכך", וכתב הרמב"ן "ומיהו הא דתנן מצא בראשו פרכילי ענבים ועטרות של שבלים, ההיא כעין פנים ממש היא שהרי דבר הקרב ממש לגבי מזבח הוא **כגון ביכורים** ובצרן מתחילה לכך כדאוקימנא, תדע דהא אמרינן מאי כעין פנים איכא ומאי כעין זריקה משתברת איכא כלומר תיקשי לתרווייהו ומפרקינן להו בשבצרן מתחילה לכך, אלמא כעין פנים נמי הוא, דשבירה ודאי היינו כעין זביחה וכיון דקרב לגבי מזבח הוי כעין פנים", ובדבריו שכתב "**לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה משתברת איכא**" דהיינו לר' יוחנן שמצריך כעין פנים, ולרב שמצריך כעין זריקה המשתברת, ועל זה הגמ' עונה ש"בצרן מתחילה לכך" דהיינו גם למ"ד כעין פנים (ר' יוחנן) - הוה כעין ביכורים, וגם למ"ד כעין זריקה המשתברת (רב) - הוה חיתוך האשכול מהענף כעין שבירה, יוצא שלשיטת הרמב"ן **ביכורים הוה כעין פנים אפי' שהם לא עולים ממש על המזבח ואינם קרבן ממש**, אלא רק נעשה בו תנופה והגשה בלבד, ולכאו' ניתן לומר שגם שיער נזיר נקרא לשיטה זו כעין פנים כביכורים, ונמנה לכך מספר ראיות: ניתן לדייק זאת מדברי הרמב"ם בסה"מ (עשה קי"א) שכתב בזה"ל: "אבל **הגלוח נקשר בקרבן והקרבן נקשר בגלוח** ובקבוצם יגיע התכלית האחד, והוא שיותרו לו הדברים שהיו אסורים עליו בימי נזרו, וכו' ובביאור אמרו במקומות מהמשנה (יא:, יב:) הריני נזיר ועלי לגלח נזיר, רוצה בזה שיביא קרבנות נזיר ויקריבם בעדו. הנה כבר התבאר לך שהתגלחת נופלת על הבאת הקרבנות **והסבה בזה היותה חלק מהם** כמו שבארנו ובקבוצם יסתלק דין הנזירות וישתה הנזיר יין..." עכ"ל. וחיזוק לדברים ממתני' (ערלה ג ג, ע"ז עד., קידושין נו:) ששיער הנזיר אסור בהנאה, והמקור לזה איתא בגמ' (קידושין נז:) "דאמר קרא קדש יהיה גדל פרע שיער ראשו, גידולו יהיה קדוש, אי מה קדש תופס את דמיו ויוצא לחולין, אף שיער נזיר תופס את דמיו ויוצא לחולין, מי קרינן קודש, קדוש קרינן" עכ"ל. ולכאורה זה שהוא מאיסורי הנאה שתופס את דמיו משום שהוא קודש, והוצרך גזה"כ למעט מזה, משמע שהוא סוג של הקדש ולא סתם איסורי הנאה, ואם נימא שהוא חלק מהקרבן ניחא. וכן בירושלמי (ע"ז ה ב) מבואר שהטעם ששיער הנזיר אסור בהנאה הוא משום דכתיב "ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים" עכ"ל. וכ"כ רש"י תמורה (כח.) "אסור בהנאה דבעי שילוח תחת הדוד". ובתמורה (לד.) אמרו ששיער מנזיר טהור - הוא בכלל איסורי הנאה שטעונים שריפה, והמקור לזה הוא משריפת השיער תחת הדוד. ומבואר שם (וכן איתא בספרי ועי' נזיר מה.) שאפילו אם לא שרף הנזיר את השערות בזמן שהקריב את קרבנותיו, עדיין יש דין לשרוף אותן ככל איסורי הנאה, והמקור לכך שהוא מאיסורי הנאה שדינם בשריפה ולא בקבורה הוא משריפת השיער תחת הדוד. ולכאורה קשה איך למדו מהמצוה לשרוף את השיער תחת הדוד על אף שהוא דין רק בשעת הקרבת קרבנותיו לטהר עצמו, להיות איסור הנאה בכל מקום ובכל זמן, והוא מאיסורי הנאה שטעונים שריפה, הלא פשוט שאפשר לחלק ולומר שיש מצוה דרמיא עליה לשרוף אותן בזמן הגילוח, ואם עבר זמנו ולא עשה מצוותו מנא לנו לאסור השיער בהנאה, ואפילו אם נימא שהוא מאיסורי הנאה עדיין צ"ב, מאי שנא משערותיו של נזיר טמא שמצוותו לקבור, ואילו שיער נזיר טהור מצוותו לשרוף, וצ"ע. ואמנם הכל אתי שפיר אם נימא שהדין של שריפת השיער תחת הדוד מלמד אותנו שהוא חלק מהקרבן, שבודאי בזמנו מצוותו דווקא בשריפה תחת הדוד שהוא מצוה ולא ביעור איסורי הנאה, אבל מאחר

ראיה מבעל פעור

הרב יצחק מרדכי רובין (מהר נוף) באסיפת רבנים בנידון טען בזה"ל: "בעל פעור זה עבודה זרה אבל ודאי שאף אחד לא מתכוון לתת את הרעי לעבודה זרה, עבודה זרה לא צריכה רעי, רק מה, מי שעושה את הצרכים שלו לפני העבודה זרה הוא עבר על עבודה זרה אבל זה לא תקרובת, זה עבודה זרה אבל מה שהוא נתן זה לא תקרובת, זאת אומרת שיש דבר שאני עושה, יכול להיות שהאדם הפשוט יגיד שהמעשה הוא עבודה זרה אבל זה לא תקרובת".

ונשתכחה ממנו גמרא מפורשת נא. דהמתריז (היינו צואה לחה) בפני בעל פעור חשיב זריקה המשתברת – **והוי תקרובת לכ"ע** ועיין באריכות לעיל הערה י"א.

תערובת שניה

כתב הרב בעלסקי שם: "שמעתי מן המומחים שאף השיער הבא ממדינת הודו, רובו הוא דלא מהני של הנ"ל (ר"ל לא מהטמפלים). ואף את"ל שיש לחשוש לדין קבוע, לא גרע מספק השקול, וא"כ משנמכר ונשלח לשאר מקומות מתערב פעם ב' עם שערות המקום", עכ"ל.

והשיבו הגרי"א וז"ל [א.ה. ההדגשות במקור] "הנדון של שני תערובות, כתוב בשו"ע נתערב **באחרים** ונפל מהתערובות הזאת א' ל**שנים אחרים** כו'". ובהקדמה לתשובה המודפסת כתב עוד וז"ל "פשוט דב' תערובות היינו שפירש א' מהתערובת השני ונתערב ברוב אחר, כאן הרי הכל נתערב שוב ונשאר הכל כתערובת הראשון".

והיינו דכל עניין תערובת שניה אינו אלא היכא דנתערב ברוב אחר דכולו היתר ודאי, אבל בגוונא דנפל למקום המסופק בעצמו אין הבדל בין תערובת ראשונה לשניה או שלישית.

והנה הרב ברונפמן בשיחה שמסר בעניין ההכשר אמר וז"ל: "רוב רובם של השערות [במפעלים] לא של הודו, עכשיו השאלה פה אם התערב, יש פה חשש, לא ודאי, **יש פה חשש שמא התערב פה שער של הודו**, השער של הודו הוא שהתערב אז הוא בעצמו כבר מורכב מתערובת של שערות שמותרות, יש שערות שמותרות ושערות שאסורות זה תערובת הראשונה, ואנחנו אומרים שהתערבב בשער אחר זה תערובת השניה".

ובאמת דברים אלו ממש כתב הרב בעלסקי ודחאו הגרי"א שדין הכל כתערובת הראשון כנ"ל, והרב הדורש הבין דברי הרב בעלסקי באופן מופלא ביותר, וזו שורש טעותו בדבר, וז"ל שם "הרב בעלסקי כתב לו למה צריך הכשר, הלא בהודו עצמו יש ספק, ספק אם זה שער של הודו או לא, ואחרי זה הולך מתערב עם שערות אחרות, **השיער של הודו עוד פעם עם שיער של הודו**, כך הוא כותב, עם שערות אחרות, אז הוא אומר שזה מותר, אז הרב אלישיב אומר שהוא לא מבין מה שהוא מדבר, **הלא מדובר שמה בשיער של הודו גרידא**, שיער של הודו לבד, שיער של הודו לבד איך אתה יכול להגיד שיש פה שתי תערובות, ככה הרב אלישיב מדבר שמה על שערות של הודו, אז הוא רצה להגיד שיש פה שתי תערובות, אז הרב אלישיב כותב לו הוא לא מבין איפה יש פה שתי תערובות הכל רק תערובת אחת, אין פה שתי תערובות, אבל במקום שיש באמת שתי תערובות, אז הרב אלישיב גם כן מסכים שיש מקום להתיר... אז פה אני אומר תערובת השניה היא מותרת, אז אם כן, אפילו בוא נגיד שהוא כן ערבב, הרי זה ברור שרוב רובו של השיער שמה זה שיער שלא של הודו, רק מה, יכול להיות שהוא הכניס שמה **נגיד יש עשר טון של שערות והוא הכניס חצי טון שערות של הודו, יכול להיות, אבל זה תערובת שניה, תערובת השניה מותרת**".

והבין הלה בהתכתבות בין הרב בעלסקי לגרי"א שלדעת הרב בעלסקי שיער הודו עצמו **שהתערבב בתוך עצמו** הינו בגדר תערובת שניה, ועל זאת דחאו הגרי"א, כאשר כל רואה מבין שדחיית הגרי"א היתה לנידון מקביל לחלוטין לדברי הרב ברונפמן, שהסיק מתוך טעותו שאפילו חצי טון שיער הודו שנתערב בשיער שאינו הודו, הכל בגדר **תערובת שניה**, וסמכנו על הקורא שיבין הטעות בדבר.

שלמדנו מדין זה שהוא חלק מהקרבן, פשוט שאם עבר זמנו אסור בהנאה, ודינו בשריפה ולא בקבורה כמו בכל הקדשים שעבר זמנם שמצותן בשריפה, ולכן מובן איך נלמד ממצוות שריפה שהוא חייב בביעור בשריפה, ודו"ק בזה. וזה גם מתרץ למה יש שני פסוקים לאסור השיער בהנאה, אחד ללמוד שהוא קודש, והשני ללמוד שהוא חלק מהקרבן, ודו"ק היטב, **וכעין זה כתב בספר חידושי מרן רי"ז הלוי (פ"ח ה"א מהלכות נזירות).** זכינו לדין שמסתבר מאוד ששריפת שיער הנזיר הוי חלק מהקרבנות של הנזיר. אם כן יש מקום לומר שלרמב"ן שיער שפיר נחשב כעין פנים, עכ"פ לשיטת רבי יוחנן שס"ל שביכורים הוי כעין פנים, הוא הדין כל דבר שנכנס לעזרה לצורך עבודה או קרבן נחשב כעין פנים. ואף שאין השיער עצמו עולה על המזבח, הוא הדין ביכורים אינם עולים על המזבח, ועוד יש לומר שכמו בכל קרבן גם החלקים שלא עולים על המזבח נחשבים קרבן, וכן בתקרובת ע"ז גם הבשר שלא נשרף במזבח הע"ז עדיין נקראת זבחי מתים (עי' תוס' הרי"ד ע"ז סב. שכתב שה"ה יין נסך, שכולו נאסר מפני שנשפך מקצתו לע"ז ומדמה זה לעורות לבובין שכולו נאסר מפני הלב), הוא הדין השיער של נזיר שהוא חלק מקרבנותיו נחשב קרבן על אף שלא מובא ע"ג המזבח, ודו"ק. ואף שגם לדעת רבי יוחנן כתב הרמב"ן שאין הדלקת המנורה נחשב כעין פנים, מכל מקום הרמב"ן תלה זה בדברי הגמרא (ביומא כד:) ש"הדלקה לאו עבודה היא". והראשונים ביומא שם ביארו זה שהדלקה לאו עבודה היא היינו משום (לשון המאירי יומא כד.) "שהדלקה אינה עבודה שאינו נותן דבר שיש בו ממש". אם כן טעם זו ודאי אינו נוגע לשיער נזיר, ושפיר יש לומר שהוא כהקרבה. ויש להאריך בזה. (ועי' בקובץ אור ישראל גליון לז עמ' עג).

וכן בדעת הרשב"א על אף שבגמ' הוא פירש כהרמב"ן אולם בתשובה (ח"ג סי' שע"ה) כתב "שאלת מפני מה גזרו והחמירו במגע עכו"ם ביין שלנו מבשאר דברים שדרכן להקריב לע"ז, ולא חששו שמא דעתו של עכו"ם בנגיעתו בהן לתקרובת ע"ז. תשובה - מה זו שאלה, היין נאסר בשכשוך, שכן דרכן לנסך בשכשוך לע"ז, ולפיכך גזרו בשלנו כל שנוגע שמא שכשך לע"ז וכן בסתם יינן. אבל בשר **ותרנגול לבן ואצטרובילי וכיוצא בהן** אין תקרובתן שלהן בנגיעה, אלא בשחיטה או בתקרובת ששוברין לפניה או שמקריבין לפנים מן הקלקלין, ולמה נחוש בנגיעה שלהם בשלנו", עכ"ל. הרי להדיא שפסק שגם תרנגול לבן יכול להיות תקרובת ואפי' שאינו קרב ע"ג המזבח, ואינו כעין פנים ממש, ויש אריכות בדברים ולא כתבנו אלא העיקר הנוגע להלכה.

מעט בדיני קבוע

וכיון שטעו רבים בדין קבוע והתירו כל מה שמצאו לנכון על פי אומדנות מחודשות, כגון פאות במחיר של פחות משלושת אלפים שקל, וכן פאות משיער בהיר, וכן על זאת הדרך, ראינו להביא דברי הגרישי"א (בתשובתו בנידון) וז"ל "גם אם זה להיפך (דהיינו שהשיער בהודו אין רובו מבתי ע"ז) דין קבוע להם כמ"ש בשו"ת דברי חיים ח"ב סי' נ"ז וזל"ש: כשהקונה כותב ומבקש ממנו [מן הגוי] שישלח לו כו"כ והוא שולח מביתו, בכה"ג הו"ל כלקח מן הקבוע ולא יחלוק ע"ז זולת." ויעויין בהערה.[מ]

שער הכוונות

אחר שנתברר שהנעשה בהודו תואם בשלימות לתנאי ההלכה לאיסור – הגיעה כעת טענה נוספת מצד המצדדים להתיר, והיא שבנוסף לתנאים המובאים בש"ס ובפוסקים ישנו עוד תנאי מרכזי והוא דלא שייך לאסור דבר משום תקרובת בלי חקירה ודרישה על עומק כוונת המתגלחים.

וראוי להדגיש שאת המציאות לא שייך להכחיש במה שכלל המאמינים ההודים שנשאלו בדבר השיבו שרצונם ליתן שערותיהן לאליל, **וכל מעשה התגלחת הינו עבודה חשובה עבורם**, ועושים זאת עם כל גינוני הע"ז האפשריים ובאדיקות מופלגת, אלא שהמשתדלים להתיר, נתפסים על כוונה זו או אחרת שמצאו **<u>לטענתם</u>** במקום זה או אחר, כגון באיזה ספר מספריהם, או איזו שמועה רחוקה שהללו חושבים על עבודת התגלחת **בנוסף** לכוונת הקרבן - ולמרות כל האמור לטענתם בכה"ג אין השיער נאסר.

וכבר הליץ הגר"מ שטרנבוך על הדבר בדיון שהיה בקבלת עדותו שלוחו ה"ה אמיר דרומי, כנגד אחד הנוכחים שהתעקש להבין עומק כוונת המתגלחים - **"ע"ז עושים בלי כוונות! - כוונות האר"י, כוונות הבעל שם?! - זה העבודה שלהם!..."**

ופלא עצום הוא לומר שכלל הש"ס והפוסקים העלימו מאיתנו יסוד חשוב זה בהיתר התקרובת, בזמן שהדבר נוגע להפסד מרובה ואף ליהרג ואל יעבור וכדעת הגר"א.

ועניין של חקירה אחר כוונת העכו"ם לא מצינו זולתי אריכות רבה בחקירה גבי פסלים למינהם האם נעשו בסתם או לזכרון בעלמא לנוי וכדו', ולגבי תקרובת עצמה מצינו חקירות בנידון **אך ורק לחומרא**, והיינו היכא שמצד המעשה או הצהרת הגוי אין שום הוכחה על כוונתו[מא]. אך במקרה שהמעשה עצמו נעשה כתיקנו, וע"פ הפרטים המובאים בהלכה, מעולם לא מצינו שכוונה מסויימת תתיר את הכל.

ובאמת מה לנו לטרוח בדחיית היתר מחודש בנידון חמור מדאורייתא, ע"פ סברא מחודשת, בלי שום מקור ומשענה מהש"ס והפוסקים.

אך מ"מ ראינו לחזק הדברים בהקבלת חז"ל בין תקרובת לע"ז לבין מעשה הקרבנות במקדש ה' להבדיל, וכמתבאר לעיל דבעינן "כעין פנים", ולגופו של עניין באם נקביל הדברים לנעשה במקדש ה' להבדיל - ימצא לשיטת המתירים דאין שום קרבן עולה לרצון חלילה[מב]. אשר אותם הטעמים המובאים במקורות למלאכת הקרבנות, הם הם אותם טעמים וטענות שעל פיהם התירו מתירים למינהם את מעשה התגלחת וכמובא לקמן – וזאת כאמור כאשר עוד לא נמצא זכר להיתר כהנ"ל בכלל הש"ס והפוסקים.

ונעיין כעת בטענות המצדדים להתיר על פי חידוש האמור, ונראה האם יש בהם ממש.

[מ] מיהו הוסיף בזה הגרמ"מ קארפ (במכתב בנידון) בזה"ל "גם יש לדון דאף הגוי מצווה בע"ז ובהנאה מתקרובת ע"ז ובביעורה, ומבואר בקצוה"ח סי' רצב סק"ב דבאיסור שנוגע לגוי כגזל לא אמרי' נמצא ביד נכרי אלא הוי קבוע. וכ"כ בגליון מהרש"א סי' ק"י לגבי איסור אבר מן החי דבן נח מצווה ע"ז. ואף שהמנ"ח סי' תל"ו כ' דאין הגוי מצווה כבר הביא ה"צפנת פענח" ריש הל' ע"ז דהדבר מפורש ברמב"ם פ"ח ממלכים ה"ט "עד שיכפרו בע"ז ויאבדו את כל מקומותיה ויקבלו שאר המצות שנצטוו בני נח, שכל עכו"ם שלא קבל מצות שנצטוו בני נח הורגין אותו אם ישנו תחת ידינו". וכ"כ בחשוקי חמד ע"ז נ'. בשם רבינו הגרח"ק שליט"א דאף הגוי מצווה על איבודה. וכן לענין תקרובת ע"ז, אף דהמנ"ח סי' תכ"ו כ' דאינו מצווה, מ"מ בחי' הרמב"ן סוף ע"ז [השלמות לדף נט:] וכן בחי' הר"ן ע"ז נט: מפורש דבן נח מצווה ע"ז וז"ל: **"אבל כשנסכו לע"ז ממש מחייב בתשלומין דמקלא קלייה כיון דאסיק עלי' שמא דע"ז ואסריה בין לדידיה בין לאחרים שאיסורה של ע"ז אף בבני נח הוא נוהג"**, עכ"ל. וע"י גם תשו' לבושי מרדכי בליקוטי תשו' סי' מ"ד שכיון לזה. [ובזה אף להנתיבות סי' רצב שכ' דבגזל אינו מצווה על השבה, מ"מ כאן הרי מצווה על ביעורה וכדציידד בגבו"א חגיגה יג. שהגוי מצווה על לא ידבק בידך]. ולפי"ז ברור דהוי קבוע דהאיסור מתחיל כבר אצל הגוי, [ולא שייך לומר דהגוי מכיר את האיסור, דהרי אינו מכיר מהו השער דתקרובת ע"ז] ואין מקום בזה לרוב כלל. וע"פ כל הנ"ל אין מקום להתיר כלל כל סוגי הפאות הניקנות על סמך רוב או על סמך אומדנא קלושה של מחירי הפאות דעידן לא יצאנו מחשש שער ע"ז או תערובתו. עכ"ל הגרמ"מ קרפ במכתבו. אולם כבר הקדימו בטענה זו הגר"א מחפוד שליט"א בתשובה ארוכה ובבקיאות מופלאה בנידון והובאה בשלימותה בחלק ב'.

[מא] בכה"ג חוקרת הגמרא רבות האם יש הכרח זה או אחר שמא כוונתו היתה לע"ז דבכה"ג אסור, אפילו שלא הזכיר שם האליל, ואפילו שלא בפני ע"ז, וכגון במין השוחט בסתם, וכן מגע גוי ביין וכדו'.

[מב] דהא קיי"ל דחולין שנשחטו בעזרה פסולים הם, ואסור להקריבן ולאוכלן, ועופות הנמלקים באם אינם לשם חטאת מתנבלים ואסורים באכילה - ומעולם לא שמענו על צורך לחקור ולדרוש אחר עולי הרגלים מה היתה עומק כוונתם בהביאם קרבן לה'. ואילו היה צורך בחקירה ודרישה בנידון - היינו מוצאים שלל תובנות של עולי הרגלים בדבר מעשיהם, זה מסביר שנתיניתו מכפרת על עוונותיו, והשני שואף לזכות לישועה, זה יטען שכוונתו להכניע ולבטל עצמו כלפי בוראו, וחבירו יאמר שרצונו לוותר על הדבר היקר לו מכל למען שמו יתברך, וכן על זאת הדרך, וכל כוונות אלו אהובות ורצויות לפניו יתברך - ואינן מגרעות במאום משם קרבן על הניתן על ידם. ומעולם לא שמענו שתהיה הבנה כלשהיא פוסלת בקרבן, זולתי במחשבת חוץ למקומו וחוץ לזמנו (ויש קרבנות הנפסלים אף במחשבת שלא לשמה) שאינם עניין לכאן. ויתירה מזו מצינו בגמרא (גיטין נה.) "חטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת מפני תיקון המזבח וכו' שלא יהו כהנים עצבים ונמצא מזבח בטל" ופירש"י "עצבים שאכלו חולין שנשחטו בעזרה שאסורין - ונמצא מזבח בטל שנמנעים מלעבוד עבודה" ולמדנו ב' דברים מהנידון - א. שזולתי חטאת הגזולה - לא חששו הכהנים לפסול אחר בקרבן מצד כוונה זו או אחרת מצד הבעלים. ב. ראינו עד כמה שקדו חז"ל בכדי שלא ידקדקו אף בעניין זה, והתירו גם חטאת הנ"ל באכילה.

הגילוח אינו תקרובת אלא הכנעה בפני האליל.

טענה זו שגורה בפי רבים מהמצדדים להתיר, כביכול כיון שלטענתם הע"ז נעשית במטרת הכנעה בפני האליל – התקרובת מותרת.

א. בהלכה אין זכר לכך שכאשר הע"ז נעשית במטרת הכנעה לאליל אין התקרובת נאסרת.

ב. למעשה כלל מאמיני ההינדו אומרים שעושים כן במטרת הקרבת השיער לאליל – אלא שהמצדדים להתיר טוענים שמצאו איפה-שהוא מקור לכך שהע"ז נעשית במטרת הכנעה, או **גם** במטרת הכנעה.

ג. כוונת הכנעה מצינו אף במעשה הקרבנות[מג].

הגילוח הוא להורדת היופי

יש מתירים הטוענים שאין השיער נאסר כיון שהתגלחת לפני האליל נעשית במטרה להסרת היופי בעבורו.

א. בהלכה אין זכר לכך שכאשר הע"ז נעשית במטרת להורדת היופי - אין התקרובת נאסרת.

ד. למעשה כלל מאמיני ההינדו אומרים שעושים כן במטרת הקרבת השיער לאליל – אלא שהמצדדים להתיר טוענים שמצאו איזה מקור לכך שהע"ז נעשית במטרת הורדת היופי, או **גם** במטרת הורדת היופי.

ב. כוונת הורדת היופי מצינו אף במעשה הקרבנות[מד].

כוונתם באומרם "קרבן" להקרבה עצמית

יש הטוענים שהמושג קרבן כולל בתוכו גם הקרבה עצמית והתמסרות, כאדם האומר לחבירו "הקרבתי לך את כל כחותי וזמני", שאין כוונתו לקרבן ממש.

א. בהלכה אין זכר לכך שכאשר הע"ז נעשית במטרת הכנעה לאליל אין התקרובת נאסרת.

ב. למעשה כלל מאמיני ההינדו אומרים שעושים כן במטרת הקרבת השיער לאליל – אלא שהמצדדים להתיר העמיסו פירוש בדברי ההודים כנ"ל.

ב. וראוי לציין דגם אם נסכים לטעות המתירים בזה לחלק בין קרבן להקרבה עצמית[מה], מ"מ אין הדברים אלא פירוש שהעמיסו המתירים בדברי ההודים, והללו אומרים הדברים כפשוטם – דרצונם ליתן השיער לאליל.

ג. כוונת הקרבה עצמית מצינו אף במעשה הקרבנות[מו].

[מג] כתב הרמ"ע מפאנו (שו"ת חדשות סי' ח') שהסרת המצנפת שנהגו הנוצרים "עבודה גמורה היא, **שנהגו עובדיה להכנעה**", ומבואר במהר"ל (דרשת שבת הגדול) שעניינו של הקרבן הוא 'הכנעה', כמו שאמר הכתוב "זבחי אלוקים רוח נשברה", וידוע מש"כ הרמב"ם (במו"נ ח"ג לב) שטעם מצוות הקרבנות הוא רק להרחיק מחשבת ע"ז בלבד, ואין להם שום טעם מצד עצמו, כיון שברור שהקב"ה לא צריך את מעשינו יע"ש באריכות, ועוד כתב (שם ח"ג מו) שמשום שמצרים היו עובדים מזל טלה ולא היו שוחטים טלה כלל, לכן מצוות קרבנות בצאן, וכדומה, כאילו אתה שוחט אלוהי המצרים, יע"ש. הרי לדברי שניהם עיקר טעם מצוות הקרבנות הוא להביא תועלת בדעותיו של המקריב, ולא כביכול ליתן משהו להקב"ה, וע"ע בכוזרי (מאמר השני אות כה). ודברי הנביאים מלאים שעיקר ציווי הקרבנות הוא לשמוע בדבר ה', ומקרא מלא דיבר הכתוב (שמואל א טו, כב, ועי"ש במלבי"ם) "החפץ לה' בעולות וזבחים כשמע בקול ה', הנה שמע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים", וכן ישעיהו הנביא (א, יא) הוכיח את כלל ישראל ואמר "למה לי רוב זבחיכם", וירמיהו הנביא (ז, כב) אמר "כי לא דברתי את אבותיכם ולא ציוויתים ביום הוציאי אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח", ועי' בספרי (פינחס קמג): "אשה ריח ניחוח לה' - נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני", עכ"ל, וכן נקטינן בכל מקום שבכל מצוה עיקר הכוונה הנצרך הוא משום ש"הכי אמר רחמנא" (עי' ר"ה טז.). וטעמי המצווה אצלינו אינם עיקר כלל וכלל, ויוצאים חובת המצוות מבלי לדעת את הטעם. אם כן, כמה קשה הוא לחדש שאצל עובדי עבודה זרה העיקר אצלם הוא הטעם, ובפרט שאין זכר הלך זה בפוסקים בנידון דתקרובת.

[מד] הבאנו לעיל לשון הרמב"ם בסה"מ (עשה קי"א): "אבל **הגלוח נקשר בקרבן והקרבן נקשר בגלוח**... **והסבה בזה היותה חלק מהם**..." עכ"ל. וכן נראה בדעת שאר פוסקים וכדעיל, ועל אף שנחלקו בדבר, מ"מ זה ברור דמצינו טעם הסרת היופי כוונה רצויה בקרבן לה', וכדאיתא בנדרים (ט:) "דתניא אמר (רבי) שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתיו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים אמרתי לו בני מה ראית להשחית את שערך זה הנאה אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם אמרתי לו רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה העבודה שאגלחך לשמים מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו אמרתי לו בני כמוך ירבו נוזרי נזירות בישראל".

[מה] ומחזקים דבריהם באגדה על התקרחות האליל, ומה שהבטיח לזוגתו ליתן לה כל שיער שיוקרב אליו במשך הדורות, דבר הסותר לגמרי את האפשרות לפרש את דבריהם בתור התמסרות.

[מו] הדבר מפורש בגמרא (מנחות קד:), והובא כמו כן ברש"י על התורה ויקרא ב' א') "אמר ר' יצחק מפני מה נשתנית מנחה שנאמר בה נפש אמר הקדוש ברוך הוא מי דרכו להביא מנחה עני מעלה אני עליו **כאילו הקריב נפשו לפני**", וכתב הרמב"ן (ויקרא א, ט) וז"ל: "כי בעבור שמעשי בני אדם נגמרים במחשבה ובדבור ובמעשה, צוה השם כי כאשר יחטא יביא קרבן, יסמוך ידיו עליו כנגד המעשה, ויתודה בפיו כנגד הדבור, וישרוף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה, והכרעים כנגד ידיו ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו, ויזרוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו, **כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלהיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכפר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו, נפש תחת נפש** וכו' ואלה דברים מתקבלים מושכים את הלב כדברי אגדה" ועל אף שחלק על הרמב"ם בטעם הקרבנות מ"מ אין זה נוגע לקבלת הקרבן לרצון אלא רק בעומק הבנת העומד מאחורי הדברים, ופשוט. וכעין זה כתב הרבינו רבינו בחיי (שם) "טעם הקרבנות הכל לתועלת האדם... וראוי לו שיזרק דמו של קרבן על גבי המזבח כנגד דמו, וכאשר יעשה כל העניינים האלה יחשוב בלבו כי הוא מתחייב מיתה בחטאו, וראוי להענש בארבע מיתות בית דין שהם סקילה שרפה הרג וחנק, כשהוא לוקח הבהמה ומשליכה ודוחף אותה לארץ הרי זה כענין סקילה, וכאלו מודה שהוא חייב סקילה, וכששוחט אותה ותקף בשעת שחיטה בצוארה כדי שלא ישהה, הרי שעשה הרג וחנק כאלו מודה שהוא חייב הרג וחנק, וכשהוא שורפה כאלו מודה שהוא חייב שרפה." ודומה לזה דרשו רז"ל (תנחומא שלח יד) בענין העקדה: (בראשית כב, יג) "ויעלהו לעולה תחת בנו", מהו "תחת בנו", אלא על כל עבודה שהיה עושה אברהם באיל היה מתפלל: יהי רצון מלפניך שתהיה עבודה זו חשובה **כאלו היא עשויה בבני**" ופירושים אלו הינם על הפסוק "ריח ניחוח לה'" ולומר דזוהי כוונה ראויה ורצויה ביותר.

ראוי לעורר כי ע"פ טענה זו מתיר כיום הלכה למעשה הגר"ד מורגנשטרן, ועוד כאלו הנתלים בדבריו. ולאור האמור, יראה ברור דאין הדברים נוגעים להלכה כלל ועיקר, וראינו לכתוב זאת מפורשות אחר ורבים נתלים בדבריו! ועוד רבים מעידים שהגרישו"א שמע כלל דברי הגר"ד מורגנשטרן לפרטי פרטים, ולא קיבלם כלל ועיקר, וחזר ואמר על כל טענותיו "**זו היא עבודה זרה!**", והדברים פשוטים.

הגוי מכוון לקבל ברכות ושפע

כתב הרב יעקב לנדא בסע' ח: "אחר שהובא עדויות מביה"ד של הגרנ"ק שליט"א, עבר אדמ"ו שיחי' (הרב דב לנדא) על כל העתק גביית עדות שנכתב ע"י הבי"ד, ולאור משכ"ש אמר שכל הנידון אינו מתחיל, ואי"ז כלל "תקרובת" רק שהם מאמינים שיהיה להם ברכות וכו' בזכות שהם מחזיקים בהוצאות המקום ההוא... זה רק נדבה ונתינה להחזקת המקום".

אין כוונת ההודים משנה כלל בנידון עד כמה שנעשה כאן מעשה תקרובת בשלימות עם כל הפרטים המובאים בהלכה, ובאמת שהדברים מוכחשים מהמציאות, שכן עד לפני כמה עשרות שנים היה כל השיער נשרף או נזרק אחר מעשה התגלחת, מה שמראה שלא היה זה נתינה עבור החזקת המקום אלא פולחן לע"ז.

ובכוונת המאמינים לזכות לשפע וישועות וכדו' מצינו עיין סנהדרין סז. "המסית זה הדיוט והמסית את ההדיוט אמר יש יראה במקום פלוני כך אוכלת כך שותה **כך מטיבה כך מריעה**".

ולהבדיל אא"ה, המביא מנחת ביכורים לה' מתפלל "השקיפה וגו' וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו וגו'". והדברים פשוטים.

ובנוסף, כל המתגלחים אומרים שעושים כן כדי ליתן השיער לאליל, **ולא מפריע** להם מה שהטמפל עושה אח"כ עם זה, כי בעצם מעשה התגלחת הם נתנו את זה לאליל, והוא קיבל את זה, וזה שלו. ולא היה מי שאמר שהעיקר שבסוף הם ימכרו את זה וירוויחו כסף...

חסרון בכוונת "לשמה" מצד הספרים

כתב הרב בעלסקי בסע' 2: "אגב שמענו מהרבה אנשים נאמנים שבעת הגילוח לא נחים הספרים מלפלפל ומלדבר דברי פוליטיקא ודברי שחוק... ואינו ניכר בהם שום סימן שיהא ניכר על ידו שעושים איזו עבודה ושירות לאליל".

לא מצינו בשום מקום שעבודה שאינה בכל כובד הראש – אינה עבודה ואינה עושה תקרובת.

ולא זכינו להבין דברי הלה במה שכתב "ואינו ניכר בהם שום סימן שיהא ניכר על ידו שעושים איזו עבודה ושירות לאליל", וכי מה עוד צריכים המגלחים לעשות בכדי שיובן שכל כוונותיהן אינן אלא לע"ז, הרי הללו מצויים בבית הע"ז, ועושים פעולה היחודית לע"ז זו, והמאמינים מגיעים למטרת ע"ז, והללו מוקפים בפסילים ובעבודות זרות לרוב, והמדובר הוא על ספרים הנבחרים על פי היחוס בלבד, ולובשים בגדים מיוחדים לצורך הע"ז, ואומרים שם האליל לפני ואחרי עבודתם, וכי איזה סימנים נצרכים יותר מזה?!, ואף שמצד ההלכה אינו נצרך מ"מ ראינו לחדד גודל הטעות בידיעת הנעשה בהודו.

וז"ל הגרישו"א במענה לדברי הרב בעלסקי בזה: "ובזמן התגלחת הם מזכירים שם האליל, והמגלחים אמרו לו על אף שעושים בשביל לקחת שכר עבור התגלחת מ"מ אמרו הלוא גם הם מאלה הטמאים הרואים בזה פולחן לע"ז. ובכה"ג **הדבר פשוט** שאומרים בזה סתם עכו"ם לע"ז (עי' חולין י"ג) שהרי עצם מטרת המתגלחים היא לע"ז."

וגבי מי שראה להתיר מטעם דהכהנים מקבלים שכר על עבודתם כביכול יש סניף כזה בהלכה עיין הערה[מז].

עבודת האלילים בהודו הינה בדותה

כתב הרב יעקב לנדא בסע' ד: "ויש כאן עוד ספק על פי מש"כ החזו"א (סי' ס"ב סקכ"א וסקכ"ב) שאין ע"ז אלא דווקא בעובד נברא באמת, אבל אם צייר בנפשו כח נברא כזב ועובדו אינו אלא מינות. ושוב כתב דבעובד לתמונה (פי' פסל) באמונה שהכח הנברא (כגון כוכב או שר) משפיע עליה כח, וודאי הוי ע"ז ואם זה רק לזכרונה צ"ע יעש"ה, ולמדנו דהעובד פסל חשוב ע"ז רק בכה"ג שמאמין שהפסל עצמו הוא כח או שיש לו השפעה מכח נברא, אבל עובד כח כזב וכן עובד פסל שמושפע לדעתו מכח שהוא כזב אי"ז ע"ז".

[מז] אדרבה זהו ממש כעין פנים שהכהנים המקריבים מקבלים מתנות כהונה מן הקרבן (בחטאת את אכילת כל הקרבן, בשלמים חזה ושוק, ובעולה את העור) ומעולם לא מצינו דקבלת תשלום פוסלת בעבודה.

עוד כתב שם: "ולפי אמונת ההודים יש כמה כוחות שהם האלים, ולפי מה שנתברר בינתיים הכוחות שהם מיחסים אותם לאלים הם בדותות, ועכ"פ מידי ספיקא לא נפקא".

ודבריו מיוסדים על דברי החזו"א (שם) וז"ל: "ובעובד כו"מ נראה דדוקא בעובד נברא באמת, אבל אם צייר בנפשו כח נברא כזב ועובדו אינו אלא מינות, ואינו חייב על עבודתו, וכמו כן במאמין בכח נבדל זולת הבורא ית' ועובדו הוי מין ולא עובד כו"מ וכו', מיהו בעובד לנפש של נברא, אף שכבר אבדה יש בה משום כו"מ, כמו לנפש נכרתה שהרי עדיין היא קיימת למשפט, ותמונה שעושים לזכורנה ועובדים לה על הכוונה שזהו עבודת הכו"מ ורצון יראתם, צ"ע אי הוי כעכו"מ עצמה או כמשמשין, ומיהו אם הכונה למשפיע על התמונה הזאת שפע וכח, ודאי הוא עכו"מ עצמה, וצ"ע."

וראשית נציין שאין הדברים תואמים לענייננו כלל שכן בידוע הוא שההינדו מאמינים בבורא, אלא שלשטותם רצונו הוא לעבוד לשמשיו ולאלילים המייצגים בחינות שונות בו יתברך שמו, ואשר דרכם הוא בוחר להתגשם כאן בעולם הזה, **והיא היא עבודה זרה!** וכמבואר ברמב"ם (הל' עכו"ם א' א') דכל השתשלשלות הע"ז הינה באופן זה.

ובספר הברית מייחס מפורשות שיבוש זה **לע"ז שבהודו** וז"ל: (חלק א מאמר י"ט פרק ז) "כי תדע קורא משכיל שכל בני שת נחלקו לג' כתות... כת ג' אינם עובדים למחוייב המציאות כלל אבל עובדים לכוכבים ומזלות לשמש או לירח לאש או למים וכדומה **והמה בהודו הנקרא (אסט אינדיא) ובמזרח שבהודו היא מדינת (חינא), אבל כלם יודעים ומודים שיש מחוייב המציאות אך אומרים שלא שייך אליו שום עבודה לרוב רוממותו והוא נעלה ומרומם מכל ברכה ותהלה, ובכן שייך העבודה והתחנה לאמצעי אחר המליץ בינותם,** ולכן זה אומר שהחמה הוא אמצעי והמליץ וזה יאמר מזל טלה וכדומה, והמה מאמינים עם זה שאלהותם מתלבש בבן אדם הגדול במעלה או בגדולה בבני דורו כמו המלך או גבור מפורסם או חכם מופלג, ולכן הם עובדים למלך או לאיש ההוא בחייו גם אחרי מותו יאמינו שהוא הולך וישב לו בכוכב ההוא או בשמש או בירח שהוא אלהות שלהם ושם הוא מתייחד עמו ומושל ממשל רב, לכן מעמידים פסל דמות תבניתו ועובדים אותו גם אחר מותו." וכן נמצא בעוד הרבה קדמונים שכתבו מפורשות שבהודו ישנה עבודת ע"ז עם דיניה והלכותיה עד היום[מח].

ולביאור דברי החזו"א עי' בהערה[מט].

ועל כולם, הרי לא מצינו בשום מקום שכל עוד שלא נתברר אמיתת אותו כח עליון הנעבד – הרי תקרובתה מותרת.

ראיה מהשיעור "שמקריבים לרשב"י"

הרב יצחק מרדכי רובין טען באסיפת הרבנים בבית הראב"ד הגר"מ שטרנבוך: "אם אני אבוא עכשיו למירון ואני אשאל פה מאתים אלף אנשים שבאו מבאר שבע ומדימונה, ואני אשאל אותם: 'תגידו לי מה אתם נותנים', הם יגידו שהם נותנים את השיעור לרבי שמעון בר יוחאי".

ופירוש טענתו היתה בהקשר לכך שלשיטתו הכוונה הולכת אחר הכמרים, וכמו שבנידון החלאקה להבנתו המוני העם סבורים שהינם מקריבים את השיעור לרשב"י, ואעפ"כ אינו תקרובת כיון שההמון עושים על דעת הרבנים, כך גם ההודים על אף שהם אומרים שהם נותנים את השיעור לאליל, אינו תקרובת כיון שלדבריו בספריהם נמצא שהוא הורדת האגו.

ובאמת הדבר פשוט דאין מי שחושב שמקריבים את שיעור החלאקה לרשב"י, ומ"מ אילו היה מי שעושה מהרשב"י אלוהות חלילה ובוחר להקריב לו שיעור החלאקה, אה"נ השיעור היה נאסר ופשוט.

ולמעשה בנד"ד אין זה משנה לא כוונת ההמון ולא כוונת כמריהם, ומ"מ גם ההמון וגם כמריהם כולם אומרים פה אחד ובאופן חד משמעי דהשיעור ניתן כקרבן לאליל, ומה שהוא טוען שמצא בספריהם כבר כתבנו לעיל שגם כוונת הורדת האגו וכדו' - אינה מגרעת בדין תקרובת ע"ז. (ואנו לא מצינו מקור זה שמפרש מעשה התגלחת באופן הנ"ל)

[מח] וכן ברד"ק (ישעיה פ"ב ב'-כ') וְהָאֲלִילִים כָּלִיל יַחֲלֹף – אף על פי שהאלילים כבר פסקו מרוב האומות, **היום עוד יש בקצה המזרח עובדי אלילים, ועוד יחשבו גם הם עובדי אלילים שהם משתחוים ועובדים לצלם**" וכן במלבי"ם (זכריה יג ב) "וְגַם אֶת הַנְּבִיאִים - **הם נביאי הבעל שימצאו עוד בהודו חינא ויאפאן שעובדים עדיין לגלולים**". וכ"כ לדינא הבן איש חי (שנה ב' פרשת מסעי) "**ובערי אינדיא גם בזמן הזה ימצא שם עובדי עבודה זרה שעובדים לעץ ואבן,** וחייב כל ישראל שתבוא לידו עבודה זרה שלהם לבערה ולאבדה" וכן הראב"ע (שמות ח כב) וז"ל: "א"ר ישועה כי פי' תועבת מצרים משה כתב כן לגנות ע"ז. כי לא אמר לפרעה רק אלהי מצרים והוא אמר כי היה אלהיהם על צורת טלה. כי היו חושבים על מזל טלה שהוא מושל בארצם. ובעבור זה לא היו אוכלים בשר. ואילו היה כן למה לא יאכלו בשר שור או בשר גדיים. **ולפי דעתי כי אנשי מצרים בימי משה היו על דעת אנשי אינדיא"ה שהם יותר מחצי העולם** וכלם הם בני חם ואינם אוכלים בשר עד היום" עכ"ל.

[מט] המתבונן בדברי החזו"א רואה שאין כוונתו שכל העובד צורה שאינו נברא אמיתי אינו ע"ז, דמשנה מפורשת היא (ע"ז מד:) שאפרודיטי הוי ע"ז, ואע"פ שאפרודיטי היא צורה שבדו הרומיים. ועוד במשנה (מב:) שצורת דרקון (Dragon) הוי ע"ז, וכתב הרע"ב שם "צורת דרקון - צורת נחש שיש לו ציצין וקשקשין כקשקשי הדג", וכמובן שגם זה לא היה ולא נברא. ועוד, ובמפורש כתב הרמב"ם (פ"ב מהל' ע"ז ה"א) שעיקר ציווי של ע"ז כולל בתוכו שלא לעבוד "אחד מארבעה היסודות, ולא אחד מכל הנבראים מהן", וכל פסל שיעשה, **אפילו אם הוא צורה שבדה העובד מליבו**, נעשה מהארבעה היסודות (כמפורש ברמב"ם פ"ד מיסודי התורה), א"כ ברור שכל צורה נכלל באיסור ע"ז. ויראה דכוונת החזו"א זיע"א לומר דהעובד **דבר שאין לו פסל ואינו נמצא**, אזי אין זה ע"ז אלא מינות, וכלשונו שם "**אבל אם צייר בנפשו כח נברא כזב ועובדו אינו אלא מינות**", ומעולם לא עלתה בדעתו לחדש דאין ע"ז אלא באלים דיש להם כח או מציאות ממש.

לא שייך תקרובת ע"ז בזמן הזה

רבים הביאו כסניף לקולא את דברי הגמרא (חולין יג:) **"אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן נכרים שבחוצה לארץ לאו עובדי עבודת כוכבים הן אלא מנהג אבותיהן בידיהן" עכ"ל, והבינו מזה שאפילו עובדי עבודת כוכבים גמורים אינם עובדי עבודת כוכבים וממילא תקרובתם אינה תקרובת.**

אמנם כבר מעיון מועט בלשון הגמרא נראה להדיא דאין זו הכוונה וז"ל "אמר מר שחיטת עובד כוכבים נבלה **וניחוש שמא מין** הוא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אין מינין באומות עובדי כוכבים והא קא חזינן דאיכא אימא **אין רוב עובדי כוכבים מינין** סבר לה כי האי דאמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן **נכרים** שבחוצה לארץ **לאו עובדי עבודת כוכבים הן** אלא מנהג אבותיהן בידיהן" **והיינו** דאליבא דחכמים אין לחוש **לסתם** נכרי שמא מין הוא דתהיה שחיטתו אסורה בהנאה, אבל במי שידוע שהוא מין – ודאי שחיטתו אוסרת בהנאה[נא]. ואליבא דר"א כל גוי דינו כמין ואמרינן שסתם שחיטתו לע"ז ואסורה בהנאה.

וז"ל מרן החזו"א (יו"ד סי' ס"ב, כ"ג) : "הא דאמרו שבחו"ל לאו עובדי עבודה זרה אלא מנהג אבותיהם בידיהם, אינו אלא רפיון ידם מעבודה זרה, **אבל אין נפקותא בזה** לא לענין איסור והיתר ולא לענין חיוב ופטור, **ותקרובתן משום מעשה אבותיהן אסורה מה"ת ככל תקרובות**" עכ"ל.

ובאמת כל הש"ס והפוסקים ראשונים ואחרונים מלאים מדיני תקרובת ע"ז לפרטיה, ולעומת זאת לפי המתירים כל אריכות זו מיותרת לחלוטין, כיון דכבר הופקעו הגויים מדין עובדי ע"ז ושוב לא יועיל להם שום טצדקי.[נב]

[נא] וכן מתבאר מהמשך הגמרא שם "אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אין מינין באומות עובדי כוכבים למאי אילימא לשחיטה השתא שחיטת מין דישראל אמרת אסירא דעובד כוכבים מבעיא" ומסיקה הגמרא שם דהוא אמור לעניין קבלת קרבן מן הנכרים, דלא חיישינן **בסתמא** שמא מין הוא דאין מקבלים ממנו קרבן, ומ"מ מצינו להדיא דהיכא דמין הוא פשוט דשחיטתו אוסרת בהנאה מטעם תקרובת ע"ז.

[נא] וכבר הבאנו לעיל, וחשוב להדגיש העניין, דהא דאמרינן דשחיטת מין אוסרת בהנאה היינו אפילו בסתמא, בלא שום אליל בפניו, או שאר גינוני עכו"ם, אלא רק מעצם מחשבתו לאליל, ואפילו רק היכא דאיכא למיחש בסתמא שמא מין הוא והוא בק"ו לנד"ד, ודו"ק.

[נב] ובכל הנידונים מצינו בפוסקים לשון זו לעניין נידון המסופק, **ולעולם לא לעניין שהוא ודאי ע"פ יסודי הע"ז**.

וראיה מתוס' (ע"ז ב. ד"ה אסור) דכתבו "וקשה על מה סמכו העולם לשאת ולתת ביום איד העבודה זרה, ואין לומר דהיינו טעמא משום (חולין יג:) דגוים שבחו"ל לאו עובדי עבודה זרה אלא מנהג אבותיהם בידם דהא אמר שמואל בגמ' (לקמן ז:) בגולה אינו אסור אלא יום אידם בלבד, **משמע הא יום אידם מיהא אסור**" עכ"ל. וש"מ דיום אידם אסור כיון דסתמא יודה הגוי לע"ז שלו, ואם הכוונה דאין מעשיהם לע"ז נחשבים אזי גם יום אידם היה מותר, ומה אכפת לן שיודה לע"ז. וכן הובא בשו"ע (יו"ד קמ"ח יב) בעניין הא דאמרו חז"ל ג' ימים לפני אידיהן אין נושאין ונותנים עמהן וכו'... ושאר עניינים הקשורים, כתב השו"ע בסוף הסימן וז"ל "יש אומרים שאין כל דברים אלו אמורים אלא באותו זמן, **אבל בזמן הזה אינם עובדי עבודת כוכבים** לפיכך מותר לשאת ולתת עמהם ביום חגם ולהלוותם וכל שאר דברים" והוסיף בזה הרמ"א "**ואפילו נותנים המעות לכהנים, אין עושין מהם תקרובת או נוי עבודת כוכבים, אלא הכהנים אוכלים ושותים בו**" ונמצא להדיא שאפילו שנאמר בהם דאינם עובדי עבודת כוכבים, יכולים לעשות תקרובת, וכל כוונת הביטוי הינה שאינם רגילים בדבר לחוסר הדיקותם וממילא תולין שהכסף שינתן להם לא ישמש לכך. וכן איתא בראב"ן (עבודה זרה סימן רצ"א) בנידון השכרת בתים לגוים, וז"ל "סמכינן אהא דגוים שבחו"ל לא עובדי ע"ז נינהו, ואין לחוש למכניס לתוכו ע"ז שאינם אדוקין בה לעשותה בביתם **ותלינן לקולא** ואמרינן דילמא לא עביד, **אבל ברוסיא ובארץ יון ודאי אדוקין** שהם עושין על שעריהן ועל פתחי בתיהן ובכותלי בתיהן ע"ז" עכ"ל. ויש שהביאו מקור לטענה זו מפירוש המשניות להרמב"ם (חולין פ"א מ"א) וז"ל: "ודע כי שחיטת הנכרי נבלה, ואפילו היה יודע ואפילו היה ישראל עומד על גביו, **לפי שסתם מחשבת נכרי לעבודה זרה.** והטעם שלא אמרנו בה אסורה בהנאה כמו תקרובת עבודה זרה כמו שבארנו במסכת עבודה זרה, לפי שעובדי עבודה זרה נחלקין לשני חלקים, האחד הם היודעים את מעשיה כלומר חישוב הצומח בשעת עשייתה והורדת הרוחניות על ידה ויתר אותן ההזיות ודברי השטות המטנפים את השכל שמדמים בעלי הסוג הזה. והחלק השני הם העובדים אותן הצורות העשויות כפי שלמדו ללא ידיעה היאך נעשו ולא לאיזו מטרה נעשו זולתי ספורי מעשה חכמיהם בלבד, וכך הם רוב עובדי עבודה זרה, והחלק האחרון הזה אמרו בהם חכמים דברים בנוסח זה, גוים שבחוצה לארץ לאו עובדי עבודה זרה הן אלא מעשה אבותיהן בידיהם. ועל אלה אמרו ששחיטתן מטמא במשא בלבד ואינה נאסרת בהניה" עכ"ל. ולכאורה משמע מדבריו (חולין א ג) שבלא שיהיה הגוי מבין מופלג בענייני ע"ז לא יוכל לאסור דבר בהנאה משום תקרובת. ונקשה שהתחיל בסתם עכו"ם וכתב עליו "סתם מחשבת נכרי לע"ז" – ולשון זו הינה דעת ר"א בגמרא, שמטעם זה לשיטתו אסורה שחיטת כל גוי בהנאה, ואיך העתיק הרמב"ם את לשונו של ר"א כאשר כוונתו רק לאיסור אכילה, ועוד שבסוף דבריו כתב בטעם הדבר דאין הבהמה נאסרת בהנאה משום "גוים שבחוצה לארץ לאו עובדי עבודה זרה הן אלא מעשה אבותיהן בידיהם" וזהו טעם הופכי לטעם דסתם מחשבת עכו"ם שהביא לעיל. ובכלל דברי הרמב"ם הינם על המשנה בחולין הנ"ל דשם להדיא נמצא בגמ' דהיכא דידעינן דחישב לע"ז אסור בהנאה, וגם הרמב"ם עצמו האריך הרבה בדיני תקרובת ע"ז הלכה למעשה, בדיניהם ובאופן ביטולם ומבלי להזכיר כלל דכל עניין זה אינו אלא באופן שהגויים בקיאים בעבודתם כפי שהאריך בפירוש המשניות. ובכדי להבין דברי הרמב"ם יש לעיין בדיני שחיטת הנוכרי, המבואר ברמב"ם (בפ"ב הי"ד, ובפ"ד הי"א-י"ב) להלכה הוא שישנן ב' נידונים בנוסף לדין המוסכם דקי"ל דבהמה שנשחטה לע"ז נאסרת בהנאה מדאור' (ואפילו באופן שאיננו אלא תולים דמחשבת השוחט היא לע"ז) והינם: **א.** שחיטת עכו"ם אסורה מדאורייתא באכילה כנבילה ומותרת בהנאה, ודין זה אמור אפילו בעכו"ם שאינו אדוק ואפי' בקטן ודרשו זאת חז"ל מפסוק "וקרא לך ואכלת מזבחו", והוא מטעם שמא ימשך אחריו. **ב.** שחיטת גוי שאינו עובד ע"ז כלל (כגון גר תושב) נחלקו האחרונים (ע"פ חילוקי גירסאות) בדעת הרמב"ם האם איסורו מן התורה או מדרבנן, ובכותי לכו"ע אסור מדרבנן – וגזירת חז"ל בזה הינה אטו נכרי עכו"ם. ושני דינים אלו אינם נוגעים לדיני תקרובת ע"ז דאסורה בהנאה. והנה המשנה בחולין עוסקת בדין בהא דשחיטת סתם עכו"ם אפילו שאינו הדוק אסורה כנבילה, ובזה פירש הרמב"ם טעם הכתוב "וקרא לך ואכלת מזבחו" והוא דאפילו דאין הגוי הדוק ומנהג אבותיו בידיו, כיון דלא פירש מכלל עכו"ם (כגון גר תושב וכו') עדיין הוא בכלל ש"סתם מחשבתו לע"ז", **ויתכן להגר אחריו מחמת אכילת זבחיו ולהגיע לידי ע"ז ממש**, וכלשון רש"י שם (שמות לד טו ד"ה ואכלת) "שמתוך כך אתה בא ולוקח מבנותיו לבניך", ונמצא דלשון "סתם מחשבת נכרי לע"ז", הינה לשון מושאל לעניין הביאור דס"ס אפילו שאינו הדוק בע"ז מ"מ לא יצא מכלל עכו"ם. ובהא דאין הבהמה אסורה בהנאה ביאר הרמב"ם דזה מאחר ואין רוב העכו"ם הדוקים דיים דנתלה מחשבתם לע"ז, מיהו לעולם היכא שידוע שמחשבת הגוי בשחיטה היתה לע"ז, אסור אפילו בהנאה – כמוסכם בש"ס וככל דיני תקרובת המפורטים בשאר מקומות ברמב"ם. ונעתיק פה את לשון הראש יוסף לפמ"ג (חולין יג.) שכתב וז"ל: "ומ"ש בפהמ"ש שחיטת עכו"ם נבילה לפי שסתם מחשבת עכו"ם לע"ז, **אינו ר"ל כר"א** אלא דמין האדוק בע"ז סתם מחשבתו לע"ז ובגלל הדבר הזה הזהירה התורה אף עכו"ם שאין עובד ע"ז וכו' ותדע שהרי כתב בפי' המשניות ולמה לא אסורה בהנאה כו' כמו שיראה הרואה שם.", וכבר האריכו בזה האחרונים רבות.

עוד היו שניסו להתלות בלשון הש"ך שהביא בשם הב"ח (יו"ד קכ"ג א' סק"ב) וז"ל "כתב הב"ח דאפי' שפכי ליה קמי עבודה זרה כדרך ניסוך פנים מ"מ כיון דקי"ל דגויים שבח"ל לאו עובדי עבודה זרה הן אלא מנהג אבותיהן בידיהן **אם כן מה שמנסכים יין לעבודה זרה אין קרוי ניסוך** כיון דקרינן בהו שאין יודעים בטיב עבודה זרה ומשמשיה, דמה"ט נמי אין רגילין לנסך לעבודה זרה, כלומר אין רגילין לנסך תמיד אלא לפעמים עכ"ל". והדברים הינם דיברי תימה – דהא אפילו בעלי השמועה עצמם הלא הם הש"ך בשם הב"ח ביו"ד קל"ט בסימן העוסק בדיני תקרובת, צידדו להחמיר יותר מהנפסק להלכה וכדעת הרמב"ם (פ"ז העכו"ם הט"ז), וז"ל ש"ך (שם סק"ג) "ותקרובת כו' - וכב"י **דלהרמב"ם אם נמצא במקום עבודתה הכל אסור אפילו אינו קרב על המזבח** א"כ הני נרות נמי אם הכניסום במקום עבודתם תקרובות נינהו ולית להו ביטול ע"כ **ודבריו נכונים** וכל בעל נפש יש לו להחמיר, **ול"ד נרות אלא בכל הדברים שהיו בבית תרפותם איכא משום תקרובת עבודת כוכבים** דשמא נכנסו במקום עבודתם ואין להם ביטול כלל להרמב"ם עכ"ל ב"ח". ואיך יתכן דהם יצדדו להחמיר למעשה דכל הנמצא במקום עבודה אסור – אפילו באופן שלא נעשתה בו כעין זביחה, ומאידך יין נסך דקי"ל דהוא החמור בענייני ע"ז – יתירוהו אפילו כשנוסך בפירוש לע"ז. ולהדיא כתב הנודע ביהודה (יו"ד תנינא, סי' סח) וז"ל "הנה תחלת לשונו של מעלתו אינו מדוקדק שכתב שאותה חבית היה של נסך גמור, ואם היה נסך גמור היאך הוא מתירו אפילו בהנאה, ועוד **וכי איזה פוסק יש**

שערי הַהַשְׁפָּלָה

אחר שחידשו המתירים שאין די לנו במובא בשו"ע בכדי לאסור את הדבר, והוסיפו דהעיקר הוא עומק כוונת המתגלחים, ואף הוסיפו שאפילו באם כוונתם לקרבן לאליל, עכ"ז אפילו כוונה משנית פוסלת – עוד הוסיפו הנ"ל כי למטרת בירור הכוונה צריכים אנו להוועץ במומחי האקדמיה אשר כביכול להם, ואך ורק להם, ניתנה הסמכות להחליט מה כוונת מאמיני ההינדו.

ועד כדי כך הדברים מגיעים עד שלהבנת המתירים די במומחה אחד שיאמר דברים שונים מהצהרת ההודים כולם בכדי להתיר את הכל.

וכידוע בתחילת הפרשיה שלחו גדולי ישראל (ובינהם הגרישו"א, והגרי"ט וייס, הגרנ"ק, והגר"ש וואזנר) את הגרא"ד דונר, ואת ה"ה דרומי להודו, לבירור הנעשה בטמפלים שבהודו. ולפי הנשענים להיתרים על דברי פרופסורים למינהם, או כמרי הינדו מודרניים אשר באמריקה, אינה מובנת דרכם של גדולי ישראל הנ"ל, שכן מה התועלת בעיון בנעשה בטמפלים, כאשר לכאורה העיקר הוא מה עומק כוונת המאמינים **ע"פ אנשי האקדמיה.**

ובאמת לא רק שלא נתנה התורה עדיפות לפרופרסורים ולד"ר שונים יותר מכל שאר גוי מגושם, אלא אדרבא יראה שכל הלך דרכם, הבנתם, והתנהלותם הינם בדרכי הכפירה בדתם, ופעמים שמנסים לייפות דרכי ההינדו בעיני העולם מחמת הבושה, וכשם שמי שהיה מברר אצל "ראביי" רפורמי טעם הישיבה בסוכה היה שומע ממנו דהוא מחמת חשיבות ההתחברות לטבע ושאר דעות נפסדות כנ"ל, כן הוא העניין הנעשה אצל "מומחיי" תרבות למינהם.

שמתיר נסך גמור בששים ומה ענין זה לדברי רמ"א שמיירי בסתם יינם..." עכ"ל. וכוונתו לרמ"א בנידון דנן, ובודאי לא נעלם מעיני הנודע ביהודה דברי הש"ך והב"ח שבאותו הסימן ממש, ואעפ"כ כתב שאין שום פוסק שמיקל ביין נסך גמור, רק בסתם יינם. ועוד שבמפורש כתב הש"ך (יו"ד קכד נו והי"ה כו') גבי עכו"ם שנפל לבור של יין וז"ל- וכן אם לאחר שעבר האונס נמצא עדיין נוגע בו **אסור בהנאה** אפילו הוא אונס דעלמא דלאו קרוב למיתה", עכ"ל. ועוד (שם סעיף יא כ וישכשך) "אבל נגיעה לחוד בלא שכשוך אינו אוסר בהנאה וכדעת הטור ורש"י והרמב"ם וכו'... וכן דעת הראב"ד בהשגות ריש פרק י"ב מהמ"א דאינו אוסר בהנאה אלא אם כן ישכשך" ומצינו להדיא דס"ל דגם בזמננו גוי אוסר יין בהנאה היכא דשכשך, ופשיטא דכ"ש היכא דניסך לפני ע"ז דאפילו בלא שכשוך נאסר בהנאה ולו רק מטעם של תקרובת וכעולה מהמבואר בסימן קל"ט – דאפילו מקל נאסר בכה"ג. ובכדי להבין דברי ההש"ך עלינו לעיין במקור הדברים –הנה הש"ך הביא דבריו מהב"ח – כאשר יסוד הדברים הינו מחלוקת בדברי הטור בהאם סתם יינם ומגע גוים בזה"ז אסור, וז"ל הטור: "והחמירו לאסור בהנאה אפי' מגע נכרי ביין שלנו אבל רשב"ם כתב בשם רש"י שכתב על שם הגאונים דבזמן הזה אין איסור הנאה במגע של נכרי ביין שלנו **דנכרים בזמן הזה אין רגילין לנסך לע"ז** והוו לענין ניסוך כאילו **אינן יודעין בטיב ע"ז ומשמשיה** והוי כתינוק שעושה יין נסך לאסור בשתייה ולא בהנאה", עכ"ל. ובבית יוסף תמה על דברי הרשב"ם בזה"ל: "אין לשון זה מדוקדק דמשמע מיניה דרשב"ם אתא לאיפלוגי אמאי דקאמר ברישא דאסרו מגען ביין שלנו בהנאה ואי אפשר לומר כן דהא מאי דכתב ברישא **תלמוד ערוך הוא בכמה דוכתי ואי אפשר שרשב"ם יחלוק עליו**, אלא שבא לומר דהא דאסרו מגע גוי בהנאה היינו דוקא גוים שבזמנם שהיו רגילים לנסך אבל בזמן הזה שאינם רגילים לנסך, וכך הוה ליה למימר והחמירו לאסור בהנאה אפילו מגע גוי ביין שלנו ומיהו רשב"ם כתב בשם רש"י על שם הגאונים דהני מילי בזמנם אבל בזמן הזה אין רגילין לנסך לעבודה זרה והוו לענין ניסוך כאילו אינם יודעים בטיב עבודה זרה ומשמשיה וכו' ... **ואני תמה על דברי רשב"ם בשם רש"י היאך כתבו דגוים בזמן הזה אין רגילים לנסך לע"ז דהא חזינן הני גוים דמנסכו יין ולחם אונים היא להם והיא עיצומה של ע"ז** ויש לומר מכל מקום לא מיקרי ההיא נסך כיון דלא שפכי ליה קמי ע"ז בדרך ניסוך פנים אלא שהגלח מקריבו קמי ע"ז ואחר כך שותהו **נהי דמיתסר משום תקרובת ע"ז מכל מקום לא מיקריא ההיא עבודה ניסוך**". הרי הבית יוסף הקשה איך אמרו שהגוים האלה אין רגילים לנסך הא עיננו רואות שהם כן מנסכין, ותי' שאה"נ יין שהם מקריבים לפני הע"ז הוי תקרובת ע"ז גמור, אלא "כיון כיון דלא שפכי ליה קמי ע"ז בדרך ניסוך פנים", א"כ אין איסור על סתם יינם אטו מעשה ניסוך. ואמנם הב"ח שם ג"כ התקשה בקושיא זו, וכנגד דברי הבית יוסף כתב "ולפעד"נ דאין צורך לחלק בכך אלא אם תמצי לומר דמנסכין **ושפכין ליה קמי ע"ז בדרך ניסוך פנים**, מכל מקום כיון דקיימא לן דגוים שבחוצה לארץ לאו עובדי עבודה זרה נינהו אלא מנהג אבותיהם בידיהם, א"כ **מה שמנסכין יין לע"ז אין קרוי ניסוך כלל כיון דקרינן בהו שאינו יודעין בטיב ע"ז ומשמשיה**, דמהאי טעמא נמי אין רגילין לנסך לע"ז **כלומר אין רגילין לנסך תמיד אלא לפעמים**, ודוק" עכ"ל. ודבריו לכאורה צ"ב, מה זה כותב דאין "צורך" לחלק בכך, דמשמע שמסכים לעצם דברי הבית יוסף, והא איכא טובא בדבריו וחידוש גדול, דליכא האידנא כלל דין תקרובת עבודה זרה, דבר דלא אישתמיט שום פוסק לומר, וכל דין תקרובת אינו קיים בחו"ל בזמן הזה וגם הם נגד הב"י להדיא בלשונו "**נהי דמיתסר משום תקרובת ע"ז**, מכל מקום לא מיקריא ההיא עבודה ניסוך". וגם מה זה שכתב הב"ח: "דמהאי טעמא נמי אין רגילין לנסך לע"ז, כלומר, אין רגילין לנסך תמיד", הא לדבריו ולהיתר דידיה, לא איכפת לן אם רגילין לנסך תמיד או רק לפעמים.

אשר על כן נראה ברור דלא קאתי הב"ח אלא לחלוק על מה שהב"י מסביר דברי הראשונים שאין רגילין לנסך היינו **דלא שפכי ליה קמי ע"ז בדרך ניסוך פנים, אלא שהגלח מקריבו קמי ע"ז** ואחר כך שותהו, ועל זה פליג לומר דגם אם תמצי לומר דאיכא גויים בזה"ז דמנסכין ושפכין ליה קמי ע"ז בדרך ניסוך פנים, מ"מ אמרינן דגוים שבחוצה לארץ לאו עובדי עבודה זרה נינהו אלא מנהג אבותיהם בידיהם, ואין להם כלל עבודת שכשוך כי אם תקרובת ובלבד, וממילא אינם בכלל הגדרת הראשונים לגוי האוסר מגעו בהנאה וכלשון הטור (יו"ד קכד) "לא מגע של כל הנכרים אסרו בהנאה אלא **דווקא בגדול שיודע בטיב כו"ם ומשמשיה דהיינו כל שזוכר ומזכיר בפיו כו"ם ומשמשיה**" וזו שכתב הב"ח "**אין קרוי ניסוך כלל כיון דקרינן בהו שאינן יודעין בטיב ע"ז ומשמשיה**" והראיה לזה מדאין רגילין לנסך לע"ז, תמיד אלא לפעמים, זה ראיה דאין להם הבנה בטיב פעולת שכשוך אלא הכל בדרך הקרבה, א"נ דמשום הכי אינם מזכירים וזוכרים בפיהם עכו"ם ומשמשיהם. תדע שכן הוא, דהא רבינו הב"י (סי' קכח) על הא דכל מי שדרכו לנסך אין מייחדין יין אצלו אפילו שעה אחת ואם יחדו **אסור בהנאה** כתב וז"ל: "וכתב הרשב"א בתוה"ב (ב"ה ש"ד) דאפילו גוים שבחוצה לארץ שאין עובדין עבודה זרה, אלא מעשה אבותיהם בידיהם, מכל מקום כיון שהם מנסכין יין לפני עבודה זרה, אין כח בידינו להתיר ליחד אצלם ואפילו בדיעבד אסור". ואמאי לא פליג הב"ח שם על זה. וע"כ כמשנ"ת. **ומעולם לא עלה על רוחו של שום פוסק לומר שאין תקרובת ע"ז כלל בזה"ז**, דאילו כן מה זה משנה אם עושים כן רק לפעמים, הלא שבירת מקל תקרובת ע"ז אף שאין דרכו בכך כלל, אלא צ"ל שהקילו בסתם יינם לבד, **ומטעם זה טענה זו נמצאת רק בהלכות סתם יינם ונשמטה בכל שאר דיני ע"ז אשר בשו"ע.** ומצינו בס"ד לכל דברים אלו מבוארים בשו"ת מנחת אלעזר (ח"ב סי' ע"ג) שכתב בתוי"ד "...דהרי כ' שם הרמ"א (בס' קכ"ג סעיף א') בפירוש דיש להתיר בהפ"מ בהנאה והוא מדברי הטור בשם הראשונים, היינו שאין דרכם לנסך יין לע"ז ואין זה בזמנינו עבודתם כלל כאשר היה בימים קדמונים וזהו הפי' נכרים שבחו"ל לאו עובדי ע"ז הם, דאינן בקיאין בטיב עבודת אבותיהם שהיו מנסכים תמיד לע"ז היין שנמצאו וכמ"ש שם הש"ך בס"ק ב' בשם הב"ח אבל פשוט דאמונת הנוצרים דין ע"ז יש להם... **ופשוט לכל מי שקרא ושנה שזהו רק לענין יי"נ אינם עובדים עבודה זו** - היינו שאין רגילים כ"כ ורק לפעמים י"ל מנסכים ג"כ וכמ"ש שם הש"ך-..." עכ"ל, ונמצא ברור כדברינו. עוד הביאו מקור מדברי **התבואות שור** (סי' ד' יז), אמנם כבר העירו שאינו ענין, ששם כתב משום שאין הגוים אדוקין כ"כ, אז יש לנו לתלות יותר שרק אמר לשם ע"ז כדי לאסור בהמת חבירו, ולצעורי קא מיכוון. אמנם במקום שאין צד לומר לצעורי מכוון, פשוט ששייך לעשות תקרובת ע"ז. כללו של דבר, טענה זו שאי אפשר לגוים לעשות תקרובת ע"ז בזמן הזה היא דבר זר מאוד, ובודאי אין מקורו מהתלמוד, ואם כי יש פוסקים שכתבו קולות בכמה ענינים, לא מצינו בשום פוסק שאומר שאין שום תקרובת ע"ז בזה"ז. ועד כאן נגענו בעניין מצד ההלכה, מיהו גם מצד המציאות הלא ההודים אין הדוקים כמותן, ומוכנים למסור כל חייהם ורכושם לע"ז, וכל עניינם ומעשיהם הינם סביב אלילים, ושמות אלילהם זכורים ומוזכרים בפיהם תדיר, ועושין הן על שעריהן ועל פתחי בתיהן ובכותלי בתיהן ע"ז. וכל עניין התגלחת אינו אלא אך ורק לאליל, ואף בענייני הכוכבים המזלות וחכמות הטבע, וחכמת הכישוף ושאר ענייני ע"ז בקיאים הם ביותר, ואיך יתכן להעלים עין מכל זה ולכפות עליהם דין ד"סתם גויים בזמן הזה לאו עובדי עבודה זרה הם", אין לך דבר תמוה מזה.

והדבר ידוע שמומחי האקדמיה השונים מעולם לא ראו את עצמם ככלי קיבול להעברת מידע יבש, אלא כהוגי דעות ומנתחי מצבים על פי ראי הכפירה, וממילא גם הגישה ההלכתית תמיד לקחה את דבריהם בערבון מוגבל ביותר, ובמיוחד כאשר הללו מודעים להשלכות "איסור שיער הודו" עבור היהודים, ומשום כך משתדלים הם לא פעם ליתן בדווקא מידע מטעה. למרבה הצער מתירים כאלו ואחרים, ראו להשען על דברי "מומחים" למינהם, תוך יחוס חשיבות מופלגת לחוות דעתם בנידון כביכול נאמנים הם אפילו להכחיש את המציאות.

וכעת על פי כל האמור נעיין בתשובות הגרי"א ונראה דעיקר בירורו בנידון היה רק סביב שאלת **<u>המציאות</u>** בהודו, האם נעשה שם מעשה לע"ז – ותו לא, ואף לצורך מטרה זו התייחסותו לדברי אותו "מומחה" היתה בחשדנות ניכרת, ולא פסק על פיהם ולמעשה, וכמו שאכן דבריו נמצאו לבסוף מוכחשים, **וכלשונו שם** (קוב"ת ח"א ע"ז) "**ודאי עצם השאלה תלוי <u>במציאות</u> באיזה אופן הם עושים זאת**" ולבסוף סיים דבריו בזה"ל "**וכמובן שאין בידי לקבוע עד כמה דבריו מתאימים <u>למציאות</u>**" וזאת כיון שזולתי ידיעת המציאות בנעשה בטמפלים בהודו, אין שום צורך בעומק חקירת הכוונות כנ"ל.

ומה נמלצו לעניין זה דברי הגרי"א זי"ל בתשובה מתשס"ד (ח"ג סי' קיח) וז"ל: "ביסוד הדבר נאמר ד**כל שנראה לעיניים שענין זה שייך ונעשה לע"ז... תו ליכא לפקפק שמא עושים מעשה תגלחת כצורתה אצל מקום ההתאספות לע"ז שלהם שלא לשם ע"ז.** ולתרץ דיבורם שכונתם לא לשם עבודה לע"ז בזה **כמו שעושים זה אנשי החוץ שלהם גדוליהם ומנהיגהם בעיקר אלו הגרים בארצות אחרות שמתביישים כלפי כל העולם בעבודה הנבזית וטיפשית הלזו, קשה מאד לקבל זה".**

ואחר כל זאת כאשר נעיין בדברי כל הנ"ל נמצא דהוא אשר דיברנו שדברי ה"מומחים" למינהם – נמצאו שקריים או לא מדוייקים בעליל, והבוחרים להשען על דברי המומחים הפליגו בגודל האמון שנתנו לדבריהם, וכל זאת כאשר נתונים מהשטח למעשה לא חסר, ואין שום מקור להנהגה זו בהלכה – והסומך על דברי הנ"ל מגלה בכך דעתו שאין כוונתו אל רצון התורה, אלא כוונתו אל ההיתר, ודו"ק.

א. אמה טרלו

פרופ' אמה טרלו, אנטרופולוגית מלונדון, חקרה את תופעת המסחר בשיער, וכתבה ספר מקיף בנידון, בספרה היא משתלחת רבות כנגד הגרי"א זצ"ל על הצער שגרם להמוני הודים העניים בפסקו לאיסור.

כשאר מומחי האקדמיה גם היא החליטה לתפוס את המושכות בידיים, ולנסות להסביר את גישת הפסיקה הראויה, אשר לפי הבנתה – ניצבת היא מעל "העדשה המפחידה של כתבי הקודש היהודיים הקדומים", רח"ל מהאי דעתה.

ואלו דבריה (מתוך ספרה בעמ' 93) "ההיבט המכריע בהסתכלות היהודית האורתודוקסית היה סביב השאלה האם חיתוך שיער הוא סוג של פולחן והאם השיער הוצג לאליל כקרבן, ובכך הופך אותו לתועבה. דונר (א.ה. כוונתה לגראי"ד דונר שליט"א) בחן את השיטות ההינדיות דרך העדשה המפחידה של כתבי הקודש היהודיים הקדומים, ומשום כך ראה את פולחן האליל הפרימיטיבי האסור בתורה.

רב ליברלי מאידך אולי יראה את הדברים אחרת, יכול להיות שהוא יזהה שבעשורים האחרונים קיים איזון שיתופי מוצלח בין האמונה ההינדית של הסרת שיער לבין האמונה היהודית של הוספתו – הסכם לא מדובר בין נשים של לאומים שונים ואמונות שונות, אשר מבלי לדעת מצאו דרכים להביע את דבקותם באמצעות שיתוף השיער, יכול להיות שהוא יראה, באיזה הגיון אלוהי, אם אלוהים דרש מנשים להוסיף שיער בחלק אחד של העולם, הוא לפחות טרח לספק אותו מאחר". (עי' עוד מדבריה שהובאו לעיל בעמ' מט, צה.)

חשוב לציין שגם כיום היא עונה למתעניינים בנעשה בהודו (היא כאמור בכלל גרה בלונדון), ולמרבה הצער לא מעט "מתירים" למינהם פונים אליה לבירור העניין, כאשר כל אחד יכול להבין לבד מה הוא אופי התשובות אותם היא דואגת לספק.[נג]

ב. ד"ר אהנד מוהן

אחד המקורות שאין התגלחת אלא מעשה הכנעה בלבד הוא מדברי פרופסור בשם "ד"ר אנהד מוהן", ועליו סמכו הרבה מהמתירים, כולל השואל בקובץ תשובות (ח"א סי' ע"ז) בתש"ן. אמנם המעיין בראיון המקורי שעליו המתירים נסמכו, רואה שממש אין כן פני הדברים. שם הוא נשאל האם השיער הוא sacrifice (קרבן) להאליל, והוא הכחיש זאת מכל וכל, וענה שזה רק offering (מנחה). כלומר שהוא מודה שזה נתינה לאליל, ואין זה מעשה הכנעה בלבד, וכן אין השיער טמא, ואין התגלחת כהטהרות מהטומאה לפני הכניסה לאליל. אלא שד"ר מוהן

[נג] כדי לעמוד על טיבה של הנ"ל יצרנו איתה קשר ושאלנו אותה שאלות נוספות, והיא סתרה את עצמה הלוך חזור פעמים רבות [ניתן להשיג אצלינו את ההתכתבות איתה], דוגמא לאחד השקרים הבולטים שלה - לטענתה רק 3 טמפלים בהודו מוציאים שיער, וגם שם זה רק בכמות מזערית של טון לחודש... ובעוד שהיא עצמה פרסמה לפני שנים רבות ספר שבו היא כותבת שיש בהודו הרבה מאד מקדשים שמוציאים שיער מהמתגלחות בכמויות גדולות מאוד.

הבין שכוונת השואל הוא האם שורפים השיער לאליל באיזה מזבח וכדומה, וענה לא לא! הם רק נותנים את השיער לאליל, והוסיף לברר שאין נותנים את השיער באופן פיזי.

ולא מובן איך הוציאו דברים מהקשרם והביאו בשמו שהשיער טמא ואסור לתיתו לאליל או שזה רק היטהרות לפני הכניסה לאליל.

ולפי דבריו הרי פשיטא שתקרובת עבודה זרה אינו רק מה שנקרא באנגלית sacrifice ו-worship, אלא הוא כל מה שנותנים מתנה לע"ז דרך עבודה, וכפי שהארכנו לעיל (הערה כ"ז) שהלשון דורון ומתנה – נופל גם על תקרובת שאסרה תורה אם נעשה בו עבודה.

ג. גר הצדק מר ל. עליו נסמך הגר"ד מורגנשטרן בתשס"ד

ישנו גר צדק בשם מר ל. שכאשר נתבקש לברר את הנידון התקשר לדודו בהודו, ודודו שאל את שכנו שבדיוק חזר מגילוח בנו, והעיד שהם אמרו כי הגילוח הוא **מעשה הכנעה**. ועל פי דבריו סמכו הגר"ד מורגנשטרן ואחרים להתיר הלכה למעשה.

יש לציין שהלה לא גדל בהודו, אלא רק נולד שם ועבר בקטנותו עם משפחתו לארה"ב.

יצרנו קשר עימו עתה (ניתן לשמיעה) ושאלנו האם הוא מכיר את האגדה על התקרחות האליל שבגללה הם נותנים השיער, השיב **"בוודאי ובוודאי, גדלתי בסיפור הזה, כל ילד בהודו יודע את הסיפור הזה"**.

כששאלנוהו למה הוא לא סיפר לרבנים אגדה זו, הוא ענה שהוא השיב להם רק על מה ששאלו אותו... והוסיף ואמר **"אבל בוודאי יודעים הרבנים את הסיפור הזה, בכלל מי לא יודע את הסיפור הזה?!... יש אינטרנט היום... בודאי הרבנים יודעים..."**.

ד. ליי (צבי) וייסמן

אדם נוסף שסמכו עליו הוא פרופ' ליי וייסמן בעל 'פורום' ענק הפועל לאיחוד בין כלל הדתות רח"ל.

גם עליו סומכים הרבה מהרבנים המתירים שלטענתו השיער טמא, ואין מכניסים שיער לתוך הטמפל, הוא טען שכל מה שהם מביאים לפני האליל אלו רק דברים המובאים לפני מלך, ושיער אינו דבר שנהוג להביא לאדם חשוב, וממילא הניח **מסברא** שהם מגלחים שערותיהם לא בתורת קרבן אלא מחמת מאיסות השיער.

בשיחתינו עימו הוא אמר (מוקלט) שעל אף ששהה הרבה זמן בטמפל בטירופאטי, **לא עניין אותו הגילוח, ולא היה שם הרבה פעמים,** [כאשר אחד הרבנים שנסמך על דבריו טען שהוא כבר היה עשרות פעמים בטמפלים], ובין כך ובין כך מחקרו אודות הגילוח היה **רק על פי כמרי אמריקה**! ונתבאר לעיל שהם כופרים ברוב עקרונות דת ההינדו, ואינם יכולים לחוות דעה על שיער המתגלחים האדוקים שבהודו.

הנ"ל שיבח את עצמו שהוא ודאי יודע יותר טוב מכולם מכיון שהוא היה בהודו הרבה שנים, והאוניברסיטה שבה הוא למד יש לה שייכות עם ה- TTD (מנהלי הטמפל...). וכעת כאשר נשאל הלה על הסיפור הנ"ל, אמר: **"לא שמעתי על הסיפור הזה מעולם, ולא יכול להיות כזה סיפור אם לא שמעתי, ואכן איני יודע הדבר באמת"**, וכשאמרו לו שיש וידאו עם האגדה על השיער שנחסר לאליל - הוא ממש התפלא ואמר: **"כך אמרו לי הכמרים באמריקה... אני בעצמי לא שמעתי כזה סיפור..."**.

למרות הכל הוא מוצג כאחד מגדולי המומחים בתחום.

סיכום

הבאנו כאן חלק מרכזי מהטענות להיתר, מתוך מודעות לכך שלא נוכל להתייחס לכל טענה מאלו הצצות חדשים לבקרים, אשר אין לדבר סוף.

וכבר נתבאר במס' ע"ז (ז.) "ת"ר הנשאל לחכם וטימא לא ישאל לחכם ויטהר לחכם ואסר לא ישאל לחכם ויתיר היו שנים אחד מטמא ואחד מטהר אחד אוסר ואחד מתיר אם היה אחד מהם גדול מחבירו בחכמה ובמנין הלך אחריו ואם לאו הלך אחר המחמיר ר' יהושע בן קרחה אומר **בשל תורה הלך אחר המחמיר בשל סופרים הלך אחר המיקל."**

ובנד"ד הרי מדובר בנידון חמור בדאורייתא, **והלכה היא דחובה ללכת בזה לחומרא.**

זאת ועוד שאפילו אילו היה האמור נידון "קל" בדרבנן גם אז החובה היתה ללכת לצד המחמיר וזאת כיון ש:

- **האוסרים** כיוונו למציאות הקיימת בהודו אחר החקירה והדרישה - **המתירים** נשענו על כל עלה נידף, בשמועות רחוקות **שהוכחשו למעשה**.
- **האוסרים** כתבו דבריהם להלכה ולמעשה ואפילו במקום הפסד מרובה - **המתירים** ע"פ רוב אינם אלא מצדדים.
- **האוסרים** הביאו מקור לדבריהם מש"ס ופוסקים – **המתירים** בעיקר בדו סברות מליבם, בדברים המוכחשים מהמקורות.
- **האוסרים** רק ציינו את פשטות ההלכה במה שמובא לדינא בלי שום חולק ובלי צדדי קולא – **המתירים** גילו חוסר בקיאות מופלגת ביסודי הסוגיות ואפילו בדברים המובאים להדיא בשו"ע כאן בסימן זה היחידי הנוגע לענייננו (יו"ד קל"ט ג)[נד]
- **האוסרים** הינם גדולי ישראל המופלגים - **המתירים** חלק ניכר מהם לא נודע שמם לרבים בלתי היום.

וזאת למודעי שעל אף שהמצדדים להתיר רובם ככולם לא התירו בפועל[נה] – מ"מ תופעה הרווחת היא שרבנים שמעולם לא גילו כוחם בכתביהם בביאור סוגיא זו, נוהגים להתיר הלכה למעשה לכל המתעניין, כביכול כבר זכו ללבן את הדברים הדק היטב וזכו לעמוד על נקודות שכל קודמיהם לא נתנו דעתם אליהם, ולכאורה מצאו נכוחה דאין יותר מה לחוש לאיסור[נו].

חשש נגיעות

ולסיום, כל לב משכיל רואה, שההיתירים שנסמכו עליהם המתירים לא היו נאמרים בשום מקום ובשום סוגיא אחרת, וכן ישנם המתעקשים להסמך על נתונים שגויים שיכלו להתברר בקל. וכל זה בזמן שבכל נידון אחר מצינו אותם מחמירים על קצה קוצו של יו"ד בסוגיות הקלות בהרבה מסוגיין.

וטעם הדבר ככל הנראה הוא כפי מה שאמרו מפורשות כמה וכמה מהנחפזים להתיר – ש"א"א לאסור את הפאות!!!", "נשים לא ישמעו!", "נשים מבקשות!", "א"א לומר שכל כלל ישראל טעו במשך הדור האחרון!", "אשתו של... והבת של...", "יש נשים שילכו בגילוי ראש!", וכן טענות מטענות שונות ומשונות אשר אין להם מקום בפסיקה כלל, אלא הם טעמים למה לכאורה חובתינו להעלים עין מהמציאות.

וגדולה מזו באו כמה מחרחרי ריב, אשר אין יראת אלקים נגד עיניהם כלל, ודוחים את כל הענין בטענת סרק, שאדרבה האוסרים (היינו הגרישי"א והגר"מ שטרנבוך) הינם נגועים להחמיר, משום שכך קבעו להם מטרה לאסור את הפאות משום סיבה אחרת בלתי ידועה, והמתירים כולם הינם כביכול נטולי נגיעות בעליל...

וכמה מבוכה יש בטענה זו שעמלי תורה הבקיאים בה, **לא מצאו דרך להשיב לדברים הפשוטים זולתי התחמקות כהנ"ל**, בזמן שמאז ומעולם טרחו רבותינו להשיב אפילו לפשוטי העם ולאפיקורסים, ואין לך עדות גדולה מזו, על "טיב" הטענות להיתר כאשר נשמעת התחמקות כהנ"ל.

ועל כן נקוה לראות מהרה בתפארת עוזך

להעביר גילולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון,

בתיקון השלם במהרה בימינו, אמן.

[נד] וכגון מה שכתבו דאין מקטירין השיער בפני האליל, דלא מצינו כזאת בהלכה, וכן טענה דלא נתרבה אלא שבירה דהאי כעין זביחה ולא חיתוך, דהוא מפורש בראשונים ההיפך דאדרבא חיתוך חמיר משבירה, וכן טענה דלרמב"ם רק דבר הנעשה כעיקר עבודתה אוסר – בעוד שהוא מפורש בב"י ובנו"כ דדעת הרמב"ם דכל הנמצא בבית תיפלותם נאסר, וכן הא דנשתבשו בנידון דתערובת שניה לומר דאפילו היכא שנפל למקום המסופק מעצמו חשיב תערובת שניה, וחוסר בקיאות בחילוק בין נוי ע"ז לתקרובתה, ושיבוש המושג סתם נכרים לאו עובדי ע"ז הם, ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו, וטענה דאין השיער המוקרב לרשב"י נאסר למרות כוונת המגלחים וזאת כיון דאזלינן בתר דעת הרבנים, וכן ראיה כביכול מבעל פעור דאין הצואה לחה נאסרת והוא נגד גמרות מפורשות, ועוד ועוד, אשר מי שחרד על רצון ה' לא יתכן שיפול כ"כ בנקל בשגגות כגון אלו, בדרכו אל ההיתר.

[נה] יש לציין שהגר"י בעלסקי מעולם לא התיר למעשה, וכמו שמשמע בכל תשובותיו שדבריו הם כהצעה לפני הגרי"ש זצ"ל, ובסוף תשובתו השנית שכתב הרבה צדדים להקל, סיים: "עיני כל ישראל נשואות לכל דבור ודבור היוצא מפיו קדשו של מרן שליט"א ובטוחים אנו שאזנינו תשמענה דבר מלפנינו ומאחרינו לאמר זה הדרך לכו בה, אם תימינו ואם תשמאילו, והיו עינינו רואות את מורינו בע"ה לדעת מה יעשה ישראל וכל אחיהם על פיהם", עכ"ל. ובשיעור שמסר זמן מה אחרי המעשה (ניתן לשמוע הקלטה, ארגון שיעורי תורה #3, שיעור 12, רצועה 10-9) אמר בפירוש שאם יש שיער שבאמת מגיע מהמקדשים זו סוגיא שכבר פסק עליה מרן הגרי"ש אלישיב, אלא שלדעתו אין מה לחוש משום שרוב השיער שממנו עושים פאות לא מגיע מהמקדשים, וכבר ביארנו באריכות שטענה זו כיום אינה נכונה כלל ועיקר. וכן הרב בן ציון וואזנר – כתב בסוף תשובתו "פאות שמקורן ודאי מטירופתי ושאר מקומות ע"ז אין להשתמש כו'. והצנועות מושכות ידיהם מכל פאה הנעשה משיער אדם" וזאת למרות שהנתונים שהיו בידיו היו מוטעים לקולא בעליל, וכמתבאר לעיל.

[נו] ומגדולי המתירים נמצא הרב דוד מורגנשטרן, שמתיר לכל הפונים אליו, וזאת תוך השענות על המומחים המוזכרים לעיל, כאשר הציבור טועה לחשוב שכביכול המדובר הוא בסוגיא מחקרית, ומשום כך כביכול יש כח ביד הרב מורגנשטרן לסתור את המציאות המתבררת כיום מהנעשה בטמפלים, ולחלוק על כלל גדולי ישראל ועל הגרישי"א רבו, אע"פ שכבר הריץ הלה את כל טענותיו בפניו ודחאו בתוקף כנ"ל. וכיון שמעולם לא כתב דברים בנידון וכדרכם של פוסקי הלכה, קשה הוא להביא דבריו ולפורכם כדרך שעשינו עם שאר מצדדים למינהם. וכ"כ ניתן למצוא את הרב יצחק מרדכי רובין (הר נוף) שמתיר למעשה לפונים אליו – מתוך סברות דחויות וכמו שהובאו לעיל. וגדולה מזו מצינו ברב רייטפארט אשר בניגוד לכל שאר המצדדים להתיר, הוציא כרוז מפורש בו הוא מתיר להדיא, ובו בזמן שאפילו נתונים מבוררים מהשטח עוד לא היו בידו, והנתונים עליהם התבסס נמצאו מוכחשים בעליל וכמובא לעיל בהתייחסות לדבריו.

חלק ב'

מקורות

א. דעת רבותינו - מכתבים ותשובות
ב. מקורות בענין עבודת התגלחת להינדו
ג. מקורות בענין מקור השיער בעולם
ד. מקורות בענין ההכשר הקיים כיום

מבוא קצר

נסכם בקצרה מה הם הנושאים הנצרכים לבירור למעיינים במקורות אלו

הנושא הראשון

האם תגלחת ההודים הינה באמת ע"ז, והאם שערם נאסר עפ"ז כתקרובת.

ובנידון זה הבאנו (בפ"א) את מכתבי הרבנים, ופסקם של גדולי ישראל משנת תשס"ד ומהיום, וכן הוספנו (בפ"ב) ראיונות ומחקרים של כוונת העובדים כיום. ולעיל בח"א פ"ה הבאנו תשובות לכל דברי המתירים אחד לאחד.

הנושא השני

האם השיער שנגזז במקדשים בהודו אכן מגיע אלינו, והאם הוא הנמכר בפאות כיום.

ובזה הבאנו (בפ"ג) עדויות רבות של יבואני שיער מהגדולים בעולם, בני ברית ושאינם בני ברית, המעידים כולם בסיגנון אחד שלמעלה מ90% מהשיער בעולם מקורו הראשון הוא מהודו. וכן הוכחנו לעיל בח"א את הענין באריכות ממסמכי האו"ם ועוד.

הנושא השלישי

האם ניתן למצוא ולהשיג את אותו מיעוט שיער שמסתובב בעולם שבאמת אין מקורו מהודו.

ובזה הבאנו (בפ"ג) ראיונות ומכתבים של העוסקים בתחום, בני ברית ושאינם בני ברית, רבנים וספקי שיער, שכולם אומרים שלא ניתן לדעת ולברר על מקור הראשון של השיער, מחמת רוב הרמאויות בנידון, ומחמת גודל השוק וגודל התעשייה הפרוסה בששת היבשות, ומחמת הפעילות הרבה במשך שבעת ימי השבוע ובכל ימות השנה, ועוד סיבות רבות כאשר תחזנה עיניכם.

הנושא הרביעי

האם ניתן לומר ששיער זול, בהיר, או אינו מעובד וכדו' רובו אינו מגיע מהודו, אלא מסין.

ובזה הבאנו (בפ"ג) מחקרים החושפים את צורת עיבוד השיער היוצא מהודו, שגם השיער שנראה גולמי - עובר הוא תהליך סודי שעל אף שהוא משנה את ציבעו - הוא נשאר כלא מעובד, ולכן לא ניתן לזהותו ולהכיר את מוצאו ע"י חוש המישוש או הריח.

וכן הבאנו (בפ"ג) ראיונות של ספקי שיער, על כך ששיער הודי ניתן למוכרו עם רווחים עצומים כפול כמה ממה שקנו אותו ועדיין המחיר ישאר פחות מ-3000 שקל.

ועוד הבאנו במכתבי הרבנים (בפ"א) [הגריש"א זצ"ל, ויבלח"ט הגרמ"מ קארפ שליט"א ועוד] שלא הולכים אחר הרוב בנושא זה מחמת דין קבוע שיש לנידון זה.

הנושא החמישי

מהו תוקף הכשרות הקיימת כיום.

ובזה הבאנו (בפ"ד) את התגובות הרדמיות של בד"ץ "חניכי הישיבות", ראיון עם בעל הכשרות הרב אברהם שלזינגר שליט"א, ראיון עם הרב חיים כץ ממקימי הכשרות. ועוד ידיעות חשובות בנידון נתינת כשרות על מוצא השיער בלבד.

להוי ידוע שהרבה יותר ממה שהבאנו פה ישנו תחת ידינו, וניתן לקבל את החומר המבוקש לפי נושאים בפניה למערכת.

תוכן עניינים מפורט לחלק ב׳

פרק א׳ ..... קכה

א. מכתב הגרש"ה ואזנר זצ"ל הגרנ"ק שליט"א ..... קכו
ב. כרוז הגריש"א זצ"ל בשנת תשס"ד ..... קכז
ג. פסק בית הדין שהושיב הגריש"א בענין כשרות לשיער ..... קכז
ד. מכתב הגרי"ש אלישיב זצ"ל משנת תש"ן ..... קכח
ה. התכתבות הגרי"ש אלישיב זצ"ל בשנת תשס"ד עם הגר"י בעלסקי ..... קל
ו. שו"ת אבני אש ח"ב ..... קלד
ז. קובץ כרוזים מגדולי ישראל שפורסמו בשנת תשס"ד ..... קלה
ח. תשובת הגר"מ שטרנבוך שליט"א בתשס"ד ..... קלח
ט. מכתב הרב יוסף יצחק בלינוב חתן הגרמי"ל לנדא שליט"א ..... קמ
י. תשובות שענה הגר"ח קנייבסקי שליט"א בעל פה - תשע"ח ..... קמא
יא. כרוז הרבנים שליט"א בבין המצרים תשע"ז ..... קמב
יב. מכתב הגאון רמ"מ קארפ שליט"א בכסליו תשע"ח ..... קמג
יג. מכתב מאה ועשרים רבני "התאחדות הרבנים" תשס"ד - תשע"ח ..... קמד
יד. מכתב פנימי שכתב הרה"ג ר' אליעזר דינר שליט"א לעוסקים בתחום ..... קמה
טו. מכתב מאת הגר"ע אויערבאך שליט"א ..... קמה
טז. מכתב הרה"ג ר' אברהם ניסן ניימאן - מאנסי, תשע"ח ..... קמו
יז. מכתב הרה"ג ר' יחיאל שטיינמץ - מאנסי, תשע"ח ..... קמז
יח. תשובת הרה"ג איתמר מחפוד שליט"א - אשדוד ..... קמח

תקרובת ע"ז בגילוח השערות ..... קמח
גדרי תקרובת עבודה זרה בחיתוך שער ..... קמח
הספרים גם הם מעובדיה ..... קנג
דין הפאות כדין לקיחה מהקבוע ..... קנד
גם כשפירש ע"י גוי חשיב פירש מהקבוע ..... קנה
גוי מצווה על הנאה מתקרובת ע"ז ..... קנה
ישוב הקושיא ..... קנו
תקרובת ע"ז אסורה מהתורה ..... קנח
סוחר הקונה מגוי חשיב כקונה מהקבוע ..... קנח
קניה מחנות פאות או פאנית ..... קנח
חשוב שוב קבוע ואסור ..... קנח

רוב ככל שער הפאות ..... קס
מקורו בתקרובת עבודה זרה ..... קס
פאות סינטטיות ..... קסא
גדרי איבוד תקרובת עבודה זרה ..... קסה
השכרת בית לזוג שהאשה חובשת פאה ..... קסה
לארח או להכניס לביתו ..... קסו
אשה שחובשת פאה ..... קסו
מוצא פאה אם מותר להכניסה לביתו ..... קסז
הסתכלות בנוי פאה ..... קסז
אמירת דברים שבקדושה מול פאה ..... קסז

פרק ב׳ ..... קסט

א. ראיון בעיתון 'דער בלאט' בשנת תשס"ד עם הגאון הגדול ר' אהרון דוד דונר שליט"א (מתורגם מאידיש) .... קע
ב. קטעים מתוך דו"ח שכתב שליח בית הדין ה"ה אמיר דרומי הי"ו ..... קעב
ג. רשימת תוכן עדות שליח שנשלח לטירופטי בהודו (אמיר דרומי) ..... קעה
ד. תמצית גביית העדות ממר אמיר דרומי על מסעו בתשע"ח, בבית הראב"ד הגר"מ שטרנבוך ..... קעז
ה. המשך גביית העדות ..... קפב

ו. תמליל ראיון חשוב ומיוחד מהסרטה של אחד הכמרים הראשיים בטירומלה..... קפה
ז. קטעים מתוך התכתבות עם ד"ר "שאנת'ה נאיר"..... קפו
ח. תמלילי שיחות טלפון ..... קפח
ט. תרגום סרטון ראיון עם כמרים ועובדים בטירופטי..... קצא
י. תחקיר שנכתב בחו"ל על דת היהנדו וייחסה לעולם המערבי..... קצג

פרק ג' ..... קצה

א. חלופת מכתבים שהיתה בין הרב יצחק מרדכי הכהן רובין, לבין השגריר הישראלי בהודו. ..... קצו
ב. ראיון עם יבואן שיער חרדי גדול מאוד בתחום ..... קצח
ג. תגובות סוחרי שיער ידועים ומפורסמים, מהגדולים בעולם, בענין מקור השיער..... רו
ד. מקבץ מאמרים בענין מקורות השיער כיום..... ריב

פרק ד' ..... רטו

א. מתוך קובץ "תל תלפיות" - קובץ ס'..... רטז
ב. תגובת בד"ץ חניכי הישיבות..... רכא
ג. ראיון עם הרב אברהם שלזינגר מנהל הכשרות של בד"ץ חניכי הישיבות ..... רכג
ד. ראיון עם הרב חיים כץ ..... רכח
ה. עלון שפורסם ע"י ת"ח גדול מירושלים בענין מחדלי ההכשר..... רלג
ו. קטעים מתוך ספרי הגר"מ גרוס גאב"ד בד"ץ "חניכי הישיבות" ..... רלז
ז. ספר אשרי האיש מדברי מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל..... רלח
ח. מכתב עדות בענין דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל, על הכשר הניתן רק על חשש תקרובת ע"ז בלבד..... רלח
ט. מכתב מאת הראב"ד הגר"מ שטרנבוך שליט"א, על דבר נתינת כשרות לפאות שאינן צנועות - תשס"ד..... רלט
י. מכתב מאת מרן הגר"ש אויערבאך זצ"ל ..... רמ

פרק א׳

דעת רבותינו

מכתבים
ותשובות

א. מכתב הגרש"ה ואזנר זצ"ל הגרנ"ק שליט"א

רצד **חוט** מכתבים **שני**

פסק הלכה

בענין פאות נכריות משער מבית ע"ז ממדינת הודו

ב"ה, ל"ג בעומר תשס"ד לפ"ק

אשר נשאלנו מרבים אודות השייטלין [פאות נכריות] העשויות משער ממדינת הודו ויש עליהם חשש מפגם עבודה זרה ממש.

א. היות שע"פ הידיעות שהגיעו אלינו, גזיזת השערות שם נעשה לשם עבודה זרה, **ויש בזה ספק תקרובת עבודה זרה האסורה בהנאה**, אף שיש צדדים בהלכה בזה, דעתינו דעת תורה כיון שהדבר נוגע לפגם עבודה זרה החמור על כן אין להשתמש בכאלה מכאן ואילך.

ב. אלו שיש להם פאות שבאים ממקומות הנ"ל, ישתדלו מאד להחליפם בפאות בלי חשש הנ"ל.

ג. מובן שזה הנוגע לחשש ע"ז הנ"ל, אבל עצם לבישת פאות כל אחד יעשה כהוראת רבותיו ומנהג אבותיו.

ע"ז בעה"ח

שמואל הלוי ואזנר **ש. י. נסים קרליץ**

וביום כ"ב באייר תשס"ד נתפרסם מבית דינו של רבינו שליט"א הוראות בענין הנ"ל, ובתוך הדברים נכתב "**וכל שאר הפאות [חוץ מסנטטי] כל זמן שלא נתברר הם עדיין בחשש תקרובת עבודה זרה שאסורים בלבישה**".

וכן נתפרסם משמיה דהגרי"ש אלישיב שליט"א בענין זה ביום ה' כ"ב באייר תשס"ד שדין השער הנ"ל **כדין תקרובת עבודה זרה ואין להשתמש בהם.**

ב. כרוז הגריש״א זצ״ל בשנת תשס״ד

שכ כתבוני אגרות ריש״א רגלותא לדורות

- תל -

אין להשתמש בפאות העשות משיער אדם בהודו

בס״ד, אור לכ״ב באייר התשס״ד

לבקשת מרן שליט״א נסע הגאון רא״ד דינר שליט״א דיין בלונדון למדינת הודו לברר את ההיבטים המעשיים של פאות נוכריות הנעשות משיער אדם בהודו.

לפי הבירורים שערך עולה, כי השיער הנגזז במתחם העבודה זרה בטירופאטי, דינו כדין תקרובת ע״ז.

לפיכך הורה מרן עט״ר הגרי״ש אלישיב שליט״א, שאין להשתמש בפאות העשויות משיער אדם שמקורו בהודו.

יוסף י. אפרתי

- תלא -

עוד בענין הנ״ל

בס״ד, ה׳ סיון תשס״ד

לבקשתם של כמה מחשובי הרבנים בגולת אמריקא הנני שב לגלות דעתי כי לאור העובדות המעשיות שהביא הגרא״ד דינר שליט״א דיין בלונדון, אין להשתמש בפיאות נכריות העשויות משיער אדם שהובא מהודו, כפי שפורסם דעתי על ידי ידידי הגר״י אפרתי שליט״א ביום כ״א אייר תשס״ד.

יוסף שלו׳ אלישיב

ג. פסק בית הדין שהושיב הגריש״א בענין כשרות לשיער

בס״ד כ״ט באייר תשס״ה

בענין הפיאות שמקורן בהודו

היות ונתבקשנו ע״י עטרת ראשנו מרן הגרי״ש אלישיב שליט״א, ובהסכמת בית הדין שנתן הכשר לשוב ולדון אודות ההכשר שניתן על פיאות שמקורן בהודו.

אחרי העיון בדבר הגענו למסקנא כי לחומר הענין של ע״ז יש מקום להחמיר ולא לתת הכשר אלא אם כן תיעשה השגחה במקום הייצור.

וע״ז באנו על החתום

יצחק זילברשטיין

נתן זוכובסקי

שמואל אליעזר שטרן

צילום מעיתון יתד נאמן סיון תשס״ה

ד. מכתב הגרי"ש אלישיב זצ"ל משנת תש"ן

סימן עז

פאות נכריות העשויות משערותיהן של עובדי אלילים הגרים בהודו שהם מסתפרים לע"ז שלהם

ב"ה י' כסלו תש"ן
לכבוד הרה"ג מהור"ר אליעזר סטפנסקי שליט"א
ברכה ושלו' רב

ע"ד השאלה אם מותר להשתמש בפאות נכריות העשויות משערותיהן של עובדי אלילים הגרים בהודו שהם מסתפרים לע"ז שלהם. אם אין בהם משום תקרובות ע"ז ואסורים בהנאה.

ודאי עצם השאלה תלוי במציאות באיזה אופן הם עושים זאת, אמנם כת"ר צירף למכתבו חוו"ד של אחד הידוע כמומחה הכי גדול בעניני הודו, ד"ר.... לפי"ד נתינת השערות אינם בגדר קרבן אלא גדר נדבה ואם אירע לאחד איזה צרה או שמחה נודר דבר חשוב לע"ז כגון כלי זהב וכסף כך יש שמנדבים שערותיהן. — לפי חוקי ההינדו אסור לנשים לגלח שערות ראשן כי אם באופן זה. והשערות אצלן דבר חשוב. הוא הוסיף כי השערות דבר טמא הוא לפי ההינדו ואסור להם להכניס שערות לבית ע"ז. והם מסתפרים מחוץ לבית ע"ז [רק בשטח השייך לרשות ע"ז] ובתי עכו"ם מעמידים מגלחים חוץ לבית ע"ז שלהם, והם המגלחים שערות ראשן. ובזמן הקודם לא היו נותנים השערות לכומרי בתי אלילים אלא היו זורקים אותן לאשפה ורק בזמן האחרון לוקח המנהל של בית ע"ז את השערות ומוכר לסוחרים. השערות מעולם לא מכניסים לבית ע"ז כי כאמור הם דבר טמא אצלם. אלו המסתפרים בכלל אין להם ענין בזה לאן הולכות השערות העיקר אצלם לגלח שערותיהם בשטח הקרוב לבית הע"ז. זה תוכן דבריו.

והנה קי"ל ביו"ד סי' קל"ט סעי' ב' דבר שאין מקריבין ממנו בפנים אינו נאסר מדין תקרובות אא"כ עשה ממנו כעין זביחה או כעין זריקה המשתברת, והוא דרך לעובדה באותו דבר אע"פ שאין דרך לעובדה בזה הענין כיצד עבו"ז שעובדים אותה

קובץ — יורה דעה סימן עז — תשובות — קטו

שמקשקשים לפני' במקל ושיבר מקל לפני' נאסר מפני ששבירת המקל דומה לזביחה אבל אם אין עובדים אותה במקל כלל אינו חייב ולא נאסר. לפי האמור, אין עובדים ע"ז שלהם בהקרבת שערות כלל, ואם כן גם אם הי' מתכוון המתגלח לעבוד בזה את הע"ז שלו, אכתי לא נאסר וכנ"ל.

והנה המגלחים הלוא יודעים שהשערות הולכות לאשפה או עומדים למסחר והא קיי"ל דאין הכל הולך אלא אחר העובד וישראל ששחט בהמתו של גוי אפי' חישב הגוי לע"ז כשרה (יו"ד סי' ד' סעי' ג') אך בנ"ד גם הניקף מסייע, וקיי"ל מכות כ' א' המקיף וא' הניקף לוקה. אכן לדעת הש"ך בנקוה"כ יו"ד סי' קצ"ח מסייע אין בו ממש ורק בלאו דלא תקיפו מדאפקיה רחמנא בלשון רבים משמע דאתרי אזהר רחמנא וגם ניקף בכלל. ודלא להוי כלאו שאין בו מעשה בזה סגי במה שהוא מסייע דבמעשה כל דהוא סגי. והא כדאמרי' בעלמא עקימת פיו הוי מעשה וכ"כ הריטב"א במכות כ'. ואף להט"ז החולק ע"ז וס"ל דבזה שמטה עצמו אליו להקיפו ייחשב מעשה [וזה כתי' קמא בריטב"א הנ"ל] אכתי יש לדון אם בסיוע של הניקף ייחשב כעובד שיאסר משום תקרובות. וע' סד"ט סי' קצ"ח סקל"ט "ע' בריטב"א מכות כ' בהדיא בשם ר"מ כדברי הש"ך — ואף שכ' שם עוד תי' — נראה מדבריו שתירוץ זה שכ' בשם הר"מ הוא עיקר, וכ"נ מתוס' בפ' המצניע" וכ"ד המג"א בסי' ש"מ.

והנה בע"ז דף נ' עכו"ם שעובדין אותה במקל שבר מקל בפניה וכן בדף נ"א שבר מקל בפני' חייב ונאסרת. וכ"ה לשון הרמב"ם פ"ז מע"ז ובשו"ע סי' קל"ט. אלא דבע"ז דף נ"ט פליגי בזה תנאי אי בעינן ניסוך בפני ע"ז דוקא ועכו"ם שניסך יינו של ישראל שלא בפני עכו"ם אסור ור"י בן בבא וריב"ב מתירין משום שני דברים א' שאין מנסכין יין אלא בפני עכו"ם וקיי"ל כרבנן דנאסר אפי' שלא בפני עכו"ם. מ"מ י"ל דזה דוקא בניסוך וה"ה שחיטה זריקה הקטרה דדבר הנעשה בפנים אבל דברים שלא שייכים בפנים ורק דנאסרים בגלל דדמי שבירה לזביחת בהמה ששובר מפרקתה וזה דוקא — כאמור לעיל — באופן שעובדין אותה בקשקוש מקל — וז"ל הריטב"א שם "דכיון דליכא עבודת מקל לפני' היכי חשבינן לה כעין זביחה אלא דכיון שבכך עבודתה במקל הוא מקל לדידה כבהמה בפנים ומעתה הויא שבירת מקל זה כזביחת מפרקת בהמה וחשיבא ליהוי תולדה דידה". ובזה ובכיוצ"ב שפיר י"ל דבעינן שתהי' דוקא בפני'. וע' ריטב"א ע"ז דף נ"ט דמסתבר טעמייהו דר"י ב"ב וריב"ב שאין מנסכין אלא בפני ע"ז.

ולפי"ז במקרה דנן הרי אין מתגלחים אלא בחוץ לבית ע"ז, אכן בע"ז דף נ"א גרסינן בשלמא יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה המשתברת אלא פרכילי ענבים ועטרות של שבלים לא כעין בפנים איכא ולא כעין זריקה המשתברת איכא א"ר כגון שבצרן מתחלה לכך. ופירש"י שבבצירתן עבדה לעכו"ם דהוי כשבר מקל לפניה דדמי לזביחה. הרי לכאורה גם בהני לא בעינן שיהי' בפני ע"ז. אכן בלא"ה הק' הראשונים על שיטת רש"י הסובר שאין המקל נאסר ע"י שבירתו אם אין עובדין את הע"ז בקישקוש מקל. ולמה א"כ נאסרו פרכילי ענבים ועטרת שבלים גם אם בצרן מתחלה לכך מ"מ הרי בע"ז של מרקוליס עסקינן ואין דרכה של מרקוליס בכל אלו כלל ותי' דהתם ליכא שום תקרובת מקל בפנים בעינן שתהא עבודתה במקל אבל הכא שכיוצא בו הוה בא לפנים בבכורים שפיר מתסר מדאורייתא אליבא דרב". ולפי"ז אכתי לא שמענו במילי אחרינא כגון שבירת מקל שיאסר אם שבר מחוץ לבית ע"ז.

שו"ך בס' עבודת עבודה להגאון מוהר"ש קלוגר זצ"ל וזל"ש כגון שבצרן מתחלה לכך הנה כיון דנקט תחלה שיבר מקל לפני' משמע דאם לא הי' בפני' פטור וא"כ צ"ל דלמאי דמשני עכשיו שבצרן מתחלה לכך דעיקר איסורו מצד הבצירה א"כ צ"ל שהי' הכרם נטוע לפני ע"ז ובצרן לפני' לעבודתה ולכך מתסרו אך אפש"ל דמאי דנקט תחלה שבר מקל לפני' הוי רק דאז בסתמא אף שאינו מפרש דהוי לעבודתה מסתמא הוי לעבודתה וחייב אבל שלא בפני' אינו חייב בסתמא אבל אם פירש דהוי לעבודתה חייב וא"כ שוב י"ל דמיירי כאן שלא בפני' רק שבצרן מתחלה בפירוש לכך". ותירוצו השני צ"ע דלכאו' משנה שאינה צריכה היא. דאטו ס"ד בא' שבר מקל ולא אמר מידי, שייאסר משום תקרובות ע"ז גם אם שבר בפניה סתם לעבודתה בקשקש מקל פשיטא דסתמא כפירושו.

ובלאו כל הני מילי לפי המומחה הנ"ל — אין במעשה התגלחת שום סרך של עבודת עבודה לע"ז אלא הני עובדי אלילים רק מראים במעשה התגלחת עד כמה הם אדוקים בע"ז ושהם מוכנים להשחית ולאבד את היקר להם בגללם. אבל אין שום חלות שם ע"ז על עצם השערות.

אכן כל דברינו סובבים והולכים עפ"י דברי המומחה הנ"ל. וכמובן שאין בידי לקבוע עד כמה דבריו מתאימים למציאות. כי לפי"ד כת"ר קיים הכחשות וסתירות בעצם מעשה התגלחת. והדבר טעון איפוא בירור גופא דעובדא היכי הוי.

בברכת התורה

יוסף שלו' אלישיב

ה. התכתבות הגרי"ש אלישיב זצ"ל בשנת תשס"ד עם הגר"י בעלסקי

בימן קיח

בענין שערות הפיאות המגיעות מאלו שמתגלחים לתקרובת ע"ז

ב"ה

שאלה

הנני בזה להציע לכבוד מרן שליט"א מה שנתעורר אצלי בענין הנ"ל ולא אאריך בהבאת מקורות וראיות כי הכל ידוע ומבורר אצל מרן שליט"א ואין צורך להוכיח על המוכח מכבר...

ג. מה שיש להעיר לע"ד:

1) נקטינן להלכה כדעת רש"י ז"ל וכן הוא בשו"ע יו"ד סקל"ט דשבירת מקל אינה אוסרת אא"כ דרך עבודתה בכך או שעובדין אותם במקל ע"י קשקוש וכדו', אז אף שאין בשבירה דרך עבודה יש בה במה לאסור. והנה כאן אין בשער שום פעולה כעין קשקוש כלל מלבד החיתוך מראשם גופיה, כי ברגע קט משנחתך השער מראשם יצא מרשותם של המתגלחים והושלך על הארץ ואח"כ שמים אותו בפח, והם - ר"ל המתגלחים פקע מהם שום התערבות בשערם מאז. ואף את"ל שיש איזה מעשה. הלוא כ"ז לאחר התגלחת, וא"כ לא היה נאסר השער רק ע"י מה שדרך עבודתם בגילוח. ולכאו' דבר פשוט הוא שדרך עבודתה מיקבע ע"י מה שהכומרים והמומחים מחליטים ועל הדרך הרשמי המובא בספריהם וע"י מה שמפרסמים בכל רחבי העולם והנודע להגרים וכו' וכו' לא ע"י מה שהפשוטים מבטאים מתוך התלהבותם. ואף שנוכל לנקוט שיש בזה כוונת עבודה ותקרובת מ"מ בלי דרך עבודה לית בזה כלום.

2) נקטינן דאין דין מחשבה וכוונה אלא אצל העובד ולא אצל הבעלים ואין הבעלים מפגלים או מחשבים כלל. והנה הרב ד. הגיד לי שהספרים אמרו שעובדים ע"פ מה שמשלמים להם שכר פעולתם והרבה ביטויים כולם מסוג זה, וברור שמשתלמים ע"י ההיכל והכומרים, א"כ עושים לפי דעת אלו בדוקא ולא לפי דעת המתגלחים, והלוא הכומרים ואנשי ההיכל כולם סוברים ומצהירים על התגלחת שהיא מעשה בגוף האדם לשוייה למגולח או למגולח במקצת כעין האי עובדא דהנערות בעלות השער, ולא בשום פנים

קנב **קובץ** יורה דעה סימן קיח **תשובות**

הפשוטים המתפתים. ולענין דעת הניקף כבר ביאר מרן שליט״א (נדפס בשמו בקובץ תשובות ח״א סימן ע״ז) בטוט״ו דאין במעשה דידהו ממש.

3) טעם גדול יש לי כנר׳ להתיר ברחבה, וגדולה היא אלי כי כן יצא לי בע״ה מעת ומאז לימודי בסוגית הגמ׳ ובפוסקים מימי חרפי, והוא שנראה ברור מגמרא ומסברא שא״א לעשות שום פעולה ולקבוע על ידו כלפי איזה חפץ שיהיה עליו דין תקרובת אא״כ ייחד החפץ מקודם לע״ז, ר״ל להיותו עתיד לעשות ממנו תקרובת לע״ז, ומשיהיה החפץ מוכן לכך אז יתהפך דינו להיות תקרובת ע״י קביעת מעשה. או מה שהוא כעין פנים, או הכנסה להיכל הע״ז כדעת הש״ך בדברי הרמב״ם וכו׳. אבל בלי חפץ מוכן לכך א״א ליקבע בשום פנים. והמקל והפרכיל בעוד שהוא מחובר וכו׳ כולהו מוכנים לכך בתורת חפץ לע״ז. אבל אצל שער אדם זה בלתי אפשרי, כי בהיותו מחובר לגוף האדם אי אפשר לו להיות חפץ מיוחד כי הוא חלק מגוף האדם ולא חפצא של תקרובת, דלית לן שער העומד לגזרו כגזרו דמי (גיטין ל״ט) ואין ראוי לעשות מגוף האדם תקרובת עד שיוסר השער ממנו ומאז אי״כ מעשה שייאסר ע״י והסברא נותנת לכך, כי אין בשום עבודה מעבודות פנים שום חשיבות אא״כ ייעשו בדבר המוקדש מכבר, ואף בפרכילי ענבים שבצרם מתחילה לכך, ברור שמכיון שדעתו לבצרם לע״ז כבר קבעום לחפצים המיוחדים לע״ז. אבל על חלק מגוף העובד אין בדעתו זו כלום, כי לא ייחד חלק מהגוף עד אשר יבדל ממנו וייעשה חפץ לא אדם. וראוי לעיין בזה כי כנראה ראוי לסמוך עליו למעשה אף בלי להצטרף השאר.

4) שמעתי מן המומחים שאף השער הבא ממדינת הודו רובו דלא מהני של הנ״ל, ואף את״ל שיש לחשוש לדין קבוע, לא גרע מספק השקול וא״כ משנמכר ונשלח לשאר מקומות מתערב פעם ב׳ עם שערות המקום, ולדעת הר״מ אף ע״ז ניתרת בב׳ תערובות (יו״ד ק״י ש״ך סקנ״ב) ומעולם לא נתברר אצל מישהו דבאלו התערובות יש רוב ברור של שער הנ״ל, א״כ לפי״ז במקום דנתערב יהא מותר להשתמש ישר בתערובת ב׳.

5) סוכ״ס א״א להתחמק מהמון רבוותא דס״ל להלכה דבשביל שבירת מקל ותלישה כעין זביחה לא נאסרה שום תקרובת, דלא נקטינן להלכה כמ״ד דס״ל הכי, הלוא המה הרמב״ן ותלמידיו והרא״ש והר״ן ועוד. ואף דהמחבר בשו״ע לא הביאם הלוא לא הביא ג״כ הא דבצרן מתחילה לכך, ומידי ספיקא לא נפקינן, הרי לפנינו עוד צירוף חשוב לקולא.

אבקש שמרן עט״ר שליט״א יעיין קצת בדברים הנ״ל ואולי יתקבלו אצלו וידון עליהם כפי חכמתו כי עיני כל ישראל עליו.

ישראל הלוי בעלסקי

בענין הנ״ל כבר רבו מספור מה שדנו בזה ונעתיק בזה בקצרה מש״כ להעיר בזה כדלהלן.

ביסוד הדבר נאמר דכל שנראה לעיניים שענין זה שייך ונעשה לע״ז. ואנו מוצאים ענין ע״ז זו בעבודתה כמות שהיא היום נזכרת בראשונים בכמה וכמה דוכתי, והיינו שזאת היא עבודה מרכזית וחשובה מדור דור אצל הע״ז, ויש להניח שמאז בלל ד׳ שפת דור ההפלגה ונתפרדו ללשונותם במקומותם והיו עובדי ע״ז מתחילה ועד היום הזה, עובדים לאלילים בעבודה זו ובענין זה, הרי תו ליכא לפקפק שמא עושים מעשה תגלחת כצורתה אצל מקום ההתאספות לע״ז שלהם, שלא לשם עבודה לע״ז.

ולתרץ דיבורם, שכוונתם לא לשם עבודה לע״ז בזה. כפי שעושים זה אנשי יחסי החוץ שלהם גדוליהם ומנהיגיהם [בעיקר אלו הגרים בארצות אחרות] שמתביישים כלפי כל העולם בעבודה הנמיבזית והטפשית הלזו. קשה מאד לקבל זה. זאת ועוד שהרי עתה באופן שנאספים שם במקום טומאתם דווקא! אומרים לפי תומם שכל מעשיהם הוא לשם הע״ז [וכן מוכח ממקצת מעשיהם אשר אכמ״ל], ואין לנו אלא

קובץ יורה דעה סימן קיח **תשובות** קנג

דברי הגמ' דסתם עכו"ם לע"ז מכוין. (ועי' בב"י בטוי"ד סי' קכ"ג סוף סעיף א' ד"ה ואני תמה על דברי הרשב"ם, ועיי"ש סימן קמ"א ובש"ך שם סק"א וסק"ו ואכמ"ל).

והנה להיות ע"ז שם תקרובת ע"ז, כבר נפסק בטור ו"שולחן ערוך" יורה דעה בסימן קל"ט דשבירת מקל דומה לזביחה וכו', והכא נמי הוי דומיא דזביחה.

גם בתקרובת ע"ז אין ענינה לאסרה מצד שייחדה לע"ז מקודם להקרבתה או עכ"פ חפץ שתהא קבועה לקרבן להע"ז שיהא מונח לפניה וכדו'. [גם א"צ לפנים מהקלקלין בגוונא דשחיטה וכעין זביחה וכמבואר לעיל].

וזאת למדנו במפורש מסוגיא דחולין דף מ' ע"א דהגמ' דנה בשוחט חטאת בשבת בחוץ לע"ז חייב שלש חטאות ופריך הגמ' הא עשה בה מעשה כל דהו - שהתחיל לחתוך סימן אחד אסרה והוי מחתך בעפר בעלמא שהרי משנעשה תקרובת ע"ז ע"י מעשה כל דהו פקע שם קדשים מיניה ואמאי יתחייב אשחוטי חוץ, ועיי"ש רש"י שהאריך בזה.

ותי' הגמ' דמירי באומר בגמר זביחה הוא עובדה והיינו שהתנה שלא יהא תקרובת לע"ז רק לאחר גמר זביחה ובאותו זמן עובר גם על איסור קדשים בחוץ.

והשתא אי נימא דלא שייך שם תקרובת לע"ז אא"כ יחדה קודם הזביחה לשם קרבן הו"ל לגמ' לאוקמי בפשיטות טפי דלעולם אינו מייחד כלל הבהמה לשם תקרובת ולא נאסרה הבהמה באיסור תקרובת ומשו"ה לא הוי מחתך בעפר בעלמא וחייב ג' חטאות משום עצם מעשה עבודה זרה ומשום שבת וכן משום קדשים בחוץ. ולא נעשה כלל תקרובת ע"ז ואמאי איצטריך לאוקמי שהתנה שיעשה תקרובת בגמר זביחה דל דין תקרובת מהכא משום איסור ע"ז עצמה יתחייב חטאת.

ומוכח מהכא דכל שעובד ע"ז והוי כעין ד' עבודות נעשה ממילא תקרובת ע"ז אף בלא שום יחוד כלל ושפיר מקשה דמכי עשה בה מעשה כל דהו אסרה מדין תקרובת ומחתך בעפר בעלמא הוא.

ומשו"ה איצטריך הגמ' לאוקמי באורחא דחיקא דמירי שאומר שרק בגמר זביחה הוא עובדה ואז תעשה תקרובת.

וכל זה הוא מצד דיני תקרובת ע"ז. ולענין המעשה שלפנינו יש לדון בה מצד הבירור מחמת רוב ומיעוט, תערובת וקבוע. ויש בזה ג' נידונים א, שיש לזה דין קבוע כמבואר בשו"ת דברי חיים. ולכך אף אם הרוב הוא שלא ממקום הע"ז מ"מ הוי ספק ואסור. ב. מצד שהם שני תערובת (שיש להאריך בזה הרבה). אך פשוט דב' תערובת היינו בפירש א' מהתערובת השני ונתערב ברוב אחר. אך כאן הרי הכל מתערב שוב ונשאר הכל כתערובת הראשון. ג. דהכא חסר בשם תערובת מעיקרא, כיון שהם סוגים שונים וניכרים כל א' וא' מהם לעצמם על ידי המומחים המתעסקים בזה, ומה גם שהדמים מודיעים, שיש מחיר לכאו"א. ואפשר לקבוע סוגם ומינם ע"י דמיהם ומחירם.

תשובה

בס"ד י"א סיון תשס"ד

כבוד הרב הגאון נודע למשגב מהור"ר ישראל הלוי בעלמקי שליט"א

ברכה ושלו' רב

שבירתי על מכתב כת"ר בענין הפיאות. ובו נאמר טענות. א' על עצם האיסור על הפיאות הבאים מהודו. ב' גם אם נניח שיש בהם משום תקרובות ע"ז אין מקום לאוסרם.

קנד **קובץ** יורה דעה סימן קיח **תשובות**

מקודם נדון על הב׳. כת״ר כותב ״שמעתי מן המומחים שאף שער הבא מהודו רובו לא מתגלחת ע״ז ואף את״ל שיש לחשוש לדין קבוע לא גרע מספק השקול, וא״כ משנמכר ונשלח לשאר מקומות מתערב פעם ב׳ עם שערות המקום, ולדעת הרמב״ם אף ע״ז ניתרת מב׳ תערובות, - יו״ד ק״י - לפי״ז במקום שנתערב יהא מותר״.

הנה לפי מה שמסרו לי שראו מסמך משלטונות הודו ש-75 אחוז השערות המובאות מהודו מאלה שנתגלחו בבית ע״ז שלהם. גם אם זה להיפך דין קבוע להם כמ״ש בשו״ת דברי חיים ח״ב סי׳ נ״ג וזל״ש כשהקונה כותב ומבקש ממנו [מן הגוי] שישלח לו כו״כ והוא שולח מביתו בכה״ג הו״ל כלקח מן הקבוע ולא יחלוק ע״ז זולת -״.

והנדון של שני תערובות, כתוב בשו״ע נתערבו באחרים ונפל מהתערובות הזאת א׳ לשנים אחרים כו׳. ובעצם הדבר מה שייך כאן לומר שמתערבים בשערות אחרים. הלוא כל מדינה ומדינה השערות הוא מסוג אחר. ומחיר מיוחד לכ״א ואחד, ואף גם הדמים מודיעים, לדעת מאיזה סוג קונה.

* * *

עוד כתב ״א״א להתחמק מהמון רבותא דס״ל להלכה בשביל שבירת מקל כעין זביחה לא נאסרה - ה״ה הרמב״ן והרא״ש והר״ן-״.

והנה הטור בסי׳ קל״ט פסק ״אליל שעובדין אותה במקל פירוש שמקשקשין לפניה במקל ושבר מקל לפניה נאסר ששבירת מקל דומה לזביחה״. וכ״כ בשו״ת שבות יעקב בהשמטות לח״א סי׳ י״ב. זל״ש ״באשר שידוע ומפורסם הביאו הסמ״ע בדוכתי טובא - שבכל מקום שפסק הטור נגד הרא״ש אביו צריך להביאו״. זאת ועוד בפרא״ש שלפנינו כתוב ״והא דבעינן זריקה המשתברת היינו בדבר שאין מקריבין ממנו בפנים כגון שבירת מקל״.

והר״ן, הן בפירושו על הרי״ף והן בחידושיו, אמנם הביא דעת הרמב״ן, אבל הביא גם דעת החולק ע״ש.

* * *

אשר לטענה הראשונה, לפי״ד הרא״ד שליט״א עצם התגלחת, עבודתה בכך. וכנראה זה עפימ״ש הרמב״ם בסה״מ מ׳ ל״ת (ה-ז) ו׳, זל״ש ״ובתנאי שיעבוד כדרכה, כלומר בדבר שדרכה שתיעבד כו׳ כמו פוער לפעור וזורק אבן למרקוליס ומעביר שערו לכמוש״.

ובזמן התגלחת הם מזכירים שם האליל. והמגלחים אמרו לו על אף שעושים בשביל קבלת שכר עבור התגלחת מ״מ אמרו הלוא גם הם מאלה הטמאים הרואים בזה פולחן לע״ז. ובכה״ג הדבר פשוט שאומרים בזה סתם עכו״ם לע״ז (ע׳ חולין י״ג) שהרי עצם מטרת המתגלחים היא לע״ז.

* * *

ומ״ש כת״ר ״שנראה לו ברור מגמ׳ ומסברא שא״א לעשות שום פעולה לקבוע על ידו כלפי איזה חפץ שיהיה עליו דין תקרובת, אא״כ ייחד החפץ מקודם לע״ז - להיותו עתיד לעשות ממנו תקרובת לע״ז - כי אין בשום עבודה מעבודת פנים שום חשיבות אא״כ ייעשו בדבר מוקדש מכבר -״.

אמנם קי״ל השוחט בחוץ, חטאת העוף - לע״ז שחייב משום ע״ז כיון ששחט סימן אחד - מחתך בעפר הוא ונאסר משום ע״ז, אף שאין לו שום זכות לקבוע ולייחד את העוף לע״ז שהרי הוא הקדש, אלא עצם מעשה השחיטה שהוא עושה לע״ז חל עליו דין תקרובת.

והנה מן הראוי להאריך ובמקום שאמרו להאריך. אך בגלל המרדות המסובבים אותי הוכרחתי להסתפק בהנ״ל

בברכת התורה

יוסף שלו׳ אלישיב

ו. שו"ת אבני אש ח"ב

תשובה מאת הגר"י זילברשטיין שליט"א בשם חמיו הגריש"א זצ"ל

סימן ז

חולת סרטן הלובשת פאה של עבודה זרה, התפשיטנה, ויתגלה סודה

לאחר הסערה הגדולה שפרצה בציבור שאסור ללבוש פאה נכרית הבאה מהודו כיון שמקריבים את השערות לע"ז, וכפי שפסקו גדולי הדור בחודש אייר תשס"ד, אירע מקרה במורה אחת שהגיעה לבית הספר [של בית ספר של בנות מתחזקות] עם מטפחת במקום הפאה, וסיפרה לתלמידות על איסור הנאה מהפיאות המגיעות מהודו. קמה אחת מהתלמידות ופשטה מעליה את הפאה הנכרית, וגילתה בזה שהיא חולת סרטן ועוברת טיפולים כימותרפיים, ושערה נשר, ובכך גילתה סודה לרבים שהיא חולה, וגם ישבה בכיתה כשהיא מקורחת ומתביישת. [הדבר נודע לאחד מגדולי ישראל ובירכה ברכה נאמנה לרפואתה השלימה].

ויש להסתפק האם היתה חייבת לעשות זאת כשהדבר כרוך בבזיון גדול ובגילוי סוד לא נעים שעלול לפגוע בשידוכים לכל המשפחה?

תשובה

נאמר במסכת ברכות (דף יט ע"ב) אמר רב יהודה אמר רב המוצא כלאים בבגדו פושטן אפילו בשוק. מאי טעמא? אין חכמה ואין תבונה, ואין עצה לנגד ה', במקום שיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב. ואם כן גם בענייננו אסור ללבוש פאת ע"ז בגלל ההנאה[א].

אך יש להסתפק באופן כזה שהבחורה לא מקפידה על הבושה, וכל מה שרוצה ללבוש פאה הוא רק להנצל מהפסד של רינון בשעת שידוך, ואולי גם באיסורי הנאה מותר להבריח ארי, וכמו שדן בזה בשו"ת הר הכרמל (סימן ו) לגבי חיילים המשתוללים ובוזזים את אנשי המקום ואפשר להשתיקם ע"י יי"ש בפסח, והתיר משום דמבריח ארי אינו נחשב לאיסורי הנאה. אם כן אולי גם בענייננו מותר. או שמא ע"ז חמור שנאמר בו "ולא ידבק בידך מאומה". אם כן גם להבריח ארי אולי אסור. אולם ראייתו של הר הכרמל היא מדברי התוס' (ע"ז דף יג) שמותר להנות מתקרובת ע"ז בשביל להינצל מהמכס.

ולמעשה אמר לי מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א שאין כל היתר לא להוריד את הפאה, משום שנאמר "ולא ידבק בך מאומה".

ז. קובץ כרוזים מגדולי ישראל שפורסמו בשנת תשס״ד

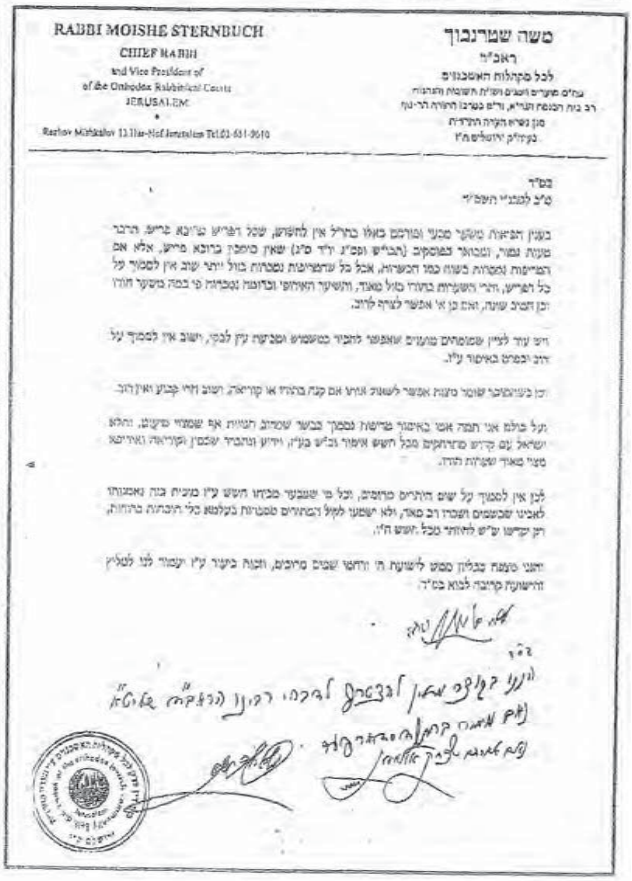

משה שטרנבוך
ראב״ד
לכל מקהלות האשכנזים
עתים מעורים הנכתם ושלוח השנות והדרכות
רב בית הכנסת הגדול, ורם בשרבו החורה הר-טוב
מגן בשרא הקדה החרדית
בעיר״ק ירושלים תו״ב

RABBI MOISHE STERNBUCH
CHIEF RABBI
and Vice President of
of the Orthodox Rabbinical Courts
JERUSALEM

Rashov Mishkalov 13 Har-Nof Jerusalem Tel.02-651-9610

בס״ד

ט״ב למנחם השפ״ח

בענין הפיאות משקר מכני ומרחם באלו בחדש, שכל הפריש ס״ב בריש. הרבר מונח נמור, ומכואר בשולחן (הב״ח ופ״ג יור סי׳) שאין כיסוק בדבר פרישה, אלא אם הפריעות נאמרות בשום כמו הכשרות, אבל כל שהפריעות נאמרות בגול ייהר שוב אין לפקור על כל הפרישה, והרי השערות בחדרי גול מאוד, והשיער האחוסי ובדומה נאמרות כי בפה משקר חוכו וכן הדבר שמח, ואם כן א׳ אפשר לגזרה לדבר.

ויש עוד לציין שמקרים מעיים שאפשר לחבור במשמוש ומבדקה עין לבקר, ישוב אין לפסוק על הדבר ובפרט באיסור ע״ו.

וכן בעיקרבור שוטר מעות אפשר לשעות אחרו אם קצת בהחרו או קריאתו, ושוב אחרי קבוע ואין הדבר.

על כולם אני תמה אשי באיסור מרישות נפסוק בבשר שמחמת הטיות אף שמפני מקשנו, והלא ישראל עם קדוש מרחמים מכל חשש אשור ב״ש בעיין, וידוע ומהבדר שפסק וקוריאה האריכא מעני מאוד שפעות להדה.

לכן אין לפסוק על שום הוהרים מרחמים, וכל מי שבשבר מבחוא חשש ע״ו מביות בזה נאמנותו לאביו שבשמים ומפרה רב מאוד, ולא ישמעו לקול המהרים מסברות בעלמא כלי הוכחות ברחות, וזה יקיימו ע״פ לאחתי מכל חשש ח״ו.

ואני מעמה בבלות ממש לישועת ח׳ וחפץ שמים מרחמים, וחנות ביעור ע״ו יעמור לנו לטלון וחישועה קרובה לבוא בס״ד

BETH DIN ZEDEK
OF THE ORTHODOX
COMMUNITY JEWISH
JERUSALEM ISRAEL
26 STRAUSS ST.
P.O.B. 5066 TEL. 02-6246345 FAX 02-6221317

בית דין צדק
לכל מקהלות האשכנזים
עתי "הקדה החרדית"
בעיר״ק ירושלם הת״ו
רח׳ שטראוס 26 / א
ת.ד. 5066 טל. 02-6246345 פאקס 02-6221317

כ״ב אייר תשס״ד

הננו בשורותינו אלו ברבר חלמה ספוקה. ירוע שמקובל מדור אחר דור על אנשי ישוב חישן פח ירושלם עיה״ק תובב״א שנוהגו כמברת הפוקים האומרים לבישת סיאה נבריח לנשים.

מבלי להכנס למחלוקת חפוסקים זו.

ומבלי להכנס על מה שנפרץ מאד בעוה״ר בדורנו שנשים נשואות לובשות פיאה נכרית שנראות כבתולות שעל לבישת סיאה נכרית כזו אין לזה שום היתר בדברי חפוסקים.

ועתה באנו לגלות בזה דעתינו דעיה פי חשערות מארץ חזרו שפתמם הם מהנזוזים לשם ע״ז נבית תיפלתם הן ותעריבתם יש עליהם דין תקרובות ע״ז ואסורים בהנאה מן הדין.

ולהשומעים יונעם ות בוא עליהם ברכת טוב.

וע״ן באה״ח תביו״צ פעיה״ק ירושלם תובב״א

נאם

נאם

נאם

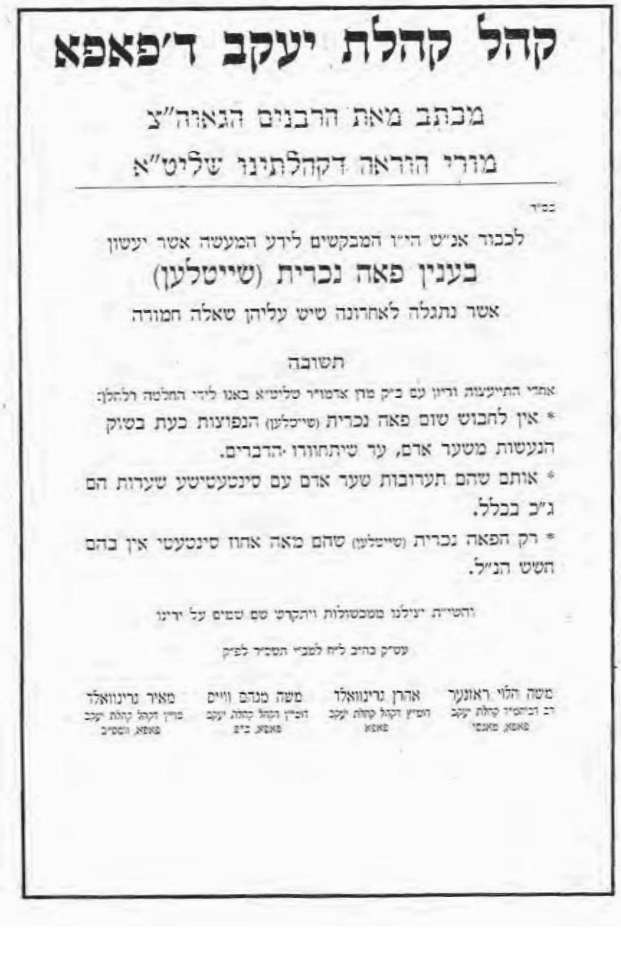

הלכה למעשה

תשובה להלכה לדעת המעשה אשר יעשון
מאת עמוד ההוראה בעל "קנה בושם"
מרן הגר״מ בראנדסדארפער שליט״א

ב״ה. פעיה״ק ירושלם ת״ו. עש״ק ב׳ אור ל״ח לפ״ס מנים תשס״ד לפ״ק

שובכ״ם למע״כ הרה״ח המפו מר״ה ... ... דר״ז

אחדשה״ט הנני עתה באתי על רבר שאלתך בנוגע למה שיצא השמועה כי הפיאות הנפוצים בעולם עשויות משערות חמובאים מארץ הודו, שיש ייעש נדול עליהם שהם אסורות משום הקרובת ע״ז, ואסור ללבשם, ע״כ ת״ד.

הנה נמן הדבר כי כל הפיאות נכריות העשויות מהשערות הנגזזים במקום טומאתם הן תקרובת ע״ז ממש, והם אסורים בהנאה, ופשוט שאסור ללבשם **וצריך לבערם מן העולם** כמבואר בש״ע יור סי׳ קמ״ו, וכשאר פוסקים.

ולפי מה שנתבאר אחרי החקירה והדרישה לעת עתה, כי החשש הוא על כל הפיאות נכריות הנפוצים בעולם, בין בארה״ב ובין בשאר המדינות, כולל כל מדינות אירופא, שהם עשויות כולו משערות הנ״ל, או שיש בהם תערובת מהנ״ל, ובכל אופן הם אסורים בהנאה ואסור ללבשם.

ובוכות קיום מ״ע זו לבער ע״ז מן העולם, וקיום הלאו דלא יהבק בירך מאומה מן החרם, נזכה לגאולתן וישועתן של ישראל, בב״א.

מנא׳ דו״ש בלונ״ח
מאיר כראנדסדארפער

קהל קהלת יעקב ד׳פאפא

מכתב מאת הרבנים הגאוה״צ
מוהרי הזראה דקהלתינו שליט״א

בס״ד

לכבוד אנ״ש הי״ו המבקשים לידע המעשה אשר יעשון

בענין פאה נכרית (שייטלען)

אשר נתבלה לאחרונה שיש עליהן שאלה חמורה

תשובה

אחרי התיעצות ודיון עם ב״ק מרן אדמו״ר שליט״א באנו לידי החלמה דלהלן:

* אין לחבוש שום פאה נכרית (שייטלען) הנפוצות כעת בשוק הנעשות משער אדם, עד שיתחוורו הדברים.
* אותם שהם תערובות שער אדם עם סינטעטיטע שערות הם ג״כ בכלל.
* רק הפאה נכרית (שייטלען) שהם מאה אחוז סינטעטי אין בהם חשש הנ״ל.

והמה״ח יצילנו ממכשולות ויהקדש שם שמים על ידינו

עש״ק בחיב לח לסבי׳ התסיד לפ״ק

משה הלוי ראזענר	אהרן נרינוואלד	משה מנדם ווייס	מאיר נרינוואלד
רב ובהסיד קהלת יעקב	הסיען דקהל קהלת יעקב	הסיען דקהל קהלת יעקב	סחין דקהל קהלת יעקב
מאמא מאנסי	מאמא בי״פ	מאמא בי״פ	מאמא והסיד

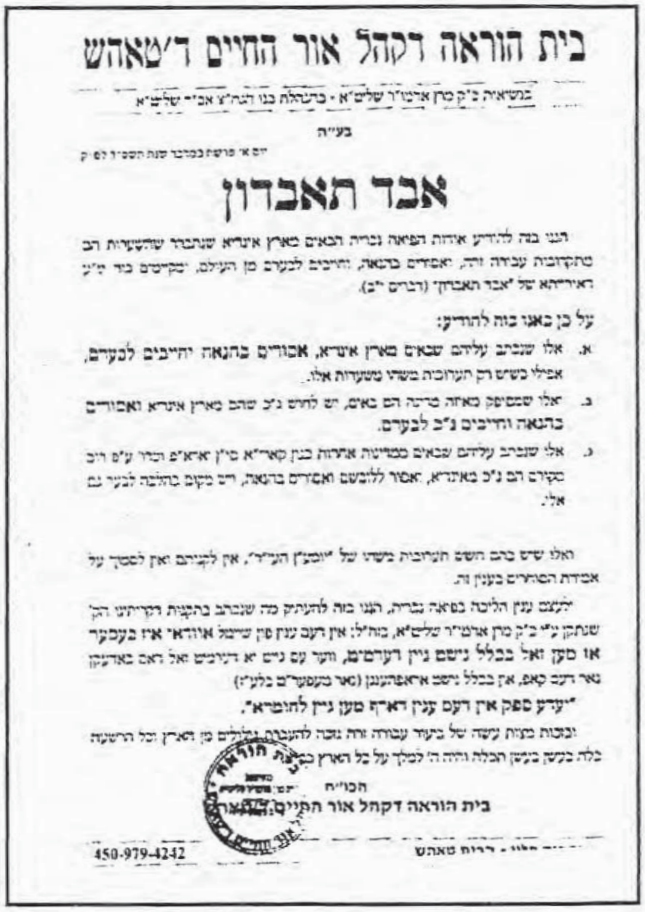

בית הוראה דקהל אור החיים ד'טאהש

בטאיא ב"ק מרן אריע"ר שליט"א - כרטאלה בני הטח"צ אבי"ר שלט"א

בע"ה

יום א' פרשת בהר"ב שנת התשע"ד לפ"ק

אבד תאבדון

הנני בזה להודיע אזהרת הפיאה נכרית הבאים מארץ אינ"א שנתברר שהשערות רב מתקדובת עבודה זרה, יאסרים בהנאה, וחייבים לבערם מן העולם. ובקיצור כדי ידיע ראיתיה של "אבד תאבדון" (דברים י"ב).

על כן באנו בזה להודיע:

א. אלו שנכנס עלידם שבאים מארץ אינ"א, אסורים בהנאה יחייבים לבערם, אפילו כשיש רק תערובות בשיעי בטעערות אלו.

ב. אלו שמשתמשים בפאה נכרית הם באים, יש לחוש ג"כ שהם מארץ אינ"א ואסורים בהנאה וחייבים ג"כ לבערם.

ג. אלו שנכנס עלידם שבאים ממדינות אחרות בגין קאר"א מ"ן אי"א וכדו' ע"פ ריב"ם בקידם הם ג"כ באינ"א, אסור להשתמש ואסורים בהנאה, ויש מקום בהלכה לבער גם אלו.

האלו שיש בהם השפע תערובות בשיעי של "יוכבין העיר", אין לקפידם ואין לחשוש על אסידת הסותרים בענין זה.

לגמרי ענין הלכה בפאה נכרית, הנני בזה להתעתק מה שנכתב בהקבעת דקרית הק' שנתקן ע"י ב"ק מרן אריע"ר שליט"א, בזה"ל: אין דעה ענין פין שיטעל אויבאר אין בעפער או סקן זאל בכלל נישט ניין דערפון, וקיר עס ניט יא דיינים אל האם באריקן נאר דעם קאפ, אין בכלל נישט אי"אפהענגן (אר כעפער"ם בלע"ז)

"יעדע שפק אין דעם ענין דארף מען ניין לחומרא".

ובזכות מצות עשה של בעוד עבודה זרה נזכה להתעורר גילולים מן הארץ וכל הרשעה כלה כעשן תכלה ותזה ה' למלך על כל הארץ כאמור.

הכו"ח

בית הוראה דקהל אור החיים דמאהש

450-979-4242

התאחדות הרבנים דארה"ב דקנדא

חוו"ד תורה בענין פאה נכרית משערות הודו (אינדיע)

באסיפה רבתי ממאה ועשרים חברינו הרבנים הגאונים הצדיקים שליט"א היום, אחרי ששמענו עדות נאמנה מאותם שביקרו בארץ הודו (אינדיע) ואחרי מו"מ ארוך של כמה שעות, החלטנו כדלהלן:

כיון שיש הששות גדולות על השערות הבאים משם, משום דין תקרובת עבודה זרה.

ע"כ אין להשתמש בשום פאה נכרית שיש עליהם חשש שהשערות מקורם היא מ"אינדיע".

וכבר יצא מאתנו פס"ד שאסור לאשה לחבוש שום פאה נכרית CUSTOM MADE HUMAN HAIR הנעשית באופן שאין להבחין בין אשה נשואה לבתולה, שכבר אסרוהו גדולי רבותינו נ"ע ולחבחל"ח שליט"א.

אותם המקלים לעצמם לילך עם פאה נכרית, צריכים לדקדק שיהי' רק "סינטעטיש" שאין בהם תערובות שערות בני אדם, כדי להנצל משערות הבאים מהודו.

ואין לסמוך על דברי המוחרים עם פאה נכרית בבירורן אם השערות הם מהודו או לא.

ויה"ר שנזכה להנצל ממכשולות, ויקויים מ"ש להעביר גילולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון, ותמלוך אתה ה"א לבדך מהרה על כל מעשיך בהר ציון משכן כבודך בירושלים עיר קודשך בב"א

יום ד' לפרה במדבר, ב"ח אייר תשס"ח לפ"ק

התאחדות הרבנים דארה"ב דקנדא

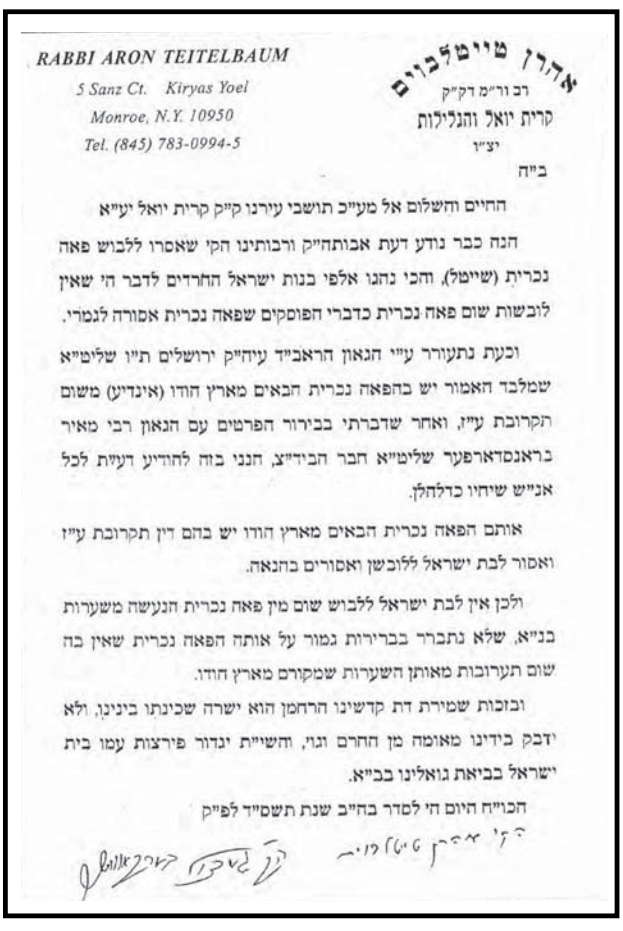

RABBI ARON TEITELBAUM
5 Sanz Ct. Kiryas Yoel
Monroe, N.Y. 10950
Tel. (845) 783-0994-5

אהרן טיטלבוים
רב ור"מ דק"ק
קרית יואל והגלילות
יצ"ו

בי"ה

החיים והשלום אל מעי"ב תושבי עירנו קי"ק קרית יואל יע"א

הנה כבר נודע דעת אבותחי"ק ורבותינו הקי שאסרו ללבוש פאה נכרית (שיטל), וחכי נהנו אלפי בנות ישראל החרדים לדבר הי שאין לובשות שום פאה נכרית כדברי הפוסקים שפאה נכרית אסורה לגמרי.

וכעת נתעורר עי"י הגאון הראבי"ד עיהי"ק ירושלים תי"ו שליטי"א שמלבד האמור יש בהפאה נכרית הבאים מארץ הודו (אינדיע) משום הקרובת ע"ז, ואחר שדברתי בבירור הפרטים עם הגאון רבי מאיר בראנסדארפער שליטי"א חבר הבידי"צ, חנני בזה לחודיע דעית לכל אנייש שיחיו כדלהלן.

אותם הפאה נכרית הבאים מארץ הודו יש בהם דין תקרובת ע"ז ואסור לבת ישראל ללובשן ואסורים בהנאה.

ולכן אין לבת ישראל ללבוש שום מין פאה נכרית הנעשה משערות בני"א, שלא נתברר בבריורות גמור על אותה הפאה נכרית שאין בה שום תערובות מאותן השערות שמקורם מארץ הודו.

ובזכות שמירת דת קדשינו הרחמן הוא ישרה שכינתו בינינו, ולא ידבק בידינו מאומה מן החרם וגו', והשייית יגדור פירצות עמו בית ישראל בביאת גואלינו בב"א.

הכוי"ח היום הי לסדר בחיב שנת תשסי"ד לפ"ק

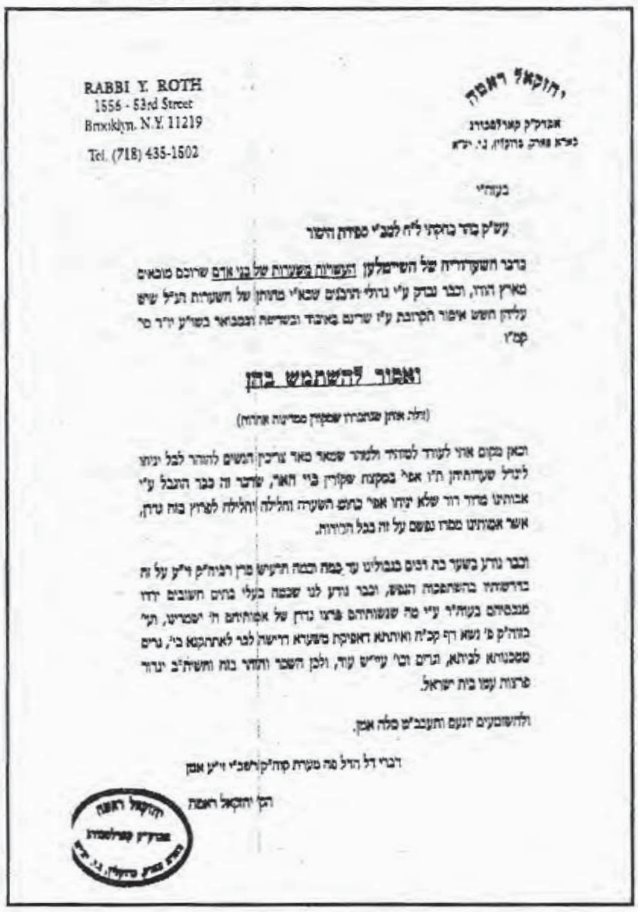

RABBI Y. ROTH
1556 - 53rd Street
Brooklyn, N.Y. 11219
Tel. (718) 435-1502

חוקאל ראסה
אבוטלק קאר"דפבריו
באיא פארק בוהליז, נ.י. יו"א

בעזהי"

עש"ק בהר בחקתי ל"ח לסב"י תשפ"ח השוי

נדבר השערדיית של השיישלען [הפשיות בשערות של בני אדם] שרוכם מובאים מארץ הודו, וכבר נברק ע"י גדולי הרבנים שבא"י מתוקן של השערות תלי שיש עלהן חשש איסור תקרובת ע"ז שרוכם באובדד ובשריפה ובבואר בשו"ע יו"ד סי קמ"ו

ואסור להשתמש בהן

(ולא אתן שבובדו שפקין מסדינה אחרוה)

ואין מקום אדי לעורר לומדי שאפי באי שרוכן השפים להזהר לבל יגעו לעולל שערותיהן ח"ו אפי' בשעה שקורין בני ואי", שהרי זה בכי הוכל ע"י אבותינו מדור דור שלא יגיעו אפי' בשעה השקירה והלילה לפרוץ בזה גדר, אשר אבותינו מסרו נפשם על זה בכל הדורות.

ובכי נודע בשער בת דנים בבבולוש עי' בסה בכוה תקעש מרן רבוחל"ק ז"ל על זה בדרשתה בהשתפכות הנפש, ובכי נודע לני שבכוה בלעי בתים העובים יחדי מבבשים בעתיי עיי מה שנשותתים פרעו נדין של אפותתים הי' יסבריט, תני בכוה"ק ג' נשא דף קכ"ח ואותבא דאפוקת משעיא הדישה לכי לאתהבא בי', ערים משבעיא לביתא, ובדים ובו' עי"ש עוד, ולכן השבי והחי בזה ותשת"ב יבדר פרצות עמו בית ישראל.

ולהשמעים יבעם והעבי"ש מלה אבן.

דברי דל הדל מה מעדת קהל"ק דאשבי"י ני אבן

חקוקאל ראסה

חקוקאל ראסה
אבוטלק קאר"דפבריו
באיא פארק בוהליז, נ.י. יו"א

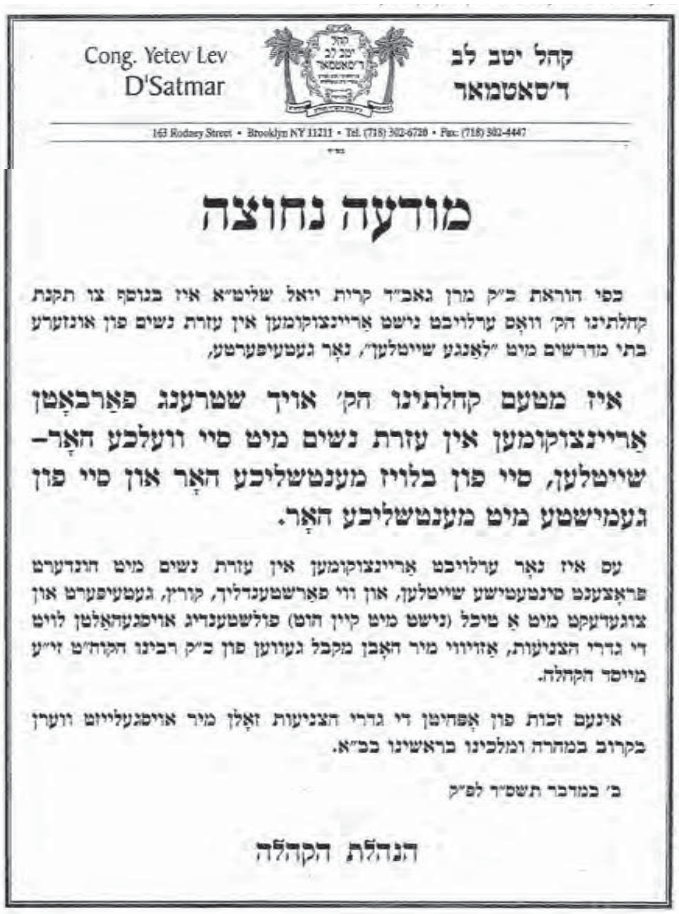

קהל יטב לב
ד'סאטמאר

Cong. Yetev Lev
D'Satmar

163 Rodney Street • Brooklyn NY 11211 • Tel. (718) 302-6720 • Fax: (718) 302-4447

מודעה נחוצה

כפי הוראת כ"ק מרן גאב"ד קרית יואל שליט"א איז בנוסף צו תקנת קהלתינו הק' וואָס ערלויבט נישט אריינצוקומען אין עזרת נשים פון אונזערע בתי מדרשים מיט "לאַנגע שיטלען", נאָר געטעפערטע,

איז מטעם קהלתינו הק' אויך שטרענג פאַרבאָטן אַריינצוקומען אין עזרת נשים מיט סיי וועלכע האָר-שיטלען, סיי פון בלויז מענטשליכע האָר און סיי פון געמישטע מיט מענטשליכע האָר.

עס איז נאָר ערלויבט אַריינצוקומען אין עזרת נשים מיט הינדערט פּראָצענט סינטעטישע שיטלען, און דיי פּאַרשטענדליך, קורץ, געטעפערט און צוגעדעקט מיט אַ טיכל (נישט מיט קיין הוט) פולשטענדיג אויסגעהאַלטן לויט די גדרי הצניעות, אַזויווי מיר האָבן מקבל געווען פון כ"ק רבינו הקדו"ט זי"ע מייסד הקהלה.

אינעם זכות פון אָפּהיטן די גדרי הצניעות זאָלן מיר אויסגעלייזט ווערן בקרוב במהרה ומלכינו בראשינו בב"א.

כ' כסלו תשפ"ד לפ"ק

הנהלת הקהלה

"ועשית ככל אשר יורוך"

אחר שהשלוחים יצאו בשלחות הרבנים למדינת הודו, ומרן ורבנן שמעו עדותן המצמררת כי הדברים הרבה יותר חמורים ממה שנודע לציבור עד עכשיו, והיינו לא רק חשש של תקרובת ע"ז בלבד, אלא יותר גרוע מכך, מדובר בתקרובת עבודה זרה ממש רח"ל, וע"כ הוחלט על ידי הרבנים שליט"א, כי על פי דין תורתנו הקדושה מחויבים כל אלו אשר נמצא ברשותם הפאות האסורים לבער הטומאה מביתם בשריפה או בביעורם כדין, ויפה שעה אחת קודם לאור זאת מתבקשים כל החרדים לדבר ה' להתכנס כאו"א בתוך שכונתו וסביבתו, להקהיל קהילות ברבים ולקדש ש"ש ברבים ע"י ביעור הרע מקרבם בהבערה והדלקה ברוב עם, אחרי תפילת מעריב.
על החתום לקדש קדושים בעיר הקודש ירושלים ת"ו.

לכל בני ובנות ישראל בארץ ובגולה

דעת תורה ופסק הלכה

מרבותינו שרי התורה פוסקי דורינו ומנהיגי ישראל

מרן הגאון רבי יוסף שלו אלישיב שליט"א
מרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א
מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א
מרן הגאון רבי מאיר בראנסדארפער שליט"א
מרן הגאון רבי נסים קרליץ שליט"א

כנוסח חתום על כל איזור יציאה לחדרון למכתבי שקיבלו לא שמענו דעת רבותינו שליט"א

הפיאות הנפוצים בעולם בפרט מדינת הודו הן תקרובת ע"ז רח"ל

וכביעורו נקדש שם שמים בכל העולם ברוך המקדש שמו ברבים

ח. תשובת הגר"מ שטרנבוך שליט"א בתשס"ד

משה שטרנבוך
ראב"ד
לכל מקהלות האשכנזים
מח"ס מועדים וזמנים ושו"ת תשובות והנהגות
רב בית הכנסת הגר"א, ור"מ במרכז התורה הר-נוף
סגן נשיא העדה החרדית
בעיה"ק ירושלים ת"ו

RABBI MOISHE STERNBUCH
CHIEF RABBI
and Vice President of
of the Orthodox Rabbinical Courts
JERUSALEM
•
Rechov Mishkalov 13 Har-Nof Jerusalem Tel:02-651-9610

בעזה"י

ער"ה אייר תשס"ד

אודות פאות נכריות בשוק היום משער טבעי או בתערובת שער טבעי, שנתברר שהרבה מהם שמבוגים אירופאי, מקורם מהודו, ונגזזו בפולחן עבודה זרה, ולאח"כ נמכר ליצרני הפיאות שמעבדים אותו לייצור הפאות עד שמקבל התחושה של שער אירופאי, ויש להם דין תקרובת ע"ז ממש כמו שיבואר לפנינו.

הנה בהודו לפי האמונה העתיקה שלהם המכונה "הינדו" הם עובדי עבודה זרה ממש בימי קדם, ואחד מדרכי פולחנם להאליל, הוא בהקרבת שערותיהם לאליל, בזה שמגלחין שערותיהם להאליל, וזה סדר פולחנם, כי אצל ההינדים השער הוא החלק החשוב - הנעלה ביותר של האדם, בפרט אצל הנשים ההינדיות שער ראשן אינו רק ענין של יופי אלא זהו גאוותן, ולא מגלחות שערותיהן אלא בדרך הקרבה להאליל, ובדרך כלל כאשר רוצה ההינדי לבקש בקשה רצינית מן האליל הוא נודר שאם תתמלא בקשתו יבוא לטירופטי - מקומו של האליל, ויקריב שם את שערו, ולדבריהם רבבות נושעו ונושעים על ידי פולחן זה, ומאות מליונים כפשוטו מאמינים באמונה טפילה זו, ובאופן ממוצע מידי יום ביומו כ- 25,000 איש מקריבים שערותיהם לאליל הנמצא שם, (מתוך כ- 50,000 איש שפוקדים את המקום), ויודעים הם שהשערות נמכרות לצורך רווחי לכומרים ולמקום, וגם מבחוץ לאולם הגזיזה יושבים אנשים הגרים שם ומוכרים את השערות בצורה של פאות או כל מיני מוצרים אחרים של שער, כי עיקר הפולחן הוא גוף ההתגלחות להאליל, ולא איכפת להם מה קורה עם השערות לאחר מכן, (וע' רשב"א ע"ז נא: ד"ה ואותן).

ולפנים עובדי האלילים הסתפקו בגילוח לבד ואח"כ זרקו השערות לאשפה, וגם היום כוונתם להקריב שערם לכבוד האליל, ורק בשנים האחרונות שהתפתח שוק גדול לשערות הרי הם מוכרים את השערות של הנשים (לאחר המיון) לסוחרי ומשווקי שערות לייצרני הפאות, ומיובאות לכל המזרח הרחוק סין וקוריאה, ואירופה וארה"ב, וכפי הנשמע הנשים שמה מטפחות מגוד שערותיהן, ומידי ערב מדשהות שערותיהן בשמן קוקוס ומועיל לטיב ויופי הפיאה נכרית, והתיפלה מרויחה מליוני דולרים בשנה מעסק זה של מכירת השערות.

והנה בפולחן זה של גזיזת השערות לעבודה זרה, נאסרו השערות בהנאה מדין תקרובת עבודה זרה, וכמפורש בשו"ע יו"ד סי' קל"ט סעיף ג' דבדבר שאין מקריבין ממנו בפנים נאסר כשעשה ממנו כעין זביחה או כעין זריקה המשתברת, והוא דרך לעובדה באותו דבר, ואפילו כשאין דרך לעובדה בזה הענין, נאסר מפני ששבירת המקל דומה לזביחה, ע"ש, ומקורו מדברי הגמ' ע"ז (נא.) דבשבירת מקל לע"ז או בצירת ענבים לע"ז נאסר מדין תקרובת עבודה זרה וכן פירשו רש"י והתוס' והרא"ש והטור והרמב"ם והראב"ד, [ודלא כהרמב"ן והריטב"א], וע"ע במאירי ע"ז נא ד"ה ספת שכל חתיכה תולדה דזביחה, וא"כ שערות אלו דין תקרובת ע"ז עליהן וכיין נסך שנתנסך לפני ע"ז.

וגם בשוחט או גוזז שלא בפני עבודה זרה פשיטא דנאסר מדין תקרובת עבודה זרה, וכמפורש בתוס' חולין דף מ' ע"א (ד"ה לפני) דאפילו לר' יהודה בן בתירה דס"ל בניסוך היין דלא נאסר אלא בנתנסך בפני ע"ז, בשחיטה מודה שנאסר גם שלא בפניה, וטעמא דמילתא, או כמבואר בחינוך (מצוה קיא) דשאני שחיטה דהוי מעשה גדול גם שלא בפניה ורק ניסוך היין לא הוי מעשה גדול אלא בנתנסך בפניה, או כמבואר בספר עבודת עבודה (להגרש"ק) ע"ז נט: דשאני ניסוך דאין הדרך לנסך אלא בפניה, ולכן ס"ל לריב"ב דאינו נאסר אלא בנתנסך לפניה, אבל שחיטה דדרך לשחוט גם שלא בפני ע"ז נאסר גם בנשחט שלא בפניה ע"ש, ושני טעמים אלו שייכים כמו כן בגזיזה, וק"ו דלחכמים דפליגי אר' יהודה ב"ב דנאסר, וכן מפורש בחידושי הרשב"א (ע"ז נא) דבבצירה או לישה שלא בפני הע"ז ג"כ נאסר מדין תקרובת ע"ז, וביותר מזה מבואר בגמ' (ע"ז נא:) בסוגיא דקלקלין, ע"ש תוד"ה אפילו, ובמהר"ם שם, ועי"ע חידושי הרשב"א שם, ובשו"ע סי' קל"ט סעיף ה', והדברים ברורים. ומלבד כל זה הרי מסתפרין במקום מיוחד, ועליו מיגורסס פסל גדול, ולכאורה נחשב בפניה ממש, (וק"ו כפי מה ששמעתי שמספרים מול תמונה של הפסל).

והנה גם המספר שמגלח השערות הוא א' מהכת הטמאים ושייך לדתם, ומאמין באמונתם הטפילה, וכודאי נהנה כשמספרים לכבוד האליל ומתכוין לע"ז, וכיון שהוא עושה מעשה ההתגלחות שזהו הקרבן לעבודה זרה, א"כ הוא הוא העושה עיקר העבודה להאליל והוי תקרובת ע"ז, ועוד שבתקרובת ע"ז כל שעושה מעשה לשם ע"ז אף כשאינו עיקר הפולחן, חשיב תקרובת ע"ז, וכמבואר בגמ' ע"ז (נ"א) דבצירת פרכילי ענבים נאסר משעת בצירה, כיון שבצרן מתחילה לכך, וכמבואר ברשב"א (ד"ה פרכילי וד"ה ואותן) דכל שא"א להביא מן השוק אלא צריך לבוצרן לשם ע"ז או ללוש לשם ע"ז חשיב תקרובת, אע"פ שעיקר הפולחן הוא בהבאה לפניה, והבצירה והלישה הוי מעשה לשמה גרידא, אפ"ה נאסר מדין תקרובת ע"ז, א"כ ק"ו במעשה הגילוח שהספר עושה לשם ע"ז.

ועוד דגם במעשה הטיית הראש של המתגלח לעבודה זרה נאסר השערות מדין מסייע כאילו היה מגלח בעצמו, ואף לפי הרבה פסוקים דס"ל דבכל התורה כולה [מלבד בפיאות הראש] מסייע אין בו ממש, עי' נקודת הכסף יו"ד ס' קצח ס"כ ומג"א ריש סימן שמ ומ"ב ס"ק ג ובסי' שכח (ס"ק יא), כיון שהעושה המלאכה יכול לעשותו גם לולי הסיוע שלו, עי' מג"א סי' שכ"ח (סקט"ז) ומ"ב (ס"ק ס), מ"מ לגבי עבודה זרה קי"ל דאפילו בשניים שוחטין וא' מהם מסייע שאין בו ממש ומתכוין

לע"ז נאסרה הבהמה מדין תקרובת, כמבואר בתבואות שור (שמלה חדשה סי' ד' סעיף ט"ו) וטעם הדבר משם דבשוחט לע"ז אפילו במעשה כל דהו נאסר, וכ"ש לפי שיטת הט"ז והחכ"צ (סי' פב) דס"ל שגם בכל התורה כולה אמרינן דגם בסיוע של הטיית הראש או הושטת אצבעו הוי כעושה מעשה בעצמו ואסור, (ועי' הת"ס (סי' שכח וסי' שמ) שנשאר בצ"ע אי קי"ל כהט"ז או כהנקה"כ).

ואפילו אם היינו אומרים גבי עבודת פעור שאין הצואה נאסרת, כיון דהעבודה היא במעשה הפעור, ולכן אין הצואה חשיבא תקרובת, הכא פשיטא דהשערות נאסרות, דהרי בפולחן גזיזת השערות של ההינדוים נותנים מכבודם להאליל ולכן הוי כקרבן לע"ז, וגם מעיקרא נודרים בעת צרה להאליל שאם יוושעו יגלחו השער, ולא שהעבודה הוא אך ורק לנוול את האדם המתגלח, [ובעבודת הפעור משמע בגמ' (סנהדרין סד) וברמב"ם (פ"ב ע"ז ה"ה) ומפורש להדיא בריב"ש (סי' קי), ובכסף משנה שם, דדרך עבודתה בביזוי האליל, שכתב שם מי שעובד ומכוין לבזות, כיון שדרך עבודתה באותו ביזוי וכו', שעובדיה חושבין שהע"ז ההיא חושקת באותו בזוי כדאמרינן בפסחים (קיא:) שרא דעניותא נביל שמיה עכ"ל].

הגויים אדוקים בע"ז ומוכנים למסור כספם וזהבם ושערם, ובטוחים שאליל זה עוזר כשעושים פעולה עבורו, וידוע שיצרא דע"ז תקיף מאוד, וכאילו רואים נפלאות ממש, ואצלינו זכינו שנתבטל יצרא דע"ז ולא אצלם, אבל פלא הדבר שבחשש רחוק דטריפות חוששין ונמנעין, וכאן אף שזהו מחמורות שבחמורות לא פורשים, ומה עוד מחפשים איזה סברא קלושה להקל באיסור חמור כי האי, וכפי הנראה בדור האחרון כבזמנינו חוזר הקב"ה בנסיון דעבודה זרה, וה' יעזור ונעמוד בו.

ובעיר הנדחת נהרגין גם נשים של העובדים אף שלא עבדו, עי' רמב"ם (פ"ד מה' ע"ז ה"ו) ובכס"מ שם, ושמעתי לפרש דבעבודה זרה קפיד קוב"ה על שהיה לה למחות, וכ"ש כאן שהבעל צריך למחות באשתו ולמונעה מללבוש פאה עם ספק תקרובת ע"ז, ולא מועיל אמירת המוכר שאצלם אין מהודו שכך הטעו אותם, רק צריך בירור יסודי ומקיף במקור וכדין טריפות.

כתב הרמב"ם (פ"ז ה"ב) תקרובת עבודה זרה אסור בהנאה שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך, וכל הנהנה לוקה שתיים, אחת משום ולא תביא תועבה אל ביתך, ואחת משום ולא ידבק בידך מאומה מן החרם, עכ"ל, וכן כתב בחינוך מצוה קי"א ומצוה תכ"ט, אבל הרמב"ן מצוה קצ"ב חולק וס"ל דאיסור אכילה והנאה נלמד מקרא דפן תכרות ברית וגו' וקרא לך ואכלת מזבחו, עי"ש, וכן דעת הסמ"ג (לאוין מ"ה קמ"ח). וכל הראשונים כתבו דאיסורו מה"ת, מלבד התוס' ב"ק עב: שנסתפקו בזה.

ובברכות יט: אמר רב יהודה אמר רב המוצא כלאים בבגדו פושטן אפילו בשוק מ"ט אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה', ועי"ש דה"ה בכל ל"ת שבתורה, וע"ע שו"ע יו"ד סי' ש"ג ס"א דגם ברואה על חבירו הדין כן. וביו"ד סי' קנ"ז סעיף א' ברמ"א כתב דבכל לא תעשה שבתורה אם יוכל להציל עצמו בכל אשר לו צריך ליתן הכל ולא יעבור ל"ת, וכן הוא ברמ"א או"ח סימן תרנ"ו.

ובשו"ע יו"ד סי' קנ"ה סעיף ב' הביא ב' שיטות אם איכא דין יהרג ואל יעבור באיסור הנאה דתקרובת ע"ז, וכתב הש"ך דהסכמת הפוסקים כסברא הראשונה להקל, וכן נוטה דברי המחבר, אבל דעת א"ז הגר"א שם (סקי"ד) דגם בזה יהרג ואל יעבור כדין אביזרייהו דע"ז, והריב"ש סי' רנ"ה כתב שגם באיסורי הנאה של סתם יינם דרבנן אין מתרפאין בהן כלל, והובא דבריו בחכמת אדם (כלל פ"ח), ומי יערב לבו להקל באיסור יהרג ואל יעבור!.

ומלבד איסור הנאה שיש בזה, אסור ג"כ להחזיקו בביתו לפי שיטת הרמב"ם והחינוך הנ"ל דאיסור הנאה נלמד מקרא דלא תביא תועבה אל ביתך, וע"ע רש"י ע"ז ס"ד. ד"ה רבנן, דהמצוה דאבד תאבדון הוא גם בתקרובת ע"ז כמו יין נסך ע"ע קה"י בבא קמא סוף סי' ג'. וראוי להביא בזה דברי קדוש ה' האור החיים הקדוש על הפסוק (שמות כ"ג - כ"ד) לא תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם וגו' כי הרס תהרסם ושבר תשבר מצבתיהם, ..ולהיות שרצה לצוותם על הריסתם ושברונם לזה קדם לומר לא תשתחוה וגו' לומר שאם לא הרס ולא שיבר הנה הוא כעובד עבודה זרה, כי ה' תופס על המחשבה בעבודה זרה, וצריכין היכר לשלילת מחשבת ע"ז מלבם, ואין היכר אלא בשבר מצבותיהם עי"ש, ואע"פ דמשמעות הפסוק והאוה"ח משמע דאיירי בשבירת ע"ז עצמה, מ"מ בודאי שגם מי שנמנע מלאבד תקרובת ע"ז יש בו נגיעה מהעבירה על הלאו דלא תשתחוה, וחיל ורעדה אחזתנו כשאין אנו מקיימין מצוה זאת. וע"ע צפנת פענח שדייק ג"כ מסנהדרין צ'.ע"א דבביטול מצות עשה דונתצתם מזבחותם ה"ז כעובד ע"ז ממש, ע"ש היטב, (ועי' תוי"ט ע"ז פ"ג מ"ח דתקרובת ע"ז חמור מע"ז גופא שמטמא באהל).

ועוד איכא כמה פרטי דינים אשר צריך ליזהר שלא ליכשל באיסור הנאה מתקרובת ע"ז, א' מבואר בשו"ע סי' קל"ג ס"א דבאיסור הנאה דיי"נ צריך לקבור אפרן לאחר שרפתן, כדי שלא יכשלו באיסור הנאה מהאפר, ב' גם דמי התקרובת אסור בהנאה, דתקרובת עבודה זרה תופס דמיו כמבואר בשו"ע סי' קל"ג בדין יין נסך, וא"כ יש מקום לחשוש מליטול דמים מסוחרי הפאות בין מהמוכרים ובין ממעצבי פאות, דדמיהן אסור בהנאה, ואם כן מי שרוצה לקנות פאה סינטטי יזהר לשלם בצ"יק או בדיוק כפי המחיר, שלא יכשל לקבל מהם מעות (עודף) בחשש שנתפס עליהם איסור חליפי עבודה זרה.

ודע שלפני יותר משלשים שנה הדפסתי בקונטרס "דת והלכה" בירור מקיף בחשש שערות מהודו, והבאתי שהדבר איסור גמור, אלא שכתבתי שם שמן הראוי שיבצעו חקירה יסודית ומקיפה, וכהיום נתברר הדבר מהרבה מקורות מוסמכים וגם נתברר ששערות הודו בטיב מיוחד, ואפילו בקוריאה או סין שלא חסר להם שערות מייבאים מהודו ומבררים בו ממנו שמשפר טיב הפאה, ויש מאות סוגי פאות שמעורב בהם שער מהודו, הרי נתבאר חומר האיסור ויש להזהר בזה וכמ"ש.

בנות ישראל נהרגו מטהרו ואחליפו שמלותיכם כי השכר רב מאוד.

ראב"ד
לכל מקהלות
האשכנזים
וסגן נשיא העדה החרדית
בעיה"ק ירושלים ת"ו
משה מרדכי
RABBI M. STERNBUCH
Chief Rabbi and Vice President of the Orthodox Rabbinical Courts JERUSALEM

ט. מכתב הרב יוסף יצחק בלינוב חתן הגרמי"ל לנדא שליט"א

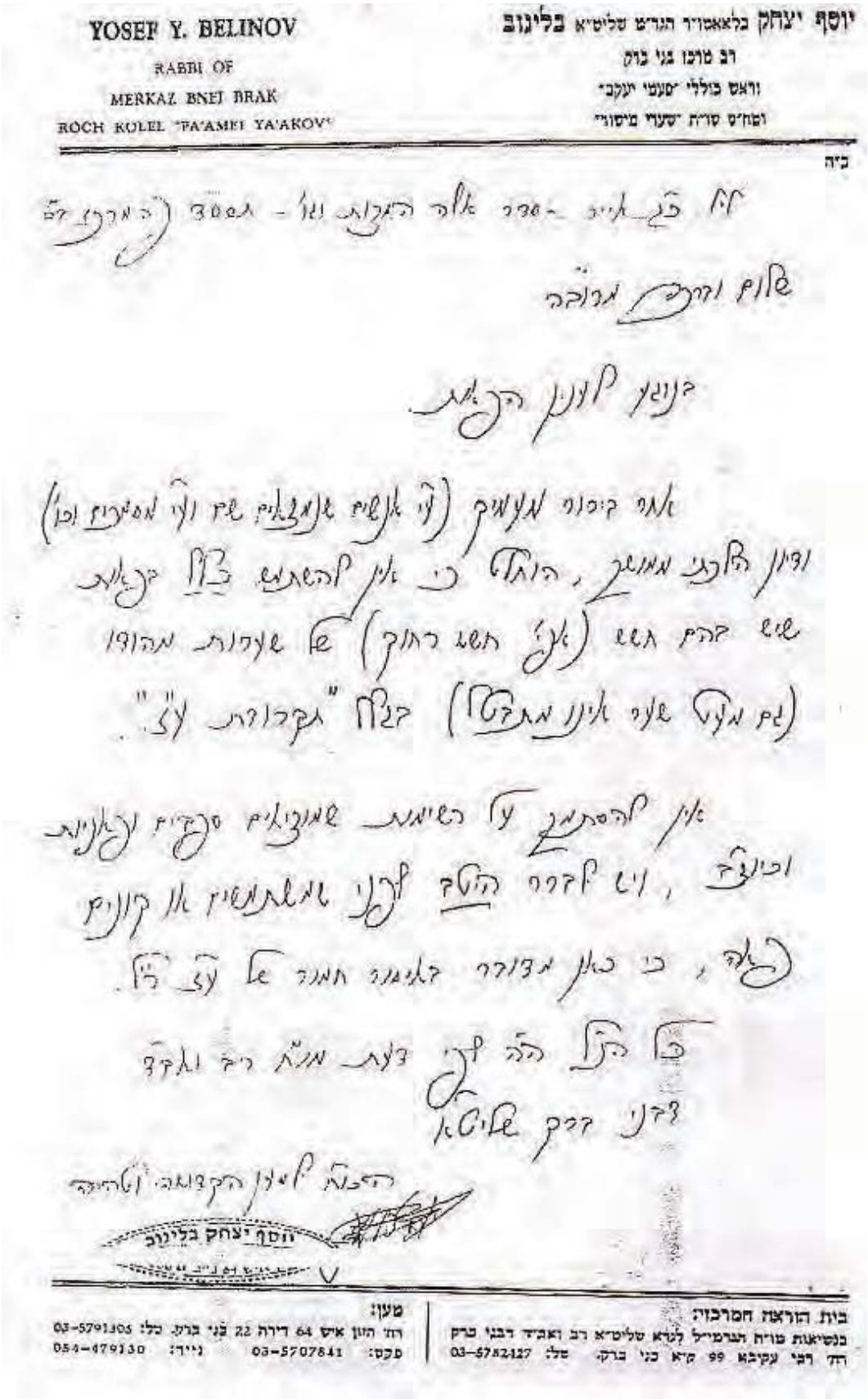

YOSEF Y. BELINOV
RABBI OF
MERKAZ BNEI BRAK
ROCH KOLEL "FA'AMEI YA'AKOV"

יוסף יצחק בלאמו"ר הגר"מ שליט"א בלינוב
רב מרכז בני ברק
וראש כוללי "פעמי יעקב"
ומח"ס סו"ת "שערי מיסוד"

ב"ה

לכ"ר אליה - סדר אלה המצות וגו' - תשסד (המרכז בה)

שלום וברכה מרובה

בנוגע לענין הנאת.

אחר בירור מעמיק (עי' אנשים שנמצאים שם ועי' מסמרים וכו')
ודיון הלכתי ממושך, הוחלט כי אין להשתמש כלל בנאת
שיש בהם חשש (אני' חשש רחוק) של שערות מהודו
(גם מעט שער אינו מתבטל) בגלל "תקרובת ע"ז".

אין להסתמך על השימות שמוציאים סנקים ונאניות
וכיוצ"ב, ויש לברר היטב לגני שמשתמשים או קונים
נאה, כי כאן מדובר באימור חמור של ע"ז ר"ל.

כל הנ"ל הה לגי דעת מו"ת רב ואבד
דבני ברק שליטא

הכו"ת לשון הקדושה ולהיה

יוסף יצחק בלינוב

בית הוראה חמרכזי:
בנשיאות מו"ת הגרמי"ל לנדא שליט"א רב ואב"ד דבני ברק
רח' רבי עקיבא 99 ק"א בני ברק. טל: 03-5782127

מען:
רח' הזון איש 64 דירה 22 בני ברק. טל: 03-5791305
פקס: 03-5707841 נייד: 054-479130

י. תשובות שענה הגר"ח קנייבסקי שליט"א בעל פה - תשע"ח

(ניתן לשמוע את ההקלטות בטלפון 0795951596 שלוחה 8)

לכבוד מרן שר התורה הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א

א. הנה לפני כארבע עשרה שנה התעורר הענין שהפאות הנכריות שהנשים לובשות לכיסוי ראש, מגיע משיער של נשים גויות שמקירבות את השיער לע"ז, ומהאי טעמא הורה מרן הגרי"ש אלישיב שדינו כתקרובת ע"ז שדינן בשריפה. והורה מרן הגריש"א שבכדי להכשיר פאות נכריות יש לקחת פאות רק משיער שהשגיחו על זה משעת הגזיזה מהאשה שלא נגזז שלם ע"ז. וכידוע כיום יש רק הכשר אחד על פאות, ואותו הכשר לא מקפיד להשגיח שמשעת הגזיזה לא יהיה משיער נגזז לשם ע"ז. אלא מסתמך על אומדנא שיודע להבחין איזה שיער מגיע ממקום של ע"ז ואיזה לא. ולמרות שהגריש"א אמר שאין לסמוך על כך - טוענים בהכשר שכיון שאין אפשרות אחרת מוכרחים להקל לסמוך על אומדנא.

השאלה האם למעשה מאחר ולא מקפידים למעשה על מה שהגריש"א הורה, יש להחמיר ולא לקנות פאות מההכשר הנ"ל.

תשובה: לא לקנות.

ב. ואם נאמר שא"א לסמוך על ההכשר, נמצא שאין כיום פאות כשרות, ויש ללבוש רק מטפחת, האם נכון הדבר?

תשובה: אם זה נכון - נכון, שיעברו למטפחת.

ג. הנה מרן הגריש"א פסק שהפאות שהנשים חובשות על ראשן שחלק גדול מהן מגיעות ממדינת הודו, דינן כתקרובת ע"ז, כיון שזה מגיע מבני אדם שהורידו שערותיהם לשם ע"ז. ומה"ט פסק שאפי' אם יש רק מיעוט שיער שמגיע מהודו צריך לשרפם כדין ע"ז. והנה יש כמה רבנים שסוברים שבספק אם מגיעים הפאות מהודו אפשר להקל, ומה"ט מכשירים הפאות האלו.

כעת רוצים לעשות מעמד שריפת הפאות הנ"ל בציבור ברוב עם לקדש שם שמים. אמנם כמה רבנים אמרו שלא לעשות שריפת הפאת ברוב עם, מחמת שזה יכול לגרום למחלוקת. השאלה האם מאחר שמעמד שריפת הפאות בפרסום יגרום שישמעו להגריש"א ולא ישתמשו בפאות הנ"ל לכן ראוי לשרוף הפאות ברוב עם ולא צריכים לחשוש שמא יגרום למחלוקת.

תשובה: כן. שאלה - לעשות? תשובה: אפשר!

ד. במדרש רבה פרשת בהר פרשה ל"ג, ובירושלמי יבמות פט"ז ה"ג כתב ש'אביה' בנו של ירבעם נענש שמת קודם זמנו אע"פ שלא עבד ע"ז, מ"מ כיון שהיה בידו לבער ע"ז שעשה ירבעם אביו ולא ביערו נענש. מבואר שמי שאינו מבער תקרובת ע"ז גורם חרון אף בעולם כמו שכתב רש"י בפרשת ראה כל זמן שיש ע"ז בעולם חרון אף בעולם, וכיון שיש בידו לבער ואינו מבער גרום חרון אף [עפ"י טהרת יו"ט חלק ט"ו עמ' ע"א].

האם אפשר להודיע שמי שמבער הפאות שיש בהם חשש שיער אדם שהוא בספק תקרובת ע"ז שגורם להסיר חרון אף ויזכה לאריכות ימים ושנים, ומי שלא מבער הפאות הנ"ל הוא גורם חרון אף בעולם ומכניס עצמו ומשפחתו בסכנה.

תשובה: נכון.

ה. הנה לאחרונה נתברר שחלק גדול מהפאות שחובשות הנשים על ראשן מגיע משיער של תקרובת ע"ז, נמצא שהנשים שלבשו הפאות נכשלו בשוגג ר"ל בהנאה מתקרובת ע"ז. כעת שואלים איזה תיקון צריכים לעשות כדי שיתכפר להם מה שנהנו, שיתכן שאינם צריכים כלל כפרה כיון שזה היה באונס כיון שהם לא ידעו שזה מגיע מע"ז.

תשובה: יש להם בעל? השואל עונה - כן. תשובה: שהבעל ילמד עבודה זרה.

ו. הנה בענין של הפאות ישנם רבנים שמורים שאפשר להקל ללבוש את הפאות ולסמוך שהפאות לא מגיעות מבית ע"ז, אמנם מרן הגריש"א הורה שלא לסמוך על זה. השאלה האם צריך למחות בנשים שלא מקפידות על הפסק של הרב אלישיב, ובפרט שמדובר כאן בספק דאורייתא של תקרובת ע"ז. או שכיון שישנם רבנים שמתירים אין צריך למחות בהם.

תשובה: ודאי צריך למחות.

ז. הנה כבר התפרסם ברבים דעת מרן הגריש"א שיש חשש ע"ז בפאות של הנשים, מחמת שהשיער שממנו עושים הפאה מגיע מחשש שיער שהקריבו לע"ז, ואעפ"כ הרבה אנשים מסתמכים על רבנים אחרים שחלקו על הרב אלישיב וסברו שאין זה ע"ז. השאלה האם למעשה אפשר להקל שיש טוענים שהוא גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בזה, כיון שאם יחמירו בזה יצטרכו ללבוש מטפחת ולא פאה, ומאוד קשה להם להיות שונים מכולם וללבוש מטפחת, מאחר שרוב הציבור לובש פאה ומסתמך על המקילים.

תשובה: לא להתיר בשום אופן.

יא. כרוז הרבנים שליט"א בבין המצרים תשע"ז

להסיר מכשול ע"ז ממחננו

נדרשנו לאשר שאלונו: בדבר פאות נוכריות אשר יש עליהם איזה שהוא הכשר שאין בהם שיער מתקרובת עבודה זרה, האם ניתן לסמוך עליהם?

תשובה: כידוע, בשנת תשס"ד נדרשו רבותינו גדולי הפוסקים שבדורנו לבירור שאלת תקרובת עבודה זרה בפיאות נוכריות המעורב בהם שיער אדם שהובא מהודו, מרן הגרי"ש אלישיב ומרן הגר"ש הלוי ואזנר זצוק"ל, ולהבחל"ח מרן הגר"נ קרליץ שליט"א, והרבנים הגאונים חברי הבד"צ העדה החרדית ובראשם הגאב"ד ר"ט וויס שליט"א, **והעלו כולם לאסור פאות כאלו בלבישה.**

וכתב מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל (בתשובתו מיום ה' סיון תשס"ד)**: "אסור להשתמש בפיאות נכריות העשויות משיער אדם שהובא מהודו", עכ"ל. ובמכתב נוסף** (מיום י"א סיון תשס"ד כתב בתו"ד, ובקובץ תשובות ח"ג סי' קיח) **וז"ל: "הדבר פשוט שאומרים בזה סתם עכו"ם לעבודה זרה שהרי עצם מטרת המתגלחים הוא לעבודה זרה", עכ"ל. ומרן הגר"ש הלוי ואזנר זצוק"ל כתב במכתב, וז"ל: "מי יודע אם גם זה גרם להרבה מקרים גופניים ונפשיים בבתי ישראל", עכ"ל.**

וכבר התברר בזמנם שבתעשיית השיער בעולם מצוי ריבוי גדול מאד של שיער אדם שמקורו ממאות מקדשי עבודה זרה בהודו, וקשה ביותר לברר מקור השיער שבשווקים, **על כן אסרו רבותינו כל שיער - שאין בירור גמור מהיכן הוא מגיע.**

וכפי שעלה בידינו בבירורים, **אי אפשר לסדר בשום אופן השגחה על דבר זה,** ואפילו שיער הבא ממדינות הרחוקות מהודו - יכול להיות מקורו בהודו. וכמובן שאי אפשר לסמוך על המפעלים, היבואנים והסוחרים האומרים שהם בעצמם גזזו את השיער במקומם. וחייבים ע"פ הלכה שיהיה פיקוח צמוד של משגיחים יהודים יראי שמים משעת גזיזתו ועד סוף, דבר שאינו אפשרי כלל. ועל כן דעתנו דעת תורה שכל ההכשרים שניתנו בזה אין בהם ממש ואין לסמוך עליהם, ושומר נפשו ירחק מהם.

והננו מרגישים חובה בעצמינו למחות על כך שניתן הכשר מאיסור ע"ז על פאות האסורות ע"פ הלכות הצניעות, (כארוכות ופרועות ובמראה טבעי), ואשר כל גדולי ישראל אסרו לתת הכשר לפאות כאלו. וכשם שלא יעלה על הדעת לתת הכשר על בשר שהתבשל בחלב ולומר כי לכה"פ הוא נשחט 'כהלכה', כך אי אפשר לתת הכשר מעבודה זרה לדבר הנוגד את דיני הצניעות ואסור בלבישה, והרי זה גורם לביטול הצניעות של בנות ישראל.

ובזכות שבנות ישראל יזהרו ממכשולים חמורים אלו, נזכה במהרה לגאולה שלמה בב"א.

ועל זה באנו על החתום להציל רבים מעוון, "בין המצרים" תשע"ז לפ"ק

שמעתי מא"א זצ"ל שהשיטה הזאת נוגדת את יסודי הצניעות ויש גם חשש ע"ז. ואין ליראי שמים חלק בזה ח"ו.
חיים מאיר הלוי ואזנר

שריאל רוזנברג **יהודה סילמן** **שמעון בעדני**

והובאו לפנינו פאות מזעזעות ומסמרות שיער, אשר לא שיערום אבותינו עם הכשר, אשר רבותינו אסרום בהחלט, ואם לא נמחה על זה, תבטל כל הצניעות מישראל. **משה מרדכי קארפ**

לאחר שידוע שמרן הגרי"א זצ"ל חשש בפאות ע"כ כל שאין בירור ודאי על כשרותן יש להחמיר **עזריאל אויערבך**

יב. מכתב הגאון רמ"מ קארפ שליט"א בכסליו תשע"ח

בס"ד ט"ז כסלו תשע"ח

אודות חשש איסור ע"ז בפאות נוכריות בזמננו

א. אודות הפאות הבאות מבתי הע"ז שבהודו, כבר נמנו וגמרו רבותינו גדולי הדור ובראשם מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל שדינם כדין תקרובת ע"ז. **ורבינו זי"ע שמע היטב כל טענות המפקפקין בזה בע"פ ובכתב, ועמד בתוקף על כך והשיב להם תשובות ניצחות במכתבו** שנדפס בקובץ תשובות ח"ג סי' קי"ח.
וכבר התריע ע"ז מו"ר הראב"ד דירושלים עיה"ק הגאון הגדול הגר"מ שטרנבוך שליט"א בתשובות והנהגות ח"ה סי' ר"ס – רס"א באלו המקילין בפסק זה.

ב. דעת רבינו זצ"ל מבוארת היטב בתשובתו שם דאפילו אם היה הרוב לא מהודו, אין לסמוך בזה על רוב כדי להקל. זאת מאחר דהרוב הניכר של השערות של הפאות באות מבתי הע"ז שם.

ג. גם ביאר היטב שם דגם כשהרוב שלא מהודו הדבר אסור משום קבוע, ע"פ ה'דברי חיים' ח"ב סי' נ"ג דבישראל המזמין מהגוי דינו כנמצא ביד ישראל והוי קבוע. [ראה באורך בגלאט י"ב במאמרנו בענין חשש ערלה בפירות שבשוק].

גם יש לדון דאף הגוי מצווה בע"ז ובהנאה מתקרובת ע"ז ובביעורה, ומבואר בקצוה"ח סי' רצב סק"ב דבאיסור שנוגע לגוי כגזל לא אמרי' נמצא ביד נכרי אלא הוי קבוע. וכ"כ בגליון מהרש"א סי' ק"י לגבי איסור אבר מן החי דבן נח מצווה ע"ז. ואף שהמנ"ח סי' תל"ו כ' דאין הגוי מצווה כבר הביא ה"צפנת פענח" ריש הל' ע"ז דהדבר מפורש ברמב"ם פ"ח ממלכים ה"ט "עד שיכפרו בע"ז ויאבדו את כל מקומותיה ויקבלו שאר המצות שנצטוו בני נח, שכל עכו"ם שלא קבל מצות שנצטוו בני נח הורגין אותו אם ישנו תחת ידינו". וכ"כ בחשוקי חמד ע"ז נ'. בשם רבינו הגרח"ק שליט"א דאף הגוי מצווה על איבודה.

וכן לענין תקרובת ע"ז, אף דהמנ"ח סי' תכ"ו כ' דאינו מצווה, מ"מ בחי' הרמב"ן סוף ע"ז [השלמות לדף נט:] וכן בחי' הר"ן ע"ז נט: מפורש דבן נח מצווה ע"ז וז"ל: **"אבל כשנסכו לע"ז ממש מחייב בתשלומין דמקלא קלייה כיון דאסיק עלי' שמא דע"ז ואסריה בין לדידיה בין לאחרים שאיסורה של ע"ז אף בבני נח הוא נוהג".** עכ"ל.

ועי' גם תשו' לבושי מרדכי בליקוטי תשו' סי' מ"ד שכיון לזה. [ובזה אף להנתיבות סי' רצב שכ' דבגזל אינו מצווה על השבה, מ"מ כאן הרי מצווה על ביעורה וכדצידד בגבו"א חגיגה יג. שהגוי מצווה על לא ידבק בידך]. **ולפי"ז ברור דהוי קבוע דהאיסור מתחיל כבר אצל הגוי,** [ולא שייך לומר דהגוי מכיר את האיסור, דהרי אינו מכיר מהו השער דתקרובת ע"ז] ואין מקום בזה לרוב כלל.

ד. וע"פ כל הנ"ל אין מקום להתיר כלל כל סוגי הפאות הניקנות על סמך רוב או על סמך אומדנא קלושה של מחירי הפאות דעדין לא יצאנו מחשש שער ע"ז או תערובתו.

ה. והנה זכינו שיש התעוררות כעת בבנות ישראל להתרחק מחשש שער תקרובת עבודה זרה, ובכלל, גם אם אינו עבודה זרה ממש, הוא דבר מאוס ביותר לקנות שער נשים טמאות, ולחובשן על הראש ולהכניסן לבית שיש בו תורה ויראת שמים. וידוע דמרן בעל ה'שבט הלוי' זצ"ל היה אומר דגם אם אינו ע"ז, הוא מאוס ביותר וריח ע"ז יש בו, ואין להכניסו לבית, ובוודאי לא על ראש האשה כי זה גורם הרבה היזקות לה ולביתה.

ו. כמו כן, היה דעת רבינו זצ"ל דאף הנוהגות לילך עם פאה, זהו בתנאי שתהא הפאה צנועה מאד. (אמנם במקום שמנהג הוריו לילך עם מטפחת על זה אמר רבינו שגם הילדים מחויבים ב"אל תיטוש"). **אבל הפאות הארוכות והפרועות והמתפשטות לצדדים אסרם רבינו זצ"ל עם כל גדולי ישראל עוד לפני כשלושים שנה** ["קריאה נאמנה" אדר תשמ"ז] כשהיה מדובר על פאות ארוכות מעט מתחת הצוואר. ואוי לנו שיותר מתשעים אחוז מהפאות כבר עברו גבול זה ופשה הנגף שהולכות עם פאות ארוכות הרבה ומתפשטות בצידי הראש, דבר שלא עלה על דעת מאן דהוא להתירו. וכבר התריע ע"ז רבינו הראב"ד דירושלים עיה"ק שליט"א במכתבו דפאות כאלו אסורות משום פריצות, ובוודאי שאינן מהוות כיסוי הראש ודינן כשער באשה ערווה.

ז. למותר לומר דידוע דעת רבינו מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, **דאף לדעת המתירים בפאה מ"מ עדיף לילך במטפחת,** כמנהג נשות ישראל הצנועות מקדמת דנא, והיה מברך מעומק הלב כל אשה ששינתה למטפחת, ובעיני ראיתי איך רבינו השפיע על בעל נכה שרצה שאשתו תלך עם פאה, והרעיף עליו רוב ברכות ובלבד שלא תלך עם פאה.
ובודאי זכות עצומה היא לכל אשה אשר תמאס בכל ההיתרים הללו ותלך בדרכי אמותינו הצנועות בחבישת מטפחת המכסה כל הראש, וכבר עודדו מאד רבותינו גדולי ישראל על כך, במכתבם (מתאריך טבת תשנ"ו) ובראשם מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל, מרן הגר"ש ואזנר זצ"ל, ומרן הגרמ"י הגר זצ"ל [האדמו"ר מויזניץ] (ראה ספר משבצות זהב לבושה עמ' קנד'), וז"ל **"המחזקים ומברכים את הנשים שחזרו למנהג ישראל מקדמת דנא לכסות ראשן במטפחת ולא בפאה נכרית לצאת דעת כל הפוסקים"** ובזכות נשים צדקניות נגאלו ובזכותן עתידין להיגאל במהרה בימינו אמן.

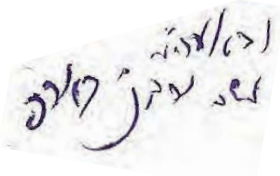

יג. מכתב מאה ועשרים רבני "התאחדות הרבנים" תשס"ד - תשע"ח

התאחדות הרבנים דארצות הברית וקנדא

(המכתב פורסם בעיתון "דער איד" באידיש, ותורגם ללשה"ק)

ידיעות חשובות על הפאות שיש בהן שער שמגיע מהודו

לאור ההחלטה שלנו (מיום ד' במדבר כ"ח אייר תשס"ד) בנוגע לפאות שעשויות עם שער מהודו, רצינו להבהיר כמה נקודות:

א. היות ויש הרבה חששות על השער מהודו, לגבי תקרובת ע"ז שאסורה בהנאה, לכן אין לחבוש שום סוג של פאה ששייך שיש בזה שיער מהודו.

ב. פאה משער ארופאי או משער סיני, יכולה להכיל גם שער מהודו.

ג. אם יש בפאה אפי' שערה אחת מהודו, זה לא בטל.

ד. לא ניתן לסמוך על הסוחרים או הפאניות, שהם ביררו אם השער מגיע מהודו או לא. וכן לא ניתן לסמוך על התוית.

ה. התברר שהרשימה של הפאות, שכתוב בה באיזה פאה יש חשש ובאיזה אין, גם היא אינה אמינה.

ויה"ר שנזכה להשמר מכל מכשול, ונזכה לקבל התוה"ק באנפין נהירין, ולראות בישועת ה' הקרובה לבא בב"א.

ד' לחודש סיון תשס"ד לפ"ק

התאחדות הרבנים דארה"ב וקאנאדא

בס"ד
לאור המציאות שנתברר לנו כעת עוד ביותר שאי אפשר לברר ולהשגיח ע"ז, הננו שוב מפרסמים ההוראות שהם בתוקפם, בלי שום שינוי.

טבת תשע"ח לפ"ק

יד. מכתב פנימי שכתב הרה"ג ר' אליעזר דינר שליט"א לעוסקים בתחום

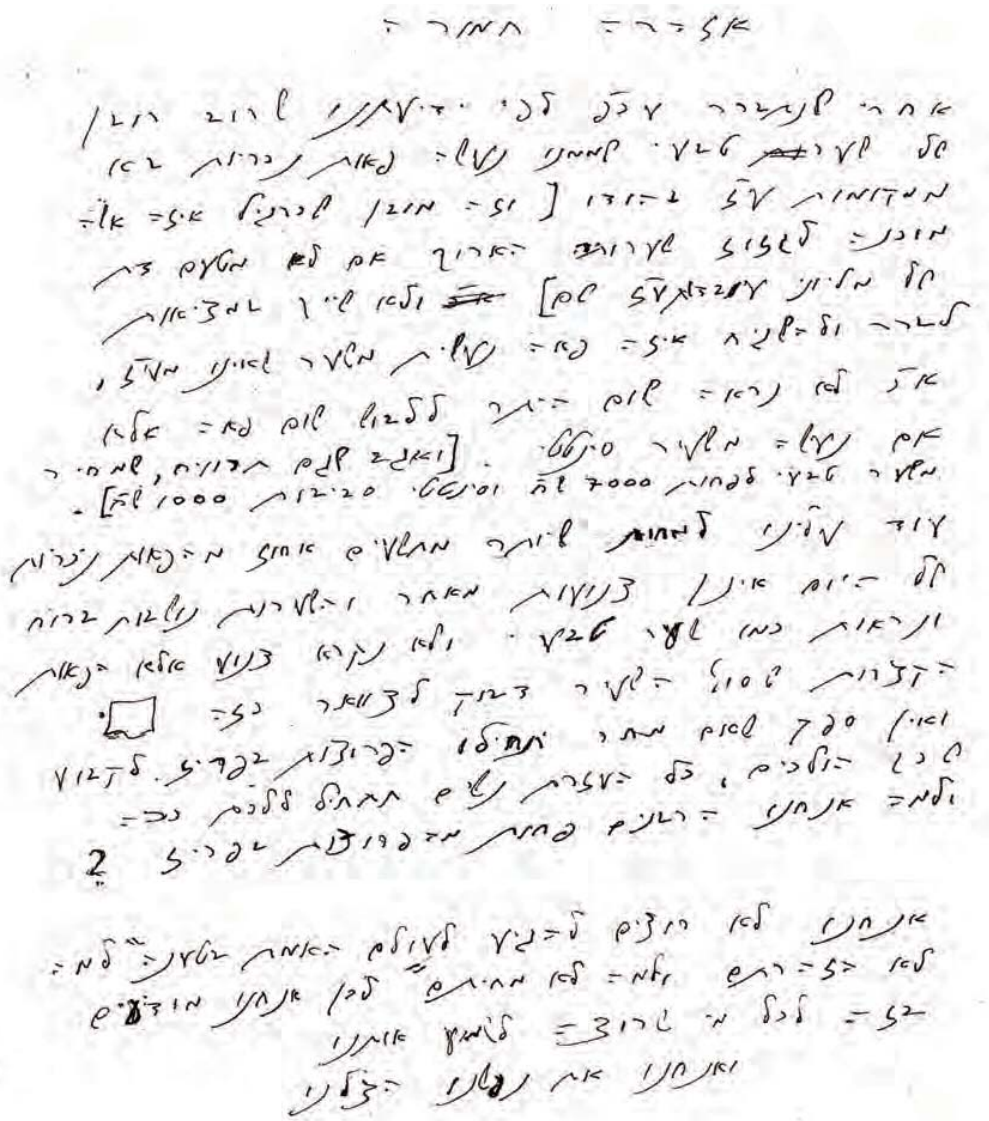

טו. מכתב מאת הגר"ע אויערבאך שליט"א

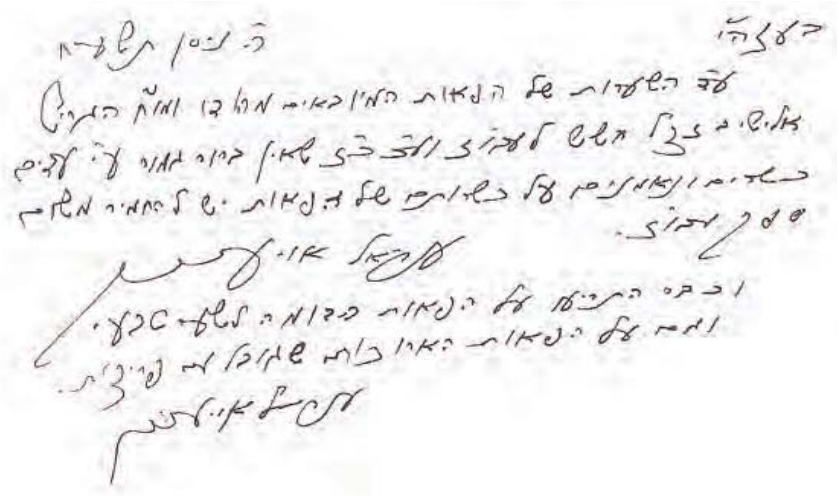

טז. מכתב הרה"ג ר' אברהם ניסן ניימאן - מאנסי, תשע"ח

RABBI ABRAHAM N. NEIMAN
31 PHILLYS TER.
MONSEY N.Y. 10952
(845) 356-4712

אברהם ניסן ניימאן
דומ"ץ דקהל תורת חיים
וויזניץ
מאנסי יע"א

ב"ה, יום ט' לחודש תמוז שנת תשע"ח לפ"ק

ב"ה

עש"ק פרשת זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר

היות שרבים שואלים בענין "שייטלעך" שנעשים משערות אדם (HUMAN HAIR) שכמה רבנים מפורסמים חוששים לאיסור הנאה מתקרובת ע"ז **וכבר הכריזו בביהמ"ד בשנת תשס"ד בשם כ"ק אדמו"ר זצללה"ה הכ"מ שלא להשתמש בשייטלעך אלו.**

ולכן אין יכולים להשתמש רק בסינטעטישע שייטלעך שלא נתוסף בהם שערות אדם, ולא באותם שמעורב בהם שערות אדם הנקראים (BLEND).

ואגב יש לעורר בענין **לאנגע שייטלעך** שזה דבר היפך מדרך הצניעות וצריך להזהר שלא לילך בהם,

ובזכות הצניעות נזכה לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות כמבואר בדברי חז"ל.

אברהם ניסן ניימאן

יז. מכתב הרה"ג ר׳ יחיאל שטיינמץ - מאנסי, תשע"ח

RABBI YECHEIL STEINMETZ
51 Ashel Lane
Monsey N.Y. 10952
845-356-3193

יחיאל שטיינמעטץ
דומ"ץ ק"ק ניקלשבורג
מאנסי יצ"ו

בס"ד

י"ט תמוז תשע"ח לפ"ק

הנני בזה על דבר המכשול החמור בקרב בית ישראל ועתה נתעורר ביותר, על אודות

הפיאות העשויות משיער בני אדם

שכבר זה זמנים טובא שכל אלו נעשים משיער תקרובת עבודה זרה ממש

והרבה בנות ישראל הכשרות נכשלות בלא יודעין בחמורה שבחמורות ומכניסות עבודה זרה לביתן, **ומי יודע אם ירידת הדורות בדורותינו והמכשולות בחינוך הבנים והבנות אם אינם תולדה דעבודה זרה במחנינו.**

ובודאי בעת כזאת יתעורר כל אחד ואחד לבער המכשלה הזאת מביתו להטהר מעוון זה.

ובשכר זה יזכו לכל טוב הצפון לצדיקים ולדורות ישרים ומבורכים על דרך ישראל סבא.

וע"ז באתי על החתום

יחיאל שטיינמעטץ

יח. תשובת הרה"ג איתמר מחפוד שליט"א - אשדוד

איתמר מחפוד הלוי
אב"ד ומו"צ
ראש כולל ובית מדרש "תפילה למשה"
מחה"ס תועפות ראם ב"ח, שו"ת ברית הלוי
ב"ח קדושת ישראל ועוד

ITAMAR MAKHPOUD HALEVI
RABBI AND MOZ
ROSH KOLLEL AND BEIT MIDRASH "TEFILLAH LE'MOSHE"
AUTHOR OF TOEFOT REEM AND KDUSHAT ISRAEL

בס"ד יום חשוון תשע"ח

בענין תקרובת ע"ז בפאות זמנינו והמסתעף

תקרובת ע"ז בגילוח השערות

הנה כתב הרמב"ם בספר המצוות (ל"ת ו) וז"ל: "כי מי שעבד אי זו עבודה זרה שתהיה באי זה מין שיהיה מן העבודות הנה הוא חייב כרת ובתנאי שיעבוד אותה כדרכה כלומר בדבר שדרכה שתיעבד בו כמו פוער לפעור וזורק אבן למרקוליס ומעביר שערו לכמוש". וכ"כ בחינוך (מצוה כט). ובמדרש הגדול (דברים ה,ט) וז"ל: "ולא תעבדם זו עבודה שהיא דרכה כגון הפוער עצמו לפעור אע"ג דקא מיכוין לבזוייה וכגון הזורק אבן למרקוליס ואע"ג דקא מיכוין למרגמיה וכגון המעביר שערו לכמוש וכיוצא בזה, והוא שיהיה עבודתה בכך". והעירוני שמקורו טהור במכילתא דרשב"י (שמות כ,ה) "ולא תעבדם שלא יעבוד ע"ז כדרך עבודתה כגון שיזרוק אבן למרקוליס או יפעור עצמו לפעור או יקריב שערו לכמוש או יעביר בנו למולך וכל כיוצא בזה". ויעויין ביד רמ"ה (סנהדרין ס:) שכתב וז"ל: "והזורק אבן למרקוליס שלש אבנים יש בעיר ששמה מכה זו בצד זו ואחת על גביהן ונקראין מרקוליס ועבודתה בזריקת אבנים ואף על פי שאין עבודתה בזריקה גרידתא עד שיגלח את ראשו ואת זקנו ויזרוק בין שוקיו לאחוריו כיון שעבודתו בזריקה כי זריק ליה מכל מקום מיחייב". וכמוש הוא אלוהי מואב, עיי' (במדבר כא,כט ומלכים א, יא,ז,לג וירמיהו מח,מו) וכן מצינו במשנה (ע"ז ח.) גילוח זקנו או ראשו ופירש המאירי שם וז"ל: "יום תגלחת זקנו ובלוריתו ר"ל שפעם ראשונה שמגלח המלך את זקנו מגלחה בבית ע"ז שלו וקובע לו יום איד וכן בבלוריתו ופי' בגמ' בין בהנחתה בין בהעברתה והוא שבשעה שנותנין לב ליכנס במסורת של אותה בלורית מגלחים את ראשם ומניחים בלורית והיא נקראת הנחה ולסוף שנה מעבירין אותה לבדה והיא נקראת העברה והכל לשם עבודה זרה". והיינו שאין הביאור שמקריב קרבן ביום התגלחת או אזיל ומודה לע"ז, אלא שעצם התגלחת היא לשם עבודה זרה. ובפסקי הרי"ד (ע"ז יא:) כתב: "פירוש כך היה מנהגם מגלחים זקנם והשער שבראשם חוץ ממה שאחורי העורף שמניחים לשם עבודה זרה וולתקופת השנה מגלחים זקנם ומעבירים גם אותה הבלורית לשם עבודה זרה". ובפסקי הריא"ז (פ"א דע"ז ה"א אות כד) וז"ל: "וכן היו רגילין לגלח זקנם ולגדל בלוריתם שאחורי העורף לשם ע"ז".

ומעתה פשוט שאם רואים אנו שהגויים עובדי דת "הינדו" מגדלים את שערם במשך כמה שנים שהם קודש ומטפחים את שערותיהן ומידי יום מושחים אותם בשמן קוקוס, ואינם מגלחים אותם אלא לפני עבודה זרה לפי שכשיש לאחד מהם בעיה מסויימת או קשיים או רצון להשיג קידום או כל מטרה, משאלה הוא מתפלל לאליל ואומר שאם הבעיה תיפתר אני נותן או נותנת לך קרבן או מנחה את השיער וכשנושעו "בזכותו" באים לתת את הבטחתם להתכופף, לגלח ולהקריב את שערם קרבן לכבוד האליל וברכתו תוך כדי שהם מתפללים אליו כל העת ובזה מראים שהם מוכנים לגלח את היופי האנושי, כבודם, נויים וגאוותם לשם העבודה זרה ולהקריבו לפניו [ולא איכפת להם כלל מה נעשה אח"כ בשער] ויש שמאמינים שבמה שמגלחים שערם בשבילו הם עוזרים לו לשלם את חובו הגדול שלווה לצורך חתונתו ושאר אמונות טיפשיות ונבזות, פשוט שזה עבודה זרה ממש ואף אם לא יאמרו דבר, הנה עצם שכך דרך עבודתם משתלשלת מימי קדם מאות ואלפי שנים ודאי דאמרינן סתם מחשבת עכו"ם לעבודה זרה, מכוין כדאיתא בגמ' (חולין לח:) דמהיכי תיתי לומר דהשתנה דרך עבודתה ואינם עושים לשם עבודה זרה.

וכן ראיתי למרן הגרי"ש אלישיב בקובץ תשובות (ח"ג סי' קיח) וז"ל: "ביסוד הדבר נאמר דכל שנראה לעיניים שענין זה שייך ונעשה לע"ז ואנו מוצאים ענין עבודה זרה זו בעבודתה כמות שהיא היום נזכרת בראשונים בכמה וכמה דוכתי, והיינו שזאת היא עבודה מרכזית וחשובה מדור דור אצל הע"ז, ויש להניח שמאז בלל ה' שפת דור הפלגה ונתפרדו ללשונותם במקומותם והיו עובדי ע"ז מתחילה ועד היום הזה עובדים לאלילם בעבודה זו ובענין זה, הרי תו ליכא לפקפק שמא עושים מעשה תגלחת כצורתה אצל מקום ההתאספות לע"ז שלהם שלא לשם ע"ז. ולתרץ דיבורם שכונתם לא לשם עבודה לע"ז בזה כמו שעושים זה אנשי החוץ שלהם גדוליהם ומנהיגהם בעיקר אלו הגרים בארצות אחרות שמתביישים כלפי כל העולם בעבודה הנבזית וטיפשית הלזו, קשה מאד לקבל זה. זאת ועוד שהרי עתה באופן שנאספים שם במקום טומאתם דוקא אומרים לפי תומם שכל מעשיהם הוא לשם הע"ז וכן מוכח ממקצת מעשיהם אשר אכמ"ל, אין לנו אלא דברי הגמרא דסתם עכו"ם לע"ז מכוין".

גדרי תקרובת עבודה זרה בחיתוך שער

והנה בגמ' (ע"ז נ:) איתא אמר רב יהודה אמר רב עבודת כוכבים שעובדין אותה במקל, שבר מקל בפניה חייב, זרק מקל בפניה פטור. דשבירת מקל הויא ליה כעין זביחה ששובר מפרקתה, ומפורש בגמ' (סנהדרין ס: וסב.) דכל עבודת שבפנים כגון שחיטה

זריקה הקטרה וניסוך שעבד בהן ע"ז בין דרכה בכך ובין שאין דרכה בכך חייב, דמידי דחזי לשם אסור לכל ע"ז. משא"כ זרק מקל לא דמי לעבודת פנים בבית המקדש דהתם היתה זריקה המשתברת, דזריקת דם של פנים אינה מחוברת אלא משתברת ונופל טיפים טיפים וכדפרש"י שם. ובגמרא להלן מתבאר דאם זרק מקל חייב ואינה נאסרת ופרש"י שם דמיירי התם שדרך לעובדה בזריקת מקל ולכן חייב מיתה מדין עובד עבודה זרה אף שאינה זריקה המשתברת, ואפ"ה אינו נאסר המקל מדין תקרובת הגם שדרך עבודתה בכך, משום דדין תקרובת הוא רק היכא דהוי כעין פנים וזריקת מקל אינה זריקה המשתברת כעין פנים.

והא דקתני "שעובדין אותה במקל", ולכאורה הא גם אם לא היו עובדים אותה במקל ליתחייב כיון שהיא כעין עבודת פנים דשבירת המקל כעין זביחה. הנה רש"י ס"ל דהא דבשבירת המקל נאסר מטעם דכעין זביחה, הוא דוקא שעובדים אותה איזה עבודה במקל על ידי ניענוע וקשקוש ולכן חייב כששבר הגם שאין עובדים אותה בשבירה. והראשונים תמהו עליו, דאמאי בעי שעובדים אותה במקל, סו"ס שבירתו חשיבה כעין פנים דזביחה וגם אם לא היתה עבודתה בכך ליתחייב, ולכן פליגי עליה עיי' בחידושי הראב"ד, ברמב"ן, ובתוספות רבינו יהודה מפריש ובמאירי שם. והא דקתני שעובדין אותה במקל, כתב בתוספות רי"ד בשם הראב"ד דלרבותא הוא, שאע"פ שעובדין אותה איזו עבודה במקל, מ"מ אם לא עובדים אותה בזריקת המקל פטור, ואה"נ גבי שבירה אע"פ שאין עובדים אותה איזו עבודה במקל, חייב דהוי כעין פנים דשבירתו כעין זביחה, וכ"כ המאירי שם.

אכן בחידושי הריטב"א כתב ליישב דעת רש"י, שאילו לא היו עובדין אותה במקל כלל היה פטור אף בשבירת מקל לפניה, דכיון דליכא עבודת מקל בפנים בבית המקדש, לא שייך לומר דהשבירה היא כעין זביחה, דשבירת מקל אין עליה שם אחת מארבע עבודות ולכן בעינן שדרך עבודתה במקל, דאז הויא לה מקל לדידה כבהמה בפנים ושבירת המקל כזביחת מפרקת בהמה וחשיבא למיהוי תולדה דידה עיי"ש.

והא דמבואר שם ספת לה צואה, או שנסך לפניה עביט של מימי רגלים חייב, הוא משום דאיכא זריקה המשתברת, ובצואה מיירי בלחה כדאיתא בסוגיא שם. ומוכרח לומר דלרש"י דס"ל גבי שבר מקל דבעי שעובדין אותה איזו עבודה במקל, הו"ה בספת לה צואה מיירי שדרכה בכך. וכ"מ בתוס' (ד"ה חייב) וכ"כ בתוספות ר' יהודה מפאריש וז"ל: "והך דספת לה צואה והך דחגב מיירי שעובדין אותה בכך, דאי אין עובדין אותה בכך, מי גרע מבהמה בע"מ דפטור וכן נמי בעינן ע"ז שעובדין אותה במקל". וכ"מ בר"ן שם.

אבל בריטב"א כתב, דגבי צואה חייב הגם דלא עובדים אותה בצואה כלל, דשאני ספת צואה דאיכא עליה שם זריקה, וכיון שיש עליו שם אחת מארבע עבודות ודומה לה במה שהיא משתברת, שפיר חשיבא תולדה. אבל שבירת מקל שאין עליה שם אחת מארבע עבודות אף על גב דהוי כעין זביחה בענין השבירה, לא חשיבא תולדה אלא כשעובדין אותה איזו עבודה במקל, וכן הא דשחט לה חגב, דרבי יהודה מחייב, הוא אף על פי שאין עבודתה בחגב כלל, כיון דאיכא שם שחיטה ואיכא שבירת מפרקת כעין זביחה ורב לא פליג בזה עיי"ש.

והכי דייק לישנא דרש"י (ד"ה שחט לה חגב) וז"ל: "לכל עבודת כוכבים שבעולם, בין דרכה בין אין דרכה בכך". ולכאורה הא איכא עבודות כוכבים בעולם שאין דרכם בחגב כלל ואמאי חייב. ועכצ"ל כיון דהוי מעשה זביחה ממש לא בעינן שעובדין אותה בחגב ושאני מזריקת מקל וכדכתב הריטב"א. ברם, יתכן לומר בדעת רש"י דבספת צואה נמי בעינן שהדרך לעבוד לה איזו עבודה בצואה, דאל"ה, כיון שהוא דרך בזיון הגם שיש כאן זריקה המשתברת היה פטור ושאני משחיטת חגב דאין זה בזיון אמטו להכי מה דהוי זביחה ממש סגי הגם דאין עבודתה כלל בחגב וצ"ע.

והנה הגמ' (שם נא.) מקשה על רב דבעי זריקה המשתברת ועל רב גידל דס"ל דבעינן נעבד בפנים מהא דתנן מצא בראשו כסות ומעות או כלים הרי אלו מותרין. פרכילי ענבים ועטרות של שבלים ויינות, שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב לגבי מזבח אסור. בשלמא יינות שמנים וסלתות, איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה משתברת, אלא פרכילי ענבים ועטרות של שבלים, לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה משתברת איכא. ועיי' בריטב"א שכתב דבעינן כעין פנים ממש ובין תלינן דנסכו או הקטירו למרקוליס ואח"כ הביאו לשם. וע"ע בתוס' הרא"ש ובחידושי הרא"ה.

ובחידושי הרשב"א ביאר בקושיית הגמ', דמה שפרכילי ענבים מקריבים אותם לפנים בכורים, לא חשיב כעין פנים, שהרי בכורים בוצרין אותם לשם בכורים ואין מביאין אותם מפירות שלקח בשוק וכעין פנים ממש בעינן. ואע"ג דחיטין מביאים למנחות וכן ענבים ליין לנסך, מ"מ את הענבים והחיטין עצמן לא מביאין והיין והסולת כמין אחר הם.

ומשני אמר רבא אמר עולא, שבצרן מתחילה לעבודת כוכבים דהוי כשבר מקל לפניה דדמי לזביחה וכדפרש"י והריטב"א, דהיה ידוע שאם מביאים לפניה ענבים הוא רק אם בצרום מתחילה לכך ולכן אף בנמצאו סתמא אסורים. ורבינו חננאל והר"ן כתבו דכיון שבצרן מתחילה לכך דמי לביכורים שבוצרין אותם לשם ביכורים והוי כעין פנים ממש. ועיי' בתוספות רבינו יהודה מפאריש.

ולשיטת רש"י דבעי שעובדין אותה במקל, הא דחייב בפרכילי ענבים שבצרן לכך דחשיב כעין זביחה, אע"ג דאין עבודת המרקוליס בענבים כלל, כתבו הריטב"א והר"ן דשאני מקל דלא שייך בעבודת המקדש כלל, משא"כ ענבים היו באים ביכורים ולכן מהני שבצרן לכך ועביד כעין זביחה. ומהרא"ש משמע דס"ל דמה שמביאין ביכורים אין זה מספיק לאסור כשאין עובדים אותה בענבים, דסו"ס אין מקריבין את הביכורים ע"ג המזבח. והא דנאסרין, הוא משום דעושין מהם שמנים וסלתות הקרבין ממש ע"ג המזבח ולזה מהני הא דעביד כעין זביחה שבצרן מתחילה לכך הגם שאין עבודתה בפרכילי ענבים כלל. וזה דלא כהרשב"א שכתב דמה שעושין מהם יין הוי דבר חדש

ולא חשיב קרב ע"ג המזבח, ולהכי היה צריך לתרץ דהגם שאין דרכה בענבים, מ"מ סגי במה שמביאין מהם ביכורים בפנים אע"ג שאין קרבים על המזבח ממש.

וכן מצאתי במפורש בפירוש הראב"ד (ע"ז מט:) שכתב וז"ל: "יינות שמנים וכל שכיוצא בו קרב על המזבח. פי' דהוו דבר המשתבר והו"ל כעין זביחה שהיתה נעשית למזבח וכו' אבל הנך שהוא יינות שמנים וסלתות כיון דע"ג מזבח קרבי חיישינן בהו דלמא אידמי ליה כמזבח ואנחינהו עלויה תקרובת כעין מזבח. ופרכילי ענבים ועטרות שבלים נמי, כיון דיין ושמן היוצא מהן קרב ע"ג מזבח, ה"נ לגבי ארורה זו דלמא חשיב להו אקרבינהו עלויה. מיהו בעיא תקרובת משתבר".

והא דס"ל לרבי יוחנן בשוחט בעלת מום דפטור דבעינן ראויה להקרבה בפנים ממש ולכאורה קשה, מי גרע ממקל או משחט חגב דחייב לרב. כתבו הרמב"ן, הריטב"א, המאירי ותוס' רי"ד דצ"ל דרבי יוחנן פליג אדרב דבעינן כעין פנים ממש ולדבריו פטור בשבר מקל והלכה כרבי יוחנן. אבל התוס' (ד"ה חייב) והר"ן כתבו, דרבי יוחנן לא פליג אדרב והא דפוטר בשוחט בעלת מום הוא משום דמיירי בעבודה זרה שאין דרכה בשחיטת בהמה. ולא דמי לשבר מקל ושחט חגב דלרב חייב, דמיירי שעובדין אותה בניענועו וכן עובדין לה בחגב. וכ"פ השו"ע דהא דבבהמה בעלת מום פטור היינו כשאין דרכה בכך.

ויעויין בגמ' (יבמות קג:) חלצה בסנדל של תקרובת ע"ז פסולה ופירש"י וז"ל: "שהקריבו ומסרוהו לפניו לשם דורון", והוא תימה הא כיון שהקריבו לשם דורון ליכא ביה איסור תקרובת וכבר הקשו כן הרמב"ן והרשב"א שם. ולכאורה צ"ע הא דעת רש"י (ע"ז נ. ד"ה כעין) דבדבר הקרב על המזבח, אסור גם בדרך דורון ולא בעי כעין פנים וזריקה המשתברת וכדכתב הרא"ש (פ"ד סי' א), ומשמע דסברי מרנן דחלוק דין התקרובת עצמה דאסורה כיון דקרבה גבי המזבח מדין העובד דפטור כיון דלא עבדה כעין פנים. ויעויין בחזו"א (סי' נו סק"א) דס"ל דבדבר הקרב על המזבח לא בעינן זריקה המשתברת ואף העובד חייב עיי"ש וא"כ צ"ע מה מקשי הראשונים על רש"י, הא הראש היה קרב עם העור כדאיתא בגמ' (זבחים פה:) וא"כ שפיר לא בעינן זריקה המשתברת. ונראה דהרמב"ן והרשב"א ס"ל דזה לא חשיב שהעור קרב על המזבח כיון שאינו קרב לבדו אלא עם הראש.

עוד י"ל דס"ל לרש"י דכשמקריב לעבודה זרה ממש שמוסרו לו דורון חייב גם אם אינו כעין פנים ושאני מזרק מקל לפניה שהוא אינו נותן ומקריב המקל ממש לעבודה זרה. שו"ר בעזה"י דכ"כ באבן האזל (הל' ע"ז ג,ד). ויש להוכיח כן ממ"ש רש"י (סוכה לא: ד"ה לולב) גבי לולב של עבודה זרה דאסור הוא משום דמיירי שעבודתה בלולב, להעבירו לפניה או לזרקה בו עיי"ש, הרי מפורש דלא בעינן זריקה המשתברת, וע"כ כיון שמקריבו ממש לפניה ממש לא בעינן כעין פנים ואסור, ועיי' בספר ההשלמה ובכפות תמרים (סוכה שם) ובש"ך (יו"ד סי' קלט סק"ג) ובשעה"כ (הל' לולב ח,א).

ברם, עיין בפירוש הראב"ד (ע"ז מז.) שתירץ וז"ל: "ורישא כגון שקצעו מתחילה לתקרובת ע"ז דהו"ל כעין זביחה ואסור", וכ"כ במאירי (ע"ז נא.) וז"ל: "ובלבד בשקצעו מתחלה לכך דהוה ליה כשחיטה והויא לה כעין פנים". וכן מפורש כן בשאלתות דרב אחאי גאון (שאילתא פח) וכ"כ בתוספות חד מקמאי ובספר ההשלמה (יבמות שם). וכן צ"ל בהא דפרש"י (ע"ז יב: ד"ה בורד) דורד והדס הם תקרובת ע"ז וגם התם יקשה הא בעינן זריקה המשתברת, ועכצ"ל דמיירי בבצרן מתחילה לכך, שו"מ במאירי ובהשלמה (ע"ז מד:) שכתבו להדיא לתרץ כן.

ודברי הראשונים שכתבו דמיירי ששחט בהמה לשם עבודה זרה, הוא משום שאין צורך לדחוק דמיירי שקיצע את העור לעבודה זרה דלא מצינו אלא הקרבה לפניה או בצירת פרכילי ענבים ולא מצינו בתלמוד הקרבת העור, ולכן העמידו טפי בפשיטות דמצינו בקרא וכל הגמרות שהיו מקריבים בהמה בזביחה לעבודה זרה, אבל ודאי דהו"ה דלדידם אפשר לאוקמי בהכי אלא שאין צריך לדחוק בהכי, וליכא פלוגתא אי בקיצוע עור לשם עבודה זרה איכא כעין זביחה ולא איכפת לן כלל אם הוא שבירה של דבר קשה כשבירת מקל או שהוא חיתוך עור דהכל הוא רק כעין דמיון בעלמא וכמו שנתבאר.

והנה הרמב"ם (הל' ע"ז ז,טו) כתב וז"ל: "בשר או יין או פירות שהכינום להקריבם לעבודת כוכבים לא נאסרו בהנאה אף על פי שהכניסום לבית עבודת כוכבים עד שיקריבום לפניה, הקריבום לפניה נעשו תקרובת ואף על פי שחזרו והוציאום הרי אלו אסורין לעולם", ולכאורה אמאי אסר את הפירות ולא התנה דמיירי דוקא שבצרן מתחילה לכך וכבר תמהו בזה, עיי' בספר יד הקטנה (הל' ע"ז פ"ה אות כא) ועוד.

ודוחק גדול לומר דהרמב"ם ס"ל כהרא"ש (פ"ד סי' א) ותלמידי רבינו יונה (ע"ז ב:) ורבינו שמואל הו"ד בנימוקי יוסף (שם נא.) ובתוס' (נ. ד"ה בעינן) דתקרובת שכיוצא בו מקריבים בפנים כגון יינות שמנים וסלתות ומנחה ומאפה תנור ומים ומלח ונתנוה לפני עבודת כוכבים לתקרובת מיתסר אף על גב דליכא זריקה המשתברת וגם לא הקטירו ממנו כלום ולא עבדו אותו אלא נתנו לפני עבודת כוכבים לתקרובת דעצם מה שנתייחד לעבודה זרה נאסר ומיירי בפירות של שבעת המינים, דסתימת הרמב"ם לא משמע הכי דכתב פירות בסתמא. ולומר דכיון דמשכחת לה דבר הקרב בפנים בפירות שבעת המינים הו"ה כל פירות, דחוק מאד.

ועוד דמסתבר דדברי הרא"ש רק ביינות שמנים וסלתות כדכתב בדבריו שהם דברים הקרבים ממש על המזבח ולא בפירות הגם שהם משבעת המינים מ"מ אין מקריבים אותם ע"ג המזבח, ולא דמי ליין המתנסך ע"ג המזבח או למנחה שמגיש אותה בכלי אל הקרן המערבית דרומית של המזבח ונוגע במזבח כדתנן (מנחות ס.) וכן מקטיר את הקומץ על המזבח ועיי' ברמב"ם (הל' בכורים ג,יב).

תדע שכן הוא, שהרי הגמ' מקשה מפרכילי ענבים ומשני כשבצרן מתחילה לכך והשתא יקשה להרא"ש למה לדחוק ולומר דמיירי בבצרן מתחילה, תיפו"ל דבדבר הקרב בפנים לא בעינן כעין פנים, אשר על כן מוכרח מזה דהרא"ש לא קאמר כי אם בדבר הקרב על המזבח ופרכילי ענבים ושיבולים אינם קרבים על המזבח, דהסולת והיין הם פנים חדשות וכמ"ש הרשב"א ובתוספות רי"ד וכנ"ל וע"ע בראבי"ה (ע"ז פ"ד סימן אלף וסח) ולא הבנתי מה שרבינו הגר"א (יור"ד סי' קלט ס"ק יד) תמה על הרא"ש

מפרכילי ענבים וכתב לדחוק דלרבותא קאמר עיי"ש. ועיי' בחזו"א (יו"ד סי' נו סק"ז).

ולכן נראה דצ"ל כמ"ש במרכבת המשנה שם דהרמב"ם מפרש דהתרצן מחדש דאין איסורא דפרכילין משום תקרובת כדהבין המקשן ולכן בצירתן הוי כעין זביחה, דליתא, דמה מהני זה שבצרן לכך הרי אין עובדין מרקוליס בענבים ושבלים. [ועיי' בתוספות ר"י שירלאון דכתב דמיירי בעבודתה בכך, אך עיי' ברשב"א]. אלא הביאור הוא דכיון שבצרן מתחילה לכך הו"ל הפרכילין והשבלים דברים של נוי ואסורין עולמית [כדמשמע מדתנן אסורים] כדין תשמיש ע"ז שנעשו מתחילה לשם תשמיש ונשתמש בו דאסור עולמית, דרק אם עשאו לכך מתחילה חשיב תשמיש שאסור עולמית עיי"ש שהוכיח זה ולכן איתא בירושלמי (ע"ז ד,ב) דאפילו עטרות של ורד והיינו דאין הטעם דשיבולים אסורות משום תקרובת וענבים וחטים הוי כעין פנים דחזי לבכורים, אלא אפי' של ורד אסורות משום תשמיש ע"ז דחוששין שנתלשו ונעשו לכתחילה לשם ע"ז עיי"ש. ועיי' באבני נזר (יו"ד סי' קטז).

ונראה ראיה לזה מהא דקאמרה הגמרא שבצרן מתחילה לכך, ולכאורה יקשה אמאי בעינן שיבצור מתחילה לשם כך הא כדי שיהיה כעין פנים סגי במה שיביא פרכילין ויחתכם בפני הע"ז לשם עבודה זרה. ומוכח מזה דלאו משום תקרובת אתינן עלה, אלא מדין תשמישי העבודה זרה וכמ"ש המרכה"מ. אכן אין זה מוכרח, די"ל דהא דבעי שבצרן מתחילה לכך, משום דאל"כ לא היה נאסר כיון דאין עבודת המרקוליס בכך והא לדעת רש"י והרמב"ם בעינן שדרך לעבדה בנענוע המקל ורק אז מהני מה דשבר המקל למחשב כעין זביחה וכמ"ש הראשונים.

והא דבשבירת מקל חייב משום דכעין זביחה הוא, פשוט דלא בעינן זביחה ממש והוא רק דמיון בעלמא וסגי במה שיש בו ענין של חיתוך וכדפירש נמי רבינו חננאל: "השבירה נמי מעשה עבודה היא כגון חתיכה", וביד רמ"ה (סנהדרין סב.) וז"ל: "כגון ששבר מקל בפניה לשם עבודה שהוא חייב משום זיבוח דמה לי שובר מקל מה לי חותך בשר". וגם מפורש בחידושי הרמב"ן (ע"ז נא:) וז"ל: "ויש מי שאוסר בנרות של שעוה משום תקרובת ומדמי לה לפרכילי ענבים שבצרן מתחילה לכך שהדלקתן זו היא שבירתן, ואינו נכון דהתם מתכוין לעבודה זרה באותה בצירה דהיינו שבר מקל לפניה, וכן פי' רש"י ז"ל, אבל אלו אין עבודתה בכך אלא לקלון ע"ז עשויות ומשמשיה הן", וכ"כ בחידושי תלמידי רבינו יונה שם. ובכתוב שם לראב"ד (ע"ז כג:) השיג על בעל המאור שהתיר הנרות של שעוה כיון דלאו בפנים הוא וז"ל: "אמר אברהם. חס ושלום. כי הנרות של שעוה שעשאום לע"ז משתבר הוא כעין פרכילי ענבים שבצרן מתחילה לע"ז". הרי דאפילו הדלקה חשיבא שבירה ולא בעינן לא חיתוך ולא שבירה אלא הוא רק איזה דמיון לזביחה וסגי בהכי ותו לא מידי.

ומה שכתב רש"י (ע"ז נ: ד"ה שבר מקל) וז"ל: "דכיון דדמי שבירה לזביחת בהמה של פנים ששובר מפרקתה הרי זבח לפניה דבר שרגילה בו". הנה מלבד מה ששאר ראשונים לא הזכירו כלל בביאור הגמרא דבעינן שבירת מפרקת, וסגי בהאי טעמא דחיתוך, דלא בעינן ממש זביחה וסגי במה שיש בו ענין של חיתוך. ונראה בכונת רש"י, דהנה יקשה אמאי שבירת מקל דמיא לזביחה, הא התם היא פעולת חיתוך שמוליך ומביא הסכין, משא"כ שבירת מקל זה פעולת שבירה בלא פעולת חיתוך מדקתני "שבר" מקל ולא קתני חתך, וכהא דהתוס' שם הוצרכו לחדש דשבירת אבנים למרקוליס חשיב כעין זביחה, וביאר בלחם סתרים שם על התוס', דהוצרכו לזה, מכיון דאינו בדרך חיתוך וגם אינו שובר בידו אלא על ידי הכאה בכח, וס"ל לרש"י דלא סגי בתוצאה ובעי שעושה כעין הפעולה.

ולזה קאמר רש"י דגם בזביחה שובר את המפרקת וא"כ הו"ה שבירת מקל, ולא אתי רש"י כלל לומר דבעינן דבר קשה וכדחזינא בסלקא דעתך דגמ' (ע"ז נא.) דשבירת מקל תליא בפלוגתא דתנאי, דרבי יהודה דמחייב בשחט לה חגב היינו משום דלא בעינן כעין פנים אלא סגי כעין זביחה ופרש"י (ד"ה מר) וז"ל: "רבי יהודה סבר אמרינן כעין זביחה ואף על פי דלאו זביחה ממש היא דהא אין שחיטת חגבים נוהגת והויא כשבירת מקל דחייב הואיל ואיכא למימר כעין זביחה והו"ה שבירת מקל דהויא שבירה וחיתוך", הנה רש"י מדגיש דמזה דמחייב רבי יהודה בשחט לה חגב הגם דלאו שם "שחיטה" עליה וכמחתך בדבר שאין לו חיות, מזה מוכח דלא בעינן ממש זביחה דאל"כ לא היתה הגמ' מדמה שבירת מקל לשחיטת חגב שהיא פעולה בדבר שיש בו רוח חיים ולהכי לרבי יהודה חשיב זביחה ומאי שאיטייה לשבירת מקל, ועל כרחך דגם התם אין שם "זביחה" על חגב והוי כחיתוך דעלמא ולכן גם בשבירת מקל חייב דסגי במה שיש קצת דמיון.

או כלך לדרך זו דהא לא מצינו אלא זביחה שהיא נטילת החיות של הבהמה וא"כ כיצד מדמינן לה שבירת מקל, ולזה כתב רש"י דגם בזביחה איכא איזה דמיון דשובר מפרקתה דהא כשכבר נחתכו הסימנין קרי ליה הותז הראש לפי שכל חיותו תלוי בהן וכמנח בדיקולא דמיא וכמ"ש רש"י (חולין כז. ד"ה מנין), ושבירת מקל דמיא ממש לשבירת מפרקת.

ועצם דברי רש"י הקדושים, לאיזו דרך שנבאר צע"ג, דמנא ליה לחלק עד שהוצרך לומר ששובר מפרקתה, הא גם בזביחה בפנים לא בעי כלל חתיכת מפרקת ופשטות הגמ' (חולין כז.) דילפינן מקרא דושחט שלא יעשנו גיסטרא ופרש"י (ד"ה דלא) לחד פירוש שלא יחתוך כל המפרקת לשנים דהכי משמע חטהו הוצא את דמו ותו לא עיי"ש, ואם נפרש שהוא איסור, ודאי שהיא קושיא גדולה על מה שפרש"י דאדרבה הא בפנים אסור לחתוך את המפרקת והאיך פירש דבזביחה שובר מפרקתה.

ואף אם נפרש כלישנא אחרינא דפרש"י שם, דהיינו שלא ידרוס, אלא בעי הולכה והבאת הסכין דאינו חותך אלא לפי דעתו וכשהוא רוצה מושך את ידיו אבל דורס זה החותך כמו שחותכין מקל דק או דלעת או קפלוט שחותך בכח ומתיז עיי"ש, עדיין יקשה, דנהי דאין איסור, מ"מ אין זה כלל חלק ממעשה הזביחה וגם בעולה שיש דין לחתוך את הראש, מ"מ אין זה כלל חלק מהזביחה ואדרבה רק אחר שמפשיט עד החזה חותך הראש דהפשט קודם לניתוח וכדאיתא במשנה (תמיד ד,א) וברמב"ם (הל' מעשה"ק ו,ה). ולומר דכונת רש"י במליקה דחשיבא בכלל זביחה כדכתב הכס"מ (הל' ע"ז ג,ג) וע"ע רש"י (סנהדרין ס: ד"ה ולחשוב) וברי"ן שם,

ודאי דליתא, דהא כתב רש"י במפורש בשובר מפרקת בהמה. וגם פשטות הסוגיא (חולין מז: וסנהדרין סב.) דלא בעינן הפרדת הראש וצע"ג.

אבל הא נראה בעזה"י לבאר כוונת רש"י אשר מימיו אנו שותים, דהנה אצל עכו"ם גם כששוחט אין שם "זביחה" עליה אלא חשיב כנוחר ומעקר אבל מכיון דבד' עבודות חשיבא עבודה במקדש, אמטו להכי אף כשאין דרכה חייב כיון דגם שחיטה של גוי לא הויא עליה תורת "זביחה" אלא שבירה בעלמא ואפ"ה חייב דדמי לזביחת פנים דגוי השוחט לע"ז חשיב שבירת מפרקת בעלמא ואין עליה שם זביחה ואפ"ה חייב דסגי בשבירה הו"ה שבירת מקל חייב ואין כוונת רש"י לומר שבזביחה שהיתה במקדש איכא שבירת מפרקת ונתיישבו דברי רש"י. וג"א שליט"א העירני לספר נזר הקודש על תמורה (עמו' עח אות כ - כד).

גם נראה פשוט, דאיסור התקרובת הוא גם כשלא בפני העבודה זרה כל שעושה כן לשם העבודה זרה, דאטו בפרכילי ענבים מיירי שהכרם היה נטוע בתוך בית העבודה זרה, והוא דוחק עצום. גם לא מצינו דאיסור תקרובת בעי דוקא לפני עבודה זרה ומפורש איפכא בגמ' (חולין מא.) עובד כוכבים שניסך יינו של ישראל שלא בפני עבודת כוכבים אסרו, וישראל שניסך לא אוסר כיון שאינו מתכוין לעבודה זרה אלא לצעוריה. ולר' יהודה בן בתירא ור' יהודה בן בבא מתירין אותו מפני שני דברים אחד, שאין מנסכין יין אלא בפני עבודת כוכבים, ואחד, שיכול לומר לו לא כל הימנך שתאסר ייני לאונסי. היינו משום שאין הדרך לנסך אלא בפני עכו"ם, ומוכח שאם היה הדרך לנסך גם שלא בפני העבודת כוכבים, היה נאסר.

ובחידושי הרא"ה (ע"ז נט:) כתב וז"ל: "אחד שאין מנסכין יין אלא בפני ע"ז, וכל כי האי גונא לא חשיב ניסוך, כיון דלאו אורחיה כלל, דכל שלא בפניו אין כאן שם ניסוך ולא שם תקרובת". ובתוס' (ע"ז סב.) כתב וז"ל: "פי' יי"נ של גוים הוי כשמשכשך אותו לתוכו לשם ע"ז וזה הי' נסוכם אפילו שלא בפני ע"ז ולר' יהודה דאמר אין מנסכין אלא בפני ע"ז הי' הגוי מוליך יינו לפני ע"ז ומנסך ממנו קצת וכל השאר היה נקרא יין נסך מפני שהכל נעשה תקרובת ע"ז כיון שניסך ממנו קצת". והיינו טעמא לרבנן דקימ"ל כוותייהו דלא כריב"ב אסור אף שלא בפניה.

והא מפורש בגמ' (ע"ז נא:) דכל שהוא לפנים מן הקלקלין אפי' מים ומלח אסור, חוץ לקלקלין דבר של נוי אסור, שאינו של נוי מותר. ולפעור ולמרקוליס ליכא קלקלין ואפי' חוץ כבפנים דמי ואסור. ופרש"י (ד"ה שאינו) דהא דחוץ לקלקלין מותר אפי' הוא כעין פנים הוא משום דלא מנחי תקרובת. וכ"מ בתוס' (ד"ה אפילו) ובחידושי הריטב"א שם דכשהוא חוץ מן הקילקלין אין דרך לעשות שם תקרובת עיי"ש.

וצ"ל לפי"ז דהא דקתני "שבר מקל בפניה", י"ל לרבותא דזורק לפניה פטור אף אם זרק לפני הע"ז וכעין מה שתירצו הראשונים הא דקתני "שעובדין אותה במקל" לרבותא דזרק וכנ"ל. ועוד י"ל דנקט שבר מקל לפניה למימר דאז בסתמא לעבודה זרה הוא, אבל שלא בפניה אינו לשם עבודה זרה אלא בפירש.

ומפורש כן בתוס' (חולין מז. ד"ה לפני) בהא דהיתה בהמת חבירו רבוצה לפני עבודת כוכבים, כיון ששחט בה סימן אחד אסרה דתקרובת אסורה אף שלא לפני ע"ז וז"ל: "אין לפרש דוקא לפני עבודת כוכבים וכרבי יהודה בן בבא דאמר (לקמן מא.) אין מנסכין יין אלא לפני עבודת כוכבים והוא הדין שאר עבודות דנראה דדוקא לענין ניסוך קאמר דבכל דוכתא דאיירי בשוחט לא נקט לפני עבודת כוכבים וכו' אלא ודאי אף על פי שלא בפני עבודת כוכבים נמי מתסרא והא דנקט הכא לפני עבודת כוכבים אורחא דמלתא נקט. א"נ כיון דלפני עבודת כוכבים הוא מסתמא לשם עבודת כוכבים מתכוין אף על פי שלא פירש וכגון שהוא ישראל מומר".

וליכא למימר שרק גבי שחיטה אסרינן שלא לפני העבודה זרה כיון שהיא ממש עבודת פנים משא"כ שבר מקל לפניה, דהא הרשב"א (ע"ז נא:) כתב וז"ל: "אבל אותם אובליאש שהוא לחם אונן שלהם לחם מגואל הוא ואסור משעת לישה דהוי כעין זביחה אף על פי שאינו משתבר לפני הע"ז שהרי השוחט לשם הרים הרי זה זבחי מתים אף על פי שאינו לפני הע"ז", הרי חזינא דמדמה לחם אונן לשוחט לשם הרים ופשוט דכמו דהתם לא מיירי שאחר השחיטה מביאו להרים, הו"ה בלחם אונן מיירי שעושה הכל שלא לפני עבודה זרה ובעצם היחוד שיחדן לעבודה זרה סגי לאסור. וכן כתב בפשיטות המנ"ח (מצו' כו).

ופלא לי על מה שהגרש"ק בספר עבודת עבודה (ע"ז נא.) כתב וז"ל: "הנה כיון דנקט תחילה שיבר מקל לפניה משמע דאם לא הוי לפניה פטור, א"כ צריך לומר כיון דלמאי דמשני עכשיו שבצרן מתחילה לכך א"כ הוי עיקר איסורו מצד הבצירה א"כ צריך לומר שהיה הכרם נטוע לפני ע"ז ובצרן לפי' לעבודתה לכך מתסרו. אך אפשר לומר דמה דנקט תחלה שיבר מקל לפניה הוי רק דאז בסתמא אף שאינו מפרש דהוי לעבודתה מסתמא הוי לעבודתה וחייב אבל שלא בפניה אינו חייב בסתמא. אבל אם פירש דהוי לעבודתה, אף בסתמא חייב, וא"כ שוב י"ל דמיירי כאן שלא בפניה רק שבצרן מתחילה בפירוש לכך ולזה חייב בכל ענין".

ומעתה פשוט וברור דמה שמגלחים שערן לצורך האליל וזה דבר שאוחזין בחוקי הע"ז שלהן שהע"ז חפצה בכך בזריקתן לפניה או בהעמדתן לפניה שכתב בחידושי הרשב"א (ע"ז נא:) דזה גדר תקרובת, ועל ידי הקרבת שערם לפני האליל "עוזרים "לו לשלם את חובו. גם אם לא היה הגילוח בפני האליל נאסר מדין תקרובת דדרכה בכך והוי כעין פנים בחתיכת השער כזביחה וכדכתב המאירי (ע"ז שם) וז"ל: "וכל חתיכה תולדת זביחה", וכל שכן שכולם באים להתגלח במקום האליל ובחדרים ומבנים שבמתחם שיש במרכזו פסל ענק של אותו אליל, ובכל אחד מבתי התגלחת שבמתחם קיים פסל. וגם אלו המתגלחים בבתי המלון שסביב לבית התפלות יש לפניהם תמונה של הפסל וקטורת ואומרים שהם מגלחים שערם לכבוד האליל, ועיי' בחזו"א (סנהדרין ליקוטים סי' כב לדף סג:) וז"ל: "ותמונה שעושין לזכרונה ועובדין לה על הכונה שזהו עבודת העכו"ם ורצון יראתם צ"ע אי הוי כעכו"ם עצמה או כמשמשין. ומיהו אם הכונה למשפיע על התמונה הזאת שפע וכח, ודאי הוא עכו"ם עצמה וצ"ע".

ובאמת אין כל נפ"מ בזה, דאפילו אם היו עושים את התגלחת שלא בפני האליל הרי זה תקרובת ע"ז וכנ"ל. ולכן לפסק השו"ע דכשאיכא כעין זביחה לא בעינן דבר הקרב בפנים כדעת רבים מרבוותא, א"כ אסור השער כדין תקרובת עבודה זרה.

גם יש לדון דאף לראשונים דס"ל דבעינן כעין פנים ממש ולא סגי בכעין זביחה ודלא כדפסק השו"ע, מ"מ גילוח השער דמי לפנים שהרי היו מקריבים שער הנזיר תחת הדוד שהיו מתבשלים בו השלמים כדאיתא (נזיר מה:) ולהרמב"ם בספר המצוות (עשה קיא) הוי חלק מקרבן השלמים שמביא הנזיר אפשר דדמי לביכורים דחשיבי כבפנים כיון דצריך בהו הבאה והנחה בעזרה והראיה דבגמ' (מכות יח:) ובתוס' (ד"ה הנחה) איתא גבי ביכורים דבעי שנה עליו הכתוב לעכב כמו בקדשים. והכא נמי כיון שהשער חשיב קרבן כיון דחלק מקרבן הנזיר קרב ע"ג המזבח גם השער שהוא חלק מהקרבן חשוב כבפנים וצ"ע. עכ"פ אין צריך לזה דאין לנו לזוז מפסק השו"ע.

הספרים גם הם מעובדיה

ודע דפשוט שלפי התחקירים הרבים שגם אלו המגלחים אותם הם כומרים ואדוקים לעבודה זרה זו, שהרי אין לוקחים סתם ספרים בעלמא אלא דווקא אותם המאמינים בעבודה זרה זו ומתכונים לשם העבודה זרה שלהם, כך שלא שייך לומר זה מחשב וזה עובד לא אמרינן (חולין לח:) גם אי נימא דבמעשה שנעשה בגופו ולא רק בממונו ג"כ לא אמרינן זה מחשב וזה עובד וע"ע בש"ך (יו"ד סי' ד סק"ג). ועוד, דכמו דמצינו גבי מקיף וניקף דהניקף עובר גם על לאו דמקיף כיון שהוא מסייע כדאיתא בגמ' (מכות כ:) הכא נמי חשיב המתגלח כמגלח בעצמו, אע"ג דלגבי שאר דיני התורה איכא פלוגתא אם מסייע יש בו ממש, עיי' בריטב"א (מכות שם) ובט"ז (או"ח סי' שכח סק"א) ובש"ך נקוה"כ (סי' קצח) וחכ"צ (סי' פב) ואכמ"ל. ועוד, דהא דזה מחשב וזה עובד לא אמרינן הוא דוקא בממון השני כגון ששוחט בהמת חבירו שלא בפניו, אבל בפניו שפיר אסור עיי' בתבואות שור (שמלה חדשה סי' ד ס"ה).

וכן ראיתי בתשובות והנהגות (ח"ה סי' רס) שכתב וז"ל: "הנה מלבד שהמגלח הוא בעצמו אחד מהכת הטמאים ושייך לדתם ומאמין באמונתם הטפילה, ובודאי נהנה כשמספרים לכבוד האליל ומתכוין לע"ז. הרי שגם במעשה הטיית הראש של המתגלח לעבודה זרה, נאסרים השערות מדין מסייע, כאילו היה מתגלח בעצמו. ואף שהרבה מהפוסקים ס"ל דבכל התורה כולה [מלבד בפאות הראש] מסייע אין בו ממש, עיי' נקודת הכסף (יו"ד סי' קצח ס"כ), ומגא"א (ריש סי' שמו), ומ"ב (שם סק"ג וסי' שכח סקי"א), ועי' מגא"א (סי' שכח סקט"ז), ומ"ב (שם סק"ס), מ"מ לגבי עבודה זרה קי"ל, דאפילו שנים שוחטין, ואחד מהם מסייע שאין בו ממש, ומתכוין לע"ז, נאסרת הבהמה מדין תקרובת, כמבואר בתבואות שור (שמלה חדשה סי' ד סקט"ו), וטעם הדבר, משום שבשוחט לע"ז, אפילו במעשה כל דהו נאסר, וכ"ש לפי שיטת הט"ז והחכ"צ (סי' פב), דס"ל שגם בכל התורה כולה אמרינן, דגם בסיוע של הטיית הראש או הושטת אצבעו, הוי כעושה מעשה בעצמו ואסור, ועי' חת"ס (סי' שכח וסי' שמו) שנשאר בצ"ע אי קיי"ל כהט"ז או כהנקה"כ".

והנה השו"ע (יו"ד סי' קלט,ג) כתב וז"ל: "ותקרובת, כל שכיוצא בו קרב על גבי מזבח, כמו כל מיני מאכל, כגון בשר, שמנים וסלתות, מים ומלח, אם הניחו לפניה לשם תקרובת, נאסר מיד. אבל דבר שאין מקריבין ממנו בפנים, אינו נאסר אלא א"כ עשה ממנו כעין זביחה או כעין זריקה המשתברת, והוא דרך לעבדה באותו דבר, אף על פי שאין דרך לעבדה בזה הענין. כיצד, עבודת כוכבים שעובדים אותה שמקשקשים לפניה במקל ושיבר מקל לפניה, נאסר, מפני ששבירת המקל דומה לזביחה. אבל אם אין עובדים אותה במקל כלל, ושיבר מקל לפניה, אינו חייב ולא נאסר. ואם עבדה בקשקוש מקלו, והוא דרך עבודתה חייב ולא נאסר. וכן בכל דבר שעבדה כדרך עבודתה, בין אם הוא דרך כבוד או דרך בזיון, ואינו כעין פנים, חייב ולא נאסר. אבל אם לא עבדה במקל כדרך עבודתה, אלא זרקו לפניה, אינו חייב ולא נאסר".

הנה כי כן השו"ע פסק כרש"י דהא דבשבירת מקל חייב הוא דוקא אם עבודתה בנענוע על ידי מקל לפי שכן דעת הרמב"ם (הל' ע"ז ג,ד) שכתב וז"ל: "עבודת כוכבים שעובדין אותה במקל, שבר מקל בפניה חייב ונאסרת, זרק מקל בפניה חייב ואינה נאסרת", ובב"י לא הביא כלל הנך רבוותא דפליגי ארש"י. וגבי שחט לפניה חגב, פסק (שם ס"ד) דנאסר אפילו אין דרך לעובדה בחגב כלל. וצ"ל דס"ל כמ"ש הריטב"א דשחיטת חגב אע"ג דלא הויא בפנים, מ"מ שאני ממקל שאין עליה שם אחת מארבע עבודות ואף על גב דהוי כעין זביחה בענין השבירה, לא חשיבא תולדה אלא כשעבודתה במקל. משא"כ שחט לה חגב איכא שם שחיטה ואיכא שבירת מפרקת כעין זביחה. והשו"ע השמיט דין ספת לה צואה ויתכן שגם בזה דעתו שאין צריך שעובדין לה בצואה, כיון דסו"ס יש עליה שם זריקה וכדכתב הריטב"א.

וכן מוכח מהרמב"ם (הל' ע"ז ג,ד) שהביא דין ספת לה צואה ולא כתב דמיירי שעובדין לה בצואה וע"כ הוא משום דס"ל לחלק כמש"נ. ושם פסק דשחט לה חגב ובהמה בעלת מום פטור אא"כ עבודתה בכך, והראב"ד השיג דאטו גרע מספת לה צואה. ואשר יראה לומר בזה דהנה יש לדקדק בלשון ספת "לה" צואה ורש"י פירש שהאכילה והיינו דחשיב תקרובת ממש במה שנותן ומגיש לפניה וכהאי גונא שפיר לא בעינן זריקה המשתברת דהא בבשר שנותן לפניה שכתב הרמב"ם אינו עושה זריקה המשתברת ואפ"ה אסור, וע"כ כיון שנותן לפניה ממש ומייחד לעבודה זרה, בזה אין צורך שיהיה כעין פנים. ורק כששובר מקל לפניה או ששוחט חגב שאין זה ממש תקרובת לפניה ואינו מיחחד את המקל לה אלא שעושה מעשה השחיטה ועובד לפניה, בזה הוא דבעינן כעין פנים. ועיי' באור שמח שם.

ומהשתא שנתבאר דהפאות המיוצרות משער הודי הם אסורות באיסור חמור דתקרובת עבודה זרה וחמירא מע"ז גופה דמועיל לה ביטול ולתקרובת לא מועיל לה ביטול כדפסק בשו"ע (סי' קלט,ב) עיין בט"ז (ס"ק ד) טעם החילוק, ומפורש כן בגמרא (ע"ז נ.) דגם בתקרובת דלאו בר אכילה לא מהני לה ביטול ואבני מרקוליס שחיפו בהן דרכים וטרטיאות היו אסורים בהנאה אילולי מה דלא הוי כעין פנים. ומה שאחרי התקרובת לוקחים הכמרים את השער ומוכרים אותו לתעשיית הפאות ותוספי שער, הנה אחר

שנאסר מדין תקרובת שוב אין לו ביטול במכירה דהא גם בכעין פנים הוא דאחר זריקת הדם אלו ואלו מתערבין באמה, ויוצאין לנחל קדרון, ונמכרין לגננין לזבל ומועלין בהן כדתנן (יומא נח:).

ומפורש בחידושי הרשב"א (ע"ז נא:) וז"ל: "אבל אותם אובליאש שהוא לחם אונן שלהם לחם מגואל הוא ואסור משעת לישה דהוי כעין זביחה אף על פי שאינו משתבר לפני הע"ז. וכתב רבינו הרב נ"ר ורבינו יצחק ז"ל היה אומר שאין הכרות תקרובת לפי שאין מתכוונים אלא לתתם לגלחים, ודוקא באותן דורות שהיו עובדי ע"ז אומרים שהע"ז אוכלת ונהנית מן התקרובת היה התקרובת אסור, ויש טעם לאסור כי מכל מקום כיון שמניחין אותו תקרובת לפניה וחושבין שמתרצה בהנחתו לפניה אף על פי שעושין על מנת לתתו לגלחים משלפניה אסור, ובשם רש"י ז"ל כתבו גם כן שהכרות ההן תקרובת ע"ז הן ואסורין ואף על פי שלוקחין אותן אח"כ ומשברין אותן אין בטלה עולמית לתקרובת". וכ"כ בחידושי הריטב"א שם. ופשוט דכיון דהמגלחים דעתם לעבודה זרה אף אם יודעים מראש שמוכרים את שערותיהם נאסר כדין הלחם שיודעים מראש ואעפ"כ אסור ורק אם מעיקרא היה דעתם רק לכומרים מהני.

ועוד, שהרי כתב בתוספות רי"ד שם וז"ל: "וכל אלה הפתילות של שעוה שדולקות לפני ע"ז או הצורות של שעוה שהן תלויות לפני ע"ז אף על פי שהכומרים סותרים אותן ומוכרין אותן נוי ע"ז הן הצורות והפתילות הן תקרובת ע"ז והן אסורין עד לעולם ולא תימא כשסותרין אותן ומוכרין אותן הן ניתרין כי זה הוא ביטולן דומיא דאבני מרקוליס שהן תקרובת ע"ז והן בטלות דהתם אדעתא דהכי זרקו להו שיעמדו על הגל תמיד הילכך אי שקלינהו מהתם בטלינהו ושרי אבל אלה לכך הן עשוין שתתנאה ע"ז בהן לפי שעה ואחרי כן יתפרנסו מהן שמשי ע"ז הילכך אין זה ביטול". והכא נמי לא שנא.

והא דאיתא בגמ' (ע"ז כב:) דלוקחין מהן בהמה לקרבן, ואין חוששין משום מוקצה ולא משום נעבד מהאי טעמא דאם איתא דאקצייה ואם איתא דפלחיה לא הוה מזבין ליה, הפשט הוא דמסתמא לא חיישינן כשלוקח מהגוי בהמה שמא הקריבה לעבודה זרה דאם איתא דעבדה לא הוה מזבין לה וזה סברא רק לענין דלא חיישינן בסתמא וגם לולי זה היה מותר וכדכתבו תוס' שם (ד"ה אי איתא) וז"ל: "לרווחא דמילתא נקטיה כלומר אפילו במקום דשכיחי דמקצו ופלחו אין לחוש מדמזבין ליה דבלאו האי טעמא בסתמא לא חיישינן לדלמא מקצו ופלחו אסרינן למכור אלא משום חשש רביעה ולא משום חשש המוקצה ונעבד". וכ"כ בתוס' הרא"ש ותוס' רבינו אלחנן ותוס' הר"ש שם.

אבל ודאי אם הגוי עבד ועשאה תקרובת הויא עבודה זרה ולא אמרינן מדמוכרה לאו תקרובת היא דהא תנן (ע"ז נג.) דעכו"ם שמכר או משכן את הע"ז חכ"א לא ביטל והכי קימ"ל ולא אמרינן דמעשה המכירה מוכיח מדמכרה ש"מ דלא עבדה. ולומר שכונת הגוי בתחילה היה לעבדה ורק אח"כ נמלך למכרה זה ודאי דליתא וכדלהלן. ויעויין בתורת חיים (ע"ז שם) כתב: "אם איתא דאקצייה ואם איתא דפלחיה לא הוה מזבין ליה. אף על גב דתנן בפרק רבי ישמעאל מכרה העובד כוכבים ומזלות או משכנה רבי אומר ביטל משמע דעובד כוכבים ומזלות מזבין לעבודת כוכבים ומזלות שלו אף על גב דפלחה יש לומר דנהי שאם מכרה עובדי כוכבים ומזלות אית ליה לרבי דבטלה מ"מ מילתא דלא שכיחא הוא שימכור עובד כוכבים ומזלות עבודת כוכבים ומזלות בתר דפלחה וה"ק בשלמא מוקצה ונעבד מסתמא לא חיישינן להו כל כמה דלא חזינן לה בהדיא דאם איתא דפלחיה מסתמא לא הוה מזבין ליה. והראב"ן ז"ל תירץ דבהמה שאני משום דאיתנהו בהמות טובא ומסתמא כי מזבין לא מזבין בהמה דפלח לה אלא אותה דלא פלח". הרי להדיא דסברא זו רק על חשש רחוק וכדכתבו התוס' והיינו משום דלא שכיחא ומסתמא לא חיישינן לה, אבל לא דאמרינן דזה סברא להיתר דכל שמוכרה ראיה דלאו תקרובת היא ולא עבדה.

וכן הא דאיתא (ע"ז מח.) איזו היא אשרה סתם אמר רב כל שכומרים יושבין תחתיה ואין טועמין מפירותיה, גם התם מיירי שיש לנו ספק וכדכתב רש"י (ד"ה איזוהי) וז"ל: "איזו היא אשרה סתם אילן שלא הוברר לנו שהיא אשרה באיזה סימן ניכר אם היא אשרה אם לאו", וכ"כ רש"י (עירובין עט: ד"ה איזו) וז"ל: "אף על גב דלא חזינן ליה דפלחוה, מחזקינן לה בהכי". ומה שלא אוכלין מפירותיה זה ראיה דיש לנו לחוש מסתמא ואם אוכלין מפירותיה היא הוכחה מסתמא דאין אילן זה אשירה וכפרש"י (עירובין שם): "דאי לאו דפלחוה לא הוו פרשי מינה, ומשמע שאם היו אוכלין ראיה דמסתמא לאו אשירה היא.

והנה תנן (ע"ז לב:) בשר הנכנס לעבודת כוכבים מותר והיוצא אסור. והא דיוצא אסור קאמרה הגמ' מפני שהוא כזבחי מתים דאי אפשר דליכא תקרובת עבודת כוכבים והוי ודאי וכדכתב הרמב"ם (הל' ע"ז ז,טו) דלוקה ועיין בר"ח ובמאירי שם. וכתב בחידושי הריטב"א וז"ל: "אי אפשר דליכא תקרובת. פירוש וליכא למימר בה דלא הוו מזבני ליה כדאמרן בריש פרקין (כב:), אבל לבתר דאקרבוה שפיר מזבני ליה". הרי דאחר שהיא תקרובת היה דרכם למכרה ואפ"ה תקרובת היא.

ובעצם ודאי דהגוי מוכר התקרובת אחר שהקריב לעבודה זרה והביאור בגמרא דבהמה חיה שרוצה לעובדה את זו אינו מוכר דהוא רוצה לעשות אותה עבודה זרה, אבל בשר וכיו"ב שכבר עבדו ועשאו תקרובת ודאי דמוכר ואין הוכחה כלל מהמכירה. ומוכרח לומר כן דאל"כ אמאי בשר היוצא אסור הא מדמכרוהו מסתמא לא חשב הגוי לע"ז הגם דהקריבו.

דין הפאות כדין לקיחה מהקבוע

ומעתה הבוא נבוא לענן קניית פאה מפאנית או חנות פאות. הנה איתא בגמ' (כתובות טו.) תשע חנויות, כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה, ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאי זה מהן לקח ספיקו אסור, ובנמצא הלך אחר הרוב. ופרש"י (ד"ה הלך אחר הרוב) וז"ל: "הואיל והבא לפנינו לא במקום קביעות לקחה וכבר פירשה על ידי אחר וכל דפריש מרובא פריש", והיינו דבנמצא אמרינן דתחילת הספק שנפל אצלנו הוא עכשיו ועתה אין זה מקום הקביעות.

וכ"מ בשיטמ"ק שם בשם הרא"ה וז"ל: "דכיון דנולד לו הספק במקום הקביעות אמרינן כל קבוע כמחצה על מחצה דמי אבל נמצא שהספק נולד לו עכשיו אחר שפירש כל דפריש מרובא פריש ואפילו ברואין שנפל מיד לוקח הוא דמתיליד לן ספיקא ועל שעה זו נדון הספק לא על מקום הקביעות ומותר דאמרינן כל דפריש מרובא פריש". וכן מתבאר במהר"ם חלאוה (פסחים ט:).

ובתוס' (חולין צה. ד"ה הכא) כתבו דמה דמבואר בגמרא שם דכשנמצא ביד עובד כוכבים חשוב פירש הואיל ולא ראינו שלקח ממקום הקביעות ולכן הספק נולד רק אחר שפירש, ואה"נ אם ראינו את העכו"ם שלקח חשיב שנולד הספק במקום הקביעות ואסור עיי"ש. וכ"כ התוס' (פסחים ט: ד"ה היינו).

ופשוט לפי"ז דאם הישראל לקח ממקום הקביעות ואינו ידוע אם מהכשירה או מהחנות הטריפה א"כ תו הקונה ממנו חשיב כלקח איהו גופיה ממקום הקביעות, כיון שהדיון נולד במקום הקביעות ויש נפ"מ מה דין הבשר באכילה ורק בעכו"ם שאין לו שום נפ"מ אם הבשר כשר או לא דאינו מצווה כלל ואינו משוייך באיסור של נבלה וטרפה. ורק אם רואה את העכו"ם לוקח אז חשיב שנתעורר עתה הדיון והספק על הבשר, כיון שהרואה יש לו להסתפק מה דין הבשר וחשיב שהספק במקום הקביעות וכמו שביאר היטב בשב שמעתתא (ש"ד פי"ח).

וכן מוכח במישור מדברי השיטמ"ק הנ"ל בשם הרא"ה שהקשה וז"ל: "ואם תאמר ואם נפל מיד לוקח ניחוש שמא לא ידע מאיזה מהן לקח י"ל דהא לא שכיח ולא חיישינן לה מסתברא מאן דזבין ידע ממאן זבין", ומוכח דבנפל מיד לוקח שלא ידע בבירור שלקח ממקום האיסור, אלא אינו יודע האם מהטריפה או מחנות הכשרה, המוצא בשר זה אסור כיון שהספק נולד במקום הקביעות וחשיב כלקח בעצמו, וכן כתבו הרבה אחרונים דלקח מהקבוע ולאינו יודע אם מהכשרה או מהטריפה נאסר לכל העולם, עיין בשב שמעתתא שם, וביד יהודה (סי' קי סקט"ו) ובחזו"א (יו"ד סי' לז סקי"ז).

ומה שכתב רבינו הרשב"א בתורת הבית (בית ד שער א) וז"ל: "ומה שאמרו כל קבוע כמחצה על מחצה דמי הני מילי בשלקח הוא מן הקבוע לפי שהספק נפל לו בקבוע אבל אם לקח אחד מן הקבוע ונפל מידו או שהניחו במקום חוץ ממקום קביעותו ולא נודע אם מן ההיתר המרובה או מן האיסור המועט אין זה קבוע שהרי לא נפל לנו הספק בקבוע אלא בפורש ובכל כי הא אמרינן כל דפריש מרובא פריש והיינו סיפא דתניא ובנמצא הלך אחר הרוב". וכיו"ב כתב המאירי (חולין צה.) וז"ל: "אבל אם לקחה שלא במקום קביעותא כגון שפרשה חתיכה אחת משם על ידי איזו סיבה ומצאה או שלקח אחד מן הקבוע ונפלה מידו או שהניחה באיזה מקום חוץ למקום קביעותא ובא זה ומצאה או אפי' לקחה בחזקת היתר מיד הלוקחה ממקום קביעותא מותר הואיל ופירש יש לדון שמן הרוב פירש ואפי' לא היו עוד שם מקולין בעיר שיש לדון על כל פנים שמאותם המקולין יצאה".

הנה כי כן י"ל דהם מיירו שהלוקחה ממקום קביעותא ידע שלקח מהאיסור ולכן כשלקח ממנו השני חשוב פירש דהספק נולד אצלו. אבל כשהספק נולד אצלו דאיהו גופיה אינו יודע שפיר דין השני כלוקח ראשון וחשיב כלקח מהקבוע.

גם כשפירש ע"י גוי חשיב פירש מהקבוע

ולפי זה פשוט דהיכא שגוי מוזהר עליו שפיר אף בנמצא אצל גוי חשיב שהספק נולד במקום הקביעות, והגם שהגוי לא איכפת לן בזה מכל מקום בסברא שפיר נחשב שהספק נולד במקום הקביעות, וכן בקודש חזיתי להגאון רעק"א בחידושיו (חולין שם) שכתב בהא דקאמרה הגמרא נמצא ביד עכו"ם שאני, דהא דנקט דוקא ביד עכו"ם ולא ישראל, היינו דמישראל אין רשאי לקנות דהשתא הוי ג"כ ספק הנולד במקום הקביעות דהא הישראל בעצמו צריך לקנות דוקא כשר ע"כ הוי ג"כ ספק אם לקח מקבוע, אבל בנכרי דלא איכפת דלדידיה כולם היתר תלינן שלקח מרובא, לפי"ז אם היו ט' חנויות כשרות ואחת מוכרת אבר מן החי דאף לנכרי אסור ואם נמצא אצלו בשר ג"כ אסור מטעם קבוע עיי"ש.

גם המנחת חינוך (מצוה עח סק"ה) כתב וז"ל: "ודע דמבואר בש"ס ויו"ד (סי' קי) בט' חנויות דבנמצא אזלינן בתר רובא כיון דלא נולד הספק במקום קבוע והו"ה נמצא ביד עכו"ם ג"כ מותר לישראל ברוב כשר, והטעם דעכו"ם אף שלקח מקבוע מ"מ אצלו לא נולד ספק כלל במקום הקבוע כי בשר נבילה ג"כ מותר לו ועיקר לידת הספק הוא שלא במקום הקבוע מה לי נמצא ביד עכו"ם או ביד עכבר ועורב. וא"כ זה דוקא באיסורים כגון נבלה וכדומה דמותר לבן נח א"כ לא נולד הספק במקום הקבוע. אבל אם היה האיסור אבר מן החי דאסור לבן נח, א"כ אם לקח בן נח נולד לו ספק במקום הקביעות והו"ל ספק קבוע ואסור לישראל אף ברוב כשר מטעם קבוע וכו' וסברא זו מבואר בקצה"ח סי' רצ"ב לענין אחר".

ועיינתי בקצוה"ח (סימן רצב סק"ב) וראיתי שגם כן כתב וז"ל: "ולענ"ד נראה דעד כאן לא אמרו לחלק בין לקח עכו"ם ללקח ישראל אלא בלקח מתשע חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת בשר נבילה, דכיון דאיסור נבילה ליכא בנכרי ומשו"ה לא הוי ביה דין קבוע, כיון דאין הספק נוגע אליו כלל. אבל באיסור גזל דנכרי מצווה כמו ישראל וחמיר ביה איסור גזל, דאזהרתן היא מיתתן (סנהדרין נז.), א"כ מה לי לקח ישראל ומה לי לקח נכרי, וא"כ אפילו לקח נכרי שלא בפניו אמרינן ביה דין קבוע כמחצה על מחצה". ובנתיה"מ (שם סקי"ז) משמע שמסכים לעצם דברי הקצוה"ח אלא דפליג וס"ל דאין לגוי נפ"מ בספק כיון שאינו מצווה בהשבה עיי"ש. ובגליון מהרש"א (יו"ד סי' קי,ג) שכתב וז"ל: "ויש להסתפק אם הדבר אסור גם לעכו"ם כגון ט' מוכרות אבר מן החי, ועיי' בקצוה"ח (סי' רצב סק"ב)". וכל זה דלא כשערי יושר (ש"ד פ"ג) דס"ל שיסוד פירש על ידי גוי הוא משום שלגוי אין נאמנות להעיד ולכן חשיב שנולד הספק אצל הישראל כשכבר פירש, ולפי"ז גם אם לגוי אסור חשיב שהספק הוא אצל הישראל כשכבר פירש כיון דאין לו נאמנות.

גוי מצווה על הנאה מתקרובת ע"ז

ומעתה בנידון שלפנינו אף אם הגוי עצמו לוקח ממקום הקביעות ואח"כ מוכר לסוחר אין זה נחשב פירש כיון שהספק נולד במקום הקביעות כיון שגם לגוי יש נפ"מ אם השער הוא

תקרובת של ע"ז וכדלהלן. דהגם דלכאורה גוי מוזהר רק שלא לעבוד עבודה זרה אבל להנות ממנה לא מצינו שאסור, וכ"כ בפשיטות במנ"ח (מצו' תכח סק"ה) ובאו"ש (הל' ע"ז ח,א).

והגרש"ק בספר עבודת עבודה (ע"ז טז:) כתב: "דהנה יש לספק קצת כיון דב"נ מצווין על ע"ז אם מצווין על לאו זה דלא תביא תועבה אל ביתך אי נימא דהוי בכלל ע"ז ממש וכמו שהנכרי מוזהר על ע"ז כן נמי הוא מוזהר על לא תביא תועבה אל ביתך או אפשר דלאו דלא תביא כיון דלא נאמר לב"נ אינו בכלל ע"ז ולא שייך לב"נ. ולכאורה י"ל כיון דכתיב בקרא ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמוהו א"כ מדאמרה התורה והיית חרם כמוהו משמע דהוי הבאתו בכלל ע"ז ממש ולכך י"ל דגם בב"נ שייך כן".

ובטורי אבן (חגיגה יג. בהשמטות) כתב דנהי דבני נח על ע"ז מצווין על הנאות ע"ז ומשמשיה ותקרובתה לא מצינו שיהיו מצווין והוכיח מהגמ' (פסחים עג.) דפריך למ"ד מקלקל בחבורה בשבת פטור מהא דתניא השוחט בשבת בחוץ לע"ז חייב ג' חטאת דמה תיקון איכא, ומשני שמוציאן מידי אבר מן החי, ופירש"י שאם אכל ב"נ אינו נהרג. ואי ב"נ מצווין על לאו לא ידבק אכתי לא תיקן אפי' לב"נ כיון ששחטו לע"ז אסור לב"נ משום לא ידבק עיי"ש.

אכן יש לדחות, דהנה הרמב"ם (הל' מלכים ט,ב) כתב וז"ל: "וכל שאין בית דין של ישראל ממיתין עליה אין בן נח נהרג עליה, ואף על פי שאינו נהרג אסור בכל", וא"כ שפיר תיקן לבן נח שלא יהרג על לא ידבק אלא רק הוי איסורא. ויעויין ברבינו חננאל שם שביאר דלא כרש"י והתיקון הוא לישראל וז"ל: "תיקן להוציאו מידי אבר מן החי דאלו קמי שחיטה הוה אכיל מינה אבר אפי' כזית בשר גידים ועצמות חייב משום אבר והשתא דשחטה כמו נבלה היא ולא מחייב עד דאכל מינה כזית בשר".

אבל אשתמיטיה לכולהו דברי חידושי תלמידי רבינו יונה שם (ע"ז נט:) במפורש שיין נסך דאיסורו משום תקרובת ע"ז אסור גם לגוי להנות ממנו שכתב גבי הא דגוי דנסכיה לחמריה דישראל מותר למשקל דמי מההיא גוי שרי דמיקלא קלייה. דאם מיירי שהגוי נסך יינו של ישראל לע"ז לדעת נסוך, מתחייב הוא בתשלומין מן הדין הלכך תשלומי הנזק הם הדמים וז"ל: "אבל ניסכו ממש ודאי משלם דהא מזיד הוא ומזיד לדעת הוא, דקא אסיק עליה שמיה דע"ז ואסריה בין לדידיה בין לאחרים דאיסור הנאה בבני נח הוא, הלכך משלם דמקלא קלייה מיניה". וכן הוא בחידושי הרמב"ן שם וז"ל: "אבל נסכו לע"ז ממש ודאי משלם דהא מזיד הוא ומזיק לדעת הוא דקא אסיק עליה שמא דע"ז ואסריה בין לדידיה בין לאחרים דאיסורי ע"ז בבני נח נמי הוא הלכך משלם דמיקלא קלייה מיניה". וכ"כ בחידושי הר"ן שם וז"ל: "אבל כשנסכו לע"ז ממש מחייב בתשלומין דמקלא קלייה כיון דאסיק עלי' שמא דע"ז ואסריה בין לדידיה בין לאחרים שאיסורה של ע"ז אף בב"נ הוא נוהג ומשו"ה קאמר רב אשי דהאי עכו"ם דנסכי' לחמרי' דישראל בפירוש לע"ז שרי למשקל דמי חמרא מני' דמקלא קלי' וקא מייתי מנא אמינא לה מדרבנן דאמרי דאדם אוסר דבר שאינו שלו. הילכך עכו"ם דנסכי' לחמרי' דישראל לא משום בנותיהם בלבד נאסר כדי שיהיה העכו"ם פטור מן התשלומין שאף משום ע"ז ממש הוא נאסר וכיון דמקלא קלי' חייב בתשלומין".

וכנראה תלמידי רבינו יונה, הרמב"ן והר"ן סבירא להו דתקרובת היא מאבזרייהו דע"ז דכמו שאסרה התורה לעבוד ע"ז אסרה גם הנאה ממנה וכיון דמוזהר להנות מע"ז הו"ה על תקרובת. ועיי' ברמב"ם (הל' מלכים ט,ב) דאסור להניח הגוי להקים מצבה, ולא ליטע אשרה, ולא לעשות צורות וכיוצא בהן לנוי. ובפשוטו הוא משום דהוי אביזרייהו. וכן הוא להדיא בחידושי הר"ן (ע"ז כז.) דתקרובת הויא מאביזרייהו דע"ז עיי"ש. וכ"ה בר"ן על הרי"ף (פ"ב דפסחים). ועיי' בצפנת פענח (הל' יסוה"ת ה,ו).

ובצפנת פענח (הל' מאכלות אסורות יא,א) כתב וז"ל: "אך העיקר דגם עכו"ם אסור ליהנות מתקרובת לא מחמת ואכלת מזבחו רק מחמת לא ידבק דגם עכו"ם מוזהר ע"ז עי' מש"כ רבינו ז"ל בהל' מלכים פ"ח הנ"ל דעל עשה דונתצתם גם ב"נ מוזהר".

ויעויין בשו"ת שבות יעקב (ח"ג סימן לח) שהסביר דברי הטור (או"ח סי' תקפו) שכתב שאם נתכוון לזכות בשופר של ע"א לא יצא דהו"ל ע"א של ישראל ולכאורה קשה הא הוי ליה גזל דהא של גוי הוא עיי' במג"א (סק"ה) ותירץ השבו"י דכיון שעומד לבערו כדכתיב ואשריהם תשרפון באש מופקר ועומד הוא ואין כאן גזל כלל ורחל גנבה את התרפים יוכיח דודאי לא לקחתם באופן גזל וגניבה עיי"ש, חזינא מדבריו דס"ל דהגוי גם מצווה שלא להנות מהע"ז, דאל"כ אמאי לא הוי גזל הא יכול הגוי להנות ממנו.

ולכאורה יש לתמוה על תלמידי רבינו יונה, הרמב"ן והר"ן מהגמ' (ע"ז סד.) אמר להו רב נחמן מסתברא, דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מותרין, מדהנהו דאתו לקמיה דרבה בר אבוה, אמר להו זילו זבינו כל מה דאית לכו ותו איתגיירו, מ"ט משום דקסבר דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מותרין. ודחינן דלמא שאני התם, דכיון דדעתיה לאיגיורי ודאי בטלה. ואי נימא דע"ז אסורה לגוי בהנאה האיך סלקא דעתך שלא ביטלו הא יקשה האיך קאמר להו רבה בר אבוה לזבונה ולהנות אלא ע"כ דגוי אינו מוזהר על הנאה מעבודה זרה.

וצ"ל דזה גופיה דחיית הגמרא, דאין ראיה דדמי ע"ז מותרין, דהרי כיון דדעתייהו להתגייר, ודאי קיימו מצוות בני נח והיו מחוייבים לבטלה דאסור לבן נח להנות מהע"ז וכפרש"י ולהכי קאמרה הגמרא "ודאי" בטלה. איברא לפירוש הר"ן שם, דעצם המכירה היא הביטול האיך היה מותר לייעץ להם לבטלה על ידי המכירה ולהנות במכירה.

ישוב הקושיא

ונראה לענ"ד דאע"ג דכתב הרמב"ם (הל' ע"ז ז,ב) וז"ל: "עבודת כוכבים ומשמשיה ותקרובת שלה וכל הנעשה בשבילה אסור בהנאה שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך וכל הנהנה באחד מכל אלו לוקה שתים, אחת משום ולא תביא, ואחת משום ולא ידבק בידך מאומה מן החרם", מ"מ ס"ל להרמב"ן והר"ן דלמכור איסורי הנאה הוא רק מדרבנן כדעת הר"מ שהביא השיטה לא נודע למי (קידושין נו:) וז"ל: "המקדש בערלה וכלאי

הכרם אינה מקודשת מכרן וקדש בדמיהם מקודשת ואף על גב דאסירי בהנאה ואסור למכרן, מ"מ היכא דזבנינהו יכול לקדש בדמיהן דאין תופסין את דמיהם ולאו דוקא קדש בדמיהן אלא לכתחילה נמי מקדש בדמיהן כיון שמכרן. והר"מ כתב דכל איסורי הנאה מותר למכרן לכתחילה שאין הנאה אלא דבר הנהנה מגופו כגון צביעה והדלקה וסיכה וכיוצא בזה. וקשה לי אם כן אמאי איצטריך קרא למפטר בנבלה היתר מכירה ונתינה". וכ"מ בפירוש הרא"ש (נדרים מז:) מפורש דהמכירה היא רק איסורא דרבנן בעלמא הוא עיי"ש ולכן רבה בר אבוה, אמר להו זילו זבינו דס"ל דלגוי העומד להתגייר לא גזרו.

והנה מפורש בתוס' (נדרים מז. ד"ה אמר) וז"ל: "וליכא לפרושי דמיבעיא ליה באיסורי הנאה מהו בחילופיהן אם מותר למוכרם בתחילה דפשיטא דאסור כדמוכח (פסחים כא:) למ"ד לא תאכלו איסורי הנאה משמע, מדאיצטרי' קרא למישרי נבילה למכרה לעובד כוכבים אלמא דאסור למכור איסורי הנאה משום דבשעת מכירה הוא נהנה מגוף האיסור והו"ל כשרשיפא מעצי איסור וגם אם מכרם בדיעבד פשיטא ליה דמותרין מן התורה". ובפשוטו איסור מכירה הוא מהתורה מדהוכיחו ממה דבעי קרא למ"ד לא תאכלו איסור הנאה למישרי למכור נבילה לעובד כוכבים דש"מ דאיסורי הנאה אסורים וכן מסברת התוס' שכתבו דהו"ל כשרשיפא מעצי איסור דחשיב ממש הנאה מגוף הדבר.

וכן מוכח מדברי הרא"ש (פ"ז דנדרים סימן ה) שהביא כהוכחת התוס' וכתב: "אלמא דאסור למכור איסורי הנאה דמכירתן היינו הנאה כיון שמקבל דמיהם והוה ליה כנהנה מגופו ואם נמכרו בדיעבד פשיטא דמותרין מן התורה", משמע דאיסור מכירה הוא מהתורה. וכן מצאתי בחידושי הריטב"א (חולין ד:) שכתב וז"ל: "ומיהו כיון שאסור למכרו ולהחליפו מן התורה נמי הרי חשוב שאין לו דמים ואין לו תשלומים, שאין לנו להחזיקו שהיה עובר על התורה למכרו ולהחליפו". ובחידושי הריטב"א (ע"ז נד:) וז"ל: "שאם מכרן וקדש בדמיהן מקודשת כבר כתבתיה במקומה (קדושין נו:) בס"ד דמכרן קתני בדוקא, שלכתחילה אסור למוכרן ואפילו מדאורייתא". ועיי' בשו"ת חוות יאיר (סימן מו).

אכן הר"ן שם לא הביא הוכחה זו אלא כתב: "ולאו להחליפן לכתחילה מיבעיא ליה דודאי כל שהוא אסור בהנאה אסור למוכרו ולהחליפו דאי לא תימא הכי מצינו דמים לחמץ בפסח ולשור הנסקל לשיכול למוכרו לעובדי כוכבים ואמאי תנן שהגוזל פטור מן התשלומין אלא ודאי פשיטא ליה דלכתחילה אסור אלא בשעבר והחליפן מספקא ליה". ונראה משום דהר"ן ס"ל דהוא איסור דרבנן ולהכי לא מייתי מהתם כדהקשה בשיטה לא נודע למי, דבאמת ראיה זו יש לדחות דהא דאיצטרי' קרא להתיר נבילה בהנאה ממה דכתיב או מכור, אינו משום שאם היתה אסורה בהנאה לא היתה התורה מתירה למכור, דבאמת מותר מהתורה למכור, אלא משום דאי היתה אסורה בהנאה לא הוה שייך לקרוא לזה "מכירה", דחשיב מוכר דבר שאינו שלו ואין לו עליו בעלות והוי גזל. ואפילו לדעת התוס' וסיעתם י"ל דרבה בר אבוה, דאמר להו זילו זבינו ס"ל כרבי יהודה דמפיק איסור הנאה מלכלב תשליכון אותו ואין ראיה לאסור מכירה מן התורה.

והלום ראיתי שכיונתי בזה לדברי החתם סופר (נדרים שם וחולין ד:) וכתב שם דגם דעת הרמב"ן כן דאיסור מכירה הוא רק מדרבנן והוכחתו ממה שכתב רש"י דלמחליף אסור מן התורה דאל"כ מצינו דמים לחמץ בפסח. והרמב"ן דחה דגם אם למחליף שרי מ"מ לא מצינו דמים לחמץ משום דלא הוי דמיהן והדמים שמקבל איננו דמי חמץ וערלה שהרי איסורי הנאה אין להם דמים ולא שום שווי כלל, ומש"ה אין הגזלן צריך לשלם לו, ומדלא דחי בפשיטות דלמא לעולם למחליף מותר מן התורה ומ"מ לא מצינו דמים מפני שלכתחלה אסור להחליף מן התורה וכמו שהקשו תוס' (חולין שם) וכן הריטב"א שם על רש"י, ש"מ דס"ל לרמב"ן שאפילו לכתחילה מותר להחליף כל איסורי הנאה עיי"ש.

וחזי הוית בשו"ת מהרי"ל דיסקין (קו"א אות קמא) שהביא דברי הטורי אבן הנ"ל שנסתפק אי ב"נ מוזהר על הנאה מע"ז וכתב דאישתמיטתיה סוגיא ערוכה דע"ז הנ"ל דרבה ב"א יעץ לאלו שבאו להתגייר למכור הכל. וכתב דאולי דעת הטו"א דהא דמכירה נחשבת כהנאה דילפינן מקראי אתי רק גבי ישראל ובבן נח דליכא קרא לא חשיבא הנאה אבל הנאת הגוף י"ל דאסורה גם לב"נ או דם דמהא גופיה. ובהגהה שם כתב דאפילו לאיזה קדמונים דס"ל דמכירת איסורי הנאה הויא שלא כדרך הנאתן, מ"מ הא בע"ז אפילו שלא הנאה אסור עיי"ש.

והנה באמת בדעת הרמב"ן והר"ן י"ל הכי דס"ל דשלא כדרך הנאה שרי בע"ז והתוס' (ע"ז יב:) נסתפקו בזה ועיי' תוס' (פסחים כו. ד"ה שאני). אכן מלשון הרמב"ם (הל' יסוה"ת ה,ח) שכתב: "במה דברים אמורים שאין מתרפאין בשאר איסורים אלא במקום סכנה, בזמן שהן דרך הנאתן כגון שמאכילין וכו' משמע דרק בשאר איסורין שרי שלא כדרך הנאה, אבל בעבודה זרה אסור, ועיי' במל"מ שם ואכמ"ל. גם י"ל דשלא כדה"נ הוי רק איסור דרבנן ולא אסרו מכירה שהיא שלא כדרך הנאה דומיא דמ"ש הראשונים דהא דיעץ להם למכור גם יין נסך דלית ליה ביטול, הוא משום דסתם יינן הוה ולא רצו לגזור בו דמים ביד גוי, א"נ משום מצוה דגר, וכ"כ בחידושי הרשב"א. אבל מ"ש המהרי"ל דיסקין שיש איזה קדמונים דס"ל דמכירת איסורי הנאה הויא שלא כדרך הנאתן, הנה כי כן במיעוט ידיעותי לא אדע מי הם הסוברים כן, דהא רק מכירת מידי דאכילה חשיב שלכדה"נ לדעת הרמב"ם (הל' מאכא"ס יד,יא), אבל במכירת ע"ז שאין לה הנאת אכילה ודאי דהמכירה חשיבא כדרך הנאה וצ"ע. וודאי לא נהירא למימר דהרמב"ן והר"ן ס"ל דהגוי מוזהר רק על הנאה מגוף הדבר ולא בהנאת מכירה.

וראיתי בחמדת ישראל (ח"א קונטרס נר מצוה דיני בן נח סק"ה) שעלה ונסתפק אי בן נח מותר להנות מעבודה זרה וכתב שאין בזה ספק שהרי איתא (בראשית לה,ב) ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסרו את אלוהי הנכר אשר בתוככם והטהרו והחליפו שמלתיכם ופרש"י שהיה בידם משלל שכם חזינא דבן נח אינו מוזהר באיסור הנאת עכו"ם ואפילו לרמב"ן שכתב שם דכבר ביטלו, היינו משום דהיה קשה לו כיון שיעקב רצה להחמיר בביעור עכו"ם כדין, מש"ה לא מהני לו קבורה אבל זה גופא

שלקחו בני יעקב השלל זה לא קשיא ליה לרמב"ן וע"כ לפי שבן נח אינו מצווה על זה ושכן נראה מלשון הרמב"ם שלא הוזהרו אלא בהרחקה מעשיית ע"ז ועבודתה ולא הוזהרו בהנאת עכו"ם, ומכח זה תמה על השבו"י הנ"ל שכתב שאין איסור לגזול ע"ז של גוי עיי"ש, שו"ר שבספרו כלי חמדה (פרשת וישלח) העיר מהגמ' הנ"ל ואשתמיטיה כל הנ"ל.

תקרובת ע"ז אסורה מהתורה

העולה מן האמור דלראשונים כמלאכים אנו שומעין ותקרובת עבודה זרה אסורה בהנאה אף לגוי ויתכן לומר דתלמידי רבינו יונה, הרמב"ן והר"ן אזלו לשיטתייהו דאיסור תקרובת עבודה זרה הוא מהתורה כמ"ש להדיא בחידושי הרמב"ן (קדושין נח.) ובהשגותיו לסהמ"צ (ל"ת קצד) וכ"כ בחידושי הר"ן (ע"ז שם) וכדעת התוס' (ע"ז כט: ד"ה יין וסב. ד"ה מ"ט וחולין קטז. ד"ה חדא) וכ"ד התוס' רי"ד והמאירי והריטב"א (ע"ז שם). וכ"פ הרמב"ם (הל' ע"ז ז,ב,טו) והיראים (מצו' קא). אבל אי איסורו רק מדרבנן ורק האכילה מהתורה עיי' תוס' (ב"ק עב: ד"ה דאי) וכיש סוברין שהביאו הרמב"ן והרשב"א (קידושין שם) ויעויין בשעה"מ (הל' אישות ה,א) ובדברי אמת (קונטרס ח סי' ה) ובמי נפתוח (טהרות פרפר אות נב) מה שהאריכו בזה. א"כ י"ל דבגוי לא גזרו. מ"מ פשוט שהלכה כרובא דרבוותא שכתבו דאיסורו מהתורה וכ"ד החינוך (סי' קיא) והרשב"א בתוה"ק (ב"ח ש"א) וכל שכן בספיקא דרבוותא קימ"ל להחמיר בדאורייתא. ויעויין בחידושי רבי עקיבא איגר (חולין יג:) דאף לתוס' ספק תקרובת לחומרא כיון דהנאה משום סרך אכילה חשיב עיקרו דאורייתא וספק דרבנן בעיקרו דאורייתא לחומרא כדאיתא בגמ' (עירובין לו:) לחד שינוייא עיי"ש.

ומעתה דעת לנבון דמלבד מה דיש נפ"מ גם אצל הגוי שהוא תקרובת וחשיב אצל הגוי כלוקח מהקבוע, וכל שכן ישראל מומר הקונה ממקום הקביעות חשיב כלוקח מהקבוע דהוא מוזהר, שפיר חשיב כנתעורר לן הספק בלקיחה מהקביעות אף שלא איכפת ליה מהאיסור כלל, דסו"ס הוא מצווה על זה ועיי' בביאור הלכה (סימן קצט ד"ה מזמנין) שהביא דברי הרמב"ם בתשובה דאפילו ירבעם בן נבט שבלא"ה עבד ע"ז אעפ"כ יענש גם על קלות כגון עירובי תבשילין וכדומה עיי"ש. וכן בקודש חזיתי למרן החזו"א (יו"ד סי' לז סקי"ג) שנסתפק במומר דכיון שאין נפקותא לדידיה י"ל דחשיב כפירש וכתב להכריע וז"ל: "ומסתבר דאסור שאין הרשעה משנה את ישראל ובאמת הדבר נוגע אליו כמו לישראל כשר". וכן הכריע ביד יהודה (סי' קי בקצר סקי"ט ועיי' בארוך סקט"ז).

סוחר הקונה מגוי חשיב כקונה מהקבוע

נמצא שפאנית או סוחר יהודי שקונה את השער מחנויות ובתי חרושת הגויים הגם שרוב השער אינו מתקרובת עבודה זרה מ"מ נאסר אצלו דחשיב קבוע ואסור לקנות ממנו. ויעויין בדברי חיים (יור"ד ח"ב סימן נג) שנשאל בדבר ציקוריה (זה צמח שנקרא "עולש" שמפיקים ממנו אבקה כמו נס קפה ובחברת "עילית" ג"כ מייצרים אותו) שנודע בבירור שמערבין בו דבר אחר או שומן של נבילה וכתב וז"ל: "וגם בלאו הכי אפילו אם היה ידוע שרוב אינם מערבים, מ"מ אסור ליקח בביתם כמ"ש הרמ"א (יו"ד סי' קיד ס"י). והנה המוכר אינו מביא הציקאריי"ע לבית הקונה, רק כשהקונה כותב ומבקש ממנו שישלח לו כך וכך ככר ציקאריי"ע, שולח לו מביתו ובההוא גווני הוא כלקח מן הקבוע ממש דמה לי שלקח ביד או שמצוה ליתן לו מן הקבוע ולא יחלוק על זה זולת חסר דעת. ולכן לדעתי הדבר פשוט לאסור הציקאריי"ע במדינתנו ובפרט במדינתנו שהסוחרים יודעים שלוקחים מהבתי חרושת שעליהם העידו שמערבין שומן של איסור ואין לפלפל רק במדינות רחוקות שהמה לוקחים מהסוחרים דמדינתנו וי"ל שלהם מיקרי פירש אך עדיין גם בזה י"ל כיון שכבר שם איסור עליהם ביד ישראל המוכר שלקח מן הקבוע אסור ליקח ממנו".

וסברתו סברא אלימתא היא, דכשהקונה כותב ומבקש שישלח חשיב שהספק נולד עתה במקום הקביעות. וכן ראיתי בקובץ תשובות (ח"ג סי' קיח עמו' קנד) בנידון פאות נכריות שיש חשש שנעשות משער הודו שהסתמך על הדברי חיים למעשה.

ונראה פשוט, דאף לגרש"ק בשו"ת טוב טעם ודעת (מהדו"ג ח"ב יו"ד סי' יד) שהשיג על הדברי חיים וכתב וז"ל: "דבריו תמוהין, דלוקח מן הקבוע אין איסור רק אם הלוקח לוקח דבר זה מן הקבוע אבל אם אין לוקח זה בשעת קביעות רק המוכר שולח אליו הדבר היינו פירש ואזלינן בתר רוב והיינו ממש כעין נכבשינהו דניידי וכל שהלוקח אינו לוקח מן הקבוע רק המוכר שולח לו היינו פירש וזה ברור לכל יודע דת ודין". הנה כי כן גם אם נקבל את הדברים פשוט דאיהו מיירי שרק עושה משלוח ועדיין הסחורה של הגוי ואינה של הישראל כלל, אבל אם עושה היהודי משלוח וקונה כדרכי הקנין בכרטיס אשרי או בהפקדה לחשבון המוכר, ברור דחשיב שיש נפ"מ ללוקח הישראל במקום הקביעות, וגם הא כיון שכבר שילם וקנה חשיב כבר של הישראל ועתה מוציא ממקום הקביעות מה לי הוציאו בעצמו או שאמר לגוי להוציאו.

קניה מחנות פאות או פאנית חשוב שוב קבוע ואסור

ובר מן דין, הנה עתה שבאים פאות מסין ושאר מדינות ויש לנו בוודאות בארץ ישראל פאות שיש בהם תערובת של תקרובת עבודה זרה, אפילו אם רובייהו לאו משער עבודה זרה לכאורה יהיה אסור לקנות מחנויות הפאות או מפאנית כיון דעתה שוב נקבע ואסור ליקח מהקבוע. והנה הרמ"א (יו"ד סימן קיד ס"י) כתב וז"ל: "ואם ידוע שמקצת עובדי כוכבים בודאי נותנים בו יין, ומקצתן בודאי אין נותנים בו יין, אזלינן בתר רובא, דכל דפריש מרובא פריש. אבל אסור לקנות מהם בבתיהם, דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי". וכתב הש"ך (סקי"ט) וז"ל: "והוא הדין אם העובדי כוכבים המוכרים יש להם חנויות הרי נעשה קבוע בחנויות שלהם ולא אמרינן כל דפריש מרובא פריש אלא כשהעובד כוכבים הולך לשוק ומוכר", ומתבאר להדיא דהגם שבנמצא כל דפריש מרובא פריש, מ"מ אם הגוי מביא שוב לחנות מקרי שנולד הספק במקום הקביעות ואסור. וכ"כ הפרי חדש (שם סקכ"ו) וכ"פ הזבחי צדק (אות כט) ובית לחם יהודה (אות יד) והחכמ"א (כלל סו אות יח). וכ"פ המשנ"ב (סי' לב סקרכ"ה) גבי קניית גידין מגוי דחיישינן

שמא מבהמה טמאה דאם העו"ג הביא לשוק מותר לקנות ממנו, שכיון שפירש מקביעותו אמרינן כל דפריש מרובא פריש אם לא שמוכרין שם בשוק בחנויות אז חוזרין לקביעותן עיי"ש.

ויעויין בבית מאיר (יו"ד סי' קי ס"ג) שכתב דהא דפסק השו"ע דבשר הנמצא בשוק או ביד נכרי מותר משמע אפילו נמצא ביד נכרי בביתו. אכן מהתוס' (כתובות טו. ד"ה דלמא) משמע דנמצא בין החנויות דוקא בשוק שרי דאז חשוב כפירש, משא"כ אם היה נמצא בביא דאז הדר לניחותא חשיב קבוע וכן כתבו התוס' גבי תינוק מושלך בעיר דלא חשיב קבוע הואיל ולא נמצא בבית, משמע הא בבית חשוב שנולד הספק במקום הקביעות וא"כ מה דאיתא (חולין צה.) נמצא ביד נכרי, היינו נמי שעומד הנכרי בשוק ולא בבית, וצ"ע שלא חילקו הפוסקים עיי"ש. ולהלן (ס"ו) כתב הבית מאיר עמ"ש הרמ"א שאם נתערבה תרנגולת טריפה בכשרות, ונמצא ביצה ביניהם, הביצה מותרת אף על גב דהתרנגולים חשובים ולא מתבטלין, לגבי ביצה אזלינן בתר רובא, דלפי התוס' לא חשיב קבוע הואיל ולא נמצא בביתו אם כן ע"כ צ"ל דלגבי ביצה החצר לא נחשב ביתו עיי"ש, עכ"פ לא העיר מהש"ך.

וחזינא מכל זה דבר ברור דהנידון בפירש אינו משום שאנו דנין על החתיכה שפירשה מאיזה חנות היא באה, דא"כ תו מה איכפת לן שהחתיכה עתה במקום קביעות, סו"ס אין הנידון על החנות אלא על מעשה הפרישה מהיכן הוא וא"כ לא איכפת לן מה שהחתיכה קבועה עתה בחנות, דהנידון הוא מעשה הפרישה וזה שפיר יש למיזל בתר רובא, ומדברי הש"ך והפוסקים הנ"ל מוכח שהדיון שלנו הוא על החתיכה שהיא קבועה וכל שהדבר שאנו דנים עליו הוא קבוע אית לן חידוש התורה דלא אזלינן בתר רובא. ועיי' בשערי יושר (ש"ד פ"ו) שהאריך בזה לתמוה, אבל מדברי התוס' מוכח כן ומש"כ בביאורם הוא דוחק גדול ועכ"פ בפוסקים הנ"ל מוכח דלא כדבריו. ועיין בקוב"ש (כתובות שם).

והנה הפר"ח גופיה (סי' קי סקכ"ח) כתב וז"ל: "ואם פירשו מקצת שלא בפנינו והותרו וחזרו והוקבעו פעם אחרת עם שאר התערובת אלא שמכירן וכן אם נתפזרו כולן בפנינו וחזרו והוקבעו מותרין דכיון שהותרו שוב אינן חוזרין ליאסר", ומקור הדברים דהנה תנן (זבחים ע.) דחטאת שעומדת למיתה שנתערבה בשאר זבחים אפילו אחת בריבוא ימותו כולן. ובגמ' (עג.) פריך דניכבשינהו דניידי שלא יהיו קבוע ונימא כל דפריש מרובא פריש, ומשני, אמר רבא גזירה שמא יבאו י' כהנים בבת אחת ויקרבו. דחיישינן לשמא אחר שיקחם אחד אחד עד ששחטו י' והם רוב יבואו י' כהנים ויזרקו דמיהן ויקטירו אימוריהן כאחד ואפשר לצמצם, ונמצא דקריב רובא בבת אחת ואיכא למיחש דאיסורא ברובא איתיה. ומקשה הגמרא על זה אלא מעתה מגיסא אסירא דמאחר שמשכו ולקחו אחד אחד לבדו וכל חד וחד אמרינן דמרובא פריש ושחטן וקבל דמן במגיס בחזקה שהוא כשר, האיך חוזרים ומצטרפין השחוטין להיות רוב ולהיאסר. ומשני, משום שמא יבואו י' כהנים בבת אחת ויקחו מתוך התערובת וכיון דרובא נשחטים בבת אחת יש לחוש דאיסורא ברובא איתיה עיי"ש. וחזינא מזה דאחר שפירש וחל עליו שם היתר תו אינו יכול להאסר, וכן הוכיח הרא"ש (חולין פ"ז סי' לז).

אכן צע"ג דהפר"ח לכאורה סותר דברי עצמו גבי כבשים דאם פירשו לחנויות תו חשיב קבוע. ובכל זאת כתב (סי' קי סקכ"ב וסקל"ז) דאם פירשו כולם ממקום הקביעות אע"פ שחזרו אח"כ למקום הקביעות, לא חשיב קבוע עיי"ש. ותו קשה מהגמ' (נזיר יב.) דאומר לשלוחו צא וקדש לי אשה סתם, אסור בכל הנשים שבעולם, דחזקה שליח עושה שליחותו, ולא ידע מי האשה מהעולם קידש השליח. ומקשה הגמרא מהא דקן שהפריש ופירש איזו לחטאת ואיזו לעולה ופרח גוזל אחד מהן לאויר העולם ועתה אינו יודע אם מה שנשאר חטאת או עולה אין לו תקנה, דאינו יכול ליקח לו זוג דאין ראוי להקרבה שהעולה נעשית למעלה והחטאת למטה. ואילו שאר קינין דעלמא לא פסלינן דלמא זה שפרח היא אחת מהן ונמצא מתכפר בקרבן חבירו. ומשני, דאשה שקידש השליח לא ניידא, אלא היתה נחה וקבועה בביתה וכמחצה על מחצה דמי ואפילו אם קדשה בשוק מ"מ חוזרת לניחותא, וכיון דעכשיו קבועה היא חשובה כחצי הנשים בעולם, אבל עוף אין לו קביעות אפילו כשחוזר לקנו, דתדיר נודד ממקומו ופורח מקן לקן ואין לו קביעות מקום עיי"ש בפירוש הרא"ש.

הרי מפורש דגם אחרי שפירש אם חזר למקום הקביעות שפיר חשיב קבוע דעתה אנו דנים עליו במקום הקביעות וזה תמוה מהך סוגיא דזבחים דחזינא דאחרי שחל דין פירש שפיר אינו יכול לחזור ולהקבע. והפר"ח גופיה הביא ראיה מהסוגיא דנזיר דגם אם פירש שפיר יכול לחזור ולהקרא קבוע. ויעויין בדגול מרבבה שתמה על הש"ך (סי' קי) הנ"ל מהסוגיא דנזיר הנ"ל דחזינא דאחר שפירש יכול לחזור לקביעות, ובאמת לכאורה היא סתירה בין הסוגיות דדברי הש"ך הם כסוגיא דזבחים הנ"ל וצע"ג.

וחזי הוית להגאון חיי אדם בבינת אדם (שער הקבוע כלל יח) שישב על מדוכה זו וכתב ליישב דההיא דזבחים מיירי שנודעה הפרישה קודם שחזרו לקביעותן וכיון דניידי וחל עלייהו היתר דפירש אמטו להכי לא יכול שוב להקבע, משא"כ ההיא דנזיר מיירי שלא נודע לבעל הפרישה רק אחר שהאשה חזרה ונקבעה ולכן לא חל ההיתר כשפירשה כיון שכל עוד לא נודע לו מזהפרישה לא חשיב שחל על מה שפרש דין היתר וכתב לחדש לפי"ז דההיא דכבשים דכתב הש"ך מיירי שלא נודעה התערובת בשעה שפירש וע"כ לא חייל היתר פירש ולכן כשבא לחנות חזר לקביעות עיי"ש.

אבל באמת הדברים אינם מוכרחים דשפיר י"ל דמהך סוגיא דנזיר ליכא להוכיח דאחר שפירש יכול לחזור לקביעותו, דבאמת התם כיון דאשה במהותה עתידה בהכרח לחזור למקום הקביעות, א"כ לא חייל עליה כלל דין "פירש" ורק היכא שאין הכרח שיחזור הדבר למקום קביעותו וכבר חייל עליה היתר דפירש שוב אינו יכול לחזור למקום קביעותו. ועוד מצאתי מציאה רבתי בספר האשכול (ח"ב פרק ג"ה הל' תערובת איסור סי' לד) שאחר שהוכיח מסוגיא דזבחים דדבר שחל עליו היתר תו אינו יכול להחשב קבוע ולהאסר וכהוכחת הרא"ש, הקשה על זה מהסוגיא דנזיר דחזינא דאע"ג דהותרה כשנידא חזרה לאיסורה על ידי שעתה חזרה לקביעותה וכתב וז"ל: "לא קשיא, אימתי חל איסורא דערוה כשבא עליה, בההיא שעתא היא בביתה והדרא לניחותא וקודם שבא עליה לא חל איסורא".

וביאור דבריו הקדושים דמה בכך שפירש הא עדיין לא חשיב שחל "היתר" שלא יכול לחזור לקביעותו ולהאסר, דשעת חלות האיסור הוא בביאה וזה כשהיא בביתה ולכן לא חשיב שהותרה וחזרה ונאסרה וחשיב שהדיון שלנו הוא בשעה שהיא קבועה ולא דמי כלל לבשר שפירש דאמרינן דחל עליה כבר היתר כיון שכבר כשפירש יכול לאוכלו ויש כאן נפ"מ לעכשיו ולכן לא יכול לחזור לאיסורו.

ולפי זה פשוט שאם הפאנית או סוחר יהודי קונים ממקום הקביעות ואינם יודעים אם לקחו ממפעל האסור או ממפעל היתר הרי זה נחשב שנולד הספק במקום הקביעות ואסור אף לאחר לקנות מהם דנאסר לכל העולם וכנ"ל. ולכאורה אם הסוחר שקנה ממקום הקביעות יודע שלקח מהאיסור הרי זה נחשב שנולד הספק רק כשפירש ולכאורה יהיה שרי ליקח ממנו. ברם לכאורה כיון דהשתא הוא בחנויות וחזר והוקבע, נהי דלא אמרינן דחזר והוקבע וכנ"ל, מ"מ היינו משום שחל עליו שם היתר בשעת הפרישה אמטו להכי תו אינו יכול להאסר. אבל היכא דלקח מהקביעות ויודע שהוא מהאיסור, הרי אין כל ספק בשעת הפרישה וא"כ לא חייל עליה שם היתר בשעה שפירש מהקבוע ושפיר יש לאסור כשחזר והוקבע בחנות דחשיב שעתה נתעורר הספק.

וכן ראיתי למרן החזו"א (סי' לז סקי"ד) שהביא דברי החק יעקב (סי' תנג) שאם בני הכפרים מביאים לעיר קמח לא מקרי קבוע ואע"ג דהמוכרים לקחו מן הקבוע, מ"מ כיון שהם יודעים אם הוא חמץ [ומיירי למוכרים לכל השנה ולא לפסח] אין הספק נולד אלא במופרש. מיהו י"ל כיון דהשתא חזרו לקביעותן אסורין. ואע"ג דבעלמא הפורש מן הקבוע אע"פ שחזר והוקבע שרי, שאני התם שהותר בשעת פרישה, אבל הכא אין היתר בשעת פרישה שהרי המוכר יודע עיי"ש.

ולכאורה יש לומר דלסוברים דתקרובת עבודה זרה אסורה רק מדרבנן לא שייך קבוע דספיקא דרבנן לקולא. ברם מלבד מה שנתבאר לעיל דרובא דרבוותא ס"ל דאיסור תקרובת הוא מהתורה, זאת ועוד הנה מבואר ברמ"א הנ"ל שאם ידוע שמקצת גוים בודאי נותנים בו יין, ומקצתן בודאי אין נותנין בו יין אסור לקנות מהם בבתיהם, דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי, הגם דסתם יינם הוא רק מדרבנן. ומוכח דגם בדרבנן אמרינן כל קבוע כמחצה על מחצה. או שמא י"ל דסתם יינם חשיב שיש לו עיקר בדאורייתא כמ"ש הב"י (יו"ד סי' צט) בשם הגמי"י וכ"מ באו"ה (כלל כב סי' יח) אמטו להכי גם אי נימא דלא אמרינן קבוע בדרבנן, מ"מ ביש לו עיקר מהתורה אמרינן קבוע. וא"כ בנידו"ד תקרובת ע"ז חשיב שיש לו עיקר בדאורייתא ושפיר גם לסוברין דאיסור תקרובת מדרבנן, מ"מ אמרינן קבוע, ועיי' בנובי"ת (אבה"ע סי' לח ד"ה ואחר) ובפמ"ג (סי' קי שפ"ד סקל"ח) ובשו"ת רב פעלים (ח"א יו"ד סי' כח).

רוב ככל שער הפאות

מקורו בתקרובת עבודה זרה

אבל באמת אין צריך לכל מה שכתבנו שזה בהניח שרוב שער לאו מבתי עבודה זרה, דהנה על פי תחקירים אמינים ומדוייקים ביותר והצלבתם עם ספקים, סוחרים, פאניות ומשווקי שער גדולים, מתבררים ללא כל צל של ספק הנתונים והפרטים דלהלן. שוק השיער העולמי מגלגל מיליוני דולרים בשנה. שיער הודי איכותי רב מסתובב בעולם. הוא מבוקש ומובחר מאד בתעשיית הפאות בגלל היותו, דק וחזק ודומה מאד לשיער אירופאי בעובי, בהחלקה ובגלגול, שורד בתהליכי העיבוד, נראה טבעי ושומר על הצבעים שצובעים אותו, שורשיו וגופו לא טופלו בשמפו העשוי מחומרים כימיים מלבד שמן קוקוס וסבון טבעי, נתון, מכריע לתעשיית הפאות, [להבדיל מהשער הסיני שהוא עבה מדי ולא טוב לתעשיית הפאות הוא אולי טוב לתוספות ותיקונים בצדדים] ובנוסף לאמור ישנו עוד גורמים מכריעים, מחיר זול, זמינות ונגישות גדולה וקלות השגתו עקב כמויות אדירות בלתי נתפסות של שער שבא בחינם מאותם המתגלחים לאליל בבתי מקדשם.

קשה מאד למצוא שיער אירופאי שחור מאחר ורובו ככולו בהיר ואין אפשרות טכנית זמינה והקושי הגדול מאד לצובעו בצבע שחור שגם לא מחזיק מעמד ובזמן קצר מתחמצן ויורד גוון הכהה. רוב ככל הפאות במגזר הם צבעים 26-4 ולפי גורמים יודעי דבר המצויים שנים רבות בענף ולפי תחקירים בלתי תלויים, 98% מהשער המתאים ליצור פאות מגיע מהודו. גם שער בלונדיני למעשה מקורו בשער הודי, שעבר בדקות ספורות הליך שטיפה ועיבוד ובטכניקות חדישות אין צורך להרוס ולהוציא את הפיגמנטים שלו. לאחר מכן השער עובר צביעה מיוחדת ע"י מי חמצן כשבתוך דקות ספורות הוא הופך לשיער "אירופאי" בלונדיני בצבע יפה מאד מבלי יכולת לזהות את העיבוד והצביעה. חשוב לציין שאפילו מומחים גדולים אינם יכולים לזהות את מקור השער על ידי משמוש וריח, אלא אם כן השיער עדיין גולמי ממש לפני שטיפתו וגם אז זה לא ברמת דיוק של 100%.

הדברים ברורים גם מצד הגיון בסיסי נטול נגיעות. איזו סבירות יש שאשה אירופאית תסכים לגלח את שער ראשה מהקרקפת, או להאריך שערה לפחות עד המתניים כ - 8 שנים שנים, בשביל להשאר עם גודל שער נורמלי וכל זה בשביל "להרויח" 200 דולר, פשוט שאף לא בשביל 2000 דולר ויש לקחת בחשבון שבשביל לייצר פאה אחת אופנתית צריך בממוצע 5 נשים. אין אספקה תדירה ותמידית כזו אשר תספק את הביקוש הגדול ומכאן המסקנא המתבקשת לכל בר דעת, שהמקור ההגיוני עם אורך וכמויות שער כאלה זה אך ורק מהודו.

על פי מידע אמין ביותר, לפחות 50% אחוז מהשיער בארץ מגיע ישירות מהודו על ידי יבואנים רבים, ושאר השיער שקונים הישראלים מהעולם, מקורו מהודו והוא מתחבא בתויות תחת הרבה שמות מותגים כאוות נפשם של הספקים מבלי רגולוציה ופיקוח: ברזילאי, איטליה, ספרד, קמבודי, מונגולי וייטנאמי כשברור לכל היבואנים שהכל מהודו בשיטת הדלת המסתובבת. כלומר, קונים שער מברזיל [אין שער בברזיל כלל] שבעצם מקורו מהודו רק שהשיער נסע מהודו לסין ומסין לברזיל.

מתח הרווחים של הפאניות והיבואנים עצום ביותר ועיקר הביזנס הוא בשיער הודי. יש הקונות בסין שיער הודי ומשלמות על כל קילו 300 עד 400 דולר ומזה מייצרים 4 פאות המיוצרות בעיבוד יפה ביותר ופאה שעולה להן 150 דולר פעמים מוכרות אותה ב 10,000 - ₪. כל חברה עושה מחיר לפי הפרסומת, המותג והמוניטין שלה ואין קשר בין המחיר למקור הפאה הכל לפי הפרצוף של הקונה, השם והמותג שהצליח להתברג גבוה. במקור לכולם זה עולה אותו דבר בגרושים.

פאות סינטטיות

ודע, שגם בפאות סינטטיות יש תערובת משער טבעי וכדלהלן ויש לדון מדין ביטול ברוב שער סינטטי, והנה בגמרא (תמורה לד.) איתא: שער הנזיר יקבר. ורמינהו האורג מלא הסיט מצמר בכור בבגד ידלק הבגד, משער הנזיר ופטר חמור בשק ידלק השק. אמר ליה הכי אמר רב ששת כאן בשק כאן בשער. ומקשה הגמ' ליבטל שק ברובא. ומשני אמר רב פפא בציפורתא. ופרש"י (ד"ה בציפורתא) וז"ל: "שעשה מן האיסור צורת צפור בשק דחשיב דמיפה ליה לכולי שק ולא מיבטל". ובפירוש רבינו גרשום כתב: "בציפורתא כגון שארג מאותו שער נזיר בשק דמות עוף דמלאכה חשובה היא הלכך לא בטיל וידלק".

ונראה דלפרש"י הוא כעין ענין חזותא מילתא כהא דרמ"א (או"ח סי' תקיג,ג ויו"ד קב,א) בביצה שליבנו את המאכל, והו"ה הכא כיון דהציפורתא מיפה ליה לכולי שק חשיב כמציאותו קיימת וגוף האיסור קיים בעין בבגד ולהכי לא בטל, דחשיב כדבר המעמיד דלא בטל כיון דפעולתו ניכרת בתערובת כדאיתא בשו"ע (יו"ד סי' פז,א) או מטעם דהמראה חשיב כניכר האיסור דלא שייך ביה ביטול, ועיי' בגמ' (ע"ז לה.) כיון דאוקמיה קא מוקים, חשיב ליה כמאן דאיתיה לאיסוריה בעיניה. ועיי' במנחת כהן (ח"ג ש"ג) ובפר"ח (יו"ד סי' קב סק"ה) ובפרי תואר (סק"ג) ובפמ"ג (סי' ק מש"ז סק"א). והכא עדיפא דאינו רק מראה בעלמא אלא יש בו ממשות ועומד בפני עצמו. ומה שפרש"י שהציפורתא חשוב כיון דמייפה את השק הנה כי כן אין כונתו מצד דין דבר חשוב דלא בטל, אלא כוונתו דהחשיבות היא מחמת החזותא וחשיב כניכר האיסור, ועיי' בהגהות שערי דורא (סי' עד סק"ג) דמתבאר דדין חזותא דלא בטל הוא מחמת חשיבות עיי"ש.

ועיי' בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"ג סימן יב) שכתב לבאר: "כיון דהשביח את כל השק הוי כעין גדר מעמיד ומתבל שאוסר את הכל כמוהו. ומטעם זה פרש"י כן ולא סגי במה שהוא דבר חשוב בעצמו שמטעם דבר חשוב היה אסור בעצם רק הציפורתא ולא כל השק והיה יכול למכור לעכו"ם חוץ מדמי הציפורתא וכן היה מותר האפר שמכל השק והיה נבטל ממילא גם אפר הציפורתא ברוב. אבל כיון שמיפה לכוליה בגד נאסר כל הבגד כמו הציפורתא ואסור למכור לעכו"ם כל הבגד ואסור כל האפר".

והנה הרמב"ם (הל' בכורות ג,יג) כתב וז"ל: "האורג מלא הסיט מצמר הבכור בבגד ידלק מצמר המוקדשין מקדש בכל שהוא", וסתם הדברים והשמיט דמיירי בציפורתא וכתב בכס"מ דנראה שטעמו של הרמב"ם דדוקא בשער נזיר ופטר חמור דלא חשיב הוא דמשני בציפורתא, אבל גבי צמר בכור דמיירי במלא הסיט צמר וחשוב הוא ולא בטיל אלא דתמה דהרמב"ם (הל' פסולהמו"ק יט,יב) בדין שער בשק לא חילק. והר"י קורקוס כתב דהרמב"ם מפרש דלאו דוקא שארג ציפורתא אלא כיון שהוא מלא הסיט שראוי לציפורתא חשיב ולא בטיל דאי מיירי בציפורתא אמאי בעינן מלא הסיט עיי"ש. אבל דברי הר"י קורקוס תמוהין מאד דהא הגמ' התם קפרכה, אי בציפורתא לישלופינהו עיי"ש, ומתבאר דמיירי ממש דעבדינהו ציפורתא ולא רק דראוי לעשות דאל"ה לא קפריך מידי. וגם בעצם קושייתו י"ל דאם הציפורתא פחות ממלוא הסיט אינו חשוב ועיי' בשפ"א (תמורה שם).

שוב בינותי דבלח"מ תמה על המהר"י קורקוס. אבל באמת י"ל דכשהגמ' פרכה לשלפינהו ומשני דמיירי באי אפשר למשלפינהו, כונת הגמרא דאי אפשר למשלפינהו היינו דמיירי דלא עביד כציפורתא וא"כ אינו ניכר בבגד. דאי הכונה כפשוטה דאי אפשר לשלוף עדיין יקשה אמאי ידלק כל הבגד הא יכול עכ"פ לחתוך מקום הציפורתא ולהנות מהשאר. אלא ע"כ כמשנ"ת.

ועיין לרבינו הגר"א בשנות אליהו (ערלה ג,ג) שכתב דהרמב"ם הכי מפרש לה להגמ' דפריך אמאי האורג בבגד ידלק הא יש לקיים מצוות קבורה דכל הנקברין לא ישרפו, ואי משום שאם יקבור כיון דלא מתכלה מהר חיישינן שימצא אדם ויבוא לידי תקלה, מ"מ ליבטיל ברוב והוי רק איסור דרבנן ויקיים עתה מצוות קבורה ולא ניחוש לתקלה שהוא רק ספק איסור דרבנן. ועל זה משני דמיירי בציפורתא והוי איסור מהתורה דלא בטל ברוב ולהכי ידלק. ופרכה הגמ' דלשליפנהו, ומשני דאזיל כר"י דהנקברין ישרפו ואינו עובר איסור במה ששורף ואה"נ אם יכול לשולפו עדיף טפי רק מיירי שאינו יכול לשולפו ועדיף לשורפו אף אם אינו ציפורתא מחשש שמא ימצא אדם ויהנה ממנו, ובמה ששורפו אינו עושה שום איסור לר"י עיי"ש. וכן ראיתי שכתב גם בחזו"א (ערלה סי' י סק"ד) ונעלם מעינו הבדולח שכבר קדמו רבינו הגר"א בזה. וע"ע בביאור הגר"א (יו"ד סי' שח סק"ו).

ברם, יעויין במל"מ (הל' מטמאי מו"מ א,יד) שכתב דהרמב"ם מדמי לה לטומאת משא דלא בטלה כדאיתא (בכורות כג.), דנהנה מכל הבגד כיון דבבת אחת נהנה מן הבגד ודחה הרמב"ם הגמ' דתמורה הנ"ל מהלכה עיי"ש. וצ"ל לדבריו דפחות ממלא הסיט אין בזה הנאת לבישה, וע"ע באבן האזל (הל' בכורות שם). ומעתה יהיה איך שיהיה, הנה בנידו"ד לדעת הרמב"ם אין השער בטל בפאה הסינטטית כיון דהוא דבר חשוב וגם הוי כטומאת משא דנהנת בלבישה מהכל.

איברא, דעדיין צריכין אנו למודעי דהנה השו"ע (יו"ד סימן שח,ה) כתב וז"ל: "האורג מלא הסיט מצמר בכור בבגד, ידלק הבגד. וכתב הרמ"א: וי"א דדוקא שארג דבר חשוב, כגון ציור בבגד, אבל אם אינו דבר חשוב, בטל ברוב". ומתבאר דהשו"ע והרמ"א פליגי. דלשו"ע כל דאיכא מלא הסיט לא בטל, אבל פחות מזה לא הוי דבר חשוב וזה כדעת הרמב"ם דלא בעינן דוקא ציפורתא. והיש אומרים שהביא הרמ"א ה"ה הרא"ש (פ"ג דבכורות סי' ז) והטור שם, סבירא להו דבעינן דוקא דבר חשוב באריגה כגון מעשה ציור.

וא"כ לדעת הרמ"א לכאורה יתבטל מיעוט שער האסור ברוב סינטטי.

אמנם האמת תורה דרכה דמלבד מה שכתב רבינו הב"ח שם שהרמב"ם אסרו בסתם ומשמע אפי' לא עשה מעשה ציור ויש להחמיר באיסורא דאורייתא. זאת ועוד, הנה הגאון הנודע ביהודה (קמא יו"ד סי' קצג) תמה דהנה השו"ע (שם ס"ד) כתב: "גיזת בכור, אפילו גיזת בעל מום, שנתערב בגיזי חולין אפילו אחת בכמה אלפים, כולן אסורות, שהרי הוא דבר חשוב ומקדש בכל שהוא", ואמאי לא הביא הרמ"א כאן דעת היש אומרים שהביא בסעיף ה' עיי"ש.

ונראה פשוט, דהכא מיירי שכל גיזת הבכור התערבה ולכן הוי דבר חשוב ולא בעינן כלל שארג ממנה דבר חשוב שהיא היא עצמה בכמותה דבר חשוב, משא"כ בסעיף ה' דמיירי רק כמלא הסיט, זה לא הוי דבר חשוב כדמוכח מהגמ' תמורה הנ"ל דקאמרה על דין זה דמלוא הסיט דמיירי בציפורתא דרק אז הוא דבר חשוב.

ומעתה נראה ברור שגם לרמ"א לא בעינן כלל ציפורתא אם יש לו חשיבות, רק דס"ל להרא"ש והטור דהאורג מלא הסיט לאו דבר חשוב הוא לולי דעביד ליה ציפורתא, ולהכי סתמה המשנה (ע"ז עד.) דאלו אוסרים בכל שהוא שער נזיר ולא אוקמוה בגמ' דעביד ציפורתא, משום דהתם מיירי שגיזת שער נתערבה וכדפרש"י והרע"ב שם, וע"ע תוס' (זבחים עב.) וזה הוי כבר דבר שבמנין ושפיר אינו בטל. וא"כ פשוט דבפאה סינטטית שמערבים בה שער טבעי מהודו האסור כדין תקרובת וכאמור, אינו בטל, כיון שהוא דבר חשוב וכל מטרת עירובו עם השער הסינטטי הוא כדי ליפות ולשפר את החזות המראה הכללי של הפאה גם הוא נותן לשער הסינטטי יציבות ומעמד כאשר יעידו על כך כל היצרנים אלא שקשה לעין רגילה לזהותו ולהבחין בו מחמת התערבות והשתלבותו במראה הכללי מחמת הצבע וכו' ורק טירחא רבה למומחים הגדרתו כאינו ניכר, עיי' צמח צדק (יו"ד סי ע) באורך ובערוה"ש (סי' ק,ז). כמו כן בעשיית הסקין ישנה הקפדה לקשרו בשער טבעי שהוא חזק, הוי גם כן דבר חשוב כציפורתא לפירוש רש"י דמייפהו וגם היא מלאכה חשובה לפירוש הרגמ"ה, דבלעדי זה לא יהיה קיום לפאה וגם הוא ניכר בפני עצמו אלא שצריך לבדקו, וגם היצרנים יודעים את המקומות שמערבים בפאה את השער הטיבעי כגון בשכבה העליונה ושפיר אינו בטל ברוב לכולי עלמא.

זאת ועוד, שפיר י"ל דאף הרמ"א לא קאמר להקל אלא בבכור דהגיזה עצמה אסורה רק מדרבנן ורק עצם הגזיזה מהבהמה הויא מהתורה וכמ"ש התוס' (בכורות כה. ד"ה שער וחולין לו. ד"ה ס"ד ומעילה יב. ד"ה חלב). ועיי' בדרכי משה (יו"ד סי' שיג סק"א) ובמל"מ (הל' מעילה א,י) וברמב"ם (הל' בכורות ג,יא), משא"כ הכא שאיסור תקרובת הוא מהתורה, מהיכי תיתי להקל.

גם נראה, דהנה בלאו הכי צע"ג הא דשרי להני רבוותא שהביא הרמ"א להנות מהשק שהתערב בו, הלא יש לו הנאה מכל הבגד ולא שייך בזה ביטול דחשיב כטומאת משא וכנ"ל, ומלבד זה, הא גם בביטול איסור אסור לאדם אחד לאכול את כל החתיכות כדאיפסק בשו"ע (יו"ד סי' קט,א), הן אמת שזה אינו קשה על הרא"ש דהא איהו גופיה (פ"ז דחולין סי' לז) ס"ל דשרי לאדם אחד לאכול את כל החתיכות בבת אחת ורק דעת הרשב"א בתוה"ק (ב"ד ש"א) לאסור כדהביא בב"י שם. אבל באמת יקשה טובא על הסוגיא דתמורה דמקשה דליבטיל ברובא וקשה הא כשנהנה מהשק חשיב כאוכל את כל החתיכות וצע"ג.

וראיתי בספר עולת שלמה (תמורה שם) שעמד בזה וכתב, דכוונת הגמ' להקשות אמאי ידלק הבגד, יקרענו לחתיכות ותהיה כל חתיכה וחתיכה מותרת בשימוש דנתלה שהיא מהרוב, ולא חשיב מבטל איסור לכתחילה כיון דכבר מעורב האיסור אלא דבבת אחת אסור להשתמש וכשקורעו הוה כבזה אחר זה. ומשני, דמיירי בציפורתא שבכל הבגד מצויר צורות של ציפורים ואחת מהן של איסור, דכה"ג לא מהני שיקרע הבגד לחתיכות כיון שבכל חתיכה יש צורה והוה דבר חשוב ולא בטל עיי"ש.

ומעתה, כיון דקימ"ל דאסור לאדם אחד לאכול את כל החתיכות שפיר אין להתיר ללבוש את הבגד הגם דלא עביד ציפורתא ולא קשה מידי מהסוגיא דתמורה. אבל באמת יקשה טובא על הרמ"א גופיה דג'כ ס"ל (יו"ד סי' קט,א) דאסור לאדם אחד לאכול את כל החתיכות בבת אחת מדלא הגיה כלום על השו"ע בזה שפסק כהרשב"א ולא הזכיר כלל את דעת הרא"ש, ואדרבה חשש לדעת היש מי שאוסר שהביא השו"ע דאסור לאדם אחד לאכול את כל החתיכות אפילו בזה אחר זה וכתב הרמ"א דלכתחילה יש לנהוג כן ובכל זאת פסק כהרא"ש דאם לא עביד ציפורתא בטל ומשמע דאף לכתחילה וזה צע"ג.

וכזה ראיתי למרן החזו"א (ערלה סי' ט סקי"ז) שתמה לפי דעת הרשב"א דביבש ביבש דנתבטל אסור לאדם אחד לאכלן יחד א"כ יקשה מהא דתנן (ערלה ג,ב) הצובע מלא הסיט בקליפי ערלה וארגו בבגד ואין ידוע איזה הוא ר' מאיר אומר ידלק הבגד וחכמים אומרים יעלה באחד ומאתים, והאיך יעלה באחד ומאתיים הלא כשלובש את הבגד חשיב כאוכל את כל התערובות בבת אחת מה לי חד בתרי מה לי חד במאתיים ולא תירץ כלום עיי"ש.

ואשר יראה לומר בזה בעזה"י, דס"ל להרמ"א דשאני ביטול חד בתרי דהוא משום דאמרינן על כל חתיכה שהיא מרוב חתיכות היתר ולכן כשאוכל כולן בבת אחת שפיר אסור כיון דאז אין לו דין של הלך אחר הרוב. משא"כ גבי ארג בבגד שער אסור הרי הכל חתיכה אחת ודיינינן לבגד זה כפי הרוב שהוא היתר דרובו ככולו והוי בגד היתר, ושפיר מותר ללבשו. עכ"פ העולה מכל הנ"ל דאף להרמ"א אסור בפאה לפי שהשער חשוב ולא בטל אפילו במין בשאינו מינו כדמוכח במישור מדברי הרשב"א (חולין קו:) וכן פסקו הרמ"א (סי' קט ס"ו) והש"ך (סי' קי סק"א) והפר"ח והחוו"ד (סק"א).

זאת ועוד נראה דלא שייך ביטול בדבר שהוא מעמידו על מתכונתו ובלעדיו יגרע טובא ועיי' במשנה ראשונה (ערלה ג,ג) שביאר, דציפורתא מיפה את הבגד והוי כמו נתינת טעם בשאר איסורים כיון שנהנה מהאיסור, וכיון דאי אפשר להסיר הציפורתא מהבגד בלא שיתקלקל לא בטל, דכל שהאיסור מעמידו ומתקן הכלי חשוב כמו שנהנה מהאיסור עיי"ש. והכא נמי לא שנא.

גם יש לדון דיתכן ששער טבעי המעורב עם שער סינטטי חשוב כמין במינו דשווה בשמא ולדעת הרמ"א (סי' צח,א) אזלינן בכל האיסורים בתר שמא ולא בתר טעמא, וגבי תקרובת לכו"ע אזלינן בתר שמא כמפורש בש"ך (שם סק"ו) ובנקוה"כ שם שחלק על הרמ"א ומ"מ מודה דבתקרובת אזלינן בתר שמא, והכא שניהם נקראים שער הגם שזה נקרא שער סינטטי י"ל דחשיב שוין בשמא, ולא דמי לשור איל ועז דמקרי אינם שווים בשמא, דשאני התם דמיירי דוקא כשהם שלימים אמטו להכי חשיב מין בשאינו מינו בשמא, אבל כשהם חתיכות מפורש בראב"ן (שו"ת סי' כו) והובא בש"ך בספרו הארוך ובאור זרוע (סי' רנג) ובאו"ה (כלל כג די"ז) ולא איכפת לן מה שהם נקראים בשם לוואי בשר שור או בשר עז דסו"ס מקרו בשם "בשר" ודמי דמי לביצים של עוף זה בביצים של עוף אחר שהם מין במינו דאזלינן בתר שמא וכמפורש בב"י שם בשם המרדכי גופיה דס"ל דאזלינן בתר שמא, דתמיד נקרא ביצה אף שאומרים ביצת תרנגולת וביצת אווז והכא נמי י"ל דמה שנקרא שער סינטטי חשיב שוה בשמא. וגם זה רק דעת המרדכי שהביא הב"י ויש ראשונים דפליגי עיי' בתשובות הראבי"ה (סימן אלף קג) ועוד דשור ואיל חשיב מין אחד ועיי' בחכמ"א (כלל נא אות כה).

ובר מן דין דעת השו"ע (יו"ד סימן קמ ס"א) דעבודת כוכבים ומשמשיה ותקרובתה, אוסרים בכל שהוא, שאם נתערב אחד מהם, אפילו באלף, כולן אסורות, ולא מחלק בין דבר חשוב לאינו חשוב וא"כ לכאורה לא שייך כלל ביטול כבשאר איסורין.

הן אמת דהרמ"א (סימן קלד ס"א) כתב וז"ל: "הא דחבית של יין נסך אוסר כל החביות שנתערבה בהן, היינו דוקא בחביות גדולות שחשובות ואינן בטלות, אבל אם הם קטנים ואינם חשובים, חד בתרי בטיל, כמו בשאר איסורים". ומתבאר דפליגי מרן והרמ"א אם עבודה זרה לא בטלה אף בדבר שאינו חשוב.

אבל הא דברי רבינו הרמ"א לכאורה סתראי נינהו מדברי השו"ע שפסק כהרשב"א בתוה"ב (ב"ד ש"א) ובשו"ת הרשב"א (ח"א סי' נג) שאין יבש ביבש בטל ברוב רק באיסור שהולכין בו אחר נתינת טעם. אבל אם בלח אוסר במשהו, הו"ה ביבש אינו בטל, עיי' שו"ע (או"ח סי' תמז ס"ט) שכתב וז"ל: "יבש ביבש, אף על גב דבשאר איסורים חד בתרי בטיל, חמץ במצה אפילו באלף לא בטיל. וי"א דחמץ שוה לשאר איסורין בזה".

ולפי זה יין נסך שבלח אוסר במשהו הו"ה ביבש וא"כ אפילו חבית קטנה ופתוחה דלא חשיבא אפילו באלף לא בטלה, וכן מפורש להדיא בחידושי הרשב"א, הרמב"ן, הריטב"א והמאירי (ע"ז עד.) גבי יין נסך, וכן דעת התוס' (זבחים עב. ד"ה ולבטלו) דהחמירו ביין נסך לאסור אפי' חביות פתוחות משום דחמירא עבודת כוכבים משאר איסורין דמטמאה ותופסת דמיה. אי נמי כדמפרש בירושלמי יין נסך ועבודת כוכבים ועורות לבובים על שם לא ידבק בידך מאומה מן החרם ואיירי אפילו בחביות פתוחות עיי"ש, וכ"כ הר"ש (ערלה ג,ז) וכבר השיג הפר"ח (סי' קי סק"ד) על הרמ"א וכתב שלא כיון להלכה וצע"ג.

אבל הא מוכרח לומר בדעת רבינו הרמ"א כמ"ש בשו"ת אבני מילואים (סי' א) דשאני יין היתר שנפל לתוך יין נסך מיין נסך שנפל לתוך יין היתר דבטל כדאיפסק בשו"ע (סי' קלד ס"א). והא דתקרובת לא בטלה ומשמע אף אם אינו דבר חשוב, היינו משום דיין נסך קיל דילפינן לה מדברי קבלה דישתו יין נסיכם בגמ' (ע"ז כט:), משא"כ שאר תקרובת דילפינן לה מ"ולא ידבק בידך", כמו דלא הקילו מהאי טעמא הולכת הנאה לים המלח כי אם ביין נסך ולא בעבודה זרה ותקרובתה עיי' לח"מ (הל' ע"ז ז,ט). ועצם דברי האבני מילואים צע"ג מהתוס' (ע"ז עג. ד"ה רואין) שפסקו להלכה דאפילו איסורא לגו היתרא אסור במשהו, א"כ אמאי התירו התוס' (שם עד.) בחביות פתוחות וצ"ע. וע"ע בפת"ש (סק"ב) ובחוו"ד (סי' קי סק"ס) ובחזו"א (יו"ד סי' נו סקי"ד) ואכמ"ל.

ובנידו"ד י"ל, דגם להראשונים דס"ל דיש ביטול ביין נסך אם אינו דבר חשוב, כל זה דוקא כשהתערבה חבית בחביות שכל אחת עומדת בפני עצמה אלא שאי אפשר להבחין בה ולכן שפיר בטלה, וכן יין נסך ביין היתר ממש דבטל הוא משום דנתערב ואינו עומד בפני עצמו והילכך מקבל שם הרוב דהיתר, משא"כ בתערובת שער עבודה זרה שנתערב ברוב היתר, שכל שערה עומדת בפני עצמה ומהותה ומציאותה קיימת בתוך התערובת אלא שאינו יכול להכירה, שפיר לכולי עלמא תקרובת חמירה ואינה בטלה בתוך התערובת כיון שמשתמש בכל התערובת.

הן אמת דלכאורה אין זה נוגע לנידו"ד, דהא דווקא יין ביין הוא בכל שהוא דהוי מין במינו אבל בשאינו מינו בטל כשאר איסורים, זולת אי נימא דגם הכא חשיב מין במינו וכנ"ל. והנה הרמב"ם (הל' ע"ז ז,ט) גבי תקרובת ומשמשי עכו"ם סתם לאסור בכל שהוא ולא חילק בין במינו לשאינו במינו, וי"ל דרק ביין נסך שהוא דבר דהוי מידי דאכילה וגם הוא יותר קיל משאר תקרובת וכדחזינא לענין הא דסגי ליה בהולכת דמי האיסור לים המלח, משא"כ בשאר תקרובת צריך שיוליך הכל וכדכתב הלחם משנה שם דיין נסך קיל משום דאיסורו אינו אלא מדברי קבלה כדכתבו התוס' (יבמות פא. ד"ה רבי יוחנן) אבל תקרובת עבודת כוכבים חמירא עיי"ש.

ומוכרח לחלק כן למה שמפורש בדרישה (יו"ד סי' צב סק"ז) בשם המהרש"ל דחמץ בפסח וע"ז איסורן במשהו בין במינו בין שלא במינו עיי"ש והוא מהטעם שביארתי לחלק. וגם השו"ע (יו"ד סי' קמ,א) סתם גבי ע"ז ומשמשיה ותקרובתה דאוסרים בכל שהוא ולא חילק בין במינו לשאינו מינו, ורק גבי יין נסך (סי' קלד,א,ב) חילק בין מין במינו לאינו מינו. זאת ועוד בפאה סינטטית איכא תערובת שער טבעי מהודו וגם שלא מהודו גם חלק מהפאות הסינטטיות יש בהם שער טיבעי מסוג גרוע שבושל וכמו שכתבתי בשם התחקירים, כך שתמיד הוי חשש של מין במינו ושייך הדיון שכתבתי.

והנה כתב השו"ע (סימן קי,ג) וז"ל: "ט' חנויות מוכרות בשר שחוטה, ואחת מוכרת בשר נבילה, ולקח מאחת מהן ואין ידוע מאיזה מהן לקח, הרי זה אסור שכל קבוע כמחצה על מחצה דמי". והיינו, דהתחדש בדין קבוע דלא אזלינן בתר רוב הכשרה אלא הוי ספק ואסור מהתורה כדילפינן זה בגמ' (כתובות טו:) מקרא ד"וארב לו וקם" פרט לזורק אבן לגו, וכתב הש"ך (סקט"ו) דכל קבוע כמחצה על מחצה הוא אפילו לקולא, כגון ט' חנויות מוכרות בשר נבילה ואחת בשר שחוטה ואינו יודע מאיזה מהן לקח, לא אזלינן בתר רובא ואסור רק מספק עיי"ש.

ולכאורה כיון דדין קבוע הוא רק ספק, אם כן לפי הדעות דגם בע"ז בעינן דבר חשוב כדי שלא יתבטל והא דהשער לא בטל בתוך השער הסינטטי שהוא הרוב הוא מצד דהוי דבר חשוב וכנ"ל, א"כ נימא, דכיון דמהתורה גם דבר חשוב בטל ורק מדרבנן אינו בטל כמפורש בגמ' (גיטין נד:) וברש"י (ד"ה לא יעלו) ובתוס' (זבחים עג: ד"ה אלא) וכ"מ ברמב"ם (הל' מאכא"ס טז,ט) וברמ"א (סי' קי ס"א) והכא כיון דעכ"פ מיהא ישנם פאות סינטטיות דמעורב בהם שער שאינו מהודו נימא דהוי ספק דרבנן ולקולא.

אכן האמת תורה דרכה דאין שייך לומר בזה ספק דרבנן לקולא דיעויין לרבינו הש"ך (סי' קי כללי הס"ס אות יט) דאין אומרים ספק דרבנן לקולא אלא אם הספק מצד עצמו הוא דרבנן, אבל אם האיסור מצד עצמו הוא ספק איסור תורה ומצד אחר בא שהוא מדרבנן, בזה לא אמרינן ספק דרבנן לקולא, שהרי ספק איסור מהתורה שנתערב באחרים אינו בטל אם הוא דבר חשוב אפילו שמהתורה בטל ורק מדרבנן לא בטל מפאת חשיבותו, ולא אמרינן ספק דרבנן לקולא עיי"ש, ומקורו טהור באיסור והיתר (כלל כ"ב די"ב) ובדרכי משה (סי' נז סקט"ו) וכ"פ הפר"ח (סי' קי כללי הס"ס סק"ח) ומהאי טעמא ספק דרוסה שהתערב לא מבטל מהאי טעמא, וא"כ הכא נמי שיש לנו ספק אם נתערב בה שער מהודו או שער היתר והוי ספק איסור מהתורה ולחומרא, לא אמרינן דכיון שהתערב ומהתורה דבר חשוב בטל, הוי ספק דרבנן לקולא.

ומעתה לפי המתבאר להלן, בנידו"ד חשיב כיש כאן ריעותא ונכנסים אנו לבית הספק אי השער בפאה הסינטטית הוא משער הודי או לאו, א"כ תו לא מהני מה דנתערב, דמלבד דין קבוע הנ"ל, זאת ועוד אין זה עניין למה שכתב הרמ"א (סימן קי ס"א) וז"ל: "הא דדבר חשוב אינו בטיל, אינו אלא מדרבנן ואזלינן בספיקו לקולא". דכוונת הרמ"א היא כשהספק הוא אם הוי דבר חשוב או לאו בזה הוא דאזלינן בספיקו להקל, אבל בודאי דבר חשוב והספק אם יש כאן איסור, לא אמרינן ספק דרבנן לקולא וכמ"ש הש"ך (סק"י) והט"ז (סי' ק סק"א) והיא גמ' ערוכה (ביצה ג:) דביצת ספק טריפה שהתערבה אינה בטילה ולא אמרינן ספק דרבנן לקולא, דביצה היא דבר שבמנין ורק מדרבנן לא בטלה אלא אמרינן דלא בטלה כיון דהאיסור הוא דאורייתא ומקורו מהאיסור והיתר (כלל כ"ה ד"ז).

ומלבד זה הנה הרמ"א (סי' קיד ס"י) כתב וז"ל: "ואם ידוע שעובד כוכבים אחד הוא בעיר שאינו מערב בו יין, אף על פי ששאר עובדי כוכבים דרכן לערב בו יין, מותר ליקח מכולן, כל זמן שלא ידוע כן בודאי שעירבו בו, דתלינן לקולא שמא לא ערבו בו. וכן כל כיוצא בזה באיסורי דרבנן. ואם ידוע שמקצת עובדי כוכבים בודאי נותנים בו יין, ומקצתן בודאי אין נותנים בו יין, אזלינן בתר רובא, דכל דפריש מרובא פריש. אבל אסור לקנות מהם בבתיהם, דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי".

וא"כ בנידו"ד, אחר הבירור הממצה יש להם רצון שיקנו את הפאה סינטטית ולכן מערבים מעט שער טבעי בשכבה העליונה לשיפור המראה וכן הסקין נעשה לרוב משער טבעי כיון שהשיער הסינטטי נשרף מה ורגיש לחום וגם יש פאה סינטטית שמקורה משער הודי טיבעי גרוע ופגום או קצר של גברים שהוא זול ומשלבים אותו בתעשיית הפאה הסינטטית וודאי שמחמת הזמינות והמחיר הזול יש המערבים בפאות הסינטטיות שער מהודו, גם אם נאמר דרובא מערבים שער טבעי שבא משאר ארצות ולא מהודו.

ומעתה נפל פיתא בבירא ואסור לקנות מבתיהם דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי דחשיב גם כידוע שיש שם, ואפילו בספק דלא ביה אמרינן קבוע, מ"מ היכא שיש חשש סביר ורגלים לדבר שפיר חשיב קבוע ניכר וכדמוכח במישור מדברי הרשב"א (חולין צד:) ועיי' בשיטמ"ק (ביצה ז.) בשם הריטב"א והרשב"א ובר"ן (פ"ק דביצה), ובב"ח (או"ח סי' תרה) ומג"א (שם סק"ו) ובפתח הדביר (סי' לב סקי"ג) ומשנ"ב (סי' תקיג סקל"א) ובחק"ל (יו"ד ח"א סי' קג). והא התם מיירי הרמ"א באיסור דרבנן של סתם יינם וכמבואר שם, וכל שכן בנידו"ד דהוא איסור מהתורה דודאי אמרינן כל קבוע כמחצה על מחצה ואסור.

והנה בגמ' (פסחים ט:) איתא תשע ציבורין של מצה ואחד של חמץ, ואתא עכבר ושקל ולא ידעינן אי מצה שקל אי חמץ שקל היינו תשע חנויות. ומפרש"י מתבאר דלענין חיוב בדיקה מיירי דהוי קבוע וכמחצה על מחצה וספק איסורא לחומרא. אכן התוס' (ד"ה היינו) כתבו וז"ל: "לפי מה שפירש הקונטרס לענין בדיקה לא נהירא לר"י, דהיכי מייתי ראיה מתשע חנויות דהוי ספיקא דאורייתא ואזלינן לחומרא והכא ספיקא דרבנן הוא כדאמרינן בסמוך. מיהו י"ל דאיירי כגון שלא ביטל".

הרי להדיא דאם הוא איסור דרבנן שפיר אמרינן בקבוע ספיקא דרבנן לקולא, וכ"כ הטור (או"ח סימן תלט) וז"ל: "תשעה צבורין של מצה ואחד של חמץ ואתא עכבר ושקל ולא ידעינן אי חמץ שקל אי מצה שקל ונכנס לבית בדוק אם נטלתו ממקום קביעותו אז הוי דינא הכי אם ביטל", ויקשה על הרמ"א וצ"ע.

ובאמת שבר"ן (פ"ק דביצה) גבי קניית ביצים ביו"ט מהגוי דאסור לקנות בביתם דילמא איכא חד דמזבן ביצים בני יומן וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי, חזינא נמי דבקבוע דרבנן לא אמרינן ספק דרבנן לקולא וכרמ"א, זולת אי נחלק דשאני התם דהוי ישל"מ.

ויעויין ברמב"ם (הל' מעשר יג,כ) שכתב וז"ל: "כל העיר מוכרין ודאי ואחד מוכר דמאי ולקח ואין ידוע ממי לקח כיצד מתקן, מפריש תרומה ותרומת מעשר ונותנן לכהן ומפריש מעשר שני בלבד והרי הוא כמעשר שני של דמאי". והיינו, משום שכל קבוע כמחצה על מחצה ואם לא לקח מהקבוע אלא פירש הולכין אחר הרוב והוי ודאי גמור וכ"כ הרדב"ז שם. הרי דאמרינן קבוע אף במעשר דרבנן ולא אמרינן ספק דרבנן ולקולא.

ועכ"פ בדעת הרמ"א י"ל דשאני הכא דיש לסתם יינם עיקר בדאורייתא. וגם יש לחלק בין איסור דרבנן שאינו ניכר דחשיב איתחזק איסורא וכמ"ש הש"ך (סי' קי כללי הס"ס אות כא) ולכן אמרינן קבוע ואסור אף בדרבנן ובהכי מיירי הרמ"א, לבין היכא דניכר האיסור דאזלינן לקולא, עיי' בפמ"ג (סי' קי שפ"ד סקל"ח).

ובר מן דין נראה דלא שייך להכריע על פי ספק דרבנן לקולא אלא כשבא הדבר באקראי, אבל כאן שתמיד נצטרך להסתמך

על דין ספק דרבנן לקולא לא אמרו ומצינו כמה ספיקות דרבנן דלא אזלינן בהו לקולא וזה מהאי טעמא שהוא בקביעות, וכה"ג כתב בחידושי הרשב"א (חולין צז:) ובש"ך (יו"ד סי' צח סק"ט). ויעויין כזה בתוס' (כתובות כח: ד"ה בית הפרס) שכתבו וז"ל: "ובית הפרס להכי הוי דרבנן משום דהוי ספק טומאה ברשות הרבים אף על גב דבעלמא טיהרו חכמים ספק טומאה ברה"ר היינו היכא שהטומאה מבוררת ולא נולד הספק אלא באקראי ופעם אחרת לא יטמא כיון שמקום הטומאה ידוע אבל הכא שלעולם השדה בספק לא רצו לטהר אף על גב דמדאורייתא טהור". ודון מינה ואוקי באתרה, ומזה הטעם גם דבבין השמשות דשבת אסור לעשות איסורין דרבנן זולתי לצורך מצוה ולא אמרינן ספיקא דרבנן לקולא, אע"ג דיש לחלק דהתם הוא ממש בקביעות בדבר שאי אפשר לעמוד על בירורו לעולם ובעוד חילוקים מ"מ כן נראה בסברא. זאת ועוד דאיכא מרבוותא דס"ל דלא אמרינן ספק דרבנן לקולא בדבר שיש לו עיקר בדאורייתא.

ודע דהנה השו"ע (סימן ק,ד) כתב וז"ל: "רוב חנויות מוכרות בשר שחוטה, ומיעוט מוכרות בשר נבילה, לקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח ונתערבה באחרות ואינה ניכרת, בטילה ברוב כד משום ספק ספיקא. וכתב הרמ"א: ויש אוסרין בכה"ג, משום דכל מקום דאיסור במקומו הוי כמחצה על מחצה, והואיל וספק הראשון אסור מן התורה ואין כאן עוד ספיקא להתיר, רק תערובת, לא מקרי ספק ספיקא והכי נהוג". הרי דלדעת השו"ע כל קבוע כמחצה חשיב ספק להצטרף לספק אחר ולהכי מתירים מס"ס ואילו דעת הרמ"א לאסור כיון דקבוע הוי כודאי איסור ואינו מצטרף לס"ס. וא"כ הכא נמי בנידו"ד לדעת השו"ע כיון שנתערב בפאות סינטטיות מס"ס דשמא לאו משער הודי.

אכן זה אינו, דהא סברת השו"ע דאיכא ספק ספיקא שמא לא זו היא שבאה מהקבוע ואת"ל זו היא שמא של היתר היא וכמ"ש הש"ך (סקכ"ד) וזה שייך דוקא התם שאחר שלקח מהקבוע התערבה החתיכה, אבל בנידו"ד שהתערב הכל בקבוע לא שייך כלל לומר ספק לא זו היא שבאה מהקבוע והוי רק ספק אחד. ועוד, דכיון דהיתר השו"ע מטעם ס"ס אסור לאדם אחד לאכול את כולן בבת אחת לפי דבזה איכא רק חדא ספיקא וכמ"ש הש"ך (סקכ"ד) וא"כ בנידו"ד שהתערובת היא בקבוע לא מהני גם לשו"ע. גם יש לדון האם השער הטיבעי המעורב בסינטטי הוא בגדר דבר המעמיד, כיון שכך יש קיום לשער הסינטטי בפאה. ועכ"פ איכא חשש גדול גם בפאות הסינטטיות והרי זה כמבואר.

גדרי איבוד תקרובת עבודה זרה

והנה זה פשוט דמצוות איבוד הוא גם בתקרובת כמפורש ברמב"ם (הל' ע"ז ח,ו) וז"ל: "כיצד מאבד עבודת כוכבים ושאר דברים האסורים בגללה כגון משמשיה ותקרובת שלה שוחק וזורה לרוח או שורף ומטיל לים המלח". וצ"ע דא"כ אמאי כתב הרמב"ם (שם ז,א) "מצות עשה היא לאבד עבודת כוכבים ומשמשיה וכל הנעשה בשבילה שנאמר אבד תאבדון את כל המקומות", ולא כתב גם דין תקרובת ואדרבה ממה שכתב (שם ה"ב) עבודת כוכבים ומשמשיה ותקרובת שלה וכל הנעשה בשבילה אסור בהנאה משמע דבדין מצוות איבוד ליכא בתקרובת, ודוחק גדול למימר דאה"נ יש חובת ביעור תקרובת וכמפורש בגמ' (ע"ז סב:) דאמר להו זיל קלינהו וקברינהו, אבל ליכא המצוות עשה, אלא הוא רק חיוב דרבנן מחשש תקלה.

אבל פשוט שהעיקר כמפורש ברמב"ם שיש מצוה על ישראל לאבד תקרובת עבודה זרה, וכ"מ ברש"י (ע"ז סד. ד"ה רבנן) וז"ל: "אבל יין נסך דאסור להיות רוצה בקיומן דישראל מצוה לבטל עבודת כוכבים ותשמישיה". וכן הסכימו הרמב"ן והרשב"א (ע"ז סג:) וכ"מ ברשב"א (יבמות קג:). ועכ"פ אף דיש מצוה באיבוד תקרובת מ"מ אין דינן מהנשרפין דבמשנה (תמורה לג:) לא קתני עבודה זרה ותקרובת בהדי הנשרפין או הנקברין ומפורש בגמ' (ע"ז מג:) דע"ז בעיא שחיקה וזריה לרוח ופרש"י שם שהוא מחשש תקלה. וכ"מ מהרמב"ם בסהמ"צ (עשה קפה). אך יתכן ולדעת הרמב"ם הזריה לרוח היא חלק מעצם המצווה שצריך לאבד העבודה זרה וכן משמע מפשטות הגמ' (ע"ז מד.) דילפינן דין זריה מקרא. אך י"ל דדין זורה לרוח אינו מחמת איבוד ע"ז, דהא כבר היא אבודה, אלא משום לתא דאיסור הנאה דלא ידבק וכן משמע בתוס' ר"י מפריש (ע"ז מד.). וע"ע בשו"ע הגר"ז (או"ח סי' תמה קו"א סק"ב) ובחק"ל (יו"ד ח"ב סי' קיח).

ועיי' בקרית ספר על הרמב"ם שרק בפסילי עץ איכא מצוות שריפה דכתיב פסילי אלוהיהם תשרפון באש, משא"כ בשאר ע"ז ותשמישיה, וכן מפורש בסמ"ק (מצו' מ) ובתוס' הרא"ש (ע"ז מד.) ומתבאר מדבריו שם שלר"ת אין חילוק וכל ע"ז יש לשרפה ולאו דוקא אשרה עיי' תוס' (חולין פח. ד"ה שחיקת) דילפינן ממשה ששרף העגל וכן מדוד עיי"ש. ועיי' היטב ברש"י (ע"ז מז: ד"ה נוטל ומח. ד"ה נוטל). ובאמת י"ל דמה שכתב הרמב"ם (שם ז,י) או אשרה שנשרפה, לאו למימרא דאיכא חיוב בשריפה אלא שכך יותר נח לאבדה, וכ"מ מהרמב"ם (פ"ח ה"ו) שלא כתב לאבדה בשריפה. ועיי' בתוס' (תמורה לג: ד"ה הנשרפין) (יבמות קד.) ובחזו"א (יו"ד ס סק"ט). גם בשו"ע (יו"ד סי' קמו,יד) לא נזכר כלל שריפה אפילו באשרה. ועיי' ברמב"ם (הל' מאכא"ס ח,ו) שמבואר דגם דשכר הבאת יין נסך צריך לשרפו, ומשמע דהוא משום דצריך לאבדו מהעולם ולא יהני קבורה. אך עיי' תוס' הרא"ש ותלמידי רבינו פרץ (פסחים כח.) דמתבאר דמהני קבורה.

השכרת בית לזוג שהאשה חובשת פאה

ודע, דכיון דנתבאר בדברי הרמב"ם ובחינוך הנ"ל דבתקרובת עבודה זרה איכא הלאו דלא תביא תועבה אל ביתך והלאו דלא ידבק בידך מאומה מן החרם, א"כ לכאורה אסור להשכיר ביתו לאחד שיודע בו שאשתו חובשת פאה כל עוד ואין הכשר משעת הגזיזה, דהנה איתא בגמ' (ע"ז טו.) ושכירות מי קניא והתנן אף במקום שאמרו להשכיר, לא לבית דירה אמרו, מפני שמכניס לתוכו עבודת כוכבים ואי ס"ד שכירות קניא, האי כי קא מעייל לביתיה קא מעייל. ומשני שאני עבודת כוכבים דחמירא, דכתיב ולא תביא תועבה אל ביתך.

והנה בתוס' (ע"ז כא. ד"ה אף) מפורש דהא דהאידנא משכירין לגויים הוא משום דהאיסור מהתורה הוא רק בבית הישראל עצמו שהוא דר בתוכו בעודו דר בו ורבנן הוא דגזרו שלא להשכיר

לעובד כוכבים מפני שמכניס לתוכו עבודת כוכבים. ומשמע מהתוס' דאפילו היכא שאין הישראל נהנה מ"מ בעוד שהוא דר בביתו אסור מהתורה דעצם ההכנסה לביתו אסור מהתורה וכשלא דר בביתו אסור מדרבנן ולהכי בחו"ל התירו.

אכן בחידושי תלמידי רבינו יונה שם כתב: "והטעם דקרא דלא תביא תועבה אל ביתך היינו כשהישראל מביאה או ניחא ליה בכניסתה לביתו או מביאה אדעתא דנפשיה וגזרה זו לא היתה אלא בא"י אבל בחו"ל לא גזור. ועוד דמן התורה אינו אסור אלא בבית שהישראל עצמו דר דומיא דמזוזה דכתיב על מזוזות ביתך ודרשינן ביה דירתך. אבל בבית שאינו דר שם אינו חייב במזוזה אבל מדרבנן אסור להכניס ע"ז בביתו אע"פ שאינו דר שם ובחו"ל לא גזור רבנן". ומשמע דלתירוצא קמא אף בבית שדר בו ואין הוא מכניסה הוי רק דרבנן ומאידך גיסא אפילו אינו דר בבית אם מכניסה או כשניחא ליה הוא איסור מהתורה. וכן י"ל בדעת הרא"ש (ע"ז פ"א סי' כב).

גם ברמב"ם (הל' ע"ז ז,ב) מפורש דהאיסור מהתורה דלא תביא תועבה אל ביתך מיירי דוקא בנהנה וא"כ כשמכניס לתוך ביתו בלי הנאה אינו אלא איסור דרבנן ולהכי איתא בירושלמי דבחו"ל שפיר דמי, והיינו דכיון דרק איסור הנאה מהתורה וההכנסה לרשותו היא רק איסור דרבנן בחו"ל לא גזרו וכשנהנה אף שלא בביתו ג"כ הוא איסור מהתורה. וכ"מ בחידושי הרמב"ן והריטב"א (ע"ז כא.) דהרחקה דרבנן היא דקרא בהבאת ישראל עצמו כתיב דאסורה בהנאה, והכי איתא בגמ' (מכות כב.) דמבשל בעצי אשרה עובר גם על לא תביא תועבה אל ביתך עי"ש. וכ"ד הסמ"ג (לאוין מה) והמאירי (מכות שם).

אך אינו מוכרח די"ל דכל שאינו מביאו ומכניסו לביתו ממש אינו עובר ורק כונת הגמרא להקשות אמאי דתנן המבשל גיד בחלב ביום טוב ואכלו לוקה חמש ואוקי לה במבשל בעצי אשירה, ואזהרתיה מולא ידבק בידך. ומקשה הגמ' דלילקי נמי משום לא תביא תועבה אל ביתך ומוקי לה שבישלו בעצי הקדש, והיינו דאי איתא דמיירי בעצי אשירה משכחת לה נמי דלוקה שש כשמבשלו בביתו ועובר על לא תביא תועבה אל ביתך ואמאי לא קחשיב לה. ומיהו גם במכניס לביתו מבלי להנות י"ל דלרמב"ם ליכא הלאו וצ"ע. שו"ר בבית הלוי (ח"א סי' מז סק"ג) ומשם בארה פלפול בזה. וא"כ חזינא מהגמ' דאף דכשמשכיר לו בית אינו אלא דרבנן אפ"ה אסור להשכיר לו בית אף אי שכירות קניא.

וכן ראיתי בחידושי הריטב"א שכתב, דאע"ג דהאיסור להכניס לביתו ע"ז לאו איסורא דאורייתא הוא אלא איסור דרבנן היא וקרא אסמכתא בעלמא הוא, דקרא לא איירי באיסור הכנסה אלא באיסור הנאה לומר שלא יהנה מע"ז, מ"מ מקשה הגמ' דאם איתא דשכירות קניא וביתא דגוי הוא לא אתיא אסמכתא שפיר, ולא הוה להו נמי למיסר בהא דמאי איכפת ליה לישראל בהא, אלא ודאי משום דשכירות לא קניא והוי ביתא דישראל הוא דאסרו. ומשני דשאני ע"ז דחמירא דכתיב ולא ידבק בידך מאומה מן החרם וכתיב ולא תביא תועבה אל ביתך, שלא יגרום להכניס ע"ז תוך ביתו כלל, ואפילו היכא דאגרה או שאולה, דמ"מ שמו עליו וביתך קרינן ביה.

ועיי' בספר עבודת עבודה שם שרצה לבאר תירוץ הגמ' עפ"ד התוס' שאיסור לא תביא תועבה הוא רק בבית שדר בו וזהו דקאמרה הגמ' דאפילו נימא דבעלמא שכירות קניא מ"מ שאני ע"ז דחמיר והחמירו דשכירות לא קניא כמו שהחמירו שאף באינו דר בו דאסור הגם שמהתורה אין האיסור אלא בדר בו, ואתי שפיר מה דהתרצן מביא הקרא דלא תביא תועבה אל ביתך, דלכאורה יקשה הא זה גם המקשן ידע ומכח זה הקשה עיי"ש שכתב ליישב עוד דהמקשן חשב דאין איסור להשכיר לגוי אי שכירות קניא דגוי אינו מצווה בלאו זה דלא תביא תועבה אל ביתך ולזה תירץ דע"ז חמיר דכתיב לא תביא תועבה אל ביתך והית חרם כמוהו ואם הבאת התועה היא חרם ממש כמו העבודה זרה מסתבר דגם גוי מצווה על זה וא"כ אפילו אי שכירות קניא עובר הישראל בלפני עוור עיי"ש. ובאמת שבדברי הריטב"א מובא בתירוץ קרא דולא ידבק בידך מאומה מן החרם ואתי שפיר ואין צריך לדבריו.

ויעויין שם בסוגיא למסקנא דשכירות לא קניא מדתנן כהן ששכר פרה מישראל, אף על פי שמזונותיה עליו לא יאכילנה כרשיני תרומה ואי שכירות קניא, אמאי לא יאכילנה פרה דידיה היא. אלא ש"מ, שכירות לא קניא. וכן המסקנא להלכה דשכירות לא קניא כדפסק הרמב"ם (הל' תרומות ט,ז) דכהן ששכר בהמת ישראל אף על פי שהוא חייב במזונותיה לא יאכילנה תרומה מפני שאינה קניין כספו. ורק גבי אונאה שכירות יש לה אונאה דכתיב ממכר מיותר כדכתבו התוס' (ד"ה והשתא) ובחידושי הריטב"א ותוספות הר"ש שם. אבל בדעת הרמב"ם אי אפשר לחלק כן שהרי כתב (הל' שכירות ז,א) שהשכירות מכירה לזמן קצוב היא ומבואר דהוא דין כללי ואינו דוקא גבי אונאה ופלואים דברי רבינו הש"ך (חו"מ סי' שיג סק"א).

ועכצ"ל דס"ל להרמב"ם כמ"ש הנימוקי יוסף (פ"ד דב"מ) בשם הר"ן וז"ל: "והא דאמרינן דשכירות מכירה ליומא וקניא היינו לענין שישתמש בו כל ימי שכירותו אבל גוף הדבר אינו קנוי כלל ומשום הכי אסרינן להשכיר בית דירה לעובד כוכבים דכיון דגוף הבית של ישראל הוא שפיר קרינא ביה ולא תביא תועבה אל ביתך ואמרינן נמי התם כהן ששכר פרה מישראל לא יאכילנה כרשיני תרומה". וכן נראה דעת הרא"ש (שו"ת כלל א סי' א) שכתב דשכירות ליומיה ממכר הוא, והוי כמו חצר השותפין עיי"ש, והיינו דכיון דמצד הנאת הפירות הוי של השוכר דממכר הוא, רק דהגוף של המשכיר אמטו להכי הויא כחצר השותפין. וכן ראיתי בספר תורת חיים (ב"מ שם) ובשו"ת ושב הכהן (סי' מז) ודו"ק היטב. וע"ע בחק"ל (חו"מ ח"ב סי' כב) ושו"ת מקום שמואל (סי' א).

לארח או להכניס לביתו אשה שחובשת פאה

נמצא לדינא דאסור להשכיר ביתו לאשה חובשת פאה שיש בה חשש תקרובת עבודה זרה ועובר על לא תביא תועבה אל ביתך כיון דשכירות לא קניא. אבל להכניס לביתו אשה החובשת פאה נכרית נראה דאין לאסור אע"ג דלפי תלמידי רבינו יונה כשהישראל מביאה או ניחא ליה בכניסתה לביתו או מביאה אדעתא דנפשיה אסור, מ"מ הנה כתב בשו"ת הרשב"א (ח"א סי' קעז) וז"ל: "ואפילו בעבודה זרה בכי הא מנין שהוא אסור שלא אסרו ואפילו בארץ אלא להשכיר לו ביתו. אבל אם נכנס גוי

לביתו של ישראל ועבודה זרה שלו בידו לא שמענו שיהא חייב ישראל בעל הבית להוציאו דלא תביא אמרה תורה". והיינו דיסוד הלאו דלא תביא תועבה אל ביתך הוא היכא שעושה קביעות ורשותו לעבודה זרה דאז חשוב שהוא מקיים העבודה זרה, אבל באקראי ליכא כלל איסור. ועיי' בספר התרומה (סימן קמד) שכתב: "ואומר רבי דשמא לא אסרה תורה אלא כי מביא עכו"ם בביתו בקביעות להשהותה שם ימים רבים ועכשיו אין רגילות לעשות כן", וע"ע באור זרוע (פסקי ע"ז סי' קלז).

מוצא פאה אם מותר להכניסה לביתו

ומסתפקנא במוצא פאה נכרית ומכניסה לביתו בשביל לקיים מצוות השבה אי עובר בלאו דלא תביא תועבה, דלכאורה ליכא כלל מצות השבה כיון דאסירה בהנאה ולית בה שוה פרוטה דנפטר מהשבה, ואף אי נימא דבספק השבה לא אמרינן הכי, מ"מ נראה דלקיים מצוות השבה אולי ליכא הלאו דלא תביא תועבה כמו דבתוקע בשופר של ע"ז יוצא יד"ח הגם דמביאה לרשותו בעצם מה שהשופר בידו ולכאורה אמאי יצא יד"ח הא הויא מצוה הבאה בעבירה דעובר בלאו דלא תביא תועבה. ועכצ"ל דבשביל לצאת ידי המצוה לא עובר בלאו זה וצ"ע. ועיי' במנ"ח (מצוה תכט סק"א). עוד מסתפקנא דיתכן והרשב"א מיירי שאינו מזמין את הגוי אלא נכנס מעצמו אבל להזמין את הגוי ויודע שבא עם חמצו שמא י"ל דאסור, ואף שאינו מוכרח י"ל דהיינו דוקא גבי חמץ דאין איסור על עצם כניסתו משא"כ גבי עבודה זרה דיש לאו מיוחד דלא תביא תועבה אל ביתך שמא יש איסור כל שמזמינה ורוצה בעצם ביאתה הגם שאינה רוצה שתבוא עם פאה נכרית וצ"ע.

ברם, עדיין צריכים אנו למודעי דהנה תנן (ע"ז מז:) הכניס לתוכה עבודת כוכבים והוציאה הרי זה מותר. ומשמע שכל עוד העבודה זרה בפנים אסור להנות מהבית וכ"מ ברמב"ם (הל' ע"ז ח,ד) ובשו"ע (יו"ד סי' קמה,ג). והגם שאין הבית חשוב משמשי ע"ז, שהרי אינו משמש לה בקביעות ומהאי טעמא מותר אחר שהוציאו ממנו את הע"ז, מ"מ אסרו חכמים להנות מהבית כל עוד והעבודה זרה בביתו וכמ"ש בחידושי הריטב"א שם וז"ל: "ושורת הדין אפילו בעודה בתוכו לא מיתסר אלא שאסרוהו מפני מראית העין וכשהוציאה משם חזר להיתירו". ובמאירי כתב: "אלא שמ"מ כל שהע"ז לשם נאסרה מתורת בית של ע"ז", והיינו איסור דרבנן וכ"כ הקרית ספר (הל' ע"ז ח,ד) ובב"י (יו"ד סי' קמה). ובפשוטו הוא הדין נמי בתקרובת עבודה זרה. אך י"ל בסברא דתקרובת של פאה המונחת בראש אשה אין מראית העין לומר שהבית בשביל תקרובת עבודה זרה ואין זה מכניס תקרובת אלא מכניס אשה וצ"ע. ובעיקר דין השבת אבידה בפאה נכרית הארכתי בשו"ת ברית הלוי (ח"ב סי' קמז).

הסתכלות בנוי פאה

ודע דפשוט שהו"ה דאסור לאשה להביט ולהנות ממראה פאה שלובשת רעותה דחשיבא הנאה וכמ"ש רבינו ירוחם (נתיב יז ח"ה) וז"ל: "אסור לשמוע כלי שיר של ע"ז או להסתכל בנויי ע"ז כיון שנהנה בראיה כך מוכח בפסחים. מההיא דאמר רבי שמעון בן פזי קול ומראה אין בהן מעילה אבל איסור יש בהן וכן פשוט בשבת דאסור להסתכל בצורות משום אל תפנו", והו"ד בב"י (יו"ד סי' קמב). וכ"פ בשו"ע (שם סט"ז) וז"ל: "אסור לשמוע כלי שיר של עבודת כוכבים או להסתכל בנוי עבודת כוכבים, כיון שנהנה בראייה". ולכאורה הו"ה מתקרובת עבודה זרה שאסורה בהנאה מהתורה, הנאת ראיה חשיבא הנאה ואיסור זה דהנאה מתקרובת ע"ז אפילו במשהו כמפורש ברמב"ם (הל' מאכא"ס יא,א) ופשטות הדברים דאף שאין ההנאה שוה פרוטה אסור, דשאני ע"ז דכתיב ולא ידבק בידך מאומה ועיי' ברמב"ם (הל' ע"ז ד,ז) ובתוס' (ע"ז יט: ד"ה מכוש) ובאו"ש (הל' ע"ז ט,יא).

אמירת דברים שבקדושה מול פאה

והנה יש להסתפק אם מותר לומר דברים שבקדושה מול תקרובת עבודה זרה ומהא דתנן (ע"ז מד:) דר"ג רחץ במרחץ של אפרודיטי שהיה בנוי בחצר של הבנין שהיתה בו הע"ז וכתב המאירי שהיה הצלם נראה לכל הרוחצים. אמר ליה הגוי, כתוב בתורתכם לא ידבק בידך מאומה מן החרם, מפני מה אתה רוחץ במרחץ של אפרודיטי. אמר לו אין משיבין במרחץ. וכשיצא, אמר לו אני לא באתי בגבולה, היא באה בגבולי, ולכאורה אמאי לא אמר לו אין משיבין בפני הע"ז, ומוכח דשרי לומר דברי תורה מול הע"ז. ברם, י"ל דחדא מתרתי נקט והו"ה שיכל לומר לו אין משיבין בפני הע"ז.

ויעויין ברמ"א (או"ח סי' צד,ט) כתב וז"ל: "ולא יתפלל במלון של עובדי כוכבים, שלא יבלבלוהו בני הבית. אבל אם א"א לו להסתלק מן הדרך במקום שלא יפסיקוהו, יתפלל במלון באיזה קרן זוית". ומקור דין זה הוא בתרוה"ד (סי' ו) וז"ל: "שפיר טפי, להתפלל בדרך, ממה שיתפלל במלון, בעיר שכולו נכרים מפני שבעיר, הרבה גילולים ובתי טומאה יש בה, וכמעט שאין מלון שהוא בית נכרי, שלא תמצא בה הרבה גילולים, מציורים או חקוקים בכותל. גם לפעמים תועבות ופסילים ודרשו רבותינו במכילתא (שמות ט,כט) "כצאתי את העיר", לא רצה להתפלל בתוך כרך מצרים, לפי שהיתה מלאה גילולים. ואמרינן נמי (שבת קכז:) דר' יהושע, כשרצה לילך למטרוניתא, חלץ תפיליו ונתנם לתלמידיו, ואמר להם אח"כ, שעשה בשביל שלא יכנסו דברי קדושה למקום טומאה. אמנם, אם אין בירור שלא יפסיקוהו עוברי דרכים בשדה, וגם שאפשר לו למצא חדר או קרן זוית במלון, שיוכל להתפלל שם בלב פנוי, ולא יבלבלוהו בני הבית, בדרך זה שפיר טפי, להתפלל במלון".

ויעויין בדעת זקנים מבעלי התוספות (שמות ט,כט) וז"ל: "לכך הוצרך לצאת מן העיר כשהוצרך להתפלל על מכת הברד יותר מבשאר מכות לפי שעל מכת הברד כתיב הירא וגו' ונתמלאה כל העיר באותה שעה גלולים ממצרים שהיו עובדים לבהמות ולכך יצא מן העיר אמנם צ"ל שגם לשאר תפלות היה יוצא מן העיר ומזה אנו למדין לכל השאר". ובספר חסידים (סי' תלז) כתב וז"ל: "אם אדם בבה"כ ורואה דרך חלון בית ע"ז או שתי וערב ישים בחלון שום דבר כדי שלא יראנו". וע"ע ברש"י (סנהדרין סא: ד"ה שגגת).

מסקנא דדינא:

א. על פי כל התחקירים הבלתי תלויים, האמינים ביותר, רובן ככולן המכריע של הפאות כיום הינם עשויות משער הודי שהוא מתקרובת עבודה זרה, ועל כן אסור לחובשן, לקנותן ולהשהותן בבית כדין תקרובת עבודה זרה האסורה בהנאה. ולמותר לציין דמלבד זאת 99% פאות זמנינו אסורות בחבישה מצד פריצות כמובן לכל אדם בר דעת הניחון בשכל ישר, נטול נגיעות ומניעים אישיים, כיון שהם במראה טיבעי, או רטוב, או מתנפנפות, מדהימות, מהממות וכו' ואי אפשר 'ללכת בלי' ו'להראות בלי' ולקרוא לפאות אלו "כיסוי", כיון שהם גורמות משיכת עין יתירה [הגם שאין כונתה להכשיל ח"ו] ומכל שכן אם הפאה יפה יותר משער טבעי הכי מכוער, לפי שאת הנוי ציוותה התורה לכסות כדי שלא יסתכלו ויתבוננו בה גברים וכתב רבינו יונה (אגרת התשובה אות נח) וז"ל: "וצריכה האשה שתהא צנועה ונזהרת שלא יסתכלו בה בני אדם חוץ מבעלה, שהמסתכלין בפניה או בידיה יורדין לגיהנם, והיא ענושה בענש כל אחד ואחד מהם, מפני שהחטיאה אותם ולא נהגה צניעות בעצמה, ונכשלו בה". וכן דעת כל גדולי פוסקי הדור מכל העדות והחוגים, לאסור כמעט את כל פאות זמנינו לפי שעליהם אין שום מחלוקת והתריעו רבות על כך והמכשלה בקדושת המחנה נוראה ומה יעשו שאין דורן עולה יפה ודבריהם כקול קורא במדבר וכבר הארכתי בשו"ת ברית הלוי (ח"ב סי' קיט).

ב. **גם אם היה מיעוט פאות משער הודי כל הפאות נאסרו מדין קבוע. וכן פאות סינטטיות אסורות בחבישה.**

ג. אסור להשהות בבית פאה ויש לאבדה (רמב"ם הל' ע"ז ז,א) על ידי שריפה או כל דבר המכלה אותה ולפזר את האפר ברוח (רמב"ם שם ח,ו) שלא במקום שדות וגינות או לקוברו (עי' רשב"א ותוס' רי"ד ע"ז סב:).

ד. **אסור להסתכל על נוי פאה מדין נהנה מתקרובת עבודה זרה, וכן אסור לשבח אשה על נוי ויופי פאתה.**

ה. **אין לומר דברים שבקדושה מול פאה.**

ו. אין לקבל כסף מפאנית מאחר והיא מקבלת כסף חליפי תקרובת עבודה זרה וכסף זה אסור בהנאה כעבודה זרה עצמה כמ"ש הרמב"ם (הל' מאכא"ס יג,טו) וכשמתערבין בכסף אחר הכל נאסר ולא בטל כנפסק ברמב"ם (הל' ע"ז ז,ט).

ז. **אסור להשכיר דירה לאדם שאשתו חובשת פאה. אבל מותר להכניס אורחת לבית שחובשת על ראשה פאה כיון שזה באקראי.**

ח. המשכיר חנות לפאנית, אסור לו להנות מדמי השכירות (רמב"ם הל' מאכא"ס יג, טו. ושו"ע יו"ד סי' קלג ס"א) ואפילו אחרים אסורים להנות מכסף זה (ב"י שם) וצריך לשרוף את הכסף או לשחקו ולקבור את האפר בבית הקברות או ישחקו ויפזר את האפר ברוח או יפזרו בים ואם זורקו בים המלח אין צריך לשחקו (רמב"ם שם הט"ז. ושו"ע שם וט"ז סק"א).

ט. המוצא פאה אין עליו חיוב השבה ויש לו להגביהה ולכוין שלא לזכות בה בהגבהתו ולאבדה בשריפה או בכל דבר המאבדה מהעולם כמו שביארתי בשו"ת ברית הלוי (ח"ב סי' קמז).

י. **מלבד מה ש"ההכשר" על 99% של הפאות מרבה חרון אף בעולם בנתינת "כשרות" על החטאת הרבים בפריצות, והתורה הקדושה זועקת: "ולא יראה בך ערוות דבר ושב מאחריך" ר"ל, זאת ועוד לפי הבירורים הממצאים והתחקירים הבלתי תלויים, אין בו ממש להציל מתקרובת עבודה זרה, מאחר ואין השגחה מעת גזיזת השער ועד גמר יצירתה וחותמה בפלומבה והלוגרמה שאינה ניתנת לזיוף, ומלבד שאין השגחה הדוקה במשך כל התהליך, גם טיקטים ותוויות "הכשר" מזוייפות, ואף נותני "הכשרות" הודו בעצמם על עובדות אלו במספר ראיונות, וכמה עלובה עיסה שנחתומה מעיד עליה, ולכן המיקל ראש בזה עתיד ליתן את הדין.**

ויהי רצון שנזכה לראות בגאולה השלמה, בהעברת גילולים מן הארץ, בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

פרק ב׳

שיעור התקרובת

מקורות בענין
עבודת התגלחת להינדו

א. ראיון בעיתון 'דער בלאט' בשנת תשס"ד עם הגאון הגדול ר' אהרון דוד דונר שליט"א (מתורגם מאידיש)

ביום שלישי בערב זמן קצר לפני שהרה"ג רבי אהרון דוד דונער שליט"א, חבר הבי"ד"ץ דהתאחדות הרבנים, ורב דקהל עדת ישראל טאטנהעם לנדון הבירה - נסע לאמריקה, כדי להשתתף ביום ד' באסיפת התאחדות הרבנים דארה"ב וקנדה. כתב ה"דער בלאט" האירופה מוה"ר שמואל מרדכי פרידמן נפגש במיוחד עם הרב דונר כדי לשמוע מפיו באופן חי את השתלשלות שערוריית הפאות שהסעירה את כל העולם בחודש האחרון. מפי הרב דונר אשר נסע במיוחד להודו בשליחות בית הדין הגדול שבירושלים כדי להכיר מקרוב את המציאות.

דער בלאט - איך אתם נכנסתם לעובי הקורה של הענין?

הרב דונר - בחוה"מ פסח קיבלתי טלפון מרבה של ירושלים ר' טובי' וייס שליט"א בשם כל העדה החרדית ושאלני אם הייתי מסכים לנסוע להודו לברר עבורינו את האמת בענין הפאות של ע"ז. וזה היה ההתחלה של השליחות הקשה.

אני עניתי לרבה של ירושלים שאינני יכול לענות כעת, ואני אכנס ואבדוק, ואני צריך להיות זהיר כמה אני מקריב מעצמי כי אסור ללא סיבה להיכנס ולעיין בדת אחרת, והשגתי חוברות בענין ההינדואזים וחקרתי הרבה, ובגלל שלא רציתי לנסוע לבד נסעתי במיוחד עם עוד אחד כדי לבקר את הכמרים בביתם כמו"כ ביקרתי אצל אחד מגדולי הדרשנים בהינדואזים שגר ברייסליפ, איזור ליד שדה התעופה "היטרו", שם ראינו איך הודי גר, ראינו את צלמיו ראינו את הע"ז שלו את הקורבנות שלו את הקטורת שלו, את הקערה שבה הוא מקטיר את הקטורת, הוא סיפר לנו כמה פעמים ביום הוא מקטיר, 7 דברים הוא עושה לפני שהוא אוכל, ולפנות בוקר, ויותר מזה כבר אסור לי להגיד.

דער בלאט - מה היה הצורך לתור אחר אורחות חייהם של העם ההודי.

הרב דונר - היינו חייבים לבדוק את צורת חייהם כדי שנוכל לקיים את השליחות הרגשנו שאנחנו צריכים להבין מה שקורה שם לפני שאנו נוסעים להודו, כאשר השפה אינו מובנת.

שוחחנו איתו באריכות בענין של תגלחת השערות מה תוכנה ואיזה עבודה זאת לע"ז ההודית.

המארח שאיתו דיברנו היה אדם נבון, והוא נתן לנו תמונה ברורה באמונה הטיפשית שלהם שמאמינים בע"ז, כששאלנו איך אתה עובד לאליל שהוא סה"כ חתיכת עץ שאתמול יצרת אותו, במה הוא יכול לסייע לך? הוא ניסה להסביר לנו כל מיני הסברים שטותיים מהי הע"ז ולמה הם עובדים לה, (איננו כותבים את תירוציו משום הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו).

דער בלאט - מה עשיתם עם האינפורמציה ששמעתם מההודי הנ"ל.

הרב דונר - העברנו הכל לרבני אר"י, והם ענו לי שאני אסע, כי זה נושא נצרך מאוד כי כל זמן שהענין לא יבורר בדיוק מהו, אין אפשרות להוציא פסק דין. כמו שאנו יודעים שהאמוראים הלכו לגור בין רועי בקר לפני שפסקו דיני בהמות. ולהבדיל אלף אלפי הבדלות הרבה שמעו וכתבו בענין ההינדואיזים אבל אני הייתי שם, חייתי שם, דיברתי איתם. ואני רוצה לומר זאת בקצרה מה היה שם כדי שיהיה לנו תמונה ברורה, כי הספק האם הפאות אכן אסורות באיסור החמור של תקרובת ע"ז, נובע מאי ידיעת איזה חלק בעבודה נוטל השיער בעבודה הטריפה שלהם, ועם כאלה דיבורים אפשר להתיר איסורים חמורים ר"ל.

דער בלאט - מה היתה תשובתכם לביה"ד בירושלים עיה"ק בענין הפאות.

הרב דונר - היינו צריכים למסור לביה"ד את העובדות המדוייקות למה הם מגלחים את השיער, האם זה ברור שזה חלק מהעבודה של הע"ז. כשהם צריכים טובה מהע"ז, הם הולכים להתגלח, או כשנושעו - באים להגלח כתודה, או שזה רק מנהג אך אינו קשור בקשר ישיר לע"ז. יש 4 דברים האוסרים באיסור ע"ז. **א.** אם משתחווים לע"ז. **ב.** מפארים אותו בתכשיטים. **ג.** מניחים בקערה קטורת לקרבן. **ד.** להביא קרבן לע"ז.

והשאלה אם הם מגלחים את השערות בשביל קרבן או כדי להתנקות.

כדי לחקור זאת מדויק נסעתי עם הרבנית תחי', והרב מיכאל שארף שליט"א, אחד שיודע להכנס טוב עומק הענין, ויחד נפגשנו עם יהודי פורפ' מבאמבעי אשר ליוה אותנו בדרך להודו, כמו"כ לקחנו איתנו גוי מאנגליה אשר יודע את השפה ההודית כדי שילוה וידריך אותנו בהודו.

אנחנו יצאנו לדרך פרשת בהר בחוקותי, ל"ג בעומר לפנות בוקר בערך בשעה 5. בדרך המטוס היה מלא בהודים, פיתחתי שיחה עם שכן לידי גוי הודי, והוא סיפר לי בדיוק את כל הענין, והסכים להדריך את הנהג שלנו בדיוק איפה מענין לקחת אותנו.

ביום א' בלילה כחצות הלילה הגענו להודו (יש הפרש 4.5 שעות מלונדון) משם נסענו מיד לטירופטי.

ביום ב' בשעה 5 לפנות בוקר הגענו לטירופטי, בהתחלה נחנו, ובשעה 9 נסענו ליעדינו. ההר טרימאלא שם נמצא הטמפל בראש ההר אשר גבוה יותר מ 2000 רגל. הטמפל על ההר בגובה 20 ק"מ, באמצע הקיץ החום שם בערך 70 מעלות.

לפני העליה חייבים לעבור בדיקה ואח"כ מתחילים לנסוע במעלה ההר, בדרך ראינו אלפי אנשים עולים יחפים ללא נעלים וגרבים, הפשטת הנעלים והגרבים הינה חלק מהעבודה של הע"ז לכבוד האליל. דרך שבהליכה רגלית לוקחת כ-3 שעות.

בדרך רואים כל כברת דרך בית תיפלה שונה עם שם שונה של אותו ע"ז, יש לה בערך 1080 שמות, כשמגיעים למעלה משלמים דמי כניסה. אנחנו כנראה היינו התיירים היחידים שם, המקום מיועד רק למי שבא לעבוד ע"ז. עומדים שם אנשים בתור במורד הרחוב באורך קילומטר רק כדי להכנס. התור לכניסה כ"כ ארוך שצריך לחכות מעת לעת שלם ע"מ להכנס, כ"כ הרבה אנשים מגיעים ביום אחד, יש שם קופסא מחוברת לריצפה שקורים לה "הונדי", היא גדולה וגבוהה יותר מבן אדם, שם מכניסים נדבות, תכשיטים, כסף, וחפצים יקרי ערך, וכל אחר מכניס משהו.

ראינו איך שהם מביאים קרבנות וקטורת שלא בפניו [כיון שכל המתחם כולו קדוש בעיניהם וראוי להקרבה], הלכנו לחדר שמסתפרים וצעקו עלינו לפשוט נעלים וגרבים, והבנו שזה לא סתם חדר פשוט, אח"כ נכנסנו לחדר הע"ז וראינו אנשים יושבים על הקרקע מלפני הספר, אלו שמספתרים מניחים ידם על הלב ונושאים תיפלה. זה לא לוקח הרבה זמן בין 3 ל-4 דקות, כל השיער מסופר, והספרים משליכים ארצה את כל השיער, ואח"כ מגיעים לאוספו ומניחים בקערה גדולה.

על השאלה מדוע מסתפרים, כולם ענו אותו דבר, "זה קרבן לאליל שגר פה, פה זה ביתו". דיברנו עם האחראי שאמר שמשלמים ל-600 ספרים כל יום, והם מחולקים ל-3 מחלקות של 200 ספרים.

לא שאלנו אחד ולא שתיים, שאלנו עשרות אנשים וכולם ענו באותו מטבע "אנו מספרים שערותינו בתור קורבן לאלילינו - הוא אוהב שיער". על השאלה שהשיער הרי הולך לפח, הם ענו שכשמקטירים קטורת זה גם הולך לפח, הם כולם אמרו במפורש השיער זה קורבן לאליל, גברים ונשים וילדים מגיעים להסתפר ולוקחים את השיער בשקים מטפלים בשיער ומובילים אותו לסוחרי השיער כששאלנו את המסתפרים על כך שסוחרים בשערותיהם הם ענו שכל עוד והאליל מרויח כמה פרוטות עבור השיער הם מוכנים לכך.

לאלו שקשה לספר את כל השיער הם מתיישבים וגוזרים להם רק כמה שערות, כל אחד נותן קרבן לפי מה שרוצה לתת, אבל המציאות היא ש"שוחטים" את השיער כקרבן לאליל.

דער בלאט - מה הוצאתם משם? ומה יצא לכם ברור משהייתכם שם?

הרב דונר - השאלה הא' אם זה קרבן לע"ז - תורץ לנו כי זה שמענו מכל המסתפרים שהשיער זה קרבן והם נותנים אותו כדי להוושע ע"י האליל. ועכשיו היינו צריכים לעקוב להיכן הולך השיער מהטמפל והלאה, עקבנו אחרי השיער בצאתו מטירופטי בכניסתו למאדראס, ושוחחנו עם סוחרי השיער שקיבלו את השיער, וסיפרו שזה נדיר בעולם לקבל כזו כמות שיער ארוך מבני אדם, לכן הם שולחים מהודו שיער לרוב העולם כדי שלהשתמש בו, הם מוכרים את השיער ל"כינע" ושם מערבבים איתו שערות אחרות מרחבי העולם, כי השיער ההודי מאוד פופולרי בגלל איכותו לייצור פיאות, ומהם עושים את הפאות השחורות והפאות הבלונדיניות - בכל רחבי העולם.

מהודו נסעתי מיד לאר"י, ביום ה' ישבתי עם הבי"ד של העדה החרית, ואחר כמה שעות הם יצאו עם קול קורא שזה תקרובת ע"ז וזה אסור.

להעביר גילולים מן הארץ.

[נ.ב. המקור נכתב באידיש לכן יתכנו טעויות תרגום.]

ראיון נוסף בתשס"ד ביתד נאמן

הגרא"ד דינר שליט"א ליתד נאמן:

"זכינו לסיעתא דשמיא בכל דגע"

■ הגרא"ד דינר שליט"א על רשמיו מהמקום וכיצד הצליח בסיעתא דשמיא להגיע למילוי התפקיד הקשה שנטל עליו במסי"נ בשליחותו של מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א ■

מאת א.ציקינובסקי

תוצאות שליחותו של הגאון רבי אהרן דוד דינר שליט"א, שנשלח בשליח מיוחד להודו ע"י מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, הביאו להכרעה הברורה שלה ציפו הכל בנושא הפאות העשויות שיער אדם שמקורן בהודו. הגרא"ד דינר שליט"א, מחשובי תיינים בלונדון נשלח במטרה לברר היבטים מסויימים בתעשיית הפיאות הרלבנטיים לצורך קבלת ההכרעה בנושא, בשאלה האם גזיזת השיער נעשית במתחם של ע"ז ולשם ע"ז.

הגאון רבי אהרן דוד דינר שליט"א מתאר בשיחה עם "יתד נאמן" את הסיעתא דשמיא המרובה שנחלו הוא ומלוויו בכל הסיורים והמיפגשים בהודו, שסייעה בידו להגיע למירע רב, כולל מידע מסווג שנשמר בחשאיות מפני זרים ולא היה ידוע בארץ עד כה, ולאסוף את האינפורמציה הנחוצה.

הגרא"ד דינר שליט"א מספר לנו בקצרה על רשמיו מהמקום, וכיצד סייעו למילוי השליחות שנטל עליו. "טירופאטי, בגובה 800 מטרים, הוא המקדש הגדול בעולם לתם, 50 אלף איש מבקרים ביום. הפסגה היא עבורם "הר הבית" להבדיל אא"ה, ועולים אלפים אלפים ברגליהם לכבוד האליל. יש לו שמות רבים והעיקרי הוא VISHNE. בראש האליל נתון היהלום הגדול בעולם, ואליו באים אנשים מגיל שנה עד קשישים להתגלח.

הם אינם מקבלים כסף, אפילו לא גרוש, על השיער, אלא באים לגזז את שערם אם בתור הודאה על הטובה ואם בתפילה ובבקשה למשהו. השיער הגזוז הוא זה שעליו פסק מרן הגרי"ש שליט"א שזה תקרובת לעבודה זרה. מגלחים גם את הזקן לגברים. לחלק מהם שיער ארוך עד הריצפה והוא אכן נראה איכותי עבור ייצור פיאות. ניסינו לשוחח עם המתגלחים בכדי לברר האם באו לשם הקרבה או לשם הכנעה. רבים מהם אמרו שזו מתנה לאליל כי "הוא אוהב את השיער שלהם". נקודה חשובה שהתבקשתי לברר, והעליתי - בזמן התגלחת, האנשים שם אומרים תיפלה כפה או בלב לאליל וחוזרים עליה כל הזמן. יש להם גם מעין מקום טבילה שבו טובלים לאחר התגלחת.

היו שם שלושה אולמות ענק גדושים באנשים, בתוכם עובדים 200 ספרים בכל אחד, שעובדים בשלוש משמרות, דהיינו 600 ספרים ביום. המקום נשמר בנקיות ובסטרילית רבה ומי שנכנס לא נקי, מחסאים אותו. בין הספר למתגלח יש גומה, והשיער נופל לתוכה. מדי פעם עובר ארם שאוסף את השיער לדלי ענק. אמנם האליל אינו באולם זה, אבל נמצא שכל המקום הוא "ביתו", שכן ככל האולמות נדרשים להלך יחפים לאחר שחלצו נעליים. חיכיתי לראות את איסוף השיער, לאחר מכן שוחחתי עם הספר ועפ"י המידע התברר, כי אף שהספר מקבל משכורת, הוא נחשב כמסייע ושליח שלהם.

את השיער הארוך קשרו ולקחו בשני שקים ענקיים, שאותם חתמו עם שעווה ולקחו למקום האיסוף המרכזי. את השיער המגמר רוחצים ומייבשים. לאחר מכן ממיינים אותו לסוגיו ואזי הוא נמכר כאשר הרווחים מיועדים למקום הע"ז. ביקשנו לראות בעצמנו מה עושים עם השיער המוגמר אך או התעורר כלפינו חשד, הסתבלו עלינו ממש כמרגלים והצמידו לנו אנשי ביטחון, עד לעזבנו את המקום.

בכדי להיכנס למבואות המטונפים, קיבלתי את הדראתו והכוונתו של מרן שליט"א. היתה לנו סיעתא דשמיא גדולה, והצלחה שלנו להגיע לאינפורמציה החשובה ביותר שביקש מרן שליט"א לקבל, היתה גם מאחר שכבר ידענו לאן ללכת ומה לחפש, וכן הודות למלווה שלנו שהכניס אותנו בתור תיירים. בס"ד השגנו את הבירורים שאיפשרו למרן שליט"א להוציא את פסק ההלכה בעניין".

ב. קטעים מתוך דו"ח שכתב שליח בית הדין ה"ה אמיר דרומי הי"ו בתחילת אייר בהיותו במקום הע"ז

(מתורגם מאנגלית)

תודה לה' שהגענו, ואפילו הצלחנו לעלות על טיסה קודמת אל מדראס [בלתי קריא] ואכן בצהריים נחתנו במדראס.

היישר משדה התעופה אל חנות הספרים הגדולה ביותר, שם מצאנו שני ספרים הנוגעים למשימתנו: האחד מפורט, האחר קצר ושטחי.

* שוחחתי עם עובד בבית-הארחה ממשלתי. הוא אומר שהספרים ממונים ונשלחים למקומות השונים על ידי המקדשים; כך מתבצע הדבר משום שמספר העולים-לרגל גדל ולא ניתן היה לטפל בכולם במקדש. הוא אמר גם שתפילה, או תפילות, נאמרות או מזומרות תוך כדי, לפני או אחרי גזירת השיער. האנשים יודעים שהם מקריבים את שערם לאל ולא אכפת להם מה ייעשה בו. האנשים משלמים 10 רופיות (מחיר קבוע) תמורת גזירת השיער.

האנשים שבאים כדי לגזור את שערם חייבים להשיל את כל מנעליהם מעל רגליהם קודם כל, כפי שעליהם לעשות לפני כניסתם למקדש, מבלי להתחשב במקום שבו הם נמצאים.

שאלתי אם יש אליל בתוך המבנה הראשי ונאמר לי שבפנים הולכים יחפים על פרחים וכי פסל האל הוא רק צידו החיצוני שניתן לראות בוידאו אולם מבפנים יש רק תמונות של אלים שונים. אחרי כן שאלתי אם הם מחשיבים את תמונות האלים בתור האלים עצמם שלפניהם יש להתפלל. בתשובה לשאלתי נטל האיש תצלום של פסל האל וקרב אותו אל כל אחת מעיניו בחרדת קודש ואז חזר ושם אותו בכיסו.

אדם אחר סיפר לי שהוא מבקר מדי שנה, לעיתים יותר מאשר פעם אחת בשנה, ובכל ביקור הוא גוזר את שערו תוך בקשת טובה מן האל. הוא אמר שקיימים גם מקומות אחרים שבהם מציעים מנחת שיער אולם טירומאליי הוא הגדול והקדוש מכולם.

יעל כרגע נכנסה למבנה הראשי דרך כניסה צדדית ואיש לא עיכב אותה. היא תיארה את המקום כאולם ענק, בעל תקרה גבוהה, לאורך הקירות יושבים הספרים הממתינים לזרם בלתי פוסק של עובדי האל. הספרים גוזרים את השיער ללא הרף ללא כל תפילה מיוחדת.* באמצע האולם ממתינים האנשים לתורם לגזור את השיער. באמצעו של אחד הקירות יש גומחה קדושה ובתוכה דמויות (פסלים) של אלים שונים, ומעל גומחה זו נמצאים פסלים של אל בצורת חזיר-בר מגולף באבן. האנשים לאחר ששערם גולח אינם קדים או מתפללים לפני דמויות אלו. לקראת חצות הלילה החלטתי להיכנס לשם בעצמי. הכניסו אותי לחדר גדול שהיה מחולק למדורים, כאשר בכל מדור עמדו אנשים בתור וישבו בהמתנה לתורם. שם חיכיתי גם אני במשך שעה וחצי. במהלך זמן זה פתחתי בשיחה עם מהנדס לוויינים ובתו. הוא נהג לעלות לרגל אל טירומאליי מאז שנולדו ילדיו. הגיע לשם עד כה פעמים רבות. לאחרונה היה חולה מאוד ונדר שאם יבריא יקריב את שערו ולפיכך הגיע לשם כעת. שאלתי אם הוא מחשיב זאת בתור קורבן לאל המקומי והוא אישר שאכן זהו המצב. כל האנשים הבאים לכאן מעניקים מנחה לאלים. אחדים מביאים כסף, אבני חן, תכשיטים, בגדים, קמח, חמאה, פירות וכדומה ואחרים מעניקים את שערם. שאלתי אם מבנה זה נחשב מקדש והאב וכן הבת אמרו שאין הדבר כן. שאלתי אותם מדוע כל האנשים משילים את נעליהם (כמו במקדש) ואז אמרו שהדבר נעשה כאות הוקרה לאלים ולכן יש לעשות זאת ללא נעליים עקב הנסיבות המקודשות.

הם אמרו שרוב העניים באים לגזור את שערם במבנה זה, אך העשירים מזמנים את הספרים אליהם, בבתי ההארחה השונים.

גם אלו שבאים למבנים המיוחדים כדי לגזור את שערם חינם, אם הם יושבים בבתי הארחה עליהם לשלם 10 רופיות (שקל אחד). האיש שדיברתי איתו, אף שהוא עשיר, בא אל מבנה זה כדי לגזור שם את שערו בגלל האווירה הקדמונית המיוחדת של אותו מבנה.

לאחר שהמתנתי שעה וחצי, שחררו אותנו מן הכלוב, ולכל אדם ניתן כרטיס לגזירת השיער. לאחר מכן ירדנו במדרגות לחדר התחתון שבו המתין לנו הספר.

* הערת המערכת: לפני הגזיזה ואחריה אומרים תפילות (הספר והמסתפר), ובשעת הגזיזה רק אומרים את שם האליל בפה או במחשבה.

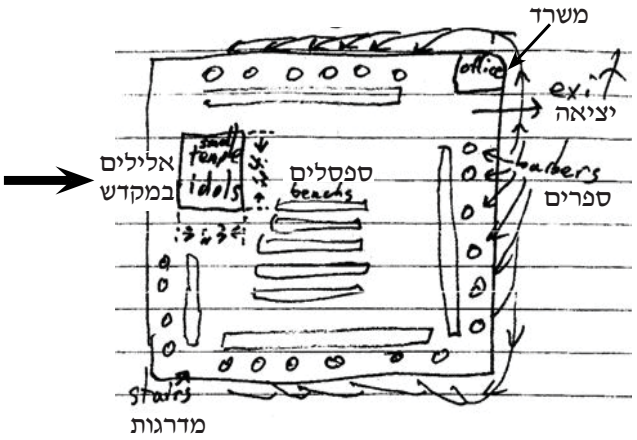

לאחר גזירת השיער, ממשיכים רוב האנשים בדרכם אל המקדש העיקרי הצמוד למבנה זה.

לאחר שצפיתי בכל זאת בדרכי החוצה, נכנסתי אל המשרד ושם ראיתי פקיד שעשה רושם חשוב.

בירכתי אותו באדיבות וביקשתי רשות לשאול אותו שאלות. לאחר ששמע שבאתי מישראל (הזוכה לרוב בכבוד רב) ענה על שאלותיי.

כמה ספרים יש כאן – מאות אחדות.

האם נאמרות תפילות מיוחדות – לא.

מה עושים כאן בשיער שנגזר – שמים אותו בכלים ענקיים.

לאן לוקחים את השיער מכאן – לוקחים אותו הישר אל המקדש העיקרי ושם ממיינים אותו לפי איכותו, ואז מוכרים אותו במכרז.

הרגשתי שלא יכולתי לשאול שאלות נוספות, כדי שלא אשמע חקרן מדי. הודיתי לו ויצאתי.

קשה לצלם או להקליט, שלטים גדולים מודיעים שהדבר מנוגד לחוק. הצלחתי להסריט ולהקליט במיטב יכולתי (כמעט נאסרתי בשלב מסוים). אפשר לראות בחזית הבניין שבו גוזרים את השיער, ממש מתחת לפסילי האלים, שלט האומר "מקום מתן מנחת שיער האדם לאל ונקאטשוואררה".

היום יום ב', יום הבחירות, יום חג לאומי.

כמדומני שהיום הצלחנו להשלים את חקירתנו.

הלכנו לראשונה אל המקדש הראשי, הקפנו אותו בהליכה, ופגשנו אנשים רבים. בחרנו את אלה שנדמו נבונים ודוברי אנגלית ואשר זה עתה יצאו מן המקדש.

כולם נתנו תשובות דומות. כולם אמרו שהם באו כדי לקיים נדר שקיבלו על עצמם בגלל חטא כלשהו או מצב רע וכדומה. כולם אמרו שהם באו כדי להגיש לאל שלהם את מנחת השיער, כולם אמור שהמבנה הראשי שבו גוזרים את השיער אינו מקדש, אולם הוא קדוש בעקב המטרה שלה הוא משמש ולכן יש להשיל את הנעליים לפני הכניסה אליו. כאשר שאלנו על ההבדל בין פסילי האלים לבין תמונות האלים הוסבר לי שהאל נמצא בכל מקום ולפיכך אפילו תמונה מחומר פלסטי או בובה מחומר פלסטי יש להעריץ. לפי הבנתי, קיימות רמות שונות של קדושה, מן הרמה הקדושה ביותר בתוך המקדש הראשי ועד לכל המקדשים הרבים האחרים, ולבסוף כל הסביבה הכוללת את שבע הגבעות. לפיכך יש אנשים המסירים את נעליהם ומתחילים להתפלל מיד בהגיעם אל עיר זו.

אף כי הממונה אמר לי אתמול שלוקחים את השיער אל המקדש הראשי, היום לאחר ששאלתי וחזרתי ושאלתי אמר לי מישהו אחר (כולל עובדים ושוטרים השומרים על הכניסה) שכל האנשים הללו, כולל הממונה על המתחם שבו אנו מתאכסנים (שנדמה שיודע הכל ממקור ראשון, משום שיש לו קשרים עם הפקידים הממונים על השיער) כולם אומרים שהשיער אינו נלקח אל המקדש הראשי.

הוא נלקח אל אולם מיוחד במבנה גזירת השיער. שם מייבשים אותו (משום שמרטיבים אותו בעת גזירתו) ולאחר מכן ממיינים אותו לשלוש דרגות שונות, ואז מכניסים אותו לאולם מיוחד. משם מעבירים אותו במשאיות אל טירופאטי, העיר הגדולה (גם היא קדושה, ובה מקדשים רבים של אותם האלים עצמם) ושם מוכרים אותו במכירה פומבית אחת לשלושה חודשים.

היום גילינו שעובדים שם 200 ספרים בשלוש משמרות, כלומר בסך הכל 600 ספרים.

לפי הערכות, מגיעים מדי יום 30 עד 40 אלף איש, כאשר 10,000 מניחים לגזור את שערם מדי יום. רובם של הללו הם גברים וילדים, כך שכרבע מתוכם בקירוב הם נשים. נאמר לנו גם שאחדים מן האנשים הללו לוקחים חלק קטן של שערם שנגזר אל המקדש הראשי ושמים אותו ב- "הונדי" (ההונדי הוא כלי ענק או שק, שבו מניחים את כל המנחות המוענקות לאלים) בתור קורבן סמלי.

שאלתי גם האם אפילו הנשים העניות ביותר מקבלות סכום כסף כלשהו (20 דולר, אמרתי) ואם גם אז תגזורנה את שערן. נאמר לי שאף אישה לא תיפרד משערה אלא למטרת אמונה דתית זו.

בסך הכל ברור שאנשים מאמינים שהם מקריבים את שערם לאל-אליל שלהם. זאת אמונה עמוקה מאוד, הם מעניקים את שערם לאל בתור "הקרבה וביטול עצמיות" [עברית במקור], ומקווים או מרגישים שכבר זכו לגאולה. המקדש מנוהל בקנה מידה גדול, ומקדם הרבה מוסדות ראויים: בתי חולים, מוסדות חינוך, בתי הארחה, כוח חשמל חופשי, מזון ללא תשלום, תחזוקה של מקדשים לאין מספר. נאמר לי שהם מפעילים באזור זה שמידותיו 40 X 50 קילומטרים מעין מדינה-למחצה וכי התנאים השוררים כאן עולים לאין שיעור על המקובל בהודו, הכל נקי, מסודר, מטופח היטב ואפילו ההודי הדל ביותר מקבל כאן, פעם אחת בימי חייו, מקום מכובד שבו הוא יכול לשהות ומזון לאכול.

בסיכומו של דבר, הגענו אל טירופאטי ובירכנו את עניין העברת השיער ונאמר לנו שהשיער נשמר ב- טירומאלה במבנה הראשי, שם מייבשים אותו, ממיינים וגם מוכרים אותו במכירה פומבית מבלי שמעבירים אותו אל טירופאטי.

אני מקווה ומאמין שמידע זה שאנו שולחים יסייע לברר את הסוגיה ולעזור לכם לקבל החלטה נכונה.

בכל הכבוד
אמיר ויעל

בית דין צדק בני ברק בראשות מרן הגאב"ד רבי ש. י. נסים קרליץ שליט"א

ג. רשימת תוכן עדות שליח שנשלח לטירופטי בהודו (אמיר דרומי), כפי שנאמרה בבי"ד בראשות מרן הגר"נ קרליץ, ביום ה' ט"ו אייר תשס"ד.

הרשימה הייתה גם לעיני השליח, ואושרה כמדויקת.

פורסם בקובץ אור ישראל מונסי ל"ה

א. ענין העבודה זרה ודרכי עבודתה לפי שיטתם.

אליל בעל כוחות וכו' (הקודם עוד לבודהה) שהי' צריך "להינשא" ולשם כך "לווה" את כל העושר וההון שיש בעולם, והתחייב להחזיר את ההלוואה בריבית וכו'.

ומכיוון שזה קשה מאד להחזיר כ"כ הרבה, לכן אלו המאמינים בו ומכירים בכוחו מוסרים לו תוך כדי הכנעה דברים שונים (ראה בהמשך, שאלה **5**), והוא גומל להם במילוי בקשותיהם ובהשפעת טובה וכו'.

הדברים שמביאים לו הם ממגוון רחב מאד: זהב, יהלומים, מזון מכל הסוגים כגון קוקוס, חמאה ועוד ובגדים. השיער הוא אחד מהדברים הניתנים לו, אלא שיש בו גם פן מיוחד של התבטלות - לאור הערכתם את השיער.

הנהוג הוא שאדם נודר לאליל בנוסח: "אם תתמלא בקשתי... אביא מנחה/קרבן את השיער/מזון/זהב וכו'". את נדרו זה מביא הנודר לאחר מילוי בקשתו או אף קודם לכן.

האנשים מאד אדוקים בדתם זו. לכל אחד מהם פסל קטן בביתו, עשוי מחומרים שונים ואפילו מפלסטיק, כל אחד מקצה לפסל שלו פינה משלו, בו מקטיר לו קטורת ומתפלל אליו. רוחצים את אחורי אוזניו, משכיבים אותו לישון ומעירים אותו וכו', כל אליל והטיפול המיוחד שלו.

ב. מקום העבודה זרה

המקום עצמו אינו עיר מגורים כלל, ונמצא במקום מבודד שבעבר היו צריכים ללכת כ-**15** ק"מ ברגל. כיום הדרך פתוחה, במרכז המקום יש את בית הע"ז, ובנפרד יש את הבניין שבו מתגלחים. סביבות זה התפתח כל המקום שעיקרו בתי הארחה ומלונות כדי לקבל את הבאים וכו'. גודלו של כל המקום על כל האמור הוא כשל העיר בית שמש הישנה, להבדיל. המקום מתנהל בעושר מופלג לאור הכמות האדירה של המנחות המובאות. הבאים הינם גברים נשים וטף. כמות המבקרים הינה **40-60** אלף איש ביום, כאשר מסתפרים בפועל **15-20** אלף איש ביום. היתר באים להגיש מתנה/מנחה או להקטיר וכו' כמבואר בהמשך. שמעתי שיש עוד **8-10** מרכזים כאלו בהודו שגם בהם מסתפרים בהמונים, אך זה, היחיד שביקרתי בו, הוא הראשי והגדול ביותר למרות שכפי הנשמע גם האחרים גדולים.

שאלה: איך הם מגדירים את מה שהם נותנים?

תשובה: אני ואשתי דיברנו עם רבים מהם, אך השיחות התקיימו באנגלית (בגלל ריבוי הדיאלקטים) כך שאני יכול רק לומר את הביטויים שאמרו כאנגלית: **Offering** (הצעה/מנחה) **sacrifice** (וקרבן). אף לא אחד השתמש במינוח **Tribute** שמשמעותו הוקרה מחויבת, וכולם מסבירים שהם באו לתת מנחה/קרבן לאליל.

כפי שאמרנו מביאים כל מיני דברים שביסודם מתחלקים לארבע קבוצות: **1**. דברי מאכל **2**. דברי לבוש וכיו"ב **3**. זהב ויהלומים **4**. שיער אדם. בעיקרון כל הדברים נלקחים - לאחר נתינתם לע"ז - ע"י עובדי המקום, נמכרים במרכזים ובכסף שמתקבל בתמורה משתמשים להחזקת המקום, לצרכיהם ולצרכי בתי הארחה וכו'. את המזון מחלקים בעצמו, יתר דברי החפץ נמכרים ותמורתם משמשת לצרכים האמורים.

לגבי השיער עצמו - כפי ששמעתי, בעבר לא נעשה בו שימוש מסחרי רב, וחלקו הי' משמש לצרכי המקומיים שרצו להוסיף שיער וכיו"ב. נאמר לי שגם להם וגם לעמים שמסביבם היה מנהג להוסיף שיער לשערם, כדי שייראה ארוך ויפה, ועד היום מוכרים מחוץ למקום שערות בצמות ארוכות.

לאור הגידול בכמויות השיער, ולאחר שנתגלה הפוטנציאל המסחרי של השיער (המשמש למגוון רחב מאד של דברים), ובעיקר של זה הארוך והאיכותי המיועד לפיאות ולתוספות שיער וכו', הוחל למסחר גם אותו. באופן כללי כל הבאים מודעים לכך שהמנחות שלהם נלקחות ומשמשות הן או חליפיהן לצרכי המקום והסביב לו. התשובות שקיבלנו בקשר לכך היו בנוסח: "אנחנו נותנים זאת לפסל, ומבחינתנו אנחנו נותנים זאת אליו ובזה הסתיים חלקנו". (ראה בהמשך שאלות **3-4**).

ג. התהליך שנעשה בשיער

בעבר היו מספרים בחצר שהייתה מוקפת חומות כעין היכל לפנים היכל, שרואים כלפי פנים ובפנימי נמצאת הע"ז עצמה, אך אני חושב שלא ראו מהחצר את הע"ז, לפני הע"ז מונח כלי הנקרא "הונדי" שיסופר עליו בהמשך. לפני כמאה שנה, משרבו המתגלחים, בנו בניין ענק בן כמה קומות המשמש לתגלחת. לבניין זה הכניסה נעשית מצד אחד היישר לקומה הרביעית (הבניין בנוי על צלע הר) והיציאה נעשית מצידו האחר. על הבניין עצמו יש פסל ענק, אך אין הוא נראה בבירור לבאים מכיוון שהוא ממוקם ביציאה מהמקום, ושם יש שלט גדול האומר: "המקום למסירה תוך כדי הכנעה של שיער אדם לאליל...". לפני שנכנסים למקום חולצים את הנעליים, דבר המורה על מקום "קדוש". כאמור, נכנסים היישר לקומה ד', ובג' הקומות התחתונות ישנם אולמות התספורת. ישנם כ-**600** ספרים בס"ה בשלוש משמרות. ספרים אלו ממונים על ידי המערכת ואין סתם אדם יכול לספר כיוון שיש נהלים ככל דבר והם מקפידים מאד על נהלים וכו'.

שאלה: אם יבוא יהודי, שיציג עצמו כיודע לספר, האם הוא יורשה לעשות זאת?

תשובה: לא שאלתי, אני מניח שיהודי יכול להסתפר אך בשום אופן לא לספר אחרים. הם לא יקחו מי שאינו שייך אליהם, וכבר מאות שנים שהם שומרים על נוהגם באופן קפדני. כאמור, הכל נמצא תחת חסותם, ואין הם נותנים מקום ליוזמות פרטיות, האנשים המוכשרים בתור ספרים הם

אנשים רגילים במערכת בית הע"ז ולא אלו הנחשבים יותר.

קודם לתגלחת הספרים מרטיבים את שערם של האנשים במים וכד, ומספרים את השיער כשהוא רטוב. ישנם אולמות גדולים מלבנים, וליד הקיר מסביב ישנה מדרגה ארוכה שעליה יושבים הספרים, וכל מי שתורו מגיע יושב מול הספר, והספר מגלחו. בחדרי התספורת אותם בדקתי אין ע"ז או תמונות של הפסל. ואין רואים במבט החוצה את הפסל שבחוץ. אך בבניין זה בקומת התספורת התחתונה ישנו מקדש קטן עם כמה מן הע"ז שלהם והוא מיוחד לתפילה ולהקטרה קטורת ומנחות, חלק קטן מאד של האנשים בערך **3** מתוך **200** איש שמתפללים שם מניחים קטורת אך אף אחד לא מסתפר שם.

מבירור ותחקורים שערכנו התברר שישנם בערך **40%** מהמסתפרים שבעת הגילוח הם משננים בפיהם את שם הע"ז שהם מאמינים בו. עוד בערך **40%** אמרו לנו שהם חושבים על שמו בעת התגלחת, והנותרים התגלחו בסתם מבלי התייחסות כלשהי. בעת התספורת הספרים מחלקים בין השיער הארוך והאיכותי שאותו הם מגלחים ומיד קושרים אותו כל ראש בנפרד (כפי שיוסבר בהמשך, שאלה **14**) לבין השיער הקצר או הפשוט יותר הנופל על הארץ. ישנם אנשים ממונים מטעם המקום האוספים את כל השיער ומניחים אותו בתוך כלי הנקרא "הונדי" והנמצאים בתוך חדרי התספורת, ישנם מעט מאד מהמתגלחים שכאשר מספרים אותם הם לוקחים לעצמם קבוצת שיער קטנה מהשיער של עצמם והם הולכים להכניס זאת לכלי ה"הונדי" הנמצא בתוך בית הע"ז, מול הע"ז עצמה.

שאלה: מדוע יש שמכניסים קצת משערם ל"הונדי" שבפנים?

תשובה: בכדי להרגיש יותר "קרובים" לע"ז. כעין מה שאמר לי מהנדס לווינים הודי שבא להסתפר דווקא בבית התגלחת הראשי ולא הסתפר בבית ההארחה, כי הוא רוצה להרגיש יותר קרוב.

לגבי "קדושת" בית התגלחת. אשתי ואני היינו במקום יותר משבוע ימים, ולמדנו "להרגיש" את המקום ואת תחושות האנשים. יש לציין כי אמנם יש בבית התגלחת אוירה של התרגשות אצל האנשים, אבל לא הרגשתי שהולכים שם "על קצות האצבעות" כמו בבית הע"ז הראשי.

ד. כלי ה"הונדי"

עפ"י אמונתם הם מייחסים כוחות לכלי זה (ראה בהמשך, שאלה **7**), וברור שאי"ז סתם מקום איחסון, אלא הם מעוניינים שכל מה שהם נותנים לפסל יעבור דווקא דרך שם. עפ"י אמונתם הי' כלי "הונדי" אחד מקורי שהי' בבית הע"ז הקדמון לפני הפסל שבו היו מניחים את כל ה"עשירות" שמביאים, כיום ישנם כלי "הונדי" בעוד מקומות, בבית התגלחת ישנם **4** הונדי, בכל חדר תספורת. יש "הונדי" המיוחדים לזהב, יהלומים כו', וישנם **2** כלי "הונדי" המיוחדים לשיער, השיער נאסף ע"י האנשים הממונים לכך מהרצפה והוא מונח ב"הונדי". כאשר מצטברת כמות וכו' הם מעבירים זאת לחצר למטה, שם מתבצע תהליך של מיון לפי אורך השיער, סוגים וכו'.

שאלה: האם ההקפדה להניח ב"הונדי" הוא חלק הכרחי מתהליך המתנה\קרבן, אולי זו רק הוכחה לפסל שהנה תרמתי ונתתי?

תשובה: יש הרבה סוגים ודרגות בהבנתם של הנותנים. שמעתי אומנם גם איזשהו נוסח שאמרו לי (זה הנוסח "החילוני" שלהם, ואיני חושב שהוא הנוסח השגור) שזה הוכחה לאליל, אך רוב האנשים כנראה לא מבינים כך, אלא מייחסים לכלי "הונדי" כוחות והשפעות, וכמו כן מביאים לשם את כל המנחות שלהם.

ישנם אנשים שאינם רוצים לבוא ולהתגלח עם כולם בבניין הראשי והם מתארחים בבתי המלון שבסביבה, והספרים נשלחים אליהם לגלחם תמורת תשלום. בכל המקומות האלו, התספורת נעשית דוקא כאשר יש שם תמונה של הפסל, ומסביב לתמונה זו מגישים קטורת, פרחים וכו' (ראה עוד בהמשך, שאלה **11**).

שאלה: האם גם השיער המגולח מבתי ההארחה עובר דרך "הונדי"?

תשובה: זה התברר לי רק ביום האחרון (שאז נשאלתי על כך), לא שמתי לב לכך בעצמי, אלא שאלתי את הנהג שמועסק שס בעסקי השיער כבר **20** שנה, ואמר לי שבכל בית הארחה ישנו כלי "הונדי" קטן והשיער אכן עובר דרך כלי זה (ראה עוד בהמשך, שאלה **10**).

ה. מסלול השיער

[פה האריך העד בתיאור כמויות השיער שבתשס"ד, ומכיון שאינו נוגע להיום, קיצרנו.]

ו. היצרן גופטה ממדרס

כאמור לעיל, היצרן גופטה ממדרס הוא אחד מהקניינים הגדולים של מקום התספורת האמור, ובהמשך לכך ערכתי ביקור אצל היצרן גופטה. הצגתי את עצמי בפני העובדים כאזרח אמריקאי המתעניין לקנות סחורה. הם חששו משאלות הנוגעות קצת בעומק, והיה נראה שהם נזהרים כיון שיודעים שיש מישהו האמור לבוא ליבואן ולחקור אותו על כל השיער, מה מקורו וכו'. כאשר פגשתי לאחר שעתיים את מר גופטה, ראיתי לפי התשובות המתחמקות שלו שהוא לא ינדב לי מידע, ומיוזמתו אמר שהוא לא קונה כלל סחורה מ"הטמפל", דכר שכבר ידעתי אז שזה שקר מוחלט כפי שסיפר לי האחראי במחסן השיער בטירופאטי שהוא אחד מהקניינים הגדולים וכו'. ואז אמרתי לו את האמת, שבאתי לברר ושאמרו לי שהוא אחד מהקניינים הגדולים, ואז הוא שינה טקטיקה והתחיל להתחמק, שאל אם בכלל יש לי מושג מה כמות השיער שמגיעה מ"מקדשים" בהודו, ואני אמרתי לו בערך **1000** טון, ואז הוא אמר לי אני אומר לך שיש בהודו **10** אלף טון, ההודים בעצמם לא יודעים ואף אחד לא יודע. עוד אמר לי שכמות השיער הבאה מהכפרים בצורה המתוארת לעיל היא פי ארבע מכמות השיער הבאה מהמקדשים. כמובן שלא יכולתי לבדוק נתונים אלו, וכאמור לעיל אי אפשר לסמוך על דבריו כלל.

בין שאר דבריו הזכיר האדם מהמפעל הנ"ל קונה ישראלי, יצרן פאות מהעיר..., ושמו..., שהוא לוקח ממנו שיער לא מעובד ומעברו אצלו בהמשך.

עד כאן העדות שנתקבלה בבית דין.

ד. תמצית גביית העדות ממר אמיר דרומי על מסעו בתשע״ח, בבית הראב״ד הגר״מ שטרנבוך, א׳ תמוז תשע״ח

[קודם שפתח העד בעדותו, נתבקש ע״י הרבנים (הגרש״א שטרן) בזה״ל: ״אנחנו מבקשים שכל מילה תהיה מאה אחוז אמת, לא מה שאתה חושב בראש, נטו אמת״].

נשלחתי על ידי הרבנים כדי לברר את הנושא של השיער שמגיע מהודו, באיזו צורה הוא יורד מהבן אדם בהודו ומאלו סיבות, ואיך הוא מגיע לשוק הכללי העולמי בסופו של דבר. לשם כך נסעתי להודו, ושהיתי שם במשך שבועיים, באזור בו נמצא הטמפל - בית העבודה זרה הגדול שלהם. השקעתי את כל המאמצים כדי לברר את התמונה האמיתית.

יש לי הרבה ניסיון בארצות האלה. אני מכיר קצת את השפה שלהם, ובעיקר את אורח החיים שלהם, הרגישויות שלהם ונטיות הלב שלהם.

שכרתי מתורגמן מקומי, שרכש את אמוני, לאחר שבדקתי אותו מכל הכיוונים וראיתי שהוא איש נאמן. יש לי ניסיון וחוש לזה. היות ובהודו ישנן כחמישים שפות, בכל אזור שפה אחרת, לכן לקחתי מתורגמן שגר במקום ונולד שם ומדבר בשפה המקומית, ומאידך אינו מקורב כ״כ לצד הדתי של המקום [כדי שלא יהיה לו ענין לשנות מהדברים שנאמרו]. הוא תרגם לי לאנגלית. הוא דובר אנגלית מצוינת, הוא מלומד מאד ויש לו חברת הייטק. הוא היה צמוד אלי בכל המהלכים שלי במקום, כדי שלכל דבר יהיה לי תרגום מדויק, וגם אוכל לשאול שאלות מדויקות, לדעת שכל מילה שנאמרה הובנה כשורה, ולקבל תשובות מדויקות.

הגעתי לבית העבודה זרה הגדול - זה מהלך של כחצי שעה בהרים הגבוהים - מגיעים לשם המונים, כחמישים מליון אנשים בשנה. אתאר לכם איך זה נראה, מה שקורה - להבדיל - במירון בל״ג בעומר, זה קטן ביותר לעומת מה שקורה שם בכל יום ויום, מבחינת ההמונים. הבאים הם אנשים נשים וטף, מהתינוקות ועד הזקנה שבזקנות שנושאים אותה על הידיים כי אין לה כח ללכת ברגל. כל הסוגים וכל המינים. כשליש עד חצי מההמון הנראים שם הם מגולחי שיער, כלומר שבביקורם זה הקריבו את שערם.

התחלתי לשאול שאלות את באי המקום, חלקם דוברי אנגלית - איתם דיברתי ישירות, ואלו שאינם דוברים אנגלית - איתם נעזרתי במתורגמן. שאלתי: מדוע את באה לכאן? נעניתי: כי זה מקום קדוש. שאלתי: מדוע את מגלחת את השיער? נעניתי: כי האליל רוצה את השיער. שאלתי: מדוע הוא רוצה את השיער? הם השיבו שיש להם אמונה שפעם היה סיפור - ישנן כמה גירסאות לסיפור אבל זו הגירסה היותר שגורה - שהיה אליל שישב בהתבודדות ולא זז שנים, והוא קיבל מכה בראש וירד לו גוש של בשר ושיער, הגיעה איזו אלילה עם שיער מכובד, ראתה את אותו אליל מסכן שחסר לו שיער, ומיד היא גילחה את השיער שלה ונתנה אותו לאליל. ומקובל אצלם שמאותו היום האליל הזה הוא אוהב את השיער יותר מהכל, ומי שנותן לו את השיער יקבל את כל הישועות.

[האגדה הזו מתייחסת לאליל בימים העתיקים, בזמן שכביכול היה חי. היום יש שם פסלים ותמונות של האליל בלי סוף. הם אומרים שהיתה התפתחות, אליל פלוני התחבר עם אליל אלמוני ויצא אליל כזה וכו׳ וכו׳. אליל אחד ראיתי צורתו, ראש של קוף מחובר לגוף של פיל, כחמישה נחשים יוצאים מהראש, ומסביב כל מיני צורות מגעילות. הפסלים האלה קיימים כמעט בכל בית, בכל חדר, בכל פינה של רחוב, וניתן לראות אנשים הולכים ברחוב וכשעוברים ליד הפסל מדליקים נר וכד׳ ועושים תנועות וממלמלים וממשיכים לדרכם].

עוד שאלתי: כמה פעמים בחייה האשה מורידה את השיער שלה בפני האליל? נעניתי: תלוי, אם היא רוצה עוד משאלה, אם היא רוצה עוד ישועה, אם הילד לא התחתן, וכד׳, אז היא עושה עוד הקרבה, עוד פולחן.

כמה פעמים ניסיתי להתל בהם עם שאלות שונות, כדי לבדוק אולי אקבל תשובה אחרת, אבל כולם ענו לי את אותה תשובה: אני נותן את השיער שלי מתנה לאליל. המילים השגורות ביותר אצל אלו שדיברו אנגלית היו: sacrifice (סאקריפייס) או offering (אופעריגנ). הם תמיד השתמשו בשתי המילים האלה. offering פירושו: נתינה, ו- sacrifice פירושו: קרבן.

את אותה תשובה קיבלתי גם מהכומר הראשי במקום. ישבנו אצלו בחדר ושאלנו את השאלות, מדוע אנשים מספרים את השיער, והוא גם סיפר את אותה אגדה שהם מאמינים בה, עם האליל שקיבל מכה וכו׳, שזו התורה שלהם ועל פיה הם נוהגים. יש בידי הקלטה של הדברים.

כדי להבין עד כמה השיער חשוב בעיניהם, אספר עוד, כי לקראת סוף המסע נתבקשתי להביא שיער הודי שאינו מבית הע״ז אלא סתם שיער, אמרו לי שלם כסף טוב, וההודים שברובם הגדול הם עניים מרודים יתנו לך מיד שיער. שלחתי ארבעה שליחים לנסות לקנות שיער מנשים, אפילו קצת שיער שלא יראו בכלל שהורידו לה שיער מהראש, כל השליחים חזרו אלי בידיים ריקות, הם אמרו: אף אחת לא מסכימה לתת שיער, לא משנה כמה כסף תתן. היא אומרת שאת השיער היא שומרת

להקריב לאליל, וח"ו שהוא יראה שהיא מכרה חלק מהשיער שלה. ויש להם גם אמונה שאם היא נותנת חלק מהשיער שלה למישהו אחר - מי שמקבל לידו את השיער יכול לכשף אותה.

חדר התגלחת מקודש בעיניהם, לפני כניסתם אליו הם מורידים את הנעליים, ובכניסתם הם קדים כמובן. בתוך החדר בו יושבים הספרים יש פסל, יש צלמים על הקירות, וחלק מהספרים גם דאגו לשים מעל מקום התספורת שלהם תמונה קטנה של האליל. [אין אצלם הבדל בין פסל לתמונה. יש שם גם כאלו שמציירים את האליל ועובדים אותו].

הגר"מ שטרנבוך: *מי מספר? הם מתכוונים לעבודה זרה? מי מספר? ולמה מספר?*

הספרים הם כת מיוחדת הנקראת נהיי-ברהמינים. יש את הברהמינים שהם כמו הכוהנים לע"ז, הם נחשבים הרמים ביותר שם, והכת הזו של הספרים נקראת נהיי-ברהמינים שגם הם מקודשים, וזהו התפקיד של הכת הזו, להיות השליחים של האליל לעשות את התגלחת למתגלחים. שאלתי עשר או חמש עשרה ספרים במקומות שונים שהגעתי, וכולם אומרים שהם שליחים מקודשים של האליל לעשות את העבודה הפיזית של הגילוח.

הגר"מ שטרנבוך: *משלמים להם?*

משלמים להם, כן, אבל התפקיד שלהם זה להיות השליח של האליל במעשה התגלחת.

הגר"מ שטרנבוך: *הם מדברים משהו בשעה שמספרים?*

המתגלחים המוסרים את השיער, במשך כל זמן התספורת הם חוזרים ואומרים את שמו של אחד האלילים. הם לא צורחים, אלא כל אחד אומר בשקט את התפילה שלו. הספרים - בתחילת המשמרת שלהם הם אומרים תפילה הכוללת את שמו של האליל, ובזה הם נכנסים לעשייה לשם האליל.

הגר"מ שטרנבוך: *באמצע הם גם כן מדברים משהו?*

באמצע שהם מספרים הם לא מדברים, הם צריכים לשים לב לתספורת, שהיא אומנות גדולה, לספר ללא פצעים ושהשיער ייצא מסודר יפה וכו'.

הגר"מ שטרנבוך: *זה המקום היחידי?*

מלבד בית העבודה זרה הגדול, ישנם עוד מקדשים רבים ברחבי הודו, בכל מקום. יש שם מיליונים של כפרים קטנים. אני הייתי בערך בחמש עשרה מקדשים, גדולים בינוניים וקטנים, גם קטנים מאד. לדוגמא, הגענו לכפר קטן, לבית הע"ז שם, דיברנו עם הכומר המקומי ועם אשתו, גם אותם שאלנו את השאלות וקיבלנו את אותם תשובות. הם גם הסבירו שכל אחד מתאמץ להגיע למקום יותר מקודש ויותר גבוה, מי שיש לו יכולת הולך לבית הע"ז הגדול הראשי שסיפרתי עליו קודם, ומי שיש לו פחות יכולת ילך למקום מכובד אבל פחות מהמקום המרכזי הנ"ל, ומי שגם את זה לא יכול יבוא לעשות את התגלחת בבית הע"ז המקומי הקטן, מקבלים אישור ומביאים לשם ספר מיוחד שעושה את העבודה.

תמצית השאלות ששאלו הרבנים והמו"מ ביניהם

א. כוונת המתגלחים

הרב רובין: *ישנם כאלו שהיו שם ודיברו עם ראשי הדתות שלהם, והסתכלו בספרים שלהם, והם אומרים שאף שחלק מהעבודה זרה שלהם זה להוריד את השיער, אבל אין הכוונה לתת את השיער עצמו לעבודה זרה, האליל לא צריך את השיער, אלא הכוונה היא להכניע את עצמם ואת גאוותם על ידי שהם מורידים את השיער, ובזה הם נותנים את עצמם לאליל. כמו למשל מי שמתריז לבעל פעור, הוא עובד עבודה זרה, אבל בודאי שאף אחד לא מתכוון לתת את הרעי לעבודה זרה, היא לא צריכה את זה, מי צריך רעי*[1].

העד: עמדתי על הנקודה הזאת עשרות פעמים, התשובה היתה, זה כאילו שהם שאלו אחד את השני כדי לתת תשובה אחת, וככה זה היה, כל אחד ואחד אמר לי, אני נותן את השיער שלי לאליל, עכשיו אחרי זה לא מעניין אותי מה עושים עם השיער, כי אני ברגע התגלחת כבר מסרתי את השיער לאליל.

הרב בלינוב: *השיער הוא לא עבור האליל, ההורדה היא עבור האליל.*

העד: אני רוצה לדייק, כי אני שמעתי את השאלה הזו שמופנית אלי שוב ושוב מהארץ כשהייתי שם, אז דייקתי בשאלה, השאלה שלי היתה: למה אתם מספרים את השיער שלכם? אז כולם אמרו לי: אנחנו נותנים את זה מתנה לאליל.

[1] א. ה. עי' ע"ז נ: "ספת לה צואה", ופירש"י "האכילה צואה". ועי' בר"ן על הרי"ף ובמאירי שם. וע"ע שם דף נא: אין קלעים לפעור ועי' בראשונים שם.

הרב רובין: *האליל צריך שערות*[2]?

העד: האליל לא קיים בכלל, זו אשליה, כל העבודה זרה הזאת מאז ומתמיד היתה אשליה, אבל אם אנחנו מתייחסים ברצינות לעבודה זרה, אז ככה הם נוהגים, שהם כשמספרים אותם הם יודעים, כי אחרת הם לא היו מוכנים להוריד את השיער, הם יודעים שברגע שזה מתנתק מהראש הם כבר נתנו את זה לאליל, ובזה הם עשו את שלהם, אחר כך לא מעניין אותם, חלקם יודעים שמוכרים את השיער ואז הם אומרים שהמכירה הזאת נותנת לאגודה שמנהלת את הבית עבודה זרה הזאת לבנות עוד, ולתת להם אוכל חינם, ולפתח את המקום, ולתת אוכל לעניים, אבל זה לא מעניין אותם כי זה כבר לא שלהם, הם נתנו את זה לאליל. זו התשובה שקיבלתי מכולם.

הרב רובין: *יש פרשנות של קרבן, שהכוונה אני מקריב את עצמי על ידי שאני לוקח את הדבר המקודש לי והיפה שלי שיער ואני מוריד אותו, וזה אני עושה לכבוד האל.*

העד: אבל לא זה מה שאמרו לי. אף אחד לא אמר לי את זה. מה שכל אחד ואחד אמר לי זה שהם מוסרים את השיער לאליל, הם משתמשים באנגלית ואומרים sacrifice ו-offering, אם הם חשבו משהו אחר הם היו יכולים לדייק ולומר דברים אחרים כמו שהרב אומר שעצם הגילוח הוא המעשה וכו', אבל הם הדגישו שוב ושוב - I am sacrificing/ giving my hair to the lord אלו היו המילים שלהם. כולם ענו ככה, מהקטן ועד הגדול, אין אחד שאמר משהו אחר.

הרב בייער: *מישהו אמר לך את זה שהסיבה שמורידים את השערות היא משום שנותנים את זה לעבודה זרה, או שאתה חושב ככה?*

העד: זו התשובה של הפה של כל אחד ואחד ששאלתי. ויש לי גם הקלטות של זה.

הרב ובר: *השאלה היא, זה המסתפרים, אבל הספרים מה הם חושבים?*

העד: אותו דבר. כל הספרים אומרים שהם שליחים של האליל כדי לעשות את העבודה הפיזית של הגילוח.

הרב רובין: *אם אני למשל אכנס לבנק ברחוב ר"ע בב"ב ואני אשאל שמה מי שנמצא עם חליפה וכובע מה זה הדף הזה שנמצא פה על הקיר - והוא יגיד לי שזה היתר עיסקא, ואני אשאל אותו איך ההיתר עיסקא עובד, מתוך שמונה מליון אנשים בארץ כמה אנשים ידעו לענות לי - אף אחד, ואני אמשיך איתך לישיבת מיר ואני אראה שם אנשים שמוכרים חמץ, ואני אשאל שם מה זה מכירת חמץ איך עובד מכירת חמץ - אני מודיע לך שתשעים אחוז ממי שלומד מסכת פסחים גם לא יודעים, כי זה דבר של דקות... כלומר משהו שיש דקות צריך להיות מישהו שמבין, יש שם מליארד אנשים בערים טפשים ושוטים, עכשיו אנחנו שואלים שאלה דקה, כי יכול להיות, למשל בעל פעור זה עבודה זרה אבל ודאי שאף אחד לא מתכוון לתת את הרעי לעבודה זרה, עבודה זרה לא צריכה רעי, רק מה, מי שעושה את הצרכים שלו לפני העבודה זרה הוא עבר על עבודה זרה אבל זה לא תקרובת, פה יש שאלה עדינה שהעדינות של השאלה חשובה, לא כל אחד שבא ומספר אני נותן, זה לא סתם שאלתי אותך, אתה תשאל פה חמש מאות אלף אנשים שהולכים לרשב"י תשאל אותם מה הם עושים בחלאקה, אז הם לא יודעים.*

הרב קרפ: *ע"ז עובדים בלי הערמה, ע"ז עובדים כפשוטו.*

הגר"מ שטרנבוך: *הוא נותן את זה לאליל ותמורת זה יהיה לו ישועה. היתר עיסקא אנשים לא יודעים - אבל ע"ז יודעים! הם מוכנים למסור נפשם - הם נותנים את השיער הכי יפה - אז הם מבינים מה שהם עושים. ע"ז עושים בלי כוונות - כוונות האר"י כוונות הבעש"ט?! - זה העבודה שלהם...*

העד: אני הבנתי את השאלה היטב, אני רוצה לומר, שעבודה זרה זה לא לימוד תורה, ע"ז היא ברמה אחרת לגמרי. אתה בתורת ישראל יש לך רמ"ח עשין ושס"ה לאוין וכ"כ הרבה מצוות, אבל הם לא נכנסים לקטנות האלה, יש להם איזו כלליות כזו בערך, וזה מה שמספק אותם, ואין להם עומק יותר מזה כי אין שם עומק, הרי זה הכל שטחי זה הכל שטות זה הכל הבל, אבל אם היית רואה בן אדם אחד שמסכים להשתחוות ולבכות לפני אליל שהוא בצורה של הדבר הכי מגעיל שאדם יכול להמציא, והם סוגדים לזה והם יתנו את הכסף ואת הזהב ואת הילדים שלהם, זה הכוונה שלהם לתת את העבודה זרה שלהם לאליל הזה, ומה שאתה אומר שהם טפשים, הם לא טפשים, הרבה פעמים כשאתה יושב מולם אתה תתבייש על הידע שיש להם על הדברים של העולם הזה, לדוגמא כשאני הולך לכפר קטן ואני הולך לבית העבודה זרה ואני שואל את הכומר המקומי את אותם שאלות, והם עונים לי את אותם תשובות, הם אומרים כל אחד יתאמץ להגיע למקום יותר מקודש, יותר גבוה, נגיד אם יש להם טיפה כסף וטיפה זמן הם ילכו לבית עבודה זרה ההוא שאני הלכתי אליו, ואם יש להם פחות זמן ופחות כסף הם ילכו לאחד מכובד אבל פחות מכובד, אבל אם אין להם את האפשרות, גם בבית ע"ז הקטנה הזו, היא אמרה לי האשה של הכומר - צריך לבקש רשות ואז יארגנו את האישור ואז יעשו גם שם במקום הזה את העבודה הזו.

---

[2] א. ה. א"כ ביטלת כל דין תקרובת ע"ז, וכי מה הוא כן צריך האליל? וכי מקל הוא צריך? וכי ענבים ושיבלים ויינות שמנים וסלתות הוא צריך? (ע' ע"ז נא.)

הרב רובין: *בספרים של הדת שלהם כתוב אחרת. יש שם מיליארד אנשים בערים טפשים ושוטים, הם לא מבינים את זה, כמו שגם אצלנו אנשים לא יודעים איך עובד היתר עיסקא ואיך עובד מכירת חמץ. למשל כשעושים חלאקה במירון, האם כל אחד יודע ומבין מדוע מורידים את השיער במירון? אם אני אבוא למירון ואני אשאל מאתים אלף אנשים שבאו מבאר שבע ומדימונה 'תגידו לי מה אתם עושים', **הם יגידו שהם נותנים את השיער לרבי שמעון בר יוחאי.***

העד: לא! אם תשאל אותם למה הם באים לר"ש בר יוחאי הם יגידו לך שזה מקום קדוש זמן קדוש! ובקשר לשיער- אם אני אשאל את האדמו"ר מתולדות אהרון כשאני נמצא שם - למה מורידים את השיער - אני אקבל תשובה מדוייקת!

הרב קארפ: *כל יהודי פשוט שבא לעשות חלאקה לבן שלו הוא לא יגיד לך שזה לרבי שמעון בר יוחאי! את הנרות הוא יגיד לרבי שמעון בר יוחאי, ואת השיער בשביל לעשות תגלחת לבן שלו שיעשה פאות, אף אחד לא יגיד שהשיער לרבי שמעון בר יוחאי, יהודי הכי פשוט לא יגיד דבר כזה!*

העד: אני אומר שוב, אם הייתי מגיע למירון ושואל אחד מהרבנים המכובדים למה עושים כך או אחרת הייתי מקבל תשובה מדויקת, ומהטעם הזה הלכתי לגדול והמבין והמקודש בעיניהם ביותר, והוא הסכים לקבל את פני, שאלתי אותו מה המקור של המנהג הזה, הוא סיפר לי את הסיפור של האגדה הזאת שהם מאמינים בה, שזה התורה שלהם, על פיה הם נוהגים, אין להם תורה אחרת.

הרב רובין: *בספרים שלהם כתוב אחרת, לכן אני שואל אותך את הדקות הזאת.*

הרב ובר: *מה אכפת לי מה הדת אומרת, הגוי חושב שהוא נותן את זה לעבודה זרה.*

הרב רובין: *הגוי מתכוון על דעת הדת.*

הרב ובר: *הוא מתכוון להביא את זה לאליל, וזה ברור.*

הרב רובין: *מאיפה אתה יודע מה הוא מתכוון?*

הרב ובר: *זה מה שהוא אומר, הוא מביא את זה לעבודה זרה.*

הרב רובין: *הגוי לא יודע מה שהוא עושה.*

העד: יש בהודו הרבה מאוד אנשים שמדברים אנגלית יותר טוב ממני, אם כשהם אומרים שאנחנו מוסרים את השיער לאליל, ומשתמשים באנגלית ואומרים : sacrifice (קרבן) או offering (מנחה), כשהם אומרים את זה היו יכולים לדייק אם הם חשבו משהו אחר, והיו אומרים דברים אחרים כמו שהרב אומר, לא, עצם זה שאני מגלח אז זה המעשה, לא, הם שוב ושוב הדגישו sacrifice (קרבן) או offering (מנחה) זה המילים, אלו המילים!

הרב קארפ: *בשעתו כשהיה הנדון, הרב אלישיב היה מאד חזק אצלו מש"כ הרמב"ם בסה"מ "מעביר שערו לכמוש", רואים שזו עבודה זרה ידועה.*

ב. האם שולחים שיער גזור?

הרב אייזנשטיין: *אם יש אנשים זקנים שקשה להם להגיע, הם שולחים את השיער שלהם בשקית?*

העד: אף אחד לא. אין דבר כזה.

הרב אייזנשטיין: *וכשעושים תספורת בכפרים הקטנים מה עושים עם השיער?*

העד: ראיתי ששמים את כל השיער בתוך שק, וכשיעבור שם סוחר הוא יקנה את זה. והכסף ילך לאחזקה של אותו מקום או לכיס של הכומר.[3]

הרב בלינוב: *אם המטרה היא להביא את השערות לעבודה זרה, אז למה צריך שמישהו מיוחד יהיה הספר או במקום מיוחד? כל אחד בבית יכול לקחת מספריים לגזור קצת שערות וזה יהיה מתנה עבור העבודה זרה.*

הרב קארפ: *דומיא דעבודה אצלנו, באים לבית המקדש, למזבח המיוחד, לכהנים.*

ג. אם זה קרבן למה הם מוכרים את זה?

[3] א.ה. אכן בהתכתבות עם הנהלת טמפל בטירופתי נאמר לנו שישנה תופעה שאנשים עושים את הטקס בבית מול הצלם שבבית וכן עם כומר וכדו', ואח"כ הם שולחים את השיער להונדי בטירופתי. אולם מעולם לא נעשית גזיזה לא מול צלם, ושלא בדרך עבודה, ע"מ לשלוח את השיער בלבד.

הרב אייזנשטיין: *אם הם נותנים את השערות לאליל, איך הם מסכימים שאח"כ יעשו בזה מסחר?* [4]

העד: הם אמרו לי שמבחינתם ברגע שזה מתנתק מהראש הם נתנו את זה לאליל, ואח"כ זה לא מעניין אותם, הם עשו את שלהם. חלקם יודעים שמוכרים את השיער, והם אומרים שהמכירה הזו נותנת לאגודה שמנהלת את בית הע"ז אפשרות לבנות עוד, לתת להם אוכל בחינם, לפתח את המקום, לתת אוכל לעניים וכו', אבל זה לא מעניין אותם כי זה כבר לא שלהם, הם כבר נתנו את זה לאליל.

בענין אחוזי השיער ההודי בשוק השיער העולמי

הרב קארפ: *מהו היחס של השיער ההודי בעולם, כמה אחוזים?*

העד: התברר לי, שכל הנשים בהודו מורידות את השיער הארוך שלהם בין פעם לארבע פעמים בחיים שלהן, זאת אומרת שמתוך כמיליארד מאמיני ההינדו בהודו, חצי מהם נשים, נמצא שחצי מיליארד מורידות את השיער מספר פעמים בחייהן, תחשבו לבד באיזו כמות מדובר. אפשר להבין לבד שהשיער ההודי צריך להיות תשעים וחמש אחוז מכל השיער העולמי שנסחר.

כמו"כ, שאלתי כמה וכמה מומחים לשיער, ואמרו לי שהשיער ההודי נחשב איכותי מעל ומעבר לכל שיער אחר בעולם, משום שהוא עבה ומחזיק מעמד לאורך זמן, ואפשר לעבד אותו כך שהוא יהיה צהוב או אדום או לבן, כל צבע שתרצה. שערות אחרות הם מתבלות הרבה יותר מהר, אין להם את העמידות של השיער ההודי.

הרב רובין: *האם זה יותר טוב גם משיער אוקראיני?*

העד: שיער אוקראיני אמיתי נחשב לזוועה, הוא דק.

הרב רובין: *אז איך יתכן שעל השיער ההודי משלמים שלוש מאות דולר ועל האוקראיני משלמים פי שלש?*

העד: אני אסביר למה זה ככה, השיער האוקראיני שעולה פי שלש הוא בעצם שיער הודי מעובד. השיער ההודי צריך לעבור עיבוד, הוא קודם כל מיוצא לקוריאה או לסין, ושם יעבדו עליו ויצבעו אותו בצבע האוקראיני הטבעי, ואז לאחר כל השלבים של העיבוד מייצאים אותו לאוקראינה ומוכרים אותו כאוקראיני, ואז המחיר שלו כבר עלה לאחר כל העבודה והעיבוד.

הרב אייזנשטיין: *כשמוכרים שיער באוקראינה ואומרים שזה שיער אוקראיני טבעי, הם מרמים?*

העד: יש אולי נשים באוקראינה שמוכרות את השיער שלהם, אבל זה פחות באיכות. אם רוצים למכור שיער איכותי שיחזיק מעמד לאורך זמן, כדי שיוכלו לדרוש עליו את המחיר הכי גבוה, מוכרים שיער הודי מעובד.

הרב אייזנשטיין: *כמה אחוז מהשיער באוקראינה הוא מהודו וכמה מקומי?*

העד: זו חקירה, אין לי מושג.

הרב קארפ: *מהו השיער הברזילאי שיש היום?*

העד: אני קיבלתי מאחד הסוחרים בהודו דוגמא של שיער שקוראים לו "שיער ברזילאי". הוא הסביר לי שזה בעצם אחד הסוגים של השיער ההודי, כי גם בהודו יש סוגים שונים ורמות שונות של שיער, יש כאלה שגרים בדרום, יש כאלה בצפון, ויש את המוסלמים שכבשו אותם וכו', ואחד מהסוגים קוראים לו "שיער ברזילאי", כי השיער הברזילאי יש לו איזה טקסטורה מסויימת, שיש כאלו שרוצות דוקא את זה, זה יותר עדין ויותר דק. מה שהבנתי מהמומחים שם, שלפי שיטות העיבוד של היום, אפשר לקחת את השיער ההודי הרגיל ולהפוך אותו לכל איכות, שייראה כמו שיער מכל מדינה אחרת. כל אחת שרוצה שיער מסוים של מדינה מסוימת היא יכולה להגיע להודו ולקבל את אותו שיער.

[4] גם אצלנו - להבדיל - יש מושג של "נעשית מצוותו", וכן "משולחן גבוה קא זכו". ועוד שהדם לאחר זריקתו נמכר לגננים לזבל.

ה. המשך גביית העדות

עקב ריבוי שאלות הרבנים שהיה בגביית עדותו של ה"ה אמיר דרומי הי"ו בבית הראב"ד, ביקשו הרבנים לברר עוד מספר נקודות שנחסרו מחמת קוצר הזמן. אשר על כן נעשתה הגדת עדות נוספת (מוסרטת) ע"פ השאלות שמסרו הרבנים בכתב.

המקום הזה, הייחוד שלו, זה שהשתרש שם מנהג עתיק יומין, ששם נהוג להקריב כקרבן, את השיער ראש של האנשים המאמינים שלהם, בע"ז. ולמקום הזה מגיעים יותר אנשים, מאשר בכל מקום אחר, במדינה הזו, בארץ הזו, ארץ הודו.

עכשיו רק נאמר, שבהודו יש, איך שאומרים, בלשון לעז, מיליארד הודים שמאמינים בדת זו, ההינדית של ע"ז, ובירור שלנו התברר, שכל אחד ואחד באחד מהרגעים של החיים שלו, אם זה בזמן של מצוקה, או בהתעלות, לפני חתונה, אחרי חתונה, אחרי שמת אחד מבני המשפחה, כל הסיבות שבעולם, הם משקיעים את מירב מאמציהם, להגיע למקום הזה, עכשיו, אם לא צלח להם, ולא הגיעו למקום הזה, אז ישנם מקומות אחרים. אבל בגלל הקדושה שהם מייחסים לזה, הם עושים את מירב המאמצים להגיע למקום הזה ולתת כקרבן את השיער שלהם.

עכשיו זה מה שנאמר לי, עכשיו אני הגעתי למקום ומה אני רואה לנגד עיני??

אני רואה נהר נהר, שוצף וקוצף של אנשים, אנשים, נשים וטף, משפחות, זקנים, ילדים, עשירים, עניים, פשוטי עם, ועד לבעלי חכמה, אצלם כולם כנהר שוצף וגועש ,מגיעים למקום, חלקם ברגל פשוט שיירות עצומות של הולכי רגל שמטפסים איזה 12 ק"מ להגיע אל ההר הגבוהה ששם נמצא המרכז הזה של הע"ז.

וחלקם, בשיירות אינסוף של אוטובסים ומשאיות ומה לא, העיקר להגיע למקום. ואז כשהגענו למקום הזה, התחלנו לברר, ונאמר לנו שיש אולם ראשי, ששם מספרים את המאמינים, הגענו למקום הזה, וראינו תור ענק שצריך לחכות שעות על גבי שעות, כדי ש"תזכה" להיכנס לתוך הדבר הזה, שאצלם, זה חלק מהקדושה של המקום. ז"א כשאתה מגיע לשם אתה צריך קודם כל להוריד את הנעליים, שזה מסמל שאתה עובר למקום של קדושה. ואז, גם להיות לבוש בלבוש המסורתי, שאז היה נהוג היום זה קצת אחרת, אבל אז לפני 14 שנים, כך היה נהוג.

ואז נכנסים פנימה, בסופו של דבר שאתה "זוכה" שהתור שלך מגיע, אני קבלתי היתר מיוחד למרות שבכלל לא נעים להיכנס למקום הזה בגלל שזה לא נחשב לבית התפילה שלהם, זה לא זה, אבל יש לו קדושה, אבל נאמר לי ע"י רבנים שמותר לי להיכנס, כדי לעשות את הבירור הזה.

ומה מתגלה לנגד עיני? אני רואה קודם כל בכניסה, אני רואה לנגדי צלם גדול שנמצא במקום ואז מסביבי לכל האולם הזה ישנם ספרים שיושבים בתנוחה מסויימת, כולם, ומחכים למסתפרים שיגיע כל אחד לפי תורו לספר שמחכה לתספורת הבאה.

עכשיו, רואים שכל אחד ואחד שמגיע לשם לפני כן, אח"כ בבירור התברר, שקודם כל, שוטפים את השיער, גם הם טובלים, יש איזה מקום של טבילה שהם טובלים את עצמם, מזדככים ככה, לקראת המאורע והמעשה, ואז אנחנו רואים שבאמת כל אחד מגיע לספר, ומתיישב ככה בשפיפות ומשפיל את ראשו והספר מגלח בתער את כל השיער ומניח את זה בצורה מסודרת לפניו. וכך הלאה.

שם במקום בתוך הבית גזיזה, בגלל שיש בו "קדושה",וגם בתוך בתי התפילה שלהם אסור לצלם, ויש שומרים מכל עבר למרות שהפעם בנסיעה האחרונה הצלחנו גם לצלם. נכנסתי פנימה היה איתי מתורגמן שלקחתי איש נאמן שבדקתי ובחנתי לפני כן וראיתי שהוא מאוד מאוד מדייק בשפה ובמנהגים הוא נולד במקום, הוא מכיר את זה מאז קטנותו, הוא בן 30 ומשהו והוא גם מלומד עם תואר אקדמי ופתח חברה, ובקיצור הוא אדם מאוד מאוד חכם, ומאוד רוצה את הקשר איתי כלומר נאמן, כמובן שגם שילמתי תמורת העבודה שלו ונוצר בינינו קשר אמיץ כזה, שאנחנו יוצאים למשימה וחייבים לעשות את זה ובאמת עזר לי להתגבר על כל מיני מכשולים של המקום, שלולא העזרה שלו, היה לי קשה להתגבר ובאמת לתעד את הדברים.

הצלחנו הפעם לתעד בצילום למרות שיש איסור מוחלט לזה, בקצת בלהעלים את זה, כלומר, קצת לא שמו לב, ניצלתי את זה ואח"כ שמו לב ואז יצאנו ובכל אופן בצורה זו אחרת, הצלחנו לתעד את המקום וגם את האנשים וגם את המעשה, ובסופו של דבר גם הצלחנו להתגבר על המניעה הזו של לא לדבר והצלחנו גם לראיין את המסתפרים עצמם ואת המספרים עצמם.

עכשיו לכל אורך הדרך, אני חייב לומר כי אני ראיינתי, והכוונה וגם הדרישה של הרבנים הייתה שאני אשאל כמה שיותר אנשים מבאי המקום, למה הם באו? מה הם עושים? מה המטרה של כל הדבר הזה? מה המקורות של המנהג הזה? וכדומה, פשוט שאלתי עשרות על עשרות אנשים, הייתי עובר ויש שם אנשים שבאים, ישנים שם לילות וימים, עד שהגיעו אז נשארים, אז פשוט הייתי רואה קבוצה או משפחה או קבוצה שבדיוק רואים שכולם הסתפרו או לפני התספורת, או מכובדים או פשוטי העם , פשוט רציתי את כל המבחר והיינו ניגשים אחד לאחד ופונים אליהם בבקשה היה לי איזה כיסוי כזה, אמרנו שנשלחנו להודו כדי לברר את המנהג שלהם בצורה אקדמית, ז"א בקשו ממנני להביא את כל הפרטים המדוייקים למה ואיך כל זה נעשה, ולא ספרתי מעבר לזה.

אבל הם כבדו את זה מאד ושתפו פעולה, וכל אחד שיתף את מקומו ומעמדו ורצונו ומחשבותיו לסיבת מעשהו והשתדלותו והגעתו למקום.

אני חייב להגיד שאחד הדברים שהפליא אותי יותר מכל, האחידות של התשובות שלהם כאילו שהם נדברו ביניהם אבל לא נדברו, ז"א שזה משהו מושרש בשורש של הקיום שלהם שהוא משותף לגדול ולקטן ולבינוני ולכולם.

וכך היה, שכל אחד ששאלתי אותו למה הגעתם למקום הזה? אז כולם אומרים **כי זה מקום מאוד מאוד מקודש**. ומה הקדושה המיוחדת של המקום הזה? אז אומרים לי: **"כי אנחנו באנו עכשיו לתת קרבן את השיער שלנו" ואז אני שואל "ולמה אתם באים לתת לקרבן את השיער הזה מכל הדברים?" אמרו: "כי האל, האליל שנמצא פה הוא מאוד מאוד אוהב את השיער" ואז אני שואל: "טוב אז למה הוא אוהב את השיער?" אז כל אחד לפי בוואריאציות שונות כלומר, כל אחד קצת משנה, אבל העיקרון הוא, שיש סיפור עתיק יומין שמספר** שהיה איזה אל, אליל, שישב באיזה התבודדות ביער, ועד שהנמלים והטרמיטים בנו סביבו איזה הר של אדמה וגרו בפנים והוא לא זז משם לרגע, והיה בהתבודדות, בהתכנסות האישית שלו ומה קרה? היתה איזה פרה שהייתה עוברת בדרך ורואה את האליל הזה יושב שם ולא זז ולא שותה ולא מדבר ולא כלום אז היא בחמלתה, באה ונעמדה מעליו ,מעל הראש שלו והייתה משילה את כל החלב לתוך הפה שלו וכך הייתה מזינה אותו, וזה היה המצווה שלה.

הגיע יום אחד, בעל הפרה רואה שאין חלב, ומחליט ללכת לראות מה הסיבה, הולך עוקב אחריה והוא רואה פתאום שהוא מגיע למקום הזה ביער, פתאום, יש איזה קן נמלים ענק שמכסה את הכל ורואים דמות, והיא נעמדת מעל זה ומתחילה להוציא את כל החלב שלה על הקן נמלים הזה, הוא ראה את זה, נרגש נזעם, ובא לתת לה מכה על הגב כדי שלא תעשה את זה לעולם יותר. היא הצליחה לזוז הוא נתן את המכה על ערימת נמלים שזה פגע ישר בראש של האליל והוריד לו חתיכה של הבשר עם השיער, נקרע לו חתיכה וזב דם וכואב ומסכן... הגיע איזה אלילה מהסביבה ראתה מסכן האליל הזה, פצוע ודואב וכואב, מיד גילחה את כל שערות ראשה ונתנה לו את זה כמנחה, כתשורה כפולחן...

ומאז ועד היום הזה, מנהג המקום אומר, שהאליל הזה רוצה את השיער של כל אחד שמביא לו שיער, ותמורת השיער הוא מקבל את הברכה של האל בצורה זו או אחרת של תשורה ומנעמים וישועות מחולי וכל דבר משאלות לב. אחד לפני שמחתן את הילד, נאבד לו כל הכסף, חולה, רוצה משהו הולך אל האליל הזה, מגיע לשם, **וברגע שהוא נכנס לבית הגזיזה ברור שהוא ביחוד עם האליל שלו, וברגע שהוא יורד לפני הספר, אז הוא מיד מתחיל להגיד את התפילה, יש איזה תפילה שמשננים שוב ושוב את אחד השמות של האלילים, רק תדעו שיש שם אלילים, איזה 400 אלילים שונים ומשונים עם צורות שאני לא אתאר בכלל, כי אף אחד לא יוכל לעמוד בתיאור, איך זה נראה, וממה זה מורכב, ה' ישמור אותנו.**

אבל הם ברגע שהם נכנסים לרגע הזה, הם מתחילים בכזה מסירות נפש, להתפלל את התפילה הזאת. עכשיו אלה שמספרים הם מתברר שהם מכת מסויימת, יש, כל ההודים זה מנהג עתיק יומין אצלם יש כתות, יש כל מיני רמות, יש את הברהמינים שזה הכהנים של הע"ז, העליונים, ועד למה שנקרא באנגלית untouchable שזה הכי נמוך שאסור לגעת, זה כת כזו נמוכה שאסור בכלל לראות אותם, שהם מתחבאים, עכשיו זה נהיה קצת מודרני יותר, אז זה קצת השתנה אבל עדיין. **אז אלה, הספרים, הם נקראים נהי ברהמנים , זאת אומרת זה ברהמנים, שאלתי מה הם כהנים? אומרים לא לא לא, הם לא כהנים אבל יש להם מעמד מקודש בעצם יש להם כת של ספרים, בגלל שהם עושים את התספורת הזו ב"קדושה" שלהם, של הקרבה של פולחן האלילי, אז יש להם את הייחוס שלהם ורק הם יכולים לספר או לגלח, ולאף אחד אחר אסור לגלח,** ומאמינים בקרבן הזה, גם הם כשראיינו אותם אז הם אמרו שכל אחד שמגיע או לפני התספורת שלו או בתחילת המשמרת שלו כי זה אינסופי - זה 24 שעות ביממה, זה לא נגמר 8 שעות או משהו, כל סביב השעון, אז הם כל פעם אומרים איזה תפילה ואומרים ג"כ את שם האליל שחוזרים עליו ואז הם עושים את עבודת הטומאה שלהם, מספרים, מגלחים, שומרים על האיכות, כלומר יש שם כל מיני כמו שאמרנו מזקן הזקנים, זקנת הזקנות ועד הצעיר שבצעירים, נגיד אם יש משפחה שמגיעה 20, מהסבתא הכי.., רב-סבתא ועד התינוק שכמעט נולד, לא, קצת אחרי זה, מספרים את כולם אתה רואה יוצאים החוצה כולם מגולחים כולם נותנים את זה, **כל אחד ואחד שדברנו אתו אנחנו מוסרים את זה ברגע הגילוח.**

שאלתי רגע, מה אתם נותנים? איך אתם נותנים? מתי אתם נותנים? כולם, אין אחד שלא אמר וענה שברגע הגילוח זה בעצם אז זה ניתן קרבן לאליל שלהם מהם והלאה, ואז שאלתי ואז מה, אז אומרים "אותנו לא מעניין" מה עושים אח"כ חלקם אמרו "כן אנחנו יודעים, אח"כ סוחרים בזה, מוכרים את זה ואז מטפחים את כל המתחם של בית ע"ז הזו, ומפתחים עוד ונותנים לנו אוכל חינם וכדומה, אבל מבחינת האמונה שלהם ואין אחד שסתר את זה, כולם חזרו על זה שוב ושוב ברגע הגילוח זה הזמן של הנתינה של הקרבן שלהם לאל, זה מה שנאמר.

עכשיו גם ששאלנו את הספרים עצמם, אותם דברים נאמרו, וגם בסופו של דבר כשהצלחנו להגיע לכהנים הגדולים של המקום, שגם זה היה בסייעתא דשמיא, כי הם לא מתראיינים, והם לא מוכנים, הם עסוקים או בעבודה שלהם, או במנוחה שלהם, הצלחנו לקבל את האפשרות לראיין אותם, אני דברתי אישית עם אחד מהכהנים הגדולים הראשיים של המקום, לאחר מכן, העוזר שלי שהוא הצליח להשיג, הצליח לראיין ולהסריט קבוצה נוספת, יש קבוצה מאוד מצומצמת שהם ממש בגבוה בגבוה של כל המקום הזה, הכי ראשיים מבחינתם, וגם שם נאמר לנו אותו דבר, כאילו שאני מדבר עם הפשוטים מאלה, רק קצת יותר בפירוט, שכן, זו האגדה, לא אגדה, זה האמונה שלהם, התורה שעל פיה נוהגים שככה היה המעשה עם האליל וכך נהג, וקיבל פצע וכו' וכו', ומאז הקרבת השיער "קדושה", והשיער "קדוש", ובאנגלית זה **sacrifice, offering** זה תלוי איזה מילים המראיין מכיר אם לא בשפה הזו, אז זה שתרגם לי, שהוא רהוט באנגלית, ובשפה המקומית ששם הוא נולד, עוד יש הרבה שפות, אבל

המתורגמן בגלל שהוא מלומד בשפה המקומית הוא מכיר היטב, אבל המתורגמן מכיר 5-6 שפות על בוריין אז הוא יודע לתרגם במדויק, וגם חלק מהאנשים שכן מבינים אנגלית, אבל בנושא זה של הקרבן הם רצו לדבר בשפה המקומית המקורית, והם לא רצו להגיד לי את זה באנגלית, אבל כשהמתורגמן היה מתרגם לי מהשפה המקומית לאנגלית, אז אתה רואה אותם ככה עם הראש "כן כן כן, זה מה שאמרנו".

עכשיו, זה הנקודות של המעשה, אבל דברים נוספים נוצרו במשך העלייה הזו ראינו את כל הילדים הקטנים, מה הם עכשיו מבקשים? ילד קטן עוד לא מבקש, מה הוא יכול לבקש? אבל יש להם איזשהו מנהג לגזוז לקרבן לאליל את השיער של הילדים. מתברר שילדים בין גיל 11 חודשים, עד גיל 5 חייבים לגזוז לקרבן את השיער.

היה כהן ע"ז גדול שפירש לי את זה ואמר שמגיל 11 חודשים והלאה כל ילד מגלחים אותו ונותנים את השיער שלו לאליל כקרבן קדוש שנקרא "מונדן", וזה למה? אומרים שלפני ההתפתחות הסופית של המוח שלו והשיער בעצם מכסה על האפשרות שלו להתפתח לשלימות וכשאתה מקריב לקרבן את השיער אז האלילים יכולים לעזור לו להשלים את המוח שלו. זה הבסיס של המנהג הזה, יש כאלה שלא עושים בגיל קטן מאוד אלא הם עושים בגיל יותר מבוגר.

כמויות

שאלתי אותם, תגידו בכפר שלכם כל הנשים שבכפר מגיעות למצב הזה שהן מקריבות את השיער שלהן?

חד וחלק- כולם, עוד פעם, כולם, אין אחד שסתר את העובדה הזו, כולם אמרו, כל הנשים בכפר שלנו עשו את זה ויעשו את זה, מה זאת אומרת עשו את זה ויעשו את זה , שאלתי.

אמרו - יש נשים שלא עושות את זה רק פעם אחת, לדוגמה אשה היה לה צרה, קבלה איזה ישועה או בקשה איזה ישועה, הלכה, נתנה קרבן את השיער שלה, גדל השיער עוד פעם, חמש שנים עברו חמש שנים חלפו, עשר שנים..פתאום הילדה רוצה להתחתן, אין חתן משהו כזה, עוד פעם, מספרת, זאת אומרת, עכשיו נחזור למספרים, אמרנו, מיליארד הינדים, בהודו. חצי מיליארד נשים עם שיער ארוך, ז"א שחצי מיליארד פאות יוצאות מהודו, על כל אישה ועכשיו הנשים שמסתפרות לא פעם אחת, עוד כמה פעמים בחייהם, אתם מבינים את המצבור הזה, והילדים הקטנים עם השיער הארוך שלהם שמסתפרים בגיל חמש שהשיער הוא עדיין רך עדין ויפה.

ואז עוד שאלות ששאלתי, ונאמר לי "אמיר רק תדע שהשיער ההודי הוא הכי משובח בעולם אין אחד שהיה מעדיף שיער ממקום אחר, כי השיער הזה הוא הכי עמיד והכי ניתן לעיבוד, ועכשיו עם האמצעים הטכנולוגיים והפיתוח העולמי אז השיער ההודי שהוא רובו ככולו, שחור או חום כהה, אז רק לוקחים אותו למעבדה ושם הוא נהיה פתאום צהוב, בלונדיני, רך, מסולסל, מה שרק נדרש בשוק העולמי השיער ההודי הזה נהפך להיות, ומה עוד, בהודו המחיר הוא הכי נמוך שליש ורבע וחמישית מכל מקום אחר. גם שיער הכי- איכותי. גם האפשרות של כמות. גם האמצעים הטכנולוגיים. הנה, כל הסיבות המצטברות שהכמות והאיכות והעיבוד גורם לכך שהשיער הזה מגיע לכל השווקים בעולם, ואז משם הוא מגיע לכל ארץ. אני אח"כ הייתי אצל חלק מהמשווקים והקניינים של שיער בהודו, **וברשימה של הארצות של הייצוא, אז אתה רואה, הם מייצאים לארצות שהם בעצמם מייצאים לאוקראינה ולברזיל, ארצות...לכל מיני ארצות שאומרים אה, משם המקור של השיער, <u>גם ישראל מצוי ברשימה, אני רואה ברשימה שמות שמות, שומו שמיים- ישראל!</u>**

כשיצאתי מהמקום הזה של ע"ז, נאמר לי שכיון שישנם עוד טמפלים עם גזיזה, בקשו ממני להגיע בטיסה ארוכה לעוד איזה טמפל גדול משאר הטמפלים שיש בהם גזיזה. הייתי כבר שבע אבל לא היה לי ברירה, עליתי על מטוס טסנו שנינו, העוזר ואני, הגענו למקום, לבית העבודה זרה הזו גם כן ואותו הדבר שהתקיים במקום הזה, התקיים שם, בסדר גודל פחות אנשים, ואמרו לי- פה זה יותר עניין של עונות, מגיעים, אם היית בא לפני שבועיים או עוד שבועיים, אז בדיוק היו כל ההמונים ולא היית יוכל להכנס, ועכשיו יש פחות אבל גם היה כל הזמן.

וגם שם אותו דבר נכנסנו לבית גזיזה ושמה הצלחנו יותר בקלות לראיין את הגוזזים ואת האנשים כי פחות משוכלל ופחות שומרים, ואותו דבר נאמר לנו, אותם תשובות, ממש שהשיער שגוזזים הוא קרבן החשוב והמכובד ביותר עבור האליל שאוהב שיער וכל תושבי המקום מגליחם אך ורק במקדש.

ו. תמליל ראיון חשוב ומיוחד מהסרטה של אחד הכמרים הראשיים בטירומלה

שם: קרטיק שרמה

תפקיד: המרצה הבחיר בסנסקריט וידיאפיט

מעמד: אברהמין (כהן דת ראשי)

שאלה: מהי הסיבה שמאחורי גזיזת השיער אצל בני דת ההינדו? האם יש בפעולה זו נתינה של השיער עצמו לאל שהאל מקבל את השיער?

תשובה: הגזיזה מתחילה מגיל 11 חדש או מגיל 3 שנים והפעולה "אסטאדסה סמסקרלו" היא אחת מ: 18 טקסים דתיים שיש לדת ההינדו משעת הלידה עד למוות, ואחד מהם הוא גזיזת השיער, וזה נקרא קרבן מאוד מאוד קדוש לאליל. (הכומר עצמו חזר בעצמו על המילים: קרבן מאד מאד קדוש לאליל)

שאלה: מה שונה המקדש בטירופטי מכל המקדשים:

תשובה: זה המקום המרכזי ביותר ושם נושעים יותר מהר. לכן אנשים מגיעים מרחבי הודו לטמפל ומקריבים את שערם לאליל, והאליל מקבל את השיער מהם בתור קרבן קדוש, כי בשונה מהקרבת קוקוס ושאר דברים שהם מחוץ לגוף, והם נחשבים רק "פרזדה" (הקרבת אוכל לאליל). אבל הקרבת שיער זה הרבה יותר נעלה, מאחר שזה חלק מהגוף, שזה היופי של גוף הבן אדם, ועל ידי שמקריבים את השיער הוא מראה הקרבה מאד גדולה לאליל, והאליל מחשיב את זה כקרבן מאד קדוש.

שאלה: כמה פעמים הוא יכול להקריב את השיער?

תשובה: אדם יכול להקריב את שערו כמה פעמים שהוא רוצה, תלוי לפי רצונותיו ותפילותיו לאליל.

שאלה: האם הגזיזה בתור קורבן קדוש הוא רק כאן, או בכל המקדשים בהודו?

תשובה: זה קרבן קדוש בכל המקדשים בהודו, ולא רק במקדש המרכזי בטירומלה. רק בטירופטי זה מקום יותר קדוש שמיד במהירות האליל מושיע את מי שסוגד לו.

ז. קטעים מתוך התכתבות עם ד"ר "שאנת'ה נאיר" המתרגם את ספרי הטמפל בטירופטי לאנגלית

[ניתן לקבל את ההכתבות המלאה באנגלית בפניה למערכת]

ד"ר "שאנת'ה נאיר" M.A. PHD מומחית בינלאומית לדת ההינדו, למדה, עבדה וחיה רוב חייה בעיירת הטמפל של טירופטי, ועד היום הקריירה שלה שם. כתבה הרבה ספרים על דת ההינדו. מומחית לתרגום ספרים משפת 'טמיל' לאנגלית. חיברה ספרים רבים באנגלית, כדוגמת: "ההימיליה הקדושים" – "משכנם של האלילים ההינדו", "הדים של חכמה הודית עתיקה". "המשבר העולמי והשפעתו על הודו 2008□2009" וכו'. כמו כן, ד"ר הנ"ל פרופסורית וראש מחלקת אקונומיקס בSPW קולג' טירופטי אנדרו פרדש.

הקטעים הבאים הם ציטוטים מהתכתבות מפורטת באימייל שערכו חוקרים באר"ב עם הד"ר נאיר הנ"ל. הד"ר נשאלה באימייל שאלות מפורטות לגבי הכוונה של אנשי ההינדו מאחורי תהליך ה"טונסורינג" (חיתוך או גילוח השיער) שנעשה בכל הטמפלים ברחבי הודו. כמו כן נשאלה הד"ר נאיר בדבר האגדה המפורסמת המלמדת על אחת מסיבות גילוח השיער בהודו.

לפניכם ציטוטים מתוך התכתבות ארוכה עם הנ"ל

<u>בעמוד 4 תשובות 5 עד 12, 19 ו 20. אימייל מתאריך 12 יוני 2018:</u>

5. "למיטב ידיעתי האגדה הזאת היא מאוד פופולרית וידועה אצל סוגדי לורד ונקטסוורה. האגדה מספרת על רועה בקר שהכה לאליל על הראש ואלילה עשתה לו השתלת שיער משלה, כדי להחזיר לו מראה יפה. בתמורה הבטיח האליל שכל מה שסוגדיו יקריבו לו, ילך אל האלילה להחזיר לה כטובה על השערות שלה שנתנה לו, והאליל שאוהב מאד שיער ישלם גמול טוב לכל סוגדיו".

6. "גם הסוגדים שלא יודעים על האגדה, גם הם מקריבים את שערם לאליל. לא חייבים לדעת דווקא את האגדה הזאת כדי להקריב שיער לאליל. זה יכול להיות גם אחד הסיבות למה הסוגדים חושבים בעת שמקריבים את שערם לאליל".

7. "אי אפשר לדעת מלפני כמה שנים הוא האגדה, כי הם לא ניתנים לבירור. מדובר במאות ואלפי שנים ולא ניתן לדייק ממתי בדיוק".

8. "הרבה מהאגדות נמצאים ב'פוראנאת' " – [אוסף של כל מיני 'חכמה' של ההודים מלפני מאות רבות של שנים].

9. "האגדה הזאת היא ידועה היטב בקרב ההודים הסוגדים של האליל הזה".

10. "זה חלק מהמיתולוגיה של ההודים".

11. "יכול להיות הרבה סיבות לסגידת 'הטונסורינג'. זה יכול להיות גם עם מחשבה למלאות נדר, או להראות הכרת הטוב אחרי שהתמלאו הבקשות שהתפללו לאליל. זה יכול גם להיות לבקש למלאות איזה בקשה, או אפילו רק בשביל הסיפוק העצום שיש בשעה שבן אדם מקריב לאליל דבר הכי יקר שהוא מיפה את הגוף. הסיבות הם תלויים במצב רוח של הסוגד".

12. "מעשה ה"טונסורינג" [גזיזת השיער] הוא נחשב קרבן לאליל".

20. "רוב רובם של הנשים גם באיזורים הכפריים וגם באיזורים העירוניים חותכות או גוזזות את השיער רק להקריב לאלילים השונים בטמפלים השונים".

<u>בעמוד 6 אימייל מתאריך 13 יוני 2018</u>:

בתשובה לשאלה שלך האם שמעתי פעם על האגדה?

"מימי הקולג' שלי (בשנות 1950) אני בקרתי בטמפל של לורד ונקטסוורה כי למדתי באחד מהקולג'ים של TTD [הנהלת הטמפל הגדול] בטירופטי. מאז שמעתי הרבה מאוד אגדות הנוגעות לוונקטסוורה בטירופטי, כולל האגדה על נילי דבי".

<u>בעמוד 8 אימייל מתאריך 24 יוני 2018:</u>

בקשר לשאלות שלך מתאריך 12 יוני:

"אני חוזרת שהסוגדים **מקריבים את שערם בתור קרבן** לאליל. מתוך הסגידה שלהם הם מקריבים משלהן לאליל".

"אם קבצן נותן מטבע קטנה לקיסר, האם זה בגלל שהקיסר צריך את זה, או רוצה את זה? זה תשורה מהקבצן מרוב אהבתו לקיסר! או הוא מרגיש שהקיסר אוהב את זה בגלל שהוא רואה את אהבת הקבצן מאחורי מעשה זה וכו'.

כך שכל קרבן צריכים לראות את זה מזווית הסוגד, ולא מזה של האליל. אנחנו לא ראינו את האליל, רק מאמינים שיש אותו. כך שלדעת אם האליל יתרצה לקרבנו או האם הוא יברך את הסוגד בתמורה לקרבן שלו וכדומה אף אחד לא יודע. אבל הסוגד מאמין במעשה שלו. זה כל מה שנוכל להגיד".

<u>בעמוד 10 אימייל מתאריך 25 יוני 2018:</u>

2. הקרבת שיער ל"לורד ונקטסוורה" זה נחשב קרבן חשוב מלפני מאות שנים, אנו לא יודעים כמה שנים בדיוק. זה גם יתכן שהסיפור של 'נילי דבי' גרם לסוגדים לעשות את המעשה. הכל שייך.

4. לא משנה לסוגד ולא אכפת לו מה שיקרה לקרבן השיער שלו לאליל. אם הוא רוצה ומחליט לתת את השיער שלו, הוא עושה את זה. ובזה שגזז את השיער נגמר הענין מבחינתו. חקירת הדבר יותר, זה גם מיותר ואין לו משמעות.

5. הקרבנות יכולים להיות כל דבר. זה לא משנה. זה רק מראה על האהבה החזקה מאחורי המעשה שמבטא הסגידה. הקרבנות יכולים להיות עלה של עץ, פרי או שיער או כל דבר. הסיפור של "מילה דבי" רק מראה את סגידתה העצומה לאליל.

<u>באימייל מתאריך 29 יוני 2018 :</u>

4. הקרבן הזה של גזיזת השיער נעשה בבניין אחר (ולא מול הפסל המרכזי) <u>**מסיבות הגיניה ונקיות**</u>. <u>**וגם בגלל שלא מקריבים שום קרבנות לפני האליל.**</u> לכל סוגדים העוברים במהירות מול האליל אין להם זמן אפילו שניה אחת לעמוד לפני האליל – יש כזה עומס להגיע לטמפל. אותו דבר בעוד הרבה טמפלים הפזורים ברחבי הודו. קרבנות כמו כסף, דברים יקרים וכדומה שמים ב'הונדי' שהוא במקום אחר מהטמפל, והסוגדים שרוצים ל'תרום' לטמפל עושים כפי ההגדרות של הTTD.

5. תמונות ודברים תלויים על הקיר אפשר לראות בהרבה מקומות בטירומלה ובכל מקומות בטמפל. אותו דבר בכל הטמפלים בהודו. זה נעשה רק כדי לעורר מחשבות על האליל לפחות בזמן שנמצאים בתוך הטמפל. רשויות הטמפל בדרך כלל מודיעים איפה להקריב קרבנות. אם סוגד עושה גזיזת שיער במקום אחר הוא יכול, אבל רשויות הטמפל לא מקבלים אחריות על קרבנות אלו.

ח. תמלילי שיחות טלפון עם עובדים בטמפל טירומלה בהודו

השיחות הוקלטו, התקיימו בנובמבר 2017 ע"י אשה שדאגה לא להציג את עצמה כיהודיה (יש רבנים ששאלו את הכמרים וקיבלו תשובות אחרות, כגון שהשער הוא רק גילוח טכני וכדו', והחשש הוא כיון שהכמרים ידעו שזה רב של היהודים, הם אמרו כך כדי לא להפסיד 5% מהלקוחות שלהם)

לאשר את השיחות ולשמוע אותם (באנגלית) נא להתקשר 9179798800 ואז ללחוץ 49

עובד: איזה מידע את רוצה גבירתי?

מראיינת: רציתי לדעת דבר ראשון האם הם אומרים איזה מילים מיוחדות של דקלום לאלילים?

עובד: בזמן הגילוח?

מראיינת: כן, בזמן הגילוח

עובד: "גובינדה", אנחנו צריכים להתפלל לאליל "גובינדה" בזמן הגילוח

מראיינת: הם אומרים "גובינדה"

עובד: כן

מראיינת: האם זה נחשב קרבן לאלילים כשגוזזים את השיער?

עובד: כן גבירתי, אם אני מתפללת לאליל לעשות משהו בשבילי ואז הוא פתר את זה בשבילי. אז אחר כך אני נותנת את הגילוח שלי לאליל

מראיינת: אז הם נותנים את השיער לאלילים

עובד: אם יש לך בעיה מסויימת, ניסית מלא דברים, יש לך קשיים, את מתפלל לאליל "אם הבעיה הזאת תיפתר אני נותנת לך את השיער", אז אחר כך אני נותנת את הגילוח לאליל, אחרי פתרון הבעיה את נותנת את השיער לאליל. זה קרבן, את נותנת את השיער לאליל

מראיינת: אז השיער זה קרבן לאליל

עובד: כן

מראיינת: האם הרבה נשים באות להתגלח או זה רק גברים

עובד: שניהם עושים גילוח

מראיינת: אוקיי, שניהם עושים הגילוח, תודה רבה

מראיינת: האם נשים גם מגיעות או גברים או עוד נשים או שניהם

עובד: כן, כל אחד יכול לעשות את זה אפילו ילדים.

מראיינת: ההודים שמגיעים לגילוח האם הם מתפללים לאליל כשמגלחים את השיער? האם הם אומרים משהו "גובינדה"?

עובד: כן כן גובינדה.

מראיינת: מה פירוש גובינדה?

עובד: זה הלורד באלאג'י

מראיינת: אהה, אז הם מתפללים. הם אומרים גובינדה.

השתי שאלות האחרונות שלי הם חוץ מ"גובינדה" האם הם אומרים עוד איזה תיפלה או רק גובינדה?

עובד: כל אחד מתפלל בדרך שלו.

מראיינת: אהה, כל אחד מתפלל בדרך משלו וזה מחשב מנחה לאליל או קרבן לאליל? כשהם גוזזים את השיער האם זה נחשב קרבן דתי?

עובד: כן, גבירתי

עובד נוסף

מראיינת: כשההודים וההודיות באים לגלח את השיער למה הם מקריבים את השיער לאליל

עובד: הם בתיפלה, גבירתי, **בדרך כלל כל אחד יש לו משקל בראש, הם מכופפים את הראש לפני האליל. הסרת השיער הכוונה שהם מכופפים את הראש לפני האליל, נכון? לפני האדם השני.**

מראיינת: אהה, אז הכוונה שהם כורעים את הראש לפני האליל

עובד: כן כן גבירתי, הם מכופפים את הראש והסיבה של הגילוח [לא ברור המילה אחר כך]

מראיינת: אבל השיער עצמו הוא מתנה לאליל? השיער עצמו.

עובד: כן כן גבירתי

מראיינת: האם אתה יודע כמה אנשים מגיעים לטמפל כל יום

עובד: כן בערך 80 אלף

מראיינת: 80 אלף כל יום?

עובד: כן

מראיינת: והאם יש עוד הרבה טמפלים שעושים גילוח? האם זה היחיד? או האם יש עוד טמפלים שעושים גילוח

עובד: יש הרבה, גבירתי.

מראיינת: וואו, יש 80 אלף כל יום, זה לא יאומן. זה יהיה המון כל שנה.

עובד: כן כן

מראיינת: וכשהם מגלחים, האם הספרים גם אומרים גובינדה?

עובד: כן גבירתי.

מראיינת אה, הם גם אומרים גובינדה וואו

עובד: כן

מראיינת: עוד שאלה אחת. למה ההודים וההודיות מגלחים את השיער? האם אתה יודע למה?

עובד: שיער זה היופי של היופי האנושי. האם אתה מאמין לזה.

מראיינת: כן, זה בהחלט יפהפה

עובד: כן, שיער זה בהחלט יופי של אנושות, ע"י נתינת הגילוח אנחנו נותנים את היופי שלנו ללורד. אנחנו מקריבים את היופי לברכת האליל.

מראיינת: אז אתם מקריבים את השיער.

עובד: על ידי הקרבת השיער הכוונה "האליל אנחנו מוכנים לתת אפילו היופי שלנו לברכה שלך"

מראיינת: וואו, אז אתם מוותרות על היופי בשביל ברכת האליל. והאם השיער נחשב קרבן לאליל? האם זה הולך לאליל?

עובד: כן זה היופי שלנו. השיער זה היופי, אנחנו מקריבים אפילו השיער לברכת האליל.

מראיינת: וזה הכל לברכות?

עובד: הכל ברכות מהאליל

מראיינת: ואיזה ברכות האליל נותן, כל מה שהבן אדם צריך?

עובד: כל או איזה שהוא ברכה, אם אנחנו חושבים לפני האליל אם זה יקרה, אנחנו מגלחים. אוקיי? אם תקבל קידום, או אתה רוצה רכב או כל דבר כזה, אם זה קורה אנחנו צריכים לגלח את השיער. זה שבועה. אליל אם אני אקבל את זה אני אגלח. או אם הילד בריא אם הוא נהיה בסדר באמצע בעיות בריאותיות.

מראיינת: מתי הם אומרים גובינדה? לפני הגילוח או באמצע הגילוח?

עובד: כל הזמן, "גובינדה" זה מן מלמול או מנטרה

מראיינת: אה, זה מנטרה. האנשים אומרים כל הזמן בזמן הגילוח גובינדה

עובד: כן גבירתי.

מראיינת: זה מאוד עוזר לנו, תודה רבה על כל העזרה

ניתן לשמוע את הקלטת השיחה באנגלית בטל'
(001)9179798800
שלוחה 49

ט. תרגום סרטון ראיון עם כמרים ועובדים בטירופטי
(ניתן להשיג את הסרט המלא במערכת)

ראיון עם כומר בכיר בטירופטי, עובד ככומר ויועץ:

עבדתי במשך 32 השנים האחרונות. לאחרונה אונברסיטת "ודה" זיכיתני בתואר "מומחה". "סלוקאמס" (בסנסקריט).

מדוע אתם מקריבים שיער ללורד ונקטסוורה?

ונקטסוורה הוא אלהים kaliyug (האחרונה מארבעת הדרגות)
כדי להוכיח שיש הרבה מקרים,
ביניהם הקרבת שיער בנוכחות האלילים, כפלחן, תרבות, התחייבות,
זה אומר שכל אחד בפני אלהים צריך לכוף את ראשו,
גם כן אם מישהו שוגה אומרים אנשים גילוח ראשו כחלק של חרטה.
אז אנשים מקריבים שיער כי הם חושבים שעשו עבירות.
זה מראה סגידתנו וגם מוריד את אנוכיותנו.

מהי הסיבה לביקורים במקדש פדמבטי, לפני ביקור מקדש האליל ונקטסוורה, איפה שנמצאת צורתו העיקרית?

"אס פר ודס מטרו דוו באוה, פיטרו דוו באוה, אצ'ריה דוו באוה."
כלומר - "כבד אמך, כבד אביך, כבד מורך". קודם אמא ואח"כ אבא.
"סיטה רם, פדמבטי, סריניבסולו, רוקמיני-סטיבהמה ונוגופלה, סוומי."
אז אנחנו רואים, שקודם סוגדים לאמא.
אז בהתבסס על זה מבקרים קודם מקדש פדמבטי ואנחנו מקריבים תפילות.
היא תבקש מונקטסוורה בעבורנו למלאת את צרכי המאמין.
יש לנו את המקדש הזו בטיריצ'נור פאדמה סאראוור.
אז קודם אנחנו מבקרים מקדש פדמבטי ואז מקריבים שיער.
ומבקרים את מקדש ונקטסוורה.

מדוע אתם אומרים "גובינדה" בעת הגילוח?

לאליל יש הרבה שמות, השם "גובינדה" נעשה מפורסם. הסיבה היא,
גובינדה פירושו "גן עדן", לכן מי שיאמר "גובינדה" ישיג גן עדן.
מי שיתפלל בשם גובינדה ישיג גן עדן,
וזה הכי מומלץ לדקלם אותו יותר משאר שמות.

אנחנו יכולים להקריב בכל מקום בטירופתי.
קאליאן קאטה (מקום הקרבת שיער).
ואנחנו יכולים לראות צורות אלילים בכל מקום בקאליאן קאטה.
כך שזה אותה צורה ואין שום הבדל היכן אנחנו מקריבים
כל ההבדל כאן זה שהם לא עושים "פוג'ה" (סגידה). רק ע"י אמירת "גובינדה" אנחנו מקריבים את תפלותנו.

"אום נאמו ונקאטסיה אים נארש"
יש 16 קאליאן קאטה (מקומות תגלחת) ו 700 600 עובדים. רק נשים עובדות יש למעלה מ 100.
אחרי שיש לנו את השיער, אנחנו ממלאים אותו בשקים ומאכסנים אותו עד שנוביל אותו לחברות הפאות.
אנחנו מחלקים אותו לשש קבוצות: מעל 30", 30 15", 15 10", ופחות מ 5", בשק אחד. כמו כן אנחנו מפרידים שיער לבן.

אם הענין הוא לגלח לאליל, מדוע אינכם מגלחים במקדש עצמו? האם זה משום שאין מספיק מקום?

בעבר היו לנו את כל השירותים האלו במקדש עצמו. אך בגלל צפיפות איומה אנחנו רוצים שיהיה למאמינים נח.
וגם כן בהתאם לכתוב ב'ספרינו' החלטנו לעשות מקום סטנדרטי להכל.
כך שזה לא נגד החק וגם אינו לא מכובד.

כמה אורך זמן צריך להיות השיער בהינדו כדי שייחשב שהאליל לקח את השיער?

איננו יודעים בוודאות כמה זמן זה לוקח. אבל כאשר אנחנו מתייחסים בהרבה כבוד והוקרה זה יוקרב לאליל, עד אשר כל יצורי תבל חיים, ועד אשר אנשים יאבדו את האמונה בו.

מהו מיכל ה"הונדי"? מדוע השיער הולך לשם אח"כ?

לכל א' יש ספקות לגבי הקרבת השיער שלו, מה הם עושים עם השיער?
האם זה מוקרב לאליל?
אנחנו מחלקים שיער מוקרב לפי אורכו, ומוכרים אותו במכירה פומבית.
הרבה חברות קונות אותו ומשלמות אלפי מליונים.
והסכום הזה נשמר באוצר טירומלה.
אז אל תדאגו! כל מה שיוקרב כאן יהיה שייך לאליל אנחנו מאמינים בזה חזק!!!

האם הצורות והאלילים באולמות התגלחת זהים לאליל הגדול במקדש הראשי?

האליל ונקטסוורה הוא אותו דבר בכל מקום, אותה צורה!
(מדקלם מ'ספריהם') "כל פסל או אליל או צורה הם אותו דבר בכל מקום, ואין שום שינוי בהם."

הסיבה מדוע אנחנו מקריבים שיער היא כדי שהאליל ימלא משאלתנו.

ראיון עם א' מהכמרים החשובים של TTD

מהי הסיבה שאנשים מקריבים את שערם לצורה של האליל ונקטסוורה?

אחרי החתונה של סרי ונקטסוורה ופדמבטי, הם נשארו כאן במשך 6 חדשים.
והוא הלך לטירומלה ברגל, כמו שכתוב ב"ונקאטה צ'אלה מאהאטיאם פוראנאם".
מכיון ששיער מחזיק את העבירות שלנו, וכשאנחנו מקריבים אותו לאליל,
אליל יקבל את העבירות שלנו וימלא את משאלותינו.
מהראש ועד כפות הרגליים רק השיער יכול להסיר עבירות.
זו הסיבה שאנחנו מקריבים שיער לאליל.
"ום" פירוש עבירות, **"קאטאהא"** פירושו מסיר. מסיר עבירות...
אז הוא יסיר עבירות מכל הגוף שלנו.
ע"י הקרבת השיער אנחנו מראים אהבתנו והערצתנו!!

ראיון עם מבקרים:

מה הביא אותך לבקר בטירופתי? האם יש לך איזו משאלה?

כל שנה אנחנו באים לכאן 3 פעמים.
הביקור ג"כ נעשה מהר כי יש פחות קהל.
אנחנו מקריבים "מודופולו" (תקרובת) כל שנה בגלל
שונקטסוורה זה האלהים של המשפחה שלנו (מדורי דורות קדמונים)

ראיון עם מבקר נוסף

מה הביא אותך לבקר בטירופתי? האם יש לך איזו משאלה?

נולד לנו תינוקנו הראשון היום, אז משאלתי היתה שאבקר.
ואם זה יהיה בן או בת ולידה רגילה.
אז הכל הלך היטב וקראנו לו "הארשה ורדהאן".
אז אנחנו נעשה "טולהבאהרם" (שוקלים את התינוק בכסף זהב וכו'.)
אנחנו מקריבים לאלהים ע"י הליכה ברגל. אבותי היו מקריבים תפלות כאן, ואנחנו מקריבים שיער כל פעם כאן.

י. תחקיר שנכתב בחו"ל על דת היהנדו וייחסה לעולם המערבי

המורכבות של תרבות ההינדו בהודו ומחוצה לה

על אף העובדה שהודו היא ארץ של 1.3 מיליארד אנשים שיש להם מגוון תרבויות, שפות, ומסורות. הודים הם מאוחדים באמונת ההינדו וחלק מהינדו הוא יותר אוניברסלי ממה שאנשים חושבים. המושג העקרי שפילוסופית ההידו מנסה להראות זה שהאלילים - גם זכרים וגם נקבות- מראים את עצמם בצורות שונות. לפעמים זה בצורת אנשים, לפעמים חיות או בהמות ואפילו צמחים או אובייקטים דוממים. אבל מה שנקרא הכי 'קדוש' מכולם הוא הפרה. הדבר הזה נשמר באופן אוניברסלי בתרבות ההינדו הן בתוך ומחוצה להודו. על אף שצמחים וחיות אחרות נחשבים לפעמים 'קדושים' [לדוגמה נחשים, עכברושים, טיגריסים, קופים, פילים וטווסים] מה שהכי בולט הוא הסגידה לפרה. שום בעל חי אחר לא מקבל כזה כבוד.

בעובדה שחצי מאוכלוסיית הודו נחשבים 'שודרה' או 'מחוץ למחנה' או אנשים שאסור לנגוע בהם שהם מנודים על ידי החברה, זה נכון לומר שלפרות יש דרגה יותר גבוה מאפילו אנשים בהודו. הריגת כל בהמה אחרת לא יגרום לגזר דין מוות, והינדואים אפילו הכי מתקדמים ואפילו במדינות מסרבים לאכול בשר בקר, בלי קשר לרמת האדיקות שלהם לפולחנים ההינדואים.

כל חלק מהפרה נחשב 'קדוש' ומשתמשים בו לפולחן דתי. באמת, שום טקס לא מושלם בלי 'טיהור' של המקום והאלילים עם 'פנצ'גביה' - תערובת של חלב, שתן של פרה, גללי פרה, גהי [חמאה עשוי מחלב של הבופלו מוצלל להראות כמו שמן], ויוגורט. חוץ מזה כמעט כל כפר בהודו אוסף גללי פרה, מייבש אותו בשמש ומשתשים בזה לבשל אוכל. שתיית שתן של פרה, שבעבר היה מאוד מאוד נפוץ אצל ההינדואים, הוא עדיין קיים אצל חלק מהאוכלוסיה.

חברות קוסמטיות גדולות ואחד מהמשווקים הגדולים של מוצרי צריכה בהודו - 'פטנג'לי' הם מפורסמים בשימוש בביוב של הפרה לעשות כל מיני מצרכים אכילים ולא אכילים.

עם התרבות המוזרה הזאת, זה לא פלא שהודים מהגרים צריכים להתמודד עם העובדות שהתרבות בארץ הגולה הוא כל כך שונה שהם חייבם להסתיר היבטים מסויימים. עבודת האלילים למשל הוא היבט אחד שאסור בתכלית האיסור לאוכלוסיית החצי מיליון הגרים בערב הסעודית. כמו כן, שתיית שתן יהיה נחשב מפגע בריאותית בארצות האיחוד האירופאי או בארה"ב (שגם מכילים קהילות הינדו גדולות.)

ההפיכה של הודו למקום עם יותר תרבות מערבית על ידי הבריטים במשך קרוב ל200 שנה גם הביא שינוי בהתייחסות ועזיבה של כל מיני נוהגים זוועתיים ייחודיים להינדו כמו 'סטי' [שריפת אלמנות חיות אחרי פטירת בעליהן] וכדומה. הממשלה המודרנית של הודו, מבוסס על פרלמנט הבריטי, גם התנהג ביד קשה כלפי כל מיני פולחני דת קיצוניים בניגוד לבעבר. לפעמים הם התקדמו יותר לעומת מדינות אחרות כמו נפאל (שלא היה לו שלטון בריטי ישירות), מלזיה שיש לו רוב מוסלמי, ששם ההינדוים של טמיל משחיתים את עצמם [חותכים את עצמם עם סכינים כמו נביאי הבעל] בצורה מזוויעה בשביל הפסלים שלהם תוך חגיגות 'טאיפוסאם' והאי הקטן של סינגפור (בגבול מלזיה) עם סיפור דומה. חוץ משלוש מדינות אלה, ההינדואים בדרך כלל היו צריכים לשנות או להסתיר את פולחני דתם כדי להתאים את עצמם לזמנים המשתנים ומקומות השונים.

סטיגמה חברתית בארה"ב, איפה שההינדואים הם עם השכלה גבוהה אבל מיעוט קטן, הביא הרבה מהם לשנות מנהגים שונים כדי להתאים אותם לדרך החיים האמריקאי. ההתקדמות שההודים ובפרט החברה ההינדו אמריקאי עבר ביחס להתאמה למדינה המארחת עשה מהם מיעוט נבחר שדי מכבדים אותם. בצד האחר, הינדואים בסינגפור ומלזיה נראים כמו מוזרים ומשונים ולעיתים תכופות מתקבלים בבוז על ידי קהילות הרוב

הסיני ומלאי שם, עם שלטים "אין כניסה להודים" מאוד נפוצים בסינגפור. זה גורם להרבה לחשיבה מחדש ביחס לסטטוס שלהם במדינה המארחת.

ביחד עם התרבות, פולחני דת גם עברו מודרניזציה או לגמרי ביטלו אותם. חוץ מזה התפשטות הכתות כמו 'הרי קרישנה' ומיסיון ה'צ'ינמיה' בעולם המערבי נתנו גישה יותר 'רוחני' ומתירני להינדו, בניגוד לגישה היותר 'פולחני' ושמרני בהודו. המרחק מהודו, החסרון של קהילה גדולה והעושר וההשכלה של ההודים במדינות מערביים כמו ארה"ב, קנדה, אנגליה ואוסטרליה גרמו לקהילות האלו להיות שונות מאוד מהשמרנות הקפדנית והתרבות של מעמד חברתי שונה של הודו. מדינות יותר קרובות להודו כמו סינגפור, מלזיה ומדינות הגולף הערבי כמו איחוד האמירות הערבית, אבל פחות או יותר גרם להודים לחיות בכמעין גטאות שהם באופן כללי יותר עניות ונתונים ללחץ להשתנות, הרבה פעמים בכחף וזה גורם להם להדבק יותר בחזקה למסורת ההינדו שלהם בסביבה עוינת שרק מבכרת את האיסלם מעל כל דתות אחרות. בהרבה מקרים המרות דת לאיסלם הם נפוצים מאוד כשאנשים מכירים בטיפזות של עבודת אלילים, וגם בגלל שיש יותר זכויות ותמריצים לחיות כמו מוסלמים במקום לא מאמינים באיסלם.

בנקודה יותר אישית, אני נותן כמה דוגמאות. אבא של חבר טוב שלי שניהל קומפלקס עסקי בינלאומי וביקר פעמים רבות בביירות, לבנון בשנות 1970, בסוף תרם את כל כספו לגורו כשהוא חזר להודו ויצא מהחיים העסקיים בגיל 45. אבא שלי, שחי מאז 2001 במדינות ערביות שונות וכרגע גר בקווייאת, עדיין אוהב את הודו יותר מכל אחד אחר במשפחה ולאחרונה קנה 4 בקבוקי שתן של פרה כדי לקחת אתו חזרה לטיפול בסכרת. תדמיין מה היה קורה אם היה נשאר כל חייו בהודו. אני כל כך מודה בזה שבגיל צעיר עזבתי את הודו ונחשפתי לתרבויות אחרות חוץ משלי, ויחסית למה שקורה בהודו כדי להגיע לגישה יותר מתונה להבנת העולם. הגידול ההשכלתי שלי היה בלתי אפשרי אם הייתי נשאר בהודו, מדינה שבהתדרדרות במשך 1000 שנה בכל דרך אפשרית. כרגע קיצונות דתית צומחת בהודו עם מפלגות לאומיים הינדוים שמים להם למטרה הדתות המיעוט, ומנסים לכפות הינדואיזם שמרני על כולם. הריגת פרות למשל נהיה פלילי עם גזר דין מוות בכל רחבי הודו מאז 2014.

מקורות:

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Panchagavya
2. http://www.walkthroughindia.com/wildlife/the-5-holy-animals-of-india/
3. https://theplanetd.com/karni-mata-temple-aka-the-rat-temple-of-rajasthan/
4. http://www.news18.com/news/lifestyle/nag-panchami-2017-why-snakes-are-worshipped-in-india-1474389.html
5. http://www.abplive.in/india-news/know-the-5-patanjali-products-that-contain-cow-urine–267228
6. https://www.patanjaliayurved.net/
7. http://www.cowpathycare.com/about/
8. https://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_Saudi_Arabia#Hinduism
9. https://en.wikipedia.org/wiki/Gomutra
10. https://en.wikipedia.org/wiki/Dalit
11. (https://en.wikipedia.org/wiki/Sati_(practice
12. https://www.thestar.com.my/news/nation/2016/01/25/colourful-processions-mark-thaipusam-across-the-country/
13. http://www.bbc.com/news/world-asia-26832115
14. https://www.mychinmaya.org/index.php
15. http://www.iskcon.org/
16. https://en.wikipedia.org/wiki/Hinduism_in_the_United_States
17. http://www.dailymail.co.uk/news/article-2859734/The-Dubai-DON-T-want-tourists-Photos-desperate-conditions-endured-migrant-labourers-forced-work-50C-heat-pittance.html
18. http://en.theoutlook.com.ua/article/6125/ghetto-of-the-world-hindu-district-of-singapore.html

עם מסירת הקונטרס לדפוס הגיע לידי המערכת כמות גדולה של חומר חשוב מאוד באנגלית מתוך ספריהם, ומתוך התכתבות עם מנהלי הטמפל בטירופטי ועוד מסמכים מקוריים רבים.

בחומר זה מוכח באופן ברור שהשיער הינו קרבן קדוש בעיניהם, ממש כמו הקוקוס, ושהמכונה בפיהם "הורדת האגו" אינו מחסר כלל בשם קרבן שבו.

מחמת חוסר הזמן לא הספקנו לתרגם ולהכניסו לקונטרס, ניתן לקבל חומר זה באנגלית בפניה למערכת.

פרק ג'

מקור השיער

מקורות בענין
מקור בעולם

א. חלופת מכתבים שהיתה בין הרב יצחק מרדכי הכהן רובין, לבין השגריר הישראלי בהודו. ואלו המכתבים אשר היו לפני הגריש"א זצ"ל בתשס"ד.

בס"ד

כ"ט סיון* תשס"ד

לכבוד
משרד התמ"ס
קרית הממשלה
ירושלים

עבור מר עמירם הלוי
ראש אגף אסיה

א.נ.

בהמשך לשיחתנו הריני לבקשך לברר את השאלות דלהלן :

א. מהי כמות השיער שנאסף בהודו מדי שנה?
ב. מהי כמות השיער שנאסף לצורך יצור פאות נכריות?
ג. מה החלוקה בין שיער שנאסף במקדשים [דוגמת מקדש טריפוטי] ובין השיער שנאסף באופנים אחרים?
ד. מה כמות השיער שבו משתמשים ליצור פנימי, ומה ליצוא?
ה. האם יש חלוקה בין שיער גברים קצר לשיער נשים ארוך?
ו. מה כמות השיער שמיועדת לפאות נכריות לנשים?
ז. האם יש דירוג לסוגים ורמותשונות בשיער הנשים?
ח. האם יש חלוקה בין שיער מעובד ולא מעובד?
ט. לאיזה ארצות מיצאים את השיער, המעובד ושאינו מעובד?

בכבוד רב
יצחק מרדכי הכהן רובין

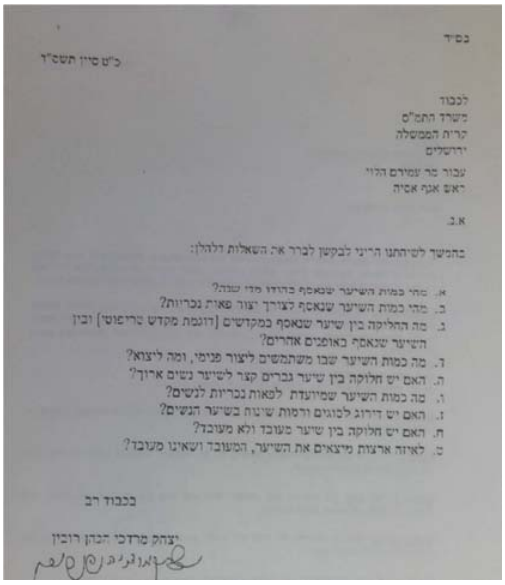

א.

20/5/2004

לכבוד
הרב יצחק מרדכי הכהן רובין
ירושלים

כבוד הרב שלום רב,

נתבקשתי ע"י משרד התמ"ת באמצעות דסק אסיה והפסיפים במינהל סחר חוץ לבדוק את ענין השיער המשמש ליצור פיאות נוכריות ואשר מקורו בהודו, שבלתי לידי את רשימת השאלות אשר העלת, ולהלן פירוט התשובות שקיבלנו והמקורות שבירנו דרכם:
שאלות א+ב: אין אפשרות לברר את הכמות הכוללת של השיער הנאסף בהודו. לעומת זה יש לנו את הנתונים לגבי כמות השיער המיוצא מהודו, הנתונים על פי משרד הסחר ההודי לשנת 2002/2003 (בהודו השנה מתחילה ב1,4 שנה מסויימת, ומסתיימת ב31,3 שנה אחרי):
שער אדם לא מעבד סה"כ יצוא 419 טון
שער אדם מעובד סה"כ יצוא 1114 טון
מעובד במשמעות של רחוץ וממויין לפי אורך ואיכות תואמת.

שאלה ג: אחוז השיער שנאסף ממקדשים מגיע לכ 70%, שאר הכמות נאספת ממספרות ומקורות אחרים.

שאלה ד: כל השיער הנאסף משמש לייצוא, על פי האנשים שדיברנו אתם לא ידוע להם על ייצור פאות נכריות בהודו.

שאלה ה: יש מיון של השיער לפי המקור שלו אם הוא בא מגברים או נשים. ניתן לקבוע כי 90% מהשיער מגיע מנשים.

שאלה ו: כפי שצויין מקודם לא ידוע על ייצוא פאות נוכריות בהודו. השיער מיוצא ואין מידע לגבי ייעודו בחו"ל.

שאלה ז: יש מיון של השיער לפי האיכות והאורך, והמחירים נקבעים בהתאם.

שאלה ח: היצוא למדינות: סין, דרום קוריאה, הונג קונג ואיטליה, אין לנו מידע לגבי החלוקה של שיער מעובד ולא מעובד לכל מדינה ומדינה.

במידה ועדיין דרושה אינפורמציה נוספת אשמח לסייע, פרטי קשר נמצאים בתחתית הדף.

בברכה
מוניר אנבאריה
נספח מסחרי, הודו

ב.

* לכאו' צ"ל כ"ט אייר, או ער"ח סיון

ג' סיון תשס"ד

לכבוד
מר אנבאריה
נספח מסחרי
שגרירות ישראל בהודו

א.נ.

תודה על מכתבך מיום ששי א' סיון תשס"ד 21.05.04 בענין השיער מיועד לפאות הנאסף במדינת הודו, ולצורך הבירורים שאנו עורכים אני זקוק למידע נוסף.

א. בתשובה לשאלה ג' כתבת שאחוז השיער הנאסף מהמקדשים מגיע לכ70% מהשיער הנאסף, ואילו השאר מגיע ממספרות ומקורות אחרים. ברצוני לדעת מה המקור לידיעה זו, האם זו השערה או ידיעה המבוססת על רישום כל שהוא.

ב. בהמשך לשאלה הקודמת ברצוני להפנות את תשומת ליבך לידיעה שהתפרסמה בעיתון הודי בחדש מאי 2003, שבה מופיע נתון שונה בהקשר לכמויות השיער ואחוזי החלוקה, לפי תוכן הידיעה מדובר על כמות של 4000 טון הנאסף בשנת 2003 ממקורות פרטיים וכו', ואילו השיער הנאסף מהמקדשים הוא רק 500 טון. האם באפשרותך לנסות לברר את הנתונים שוב בהתאם לידיעה המצ"ב.

ג. להזכירך שבירור זה נחוץ לנו מאוד, הן מבחינת אמינות הידיעות, והן מידע מקורות המידע, עד כמה שהדבר ניתן.

אודה לך מאוד אם תוכל לעדכן אותי במהירות האפשרית.

בכבוד רב
יצחק מרדכי הכהן רובין

ג.

25/5/2004

לכבוד
כבוד הרב יצחק מרדכי הכהן רובין
ירושלים

כבוד הרב שלום רב,

בתחילת דבריי ברצוני לציין כי ניסתי ליצור קשר עם העיתון שציינת בפקס שלך, אשר פרסם את הכתבה ובה הנתונים אודות כמויות השיער הנאסף בהודו, אולם לצערי נסיונותי אלו לא הניבו תוצאה רצויה.

בכל אופן ניסיתי לדלות נתונים נוספים בהתאם לדרישתך בעיקר מיצרנים של פיאות היצואנים של שיער, זאת מאחר ותעשיה זו אינה תעשייה שמאורגן כך שאין ארגון גג שאפשר לפנות אליו בבקשה לקבל את הפרטים השונים.

להלן הנתונין שעלו מהבירור הנוסף שעשיתי:
מהמקורות השונים באינטרנט עולה כי רובם מדברים על זהות לאלו אשר שלחתי מקודם, אולם גם הם קובעים כי הרוב המכריע של השיער מגיע מהמקדשים.

קביעתי לגבי לאחוזים של מקור השיער באה מסוחרים אשר מיצאים את השיער מחוץ להודו, הם יודעים זאת מפני שהם משלמים על השיער לפי האיכות שלו, וכך לפי המחיר הם יודעים את מקור השיער. השיער שמגיע אליהם בא באיכויות שונות והמחיר שלו בהתאם כפי שציין קודם.
האיכות הטובה יותר באה ממספרות וסוג השיער נקרא remi hair זהו שיער שמסודר בצמות, שיער ארוך, וכל השיערות מסודרות כך שהשורש בקצה אחד וראש השערה בקצה השני. שיער זה נחשב לאיכותי מאוד ולכן הוא גם יקר, שיער זה מהווה כ 20% מכלל השיער הנאסף.
הסוג השני הוא non remi hair זהו שיער שבא ממקדשים (בעיקר מהדרום) ומנשים שאוספות את השיער לאחר סירוק (בעיקר מהמזרח).
ניתן לאבחן את מקורו של השיער על פי האיכות שלו.

שני המקורות הנוספים שדיברתי איתם, מעריכים כי 70% מה non remi hair בא מהמקדשים.
שיער זה עובר תהליך עיבוד בעיקר כימיקלי לפני שהוא אוח ומיוצא לחו"ל.

לסיכום ניתן לומרכי רוב המקורות מדבריבם על כמויות של 1500 טון ייצוצא בשנה. הרוב המכריע של השיער המיוצא בא מהמקדשים. אפשר לאבחן את מקור השיער לפי איכותו ומחירו.
ההערכה שב- 200 טון שיער משמשים לייצור בשוק המקומי לפיאות ורוב הפיאות מיוצאות לחו"ל.

בברכה
מוניר אנבאריה
נספח מסחרי, הודו

ד.

ב. ראיון עם יבואן שיער חרדי גדול מאוד בתחום

ראש חדש כסלו תשע"ח

(השם שמור במערכת וידוע לרבנים)

היבואן המדובר הינו יהודי חרדי אשר כבר עשרים שנה מייבא שיער אירופאי ומוכר בארץ ישראל ובמדינות שונות בחו"ל, בכמויות של חצי טון שיער בחודש. הקונים שלו הם יהודים וגויים כאחד.

שאלה: מהיכן אתה קונה את השיער ואיך אתה בטוח שזה לא מהודו?

תשובה:

אני קונה מאוקראינים עולם תחתון, גוזזים שיער מנשים שנהרגו בתאונה. גוזזים מנשים שיושבות בכלא. מביאים מכל מיני חורים וסדקים כאלו. אני לא הולך לחפש ולא דופק בדלתות, ולא מפרסם בעיתון. זה לא שייך לעשות את זה. אף סוחר בעולם לא עושה את זה.

אני מתעסק עם 150 אנשים אוקראינים שהם עושים את זה. **ואני חייב לבדוק אותם שהם לא משקרים אותי, כי הם שקרנים גדולים, אני בודק שלא מביאים שיער הודי איכותי שמסתובב בעולם ודומה מאד לשיער אירופאי.** אני לא מלאך גם אני יכול לטעות. זה אירופאי עם דיוק של 90 עד 95 אחוז. שיער אירופאי קשה מאד למצוא שחור. בלונדיני ישנה כמות קטנה שלא צבועה כלל – זה אני קונה. אני בחיים לא קונה שיער שטוף או מעובד – כי אז 100% מרמים אותי.

היהודים רוכשים רק 3% משוק השיער העולמי. מדובר בשוק ריווחי ביותר שמגלגל מיליארדי דולרים. אני מוכר 50%-60% מהשיער האירופאי שלי, ליהודים. אני לא יכול להיות בטוח במאה אחוז שהשיער שקונה באירופה לא מה'טמפל' (ממקדשי הע"ז), אבל אני עושה מאמץ אדיר גם בחקירה מהגויים שקונה מהם, וגם במשמוש וריח, כדי לזהות את מקור השיער. אבל יכול לעשות זאת רק בשיער גולמי ממש לפני שטיפה!! – וגם זה עם דיוק של 90-95 אחוז.

שאלה: האם יש באוקראינה כמות גדולה של שיער שחור אירופאי שימלא את הדרישה של הציבור החרדי?

תשובה:

באוקראינה הגדולה אפשר לאסוף בחודש 300 קילו שיער אדם מקומי. יש חודשים שלא מצליחים להשיג באוקראינה רק 100 קילו שיער. לפעמים זה מגיע עד 500 קילו. לא יותר. מכל קילו שיער אפשר לעשות 3.5 (שלוש וחצי) פאות. כל זה משיער בלונדיני. אבל שיער שחור כמעט ואין. יש באוקראינה שיער שחור איכותי אבל מקורו הוא מהודו במאה אחוז.

אז גם אוקראינה זה לא שוק שאפשר לבנות עליו ביזנס לכל העולם. גם על שיער אירופאי לא מרווחים הרבה. משלמים לאוקראינים בין 300 ל600 דולר לקילו. ומוכרים לפאניות במחיר גבוה מאד. **מי שרוצה להרוויח הרבה קונה שיער הודי.**

בשביל לקנות שיער שחור אני חייב לקנות מהמזרח. **יש לי חברים בהודו כמו אחים שלי אבל אני לא יכול להאמין לאף אחד! כולם שקרנים ברמה! הם נשבעים שזה לא מהטמפל וכאשר זה מגיע אלי, אני רואה מיד שזה שיער הפוך! שהוא במאה אחוז בא מהטמפל (המקדש).**

לכל שערה יש שני כיוונים, כיוון אחד חלק וכיוון שני מחוספס (מרגישים את הקשקשת שלו). אם כל השיער לכיוון אחד אפשר לסרק אותו. אבל אם יש בקוקו גם שיער לכיוון השני הוא נקרא הפוך ואי אפשר לסרק. ואז צריך להוריד את כל הקשקשת ולצבוע חדש. בשיער הודי ואירופאי הקשקשת מאד עדינה ובשיער סיני ואסיאתי הקשקשת יותר עבה. אם נמצא בקוקו קצת שיער הפוך – זה מאה אחוז מהמקדש של הודו. [א.ה. בהודו משווקים גם שיער הפוך וגם ישר, ובשאר המקומות רק ישר.]

שאלה: האם השיער שמגיע לישראל ולארה"ב מברזיל זה שיער ברזילאי, או שזה שיער הודי, שנסע מהודו לברזיל ומשם מתחיל להסתובב?

תשובה:

גם פה בארץ מסתובב שיער הודי בכמויות אדירות. מלא יבואנים אומרים לי שקונים בהודו ומוכרים בארץ ישראל. לפחות 50% עד 60% אחוז מהשיער בארץ מגיע ישר מהודו. ושאר השיער שקונים הישראלים מהעולם - גם מגיע הרבה מהודו - אבל בדרך של דלת מסתובבת. לדוגמא ישראלי שקונה מברזיל שזה בעצם מהודו. רק השיער נסע קודם מהודו לסין ומסין לברזיל.

שיער ברזילאי זה זיוף, כל השיער הברזילאי הוא הודי. אין שיער בברזיל. רק אחרי תשס"ד שאמרו "שיער הודי אסור" נולד לפתע המושג 'שיער ברזילאי'. וכך כל שנה שנתיים מוצאים היבואנים כל פעם שם אחר לשיער ההודי. פעם ההודי הוא ברזילאי, ופעם קמבודי, ופעם מונגולי, ופעם וייטנאמי. וכן על זה הדרך. ברור לכל היבואנים שהכל מהודו!!!!!!!!!!!

תשמע סיפור: פעם אחת כשהייתי בסין באיזה מפעל ענק של שיער ופאות אני רואה שמסדרים שיער 100% הודי בקופסאות גדולות!! להפתעתי אני רואה שכתוב על הקופסאות שיער ברזילאי אורגינאלי. כל מאות הקופסאות שלחו מסין ישר לברזיל, ומשם כבר שלחו אותם לארץ ישראל או לשאר מקומות של יהודים בארה"ב. **יבואן שיער שיבזבז שבועות שלמים ויהפוך את ברזיל למצוא שיער מקומי אוטנטי - אולי בקושי ימצא כמה קילו!, אבל הוא מאוד יקר, ובכמות קטנה, וזה לא נגיש בכלל!! וכמה זמן ואנרגיה ישקיע רק בחיפוש, ככה אי אפשר לעשות ביזנס. יבואן כזה רק יפסיד כסף, ויסגור את העסק. כל ברזיל קונים בהודו.**

היום בברזיל עושים לשיער ההודי עוד עיבוד נוסף של מריחת נפט ועושים אותו מבריק באופן שאין כזה בטבע בכלל. וכך מוכרים אותו לכל העולם. יש היום חומרים שמשבחים את השיער מאד. גם אני מוכר כזה חומר. יש גם חומר שמנטרל ריח ע"י שטיפה.

שאלה: אם השיער הכי טוב זה הודי, אז למה סין היא היצואנית הכי גדולה של שיער מעובד?

תשובה:

אתה כבר ענית את התשובה. **הודו מוציאה שיער גולמי לא מעובד - מספר אחד בעולם!! זה השיער הטוב ביותר החזק ביותר שאין לו מתחרים בשוק!** אבל יש בהודו גם שיער פחות טוב שחייב עיבוד, לכן רוב השיער ההודי נוסע לסין כי שם יודעים הכי טוב לטפל בשיער וכל העולם בא לשם כדי לקנות – את השיער ההודי שעבר עיבוד!!. **לכן הודו היא מספר אחד בעולם ליצוא שיער גולמי לא מעובד. וסין מספר אחד בעולם ליצוא שיער מעובד מוכן ללבישה.**

סין היא המדינה הגדולה בעולם שהעבודה שם מהירה והכי זולה. ורק שם עושים סקין ועיבוד לשיער באופן מושלם. אני מכיר את כל היבואנים וכל הספקים הגדולים! אני פוגש את כולם בכל מיני הזדמנויות ואי אפשר כמעט לרמות אותי כשמדובר לפני שטיפה ועיבוד.

השיער ההודי הוא הכי דומה לשיער אירופאי, גם בעובי וגם בהחלקה ובגלגול (לשיער יש קצת צורה גלית), והוא יוצא בטבעי הכי דק שיש והכי חזק. שיער ממדינת אוזבקיסטן הוא קצת יותר עבה מהודי. השיער הסיני ומשאר מדינות הוא עוד יותר עבה ונחשב הכי פחות טוב מכולם. **ומה שאומרים לך שיער ברזילאי ועוד כל מיני מקומות - זה הכל מהודו.** אלא יש כאן רק דלת מסתובבת. **השיער של הודו מסתובב בכל העולם עד שקונים אותו, כי הוא הטוב ביותר ומחירו זול. את המחיר המנופח עושים החנויות.**

שיער שאינו איכותי מספיק, כמו שיער סיני או שיער הפוך – עושים לו עיבוד. מוציאים לו את הפיגמנט וצובעים מחדש באיזה צבע שרוצים, עם הרבה ציפויים והוא נעשה הרבה יותר יפה מהמקור. אבל במשך השנים זה נהרס. הכי טוב זה שיער טבעי לגמרי בלי צביעה או שום שינוי. **תדע שיש היום דרכים חדשים לעבד שיער בלי להרוס את הפיגמנטים ואז באמת**

אי אפשר לזהות את העיבוד והצביעה בכלל. [א.ה. עיין במאמר שיכלול הפאות]

שיער הודי שחור צובעים אותו ב-6 דקות לשיער אירופאי בלונדיני. עושים צבע מיוחד ע"י מי חמצן וצובעים יפה מאד בכמה דקות. אבל לעשות הפוך, לצבוע שיער אירופאי בהיר בצבע של שיער שחור, קשה מאד לעשות. זה גם לא מחזיק, ובזמן קצר מאד יורד הצבע .כלומר מי שרוצה פאה שחורה או כהה, תדע ששיער אירופאי קשה מאד לצבוע שחור. ולכן אין דרך אחרת לקנות שיער שחור וחום, אלא מהמזרח. **בפרט בציבור היהודי יש בזה בעיה, כי אצל יהודים הדרישה לשיער שחור גדולה פי כמה וכמה יותר מהדרישה לשיער בהיר.**

כאמור, שיער אירופאי רובו ככולו בהיר. כמעט ואין שיער אירופאי שחור או כהה. על כל מאה קילו שיער אירופאי יש רק עשר קילו שחור. **ולכן כדי למלא את הדרישה לשיער שחור חייבים להביא מהודו. וכל סוחר מחפש לעשות כסף! ולא יבזבז מאות שעות על משהו שבסוף לא יכול למכור. ולכן "כולם" קונים בהודו ובסין. <u>השיער ההודי הוא לפחות 70% - 80% מהשיער בעולם</u> כי רק בהודו מגדלים שיער בשביל לתת לטמפל. הם באים לתת מרצונם ובכמויות אין סופיות.**

תדע לך מצבע בלונדיני אי אפשר לעשות שחור! ורוב החרדים קונים צבעים שנקרא 2-4-6 וזה בא רק מהודו. ובאירופה יש צבעים 12-14-16. ובאירופה על כל מאה קילו יש 12 קילו כהה (מקווה שלא שיקרו אותי). והתשובה שרוב השיער מגיע מאסיה. אני יודע כל יצרן מה מייצר אבל אני לא רוצה לגלות. אני לא רוצה להרוס לאנשים פרנסה.

שאלה: האם אפשר לזהות את מקור השיער לפי המחיר של הפאה?

תשובה:

הפראיירים היחידים שמשלמים הרבה על שיער הם היהודים! **מחיר הפאות נקבע לפי הפרצוף של הלקוח. על אותו שיער ממש אפשר למכור ב2000 ₪ ואפשר ב6000 דולר, תלוי כמה אתה חושב שתצליח להוציא מהלקוח שלך. בדרך כלל היהודים מוכנים לשלם הרבה ולוקחים מהם פי כמה.**

שאלו אותי כבר בטלפון: האם זה נכון ששיער פחות מ3000 – ₪ הוא בבירור לא מהודו?

ועניתי: ממש לא! **כי קונים בהודו פאות זולות ביותר ואפשר להגיע ל-150 דולר ולמכור בפחות מ-3000 ₪ והכל מה'טמפל' (מקדש). כל הענין של מחיר זה כמו חומר ביד היוצר. לפי פרצוף הלקוח.**

השיער האירופאי הכי יקר בעולם, הכי איכותי שיש – עולה 2500 דולר לקילו, וזה שיער ארוך מאד. ומחלקים את הקילו ל-4 פאות. וכל העבודה והמשלוח לסין והסקין עולה לא יותר מ-140 דולר. **יוצא שכל פאה הכי יקרה בעולם עולה 600 דולר.** אין מכס. והמע"מ נכנס בעבודה. אם כן הפאנית בארץ משיגה את הפאה היקרה והארוכה והטובה ביותר בעולם ב-600 דולר. בו נוסיף עוד 200 , אז 800 דולר וזה הכי ארוכות שיש. **אבל פאה באורך של בני הישיבות - אירופאית טבעית הכי יקרה ודאי יוצא לפאנית כ-450 דולר. אז אפילו אם תמכור את זה בזול היא מרוויחה המון המון כסף. כל חברה עושה מחיר לפי הפרסומת והשם שלה.**

כך לוקחים יותר כסף אבל במקור לכולם זה עולה אותו דבר – פרוטות!!

אמרתי לכם: את הכסף הגדול ביותר עושים בסין. **אני מביא פאה הכי יקרה ויפה מהודו ב-100 דולר ומוכר כאן בארץ ב-15,000 ₪.** זה עובד כך: בסין אתה קונה שיער הודי שהוא באיכות בדיוק כמו אוקראיני בלונדיני – שערות יפות הכי דק שיש. ואני משלם על קילו 300 עד 400 דולר. ומזה אני עושה 4 פאות. אני עושה לו עיבוד יפה בפרוטות באופן שנראה עוד יותר יפה מטבעי, ואני יוצא עם פאה שעולה לי 150 דולר. ואני מוכר ב-15,000 ₪. **אז תגיד לי אתה, היכן אפשר לעשות ביזנס אם לא בשיער הודי. אז איזה חמור יקנה שיער במקום אחר! לכן כמעט כל השיער בעולם זה רק מהודו. הודו שבר את השוק. הודו סגר את כל המקומות האחרים בעולם. כולם עובדים רק עם הודו. וגם אם אומרים לך שזה ממקום אחר - זה מהודו. כמו שאמרתי: דלת מסתובבת!!.**

פאה סינטטית עולה בסין בין 12 ל17 דולר. **אבל היום יש עוד בעיה גם בסינטטי שהיום עושים סנטטי מטבעי. שבאים בסין ולוקחים את כל השיער הזבל וכל השיער ההפוך, ומבשלים אותו עד שנמס ומבריקים אותו ועושים ממנו חוטים סינטטי**

אבל גם הסינטטי בא משיער טבעי. בהודו גם גברים מגדלים שיער ארוך.

שאלה: מה הבעיה לעשות הכשר? למה לא לשלם על ההכשר של שלזינגר מטעם הרב מרדכי גרוס?

תשובה:

אם אתה אדם ישר ואמתי, אז כשאתה בא לשלם על הכשר. אתה בעצם בא לשלם על משגיח שעושה עבודה. אתה לא בא לשלם על מישהו שלא בודק, לא עושה עבודה, ונותן לך חותמת שלא שווה כלום. **יש בסין 400 מפעלים באיזור צ׳ינג צאי, אזור שנקרא שלונג.** רוב היבואנים היהודים עובדים עם המפעלים הבינוניים שעובדים עם מאות קילו ביום. **מפעל בינוני–קטן מייצר 5000 פאות בחודש. אי אפשר להיכנס כלל לאזור ללא רשות. רוב השיער של הודו מגיע מיד לסין - כי שם יודעים הכי טוב לזייף ולטפל.** יש מפעלים עצומים לצביעה וטיפול וזה יוצא יותר יפה משיער אמיתי.

כל הסקינים עושות הסיניות בבית. לוקחות כמה קוקו ומחזירות לאחר שלושה ימי עבודה מאומצת. מי יכול לבדוק מה הסינית עשתה בבית. הסקין במפעל זה ידני בבית ושאר בנית הפאה מאחור זה עושים במפעל.

אברהם שלזינגר מוכר את שיער שלו (הוא קונה ומוכר) – לכל מיני אנשים. הוא טוען שמוכר שיער סיני טוב. אבל אני לא בטוח בכלל שלא מערבבים. **גם אני בכלל לא מבין למה שלזינגר נוסע לסין לבדוק בסין? הרי היום רוב רובם של הפאניות אוהבות לקנות את השיער הטבעי כאן בארץ. כאן הן קונות את השערות - הקוקו. ורק אחר כך הפאניות שולחות את הקוקו מכאן למפעלים בסין לעשות את הסקין של הפאה. וזה מגיע לארץ חפוף ונקי מצוחצח ומסורק באופן שכבר אי אפשר לבדוק. אז צריך לבדוק כאן ולא בסין. אז למה נוסע לסין????? מה הוא כבר רואה בסין?** הרי הוא לא נכנס לבית של הסינים לראות מה עושים הסינים בבית עם שיער שקיבלו מהארץ. בסקין של הפאה מחברים מ-5-10 אחוז של השיער, ושאר השיער הולך במדורג. אין בעיה לגנוב או להחליף כמה שערות, אי אפשר לבדוק את זה בעולם.

סלון הפאה רייסנר מתקשרים לסין ומזמינים שיער או פאה לפי אורכים שונים. כל פאה שכבר מגיעה לארץ. אחרי עיבוד כבר אי אפשר לבדוק את מקור הפאה. גם בריח אי אפשר לדעת! כי כשלוקחים שיער הודי ומעבירים אותו ממקום למקום בשקים שהיו מלאים בשיער סיני, השיער ההודי מקבל ריח של שיער סיני. וככה זה עובד כל הזמן, ממלאים ומרוקנים שקים. מרוקנים מהשק שיער סיני ושופכים לתוכו שיער הודי, וכן להיפך. אז גם לפי ריח אי אפשר לדעת כלום. גם לא מנקים לגמרי את השקים! ומה עם כל השערות שנשארות, מבטלים ברוב?!!!! מותר לבטל ברוב?.

גם לפי מישוש אין מצב להשגיח. תשמע טוב – לבדוק מאה קילו שיער – לוקח לפחות 12 שעות רצופות!! גם אם מומחה בודק לאט במתינות כל קוקו – אתה יכול ליפול ב10%-15 אחוז. ואם אתה בודק מהר – אתה יכול ליפול הרבה יותר. אבל לאחר ארבע או חמש שעות של עבודה מאומצת בבחירת שיער, אתה מאבד את חוש המישוש! כבר המוח ומשמוש היד לא מתפקדים כמו שצריך, וכבר אפשר לטעות בגדול!! **כי ההבדלים בשיער האיכותי ההודי לשיער האירופאי הם בדקויות עדינות ביותר וקשות מאד לזיהוי. מה שנקרא הבדל מקרוסקופי. ואחרי כמה שעות עבודה כבר נגמרים, אך למרות זאת ממשיכים לעבוד 12 שעות לפחות.** וגם כמו שאמרנו אחרי כמה שעות אתה מאבד את חוש המישוש. גם אמרנו שכל הבדיקה זה לא מאה אחוז. וגם אמרנו שאפשר לבדוק רק לפני שטיפה.

שיער הודי שהיה מונח עם שיער אירופאי מקבל ריח של אירופאי – ואי אפשר לבדוק אותו. במפעלים בסין אי אפשר לבדוק את מקור השיער כי רובו ככולו מגיע שטוף ומסורק. גם השיער שלא מעובד בכלל שמגיע לסין, זה כמות כל כך גדולה שאפשר רק לעשות מדגם קצר! מדגם לא שווה כלום! אני רואה מה מגיע. **לפעמים כל השק שיער מהודו ורק למעלה מפוזר שכבה אחת של קוקו מסין.** בגלל שמדובר במפעלים בכמויות אדירות של שיער, של מאות קילו של שיער.

לא שייך לבדוק! אתה לא יודע בכל רגע נתון מה יש אצל כל אחד מהעובדים. **אני ראיתי שהמשגיח לא בודק כמעט כלום! הוא יכול להסתכל על איזה שק בחוץ ויש 200 שקים בפנים או באמצע עבודה.** וגם אם יהיה שם משגיח 24 שעות – הוא לא יכול להספיק לבדוק, ובסין עובדים גם בשבת. וגם הסיניות לוקחים קוקו לעשות את ה׳סקין׳ בבית שלהם. ואי אפשר ללכת

לסינים הביתה לבדוק אצל כל אחת בבית.

אם מתחילים לומר שיש ביטול ברוב אתה לא תגמור. אז תקנה שיער תאילנדי שהוא בעצם שיער הודי שמפזרים על השיער ריח אחר. **פעם מישהו בא למכור לי שיער, הרחתי אותו וראיתי שפזרו עליו טאבק!!! מיד הבנתי שזה מ'הטמפל' והמוכר רצה לטשטש עקבות. אז למעשה אי אפשר לדעת כלום.** אז בשביל מה לשלם למשגיח, זה רק לשקר את עצמי. ולא שייך שיהודי חרדי יהיה שם קבוע – ולו רק מטעמי צניעות...

אין מצב לעשות סקין בארץ ישראל. כולם קונים כאן בארץ ישראל שערות, ושולחים לסין לעשות סקין. **אתה נותן שבעים גרם למשלוח לסין ומקבל אחרי חודש בחזרה שבעים ושמונה גרם!!!.** אבל צריך לדעת שהסינים גונבים תמיד. אתה שולח ומקבל בחזרה אחרי חודש.

בחורה סינית שלוקחת קוקו אצלה בבית לעשות סקין על פאה אחת - זה לוקח לה שלושה ימים של עבודה מאומצת ורצופה. הסינים עושים את זה ידני. יש מכונה שעושה סקין – אבל זה יוצא הרבה פחות יפה. גם המכונות נמצאות רק בסין.

כל מקום בעולם יש אנשים עם שיער טוב ויש שיער לא טוב. בהודו השיער הטוב הולך לפאות והשיער הפחות טוב הולך לתוספות שיער או ממיסים אותו והופכים אותו לחוטי שיער סינטטי.

שאלה: איך יודעים שרוב השיער בא מהודו?

תשובה:

מציאות פשוטה. תראה אם היו עושים פאה מזנבות של סוסים, ברגע היה הכל נגמר, כי אין מספיק סוסים בעולם. גם שיער הסוסים הוא עבה, וטוב רק למטאטא. כדי להקים תעשיית שיער כזו ענקית ומדובר במליארדי דולרים. **אתה צריך להבין שבעולם רק עניים גדולים גוזזים שיער ומוכרים. זה היום מאד נדיר. יש קצת באוקראינה. קצת באוזבקיסטן. במדינות עשירות לא תמצא שערות. אי אפשר לעשות מזה ביזנס.** גם 'זכרון מנחם' שמקבלים תרומות של שיער לחולי סרטן מכל המדינה. לא מקבלים יותר מ-5 קילו. **המקום היחידי בעולם שמאות מיליונים רצים אחריך לתת לך בחינם את השיער הכי טוב הכי יפה וחזק בעולם, זה הודו. כאן אפשר לעשות ביזנס גדול. רק בהודו כולם נותנים את השיער, בין עניים ובין עשירים! במחיר הכי זול!.**

בכל מזרח אסיה יש אמונה חזקה בטמפל. יש מאמינים של אינדו בלי סוף, רבים מהם נותנים שיער. גם העניים וגם העשירים. **גם השיער מקמבודיה או וייטנאם מגיע מאנשי אינדו,** וגם מסביב הודו יש טמפלים (מקדשים). ברור גם שמהודו מביאים לסוחרים שמסתובבים שם. אני כבר אמרתי שהודו זה דלת מסתובבת לכל העולם. וכמעט הכל יוצא מהודו בשחור, בלי ידיעת המכס ובלי אישורים, או שעובר כסינטטי שאין עליו מיסים. יותר מ50%- מהשיער שמגיע לארץ מגיע בלי לדווח למכס ולמע"מ נקרא שחור. יש שמביאים לארץ מהודו שנותנים 2 קילו לכל אחד ועוברים "בירוק". יש שמשקרים את המכס שאומרים שזה סינטטי ובאמת זה שיער אדם. **לכן 'שיער' זה העסק הכי נוכל שיש. כל מה שמפרסמים במכס או בגוגל באינטרנט צריך להכפיל פי כמה וכמה.**

שאלה: מה רמת האמינות שלך בסינים שמבטיחים לך שהשיער אינו מהטמפלים שבהודו?

תשובה:

אין מה להאמין לסיני או הודי בכלום! חד משמעי!. יש לי חבר הודי שעושה בשבילי הכל. הוא כמו אח שלי. ופעם כשהיה במצוקה נתתי לו 1000 דולר וקניתי את ליבו. ואפילו הוא נשבע לי שמביא לי רק שיער לא מטמפל. והתגלה לי שהוא מביא לי רק מהטמפל. ברור לי שכולם שקרנים.

שאלה: האם יש לסינים פחד מביקורי פתע, והאם אפשר להחזיק 2 שקים (הודו ולא הודו) באותו מפעל באותו רגע?

תשובה:

הסינים לא מפחדים מכלום. כי אני צריך אותם ולא הם צריכים אותי. יש להם ביקוש לא נורמלי, גם בלעדי. כמו כן, אין אפשרות לעבור על כל השיער, וצריך להיות שם כל הזמן דבר שלא אפשרי ליהודים מבחינה רוחנית וגשמית, וגם עולה הרבה כסף, וגם הם עובדים בשבתות, וגם מתחת לאף הם מכניסים מה שרוצים. **הם יודעים טוב מתי משגיח יכול לבוא, ומתי לא. יש להם במפעל הרבה סוגים של שיער. הם יכולים ברגע קטן להחליף ומראים למשגיח מה שהם רוצים. הם עובדים עם הרבה לקוחות בעת ובעונה אחת. הלחץ גדול, וכל הקודם זוכה. לאחרונה הייתי בהודו וראיתי לנגד עיני כמות אדירה של שיער הודי אורגינאלי. והם החליטו לקרא לשיער הזה "מונגולי" ויחד עם זה אומרים שעושים שיער כשר ליהודים 'לא מטמפל' וערבבו הכול ביחד. כנראה קראו לשיער בשם מונגולי כדי להרגיע את היהודים או להרגיע את המשגיח.**

שני שקים כשר וטרף. זה קורה ומצוי הרבה שמחזיקים שקים משני סוגים כשר וטרף ביחד, ועושים שני הזמנות ביחד.

שאלה: כמה אחוז של טעות יש בבדיקת המישוש והריח של מומחה?

תשובה:

אחרי ארבע עד חמש שעות המישוש מתבלבל והכוחות מתבלבלים. וכאשר יש 12 שעות עבודה בשטח, לכן התוצאות בהתאם. גם בבדיקת ריח כמה טעויות יש? אחרי שעה ראשונה כבר חוש הריח – לא עובד. וביום עבודה עמוס אין שום ערך לבדיקת ריח. גם עם השיער היה יחד עם שיער אחר – הוא מקבל את הריח של השני.

שאלה: האם יש שיער הודי לא מעובד בצבע בלונדיני כמו אירופאי ?

תשובה:

לא!

איך בבראזיל יש שיער בהיר?

תשובה: כי זה עבר צביעה עדינה. אין ברזילאים בלונדינים ואין הודים בלונדינים.

יצוין שהשיער שמגיע לספרד הוא מהודו. בספרד יש כמויות אדירות של שיער הודי והוא עובר צביעה.

שאלה: כמה אחוז שיער הודי מסתובב בעולם?

תשובה:

בספרד, באיטליה, בברזיל ובארץ ישראל - הרוב מהודו. יש מעטים מקומיים שתורמים. אבל בגדול אין כלום. זה כמויות קטנות בלבד. 'זכרון מנחם' מקבל מכל היהודים בעולם תרומות קטנות מאוד אולי 5 קילו לחודש, וכמעט כל השיער הזה שווה לזבל!! לא ראוי לפאות, ולא מתקרב לקצה האיכות של שיער הודי. ואי אפשר לעשות מזה תעשיה ולא ביזנס. יש דלת מסתובבת.

לפני שהרבנים אסרו שיער הודי לא היה בעולם שערה אחת מברזיל!! והיום כל הודו עובר דרך ברזיל כדי להכשירו לחרדיות בארץ. רוב רובו של השיער מהודו מגיע בלי מכס מה שנקרא "שחור". גם אני, כל מה שאני קונה, אני לא רושם במס הכנסה. סוחרים רבים קונים חצי טון שיער בחודש, ולא רושמים כלום במס הכנסה. אז מסמך רשמי מדויק לא תמצא לעולם.

שאלה: כמה אחוזי שיער הודי מגיע לארץ לישראל או למרכזי החרדים בארה"ב ובאירופה?

תשובה:

כמויות גדולות מאד, **בוודאי רוב שיער**, ורוב השיער שמגיע לארץ הוא הודי "שחור" – לא עובד דרך ביקורת המכס.

שאלה: האם חנויות מזמינות באופן פרטי דרך אינטרנט או דרך ספקים?

תשובה:

חצי-חצי. דרך ספקים אפשר להזמין פאות, ודרך האינטרנט אפשר להזמין שיער .

שאלה: האם אפשר לבדוק שיער לפי צבע - ולדעת אם הוא הודי או לא?

תשובה:

מומחה יכול לדעת אך לא תמיד. **מי שאינו מומחה מאד, לא יוכל לדעת כלום. היום רק בודדים יכולים לדעת. ושיער מעובד גם מומחה לא יוכל לבדוק.**

שאלה: הרבנים כתבו: "שאי אפשר לדעת אם רוב הפאות מהודו" - האם לפי הידע שלך זה נכון?

תשובה:

ההיגיון והמציאות בשטח אומרים ששיער באופן מסחרי שטוב לביזנס, אפשר להשיג רק בהודו. ולכן פשוט שרוב השיער שנמצא במפעלים בסין מקורו מהודו.

אני אגיד לך עוד משהו: כולם מודים שבהודו יש גזיזה מתמדת של כשמונים עד מאה אלף ראשים ביום!! ואף שערה לא נזרקת. הכל נמכר!!

<u>אז בבקשה אם זה רק מיעוט קטן מכל העולם. תביא לי עוד מפלצת אחת כזו בגלובוס!! איזו מדינה מתקרבת לזה? למה אני וכל החברים שלי לא מכירים עוד מפלצת שמקיאה שיער בכמות כזו... ולא ברבע כמות מזה... אז רק הרב שלך מכיר.... שיגיד לי איפה...</u>

שאלה: היכן וכיצד מרמים את המשגיחים ? איך אפשר לפקח על ההכשר בסין?

תשובה:

בשביל לפקח צריך צוות ענקי שמבין בשיער והוא צריך להיות שם בעקביות כי עובדים שם סביב השעון גם בשבת. בנוסף לכך בנות סיניות עושות את הסקין (רשת של מרכז הפאה) בבית. זה לוקח להם כל פאה שלושה ימים ואז כבר אי אפשר לפקח כי אתה לא רואה מה לוקחת ומה מחזירה ויש הרבה החלפות. זה דבר בלתי אפשרי לפתוח מפעל שיהיה רק שלך במקום שלא יכנס פירור ממקום אחר כי זה יגיע להוצאות אדירות שאף סוחר ולקוח יכול לעמוד בהם ובמציאות הנוכחית הפיקוח לא עונה על הדרישות ההלכתיות.

שאלה: האם השיער הסיני המקורי אוטנטי כשר וטוב לפאות ?

תשובה:

השיער הסיני המקורי עבה מדי ולא טוב לפאות אולי טוב לתוספות ותיקונים בצדדים, ולחלקים מסוימים בפאה אבל לא שכל הפאה כולה תהיה מסין.

שאלה: האם שיער סינטטי נקי מעבודה זרה? והאם מעבדה בארץ יכולה לבדוק את מוצא השיער.

תשובה:

זה קשה כי צריך לבדוק כל שערה – כי בכל פאה יש שערות בכמה אורכים מ5-4 נשים לערך! כל פאה עשויה מכמה סוגי קוקו ביחד. קוקו של אשה אחת זה בין 100-150 גרם. מקסימום 200 גרם. מאשה אחת אין אורך אחיד של שיער. אם רוצים לעשות פאה אחת צריך שיער מארבע עד חמש נשים. גם שיער שחור ב6 – דקות נעשה שיער חום. אז חייבים לבדוק את הפאה בהרבה מקומות אם זה סינטטי או טבעי.

גם היום יש סוג חדש של סינטטי שזה בעצם שיער מהמקדש שמבשלים אותו ועושים ממנו חוטים. יש גם מפעלים מיוחדים בסין שם לכתחילה עושים בכל פאה חלק סינטטי וחלק טבעי ושם זה ודאי מהודו.

ג. תגובות סוחרי שיער ידועים ומפורסמים, מהגדולים בעולם, בענין מקור השיער בעולם בכלל, ובמפעליהם בפרט.

ברכות

קיבלנו את הדוא"ל שלך עם תודה וציין את התוכן שם.

עד כמה שידוע לנו כל השער מיוצא מהודו, יש מעט מאוד שער שמגיע ממדינו אחרות, לדוגמא 95% מגיע מהמקדשים, ו5% ממדינות אחרות.

לכל מדינה יש דרך משלה לעבד את השער, תלוי בדרישת הלקוחות, כך שהם מעבדים מחדש את השער ומדביקים תווית ע"פ הדרישות בשוק.

תודה לך mk balaji

גברת נכבדה

קיבלנו את הדואר שלך בתודה. כפי שנדון בבוקר, מקורות של **כל השערות** הם ממקדשים הודי, אשר נתרמים לאלוהים למטרה דתית. היצואנים קונים ממקדשים ומפיצים בכל רחבי המדינה. אין שיער ברזילאי, רוסי, פרואני או מנגולי. הם מעבדים את השיער ההודי עם כימיקלים והם שמים תווית שיער של מדינות שונות.

עיין ברשימת המחירים שלנו באמצעות קובץ מצורף. כמו כן, לקבלת מידע נוסף, בקר באתר האינטרנט שלנו wwwindianhumanhair.com

מודה לך, אני נשאר עם דרישת שלום.

S. Lalitha

95% מהשיער הרמי בעולם זה מהטמפלים בהודו – זאת עובדה!

פשוט, בשאר המדינות, ברזיל, פרו, מלזיה וכו' הנשים לא גוזזות את שערן!

אל תאמינו לגימיקים!!! חשבון פשוט. בהודו לבד, יש יותר נשים הינדיות שמאמינות בהינדו, ומקריבות את שערן, מכל אוכלוסיית ברזיל מלזיה ופרו ביחד!

ואתן ציבור הנשים עדיין חושבות שאנשים שמוכרים מה שנקרא שיער "ברזילאי" במחירים נמוכים יש להם שיער רמי אמיתי שהגיע מראש של אשה ברזילאית? אנחנו מאוד מפקפקים בזה.

<u>תוכיחו אותנו שטעינו שיש דבר כזה שיער ברזילאי וכדו' וניתן לכם שיער בחינם!!!</u>

שיער הודי

מסחר בשיער האדם הוא הולך וגדל, ומשתלם מאד בתעשייה. עם מכירות העולים על 1 מיליארד דולר בשנה, לקוחות צריכים לחפש את ההונאות, ויצרנים וספקים לא מוסריים.

שמי וינס סלווה. אני יבואן וספק שיער העיקרי של לוס אנג'לס. מקור השיער הוא משלושה מקומות בהודו. (א) מקדשים הינדים (ב) כנסיות נוצריות, (ג) תורמים ישירים ברמת הכפר. השיער מן המקדשים ההינדים והכנסיות הנוצריות נרכשות ישירות מן המקורות על ידי התקשרות ישירה עימם או קנייה מאלה שהתקשרו עמם. רמת הכפר היא עבודה מאומצת ואינטנסיבית יותר, יקר וקשה לאסוף כמות בצורה עקבית.

אני הבעלים של הינדו אסיה שיער האנושי באינגלווד, קליפורניה, IndoHair.Com ואני כבר בתעשייה במשך כמעט שני עשורים. אני במקור מדרום הודו, התחלתי את הקריירה שלי כיבואן של שיער גולמי בסיטונאות. התחלתי למכור כקמעונאי בערך לפני שלוש עשרה שנים. התחלנו ייצור מוצרים רבים עם השיער מקדש. זה כולל Wefted שיער, פאות, טביעות חלקיות, סגרים, וכן הלאה. אנו גם מוכרים משיער גולמי מתורמים ישירות מהמקדשים, למוכרים ברמה הכפר.

שיער גולמי או מעובד מגלגל מיליארדי דולר בתעשייה רווי הונאות ושחיתות. אנשים שואלים אותי - מאיפה רוב השיער עבור פאות והתוספים באים היום? המקום היחיד בעולם שמארגן כמויות מסחריות של שיער הוא מהודו שבו כ 617,000,000 נשים תורמים למקדש ההינדי או הכנסיות הנוצריות. מתפללים הינדים תרמו את שערם בטקסים מאות שנים. כל השיער הזה הפך למשאב כלכלי יוצא דופן למקדש ולמשגיחים שלו. אין מחסור של שיער הניתן בחינם מן עולי הרגל עבור המקדשים למכרז פומבי בחוץ ליצואנים. זה פשוט כלכלה, היצע וביקוש. מקדשים הודי יש אספקה חופשית ענקית של

מקריבי השיער, ולעולם יש ביקוש עצום. עבור סיטונאים, זה הגיוני ביותר לקנות בו היצע גבוה והמחיר סביר.

זה יהיה בלתי אפשרי מספיק שיער להיות לחתוך במדינות אירופה כדי לספק את העולם. ישנם כמה מקדשים ברחבי העולם לגלח שיער כמו הענקיים האלה בהודו. כמה מדינות אלה הן אינדונזיה, בנגלדש, וכו 'עם זאת, הגוף הגיאומטרי

מדינות אלה זעירות בהשוואה להודו. יש נשים באירופה שמספרות את השיער שלהן כדי למכור במחיר, אבל שוב זה מיעוט קטן מאוד וזה לעולם לא יספק מספיק שיער לכל הפאות שימכרו בשוק היום.

השיער בפאות שמתויגים "שיער אירופי" או "שיער אסיאתי", סביר להניח שכולם מכילים שיער מהודו והם מתויגים במרמה. תוויות אחרות כוללות שיער מונגולי, שיער ברזילאי, שיער פרואני ושיער אוזבקי. זה בלתי אפשרי לדעת מאיפה השיער מגיע או כדי לעקוב אחר המקור של כל השיער מאז שיש טכניקות עיבוד מתקדמות להסוות את המראה הטבעי ואת המראה של השיער, ולעתים קרובות עלול להרוס את כל ה-DNA לזיהוי

עוד סוד ידוע בתעשייה כי שיער אשר מגיע מרוסיה עשוי לפעמים לבוא מגופות של מתים, אין שום דרך לדעת אם השיער בא מאדם חי או מת

סין, שהיא היצרן הגדול ביותר של פאות היום, קונה את השיער שלהם בכמויות עצומות מהמקדש ההודי בגלל האספקה בשפע. אפילו שיער שנרכש מאירופה הוא מקור לעתים קרובות מהודו. כי כסף גדול מעורב, יש שקרים רבים בתעשייה. אני אישית מכיר אנשים בלוס אנג'לס שרוכשים שיער הודי ואז מוכרים אותם לאנשי עסקים יהודים בטענה שהשיער "כשר" ומגיע מארצות אירופאיות. אנשים אפילו יעצו לי לשקר על מקור השיער מהודו, שכן זה היה לטובת כלכלית לחברה שלי. למרבה הצער, זו הנורמה בענף ואני מסרב לקחת חלק בזה.

זה הדעה המקצועית שלי כי 98% מהשיער נמכר ברחבי העולם במקור במקור מן השיער ההודי המקדש. המקדשים הפכו למקור יעיל ביותר של שיער טירופאטי הוא המקדש ההודי העשיר ביותר. יש כאן, עשרות אלפי אנשים לתרום את השיער שלהם. יש חדרים ענקיים שבהם מאות עולי הרגל מגולחים בו זמנית במעין קו יצור. הם רוצים להקריב קורבן לאלוהים ולא לקחת כסף בשביל זה.

השיער ההודי נחשב למעמד הטוב ביותר עבור השיער האירופי בשוק עבור האיכות שלה אורך. נשים הודיות עושות טיפול טוב מאוד של השיער שלהם לא משתמשות בשום כימיקלים, הלבנות או צבעים. הם לשטוף ולסרוק אותו לעתים קרובות, סלסל את הקצוות באצבעותיהם, ומשתמשות בשמן קוקוס על השיער שלהם לתזונת השיער. הם בדרך כלל לשמור את השיער שלהם ארוך. היו מקרים שבהם קיבלתי ומכרתי שיער 42. שיער ארוך, שיער מתולתל עוד הופך עכשיו יקר יותר ונדיר, כמו הביקוש ככה זה עולה.

לאחר שלקוח רוכש שיער, הם בדרך כלל שולחים אותו לסין או אירופה עבור פאה, הרחבה, או לייצר מגוון של מוצרים אחרים הנדרשים על ידי תעשיית השיער. היעד הפופולרי ביותר הוא סין כפי שהם רוכשים את המיומנויות ואת העבודה בשכר נמוך בכמות המונית. כאשר השיער יוצא מתוך הידיים של הספק זה הופך להיות עניין של אמון עצום בין הספק ליצרן. גורם האמון עם רוב היצרנים הסינים הוא נמוך מאוד. הם ידועים שהם להחליף את השיער של הספק שלה בשיער באיכות נמוכה יותר, מעובד או לא מזוהה. זה היה הניסיון הכללי שלי לאורך השנים

אני רוצה לחזור ולהדגיש את עקרונות הכלכלה הבסיסיים הרלוונטיים בסחר שיער, היצע וביקוש. להודו יש היצע עצום של שיער חינם, העולם כיום דורשת כמויות גדולות של שיער פאות והרחבות. רוב שיער המשמש כיום בפאות מקורו בהודו, והם לא מסומנים ככאלה.

לסיום, ברצוני להדגיש את הדברים הבאים:

1) **98% מכל שיער האדם בעולם מקורו שיער הודי. זה כולל את כל הצבעים, שיער כהה, שיער בהיר, כמו גם צבע בלונדיני צבע טיפול.**

2) עם אוכלוסייה של כ -1.3 מיליארד בני אדם, מתוכם רק מעל מיליון נשים, הודו בהחלט יש את היכולת לספק שיער אדם ברמה עולמית.

3) **אין תקנות כלשהן בתעשיית השיער. לכן, מדינות רבות מתייגות מחדש את השיער ההודי במותג כמו שלהם, וזה כולל: רוסיה, אירופה, ברזיל, פרו, סין, בוליביה, מלזיה, איטליה, אינדונזיה, אוקראינה, ועוד רבים.**

4) לאחר השיער כבר מעובד, מומחה לא יכול לספר איפה השיער המקורי הגיע. אין שום דרך להרגיש את השיער ולוודא את מקורו.

5) רוב הפאות מעובדים בסין. היצרנים הסינים פועלים בשוק שאין בו פיקוח או רגולציה. הם היו ידועים שהם לספק תיוג שקר במוצרים שלהם, או החלפת שיער. סין קונה כמות עצומה של שיער מקדש הודי. לקוח שולח את השיער הבתולי שלהם לסין, צריך לחשוד מאוד כי השיער בתולה עשוי להיות מעורב עם לא מזוהה (שיער המקדש ההודי). אין ערובה כי השיער לא יהיה טמא.

6) למרות שיש כמה נשים כפרים עניים שימכרו את השיער שלהם, זה מיעוט קטן מאוד, מה שהופך כ 1 של תעשיית השיער. זה סביר יותר כי הסוכנים אינם ישרים לגבי מקור השיער.

Vince Selva

Indo Asian Human Hair Int.Inc. 355 East Manchester Blvd, Inglewood, California 90301.

שלום גב'

ברכות!

קודם כל אנחנו אסירי תודה לך על התעניינות בעבודה עם החברה שלנו.

אנחנו יצרנים מובילים ויצואנים של 100% שיער לא מעובד, הודי וברזילאי (מצד איכות ומרקם) וכולם באמת שיער אנושי מהודו.

ואנחנו אחד מהייצרנים השיער האנושי הבודדים בהודו שיש להם תעודת ISO 9001-2008 מאז 11 2. אתה יכול לבדוק את פרטי התעודה המחודשת שלנו כאן:

אנא הורד את רשימת התעריפים מהקישור בפורמט Word או

https://app.box.com/shared/s1c3zqty9s

אלה הם שיעורי O , עבור תעריפי , אנא ציין את ההזמנה המדויקת.

מחירי המשלוח שלנו באמצעות fedEx הזול ביותר בתעשייה כולה.

1 דולר אוסטרלי לק"ג עבור מלון Drawn.

עבור שיער צבעוני, 80 דולר לק"ג תוספת עבור צבעים כהים % 2 לכל תוספת G עבור צבעים בלונדינית. 80 דולר לק"ג תוספת עבור קליפ על הרחבות.

כדי לבדוק את איכות השיער שלנו אתה יכול לקנות את הדוגמאות שלנו Pack כאן: https://www.lagahexports.co.in/product/samples-pack-pack-3-pieces-16-inches-length/

אל תהסס לשלוח כל שאילה באמצעות; דוא"ל, שיחת טלפון בכל עת, או שאתה יכול לבקר באתר האינטרנט שלנו http://lagahexports.com

מקווה לשמוע ממך בקרוב, כדי להתחיל מערכת יחסים עסקית מתמשכת עם חברת התעשיה שלך.!

Thanks & Regards!

S. K. Lagah (MBA-Marketing, DEMD, B. Com.)

Sr. Manager - New Clients Acquisitions & Servicing

Contact LAGAH EXPORTS - INDIA

התכתבות עם חברת שיער גדולה, המצהירה שכל השיער הנקרא ברזילאי ומלזי וכדו' הכל מגיע ממקדשי הודו.

אני מצפה להיות הספק הנאמן שלך. להתחיל את הקשר הארוך אני אתחיל בזה שאני אודיע באמת שאין כזה דבר שיער "ברזילאי" ושיער מעוד מקורות. אלא בגלל שקונים מבקשים את שיער כזה אנחנו גם חייבים להשתמש בשם כזה ולמכור.

זה מהתלה לטעון ששיער ברזילאי אמיתי ועוד שערות נעשות בהודו או בסין. כל השיער זה שיער הודי, אנחנו מודיעים לכל קונה שבאמת מקור של כל השיער זה מהודו. אבל במשך השנים התחלנו לעשות כמה שינויים [וריאציות] בייצור כדי ששיער יוכל להמכר בתור "ברזילאי" וכו'.

לדוגמה, שיער ברזילאי שלנו יש בו פחות שיער קצר מההודי.

אנחנו מוכרים אם שמות כאלה בגלל שהקונה מבקש כזה שיער.

אנחנו תמיד מודיעים באמת לקונים שלנו על זה אפילו כשהקונה לוקח את הביזנס למוכר אחר שטוען שיש לו שיער ברזילאי אמיתי. אנחנו מודיעים גם שכל השערות הם ממקור הודי. אף משווק הודי או סיני לא יכול בשום דרך לייבא מברזיל או פרו כדי אחר כך לייצא לעוד מדינות.

10...,5,6,7,8 A כל אלה הם דרגות לא סדנדרט אנחנו מייצרים כבר 26 שנה. דרגות התחילו לפני 10-15 שנה אחרונה. ואז כל דרגה היתה 25 גרם ככה שהדרגה היתה כמה פעמים יש 25 גרם בקוקו. כך שקוקו של 100 גרם מקסימום היתה דרגה 4A

אז גם דרגה A לא היתה לבד היה דרגה A דרגה B דרגה C

אם תבדוק אתי או עם כל סוחר רובם יגידו ששיער בכל דרגה הוא אותו דבר. איכות השיער הוא שווה בדרגה 5 או בדרגה A

אם אתה מחפש דרגה הכי גבוה של שיער אז זה נמכר בלי דרגות זה שיער של תורמת יחידה רמי מהטמפל.

באתר זה ניתן לראות שבהודו עצמה נמכרים כל סוגי השער בשמות אחרים:
https: // dir. indiamart .com / search.mp? ss

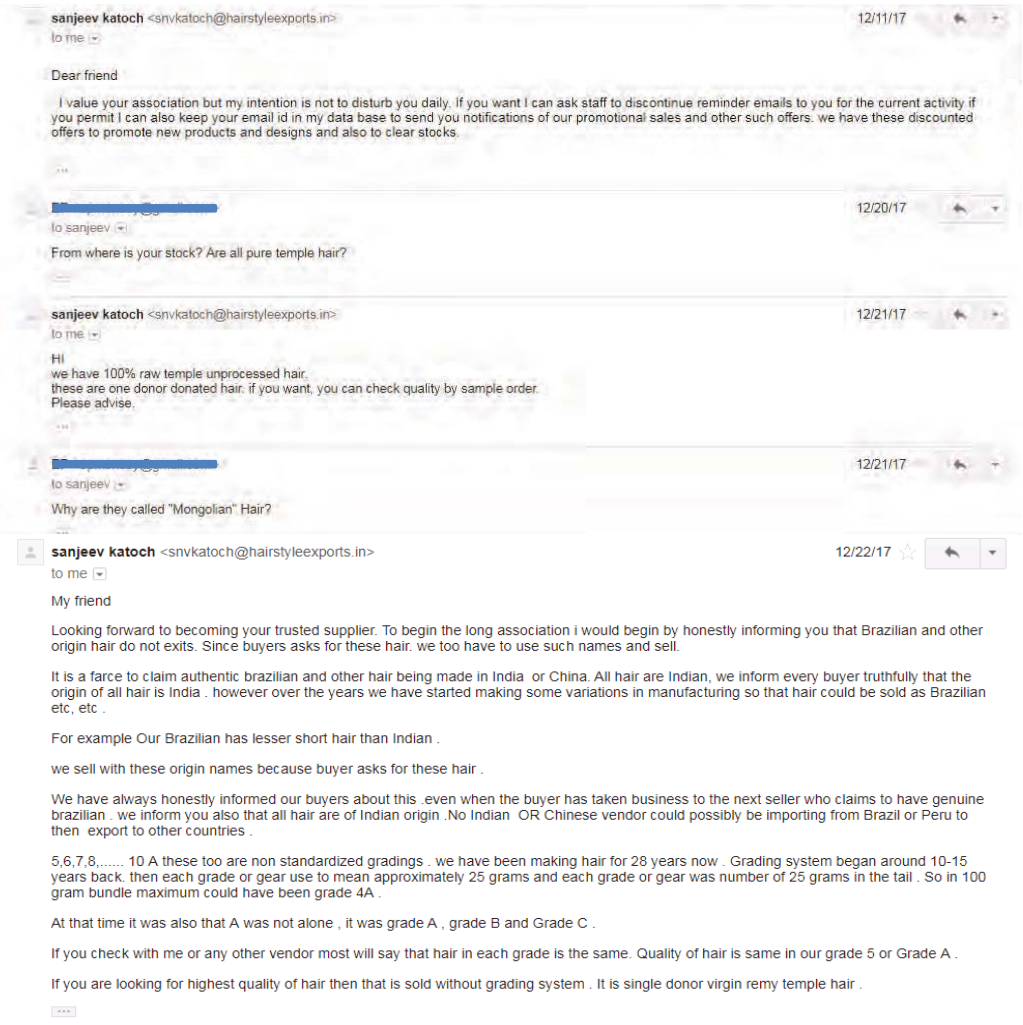

sanjeev katoch <snvkatoch@hairstyleexports.in> 12/11/17
to me

Dear friend

I value your association but my intention is not to disturb you daily. If you want I can ask staff to discontinue reminder emails to you for the current activity if you permit I can also keep your email id in my data base to send you notifications of our promotional sales and other such offers. we have these discounted offers to promote new products and designs and also to clear stocks.

[redacted] 12/20/17
to sanjeev

From where is your stock? Are all pure temple hair?

sanjeev katoch <snvkatoch@hairstyleexports.in> 12/21/17
to me

HI
we have 100% raw temple unprocessed hair.
these are one donor donated hair. if you want, you can check quality by sample order.
Please advise.

[redacted] 12/21/17
to sanjeev

Why are they called "Mongolian" Hair?

sanjeev katoch <snvkatoch@hairstyleexports.in> 12/22/17
to me

My friend

Looking forward to becoming your trusted supplier. To begin the long association i would begin by honestly informing you that Brazilian and other origin hair do not exits. Since buyers asks for these hair. we too have to use such names and sell.

It is a farce to claim authentic brazilian and other hair being made in India or China. All hair are Indian, we inform every buyer truthfully that the origin of all hair is India . however over the years we have started making some variations in manufacturing so that hair could be sold as Brazilian etc, etc .

For example Our Brazilian has lesser short hair than Indian .

we sell with these origin names because buyer asks for these hair .

We have always honestly informed our buyers about this .even when the buyer has taken business to the next seller who claims to have genuine brazilian . we inform you also that all hair are of Indian origin .No Indian OR Chinese vendor could possibly be importing from Brazil or Peru to then export to other countries .

5,6,7,8,..... 10 A these too are non standardized gradings . we have been making hair for 28 years now . Grading system began around 10-15 years back. then each grade or gear use to mean approximately 25 grams and each grade or gear was number of 25 grams in the tail . So in 100 gram bundle maximum could have been grade 4A .

At that time it was also that A was not alone , it was grade A , grade B and Grade C .

If you check with me or any other vendor most will say that hair in each grade is the same. Quality of hair is same in our grade 5 or Grade A .

If you are looking for highest quality of hair then that is sold without grading system . It is single donor virgin remy temple hair .

מתוך האתר של חוקרת אפריקאית "אליקס מור"

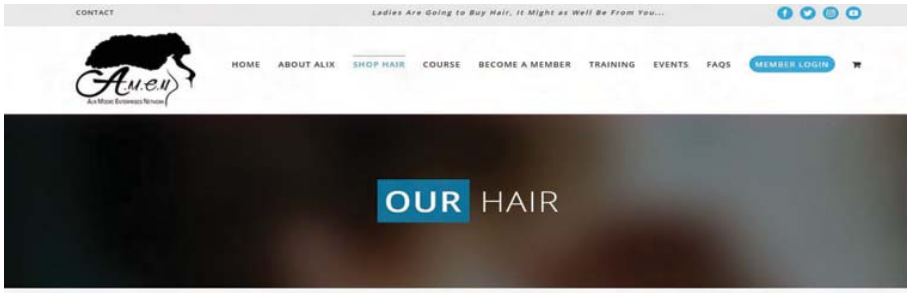

<u>85% מהשיער בעולם מגיע מהודו</u> בגלל שההודים הם מאמיני הינדו אשר גוזזים את שערם כדי להקריב קרבן דתי, לאליל שלהם. בעוד שרב המלזים קמבודים והסינים הם בודהיסטים, גזיזת שיער אינה מצויה אצלהם (דתית) לכן אין שום דרך שהמדינות האלו יוכלו לספק את הביקוש העולמי ע"י מאפייני תרבות שיער לאומית שכזו. בעוד שברזילאים ופרוויאנים מעריכים את השיער הארוך שלהם והמראה שלו, ואפילו מספר רב של נשים ברזילאיות משתמשות בעצמת בתוספות שיער הודיות. לכן אם יהיו בהן מי שימכור את שיערה שלה , זה יהיה מאוד נדיר.

מתוך הספר שכתבה החוקרת הנ"ל

בספרה "האמת על תעשיית השיער האנושי" (ניתן להשיגו אצלינו בשלימות) **מומחה בינלאומי על שיער 'אליקס מור' מדווחת כדלהלן:**

ברזילאים לא מוכרים את שערם, וגם לא חותכים את זה לרווח או לדת. זה בלתי אפשרי לחתוך מספיק שיער בקהילה הברזילאית כדי לספק לעולם. אין טמפלים ברזיליאים בקנה מדה גדולים שמגלחים שיער, היא כתבה

באמת האם ידעת את העובדה שברזיל ועוד כמה מדינות בדרום אמריקה מייבאים הרבה שיער אנושי 'גולמי' מהודו ומסין?

בגלל הביקוש הגובר לשיער אנושי בברזיל, טונות של שיער אנושי מובחרים למדינה מהודו כל שנה.

כמו המקרה הזה שקרה ב2013 כאשר טון שיער אנושי מהודו (בשווי 400 אלף $) נתפס על ידי המכס בשדה תעופה הבינלאומי בסאן פאולו.

בשנים האחרונות, סוחרי שיער אנושי עשו מאמצים עילאיים כדי להסתיר שיער הודי וסיני בתור ברזילאי פרובי מלזי ועוד סוגים.

קטעים נוספים (בתרגום חופשי)

עמ' 89 שיער הודי הוא עמיד לתוספי שיער לשנה לפחות בצורה רשמית (והם לובשים את זה כל הזמן ממש) אבל באמת זה מחזיק מעמד בקלות שנתיים והיא עצמה לובשת את אותו שיער כבר 5 שנים.

בעמוד 191 בביטויים שהשתמשה בהם "שיער ברזילאי" - הוא רק גימיק שיווקי, ובדרך כלל הוא שיער הודי או סיני שהוסיפו לו תלתלים.

עמוד 112 אי אפשר להבדיל בין שיער מעובד לשיער טבעי לא על ידי מישוש ולא על ידי העין הבלתי מזויינת!

עמוד 118 119 בעיבוד על ידי הסינים היום הם קונים את כמעט את כל השיער הלא 'רמי' של הודו ומעבדים אותו. והיא בחיים לא היתה שולחת שיער שלה לסין כי הם לא נאמנים ושאם שולחים להם שיער רמי זה לא יחזור, לא מעובד ולא רחוץ!!

ד. מקבץ מאמרים בענין מקורות השיער כיום

רוב תודות לש.ח. ממונסי שליקט מאמרים אלו

הבעיה עם השיער ההודי שבשימוש לעבודה זרה עדיין קיימת בפאות שחובשות היהודיות ר"ל. הרב אלישיב זצ"ל והרב משה שטרנבוך שליט"א פסקו שלחבוש פאות מפולחני עבודה זרה הוא אסור לכל היהודים! הסיבה היא שזה נהנה ממוצר שהיה בשימוש לעבודה זרה שהגמרא כותבת באופן ברור שזה אסור.

חוקרים חרדים שבדקו את הנושא לאחרונה מעריכים ש99.99% של פאות משיער טבעי מכילות שיער הודי.

בנוסף – הרבה מהשיער שהוא לא מהודו מגיע מנפטרים!!!

ראיון עם פאנית בעלת 18 שנה נסיון בארה"ב

יש שקר גס שמגיע עם הפאות ואני רוצה לידע את הנשים על כך. הייתי פאנית כמעט 18 שנה. למדתי מאחד המומחים הגדולים בתעשיה איך לזהות שיער. איך לקשור ידנית שער לפאה, איך לבנות פאה מהיסוד כולל שיטות של חיתוך, צביעה וכיבוס – טכניקות שידועה רק למקצוענים הגדולים. לפני כ–8 שנים התחלתי תהליך קשה של ייצור קו פאות אישי משלי. יצירת קשר עם סוחרים ובאי כח בסין וכו' זה לא משימה קלה. למדתי מהר שאין יושר בעסקים בסין. שער שנבחר ידנית מסוחרים שהגיע ישר מאוקראינה נשלח לסין וחזר מעורבב ומעובד עם שער שלא שלחתי ולא בקשתי. המפעלים תמיד הציעו תוויות לפאות עם כיתוב 100% שער אירופאי. אפילו אם דברנו על שימוש של שער ברזילאי, מונגולי או אוזבקי הם תמיד הציעו גם תוית כשרות עם 'ברכות מהראביי' שהם אמרו בעצמם שהראביי לא קים. בשלב הזה קלטתי שלא שיך ליצר מוצר שהאמנתי בו ויכלתי לקחת אחריות עליו.

אני אישית עסקתי ישירות מול מפעלים ולא יכולתי לדעת אם השער שחתכתי מאישה פה בארה"ב חזר ללא שינוי או ללא תערובת עם משהו אחר. העובדא שהמפעלים אינם חוששים לשקר ללקוחות משמעותה שאין להם בעיה לרמות אותי גם.

החלטתי לותר על הקו יצור האישי שלי ועל כל הרווחים שיכולתי להרוויח מהעבודה הזאת.

זה חשוב לנשים לדעת שבתי חרושת ישימו כל תווית שצריך כדי למכור. הרבה פאניות אין להם מושג שעובדים עליהם. אומרים להם שזה "שיער אירופאי" וזוהי ה"השגחה", אבל המציאות רחוקה מזה. הן פשוט לא יודעות...

(נכתב מילה במילה ביוני 2017. הפאנית רוצה להשאר אנונימית.)

תסבוכת – החיים הסודיים של השער (ספר שנכתב ע"י אמה טרלו)

ניתן להשיג באמזון או באמזון קינדל. בגלל חוקי 'כל הזכויות שמורות' א"א להעתיק הרבה מהטקסט אך נביא רק חלק קטן:

השאלה נוגעת היום כמו ב1974. איסוף השער האנושי תמיד היה עסק מאחורי הקלעים בלי ידע עליו לאלה שאינם בעסק. אפילו הרבה מהסוחרים שמוכרים תוסף שער ופאות יודעים מעט מאוד על מקורות השער ואיך זה נאסף אם לא שהולכים לטרחה הגדולה של אסיפתו לבד או שעובדים בשביל חברת ייצור שער עם מחלקה מיוחדת להשגת שער. תויות כמו 'ברזילאי' 'פרובי' 'הודי' 'אירופאי' 'אירופאי אסי' 'מונגולי' שמעטרים את חבילת השער הם בד"כ רק הבטחות אקזוטיות של סוגים שונים ולא באמת זיהוי מקור השער. (עמ' 39–38)

להרים גוש של 24 אינטש (61 ס"מ) של שער "רמי בלונד" (שער שמסודר מהשורש עד סוף השער) משולחן התצוגה אני שואלת את גו'רג' אם זה באמת נמכר בתור שער הודי או שהזהות שלו משתנה בשוק. "מה שאנחנו מוכרים אנחנו מוכרים בתור שער רמי הודי" הוא אומר ומצביע על התווית. החברה שלו שמה דגש על שקיפות. זה לא אומר אבל שהקונים עובדים באותו פרנציפ. כמו שעוד סוחר הודי אומר לי: "אני מוכר את השער כהודי. אבל מה שהקונים עושים במדינות שלהם אנחנו לא יכולים להגיד. הרבנים עשו את זה מאוד קשה לנשים יהודיות כשהם הביאו את החרם על שער הודי. היום שער צריך לעבור דרך ארוכה לפני שהוא מגיעה אליהן."(!!!) (עמ' 103–102)

להרבה זה (הקרבת השער) עשוי למילוי נדר, להודיה או להכרה שהאליל הגן עליהם או עזר להם להשיג איזושהי מטרה ספציפית. בגלל שהאלילה נחשבת מסוכנת וקנאית עם הכח גם להרוס ולהביא מגפה חלק מהסוגדים שמתגלחים עושים את

זה בתקוה להפגת כעסה והתחלת כחות הריפוי שלה.

כשאשה מבקשת "שיער פרחים" היא מצווה על הספר במקדש לקשור פרחים חצי מאורך השער שלה ולחתוך את זה בדיוק מעל הפרחים. הפרחים נופלים לרצפה והופכים להיות חלק מהקרבת לפני שזה מטוטא ביחד עם השער הנופל. (עמ' 67–65)

'העולם הסודי של השוק השחור של תוספי שער' (ע"י אלי פלין)

כשאומרים 'תוספי שער' בד"כ מדמינים שער ארוך, גמיש ומנפנף. אבל, הרבה פעמים שוכחים מהאנשים שתורמות את השיער. הרי סוף כל סוף שיער האנושי בתוספי שיער היה חייב להגיע ממישהו - לא?

מי הן הנשים האלו? מה מביא אותן לוותר על דבר שלהרבה מהן (וגם לנו) זה מהווה תכונה מאוד מאפיינת?

שאלנו את ארין ברהמה מנכ"ל חברת רבלה ארה"ב וריקה היילס בעלים של חברת ג'וסט אקסטנשנ'ס בלוס אנג'לס (הם שתיהם נסעו מסביב לעולם למצוא מקורות לשיער ולהבין לנכון את התעשיה) כדי לשפוך אור על תעשיית העולם בתוספי שיער.

רקע קצר על סוגי שיער:

להבין מאיפה רוב תוספי שיער מגיעים קודם צריכים להבין את הסוגים השונים של שיער.

1) שיער אסיאתי יש לה חתך עגול והוא בדרך כלל עבה וישר.
2) שיער אפריקני הוא יותר מלבני בחתך שאומר ברהמה מביא תוצאות של שיער מתולתל וקיניקי?
3) שיער קאקאסי הוא אובלי בחתך.

הסיבה ששיער הודי הוא כל כך רצוי בשוק המערבי זה בגלל שהחתך הוא מאוד דומה לשיער קאקאסי.

"מו"מ באמונה" לעומת "מקור אתי" –

המשפטים האלה משתמשים בהם בתור מילים רודפות. ברהמה אומר שמו"מ באמונה הכוונה יותר לצד הפיננסי, וממקור אתי הכוונה שהשיער נקנה בדרך שעונה על כללי האתיקה. היילס מוסיפה שהיא מאמינה ששתי המשפטים הם ברי חלפה: "למשל חלק מהנשים מוכרות את השיער לכסף ואחרות תורמות למטרה דתית, בכל מצב יש החלפה נאה ושתי הצדדים רוצים."

מאיפה זה מגיע?

"המקור של שיער הכי איכותית היא שיער רמי בלתי מעובד שנחתך משיער של בן אדם עם כל השערות הולכים באותו כיוון" מסבירה היילס. שיער רמי הוא אותו דבר לגבי הדרך שבו משיגים אותו אפילו שזה יכול להיות צבוע או ?? זה עוד שם לשיער מאוד איכותי אבל לאו דוקא מצביע על שיער הודי (על אף שהרוב באמת משם)

אולי שמעת המשפט "שיער מקדש" שזה שיער שהוקרב ע"י גברים נשים וילדים הודים שהולכים למקדש ומקריבים את השיער בתור חויה רוחנית לאליל.

לפני 15 עד 20 שנה אומר ברהמה למקדשים היה כל כך הרבה שיער שהם היו צריכים לשרוף את זה כי לא היה להם מה לעשות עם זה. ומאז הודות לתעשיית תוספי השיער, מקדשים בלי רווח מצאו שהם יכולות לעשות כסף ע"י מכירת השיער והופכים את הרווחים לטובת הקהילות שלהם לדברים כמו חינוך יותר טוב או מרכזי רפואה.

אבל השיער הרמי היוקרתי הוא רק כ20% משוק התוספי שיער– ואם כן מאיפה מגיע השאר?

אם "שיער מקדש" אסוף בקוקו לפני הגילוח ואז הוא ארוז ונמכר ככה, תוספי שיער ירודי ערך לא רמי עשוי משיער של תערובת. אולי זה לא נראה ביג דיל אבל יש לחשוב ככה: כל השערות גודלות בכיוון אחד. אם שיער מתערבב ולא כל השערות הם לכיוון אחד, השערות יתפסו אחד בשני ובסוף זה יסתבך בקלות. ואחרי שהשיער מסובך כמעט ואין דרך לסדר את זה חזרה. ואז נשאלות השאלות איך זה שתוספי השער הם לא מאוד מסובכות? ואיך השער מתערבב בהתחלה?

איזה נושאים אתיים נמצאים לדיון?

יש הרבה אי הבנות על הנושא האתי, אומר 'ברהמה', קשיים כמו חטיפת נשים בשביל שער או גזילת שער מגופות נפטרים נשמע לא סמפטי אבל הם גם לא אקטואליים בתורה תוכנית עסקים. היילס מסכימה: "אני שמעתי ספורים

של אוספי שער שחוטפים נשים או בנות וגוזזים להם שער. לא טפלתי בזה ולא ראיתי עדות לכך מסוחרים שפגשתי. סוחרים שדברתי אתם על זה אומרים שזוהי נחלת העבר אך זה לא כ"כ קיים היום." היא גם אומרת שהתעשיה הבין לאומית השתנתה באופן דרסטי ב-6 שנים האחרונות בגלל שמפיצים למדו איך לרמות אנשים לשלם אלפי דולרים לתוספים נחותי ערך. מפיצים למדו לעשות מניפולציה לטקסטורה של השער, לשמור על עליות נמוכות ולספק את הביקוש של נשים מסביב לעולם...

יש לזכור ששער צריך להיות מאוד ארוך כדי להשתמש בזה לתוספי שער. ברהמה אומר ששער בן 10-3 אינץ' מדי קצר לתוספים. הרבה פעמים מגיעים למפעלים בגרמניה שהופכים את זה להיות חומצת אמינו שמתמשים בזה לאפיה ושוקולד.

קטע ממאמר של wall street journal עם כותרת "ג'ורנל דתי מכירה הפומבית הענקית של השיער ההודית" - ע"י יואנה סוגדן

כל המאמר לא נכלל עקב חוקי "כל הזכויות שמורות "

מאי 31 שנת 2012 שעה 10 שעון IST

...על פי כתבים הינדוים, צריכים לגלח את שערם פעם בחיים ....

יש מעל 500 ספרים שעובדים ברוטציה בבנין קלינה קטה ממוקם מערב ל"מקדש" המרכזי ובעוד 16 מקומות יותר קטנים בעיר. בשעות השיא עוד 100 ספרים מועסקים לגלח ראשי הסוגדים.

הTTD אומר שהרווח ממכירת השיער הביא 200 מיליון רופי ($3,600,000) (3.6 מיליון דולר ארה"ב) בשנה הפיננסית שעברה שזה העלאה מ54 מיליון רופי בשנה לפני זה.

הודו ייצאה 190$ מיליון שווי של שיער ב2009 -2010 ועד 2013-2014 יכול לשלש את זה עד מחיר של 470$ מיליון אומרת המחלקה של תעשיה ומסחר בארה"ב.

שיער הודי הוא בדרישה גבוהה לפאות ותוספי שיער בגלל שהוא גם דק וגם חזק מסבירים חברת תלתלים וגלים מצ'נאי אחד מיצואנים הגדולים של שיער. החברה גם מעבדת שיער מורידה ממנה את הצבע וצובעים את זה מחדש.

מר סרינוסרו מוסיף ששיער מדרום הודו זה מאוד מאוד איכותי כי הנשים שמקריבות את זה שומרות ומטפחות את שערן מאוד מאוד... הקונים העיקריים הם חברות...

פרק ד'

השגחה על השיער

מקורות בענין ההכשר
הקיים כיום

א. מתוך קובץ "תל תלפיות" - קובץ ס'
היו"ל ע"י מכון "הוראה ומשפט" שע"י קהילת "חניכי הישיבות".

תל תלפיות קפא

הבהרת דברים

כידוע מאז שהוכרעה ההלכה ע"י מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א שפאות ממדינת הודו אסורות משום תקרובת ע"ז עוסקים דייני בית הדין והגאב"ד שליט"א בבירורים יסודיים מאד אודות מקור השער לפאות, וזאת לצורך מענה לפניות רבות של יצרים ויבואני פאות שביקשו לקבל את הפיקוח ההדוק של בד"ץ חניכי הישיבות אשר כולו מבוסס לאחר פסקו של מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א אודות האיסור בשער הנגזז בפולחן ונחשב כתקרובת ע"ז, וללא שום סניפי היתר כל שהם.

הדיינים בצוותא חדא עם מורינו הגאב"ד שליט"א יושבים על המדוכה שעות רבות לבירור הדברים באופן היסודי ביותר ושליחי בית הדין אף יצאו מספר פעמים לחו"ל בכדי להתחקות מקרוב על מקור השער ודרכי המסחר הנוהגים בענף זה.

הואיל ושמועות רבות הופצו בענינים הנ"ל יש בנותן טעם להביא דברים שנכתבו על ידי העוסקים בנושא מטעם בית הדין לצורך בירור נושא חשוב זה.

בבואנו לדון בענין זה, עלינו להבהיר לבני קהילתנו ובני התורה את יסודות הבעיות אשר נדרשו להם ועסקו בבירור וליבון ענין מקורות השיער לפאות.

הפאה הטבעית נעשית משיער אדם שנקנה בארצות שונות בעולם, בדרך כלל בארצות בהן העניות מרובה כגון סין, אוקראינה, תורכיה וכד'. השיער מעובד בד"כ בבתי חרושת ובמקומות פרטיים ונמכר גם לבתי חרושת בקוריאה ולמקומות נוספים בעולם לצורך ייצור פאות.

מדינת הודו מייצאת שיער רב מאד לארצות שונות בעולם כגון קוריאה, איטליה, תורכיה ועוד, ונחשבת לאחד ממקורות השיער החשובים והגדולים ביותר לייצור הפאות.

אחר פסקו של מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א מיום כ"א באייר תשס"ד, כי השיער הנגזז בפולחן העבודה זרה נחשב כתקרובת ע"ז והינו אסור בהנאה, ומאחר ולא היו הכלים והידיעות בכדי לזהות את מקורות השיער בפאות הנמכרות בארץ ישראל ובמקומות נוספים בעולם, נדרשו מורנו הגאב"ד ודייני ביה"ד שליט"א לברר דבר לאשורו בכדי לסייע לציבור היראים, ואכן אישרו חלק מדגמי הפאות וכן מקומות מסוימים אשר ניתן לחבוש את הפאות שיוצרו שם.

כמובן שהעיסוק בנושא זה נעשה בהתייעצות עם מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א. וההשגחה על הפיאות הן משעת ייצורם בכדי לדעת בבירור גמור את מקור השיער, שאין מקורו ממתחמי הע"ז.

קפב **תל** **תלפיות**

לגבי מדינת הודו, אמנם שם מקום פולחן הע״ז, אך יש במקום שיער שאינו ממתחמי הע״ז, בזה נסתפק מורנו הגאב״ד שליט״א, אם לברר ולבדוק נושא זה.

שאלה זו נשאל מרן הגרי״ש שליט״א, אשר השיב כי אם ידוע בבירור על פאות מסויימות שאין מקור שערן מתקרובת ע״ז, יש להכשיר פאות אלו אף אם מקורן ממדינת הודו, אולם בתנאי שיבורר בבירור גמור ומוחלט שאין מקור השיער מתקרובת הע״ז.

בשליחות ביה״ד נשלחו שליחים למדינת הודו, אשר הביאו את טענת סוחרי השיער ההודי כי יש שיער רב בהודו אשר אין מקורו מתקרובת ע״ז, ולטענתם מקורו ב״שיער מסרקים״, דהיינו שיער הנשאר במסרק בשעת הסירוק ואשר נאסף מדי יום ונמכר לסוחרים ואח״כ מעובד ועומד למכירה עבור ייצור פאות, ואכן צולמו תמונות של מפעלים העוסקים במלאכה זו. ולכן לטענת סוחרי השיער אפשר להתיר ולהכשיר את הפאות המיוצרות משיער הודי, מאחר והפאות הנמכרות ליצרני הפאות הגדולים בארץ ישראל, אין מקור שערן מתקרובת ע״ז אלא משיער זה. להוכחת טענתם זו אף סיפקו קבלות ומסמכים, אשר לדבריהם מוכיחים את טענתם כי השיער הנמכר ליצרני הפאות, אין מקורו מהשיער האסור, מאחר שהמחיר ששולם עבור ק״ג שיער ע״י בתי החרושת בקוריאה, נמוך מהמחיר של השיער הנמכר במתחם הע״ז הנקרא טירופטי, וא״כ לא יתכן שמקורו משם שהרי לא יתכן שאדם ימכור שיער במחיר נמוך מהמחיר בו קונה את השיער.

אחר שנשמעה טענה זו, דרשו מורנו הגאב״ד ובית דינו לברר נקודות נוספות בכדי לבדוק את הנושא לעומקו.

הנקודות שנדרשו לברר הינם:

א. האם אין אפשרות להשיג שיער זול גם ממתחם הע״ז, שהרי אם יש אפשרות כזו אין כל ראיה ממחיר השיער.

ב. האם הקבלות והמסמכים אמיתיים ונאמנים, או שמא יש בהם זיופים רבים.

ג. האם יש אמת בטענת הסוחרים כי הפאות שנמכרו ליצרני הפאות בארץ ישראל אין בהם שיער איכותי, אלא רק שיער מסרקים הנ״ל.

לצורך בירור נושאים אלו הוחל בבדיקת הנושאים באמצעים שונים וכן ע״י בירורים ושיחות ועוד, ואף נשלח שוב שליח מיוחד להודו, בכדי להוסיף פרטים ולהגיע לחקר נושאים אלו.

לאחר בירורים וחקירות רבות הוברר:

תל תלפיות קפג

א. יש לפחות שלוש אפשרויות * לשיער זול מתקרובת ע"ז, ומחירו מתאים בדיוק למחיר ששילמו בתי החרושת עבור השיער, וא"כ אין כל אפשרות להתיר פאות אלו. יתרה מזו מתוך הקבלות והמסמכים עולה, כי סוג השיער ממנו יוצרו הפאות מתאים מאד לשיער ממקורות הע"ז.

ב. לגבי נאמנות המסמכים אין כל אפשרות להסתמך על מסמכים אלו ואמינותם מסיבות רבות, וזאת אף לאחר התייעצות עם כלכלנים ומומחי סחר שונים, שקבעו כי אין במסמכים אלו שום בירור לגבי הנושאים הנידונים.

אחר דיונים ושמיעת הדברים, החליט מורנו הגאב"ד בישיבת בית דין עם דייני בית הדין שליט"א ובצירוף הגאון רבי משה מרדכי קארפ שליט"א והגאון רבי חיים כץ שליט"א, לאסור את השימוש בפאות שמקור שערן מהודו, ואיסור השימוש בהן ברור.

לאחר מס' ימים נשלח ע"י ביה"ד הדיין הגאון רבי יהושע הורוויץ שליט"א יחד עם מפקח כשרות מטעם בית הדין, בכדי לבדוק את האפשרות לייצור פאות חדשות בהשגחה צמודה, כהוראת מרן הגרי"ש שליט"א.

במסעם לסין ולקוריאה, הגיעו למקומות ולבתי החרושת המייצרים פאות עבור הספקים הגדולים בארץ ישראל, והוברר להם מעל כל ספק כי אין כל אפשרות לייצר פאות משיער זול המכונה שיער מסרקים, ללא תערובת שיער משובח מתקרובת הע"ז, וא"כ ברור שטענת סוחרי השיער לא נועדה אלא להטעות את הרבנים ולגרום להם להתיר את האסור ולהמשיך לשווק את השיער מתקרובת הע"ז במסווה שיער אחר, ברור היה כי השיער שמקורו ממקומות אחרים יהיה מחירו זהה למחיר השיער מתקרובת הע"ז ואף יקר יותר, שהרי משלמים עליו בקנייתו ומהותו כדי להרויח, משא"כ השיער מתקרובת הע"ז שהמסתפרים אינם מעונינים להרויח, ונמכר בכמויות גדולות, ולכן יש אפשרות להוזיל את מחירו, ורק שיער מסרקים שהינו באיכות נמוכה ואינו עומד לתספורת יתכן שמחירו זול יותר בגלל איכותו הנמוכה.

---

* המקורות לשיער זה הם:

א. "שיער הנופל", דהיינו שיער הנושר מהשיער סוג א' במהלך סירוקו והכנתו למכירה (בביקור הרבנים בקוריאה אישרו יצרני הפאות כי קנו בודאי שיער זה).

ב. שיער סוג ב' ממתחם הע"ז טירופטי דהיינו שיער מעורב מגדלים שונים אשר נמכר במחיר זול יותר שמעורבים בו גדלים שונים, ואסוף בצורה פחות מסודרת מסוג א'.

ג. שיער ממתחמי ע"ז ומרכזים שונים אשר קיימים בכל רחבי הודו (בעיקר בדרום הודו אך גם בצפונה), שאינם במרכז הראשי, ומחירם זול יותר עקב צורת שיווק שונה.

קפד **תל תלפיות**

עלינו לומר כי כל סוחרי השיער ויצרני הפאות אישרו כי שיער מספרות כלומר שיער הנמכר כמו בארצות אחרות בעולם מחירו כשיער המגיע מטירופטי, ואף יקר יותר.

במסיח לפי תומו הודו בעלי בתי החרושת כי מכרו ועירבו בפאות שנמכרו לסוחרי הפאות, שיער מתקרובת הע"ז.

יצויין כי לבית הדין יש ראיות רבות נוספות ובירורים מעמיקים נוספים המוכיחים בבירור מלא, כי כל הטענות על בירור ששיער הודי לפאות אינו מתקרובת ע"ז אינם נכונות, וחובתו של בית הדין ליידע את הציבור לחומר הדברים, ולמנוע מכשול מכלל דורשי ה' והיראים בני התורה ושומרי המצוות הנזהרים מלהיכשל בכל איסור, וק"ו איסור ע"ז החמור.

לאור כל האמור יצויין שהאישורים שניתנו ע"י ביה"ד הינם אך ורק על פאות שמקור שערן הוברר מעל לכל ספק שאינו ממדינת הודו כלל וכלל.

מערכת 'תל תלפיות'

מתוך קובץ "תל תלפיות" - קובץ נ"ו

סימן ו

הנאה משערות של מתים נכרים

בס"ד. אור ליום שנכפל בו כי טוב, בדר"ח אייר, ה' תשנ"ד לפ"ג, ט"ז למב"י.

בראשונים, משא"כ בדבר שהוא למטעם אינו אלא משום הרגשת הטעם, ושאינו נרגש בטל הוא.

אמנם ב"ז אם ידעינן דאין מערבים משערות שבהודו, שלפי האמונה העתיקה הטפילה שלהם מגלחין השערות ומביאין לכומר להקטיר לע"ז, ובהא דינו כע"ז שאין לה ביטול כלל, וגם אם הוי ספיקא הוי ספיקא דאורייתא, ויעו' באריכות בשו"ת תשובות והנהגות ח"ב סי' תי"ד מה דהאריך ברין שערות אלו לפאה נכרית והמסתעף, ולהא אפשר דלא מועיל סוג השגחה כדהזכיר שיוצאים ונכנסים למפעל פעם בכמה חדשים, דאפשר דידעי שלא להביא שערות אלו באופן גלוי, אך יתכן שאין להם סיבה להביא מהתם, ורק בפאות נכריות כיון שנצרכים לשערות ארוכות.

בברכת התורה
מרדכי גרוס

בית דין צדק – "חניכי הישיבות"

בראשות הגאב"ד
הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א
רחוב רבי יהושע 20 בני ברק 51430
טל' 03-6169070/80 פקס 03-6164828

בסייעתא דשמיא

תאריך: כ"ג מנחם אב תשס"ד

לשאלת רבים

הננו להבהיר, כי עפ"י פסקו של מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א, ששיער ממיתחם הע"ז שבהודו אסור כדין תקרובת ע"ז, כל הפאות שמקור שערן הוא מדינת הודו, הרי הם בחזקת איסור.

ע"כ לפי החלטת בית הדין, אסור להשתמש בהם, למוכרם או לסרקם, ואין לסמוך כלל ששיער הפאות מארץ הנ"ל, אינו ממיתחם עבודה זרה.

באנו עה"ח

הרב פינחס ברונפמן הרב אהרן מיטלמן הרב יהושע הורביץ הרב משה רוט

לאחר עיסוק טובא בענינים אלו הריני מצטרף לדברים הנ"ל, ויש חשש גדול למכשול בלא בירור אמיתי וכראוי, וראוי להזהר מאד בכדי שלא להכשל חי"ו באיסורים חמורים אלו.

וע"ז באתי עה"ח
הרב חיים כ"ץ
ר"מ ישיבת משכן יעקב
רב שכונות רמות רמז
ורמת אלון חיפה

ב. תגובת בד"ץ חניכי הישיבות

לשאלת הרבנים שליט"א, אני מביא בקצרה את בסיס הדברים.

א. פאה שנקנתה ממקום ללא תעודת כשרות, אין לנו דרך לדעת מנין השיער שהיא עשויה הגיע. ועל כן היא בחשש שאינה כשרה.

בשנתיים האחרונות הפסקנו לשים תוית כשרות על הפאות, לאחר שרבו הזיופים בזה על ידי מפעלים בחו"ל וגם על ידי פאניות.

לכן חובה לדרוש תעודת כשרות ברת תוקף.

ב. הכשרות שלנו מבוססת על עבודה רבה, ובסיסה היתה לעיני הגרי"ש אלישיב זצוק"ל.

ג. לצערנו נאלצנו להוריד/להפסיק את הפיקוח על השיער מיצרנים שלא שיתפו במידע, או שהביאו שיער ממקומות שנאסרו על ידינו.

ד. אני מביא בזאת בקצרה את צורת הפיקוח שלנו על השיער:

לא ניתן לפקח משעת גזיזה. כמו שלא ניתן לעשות מיצי פירות שמגיעים מכל העולם כאשר יהיה משגיח שיעמוד על כל תפוז בננה ותות.

איסוף השיער משתרע בכל קצות תבל. כדי לסבר את האוזן, כבר היום אנחנו נוסעים מספר פעמים בשנה לכל מדינה שמביאים משם שיער. זה כולל את סין במספר אזורים, בורמה, ויטנאם, קמבודיה, אירופה במספר מדינות, ארגנטינה, ברזיל, פראגרואי, מדינות הקוקז וכו'

כמו"כ אנחנו מבקרים מספר פעמים בשנה אצל כל יצרני הפאות.

וכן מבקרים פעמים רבות אצל סוחרי הפאות.

אין דרך ואין צורך לראות את הגזיזה, וזאת מאחר שאנחנו יודעים להבדיל ב 100 אחוז בין שיער הודי לשיער אחר כשהוא במצב גולמי.

אבל, מכיון שחלק מהשיער מגיע כשהוא מסודר ונקי, ולעיתים מדינות שיש לנו מידע עליהם או חשש שהם מקבלים שיער מהודו (הם ומנקים אותו כדי שיראה לא הודי). אנחנו לא מאשרים להביא משם.

השיער נבדק על ידי הכשרות על פי הנחיות בית הדין, ולא מסתמכים על בעלי החברות.

הבדיקה נעשית בכמה וכמה נקודות. פעמים בשטח עצמו. פעמים אצל סוחרי השיער, פעמים אצל חברות הפאות, ופעמים אצל יצרני הפאות.

הביקורים שלנו נעשים פעמים רבות בהפתעה מוחלטת, ללא ידיעת המבוקר שאנחנו מגיעים.

הבדיקות המקיפות הללו הם ערובה לכל הציבור שלא יכנס שיער בחשש תקרובת עבודה זרה!!!

ה. כל פאה ללא פיקוח היא בחשש עבודה זרה ממש!

כל השמועות על פאות זולות שהם ללא חשש. הם לא נכונות משתי סיבות.

1. אין בעיה לייצר פאות במחיר זול משיער הודי (ואולי בעיקר משם. אבל גם ממקומות נוספים) .

2. פעמים רבות יש ליבואני הפאות מלאי גדול (כולל מלאי ענק משיער שמקורו ודאי מבתי הע"ז) שרוצים להתפטר מהם. ואז עושים מכירת חיסול במחירים נמוכים.

השמועות על שער בהיר שהוא בסדר, לא נכונות. מאחר שהטכנלוגיה בת זמנינו מאפשרת לצבוע שיער בצורה כזו שאפילו מומחים של ממש לא יודעים להבדיל.

אין דרך בעולם לבדוק בדיקת מעבדה על מקור השיער חוץ מבדיקת D.N.A. שזה כמובן לא מעשי.

ו. הכשרות היא רק על השיער!! אין לנו כשרות על פאות.

בברכה ובתפילה שלא תצא תקלה תחת ידינו.

אברהם שלזינגר

בית דין צדק - "חניכי הישיבות" Badatz Chanichei Hayeshivot, Bnei Brak

בראשות הגאון רבי **מרדכי גרוס** שליט"א

בס"ד

ערב ראש השנה תשע"ח

לציבור נשות ישראל

על כשרות השיער המיועד לפאות.

זה יותר משתים עשרה שנה שנקראנו על ידי מרנן ורבנן לפקח על כשרות השיער המיועד לפאות. בתקופה שהתעורר ענין השיער המגיע מהמקדשים בהודו.

באותה תקופה התחלנו ללמוד את נושא השיער ההודי והשיער המגיע מכל קצוות תבל, אצל טובי המומחים בכל העולם כולו, אסיה, דרום אמריקה, אירופה, וארה"ב.

לפני שבית הדין "חניכי הישיבות" לקח על עצמו את אחריות על כשרות הפאות, נכנס מורינו הגאב"ד רבי מרדכי גרוס שליט"א אל פוסק הדור מרן רבי שמואל הלוי וואזנר זצוק"ל. ואנחנו אנשי המעשה התלווינו אליו, ושמענו מפי קודשו הדרכה כיצד לבדוק את ענין מקורות השיער. [אל אף שמרן הגרש"ו זצ"ל לא נכנס לעניין האיסור עצמו] ולבסוף אמר לנו מרן זצוק"ל על מורנו הגר"מ גרוס שליט"א "הרב גרוס צדיק וקדוש, ומבטחני שאין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה בידי צדיקים".

בהמשך, מינה פוסק הדור מרן רבי יוסף אלישיב זקו"ל וועדה, שתבדוק את סידורי כשרות הפאות שניתנו באותה תקופה על ידי הגופים שונים. הוועדה בראשות חתנו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א קבעה כי בית הדין המיוחד לענייני פאות בראשות הגר"מ גרוס שליט"א, הוא הגוף שניתן לסמוך על דרך פעילותו. ומרן זצוק"ל סמך ידו על ההחלטה זו.

אכן, הרבה מאד מהשיער המתאים לפאות מגיע מהודו, ונכון הדבר שגם שיער שאומרים עליו שהוא אירופאי וצבעו בהיר, או שיער מדרום אמריקה, מקורו מהודו ומהמקדשים, ואת זה פרסמנו ברבים פעמים רבות. והודענו, שעל כן אין לקנות שיער ממקור לא מפוקח כשרותי. בגלל שגם סוחרי שיער המביאים ממדינת ברזיל וכדומה, אינם יודעים להבדיל במקור השיער, וגם טובי יצרני הפאות שבטוחים שיודעים לזהות שיער האם הוא מקורי וטבעי, והאם השיער עבר עיבוד והוא צבוע, טועים בזה.

שלוחי בית הדין של הגר"מ גרוס שליט"א מבקרים כל השנה בכל קצוות תבל, בודקים את ספקי השיער ואת המפעלים המייצרים פאות בסין. הם מגיעים בהפתעה מוחלטת למפעלים אלו, ומוודאים שאין בהם כלל שיער שמקורו מהודו.

וכן, מבקרים גם אצל ספקי השיער מדרום אמריקה ואירופה. השלוחים בודקים את מקורות השיער, דווקא במקומות המוצא שלהם כדי לוודא שאין שיער הודי במקומותיהם [משא"כ שיער הנקרא "ברזילאי" שחלק גדול ממנו הוא שיער שמקורו מהודו] ואין אישור להביא שיער כזה.

דרך כלל השיער נבדק כשהוא גולמי לפני עיבודו, ולעיתים גם לאחר העיבוד, פאות לא נבדקות מעולם, מכיוון שאין דרך לבדוק כאשר זה כבר פאות.

ולצערנו רבו הזיופים והזייפנים גם בקרב הציבור היהודי. על כן יש לדרוש מכל ספק שיער, יצרן פאות ומשווק פאות. תעודת כשרות תקיפה שהיא חתומה ויש עליה הולוגרמות כשרות.

על כן, כל מי שקונה פאה במקום שיש בו כשרות על השיער, יכולה לדעת שאכן זה כשר כדת וכדין.

ועל זה באתי על החתום

הרב אברהם שלזינגר

מפקח בד"ץ חניכי הישיבות

שעל ידי הגר"מ גרוס שליט"א

E-mail: sheerit@neto.bezeqint.net

ג. ראיון עם הרב אברהם שלזינגר
מנהל הכשרות של בד"ץ חניכי הישיבות

בס"ד

דבר ראשון אני כמובן לא רוצה להתייחס לדברים שפלוני או אלמוני, יהיה מי שיהיה כבודו במקומו מונח, שפרסם דברים, בפרט שהם לא דיברו עם אף אחד מאיתנו, ולא שאלו אף אחד מאיתנו כיצד זה נעשה, אז לכן אני לא יכול להתייחס לדברים שהם פרסמו, נתייחס לגופם של דברים.

השאלה האחרונה שלכם, האם הרב גרוס חושב שזה אסור, זה פשוט, הרב גרוס הוא תלמיד מובהק של הרב אלישיב, והרב אלישיב פסק לאיסור, וכל הנושא של הבית דין של הפאות קם אך ורק בגלל שהוא פסק לאיסור, והרב גרוס אוחז שאין בזה שום צד של היתר שבהיתר שבעולם להתיר גם בספיקות, זה ההוראה חד משמעית, גם בספיקות אין צד להתיר שיער שיש חשש שהוא מגיע מהודו, אז זה המושכל ראשון.

השואל: זאת אומרת הרב גרוס אוחז שאם השיער ספק מהודו אסור ללבוש אותו. הוא אוחז שזה עבודה זרה.

כן. תראה אני אגיד לך משהו. אנחנו כשזה התחיל הענין היינו אצל הרב וואזנר, הרב וואזנר כידוע לא פסק שזה איסור, הרב וואזנר עצמו סבר ש, זה הלשון שלו, הוא אמר אני לא נכנס אם זה איסור או לא איסור, אני לא נכנס לויכוח בין הרב אלישיב לרבנים האחרים אם זה תקרובת זה דין תקרובת עבודה זרה או לא, אבל הוא אמר לנו 'זה מאוס, וודאי מכאן ואילך צריכים להקפיד'.

השואל: זאת אומרת הרב וואזנר גם לא אחז מאה אחוז שזה צריך להיות אסור אבל להקפיד כן.

נכון. זה דברים שפורסמו בזמנו מפי כל תלמידיו. הוא אחז שזה שודאי מכאן ואילך, הוא לא אמר שזה חומרא, הוא אמר אי אפשר כיון דמאיס אי אפשר ללכת עם זה, אי אפשר להגיד לזרוק מה שהיה קודם אבל מכאן ואילך צריכים להקפיד בגלל שזה מאיס, שאני עבודה זרה דמאיס, זה המילים שהוא אמר לנו אז.

הרב אלישיב כידוע אחז שזה איסור גמור, דהיינו מספק, הרי אף אחד לא הכריע, עד היום אף אחד לא מבין, גם כל הפעמים שאנחנו היינו בהודו לא הצלחנו להבין, וברוך ה' שאנחנו לא מבינים, את ה'תורה' שלהם, אי אפשר לבוא, אף אחד לא יכול להגיד שזה ברור שזה תקרובת עבודה זרה, אבל זה ודאי מגיע מבתי העבודה זרה, כל השיער ההודי שמגיע ומתאים ליהודים זה מגיע מבתי עבודה זרה, אני הייתי שם כמה פעמים, והפולמוס שהיה בשעתו שעל זה הקימו את הועדה שהזכרתם אותה שהרב אלישיב הקים את הועדה אחרי זה אחרי שנה או שנתיים, בגלל שהיו כאלו שטענו שלא הכל מגיע מבתי העבודה זרה, ואנחנו יודעים בוודאות שהשיער שמתאים לפאות של היהודיות הוא מגיע מבתי העבודה זרה, לכן אפילו בספק ההכרעה אצלנו שגם בספק זה איסור, אז זה המושכל ראשון, אין צד להתיר שיער שיש ספק שהוא בא מבתי העבודה זרה.

עכשיו אנחנו נתייחס להכשר כשלעצמו.

השואל: טוענים שאיך אפשר לפקח משעת קצירה, הרי טוענים שיש כמויות של שיער ומי אומר שזה לא זז מפה לשם, איך מפקחים משעת גזיזה, הרי לא שמים מפקח בתוך בתי העבודה זרה.

אני אסביר לכם משהו, את כל הדברים האלה עלה לפני הרב אלישיב אז, אנחנו באנו לפני הרב אלישיב והסברנו לו את כל הנתונים, והסברנו לו שלא ניתן, אין דרך בעולם לפקח משעת גזיזה, אין דרך בעולם, פאה רגילה עושים אותה מבערך, זה יכול להגיע מחמישים לשבעים, דהיינו אני מתכוון לומר פאה אחת זה בערך מחמש נשים אבל עד שמוצאים את האיכות המתאימה ועד שמוצאים את מה שצריכים לעשות זה יכול לעבור חמישים ראשים שירד, אין דרך בעולם לפקח משעת גזיזה, אבל גם באוכל לא כל דבר מפקחים מהתחלה, כשאנחנו אוכלים לחם יודעים שזה משעת קציר החיטה, יש כללים איך אנחנו בודקים, ואנחנו למדנו היטב להבחין בשיער ויודעים להבחין בשיער, למדנו להסתובב לראות את המקומות מאיפה זה מגיע מאיזה מדינה זה מגיע, אנחנו מכירים בעיניים

עצומות מה זה שיער הודי ומה זה לא שיער הודי, נקבעו כללים מאד מאד ברורים עם השקעה עצומה של השגחה, רק לשבר את האוזן לפני שבועיים הייתי בסין הלילה עוד שלש שעות אני טס לספרד, הכל בשביל ה? התפקיד שלי זה מזון, אבל אני הלילה טס בשש בבוקר יש לי טיסה אני טס לספרד לבדוק את השיער, בעוד שבועיים אני טס לכמה מדינות באסיה ושבוע אחרי זה אני טס לכל המדינות בדרום אמריקה, אנחנו עוברים על זה כל הזמן כל הזמן, אנחנו עוברים על כל המקורות של השיער, סוחרי השיער יודעים בדיוק מאיפה מותר להם להביא מאיפה אסור להם להביא,

למשל, אחת הטענות שמעלים זה הנושא של ברזיל, יכולים לבדוק אצל כל הפאות אצלנו שאנחנו כבר כמה שנים מתריעים שאסור לקנות שיער מברזיל, אנחנו לא מרשים בשום אופן לקנות שיער מברזיל, שנכון, בברזיל זה היום מרכז גדול של שיער הודי, וכל מי שמביא שיער מדרום אמריקה בסמיכות לברזיל אז הוא יודע שהוא צריך להודיע לנו קודם, להראות לנו את זה, צריכים לתת לנו לפקח, ואם לא נותנים לנו אנחנו הורדנו הכשר, ולא אחד ולא שנים, ואנשים חשובים ופאניות אפילו צדיקות גדולות כיון שהם לא יכלו לעמוד בהסכמה הזאת שלא להביא שיער ממקומות שיש לנו שאלה על זה הורדנו את ההכשר, אנחנו משקיעים בזה הרבה הרבה כוחות כדי לדעת את המציאות מאיפה מגיע השיער, יש מקומות שמגיעים בהפתעה, יש מקומות שמודיעים להם קודם, יש מקומות שהם מודיעים לנו שהם רוצים לעשות, יש סיסטם מאד מאד ברור, כל זה נעשה בשיקול דעת של תלמידי חכמים, של אנשי כשרות, של אנשים שמבינים בפאות, בהתייעצות עם ? הפאות ? עוד פעם והם אומרים אנחנו רוצים ככה ורוצים ככה, אנחנו נפגשים איתם מדברים איתם, אני חושב שעושים כל מה שאפשר שבעולם לוודא בוודאות שהשיער זה לא שיער מהודו.

השואל: הם טוענים שלא יתכן מציאותית להביא כמויות כאלה של שיער ממקום אחר.

זה לא נכון עובדתית, הם לא יודעים את המציאות, או שהם... לא רוצה להגיד את ההמשך.

השואל: הם טוענים שהם בדקו וחקרו את זה ולא יתכן להביא כמויות כאלה של שיער ובמחירים כאלה ושירויחו וכל זה, מאיפה יביאו את זה? למה שאשה תחתוך לה את השיער סתם?

אז אני אענה לך, אם באמת הם בדקו הם היו צריכים לדבר גם אתנו, הם לא דברו עם אף אחד מאיתנו.

השואל: הם טוענים שדברו עם סוכנים שלכם.

אני לא יכול להתייחס למה שהם טוענים, אבל כעובדה, חלק גדול, נכון שיש הרבה שיער הודי, יש הרבה שיער הודי אני לא אומר שלא, אבל יש הרבה הרבה שיער, והם יודעים את זה ג"כ סוחרי השיער, יש מספיק שיער מדרום אמריקה, לא מברזיל, יש מספיק שיער שמגיע ממדינות אסיה השונות כמו - אני אומר שמות, אני מנוע מצד סודות של חברות - אבל מגיע מאסיה מויאטנם ומבורמה ומקמבודיה ומתאילנד קצת והרבה מסין, כמויות, ועוד מדינות, מגיע כמויות עצומות של שיער. יותר מזה, אפילו בברזיל עצמו השיער ההודי שמגיע לשמה הוא רק חמישים אחוז מהשיער שמגיע מאסיה, אפילו בברזיל עצמו, דהיינו אם מגיע אלף טון, דהיינו, נלך אחרת, אם בברזיל מוכרים אלף טון, שחמישים אחוז מתוך זה או ששים אחוז מגיע מאסיה, מתוך זה, שוב זה לא מספרים מדויקים, מתוך זה אולי שלשים אחוז או ארבעים אחוז מגיע מהודו, זה כמויות גדולות מאד אני לא אומר שלא, אז לכן סגרנו את ברזיל, אבל ממדינות אחרות יש מדינות שלא מגיע מהודו בכלל בגלל שלא מרשים להביא, בגלל שיש להם מספיק שיער שלהם, ועובדה שרוב השיער שניתן לעשות איתו יש מספיק מספיק, יש מפעלי ענק בסין, הייתי בסין, יש מפעלים ענקיים שלא רואים שיער הודו, יש מפעלים שיש בהם שיער הודי אבל יש מפעלים שלא רואים שיער הודי, הם קונים עשר טון בחודש, לא הכל עושים ליהודים, מתוך זה עושים סלקט, בודקים ובודקים ומוצאים את הטון אחד, את העשר אחוז, שמתאים לעשות ליהודים, עכשיו הציבור היהודי אני יודע מספרים מדויקים פלוס מינוס כמה פאות צריכים בחודש, יש לנו את כל הנתונים ? כמה שיער יש.

תרימו טלפון לחלק מהרבנים, כל הנתונים הם עובדתיים, יש מספיק בדרום אמריקה יש מספיק שיער באירופה, נכון יש מחסור גדול בשיער בהיר, מחסור ענק, תרים טלפון, תשאל אותם, תרים טלפון לאלה, הם יגידו לך ששיער בהיר מותר, הם אומרים לכל השואלים בטלפון ששיער בהיר לא צריך הכשר, שהוא בסדר, ואנחנו צועקים גיוואלד, שזה שקר וזה לא נכון, שהם צובעים כמויות עצומות של שיער בהיר, שיער כהה הם צובעים אותו.

השואל: זה גם הם טוענים, איך אתם יכולים לדעת שהשיער הוא לא מהודו, אתם טוענים שיש לכם דרך למשש את השיער ולדעת אם הוא בא מהודו או לא, אם הם היום יש להם טכנולוגיות לשנות את הרכות של השיער ואת הצבע של השיער אז אולי גם את ההודו הם עובדים עליכם ומישהו משנה את זה באיזה מעבדה ומוכר את זה ומגיע לפה.

זה נכון בהחלט, אבל דבר ראשון תשאל אותם, הם אומרים לכל השואלים בצורה חד משמעית, ותבדוק את זה, הם אומרים לכל השואלים, אתה יכול להרים אליהם טלפון, תשאל אותם על שיער בהיר הם עונים שזה מותר, לכן אני לא יכול להתייחס בשם אופן לנושא מה הרבנים ההם אמרו, אני מתייחס למציאות, אנחנו לא מרשים לצבוע את השיער לפני שאנחנו יודעים את המקור שלו, אנחנו בודקים שיער רק כשהוא גולמי, אנחנו מרשים רק סוחרים שנותנים לנו להיות בפיקוח שלהם, אסור לקנות מסוחר שלא מאפשר לנו להיות בפיקוח, סוחר שאומר אני לא מוכן להגיד את המקורות של השיער אנחנו לא מאשרים אותו.

השואל: אתה קונה רק שיער גולמי, אתה אומר שאתה יכול להבחין על שיער אם הוא עבר תהליך עיבוד או לא.

נכון, במאה אחוז, כן.

השואל: ולכן אתה אומר שהשיער ההודי בגולמי יש לו איזה משהו שמאבחן אותו ואתה יודע להגיע לזה ולבדוק את זה על פי העין ועל פי הבדיקות.

כל שיער מכל העולם יש לו את היחודיות שלו, כל שיער בעולם יש לו את היחודיות שלו, וזה דברים שכולם יודעים אותם, כל שיער בעולם יש לו את הצורה שלו, את המגע שלו, את הריח שלו, ואפשר לדעת את זה כשהוא גולמי, כשמפקחים על זה כמו שצריך אז יודעים.

אם רוצים לבוא ולהגיד שפלוני הוא לא בסדר אתה יכול להגיד עליו מה שאתה רוצה, אתה יכול להגיד את זה על הלחם שהוא עושה, אתה יכול להגיד את זה על השחיטה שהוא עושה, אתה יכול להגיד את זה על החלב שהוא עושה, אתה יכול להגיד כל מה שאתה רוצה אם אתה רוצה להגיד שהוא לא בסדר. אם היית רוצה לוודא את הדברים אז היית מרים טלפון ושואל, לפחות לשאול, בוא לנו יצא כך, כמו שאתה עושה עכשיו, הם לא שאלו, לכן אני לא יכול להתייחס בכלל למה שהם אומרים, אני מתייחס למציאות, עובדה היא, העובדה היא, למשל מחר בבוקר לאן אני נוסע, לספרד, בספרד יש את החברה הכי גדולה באירופה שמשווקת שיער לציבור היהודי, כולם קונים שם, החברה הזאת עומדת בפיקוח שלנו, אנחנו באים פעם בהפתעה ופעם לא בהפתעה, הרבה מהמסלולי נסיעה שאנחנו עושים זה דרך מדריד כדי להגיע לשם בהפתעה, ולפעמים אנחנו מודיעים מראש שאנחנו מגיעים, החברה הזאת יש שם גם שיער הודי וגם שיער לא הודי, העמדנו אותם באלף נסיונות לשכנע שימכרו ליהודים שיער הודי והם עמדו בזה עד היום, ההפרדה היא מוחלטת, ואנחנו מגיעים מפעם לפעם בהפתעה, מחר הם יודעים שאני מגיע לכן אני גם אומר לך את זה עכשיו שאני מגיע, שבוע הבא יכול להיות שאני יגיע לשמה בלי שהם יודעים שאני מגיע, ואז אנחנו מגיעים לשמה והכל פתוח לפנינו, אנחנו רואים הכול ואנחנו בודקים הכל ואנחנו יודעים הכל, וככה אותו דבר גם בסין ואותו דבר במקומות אחרים שאנחנו עושים, אנחנו משקיעים את הכל כדי לדעת.

עכשיו, את כל הנתונים האלה היה לפני הרב אלישיב, הכל, והועדה הזאת בדקה את זה, כל הנתונים האלה היו לפני הרב אלישיב והוא הכריע את הנתונים, לבדוק, שככה זה דרכי הבדיקה וככה לעשות

את זה וזה הצורה לעשות את זה, יכולים לבוא ולהתווכח וזה בסדר גמור, אם מתווכחים לגופו של דבר הכל בסדר גמור, אבל לא לגופו של דבר, מי שאומר לשואלים שמותר לקנות שיער בהיר בגלל שזה בהיר אבל במודעות במכתבים הוא יכתוב שאי אפשר לדעת, אז איך אתם רוצים שאני אתייחס לזה? הרב גרוס שהוא לא חשוד על קלות דעת, מונח על הפרטים, הוא יושב וחוקר יושב וחוקר, דרך אגב הוא גם יודע על הטלפון הזה, אמרתי לו היום בערב שכאילו דיברתם והשארתי לכם הודעה, הוא אמר לי שמאד חשוב שאני אסביר לכם את הדברים, והוא חוקר ושואל וחוקר ושואל והוא יודע את כל הפרטים, ואנחנו מקוים, שוב, כמו גם על בשר יכול להיות שפעם מישהו שיקר אותנו וגם על לחם יכול להיות שפעם מישהו שיקר אותנו, אנחנו מקוים שפה זה לא קרה.

השואל: רק שאלה אחת קטנה, למה צריך לעשות הפתעות, אם זה כל כך פשוט שהשיער הגולמי אני ממשש אותו ברגע אחד אני יודע מאיפה הוא בא, אז אני מקבל למחסן מסוים את כל השיער שהלך לכשרות שלי ואני בודק שהכל בסדר וזהו.

הלואי שזה היה כל כך פשוט, אין דרך בעולם להביא את זה לגורם אחד, אם היינו מצליחים שיהיה אחד בעולם, דרך אגב יש כאלה שרוצים את זה, ויכול להיות שזה האינטרס פה, כמו שעשו עם העופות, שהם רצו לעשות עם העופות, זה אותו גוף שרצה לעשות עם העופות, שיהיה גוף אחד, הוא ירויח את הכסף הוא יעשה את הכל, יכול להיות שזה האינטרס שלהם גם פה.

השואל: אבל גם אם זה מגיע להרבה גורמים, הכל צריך לקבל את החותמת שלכם, אתם באיזה שהוא מקום נותנים חותמת, ואתם לא נותנים חותמת לפני שאתם בודקים את המקור, אז אם אתם בודקים מקור אתם בודקים בדרך שאתם בודקים, למה צריך הפתעות?

המקור הזה מתאים לפלוני ולא מתאים לאלמוני, זה הנושא כאן, תראו הנה אמרתי לכם קודם את המסלול שאני נוסע לבדוק שיער בשבועות הקרובים, תבינו כמה מקורות, כל אחד זה סוג אחר, זה אוהב דוקא שיער כזה

השואל: אבל כל מקור ומקור צריך לעבור את ההשגחה ואת החותמת, אז אם הוא עובר ההשגחה וחותמת אז הוא עובר את הבדיקות של ההשגחה והחותמת, אז בשביל מה צריך הפתעות?

אני אסביר לך משהו. גם אנחנו לא יכולים באופן מציאותי, וזה מה שאני אומר לכולם, אנחנו אף פעם לא אומרים אחרת, וזה גם מה שאמרנו להרב אלישיב, אין לנו דרך בעולם לבדוק את כל השיער, טכנית לא, בגלל ש, בוא אני אסביר לך, אם אחד עכשיו נסע למדינת ניו ג'רזי, אני סתם זורק שמות כמובן, זה מקום מאושר שאין שם בעיה של שיער הודי, הוא בודק שם את השיער, עכשיו הוא לא יכול תמיד להביא את זה אלי לבדוק את זה, אלא הוא, הדרך העבודה שלו, הוא שולח את זה ישר לסין, עכשיו הוא הודיע לי שהוא שלח שיער לסין, כשאני מגיע אני בודק את השיער, לא תמיד אני יכול לבדוק את הכל.

השואל: אני מבין, זה בדיוק מה שהם טוענים, שהבדיקות הם מדגמיות, והן פתע פה ופתע שם, אם אתם בעצמכם פתחתם את השיחה שגם על ספק ספיקא בעבודה זרה צריך לחשוש מאד אז עדיין יש לנו את הספק ספיקא, מי אמר שלא דחפו פה ושם איזה קונטיינר, בפרט שהסוחרים של הפאות לא ידועים כצדיקי עולם...

בשביל זה יש פוסקים, במזון זה גם עובד ככה, במזון בודקים ירק שזה דאורייתא, לא בודקים מדגמית?! אני מתעסק עם ירקות עלים בלי סוף, לא בודקים מדגמית?!

השואל: השאלה היא, בירקות יכול להיות שמדגמית זה בסדר, אבל בעבודה זרה זה ידוע שהחשש גם בספיקות בעבודה זרה.

אבל בשביל זה הרב אלישיב אסר את זה, הוא קיבל את כל הנתונים, וסוכם שככה לעשות את זה, היה ברור שלא ניתן, היה רעיון, בהתחלה בהתחלה היה רעיון שלעשות עם השגחה צמודה, ניסו, היה אפילו יהודי שהיה חודש שלם בסין, מה הוא הצליח לעשות? שלשים פאות. בגלל שהתהליך של עשיית הפאות הוא ארוך מאד. חשבנו על כל הרעיונות, על כל הדברים, כל זה הבאנו בפני הרב אלישיב, והוא הפוסק, לא אני פוסק ולא הם הפוסקים, בשביל זה יש פוסקים, הרב אלישיב הכריע שזה הדרך, ככה אנחנו עושים בירקות תמיד, שוב, אני לא רוצה להשוות את הדברים, וככה אנחנו עושים בהרבה איסורים דאורייתא, יש כללים איך לבדוק את זה, וההכרעה של הפוסקים היתה שככה לעשות את זה.

השואל: אני מבין. אתה אומר בשורה התחתונה יש לכם הנחיות מהרב אלישיב איך לבדוק מה לבדוק והכל בהנחיתו הברורה, אז מי שרוצה יכול לסמוך עליו. זה אני שומע.

אני רק רוצה לשאול שאלה אחת לסיום, באמת אני מבין שאתם לא מעוניינים להתייחס לצד השני, אבל אני שואל את שאלת הציבור, מה קרה היום, הרי מדובר פה על סיפור שכבר מסתובב ארבע עשרה שנה, מה קרה היום שפתאום יצא קול קורא והדברים האלה צפים ויוצאים פה רבנים שזה עבודה זרה ואסור ללבוש?

אני שואל אתכם שאלה, למה לא פרסמו את המכתב הזה בארץ? למה פרסמו את זה רק בארצות הברית? המכתב הזה הגיע מארה"ב, הם פרסמו את זה עם מסע תקשורתי ענק בארה"ב, עמודים שלמים נמרחו על זה בארה"ב, כשזה הגיע פה לארץ הביאו את זה מארה"ב.

השואל: מה ההסבר שלכם?

אני מעלה נתונים, אני אומר לכם עובדות, אני מתעסק בכשרות אני לא מתעסק בפסיכולוגיה של אנשים, אני יכול להגיד לכם מה ההכשר, אני לא יכול להגיד לכם מה המחשבות של אנשים. אני כן יכול להגיד לכם שהתקשר אלי יהודי מלונדון לפני כמה שבועות, הוא שאל אותי את כל השאלות כמו שאתם שואלים, הסברתי לו הכל, ואז הוא שאל אותי מה הכוונה שלהם, אמרתי לו אני לא יודע, ואז הוא אמר לי בוא אני אספר לך משהו, אני קשור מאד לאחד הרבנים שחתום על המודעה, התקשרתי אליו ושאלתי אותו אז מה עושים, אז מפסיקים ללכת עם פאות? אז הוא אמר לי לא, מה שאמרתי לכם מקודם, אתה יכול לקנות את השיער הבהיר, הפאות האלו זה אתם יכולים לקנות, אז אמרתי לו אבל כתבתם שאי אפשר, הוא אמר לא אבל השיער הבהיר זה ודאי שלא מגיע. אז יש אפשרות כזו שלא מגיע, אז למה אתם כתבתם שאי אפשר?

ד. ראיון עם הרב חיים כץ
ממקימי הכשרות של בד"ץ חניכי הישיבות

מי שכותב שעל פאות צריכה להיות השגחה מאז שמורידים את השיער מהראש של הבן אדם, מה שנקרא 'משעת קצירה', מי שאומר דבר כזה - פשוט מדבר דברי שטות והבל, בגלל שאין אפשרות לעשות דבר כזה, כי זה לא נעשה במקום מסודר ובאופן מסודר, אין משגיחים שיכולים להיות באיזור בזמן הזה, ואם יהיו הם יפסיקו להיות יהודים דתיים. לכן זה פשוט שטויות, אין אפשרות, ומי שרוצה את זה אז יכול להחליט או ללכת עם מטפחת, כמו שבאמת לדעתי זה מה שמוליך את הגל הזה של עכשיו, או ללכת עם פאות סינטטיות אם מישהו היה מוציא פאות סינטטיות יפות.

מי שאומר שהוא רוצה את זה, טוב מאד שהוא רוצה את זה, הוא רוצה, אז שאשתך לא תלך עם פאה, אין בעיה, תשפיע עליה שהיא תלך עם מטפחת או ברט או אני לא יודע מה שיהיה או בנדנה אני לא יודע איזה שמות שיש לזה, או פאה סינטטית, וגמרנו את העסק. אתה רוצה פאה משיער טבעי, כמו שכל הנשים רוצות, אז זה מה שצריך. זה קודם כל צריכים להבין דבר ראשון. אז מי שאומר ככה פשוט מבלבל את הראש. אלא מה, זכותך להגיד, מאחר שיש חשש אז שלא ילכו בכלל עם פאות, בסדר גמור, אז תשפיע על נשים שלא ילכו עם פאות, או מי שמצטט את זה שאמר שעדיף שכבר יפסיקו ללכת עם פאות, אם תצליח להשפיע עליהם טוב מאד, זה לא מעשי, זהו זה, אין מה לדבר.

דבר שני, מי שאומר שאפשר לזהות במעבדה - הוא מדבר שטויות והבלים. זה לא ניתן, אי אפשר לזהות שיער הודי על פי מעבדה, גם אם זה קיים בדמיון של הבי"ד של הרב קרליץ, זה קיים בדמיון שלהם, אין כזה דבר, אני מכיר את זה היטב היטב, למדתי את הנושא הזה בשנת תשס"ד, ישבנו על זה, היה שם כל מיני אנשים שמכירים במישוש היד, אין אפשרות להכיר מה זה שיער הודי ולא הודי, לא במעבדה ולא במעבדה של ד"ר ליכט ולא במעבדה של ד"ר אני לא יודע מי, אין אפשרות. מי שאומר דבר כזה מדבר שטויות.

מי שאומר לפי השווי הכספי - עוד שטות. פשוט טפשות ושטות אחרי שטות. כשאני קורא את המכתב אתה רואה אנשים שלא מבינים את הנושא בכלל בכלל, אנחנו השקענו בזה שעות ארוכות, שעות וימים, ולכן אני יודע את זה כל כך טוב, אז מי שאומר את זה פשוט מדבר שטויות.

אז שני הדברים, משעת קצירה אי אפשר, במעבדה גם אי אפשר, אז איך כן אפשר לבדוק?

אז בזמנו אחרי שכל הנשים הורידו את הפאות, וזה היה אגב בכוחו של מרן הרב אלישיב, שבאמת זה הראה את ידו הגדולה, אז התעוררה הסערה, ואילולי מרן הרב אלישיב נכנס לענין שום דבר לא היה נהיה מזה, והבי"ד של הרב קרליץ ניסו והרב וואזנר ניסה ושום דבר לא עזר, כשהרב אלישיב אמר - כולם עשו.

בנושא הזה מרן הרב אלישיב מינה ועדה יחד עם בד"צ שארית ישראל דאז שיבדקו את הנושא, והיו שני גופים שעסקו בנושא הזה, בד"צ שארית ישראל דאז, והבי"ד של הרב גרוס מאידך. אני הייתי - בגלל

סיבות מסוימות - מטעם הרב אלישיב ישבתי בועדה של שארית ישראל, ורק אחר כך בעקבות שבועדה של שארית ישראל הטעו אותם, אז ישבתי עם הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס, ואז העמדנו את האמת על תילה, כי רימו כאן את הדברים.

מה שאז היה, זה הלך בצורה כזו, בעצם הורידו כולם את הפאות, באו יצרנים ואמרו אבל שלנו זה לא הודי, אז צריכים לבדוק, אז ישבנו ובדקנו מי יודע לבדוק ואיך יודעים לבדוק, ואני אומר לכם את זה חד משמעי, אין מי שיודע לבדוק שיער אם הוא הודי או לא הודי, היה מקומות שהיה אפשר על ידי בירור לברר שהם לא לוקחים מהודו, איך? בבירורים, כל מיני בירורים, על ידי ככה וכל מיני חשבוניות וכל מיני דברים, ואז יצא כל מיני פאות מסוימות שהתירו אותם לפי שמסתבר שהם לא הגיעו מהודו.

שאלנו בזמנו את מרן הרב אלישיב, האם יש ענין להיכנס ולהתיר פאות מסוימות, או להגיד "רבותי, רוב הפאות אסורות ותדאגו לעצמכם". אמר הרב אלישיב - לא! צריך להשתדל ולהביא פאות ולהביא מה שמותר להגיד שזה כן מותר, זאת אומרת שהיה לנו הוראה מהרב אלישיב להשתדל להיכנס לענין, כדי לעזור לציבור שיהיה גם פאות כאלה שאפשר יהיה להתיר אותם. זה היה אז בזמנו, ומכח זה נכנסנו ובדקנו את הנושא הזה, מאיפה זה כאן ומאיפה זה כאן, בכל מיני דרכים ושיטות, וחלק גדול מהפאות התירו.

ואז בא מישהו מהודו וטען שגם השיער ההודי זה לאו דוקא מהמקדשים אלא זה גם משערות פרטיות, זה מה שמישהו טען, ששיער הודי לא ברור שהוא אסור. ועל זה יצאנו למלחמה מאד רצינית, והיה בוררות בין הבית דין של שארית ישראל לביני והגאון רבי מרדכי גרוס, ופסקו שאנחנו צודקים, שכל שיער שחזקתו מהודו אי אפשר להתיר אותו, אי אפשר להגיד שזה לא מהמקדשים זה כן מהמקדשים, והרב ר' אברהם שלזינגר הוא זה שמסר נפשו ונסע ובדק.

עכשיו תשאלו אותי, אז איך כן אפשר להכשיר את השיער? אז יש דרכים לבדוק. נכון שיש הרבה שיער מהודו, אבל יש גם שיער בבתי החרושת בסין שאפשר לדעת שהוא לא מגיע מהודו, יודעים את זה לפי החשבוניות ולפי כמה דרכים מאיפה זה מגיע. האם יש שם השגחה במקום? יושב משגיח ומשגיח שזה באמת לא מהודו? אין אפשרות לדבר כזה, זה גם ייקר את הפאות בצורה בלתי רגילה, וזה גם לא מעשי. אבל אפשר לבדוק. אז ביושר ליבם של הבית דין של הרב גרוס, הם אומרים לך - תדע לך, זה בדיקה, זה לא סוגר את זה בצורה הרמטית, אבל זה סוגר את זה היטב, זאת אומרת זה ברור, רק זה לא ברור כמו שאנחנו רוצים בכשרות שיהיה על כל מילימטר ומילימטר, אבל זה ברור שיכולים להגיד ברור שזה לא מהודו, זה דרכים וכל מיני שיטות בדיקה.

יושב איזה עושה פשקווילים ומחליט שזה לא הדרך, אתה יודע איך עושים את זה? אתה מבין בזה? מה אתה כותב? צריך ללמוד את זה לעומק, אתה יודע איך עושים פאה? אתה יודע איך הולך התהליך? אתה העיקר כתבת והשמצת את פלוני השמצת את אלמוני, אתה כבר יודע. למה זה מוליך, אלה שעושים את הפשקווילים האלה רוצים להוליך כנראה למצב כזה שבו יגידו לנשים אל תלכו עם פאות. אי אפשר להגיד את זה לנשים, כי נשים רוצות פאות, אין מה לעשות, יש כל מיני התססות נגד זה, הנשים רוצות ללכת עם פאות, ואנחנו לא יכולים להתמודד עם זה, אז אנחנו צריכים לספק להם את הדרך הכשרה ביותר והנכונה ביותר, זו הדרך, אין דרך אחרת, אי אפשר למצוא דרך אחרת. וזה לא שאני אומר אם אין לנו כשר אז בוא נאכל טרף, זה כשר, זה דרך בדיקה, נכון שבכשרות אז אנחנו היינו מחמירים יותר, אבל זה לא שזה לא בסדר, זה דרך בדיקה שעל פי הלכה זה בסדר גמור.

אז להגיד שרוב השיער בעולם הוא מהודו - זה לא נכון, זה שקר, זה טכנית עובדתית לא נכון, שיש מקום לבדוק אם זה מהודו - בודאי שכן, שיש אפשרות לבדוק אם זה מהודו - כן, איך ואיך הבדיקה, לא כל עושה פשקווילים מבין בזה, וגם לא כל אדם פרטי מבין בזה, אז אם הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס אומר שזה בסדר חושבני שזה חוצפה לבוא ולהגיד שזה לא בסדר, כי אותי לא שכנעת, אז מי אתה שישכנעו אותך, אתה עסקת בזה? אתה יושב לך שמה באיזה מקום ופוסק לך פסקים או דברים כאלה, לא צריכים לשכנע אותך בכלל, אתה לא רוצה אל תיקח.

כל מי שדיבר, לצערי הרב הם לא מבינים את הנושא, מה אני יכול לעשות, יבינו את הנושא, שילמדו אותו אז נסביר להם, יבוא הגאון הגדול רבי עזריאל אויערבאך לרבי מרדכי גרוס וישאל אותו, יסבירו לו את זה, אבל הוא רוצה שבכלל יורידו את הפאות, בסדר גמור, אבל רוב הנשים לא רוצים להוריד את הפאות, התחליף הוא להוריד את הפאות, זה התחליף, זה לא ניתן, זה לא מעשי, וזה הכל.

אז אני מסכם בקצרה, אני כאן לא הולך להסביר את דרך הבדיקה והדברים האלה כי זה תלאה אוזן השומע משמוע, אני רק בא ואומר דבר כזה, יש דרך בדיקה, היא דרך בדיקה טובה מאד, האם היא משעת הורדת השיער? התשובה היא - לא, ולא צריך את זה. האם יש אפשרות לעשות משהו יותר טוב? אני לא חושב. האם יש כאן ערעור על הכשרות שנותן הגאון הגדול הרב גרוס? לא. וזה פחות או יותר הדברים מה שהסברתי כרגע, וזה אני אומר אחרי שלמדנו את הנושא הזה היטב היטב בשנת תשס"ד תשס"ה תשס"ו, היינו מאד מאד בנושא הזה, אני כרגע יצאתי ממנו לגמרי, אבל את ההבנה של זה אני מבין לעומק טוב מאד.

<u>מראיין</u>: רק מה שמעניין לדעת, אז הרב אלישיב נתן ג"כ הנחיות ברורות גם לגבי הכשרות עצמה?

מאה אחוז! הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס לא עשה כלום בלי לשבת עם הרב אלישיב, הוא היה אצלו כל שבוע ושאלו אותו על כל דבר ודבר איך זה וככה זה וכל הדברים האלה, הרב אלישיב היה בענין עד הסוף.

<u>מראיין</u>: מה שאתם אומרים בעצם ששום דבר לא השתנה, הכל נשאר אותו דבר כמו אז וההנחיות של הרב אלישיב תקפות גם להיום, וההנחיות שהוא נתן שעל פיהם נותנים את הכשרות זה בעצם הנחיות שעדיין עד היום קיימות בהכשר.

בודאי, מאה אחוז, ואני אומר את זה בעדות ברורה.

אני לבני ביתי אנחנו לוקחים בצורה מסוימת, עוד יותר מהודרת מהכל, כי אני באמת יודע איך לקחת את זה, אז לוקחים עוד יותר מהודר, בסדר גמור, אבל אני גם לבני ביתי אני לא יכול להגיד להם אל תלכו עם פאות, לא יכול להגיד להם דבר כזה, ואני מסרתי נפשי על הענין זאת אומרת אני הייתי בענין עד הסוף וכולם יודעים, אבל כולם רוצים ללכת עם פאות, נשים רוצות ללכת עם פאות, וגם הבנות שלי, וגם הרבנית שלי, כולם רוצים ללכת עם פאות, מה, אז אני יכול להגיד להם אל תלכו עם פאות? אי אפשר להגיד דבר כזה, וגם הרב אלישיב לא אמר שצריך להגיד דבר כזה, הרב אלישיב גם לא אחז שצריך להגיד דבר כזה, מי שאומר שהוא אמר את זה לא נכון, גם בתו של הרב אלישיב ונכדותיו כולם הולכות עם פאות, גם בנותיו הלכו עם פאות וגם נכדותיו כולם הולכים עם פאות, אין בזה שום ספק שאילו הוא היה אומר, מי שמכיר את ההערצה העצומה שיש בבית הרב אלישיב לדרכו של הרב אלישיב יודע שאם רק לא היה ניחא ליה שילכו עם פאות הם כולם היו הולכים בלי פאות בלי יוצא מן הכלל, וכולם הולכות עם פאות.

אפילו שאלנו אותו אז בזמנו, הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס שאל אותו האם פאות שהם לא צנועות אם צריך להכניס את זה בנושא של ההכשר, אמר הרב אלישיב - לא, זה לא קשור אחד לשני, פה זה שאלה אחת וזה שאלה שניה, אנחנו לא מנצלים לכפות את הציבור ללכת עם פאות כאלה או כאלה דרך הדבר הזה, כאן אנחנו עוסקים בדבר אחד ויחידי בנושא העבודה זרה וזהו, לא על שום דבר אחר, כך זה היה ההנחיה, הכל שאלנו אותו, הכל הוא היה מעורב, הכל הכל הוא היה מעורב, בכל פרט ופרט של ההכשר הזה, והגאון הגדול רבי מרדכי גרוס שאל אותו פרט פרט, אני הייתי נוכח בזה, זה מאה אחוז מה שאני אומר. אני שמעתי את זה ממנו שלש פעמים, אני באזני שמעתי את זה ממנו, שלש פעמים הוא אמר - זה לא קשור אחד לשני, לא לערב אחד בשני, זה שיש פאות לא צנועות מה זה קשור לנושא הזה, פה בנושא הזה זה צריך להיות נטו רק על הנושא כן עבודה זרה או לא עבודה זרה.

כמובן, אני חוזר ואומר, זה לא כמו כשרות באכילה, כי אי אפשר, מה אפשר לעשות, אז אפשר להחליט שנשים לא ילכו עם פאות, אבל זה בהחלט ברור שאפשר להסתמך עליו, וההנחיה ללכת על זה זה בהנחיית הרב אלישיב.

עוד מדברי הרב חיים כץ בראיון נוסף

הנקודה היא נקודה פשוטה, שזאת הדרך היחידה שאפשר להשגיח, אין צורה אחרת, לא שייך בעולם.

ש. זה נכון שלגבי בשר או דברים כאלה לא היינו סומכים על זה?

אבל זה לא בעיה של בשר, זה חומרא של הרב אלישיב, זה לא בעיה של בשר, והרב אלישיב אמר שזה מספיק בשביל זה. אני אשאל אותך שאלה, תשע חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבילה, מותר לאכול את הבשר או אסור לאכול את הבשר, מה כתוב בגמרא, כל דפריש מרובא פריש, אז למה אנחנו עושים השגחה, כי יש לנו אפשרות, אבל אם לא - אנחנו מסתמכים על כל מיני דברים, על פי הלכה אפשר להסתמך על זה ואין בזה שום ספק. האם יכול להיות משהו יותר טוב? כן, אם תצליח להשפיע על אשתך שהיא תלך עם מטפחת. רוב הנשים, גם אשתי לא מסכימה ללכת עם מטפחת ולא מסכימה ללכת עם סינטטי.

ש. זאת אומרת, זו לא הרמה המקסימלית, אבל זה מה שעושים כי זה מה שאפשר.

אין דרך לעשות משהו יותר טוב, אם תבין את הרעיון, אין דרך לעשות יותר טוב, מי שחשב שאפשר לעשות מרגע הגזיזה - זה לא שייך בעולם.

ש. אתם אומרים שזה לא דומה לבשר, זאת אומרת בבשר רמה כזאת לא מועילה אבל זה לא בשר.

לא אמרתי בשר זה לא מועיל, גם בבשר זה היה מועיל, רק בבשר אנחנו לא מסתמכים על זה, אם היתה לנו אפשרות גם פה היינו עושים יותר טוב, בבשר על פי הלכה לא צריכים לעשות מה שאנחנו עושים בבשר, אבל אנחנו עושים, למה אנחנו עושים, כי יש לנו אפשרות, אבל אם אין אפשרות, זאת אומרת אילו היינו מסוגלים היה אפשר לשלוח משגיח שיראה מאז שגוזזים את השיער מהראש של הסיני עד הרגע שזה נהפך להיות פאה, אנחנו לא יכולים לעשות דבר כזה, אז צריכים לעשות השגחה שבנויה על בדיקת חשבוניות וכל מיני כאלו דברים. האם יכול להיות יותר טוב? בודאי שכן. האם זה מספיק? כן. זה הדבר היחידי שניתן לעשות כרגע בשטח וזה מספיק לענינינו, זה הכל.

ש. אתם אומרים שבעיקרון בבשר עושים את הדברים כי אפשר לעשות הכל, ופה לא שייך לעשות ככה.

נכון מאד, בדיוק, בגלל שאם אתה יכול, הכלל בהלכה הוא תמיד, זה כלל לא מאתמול ולא משלשום, כשאפשר מחמירים עד הסוף, וכשאי אפשר, אנחנו, אז למה אנחנו לא אוכלים רבנות, מה רבנות זה טרף, רבנות זה לא טרף, אלא מה, הם מסתמכים יותר, אז בהידור אנחנו עוד יותר מהדרים, ואפשר עוד יותר להדר, ואפשר עוד יותר להדר, אבל כשאין לנו ברירה זה מה שאנחנו עושים, זה דבר מספיק ואפשרי, וזה הניתן לעשות.

קודם כל זה לא רוב, מה שהם אומרים זה גם שקר, זה לא רוב זה מיעוט, השיער ההודי הוא מיעוט, אלא שלפי דעת הרב אלישיב זה חשש של קבוע.

ראיון נוסף עם הרב חיים כץ שליט"א

ש. בשביל להעמיד רוב, צריך שני צדדים, מה הצד השני, היכן יש מקור נוסף לשיערות. האם יש חנות או מפעל נוסף חוץ מהודו? [כלומר שב"תשע חנויות" צריך שיהיו שתי סוגי חנויות.]

ת. אין חנות או מפעל, יש סוחרים או אנשי דלא מעלי שאוספים שיערות מנשים עניות שמוכרים שיערות, וכן מנשים שמתות בתאונות דרכים. ומה שאומרים שהרוב מהודו, זה לא נכון, זה רק 30% .

ש. מהיכן עוד שערות.

ת. מאוקראיינה ועוד כמה מדינות נידחות.

ש. איזה מדינה זה אותם אחוזים כמו הודו.

ת. אוקראיינה.

ש. שמעתי שתי נוסחאות על סדר ההכשר א. בדיקת חשבוניות, ב. תביעות עין. איזה מהם נכון?

ת. שניהם נכונים, אך בדיקת חשבוניות זה לא מידע גמור, וגם תביעות עין, א"א לבדוק מליוני שיערות. ולכן עושים את שניהם ועוד כמה אומדנאות.

בוודאי שאם היינו יכולים היה צריך לעבור למטפחת או לסינטטי, רק שאצל נשים רבות זה לא שייך. אני בשנת תשס"ד נסיתי לדבר עם אשתי או בנותי שיעברו למטפחת וזה לא היה שייך, בלי ההכשר הן היו הולכות עם ע"ז, או בפריעת הראש לגמרי. וכמו שמבואר ברמ"א שלפעמים לוקחים דברים מהגויים, בגלל שבזמנו לא היה ברירה אחרת, והיו צריכים להסתמך על רוב או חזקה, כך בענייננו פשוט אין ברירה.

באופן כללי צריך לדעת שכל האיסור בנוי על שני חידושים של הגריש"א, א. גם הרב אלישיב מודה שזה לא זריקה המשתברת, אלא שהוא סובר שזה העבודה בעצמה, כמו הגמ' בב"ק בעידנא דשחט אסרה לה.

עוד חידוש של הרב אלישיב, שאפי' שיש רוב זה נקרא קבוע, ולולא דבריו היינו אומרים שזה לא נקרא קבוע.

ש. כיצד מבררים בענין הרוב.

ת. הבירור אמיתי הוא בבית הסחר העולמי באו"ם וא"א להגיע אליו, אנו עושים בירור עד היכן שידינו מגעת.

ניתן להשיג במערכת את הקלטת ותמליל שיחת הרב פנחס ברונפמן בענין כשרות הפאות, שנמסרה בבני ברק בחוה"מ פסח תשע"ח

ה. עלון שפורסם ע״י ת״ח גדול מירושלים בענין מחדלי ההכשר

חמישים הטענות וההוכחות על ההכשר המזויף הניתן כיום על מקור השער לפיאות

תקציר מתוך מאות שיחות שנערכו עם סוחרים ובעלי מפעלים בארץ ובחו״ל העומדים תחת ההכשר
הדברים מתפרסמים לאחר שיחות ארוכות שנערכו עם ראשי הכשרות אשר מיאנו להגיב לדברים
יודגש כי כל הדברים דלהלן קיימים אצלינו בהקלטות – מתוך השיחות שנערכו עם הסוחרים והמומחים

לדברי המשגיח תהליך ההשגחה היא כך:

- ישנם סוחרי שיער גויים הקונים מהכפרים מנשים ערניות הגוזזות שערן תמורת כסף.
- אותם סוחרים גויים מוכרים את הסחורה לסוחרים יהודים הקונים מהם את הסחורה.
- הסוחרים היהודים מעבירים את הסחורה למפעלים בסין, ולאחר עשיית הפאה או הסקין לוקחים חזרה הסוחרים היהודים את סחורתם ומוכרים אותה לסלוני הפאות בערים החרדיות.
- תהליך ההשגחה הוא ע״י בדיקה חד פעמית של מקור השיער בכפר הנידח ע״י חוש הריח והמישוש, ומכאן ואילך הוא עושה בדיקות פתע לסוחרים לראות שהם אכן קונים רק שם.
- ועוד הוא בודק במפעלים בסין וספרד שאכן הם מתעסקים רק בשיער שהובא להם ולא מכניסים ומערבים גם שיער אחר.

ערכנו מחקר מקיף וארוך מאוד, וגילנו א. שנהלים אלו אינם מכסים כלום מן הנעשה. ב. שגם נהלים אלו אינם נעשים. כדלקמן:

במפעלי השיער

א] לפי גירסת המשגיח, הוא מגיע למפעלים בסין שלוש פעמים בשנה בהפתעה. מאידך, בשיחה עם מפעלים בסין [בצורה מתוחכמת כשהצגנו עצמינו כסוחרים המעוניינים לסחור אתם ומבררים על ההכשר], עולה כי ישנם מפעלים בהם הוא מגיע רק פעם או פעמיים בשנה, וגם זה בדרך כלל לא בהפתעה. ובין לדברי זה ובין לדברי זה, אין כאן השגחה. ומפעל נוסף שתחת ההשגחה אמר לנו **שהמשגיח כבר לא מגיע כמה שנים**.

ב] המפעלים מצהירים שהם בוחרים איזה שער להראות למשגיח ואיזה שער להחביא לו, וכל סוחר יהודי יכול להביא להם שער הודי, ואם הוא יחפוץ שהמשגיח לא יראה את השער, הוא יכול לבקש זאת מהם והם יעשו כבקשתו.

ג] בהרבה מהמפעלים יש שער הודי בתוך המפעל בלא שום מחיצה ומקום נפרד לשער הכשר. אכן אמת הדבר שיש מפעל אחד גדול, אשר יש בו מחלקה נפרדת לשער של הסוחרים היהודים, אך גם במחלקה זו יש שער משאר הסוחרים היהודים המביאים שער בלא הכשר.

ד] אין השגחה על הכלים שהם נקיים משער הודי, ולפי המבואר בשו״ע סי׳ קט״ו א׳, צריך לראות קודם את הכלים שלא הוכנס לשם דבר איסור. [ואם בחלב חששו לזה, כ״ש שצריך לחשוש לזה בשערות הנדבקות בבגדים ובכל מקום, והם ניידי ונופלים ממקום למקום, וכמובן].

ה] אין השגחה על כל תהליך הייצור – והיינו במשך כל תהליך השריה בבריכות וסירוק השער וכדומה, וצריך פיקוח הדוק שנעשה במקום סטרילי שלא נשאר בו שער הודי, או גם שהמסרק נקי מהשערות ההודיות שבמפעל.

ו] היות שהמפעלים מייצרים גם פיאות משער הודי, המשגיח לעולם לא יוכל לדעת [כשהוא מגיע פעם בשלושה חודשים] שאכן המפעלים נותנים לסוחרים היהודים מתוך הליין הכשר, ואינם מביאים פיאות מהליין הפסול.

ז] עפ״י תקנון הכשרות ניתן לקנות מהמפעלים בסין, פיאות שבעלי המפעל מייצרים משערות ״מונגוליות״. וזהו שערורי׳ גדולה כי אין לנו אפשרות לוודא את מקור השער הנ״ל, וכפי ששמענו ממומחים וכן אמרו לנו בעלי המפעל בפה מלא, אין זה באמת ממונגוליה אלא כל פעם ממדינה אחרת, אלא שהם מכנים את סוג האיכות והטיב של השער הזה בתואר ׳מונגולי׳.

אצל ספקי השיער

ח] לפי גירסת המשגיח, הוא מגיע פעם בחודש או חודשיים לספקי השער, ואינו בודק כל סחורה שמגיעה, אלא רק לעיתים הוא מגיע לבדוק. מבירור אצל הסוחרים שתחת ההכשר עולה, כי לפעמים המשגיח מגיע פעם בשלושה חודשים, לפעמים הוא מגיע פעם או פעמיים בשנה, ולפעמים הוא לא מגיע בכלל אלא רק אם הוא קוראים לו שיבוא לבדוק, (לא יאומן כי יסופר, אבל כן אמרו לנו הסוחרים, והדבר מוקלט תח״י) חלק מהסוחרים התבטאו שהם יודעים שיהיה להם שקט עד מועד הפירעון של הצ׳ק הבא. וחלק אמרו שהיה להם קשה לראות את החילול ה׳ הנורא מהתנהגותו של המשגיח בהכשר המזויף והדליל, ואכן רבים וטובים שבתחילה קיבלו על עצמם את ההכשר, עזבוהו לאחר זמן כשראו שאין כלל פיקוח, ולדבריהם הם הרגישו שכל ההכשר זה עניין של כסף בלבד על חשבון הציבור[1].

בדיקה מדגמית

ט] גם הבדיקה הזעירה הנעשית על ידי המשגיח כמה פעמים בשנה, איננה על כל השער אלא היא בדיקה מדגמית בלבד, באחוזים קטנים ביותר, וכמובן שעפ״י הלכה אין לזה מקום כלל, שהרי יש כאן ריעותא ברורה לפנינו ואין זה רק בדיקה ל׳חומרא בעלמא׳ כדי שנאמר שמספיק בדיקה מדגמית. [ובפרט שהסוחרים קונים שערותיהם ממקומות שונים, ויש כאן תערובת של שערות, ואף בתוך קוקו אחד בעצמו מצוי מאוד שיש תערובת של כמה מינים, וא״כ הרי זה כשולה דגים מן הים, ובודק אח״כ רק מדגמית בשעה שאין שייכות בין דג לדג].

וכששאלנו את המשגיח שאלה זו, השיב שמעיקר הדין אין כאן ריעותא כלל לחשוש על השערות שמא הם מהודו, שהרי רוב השערות בעולם אינם מהודו, וכיון שאין זה אלא חששא בעלמא, די בבדיקה מדגמית, עכ״ד. אך דבריו הבל הבלים, ראשית שהגרישׂ״א זצ״ל אסר את כל השערות מדינא ולא רק בתורת חשש כחומרא בעלמא, ועוד שהאמת ברורה שרוב שערות העולם הוא מהודו ואכמ״ל, ופשוט דבמקום כזה לא שייך בדיקה מדגמית בלבד.

י] בבדיקה מדגמית בהכשרים אחרים בשאר מוצרים בודקים לפחות 20%, ולפי בירור שערכנו אצל סוחרים ואצל המשגיח עצמו, כאן בודקים אחוז אחד או פחות מזה, ואכמ״ל. ועכ״פ פשוט שכבר אין כאן ׳מירתת׳ כלל, דצא וחשוב כמה פעמים הוא מגיע בכלל למפעל, ומתוך כך צא וחשוב עוד כמה אחוזים מתוך השערות הוא בודק כשהוא מגיע, ונמצא בידך שפחות מאלפית אחוז מכלל השערות שבמפעל נבדקים, והיכן יש כאן מירתת?

נאמנות הסוחרים

יא] הרבה סוחרים אמרו לנו בפה מלא שההכשר אינו מהווה ׳תקלה׳ בפניהם מלהכניס שער הודי, ואם יחפצו יוכלו לעשות כן, [הן מפני שהמשגיח מודיע להם

---

[1] יש להדגיש שהפיקוח הנצרך כאן אינו רק כדי לבדוק שהסוחרים אינם מערבים **במזיד** שער הודי, [שבאמת יש לחוש גם למזיד, היות שאין לסמוך על נאמנות הסוחרים, וממילא צריך בזה בדיקה כדת וכדין המוגדרת כיוצא ונכנס עפ״י הלכה, ולא בדיקה של כמה פעמים בשנה], אלא הבדיקה נצרכת גם כדי לבדוק שלא נכנס שער הודי **בשוגג** שמשווק כשיער אירופאי, שהרי רוב השער ההודי בעולם משווק תחת שמות בדויים – כשער אירופאי וברזילאי או רוסי וכדומה, ורבים מהסוחרים אומרים בפירוש שהם עצמם אינם יודעים להבחין עפ״י חוש הריח והמישוש, וכי הם סומכים על המשגיח בלבד – שיזהה את השער ההודי בחוש הריח והמישוש, ולכן צריכים בדיקה **תדירה וסדירה ומתמדת** של המשגיח **על כל סחורה** שמגיעה, לבדוק שלא נכנס שער הודי אף בלא ידיעתינו.

לפני שהוא מגיע לביקורת, והן משום שהביקורים נעשים לעיתים נדירות ביותר], אלא שההכשר ניתן להם על סמך נאמנות שהמשגיח סומך עליהם שלא יעשו כן, וכמובן עפ"י הלכה אין לסמוך על נאמנות הסוחרים שהם נוגעים בדבר, ועכ"פ אין תואר הכשר נופל על דבר כזה שאין בו פיקוח אלא נאמנות בלבד.

יב] אע"פ שיסוד ההכשר הוא על פי נאמנות לסוחרים וכנ"ל, מ"מ ההכשר ניתן גם לחילונים הרחוקים מדרך התורה לגמרי, וכמו כן גם לאנשים שידוע בבירור שהם לועגים על האיסור ואומרים בפה מלא שאין שום איסור בשימוש בפיאות הנעשים משער בתי הע"ז שבהודו, ובנוסף גם לרשעים המוכרים פיאות ארוכות ביותר האסורות עפ"י הלכה לדעת כל הפוסקים, ומאמינים להם שלא יכשילו את הציבור באיסור עבודה זרה.

כמו כן נותנים הכשר חלקי על פיאות מסוימות גם לחנויות שמוכרות באופן מוצהר פיאות אחרות שאין להם הכשר, וכל זה מתוך 'נאמנות' וכנ"ל.

יג] כמה סוחרים אמרו לנו שהמשגיח לא בודק אצלם כלל אלא רק הולך לבדוק במפעלים אשר שם מייצרים את הפיאות, ואינו יודע כלל מה מתרחש אצלם, ולעולם אינו יכול לדעת איזה עוד פיאות הם קונים חוץ מהפיאות שנעשים במפעלים הנ"ל.

יד] סוחר אחד סיפר לפי תומו, שפעם אחת הוא שילם למשגיח שייסע לבדוק קניה אחת של שער עבורם, וכתמורה לזה, נתן לו המשגיח הכשר גורף על כל הסחורה – גם על מה שקנו במקומות אחרים, וההכשר ניתן מכאן ולהבא לשנה שלמה – אע"פ שבכל השנה לא היה פיקוח כלל.

טו] שמענו מפי שותף של אחד החנויות ממקבלי הכשרות, שהם מחזיקים במחסן שלהם פאות משער הודי, ומבירור שערכנו אצל המזכירה של החנות הנ"ל (שהיא תחת ההכשר), וביקשנו את הדגם ההודי הנ"ל, הם הסכימו למוכרו בחפץ לב, וכל זה תחת ה'השגחה' המזויפת הנ"ל... ואין זה אלא גילוי על כל שאר החנויות המקבלים השגחה, שכולם יכולים להחזיק ברשותם פאות העשויות משער הודי.

טז] וכן ידוע לנו שלאחר שהגרישו"א זצ"ל אסר את הפיאות, לא היה שום דרישה מצד נותני הכשרות לוודא שהחנויות ישליכו או ישרפו את הפיאות האסורים שהיו מוחזקים ברשותם עד אז, אלא כל הפיאות האסורים נשארו תחת ידם, וקיבלו הכשר על כל הסחורה, ולא כהנהגת כל הכשר שנותנים הכשר מכאן ולהבא על מה שמיוצר מכאן ולהבא ולא על כל הסחורה.

<u>ההכשר מיוסד על משגיח אחד בלבד</u>

יז] על הכל יש לתמוה איך כל ההכשר מיוסד בעיקרו על פי אדם אחד בלבד, הלא ישנם הרבה מפעלים שהפיאות שתחת ההכשר מיוצרים שם, וצריך פיקוח בכל התחנות ושלבי הייצור במקומות השונים, [מפעלי שער, יצרני פיאות, יצרני ה'סקין', חנויות המוכרות פאות], וכן גם מקורות השער – [עכ"פ לפי דברי הסוחרים] פזורים במדינות לרוב על פני האדמה, וכגון: ברזיל, כפרים שונים בדרום אמריקה, בוליזיה, אורגוואי, פורגואי, ארגנטינה, וויטנאם, מלזיה, מדריד, בורמה, רוסיה, אוקראינה, סין, קמבודיה, מונגוליה, שער במפעל בספרד, אירופה במספר מדינות, מדינות הקווקז, וכו', וא"כ היכן ההשגחה בכל המפעלים הנ"ל, ומי פתי יאמין שהמשגיח היחיד נמצא שם כל שבוע או שמשגיח אחד מסוגל לפקח על הכל!?? והלא צריך כאן 'יוצא ונכנס' כפשוטו, והיה צריך לזה צוות ענק של לפחות חמישים או שישים משגיחים, שישגיחו על אלפי הפיאות מכל רחבי העולם בכל התחנות הרבים שהשער עובר מעת מוצאו עד מקום הגיעו ליד הלקוח, והגע עצמך אם בבשר שייך לומר שאדם אחד יפקח על כל מערכת הכשרות של הבשר בכל העולם.

<u>השגחה בייצור ה'סקין'</u>

יח] במשך תהליך עשיית הפאה, ישנו חלק מסוים של תפירת השערות הקדמיות של הפאה הנקרא בשפת הסוחרים בשם "סקין", שלב זה נעשה בבתיהם של עובדות סיניות מקומיות, ואין שום השגחה בבתיהם הפזורים לרוב. ומלבד זאת, שמענו מהמשגיח שבמפעלים הללו יש גם שער מעובד, והוא אינו חושש שיערבבו לתוכו שער מעובד אע"פ שעל השער המעובד אין לו חוש הריח להבחין שאינו מהודו, (ועי' לקמן בהרחבה אודות השער המעובד).

<u>בדיקת חשבוניות</u>

יט] המשגיח אמר לנו שהוא מכשיר שער על פי חשבוניות מקוריות שהמפעל מציג לפניו כאישור על טענת הסוחרים שהם קנו מהמפעל הזה. ובדבריו הוסיף וסיפר על מקרה שהשער העלה חשד בעיניו, אך לבסוף הכשיר את השער על פי בדיקת הניירת בלבד. והנה הדברים ידועים כמה זיופים יש בעניין חשבוניות בשביל מס הכנסה, וא"כ גם בנידו"ד יש לחוש לזיוף. [ואין חילוק בין חשבונית הנמצאת ביד הסוחרים לחשבונית הנמצאת ביד המפעל, היות שהסוחרים יכולים בנקל לעשות קנוניא עם בעלי המפעל ולתאם ביניהם על המצאת חשבונית, וכמובן]. אמנם במציאות מרבית הסחר בשיער הינו בשחור (ובפרט לטענת המשגיח שהשיער מגיע מהכפרים מנשים עניות וממאפיות מקומיות), ולא שייך כלל מושג של חשבוניות על דרך הכלל.

כ] המשגיח מסתמך בבדיקתו על פי בירורים טלפוניים לתאם עמדות בין הפאניות לספקים, והיינו ששואל את הפיאניות מהיכן הם קנו שער, והם משיבים לו מסוחר פלוני, ואז הוא בודק אצל סוחר פלוני, ואם הסוחר מאשר את דבריה, הוא מקבל את דבריה ומכשיר את השער... והרי זה כנותן לחתול לשמור על החלב ואינו חושש לקנוניה ביניהם. ועוד שגם אם הם קנו שיער ממפעל זה, אולם הם קנו גם מעוד מקומות רבים...

<u>בדיקת צבע הגומיות</u>

כא] עכ"פ עד לפני תקופה, היו בודקים עפ"י צבע הגומיות, כי צבע הגומיה מוכיח על מקור השער – באשר בכל מדינה השער מגיע בצבע גומיות של אותה מדינה או אותו מפעל. ואין זה אלא קלות דעת כי כבר הוכח כיום שהסוחרים מחליפים את הגומיות כדי לטשטש את מקור השער, וכפי שמופיע אצלינו מסמכים וגם וידיאו על דבר זה.

<u>הכשר ע"פ אורך "עם כאבי בטן"</u>

כב] שערוריה גדולה היא מה שהמשגיח מתיר לקנות שער ממפעל בספרד, שם נמכר שער הודי בתוך המפעל, ועל פי הוראת המשגיח, מותר לקנות שם שער עד אורך 40 ס"מ, מתוך הנחה שהשער ההודי הוא ארוך דווקא. ודבריו הבל הבלים כי עפ"י המופיע במסמכים מהטמפלים בהודו, הם מוכרים גם שער קצר, והמשגיח אמר לנו שהוא מתיר את זה "עם כאבי בטן", כי זה מקור שער אדיר וחשוב, ואי אפשר לוותר עליו ולכן הוא מוכרח להסתמך על היתרים דחוקים, אך יחד עם זאת לא בוש לומר לנו שאפשר לסמוך על ההכשר בדרגה של לכתחילה ממש – וזהו כמו "עדה החרדית".

<u>שיער בהיר</u>

כג] בנוסף, המשגיח מאשר לקנות מהמפעל הנ"ל בספרד כל שער בהיר מתוך הנחה שהשער הבהיר אינו מגיע מהודו, ואינו חושש שהשער הבהיר צבוע. ומאידך יש תח"י מכתב מהמשגיח עצמו שאין להתיר שער בהיר בלא הכשר [בטענה שבהודו אין שער בהיר], היות שישנם כיום שיטות צביעה מתקדמות הצובעות את השער ברמה כזאת שאי אפשר להכיר על השער שהוא צבוע, אך למעשה הוא עצמו מתיר לקנות שער בהיר מתוך מפעל שקיים שם להדיא שער הודי מתוך הנחה שהשער הבהיר איננו צבוע, אהה!

<u>וויטנהם</u>

כד] ישנם כמה מדינות כמו וויטנהם ועוד, שהמשגיח מאשר לייבא משם שער ללא בדיקת 'ריח ומישוש' ולמוכרו הלאה תחת ה'כשרות', מאחר שלטענתו במדינות הללו לא קיים בכלל שיער הודי. ודבריו הבל הבלים, וכמופיע באתר האו"ם [בנתוני הייצוא של הודו לוויטנאם בקוד 6703] כמות אדירה של כשמונים טון שער המיוצא מהודו לוויטנהם, ועכ"פ מהו הקלות ראש הזאת לקבוע היתרים בלא בדיקה מקצועית.

<u>ברזיל</u>

כה] כנודע, ברזיל היא מקור אדיר של שער מהודו, והמשגיח עצמו מצהיר על כך שברזיל הוא מקום בעייתי, ולאחרונה אמר בזה"ל "סגרנו את ברזיל", וכן כתב אף במסמך רשמי של תגובת בד"ץ חניכי הישיבות: "שיער הנקרא

ברזילאי שחלק גדול ממנו הוא שיער שמקורו מהודו, אין אישור להביא שיער כזה״, אולם מבירור שערכנו אצל סוחריו, עולה כי רבים הם הסוחרים הקונים מברזיל, וכשנשאל שאלה זו, השיב שהוא מאשר רק לשנים או שלושה סוחרים לקנות בברזיל – כי הם קונים בכפרים ולא בעיר, אך דבריו מוכחשים מסוחרים אלו עצמם שאמרו לנו שהם קונים גם בעיר ולא רק בכפרים, ואף אמרו שהשער הברזילאי מתוך העיר נמכר תחת הכשרות, ולדבריהם גם אין סיבה לחלק בין העיר לכפרים מבחינה כשרותית.

<u>המשגיח סבור שלא צריכים השגחה כלל</u>

כו] המשגיח אמר לנו במפורש שאינו מבין מדוע הגרישׂ״א זצ״ל אסר את השערות מהודו, וכלשונו המוקלט תחי״, ״תשאל את הרבנים שלך אולי הם מבינים למה הגרי״ש אסר, לפי השו״ע זה צריך להיות מותר״, ופשוט שא״כ אין לסמוך עליו שהרי אינו סבור שמדובר על איסור מעיקר הדין, וכמפורש בביאור הגר״א יו״ד סי׳ קי״ט על הא דאיתא שם בשו״ע סעי׳ ז׳ דמי שהוא חשוד בדבר – דלא משמע לאינשי שהוא עבירה אינו נאמן לאותו דבר, וכתב שם הגר״א דכיון שחושב אותו להיתר אינו נאמן, עיי״ש.

כז] מנהלי הכשרות כתבו בקובץ תל תלפיות שזהו השגחה מהודרת בכל ההידורים, וכן אמר לנו המשגיח במפורש שההכשר הוא לכתחילה ממש, וכן פסק הרה״ג ר׳ פנחס ברונפמן שליט״א בדרשה בחוה״מ פסח האחרון שזהו לכתחילה שבלכתחילה – וגם לגבי חמץ בפסח אפשר לסמוך על כשרות כזאת... [וכל זאת עפ״י נתונים מעוותים שמסר המשגיח להרה״ג ר׳ פנחס ברופמן, שהוא מגיע למפעלים בכל שבוע או שבועיים, וזאת בניגוד גמור לשאר הצהרותיו הכתובים וחתומים על ידו ואף מוקלטים אצלינו שהוא מגיע רק כמה פעמים בשנה וכפי שנאמר לנו על ידי כל הסוחרים שתחת ההכשר], מה שמגדיל את העוולה הזועקת כאן עד לב השמים, [בעוד שהרה״ג ר׳ חיים כץ שהיה מעורב בעניין הכשרות בשעת הקמתה, טוען שהכשרות היא ברמה של רבנות...]

<u>טבח שהוציא טריפה תחת ידו</u>

כח] בשיחה שערכנו עם המשגיח, הוא הודה על מספר עניינים שעשה שלא כדין, **א.** שתחילת נתינת ההכשר בתשס״ד לאחר שישה ימים היה שלא כדין, כי לא היה לו עדיין מקצועיות. **ב.** הודה לנו שהיה נותן הכשר לשני מקומות ללא פיקוח כיון שהיה סומך על היראת שמים שלהם, ולאחרונה הוא התחרט על הפזיזות שלו... **ג.** הודה שמה שנתן למשגיחות (בתקופה שהיו משגיחות בודדות) לבדוק על פי הריח, היה שלא כדין, ובתקופה האחרונה הוא התחרט והפסיק לסמוך על משגיחות.

ועפ״י הלכה, אם נתפס כאדם בלתי אחראי ששגג או הזיד בעניינים סבוכים כאלו בחמורות שבחמורות, לא נוכל לסמוך עליו הלאה שלא יטעה בהכרעות נוספות, והלא הלכה פסוקה היא ששוחט שהכשיל אחרים במאכלות אסורות אין לו תקנה עד שיוכח ששינה מעשיו, ולא שייך בזה תירוצים ונימוקים ש׳לא ידעתי׳ וכדומה אלא צריך להעמיד עצמו מחדש על חזקת כשרות.

<u>נאמנות המשגיח סוחר השער</u>

כט] ידוע לנו באופן ברור שהמשגיח עצמו סוחר בשער, שכן סיפרו לנו ארבעה סוחרים, וכן קיבלנו תיעוד לכך מהאינטרנט שם לא בוש המשגיח לפרסם את עצמו באופן רשמי כסוחר שער, ואח״כ קיבלנו הודאת בעל דין מפורשת מהרבנים הממונים עליו מטעם בי״ד חניכי הישיבות, אשר אמרו לנו בפה מלא כי ידוע להם הדבר שהמשגיח סוחר שער, ואין הדבר מפריע להם כלל!!

אך כשדיברנו על העניין עם גדולי בעלי ההוראה בדורינו, הם הזדעזעו ואמרו שאם כן אין למשגיח זה שום נאמנות להיות משגיח המפקח על גבי כל הסוחרים, שהרי ישנם הרבה פרטים ושאלות אשר צריך לזה הכרעת חכם, וסומכים עליו שיגיש את כל השאלות כדת וכדין ויכניע עצמו לדעת תורה. וא״כ כאשר המשגיח עצמו הוא סוחר שער, אי אפשר לסמוך עליו שיגיש את השאלות שיפסיד מזה ממון, [ודרך משל, אם הוא עצמו סוחר בשער בוויאטנהם, הוא יכשיר את השער ללא שאלת חכם, וכו׳ על זה הדרך].

ל] הגדיל לספר לנו הגאון ר׳ צבי פרידמן שליט״א שידוע לו **שהמשגיח עצמו קנה שער הודי** ומכרו הלאה!! וכן סיפרה לנו סוחרת אחת. [וטענתו היתה שהוא קונה מהכפרים בהודו, או מ׳נפאל׳ על אף שהיא מלאה מטמפלים של הינדו]. אכן המזכירה של המשגיח סיפרה בשבחו והזכירה בדרך אגב שהוא טס הרבה גם להודו.. (כשנשאלה מה עושה שם גמגמה בתירוץ דחוק).

לא] יש אצלינו רשימה רחבה של כמה וכמה שקרים בולטים שנתפסו אצל המשגיח, בגירסאות השונות שהוא מעביר לרבנים, והרוצה ייטלם מתחי״, (ומחמת הכבוד לא הועתק כאן), ועכ״פ מאחר שנתפס בקלקלתו כשקרן זה כמה וכמה פעמים, ומשנה דיבורו לפי הצורך, לא נוכל לסמוך על נאמנותו.

לב] המשגיח דידן משמש כמשגיח גם בתנובה, ועל עלי יִרקות ועוד מוצרים, וגם על הפאות הוא המשגיח העיקרי היחיד, [עכ״פ ברוב המפעלים והספקים, וגם אצל הפיאניות הוא המשגיח העיקרי], ואיך ניתן לסמוך על אדם יחיד ומיוחד העסוק בכל כך הרבה דברים שיהווה המשגיח הבלעדי על כל הפיאות המיוצרות להכשר בכל רחבי העולם.

<u>הכשרות היחידה, ומחדליה</u>

לג] ומה לנו להאריך בכל זה בשעה שעינינו רואות שההכשר היחידי בכל העולם לפיאות הוא רק ההכשר הנוכחי, ודלא כמקובל בזמנינו שבכל מוצר ישנם כשרויות ללא סוף, ואין זה אלא מפני שכולם יודעים שלא ניתן לסמוך על חוש הריח והמישוש, וכדי לבנות מערך כשרות אמיתית על שער, צריך בדיקה אמיתית משעת גזיזה ואח״כ לאורך כל תהליך הייצור, דבר הקשה מאוד לעשותו מחמת כמה סיבות, ואכמ״ל.

והגדיל לספר לנו הרב רובין שליט״א מרחובות, שלאחר שיצא האיסור מהגרישׂ״א זצ״ל, הוא עשה הכשר צמוד על תהליך הייצור, אך המשגיח מטעם בד״ץ חניכי הישיבות בא להזהירו שיפסיק מיד לתת הכשר, כי הכל שייך לו, והוא הבלעדי המבין ואין עוד בלתו!

לד] כשיצא הסערה לעולם לפני י״ד שנים, הם נתנו הכשר כבר 6 ימים לאחר הוצאת האיסור, וזאת בשעה שלא היה להם שום מידע על חוש הריח והמישוש, וגם היו פאות מוגמרות אשר לדברי המשגיח כבר לא ניתן לבודקם, ויתרה מכך גם נתנו הכשר למפרע לשש שנים אחורנית, והכל על סמך נאמנות הסוחרים, ובאופן זה הכשירו 150 חנויות בתוך ימים בודדים!

וכל זה חוץ מהליצנות הגדולה שעשו מיד בהתחלה, שהודיעו שכל הפיאות האירופאיות מותרים, ואין לך ליצנות גדולה מזו להכשיר הכל ללא שום בדיקה מאן לימא לן מהו המקור האמיתי של השער המשווק תחת המותג ״שער אירופאי״, ואיזה ליצנות עשו מכל האיסור, וכי עליהם ייסמכו כל ישראל להתיר איסור עבודה זרה, אההה!!

לה] בכל שאר כשרויות, כל משלוחי הסחורה נעשים עם הולגרמה, פלומבה, ושאר אמצעי אבטחה, אבל כאן אף שישנם הרבה תחנות של מעברי שער, דהיינו הן ממקורו במפעל, והן אח״כ לספקי השיער, יצרן פאות, שליחת הפאה מהיצרן לסין לייצור ה׳סקין׳, שליחה חוזרת מסין ליצרן, ושוב שליחה לחנויות מוכרי הפיאות או לבתי הפיאניות, מ״מ אין שום השגחה שלא הוחלף ולא התערב שער הודי, שאין כאן לא חותם בתוך חותם, ולא הולגרמה וכו׳. ואם באו לתת כשרות הגונה עפ״י הלכה, אין דרך אלא כדרך שמשגיחים בכל הכשרויות בפיקוח תמידי ולא בביקורים של כמה פעמים בשנה - אף במקומות שהדבר כרוך בקושי רב, וכמו למשל ההשגחה הנעשית כיום על מחלבות החלב בגרמניה, כאשר עשרה משגיחים מטעם בד״ץ העדה החרדית יושבים בכל הרפתות ונמצאים בכל חליבה כפשוטו ואח״כ מניחים פלומבה וכו׳ וכו׳, ולא מגיעים רק אחת לחצי שנה... וגם כאן היה צריך שמורה משעת גזיזה – היות שאי אפשר להסתמך על נאמנות סוחרים, ואח״כ בכל מהלך הייצור צריך יוצא ונכנס כפשוטו, ובכל המעברים של השער צריך חותם בתוך חותם וכמבואר ביו״ד קי״ח א׳. והמשגיח עושה ליצנות מכל העניין ואומר ״לא מצאתי בשו״ע הלכה שצריך שעת גזיזה״, אבל הלכה פסוקה היא שדבר הנמצא בידיים של גוי, צריך בו השגחה כדת וכדין, וכל שלא ראינו גזיזתו אין לנו דרך לוודא שאין מקורו מהודו אלא אם נסמוך על נאמנות של סוחרים גויים – דבר שאינו שייך לא עפ״י הלכה ולא עפ״י מציאות פשוטה.

בדיקת הריח והמישוש

לדברי המשגיח, לשער ההודי יש ריח מובהק, ולדבריו כל מי שרגיל בשער וראה שער הודי ושער שאינו הודי, יבחין עפ"י חוש הריח מהו שער הודי ומה אינו שער הודי. ולכן לפי דבריו – ניתן לבדוק ולזהות עפ"י חוש הריח את השער אם הוא מהודו או לא, ואם אין לו ריח של שער הודי, יש להתירו ולהכשירו. [בנוסף המשגיח בודק גם עפ"י חוש המישוש – המגע והתחושה של השער, אך המשגיח אמר לנו שבדיקה זו איננה מכרעת ואיננה מוכיחה].

אולם בדיקה זו איננה מועילה מכמה סיבות וכפי שיבואר:

1] מצוי מאוד שהסוחרים הגויים מערבבים כמה סוגי שערות בתוך אותו קוקו של שער. באופן זה של תערובת אין מועיל בדיקה זו כי לא נוכל להבחין אם יש כאן מיעוט של שער הודי שאין ריחו מורגש מחמת רוב השער הנותר.

2] ישנם בתי עבודה זרה של דת ההינדו בהרבה מדינות העולם שגוזזים שם שערות, ובמדינות הללו אין להם הטבע של שער ההודי, ושערותיהם מוצעים אח"כ למכירה, (ויש אצלינו הקלטות מטמפל באמריקה השולח שערות מהטמפל למכירה).

3] מבירור גמור שערכנו בהרבה מקומות עולה, כי השער ההודי עובר הרבה שטיפות חוזרות ונשנות במשך פעמים רבות עם הרבה חומרים, הן במפעלים בהודו והן לאחר מכן, והמשגיח עצמו אמר לנו שלאחר השטיפה אפשר פחות לבדוק על פי הריח, היות שהשטיפה בחומרים שונים מקשה את הזיהוי.

4] בנוסף, המשגיח עצמו אומר [בהקלטה שתח"י] שהבדיקה עפ"י חוש הריח היא חכמה ומלאכה שלוקח זמן רב ללמוד אותה, ולדבריו הוא היחיד המומחה כל כך שיודע באופן ברור לבדוק. וא"כ גם לדבריו הרי עכ"פ לא יצאנו בזה מגדר "דבר שאין אנו בקיאים בו", אשר גם בדברים המוזכרים בגמ', כתבו הפוסקים שאין אנו סומכים על זה אם אין אנו בקיאים בו היום.

5] מבירור אצל הרבה סוחרים וכימאים ובעלי ניסיון בעניין נאמר לנו בבירור, **שאפשר לנטרל לגמרי ריח של שער הודי על ידי חומרים שונים**, ואף בעלי המפעל בסין שתחת ההכשר אמרו לנו בבירור שיש להם חומרים מיוחדים לנטרל לגמרי את ריח שער ההודי, [והמשגיח עצמו מספר שהם מניחים נפטלין לטשטש את הריח], ויתרה מזו סיפר לנו סוחר אחד שתחת ההכשר, שבעלי המפעל שתחת ההכשר אמרו לו פעם בלעג, מה אתה חושב שהיהודי הזה יותר חכם מאתנו והוא יידע לזהות על פי הריח? אנחנו מטשטשים אותו ברגע! ויש תח"י כמה וכמה הוכחות פשוטות לזה שכיום ישנם מפעלים שמנטרלים לגמרי את הריח מהשער ההודי, והדורשם ייקחנו מידינו, ועכ"פ כל זמן שבעלי ההכשר לא ביקרו במפעלים בהודו ולא ראו את השיטות השונות שלהם לנטרול ריח, אינם יכולים לפקח על כך, ופשוט.

6] בעלת מפעל בסין שתחת ההשגחה אמרה לנו בבירור, שהיא עצמה לא יודעת בכלל מה הריח של השער ההודי ורק ה'רבאי' יודע... וזאת אע"פ שהיא מתעסקת עם שער הודי עבור הגויים שאינם תחת ההכשר, והיא המשיכה להתנצל שהאף שלה לא רגיש כמו האף של ה'רבאי'... וא"כ מלבד מה שדבריה מעוררים שאלה גדולה על כל דברי המשגיח שאכן יש לשער ההודי ריח בולט, מלבד זאת, אין כאן שום 'מירתתי' כלל, שהרי אם המשגיח יראה אצלה שער הודי, היא תוכל לומר כפשוטו שהיא קיבלה את השער מהסוחרים תחת שם של שער אירופאי, והיא לא ידעה להבחין בו.

7] וגם באופן כללי, היות שהבדיקה על פי הריח הוא עניין של תחושה ואינו דבר המוכרח, א"כ הם לא מירתתי כלל, שהרי לעולם הגויים יוכלו לענות לו שהוא טועה בכח המישוש והריח ואין זה שער הודי, או גם יוכלו לטעון להפך, שהם טעו בהבחנה בין השערות ובטעות הכניסו שער הודי, ולא יוכל להוריד להם ההשגחה עבור זה, ולא מירתתי ממנו כלל.

8] מבירור שערכנו עולה, שהשער ההודי נפתח לגמרי במשך תהליך הייבוש. ואף במשך הרחיצות מזיזים את הגומיה הסוגרת של הקוקו ממקום למקום, כך שבמהלך כל השטיפות, נמצא שהשער נשטף כשהוא פתוח, ואנו שמענו מהמשגיח במפורש **שכאשר השער נפתח ללא גומיה, אז הריח פג מאיליו**. [ולדבריו זהו הטעם שבפיאה מוגמרת אין ריח – היות שהשער פתוח].

9] רבים הם הסוחרים שאמרו לנו שהם אינם מבחינים בריח, ורק המשגיח יודע להריח, וא"כ איך נקבל את דברי המשגיח הטוען על עצמו שהוא ה'מבין', בלא לחקור אחר דבריו עד היכן מגעת מומחיותו, והרי מעולם לא נבדק בפני הבי"ד האם טועה בתוצאות או לא, ואיך יסמכו כל ישראל על בדיקה של מי שמעולם לא הוכיח לפנינו רמת מומחיותו[2].

10] יש תח"י עדות מסוחר אחד, שהביא לפני המשגיח שני חבילות של שער, האחד שתחת ההכשר והשני שאינו תחת ההכשר, והמשגיח פסל את השערות שתחת ההכשר עפ"י חוש הריח, ומאידך הכשיר עפ"י חוש הריח את השער שאינו תחת ההכשר, הא לך ליצנותא דעבודה זרה במיטבה!

11] המשגיח עצמו מודה שבשער מעובד אינו יכול לזהות על פי הריח – היות שהעיבוד מנטרל את הריח, אך למעשה מבירור שערכנו במפעלים בסין שתחת ההשגחה, עולה שהם משתמשים בשער מעובד גם ליהודים.

12] באמת גם השער הנקרא 'לא מעובד' עובר שיטות עיבוד שונות שיש בהם כדי לטשטש ולנטרל את הריח, ודוגמאות לשיטות העיבוד השונות הנעשות בשער הלא מעובד, נמצאים אצלינו, והרבנים הדורשים בזה יקחום מתח"י.

13] כיום ישנם שיטות שונות להעביר את השער עיבודים שונים, באופן שלא יהיה ניכר כלל על השער שהוא מעובד, והלוקחו בטוח שהוא לא מעובד בשעה שעבר עיבודים שונים.

14] אע"פ שלטענת המשגיח הוא אוסר על סוחרי השער לקנות שער מעובד, [היות שהוא לא יכול לזהות כלום על שער מעובד], מ"מ לדבריו הוא מאשר לסוחרי השער להחזיק ברשותם שער שהם עצמם מעבדים. וא"כ אין לנו שום דרך לוודא שהסוחר לא יקנה שער הודי מעובד ויטען שהוא קנה אותו כשהוא לא מעובד ועיבד אותו בעצמו. ועל דרך זה גם יכול הספק לקנות שער הודי לא מעובד, ולעבד אותו מיד, [זה תהליך שלוקח 5 דק' או רבע שעה ולא יותר], ולא מירתת לקנותו מאחר שבדעתו מראש לעבדו לאלתר.

15] בנוסף, גם על פאה מוגמרת אין אפשרות לזהות על פי הריח מהו מקור השערות, ולכן מטעם זה גם אין מקום לתת הכשר לפיאניות שקונות פיאות מוגמרות ישר מהמפעלים, שהרי היא יכולה לקנות פיאות המיוצרות משער הודי, [ועכ"פ לקנות גם פיאות כאלו זולת הפיאות הכשרות], וכששאלנו את הפיאניות שאלה זו, הם השיבו שההכשר ניתן להם על פי נאמנות שסומכים עליהם שלא יעשו כן, ואין עליהם 'פיקוח' אלא פשוט 'סומכים' עליהם.

16] בשולי הדברים יש לציין מה ששמענו מהרה"ג ר' חיים כץ מבאי בית הגרישו"א זצ"ל שהיה מעורב בהקמת ההכשר, שהוא יודע בבירור שהגרישו"א זצ"ל רק הורה להעמיד הכשר אך לא היה מעורב בפרטי ההכשר, וכל הניסיונות להיתלות בעניין זה בשמו של מרן הגרישו"א, בשקר יסודם.

---

[2] ויעויין ב"יחכמת אדם" (כלל טו אות יא) מה שכתב אודות שיטה מסוימת שעל פיה ניתן לזהות על חפץ אם הוא אסור או מותר, שאין להתיר אלא אם המומחה "**יהיה מתון בדבר ויכנוף כל הבקיאים שלא יבוא לידי טעות חס ושלום**", ומבואר שמלבד מה שצריך שיהא מתון צריך גם שיכנוף כל הבקיאים הסוחרים שיסכימו על ידו, ויתרה מזו מצאנו על חכם אחד מזמן הב"ח, שקיבל את חכמתו מפי החכמים איך לזהות על ראש בהמה מה מקורה – ואם היא שייכת לבהמת טריפה, וכתב על זה הט"ז יו"ד ק"ט ס"ק ט"ו וז"ל "**ולעד"נ שאין בדבר זה כדאי להתיר עליו ספק טריפות כיון שלא נמצא בתלמוד ובפוסקים**", עכ"ל, ודי בזה.

הדף יצא לאור על ידי חבורת אברכים שבירורה הדק היטב במשך זמן רב את הדברים שיהיו בתכלית הדקדוק והאמת. כל הדברים שנכתבו כאן, הם תקציר ותמצית מתוך קונטרס מורחב על שערוריית ההכשר המדומה, אשר שם נכתב פירוט נרחב על הטענות האמורים בדף זה. יודגש שוב כי כל הדברים מגובים על פי הקלטות ומסמכים, אך עפ"י הוראת הרבנים אין אנו מפרסמים לעת עתה את ההקלטות, ובאם יהיה צורך הדברים יוצאו לכלל הציבור.
לקבלת הקונטרס במייל, או רבנים המבקשים להאזין להקלטות, ניתן לפנות אלינו דרך האימייל a6016272@gmail.com .

ו. קטעים מתוך ספרי הגר"מ גרוס גאב"ד בד"ץ "חניכי הישיבות"

בענין נתינת כשרות רק על עניני חשש תקרובת ע"ז ללא עניני צניעות, וכן מהי הפאה הכשרה מטעמי צניעות

ח"א

אום אני חומה

ציון המצוינת

מ"ב סי' נ"ו: (מתקיב) קוטערם דת והלכה: (מתקיג) כ"כ בשו"מ שבט הלוי מ"ג בהקדמה: (מתקיד) כל קוגי הפאות שאין לילך בהם, גם אין לקבלם למיקוח או מירוק וכיו"ב, וכן אין למכרם או למייב בפרקומם ובהפלאתם: (מתקטו) וכמובא בשו"מ סק"ג וב"ש סק"ו:

ח"ב

אום אני חומה

סימן קלט

ו

והא דהעיר באר' י' דשרי ללבוש פאה נכרית הדומה לשערותיה ולא ניכר ההבדל, מדברי המשנ"ב סי' ע"ה ס"ק ט"ז דשרי בשער של עצמה וכו'.

לא הנמנו, דהא ודאי בפאות של אותו זמן היה ניכר שאינם שערותים, ורק היום מחמת שכלול המכונות וכו' אפשר לעשותו כשערות ממש, וממילא העין כגון לע לכו"ע לע הותר, מלבד שהוא נוגד דרכי הצניעות וכו',

וטעם המו"ק בחיקור גילוי שער לדעת רבים הוא משום הרהור לחבריו ומחליף פאה הנזכר לע מהני לזה. ואין זה מחילה למה שכתב מעכ"ת בחו' י"ע דיש רבנים המוריים שעדיף ללבוש פאה נכרית שכזה לע יוצאים כלל שערותיה, דלע הורו דנלרך לזה פאות מקוג טבעי וכחופן שאינו נראה כלל דהוא פאה.

צו — אום אני חומה — סעיף ג

אהע"ז סימן כ"א

ברה בחמה

המקום שלא לילך בפאה נכרית אין לשנות מהמנהג (תס): **א.** בסוגי הפאות הנכריות העשוין בצורות שמושכין העין אינו דרך צניעות ללובשם (תסא): **ב.** אין ללבוש סוגי פאות הנראים כשערותיה (תסב): **ג.** אין ללבוש פאות ארוכות או פרועות (תסג): **ג)** ומותר גם ראיה היטב, ולא רק הסתכלות בעלמא (תסד), ואף אם היא

הוגי שעשעות

נגוועת לגיה ניה לנעל מנהג זה ורק רוצה להמיר על להמכל: (תסב) שו"ת מהרי"ל דיסקין קו"ע סי' כ"ג (מתקיב). וכללו זה פאות קלרות ביותר או דעשויות בלורם למה לו מסוג שהשערות שלמטה נראות כיוצאות מהראש וכיו"ב, ועי' מקרי דרלקי ברגשים. ובקצר ביותר אפשר דהוי נמי בחשש לע יגבם כי כן דרך מנשים לילך בשערותיהם: (תסג) גדולי ההוראה שליט"ע מתעתע דמאחר בס"ק חם"ת. ועוד דהרי ים מחמירים (מתקיג) פה בשער בתולה לחסור לילך פרוע כמבואר לעיל ופאה נכרית לע עדיפה מיניה (מתקיד). ובכלל זה סוגי פאות הממשוך על הפנים: (תסד) להרחב"ד הל' חיסו"ב פכ"ח ס"ג הביא על דין זה ממקורו מהרמב"ם, מבא לחיתת נגמ' ב"ב דף ק"ם ע"ת אמר מחי הני לורתא מרחק לחויל לקדושי אימתא, וידבר עם החרן בהדיה, לע מחלפו לה מיניה (מתקטו) [ובמ"מ העיר להרחב"ד לחך מכאיל מח הע"ה, ובחב דגם הרחב"ד לע כיון לחיסור אלא אחין דרך ת"ח בכך, ובשו"ת אחילת יעקב סי' ק"ו כחב משום דע"ה רגיל להסתכל בנשים ואינו בא לידי הרהור, וע"ע בביהו הרי חיסור הסתכלות הוא חיסור עצמי ולא תלוי באיסור הרהור וכמבואר לעיל ס"ל]. ובקצה דהרי מבואר בגמ' קידושין דף מ"ע ע"ת לחסור לחדם לקדש אשה עד שיראנה, אלא לכוונת הרחב"ד להבין על

ציון המצוינת

מ"ב סי' נ"ו: (מתקיב) קוטערם דת והלכה: (מתקיג) כ"כ בשו"מ שבט הלוי מ"ג בהקדמה: (מתקיד) כל קוגי הפאות שאין לילך בהם, גם אין לקבלם למיקוח או מירוק וכיו"ב, וכן אין למכרם או למייב בפרקומם ובהפלאתם: (מתקטו) וכמובא בשו"מ סק"ג וב"ש סק"ו:

אום אני חומה

לומדי — סימן עג — יראתך

כאן מצא קן קולמוסא מקום לעוררו שוב שיש לפעול למען מניעת ההתדרדות בפירצת פאות שנאמרו ע"י פוסקי הדור שליט"א ושאר עניני צניעות, וליבא זה הולמת היתר להשתמש מהם דרשים לא ישמעו ומוטב שיהיו שוגגין ולא יהיו מזידין, דיעוי' בשיט"מ בילה דף ל' שהוכח מהריטב"א דבדור הזה שמקילין בכמה דברים רואי לעשות סייג לתורה ופילו בדרבנן מחיין להו וקנסינן להו וכו', והו"ד בממלית השקל סי' תר"ח אות ג', ובשו"ת כת"ס חו"מ סי' נ"ז, וכ"מ ענין הנ"ל שהוא פירלה של רבים ולפי ים לעשות למניעת דבר זה ככל האפשר. ועוד דמבואר בחתוספות דבעבירה שבגלוי מהום הסח ולפי ים להוכיחם, ועי' בספר שמירת המצוות כהלכתן מ"ב עמ' קע"ד, פ"ב עוד פרטים זה [ומס הוכח בחו' כ"ג מבמיה דמעדכי לב מ"ב דרוש נ"ח בלגל היוצא על כתף ההולחה לע ממרינן מוטב שיהיו שוגגין ומחויב לחתות]. ובפרט בלל רבים הוא מקרון ידיעה ולילו היו יודעים תומרת הדבר היו פורצים, דזה מבואר בפוסקים לחייבים להודיע בכל חיסור דרבנן בין חיסור גמור ובין בס הוא מהום גזירה וכיו"ב, וכפי שהוכח שע"י בלע מתריעים ע"ז מתרבה יותר ויותר הפירלה בזה ותולחותיו מי יסורנו, וכמבואר ברמ"א סוטה מ"ת ע"ב ע"ם. ובודאי חופן הפעולה צריך להיות ע"י ליבור של בני תורה שיהו שכח בתעשה ובעלה וכו'.

מרדכי גרוס

ז. ספר אשרי האיש מדברי מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל

לתת הכשר לפאה ארוכה

נו. אסור לתת הכשר לפאה ארוכה על כך שאינה מעבודה זרה, כיון שזה לא צנוע, ואי"א לתת הכשר על דבר שהוא נגד הצניעות[עה]. עוד פרטי דינים בענין פאה נכרית, ראה בח"א עמ' רפג.

עה כתבי תלמידים א. (הרה"ג ר' אבא הלל וינברגר)

ח. מכתב עדות בענין דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל, על הכשר הניתן רק על חשש תקרובת ע"ז בלבד.

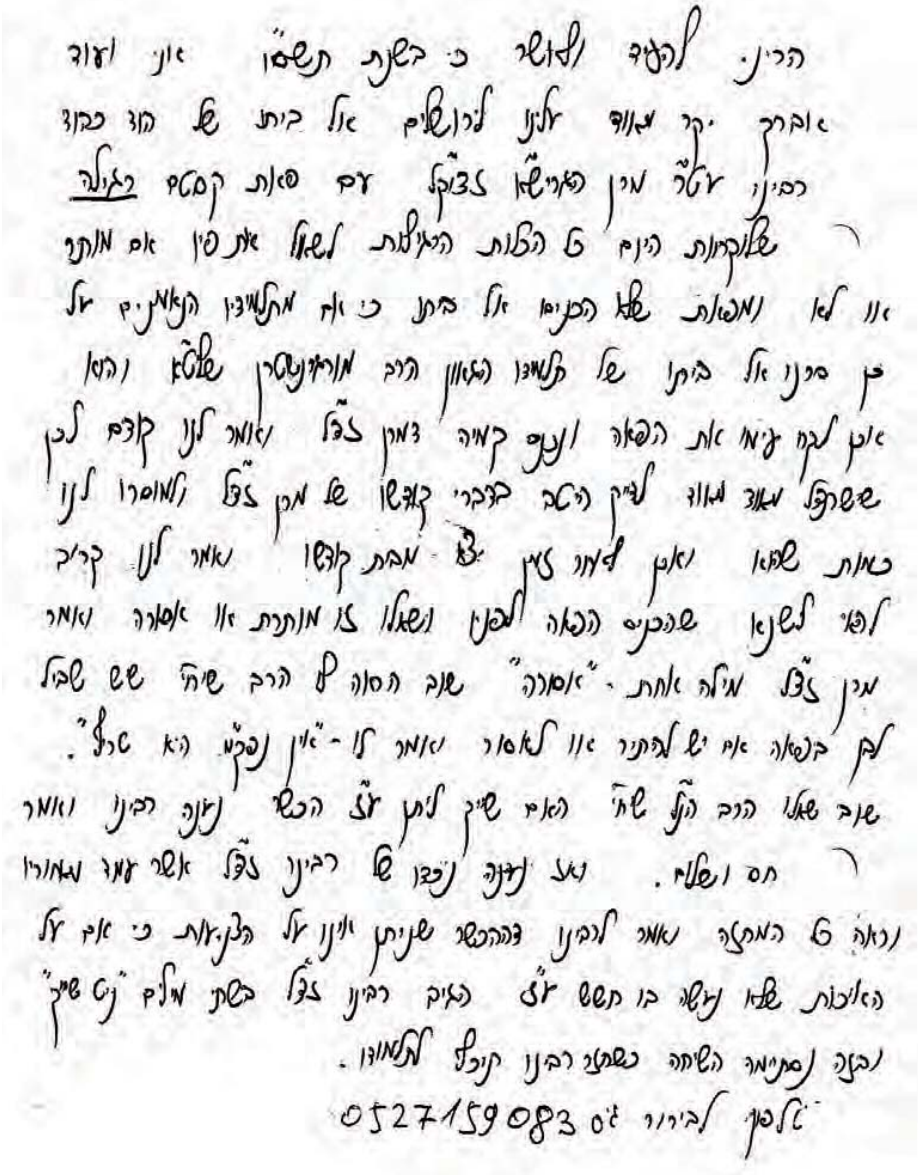

ט. מכתב מאת הראב״ד הגר״מ שטרנבוך שליט״א, על דבר נתינת כשרות לפאות שאינן צנועות - תשס״ד

בס״ד יום חמישי כ״א סיון תשס״ד

על דבר הפירצות בצניעות ובכשרות הפאות

לאחר שכל גדולי תורה ובתי דינים אסרו שיער הודו ופסקו שפאות עם נדנוד חשש ע״ז אסור, ובנות ישראל הצנועות קידשו שם שמים ושמעו בקולם, באו וועדי כשרות ועסקנים ומעניקים אישור להרבה סוגי פאות **בלי בירור מספיק, ואפי׳ על למפרע.** מבזים התורה וגורמים חילול ה׳ שאין כמוהו.

ואשה צנועה וכשרה לא תקבל חס וחלילה היתרים הללו, רק תתרחק מעבודה זרה ותקבל על זה שכר רב שתפילותיה נשמעות ומקדשת שם שמים.

ולמעשה אין להיכנס כלל למקום שמוכרים פאות ארוכות ופרוצות או קאסטם וכדו׳, שנאסרו ע״י גדולי ישראל זצ״ל ויבלט״א החיים איתנו, **וראוי להחרימם ולנדותם** שגורמים לסילוק השכינה מישראל וצער שאין כמוהו.

בטוח אני שאשה כשרה לא תקבל פיתוי היתרים הללו, ותזכה לבנים צדיקים ולראות כבוד ה׳ בעולמו עם ביאת משיח צדקינו בקרוב.

הנני מצפה בכליון לרחמי שמים וישועת ה׳ כהרף עין.

משה שטרנבוך

י. מכתב מאת מרן הגר"ש אויערבאך זצ"ל

הזועק מנהמת ליבו על דבר נתינת כשרות לפאות שאינן צנועות

סיון תשס"ו

בס"ד

הדבר ברור שבעקבות המכשול דעבודה זרה, עלינו להתחזק כעת ביתר שאת, יותר מבעבר, במצוות כיסוי הראש שיהיה כהלכה לכתחילה.

אולם לצערנו עקב הרצון להינצל מאיסור תקרובת עבודה זרה, נפרץ כעת ביותר קניית **פאות הנראות כשערותיה, אשר נאסרו לדעת כל הפוסקים.** ובמיוחד אלו המכונות 'קאסטם' ודומיהם, אשר נראות כשערה ממש. וכבר התרענו על כך בעבר שכל הפאות נוכריות כנ"ל, נוגדות לגמרי את כוונת התורה במצוות כיסוי הראש.

ומה גדולה העוולה, שבמקום להוסיף חיזוק במצוות כיסוי הראש, שיהיה ניכר לכל שמצוות כיסוי הראש מתקיימת בצניעות ובהידור בלא הערמה, באים להכשיר פאות נוכריות כנ"ל, הגורמות מכשול גדול, ומסייעים בזה לעוברי עבירה, ועוברים על איסור 'לפני עיוור'.

ובוודאי בנות ישראל הכשרות והצנועות יקיימו דבר ה' בשמחה - **שאיסור עבודה זרה ואיסור גילוי עריות - שניהם מרועה אחד נתנו!** ובזה ייטב להן כל הימים ויתברכו בבני חיי ומזוני רוויחי וכל מילי דמיטב.

החותם למען חיזוקה וקיומה של התורה והיהדות ולהחזרת עטרת תפארתנו אשר הבדילנו הקב"ה מכל העמים לממלכת כהנים וגוי קדוש.

ע"פ בקשת תורם הבאנו כאן עמוד זה

מעלת זיכוי הרבים

[משלי כד, כה]: "ולמוכיחים ינעם ועליהם תבוא ברכת טוב".
[מלאכי ב, ו]: "תורת אמת הייתה בפיהו - ורבים השיב מעוון".
[דניאל יב, ג]: "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד".
[ויקרא יט, יז]: "הוכח תוכיח את עמיתך".
[משלי כח, כג]: "מוכיח אדם אחרי, חן ימצא".

[תלמוד בבלי תמיד כה] "כל זמן שיש תוכחות בעולם, נחת רוח באה לעולם, טובה וברכה באין לעולם ורעה מסתלקת מן העולם".

<u>כתב החובות הלבבות - שער אהבת ה' סוף פרק ו:</u> "ראוי לך, אחי, לדעת, כי זכויות המאמין, אפילו אם יהיה מגיע אל התכלית הרחוקה בתיקון נפשו לאלוקים יתברך, ואילו אם אפילו היה תיקונם קרוב לנביאים, במידתם הטובות ומנהגיהם המשובחים והשתדלותם בעבודת הבורא ואהבתם הזכה בו, אינם כזכויות מי שמורה בני אדם אל הדרך הטובה, ומישר הרשעים אל עבודת הבורא, שזכויותיו נכפלות בעבור זכויותיהם בכל הימים ובכל הזמנים."

<u>אמר רבי ישראל סלנטר, זצוק"ל:</u> כל אוצרות העולם הזה אינם שווים למצוות זיכוי הרבים.

<u>ספר המידות</u>: אין ערך למצווה שעושה אדם לעצמו לבד אפילו שתהיה רבה, אבל למצווה שתמשך ממנה זכות לרבים, אפילו שתהיה קטנה, יש ערך גדול.

<u>ועל כולם עניו הערבות ש"כל ישראל ערבים זה לזה"</u>, שזאת אחריות גדולה עד מאוד. עם ישראל נחשב כגוף אחד, ועל כן אם אחד מאיברי הגוף (של עם ישראל) חוטא כל הגוף של עם ישראל סובל מזה. לדוגמה עכן לקח מהחרם, ה' ית', הביא לאשמה את כל עם ישראל עבור חטא של אחד מהעם (עכן) מפני שכל ישראל ערבים זה לזה. ומדוגמה זו, אנו רואים שזה באמת אחריות גדולה.

<u>מסקנא</u>
במקורות הנ"ל רואים שהמצווה של זיכוי הרבים, חשובה ויקרה מאוד בעיני הבורא ית', והוא ממש מעל לכל מצווה. וניתן לקיים זאת ע"י הדפסת חומר חשוב לזיכוי הרבים, או חלוקת חומר לזיכוי הרבים בעבור עם ישראל.

וכן יש מצווה כפולה להשתמש בכספי מעשר להדפסת חומר חשוב לזיכוי הרבים, כי אין עניות כעניות הדעת. וכל חלק בעבודת זיכוי הרבים, כגון התרמות, הקלדה, הדפסה, חלוקה, פרסום ותמיכה כספית, יקרה וחשובה מאוד בעיני הבורא ית', ואשרי חלקם שעושים את זה בכל יכולתם. ומי שיותר עוזר ותומך בזיכוי הרבים, בכל נפשו, לבבו ומאודו, ברור שאין קץ לשכרו, אפילו עבור המצווה הזאת בלבד.

לפני ביאת המשיח, זהו הזמן שצפוי למזכי הרבים השכר הגדול ביותר [בכפל כפליים] בעבור המצווה היקרה הזאת. ברור שהמנצח את היצר הרע בזמן הזה של חבלי המשיח זוכה לעשות נחת רוח גדולה להקב"ה. וקל וחומר, מי שעוזר לאחרים לנצח את יצרם הרע בזמן המיוחד הזה - אין שיעור לשכרו ואשרי חלקו, בזה ובבא.

עלינו להבין שהמציל בימים אלו מפי הרחוב כמציל מפי אריה, שהרי זה כמי שנכנס לתהום שאין חזרה ממנו. וע"כ צריך כל אחד להרגיש כי הוא מחויב לעשות גם בשעה שיש גדולים, כי אין בכוחם להקיף את כל העולם כולו.

ואחרי שאתם ב"ה זכיתם למנוע טומאת תקרובת ע"ז מביתכם, העבירו את הספר הנפלא לעוד משפחה שעוד לא זכתה לדעת את כל האמת. ובעזרת השם יתברך, תחזקו עוד משפחה בעם ישראל לעשות את רצון הבורא. ובל נשכח את הצורך הגדול להתפלל עליהם שגם הם יזכו במהרה למנוע עצמם מטומאת תקרובת ע"ז, ונא אל תחמיצו הזדמנות זו לחזק עוד משפחות בעם ישראל בעניין הזה!

This book is dedicated:

L`ilui Nishmas all my relatives from my mother's side including my mother.

L`ilui Nishmas all my relatives from my father's side including my father.

May each of them merit the *Ge`ula Shleima* with kindnesses and miracles.

This book is also dedicated *L`zchus Refuah Shleima* of Shalvah Miriam Hila Aidleh Rivka Tzipora Bas Esther amongst the rest of *Klal Yisrael*. They should also be blessed with the blessings of Hagefen: G*uf*, *Parnasah* and much *Nachas*.

It also should be a *zchus* for Orah Leah Hadasa daughter of Yechiel and for Eetiel ben Aryeh, and may they be *zocheh* to do *Teshuva Shleimah*.

This book is also dedicated for the speedy clearing out of the terrible plague of *Tikroves Avoda Zara* from all Jewish homes and from all wig salons in the holy land and throughout the whole world.

May *Hakodosh Baruch Hu* help all of *Klal Yisrael* be *Chozer B`tshuvah*, and in the *Z`chus* of this book and its good influences, we should be *Zocheh* to have the *Shechinah* restored, and we should merit the restoration of the Holy *Beis Hamikdash* and the arrival *Melech Hamashiach*.